

TMMOB
İnşaat Mühendisleri Odası

42. Dönem

Raporlar, Görüşler, Değerlendirmeler

2010 - 2012

27-29 Nisan 2012, Ankara

TMMOB

İnşaat Mühendisleri Odası

Necatibey Cad. No:57 Kızılay / Ankara

Tel: 0.312.294 30 00 - Faks: 0.312.294 30 88

www.imo.org.tr imo@imo.org.tr

Baskı:

Mattek Matbaacılık, Basın, Yayın Tanıtım San. Tic. Ltd. Şti.

Adakale Sok. No: 32/27 Kızılay / Ankara

Tel: 0.312.433 23 10

İçindekiler

Sunuş.....	9
------------	---

Basın Açıklamaları

Ayrıştırmacılığın panzehiri nevrüz ruhudur 19 Mart 2010.....	13
Suya erişim hakkımıza sahip çıkalım 21 Mart 2010.....	13
Tekel işçilerinin haklı mücadelesini desteklemeye devam ediyoruz! 31 Mart 2010.....	15
Yıllardan sonra Taksim'deyiz Taksim'i kazandık; sıra diğer hak ve özgürlüklerde 22 Nisan 2010.....	15
Ağrı nere Ankara nere: Valiye telefon etmek yetmez, önlem alın! 12 Mayıs 2010.....	16
Sadece tarlalar değil rant mantığı da sular altında kaldı! 14 Mayıs 2010.....	17
Güvencesiz çalışma ve taşeron sistemi patladı: 30 işçi göçük altında 18 Mayıs 2010.....	18
Başbakan'ın ifadesi tam bir sorumsuzluk örneğidir 20 Mayıs 2010.....	19
İsrail'in insanlık dışı saldırısını kınıyoruz 31 Mayıs 2010.....	20
TOKİ Başkanı'na fahri doktora ünvanı vermek rant politikalarını ödüllendirmektir 2 Haziran 2010.....	21
İMO 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde herkesi göreve çağırıyor 4 Haziran 2010.....	22
Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın kararı geri alınsın 7 Haziran 2010.....	23
Karayolları özelleştiriliyor; mühendisliğin uygulama alanları daraltılıyor 7 Haziran 2010.....	24
15-16 Haziran direnişini unutmadık! 15 Haziran 2010.....	26
Kentsel gaspların yasallaştırılmasını kınıyoruz! 18 Haziran 2010.....	26
Barişi inşa etmek, savaştan daha mı zor? 22 Haziran 2010.....	27
İnsan hayatıyla reklâm olmaz 22 Haziran 2010.....	28
17 yıl oldu canımız yanmaya devam ediyor 1 Temmuz 2010.....	29
Milletvekillerine açık çağrı: İşçi sağlığı ve iş güvenliği kamusal bir sorumluluktur, özelleştirilemez! 6 Temmuz 2010.....	29
İnşaat sektöründe kriz bitmedi 6 Temmuz 2010.....	31
Sadece ormanlar değil, içimiz de yanıyor... 13 Temmuz 2010.....	32
Kışkırtmalara alet olmayalım, birarada yaşamı savunalım! 27 Temmuz 2010.....	32
İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda ısrarcıyız... 4 Ağustos 2010.....	33
Türkiye'nin asıl ihtiyacı, eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik bir anayasadır 5 Ağustos 2010.....	34
Yapı denetimi uygulamasının tüm ülkeye yaygınlaştırılması; göstermelik olmaktan uzak, etkin, yaygın, uygulanabilir, izlenebilir bir sistem ile hayata geçirilmelidir. 11 Ağustos 2010.....	35

İçindekiler

Hükümet depreme hazırlık konusunda üzerine düşeni yapmıyor 15 Ağustos 2010.....	37
Sürekli değil, sürekli barış istiyoruz! 31 Ağustos 2010	39
‘Yok’ saymakla tarih yok olmaz! 2 Eylül 2010.....	40
genç-İMO üyelerimizin gözaltına alınmasını kınıyoruz 4 Eylül 2010.....	40
Yaratılmak istenen gerici ve baskıcı ortama izin vermeyeceğiz! 22 Eylül 2010.....	42
Meslek onurumuz ve ülkemizin geleceği için sahteciliğe izin vermeyeceğiz! 1 Ekim 2010	42
Bakan’a katılıyoruz: ‘Enerji Piyasasından Pay İsteyenlerin Piyonu Olmayın’ 28 Ekim 2010	44
‘Barış’ ihtimalini birilerinin aklı almıyor 1 Kasım 2010	46
Siyasi iktidar insan hayatına ne kadar değer veriyor? 11 Kasım 2010.....	47
Haydarpaşa Garı yanamaz! 29 Kasım 2010	48
Örgütümüzün 56. yılını gururla kutluyoruz 19 Aralık 2010.....	49
AKP Hükümeti çalışana tahammülsüzlüğünü bir kez daha gösterdi AKP’nin polis devleti projesiyle karşı karşıyayız 4 Şubat 2011.....	50
Denetimsizlik iş cinayetlerine davetiye çıkarıyor 10 Şubat 2011.....	51
8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nü selamlıyoruz 7 Mart 2011	52
İnşaat Mühendisleri Odası bir kez daha uyarıyor: Depremi oluşturacağı riskleri azaltmak için gerekli önlemleri almayanlar binlerce insanın ölümünden sorumlu olacaktır! 16 Mart 2011	53
Nükleer felaket, tüp patlaması değildir sayın Başbakan! 16 Mart 2011.....	53
Barış ve kardeşlik için nevruzu kutluyoruz 18 Mart 2011.....	54
Emperyalistler bu kez Libya’ya özgürlük götürüyor! Emperyalist saldırı bir an önce durdurulmalıdır! 21 Mart 2011.....	55
“Yetkimiz olsa eğitimsizlerin müteahhitlik yapmasına izin vermezdik” 26 Mart 2011	56
İstanbul halkının yaşamı siyasi hesaplara kurban ediliyor 30 Mart 2011	57
15 Mayıs TMMOB Mitingine Çağrı 11 Nisan 2011	58
Sağlık çalışanlarının yanındayız 19 Nisan 2011	59
1 Mayıs Birlik Mücadele ve Dayanışma Günü kutlu olsun! 1 Mayıs 2011.....	60
Denizleri anarken Halit Çelenk’i saygıyla uğurluyoruz 6 Mayıs 2011	61
Özel şirketlerin elinde bir silaha dönüşen siyanürle maden aramalarına son verilsin 12 Mayıs 2011	61
İnşaat Mühendisleri Odası hasar tespit çalışmaları için deprem bölgesinde 20 Mayıs 2011	62
Depremden korunmanın yolu yerleşim bölgelerini taşımak değildir 25 Mayıs 2011.....	62
Basına ve kamuoyuna 1 Haziran 2011.....	64
Haklıyız kazanacağız 22 Haziran 2011.....	64

İçindekiler

Odamız “Odalığını Bilmeye” devam edecektir 23 Haziran 2011.....	66
Sivas katliamıyla yüzleşilmedikçe gerçek demokrasiden bahsedilemez!!! 1 Temmuz 2011.....	67
Teoman Öztürk’ü saygıyla ve özlemle anıyoruz 8 Temmuz 2011	68
Deprem kendini yine hatırlattı 27 Temmuz 2011	69
Bir doğa olayı olan deprem afete dönüşmesin 12 Ağustos 2011.....	69
Depreme duyarlılık yürüyüşüne çağrı 15 Ağustos 2011.....	72
Sağduyuya davet 24 Ağustos 2011.....	72
12 Eylül faşist darbesini 31. yılında kınıyoruz 10 Eylül 2011	73
19 Eylül TMMOB Dayanışma Günü örgütlülüğümüze güç katacaktır 16 Eylül 2011.....	74
İnşaat Mühendisleri Odasının gönüllü uzman kadroları Vanda!! 28 Kasım 2011	74
Vandaki gönüllü meslektaşlarımızdan oluşan ilk grup bayrağı ikinci gruba devretti !!! 8 Aralık 2011	75
İnsan yaşamını ve mesleğimizin itibarını korumak hepimizin ortak görevidir 14 Aralık 2011	76
Silahlar sussun, Uludere katliamı son olsun 29 Aralık 2011	78
Yaşasın kadın dayanışması 7 Mart 2012.....	78
İş cinayetlerine davetiye çıkaranlar sorumludur!! 13 Mart 2012.....	79
İnşaat Mühendisleri Odası suyuna ve geleceğine sahip çıkmaktadır! 23 Mart 2012	80

Gelen Talep Üzerine Basına Gönderilen Açıklamalar

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp’in ODE Pusula Dergisinin sorularına verdiği yanıtlar. 21 Nisan 2011	83
İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp’in Dudullu OSB Dergisi için kaleme aldığı yazı. 2 Mayıs 2011.....	84
İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp’in Özgür Gündem Gazetesinin sorularına verdiği yanıtlar. 2 Kasım 2011.....	87
İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp’in Halkbank’ta Beraber Dergisi için kaleme aldığı yazı. 5 Aralık 2011	89
İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp’in Eko Türk Dergisinin sorularına verdiği yanıtlar. 6 Aralık 2011	91
İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp’in Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği Dergisi için kaleme aldığı yazı. 7 Aralık 2011.....	92
İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Züher Akgöl’ün Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği Dergisi için kaleme aldığı yazı. 19 Aralık 2011	98

İçindekiler

Kongre, Sempozyum, Etkinlik ve Çeşitli Toplantılarda Yapılan Konuşmalar

TMMOB 40. Dönem 4. Danışma Kurulu 8 Mayıs 2010	105
İMO 42. Dönem 1. Danışma Kurulu 9 Mayıs 2010	107
TMMOB 41. Olağan Genel Kurulu 28 Mayıs 2010	109
Türkiye Barış Meclisi Ödül Töreni 8 Haziran 2010	112
42. Dönem Şubelerarası Ortak Toplantısı 24 Temmuz 2010	113
TMMOB Deprem Duyarlılık Yürüyüşü - Yalova 17 Ağustos 2010	116
TMMOB 41. Dönem 1. Danışma Kurulu 27 Kasım 2010	119
İMO 42. Dönem 2. Danışma Kurulu 11 Aralık 2010	121
Bursa Şube Binası Açılış Töreni 5 Mart 2011	122
TMMOB 41. Dönem 2. Danışma Kurulu 9 Nisan 2011	124
İnşaat Mühendisliği Kurultayı Samsun Çalıştayı 7 Mayıs 2011	126
3. Yapı Mekaniği Laboratuvarları Toplantısı 14 Mayıs 2011	129
9. Ulaştırma Kongresi 16 Mayıs 2011	131
7. Ulusal Deprem Mühendisliği Konferansı 30 Mayıs 2011	133
İMO 42. Dönem 3. Danışma Kurulu 25 Haziran 2011	136
Teoman Öztürk'ü Anma Etkinliği 11 Temmuz 2011	138
TMMOB Deprem Duyarlılık Yürüyüşü - İzmit 17 Ağustos 2011	139
2. Su Yapıları Sempozyumu 16 Eylül 2011	142
İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları Toplantısı 22 Eylül 2011	145
2. İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu 23 Eylül 2011	145
2. Köprüler ve Viyadükler Sempozyumu 28 Eylül 2011	148
8. Ulusal Beton Kongresi 5 Ekim 2011	149
TMMOB 41. Dönem 3. Danışma Kurulu 9 Ekim 2011	151
6. Kentsel Altyapı Sempozyumu 14 Ekim 2011	153
3. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu 21 Ekim 2011	155
4. Ulusal Çelik Yapıları Sempozyumu 24 Ekim 2011	158
Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi 54. Genel Kurulu 28 Ekim 2011	160
Kültürel Mirasın Depremden Korunması Konferansı 31 Ekim 2011	162
2. Yapı Denetim Sempozyumu 17 Kasım 2011	164
7. Kıyı Mühendisliği Sempozyumu 21 Kasım 2011	168
6. İnşaat Yönetimi Kongresi 25 Kasım 2011	171
4. Geoteknik Sempozyumu 1 Aralık 2011	174

İçindekiler

Odamızın 57. Kuruluş Yıl Dönümü Töreni 19 Aralık 2011	176
Van Meslekiçi Eğitim Kursu 19 Ocak 2012.....	178
İnşaat Mühendisliği Kurultayı 28 Ocak 2012.....	179
Hatay Şube Binası Açılış Töreni 17 Şubat 2012.....	181
5. Öğrenci Meclisi 25 Şubat 2012	183

Değerlendirmeler, Görüşler, Raporlar

“Türkiye’nin Deprem Gerçeği” Değerlendirmeleri.....	187
08 Mart 2010 Elazığ-Kovancılar Deprem Raporu	205
Ağrı Sel Felaketi Tespit Raporu	210
İlkinden Üçüncüye: Rant Projesi Olarak Boğaz Köprüleri.....	211
Mühendislik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi.....	217
İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı ile İlgili Son Gelişmeler.....	221
AKP Hükümeti, İş Güvenliği Konusunda da “Hukuku Dolanmaya” Çalışıyor	226
Türkiye’de Deprem Gerçeği ve Hastanelerin Durumu.....	230
Rize’nin Gündoğdu Beldesi’nde Heyelan Felaketi	235
İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları Toplantısına Sunulan Rapor	237
“Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı” Değerlendirme Raporu.....	243
“Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik” ile ilgili görüşler.....	247
AKP’nin Çalışanlara Oynadığı Yeni Bir Oyunla Karşı Karşıyayız!	250
Kalkınma İçin mi Yaşam İçin mi Su?.....	254
19 Mayıs 2011 Simav Depremi ve Yapı Hasarı Raporu	258
19 Mayıs 2011 Simav Depremi Hakkındaki Gözlem ve İzlenimleri.....	275
11 Mart 2011 Büyük Doğu Japonya Tsunamisi, Afet Bölgesinde İncelemeler ve Değerlendirmeler.....	277
Japonya Depremi ile İlgili İMO’nun Değerlendirmesi.....	281
İki Yeni Şehir=İki Yeni Rant Alanı	285
Felaketler Kaderimiz Değil!.....	286
“Hayali Projeler” ya da “Biz Yaptık Oldu”	290
Kanun Hükmünde Kararnameler Devri	292
Van Depremi Sonrası TMMOB ve Bağlı Odalara Yöneltilen Eleştirilere Dair Görüşü ...	296
Yapı Müteahhitleri Yönetmeliği Değişikliği Haberleri Üzerine İMO Görüşü	299

İçindekiler

“Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı” Üzerine İMO Görüşü	301
Adana Gökdere Barajında Yaşanan Faciaya Yönelik İnşaat Mühendisleri Odası Görüşü	304
Deprem Bahanesi ve Kentsel Dönüşüm Projeleri	306
AKP Tahribatının Yeni Adresi Ormanlarımız!!!	308
Türkiye’de Hidroelektrik Enerji ve HES Uygulamalarına Genel Bakış	310
İnşaat Mühendisliği ve Geoteknik Uzmanlık Alanı Üzerine... ..	320
Ulaştırma: Disiplinlerarası Çalışma Alanı	325

Sunuş

Değerli Meslektaşımız,

Odamız her çalışma döneminde yüzlerce farklı konuda rapor hazırlamakta, görüş oluşturmakta ve değerlendirmeler yapmaktadır.

Elinizdeki kitap, bu çalışmalarını daha görünür kılmak, daha kolay ulaşılabilir hale getirmek ve tarihe bir not düşmek amacıyla yayımlanmaktadır.

Gerek basın açıklamaları, gerek konuşma metinleri, gerekse de Oda merkezi ya da şubelerimiz tarafından hazırlanan raporların her biri oldukça değerlidir.

Van depremlerinden kentsel dönüşüme, torba yasalardan iş cinayetlerine geniş bir yelpazede gerçekleştirdiğimiz basın açıklamalarımız, İnşaat Mühendisleri Odasının hem mesleki hem de politik duruşunu gözler önüne sermektedir.

Bizler, insanın olduğu her platformda, emeğin gücünü mesleği ile birleştiren, karanlığın yerine baharı örgütleyenleriz. Bu nedenledir ki, İnşaat Mühendisleri Odası, yaşanan doğal afetler sonrasında, olay yerine en kısa sürede ulaşarak sürece müdahil oluyor, yaşanan afeti mesleki açıdan değerlendiriyor ve bilimsel ilkeler ışığında neden sonuç ilişkisi kurarak hazırladığı raporları en kısa sürede kamuoyuyla paylaşıyor. Bu nedenledir ki, kurduğumuz güven ilişkisinden kaynaklı olarak her afetten sonra kamuoyu, Odamızın yaklaşımını yakından takip etmekte.

Aldığımız sorumluluklar sadece doğal afetlerle sınırlı değil. Mesleki alanımızı yakından ilgilendiren su, deprem, kentleşme, işçi sağlığı ve iş güvenliği gibi konularda da kamuoyunun “doğru bilgilenme” beklentisini karşılamakla yükümlüyüz. Odamızın ve şubelerimizin gerçekleştirdiği bilimsel içerikli sempozyum, kongre ve konferansların yanı sıra toplumsal yaşamı şekillendiren Yasa ve Yönetmeliklere ilişkin değerlendirmelerimiz, itirazlarımız ve önerilerimiz bu nedenle önemlidir.

Medyada geniş yer bulan Odamızın rapor ve açıklamaları bu kitapta gazete kupürlerine aracılığıyla sizlerle paylaşılmıştır.

Saygılarımızla.

42.Dönem Yönetim Kurulu

Basın Açıklamaları

Basın Açıklamaları

Ayrıştırmacılığın panzehiri nevrüz ruhudur

19 Mart 2010

Türkiye’de yaşayan tüm halkların kardeşliğinin simgesi olan Nevruz, bu sene de tüm coşkusu ve inancıyla kutlanacak.

Ülke toprakları üzerindeki insan zenginliği ve değerlerinin yok edilmeye çalışıldığı şu günlerde Nevruz ateşinin üzerinden kol kola atlamak daha da büyük önem kazanıyor.

Kürt açılımı diye tartışılan süreç, en ufak bir somut demokratikleşme adımı atılmadan sadece gündem malzemesi haline getirildi bile. Güneydoğu ve Doğu Anadolu illerinde yaşanan çatışmalar ve bölge halkının talepleri, “taş atan çocuklar yasası” basitliğine indirgeniyor.

Bir yandan evlerinden çıkartılarak yaşam alanları rant haline dönüştürülürken diğer yandan yaşadığı kentlerden sürülen Roman kardeşlerimiz siyasi iktidarın şov malzemesi haline getiriliyor.

Ermenilere dönük baskı politikaları da son günlerde çok ileri noktalara taşınmış durumda. Gerçek tarih bilgisinin üretilebileceği kanalların açılması ve birlikte yaşama koşullarının oluşturulması bir yana, Ermeni kardeşlerimizin sınır dışı edilmeleri bile dillendirilebiliyor.

Böylesi gelişmelerin yaşandığı bugünlerde, iktidarın görmediği ve bizim sürekli gündemde tutmamız gereken nokta; on yıllardır süren çatışmaların, görmezden gelme, değersizleştirme ve ötekileştirme politikalarının halklar arasında oluşması istenen düşmanlığı doğurmaya yetmemiş olmasıdır.

Yetmemiştir çünkü bu ülke halkları kardeşliklerini zorlamalara ve egemenlere değil binyıllardan bu yana gelen sevgi bağlarına ve birbirlerine borçludur.

Ve böylesi koşullarda Nevruz artık gerçek ve acil yeniden kardeşleşme talebinin de zeminidir.

Artık Nevruz ateşi daha da büyütülmelidir.

Artık “Yaşasın Halkların Kardeşliği” sloganı en gür haliyle bir kez daha atılmalıdır.

İMO olarak siyasi iktidarı halklar üzerinde oynadığı tehlikeli oyunlara son vermesi konusunda uyarıyor, halkların kardeşliğinin simgesi olan Nevruz’u kutluyoruz.

Suya erişim hakkımıza sahip çıkalım

21 Mart 2010

Dünyanın ve Türkiye’nin su rezervleri her geçen gün azalmaktadır ve bu durum sermayenin iştahını kabartmaktadır.

Siyasi iktidarlar “özel sektörün suyu daha iyi yöneteceği” söylemlerini yaygınlaştırarak suyumuzu sermayeye peşkeş çekmek istemektedirler.

İnşaat Mühendisleri Odası herkesi suya erişim hakkına sahip çıkmaya çağırıyor.

Suyun hayatımızdaki öneminden hareketle Birleşmiş Milletler (BM), bundan 18 yıl önce

SERMAYEYE PEŞKEŞ ÇEKİLİYOR

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası ise(İMO), dünyanın ve Türkiye’nin su rezervlerinin her geçen gün azaldığını, bu durumun da sermayenin iştahını kabarttığını belirterek, “Suya erişim hakkımıza sahip çıkalım” çağrısı yaptı.

İMO tarafından yapılan açıklamada, siyasi iktidarlardan “Özel sektör suyu daha iyi yönetir” iddiasını yaygınlaştırarak, sunu sermayeye peşkeş çekmek istediği ifade edildi. (HABER MERKEZİ)

1992 yılında 22 Mart gününün Dünya Su Günü olarak kutlanmasını kararlaştırdı. Suyun yönetimi ve tüketimine dair bilinç yükseltme amacı taşıyan Dünya Su Günü'nün bu yılki teması "Su Kalitesi" üzerinde yoğunlaşacak.

Ancak görünen odur ki, BM'nin bu çabası bir sonuç vermemiş durumda. BM'nin raporuna göre halen 6 milyar insanın 1,2 milyarı güvenilir içme suyundan yoksun; 2,4 milyar insan sağlık koşullarına uygun suya erişememekte; suyun erişilemez olması nedeniyle her gün 14-30 bin arasında insan yaşamını yitirmektedir. Raporun 2025 yılı için öngörüsü ise, dünya nüfusunun tahminen üçte ikisinin temiz ve içilebilir sudan mahrum kalacağı yönünde.

Türkiye'nin su rezervleri kısıtlı

Suyla ilgili dünyayı bekleyen karanlık tablonun bir benzeri de ülkemizde yaşanıyor ve yaşanmaya devam edecek. Su potansiyeli 1000 m³'ten az olan ülkeler "su fakiri" sayılmakta. Ülkemiz, 3690 m³ ile su fakiri sayılmamakla birlikte, su kısıtı bulunan ülkeler arasında yer alıyor. 2030 yılında nüfusunuzun 100 milyona ulaşacağı tahmin edilmekte. Su kaynaklarımızın yüzde 100 verimle kullanılacağı düşünülse bile, su potansiyelimizin artan nüfusla birlikte 1000 m³'e düşmesi ve Türkiye'nin de su sıkıntısı çeken ülkeler arasına girmesi bekleniyor.

Hali hazırda ülkemiz, günlük su tüketimi itibarıyla gelişmiş ülkelerin ötesinde bazı Latin Amerika ve Asya ülkelerinin de gerisine düşmektedir.

Suyumuz yönetilemiyor

Türkiye'de su rezervleri kısıtlı olmasına karşın var olan su kaynaklarımız sağlıklı yönetilmemektedir. Başkent Ankara 2006 yılı kurak geçtiği için yaz ayları boyunca susuz kalırken, 2009 yılının yağışlı geçmesi, birçok ilimizde sel baskınlarının yaşanmasına sebep olmuş ve yetkililer bu durumu "takdir-i ilahî" tespitleriyle geçiştirmiştir.

Oysa biz İnşaat Mühendisleri Odası olarak yaşanan her iki sorunun da suyu yönetememekten kaynaklandığını biliyoruz.

Türkiye'de toplam nüfusun yüzde 68'ine kanalizasyon şebekesi hizmeti verilmektedir. Toplam nüfusun sadece yüzde 34'ü atık su arıtma tesisinden yararlanmaktadır. Bu oran OECD ülkeleri ortalamasının (% 64'ün) ve AB ülkelerinin (Malta hariç) en düşük değeridir. Türkiye'de su kaçağı ve kayıplarının oranı ortalama yüzde 30-40 civarındadır.

Rakamların çarpıcılığı ortadayken, siyasi iktidar su yönetimi konusunda çok temel bir hata yaparak su yönetimini Devlet Su İşleri'nden alarak yerelleşme politikaları çerçevesinde yerel yönetimlere devretmiştir. Kamu kurumlarının tavsiye edilmelerine de denk gelen bu süreç yerel

yönetimlere altyapı hizmetleri konusunda ciddi yetki verilmesiyle tamamlanmıştır. Bugün altyapı hizmeti sunmakla yükümlü olan pek çok belediyenin kime ne kadar borcu olduğu bilinmemektedir.

1981 İSKİ Kanunu'na kadar sudan kar edilmezken, İSKİ Kanunu ile suyun yönetimi yerellere bırakılmıştır. Su İdaresi Kanunu gereği Büyükşehir belediyelerinin sudan en az yüzde 10 kar elde etmeleri zorunludur. Ancak Büyükşehir belediyeleri bu durumu fazlasıyla kar aracına döndürmüştür. 2006 yılı rakamlarına göre Büyükşehir belediyeleri sudan ortalama yüzde 29 oranında kar elde etmişlerdir.

Suyumuzun özelleştirilmesi tehlikesi kapımızda

Su yönetiminin yerel yönetimlere devrinin en büyük açmazı, yerel yönetimlerin popülist günlük politikaları tercih etmeleri nedeniyle suya ve altyapıya yatırım yapmaktan kaçınmalarıdır. Bu durum ise hem halkı mağdur etmekte, hem de "özel sektör daha iyi yönetir" anlayışı halka empoze edilerek sularımızın özelleştirilmesini gündeme getirmektedir.

Su endüstrisinin yıllık karının dünya üzerinde petrol sanayi karının yüzde 40'ına ulaştığı bilgisinden hareketle sermaye çevreleri, sularımızın azalmasını bahane göstererek en doğal yaşam hakkımız olan suya erişim hakkımızı elimizden almaya çalışmakta ve suyumuzu özelleştirmeye çalışmaktadır.

Suyu 'hasta' ettik

22 MART Dünya Su Günü'nde Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın açıkladığı rakamlar, her yıl milyonlarca çocuğun suya hiç ulaşmadığını, yılda 2 milyon çocuğun deniz, ırmak ve göl sularından ötürü hayatını kaybettiğini gösterdi. TMMOB'a bağlı meslek odaları ise yayınladıkları açıklamalarla, "Suya sahip çıkma zamanı" dedi. s.12

Tatlı su kaynaklarımız plansız sanayileşme, kentleşme ve nüfus artışının etkisiyle hızla azalmaktadır. Ancak tatlı su kaynaklarının azalması suyumuzun özelleştirilmesine gerekçe gösterilemez. Esas yapılması gereken tatlı su kaynaklarımızın azalmasını engelleyici tedbirler almaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak diyoruz ki;

Herkesin yeterli, güvenli, fizikî olarak ulaşılabilir ve bedeli ödenebilir suya erişim hakkı vardır.

Su hakkı ile ilgili devletin yükümlülüğü tam olarak tanımlanmamış olsa da devlet, toplumun tüm kesimlerine güvenli, sağlıklı ve ulaşılabilir su temin etmekle sorumludur .

Bir ailenin su faturası gelirinin yüzde 2'sinden fazla olamaz.

Bu çerçevede Dünya Su Gününü kutluyor ve tüm halkımızı suya erişim hakkına sahip çıkmaya davet ediyoruz.

Tekel işçilerinin haklı mücadelesini desteklemeye devam ediyoruz!

31 Mart 2010

Özelleştirme uygulamalarına ve güvencesiz çalıştırmaya karşı verdikleri kararlı direnişle adlarını emek mücadelesine yazdıran TEKEL İşçileri, 1 Nisan'da yeniden Ankara'da buluşuyor.

TEKEL İşçileri, olumsuz hava koşullarına, hükümetin umursamazlığına ve emniyet güçlerinin yersiz şiddet uygulamalarına karşı, toplumun geniş kesimlerinin desteğiyle 78 gün boyunca yürekli bir duruş sergilediler. Bu süre boyunca emekten ve demokrasiden yana tüm güçler gibi Odamız da, TEKEL Emekçilerinin direnişine destek verdi.

Türkiye'nin dört bir yanında 1 Nisan'da bir kez daha Ankara'ya gelecek olan Tekel İşçilerini yine yalnız bırakmayacağız. TEKEL İşçilerinin mücadelesi, bizim de mücadelemizdir. Her ne ad altında olursa olsun iş güvencesiz ve kadrosuz istihdam yöntemleri ortadan kaldırılıncaya kadar mücadelemiz devam edecek. Tüm yurttaşlarımızı TEKEL İşçilerinin haklı mücadelesine destek vermeye çağırıyoruz.

TMMOB ve Üye Odalar İçin Toplanma Yeri:

1 Nisan 2010 Saat:12.30

TMMOB önü

Selânik Caddesi No:19/1 Ankara

Basın açıklaması ve uğurlama

2 Nisan 2010 Saat:11:00

Türk-İş Genel Merkezi önü

Yıllardan sonra Taksim'deyiz Taksim'i kazandık; sıra diğer hak ve özgürlüklerde

22 Nisan 2010

Emekçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs, 2010 yılında adına yakışır bir biçimde karşılanacak ve kutlanacak. TMMOB ve bağlı Odalar, Taksim'de ve kutlamaların yapıldığı tüm alanlarda; diğer emek örgütleriyle, işçilerle, kamu çalışanlarıyla, işsizlerle, emeklilerle 1 Mayıs kutlamalarındaki yerini alacak.

İMO 1 Mayıs'ta alanlarda

TMMOB'a bağlı İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Yönetim Kurulu, 2010 1 Mayıs'ın, başta Taksim olmak üzere ülke sathına yayılacak kutlamalar açısından önemli olduğunu bildirdi. İMO'dan yapılan yazılı açıklamada, "Emek ve demokrasi örgütlerinin yakalanan ivmeyle yoksulluğa, işsizliğe, güvencesizliğe karşı 1 Mayıs'ta, simgesel önemi

çerçevesinde hak mücadelelerinin temel mücadele biçimi olarak geleceğe taşınacaktır 2010 1 Mayıs'ı bu açıdan önemlidir" denildi. "30 sene sonra AKP Hükümeti Taksim alanını emekçilere açmak zorunda kaldı" görüşü ifade edilen açıklamada, İMO'nun tüm üyeleri 1 Mayıs'ta alanlara çağırıldı. Taksim'in 32 yıl sonra işçi ve emekçilere açılmasının anlamlı

olduğunun belirtildiği yazılı açıklamada, Taksim'i kazandıktan sonra sığınan sığınanları geri pürkürerek, yeni haklar almak olduğunu ifade edildi.

Açıklamada, "Neoliberal politikaların mağduru olan inşaat mühendisleri emekçilerin yanında, dost örgütlerle omuz omuza 1 Mayıs'ı karşılamaya hazır" denildi. (Ankara/EVRENSEL)

1978 yılından bu yana emekçilere yasaklı olan Taksim'in 2010 yılında kutlamalara açılmasının bir lütuf olmadığının, bu sonucun büyük acılar pahasına elde edildiğinin bilinmesi gerekiyor. 1977'de büyük bir katliama sahne olan Taksim'e 1978'de yüz binlerin

akması şaşırtıcı değildi. Yine 1979 ve 1980 yıllarında yasaklı olmasına rağmen Taksim 1 Mayıs'ı kutlamak isteyenlere kucak açtı. 1980 askeri darbesi ile emek örgütlerinin bütün hayat damarlarını kesen 12 Eylül yönetimi işçilere sadece Taksim'i yasaklamakla kalmadı, grev hakkı dahil tüm kazanılmış haklarını askıya aldı. 80'li yılların sonlarında ete kemiğe bürünen 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama talebi, zorla, şiddetle bastırıldı; kan döküldü, gösterilerde ölenler yaralananlar oldu.

Emekçilerin Taksim ısrarının sonuç alıcı olacağı 2009 1 Mayıs'ında daha bir görünür hale geldi. Onca yasağa ve güvenlik güçlerinin engellemelerine rağmen binlerce insan Taksim'e çıktı. 30 sene sonra atılan bu adım aynı zamanda emekçilerin 2010 yılında Taksim'i geri alacağını da müjdecisi oldu. Nitekim AKP Hükümeti Taksim'in 1 Mayıs Meydanı olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

Emekçiler 1 Mayıs'ta Taksim'de; şimdi sıra gasp edilmiş hakların yeniden kazanımına geldi.

Emek ve demokrasi örgütleri, yakalanan ivmeyi yoksulluğa, işsizliğe, güvencesizliğe karşı mücadelede güçlendirici unsur olarak değerlendirecek, neoliberal politikaların mağdur ettiği geniş kesimler, 1 Mayıs'ın simgesel önemi çerçevesinde hak mücadelesini temel mücadele biçimi olarak geleceğe taşıyacaktır.

2010 1 Mayıs'ı bu açıdan anlamlıdır. Başta Taksim olmak üzere, ülke sathına yayılacak 1 Mayıs kutlamaları, hak ve özgürlükler mücadelesinin simgesi olarak tarihteki yerini alacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası tüm üyelerini 1 Mayıs'ta alanlara çağırılmaktadır. Neoliberal politikaların mağduru olan inşaat mühendisleri emekçilerin yanında, dost örgütlerle omuz omuza 1 Mayıs'ı karşılamaya hazırdır.

Yaşasın 1 Mayıs

Haydi 1 Mayıs'a

Haydi 1 Mayıs meydanlarına

Ağrı nere Ankara nere: Valiye telefon etmek yetmez, önlem alın!

12 Mayıs 2010

Ağrı'da meydana gelen sel felaketinde şimdiye kadar 1 kişi öldü, 3 kişi yaralandı, yüzlerce ev ve işyeri de sular altında kaldı.

Ağrı'da geçen hafta da sel vardı. Özellikle Doğu Beyazıt ilçesi ve köylerinde meydana gelen selde yine evler sular altında kalmış, bölgede büyük mağduriyetler oluşmuştu.

O günlerde çıkan haberler, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Ağrı Vali Vekili ve diğer yetkilileri arayarak gerekenin yapılması talimatı verdiğini söylüyordu.

Bugün yaşananlar ise geçen haftadan bu yana Ağrı'da Hükümet ve yerel yetkililer arasında telefon görüşmele-

Ağrı belediye başkanına tepki

KESK, DİSK, İnşaat Mühendisleri Odası ve Makine Mühendisleri Odası, Eğitim Sen, SES, Genel İş, Dev Sağlık İş, Tüm-Bel Sen, Tarım Ökam Sen, BES, Ziraat Mühendisleri Odası, Enerji Maden Sen ve Ağrı Barosu, Ağrı Belediye Başkanı Hasan Arslan'ın, kentlin tüm sorunlarını

çözümlerine dair sözlerine ilişkin açıklama yapıp, Ağrı Baro binasında yapılan ve kurum temsilcilerinin katıldığı açıklamayı Ağrı Baro Başkanı Timur Demir, daha önce yaptıkları açıklamalarda kentlin yol, su, altyapı sorunları ve derelerin sularına ilişkin yetersizlik yaşadığını belir-

tiklerini, ancak Belediye Başkanı Arslan'ın kendilerine tepki gösterdiğini ifade etti. Demir, Arslan'ın, kentlin su, yol, altyapı, kentsel dönüşüm problemlerini çözümlerine ilişkin yaptığı açıklamanın gerçeği yansıtmadığını dile getirerek, sorunların çözülmediğini söyledi. (AĞRI)

rinden öte bir gelişmenin yaşanmadığını, herhangi ciddi bir önlemin alınmadığını göstermiştir.

Bir süredir sağanak yağışların etkisi altındaki Ağrı'da Fırat, Yüzüncü Yıl ve Gazi mahallelerinde dün saat 23.00 sıralarında meydana gelen selde 3 bin kadar ev, ahır ve işyerini sular altında kalmıştır. Karayolları'na ait bir köprünün yıkılması sonucu da kentte ulaşım ciddi boyutta sekteye uğramıştır. Kent merkezindeki elektrik, telefon içme suyu ve kanalizasyon altyapısı ise çökmüş durumdadır.

Dere yataklarının ıslah edilmemesi ve sel alanlarının yerleşime açılması Türkiye'nin dört bir yanında olduğu gibi Ağrı'da felakete davetiye çıkarılmıştır.

Geçen hafta yaşananlar bugün olanların habercisiyken; Ağrı kent merkezinden iki nehir geçiyorken; hava tahmin raporları ortadayken yaşanan bu felaket ve ortaya çıkan tablonun sorumlusunu bulmak zor değildir.

Bunun sorumlusu, İstanbul'da 8 ay önce Ayamama Deresi'nin taşması sonucu meydana gelen ve 7 kadın işçinin kapalı bir araçta can verdiği, 30'dan fazla insanın hayatını kaybettiği, yüzlerce yaralının olduğu, binlerce kişinin evsiz kaldığı felaketten ders çıkaramayanlardır.

Geçen hafta aynı ilde meydana gelen selin adeta davul zurnayla haber verdiği bugünkü felaketi görmezden gelenlerdir bu durumun sorumlusu.

Selin meydana geldiği ilin valisini telefonla arayıp talimat vermekten öteye gitmeyenler, bundan önce yaşanan felaketlerde adeta felaketzedeleri suçlayanlardır sorumlu.

Yaşananların sorumlusu, hiçbir insani, mühendislik ve mimari değer gözetmeden sadece inşaat yapan ve kentleri rant alanı haline dönüştürenlerdir.

İMO Van Şubesine bağlı Ağrı temsilciliğimiz, selin meydana geldiği ilk saatlerden itibaren felaket bölgesinde çalışmalara katılmaktadır. İMO, temsilciliğimiz aracılığıyla yaşananları değerlendirmekte ve gelişmeleri takip etmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak Ağrı'da yaşanan felakette yaşamını yitiren yurttaşımızın ailesine başsağlığı diliyor, yaralananlara geçmiş olsun diliyor ve sorumluları sorumluluklarının gereğini yapmaya davet ediyoruz.

Sadece tarlalar değil rant mantığı da sular altında kaldı!

14 Mayıs 2010

Artvin Merkeze bağlı İrsa (Erenler) köyünde kurulan hidroelektrik santralinde yaşanan problemle ilgili İMO'nun yaptığı ilk incelemeler bir kez daha haklı olduğumuzu gösterdi.

Barajın yükleme havuzuna su taşıyan 96 metre boyunda, 2 metre yüksekliğinde ve 3 metre genişliğindeki açık kanalın 50 metrelik bölümü, yüklenen suyun yoğunluğuna dayanamayarak yan yatmıştır.

Kanaldan akan su, bölgede yaşayan köylülerin ekinlerinin tümüyle zarar görmesine neden olmuştur. Daha da önemlisi çok değerli olan tarım toprağı oluşan sel nedeniyle sürüklenmiş ve gelecek yılların verimini de etkilemiştir.

İMO Trabzon Şubemiz tarafından yapılan ilk incelemelerde, İrsa (Erenler) HES yapımının birçok aşamasında aksaklıklar belirlenmiştir.

Görülen ilk sorun daha proje aşamasında karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu baraj inşaatının projesi hatalıdır.

Bu yanlış projenin uygulaması bile doğru yapılmış değildir. Projede hatalı bulunan yerler dışında inşaatın başka bölümlerinde de uygulama hatası vardır.

Bunun dışında proje denetimsizdir. Uygulama yerinde denetleme yapılmadığı gibi DSİ de projeyi denetlememiştir.

Proje ne DSİ’de ne de başka bir kurumda vardır. Enerji Piyasası Denetleme Kurumu (EPDK) onaylı bu proje, baştan aşağı bir sorunlar yumağıdır.

Ayrıca projenin akarsudaki ve civardaki doğal yaşamı olumsuz etkilediği de görülmektedir. Bu konularda yapılması gereken önleme çalışmalarının da yapılmadığı ortadadır.

Unutulmamalıdır ki HES’ler tek başına bir “düşü” bulma yarışı değildir. HES’ler ileride kamuya devredilecek yapılardır ve kamunun zararının boyutlarını tahmin etmek bile çok zordur.

Yöre halkının ve sivil toplum örgütlerinin HES’lerin yapım sürecinde açtığı davalarda alınan yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen devam eden inşaatlar bir yandan çevre katliamına diğer yandan yaşam alanlarının deformasyonuna neden olmaktadır. Siyasi iktidar ve sermaye grupları, doğal yaşama ve insan varlığına büyük zararlar verme pahasına kamunun ortak değeri olan akar-sulara ve çevreye zarar vermekte ısrar etmektedirler.

İMO uzun yıllardır suyumuzun özelleştirilmesi ve HES’lerle ilgili çalışmalar yürütmektedir.

Aşağıdaki satırlar, tam bir yıl önce İMO tarafından oluşturulan ve kamuoyuyla paylaşılan HES’lerle ilgili Oda görüşü metninden alınmıştır.

“HES yapım süreci, kamunun ve toplumsal çıkarların devre dışı bırakıldığı, özel sektörün ihtiyaç ve taleplerinin belirleyici olduğu özellikler taşımaktadır.

Karadeniz Bölgesi insanı haklı olarak bu uygulamalar nedeniyle tedirgindir. Bu tedirginliğin ortadan kaldırılmasının yolu ise, insanların hayatlarına ve doğal çevrelerine zarar vermeyecek, bölge insanının onayını alacak projelerin hayata geçirilmesinden geçmektedir.”

Bugün bir kez daha görülmüştür ki siyasi iktidarın sürekli olarak görmezden geldiği bilimsel ve teknik uzmanlığımız ile üzerimizdeki baskılarla vazgeçirmeye çalıştığı kamu yararına dönük ilkelerimiz, bizi haklı çıkarmıştır. Bu basit bir “biz söylemiştik” kolaycılığı değildir. Bu, siyasi iktidara kamu yararı ilkesinin, sermayeye değil halka hizmet etmesi gerektiğinin ve TMMOB ve bağlı odaların sözlerinin kıymetinin hatırlatılmasıdır.

Son dönemde kamu, tüm alanlardan tasfiye edildiği gibi su kaynaklarının yönetiminden de tasfiye edilmektedir. Siyasi iktidar genel ekonomik ve politik yaklaşımına uygun olarak, suyun özelleştirilmesinin de önünü HES’ler ile açmıştır.

“Sularımızı boşa akıtmıyoruz” diyerek başlatılan HES projelerinin akıbeti belirsizdir ve gerek proje aşamasında olan, gerekse yapımı tamamlanan tüm HES projeleri denetim mekanizmasına tabi tutulmalıdır. Kamu acilen plansız ve denetimsiz ilerleyen proje inşaatlarını denetime almalıdır.

Aksi halde bu sürecin faturasının; zarar gören doğa, akılcılıktan uzak kullanılan kaynaklar ve yoksulluk olarak tüm halkımıza çıkarılacağı aşıkardır.

İMO, Trabzon Şubesi ve ona bağlı Artvin Temsilciliği aracılığı ile İrsa (Erenler) HES’te incelemelerini sürdürmektedir ve olası gelişmeleri ilerleyen günlerde kamuoyuyla paylaşacaktır.

Güvencesiz çalışma ve taşeron sistemi patladı: 30 işçi göçük altında

18 Mayıs 2010

Zonguldak’ın Kilimli Beldesi’ndeki, Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Karadon Müessese Müdürlüğü’ne ait kömür ocağında meydana gelen grizu patlamasında 30 işçi hâlâ göçük altında.

Her geçen dakika hayatlarına ilişkin kaygının arttığı işçileri bu tehlikeyle karşı karşıya bırakan asıl olarak güvencesiz çalışma ve taşeron sistemidir.

Madencilik, dünyanın en riskli iş kollarının başında gelmektedir. Maden işçileri her an, tehlikeli gaz birikmesi sonucu patlama, göçük, havasızlık, zehirli gaz soluma gibi ölümcül tehditlerle karşı karşıyadır. Bu koşullara rağmen maden işçileri, iş güvenliği ve işçi sağlığı önlemlerinin alınmadığı ocaklarda asgari ücretlerin biraz üstünde ve çoğu sigortasız olarak çalıştırılmaktadır.

Bu durum, çalışanların yaşamlarını devam ettirebilmek için nelere katlanmak zorunda kaldığını gösterirken kimilerinin de kâr için nelere sebep olduklarını göstermektedir.

Taşeronlaştırmayla birlikte bütün işkollarında artan güvencesizlik, emeklerinden başka satacak bir şeyi olmayan milyonların hayatlarını doğrudan tehdit etmektedir.

İşsizliğin gün gün arttığı ülkemizde iş bulabilme sevinciyle her türlü kötü koşula razı olan çalışanların başka seçenekleri kalmamıştır. Bunu bilen siyasi iktidar ve sermaye sahipleri ise kendi kurdukları çarkın dişlileri arasında çalışanları öğütmektedir.

Zonguldak Kilimli Beldesi'nde yaşanan da budur. Aslında Zonguldak'ta çöken sadece maden değildir. Zonguldak'ta çöken taşeron sistemi ve güvencesizliktir. 30 işçi madende, siyasi iktidar ve sermaye mantığı ise sistemin derinliklerinde göçük altındadır.

İşçiler kurtarıldıktan sonra yapılacak ilk iş, güvencesiz çalışmanın nedenlerinden biri olan taşeron sisteminin ortadan kaldırılması ve iş güvenliği ve işçi sağlığı koşullarının çağın gereklerine uygun olarak değiştirilerek denetlenmesini sağlayacak mevzuatın oluşturulmasıdır.

Ancak görünen odur ki siyasi iktidarın bunu yapmaya ne gücü ne de niyeti vardır. İnşaat Mühendisleri Odası olarak konunun ısrarlı takipçisi olacağımızı bir kez daha ifade ediyoruz

Göçük altındaki işçilere bir an önce ulaşılabilmesi için sorumluları gereken her şeyi yapmaya çağırıyor, adalet sisteminin derhal devreye girmesini ve sorumluların ortaya çıkarılmasını bekliyoruz.

İMO olarak göçük altında kalan ve hala ulaşılabilen 30 işçiye sağlıklı bir şekilde bir an önce kavuşmayı umuyor ve kurtarılan 11 işçiye geçmiş olsun dileklerimizi gönderiyoruz.

Başbakan'ın ifadesi tam bir sorumsuzluk örneğidir

20 Mayıs 2010

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, Zonguldak'taki grizu patlamasında 30 maden işçisinin ölümüne "kader" demesi, AKP iktidarının emekçilerin yaşamlarına nasıl baktığının en açık göstergesidir.

Bütün kamu işletmelerini sermayenin eline bırakan, çalışma yaşamının esasını taşeron sistemi ve güvencesiz çalışma olarak belirleyen siyasi iktidar, işçilerin yaşamlarını kaybetmesini "bölge halkı bunlara alışık" diyerek değerlendirebilmektedir.

Bu sözler göstermiştir ki Başbakan Erdoğan ve siyasi iktidar, bütün yüzünü sermayeye dönmüştür. Görülmüştür ki işçilerin çalışma koşullarını günden güne ağırlaştıran, kazanılmış haklarını gasp eden, eğitimi ve sağlığı metalaştırıp üst gelir grubunun erişebildiği bir lüks haline getiren bir iktidar için emekçilerin yaşamları bile değersizdir.

Başbakan bilmelidir ki özelleştirmeler, taşeron sistemi, güvencesiz çalışma kader değildir.

Başbakan bilmelidir ki yoksulluk, işsizlik kader değildir.

Maden faciası için 'Maalesef madencilerin kaderi' diyen Erdoğan'a her kesimden tepki var: Talihsiz açıklama... Sorumsuzluk örneği... Bu bir kader değil işçi katliamı...

ANKARA - Maden kazasının ardından Karadon Kömür Ocağı'nı ziyaretinde olayı 'madencilerin kaderi' diye yorumlayan Başbakan Tayyip Erdoğan'a tepki yağdı. CHP Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu, Başbakan'ın açıklaması talihsizlik. Çağdaş yönetimlerde önce risk analizleri yapılır, olası riskler giderilir, ondan sonra işçiler çalışmaya başlar. Ama maalesef bizim ülkemizde kaza olur, insanlar yaşamlarını kaybederler, ondan sonra önlemler alınır. Sayın Başbakan'ın bu yönetim anlayışını hâlâ kavrayamamış olmasını çok yadırgadım. Bu, mesleğin kaderi değildir... Sayın Vali ile kazanın olduğu gün telefonla görüştüm. İlgili firmadan yeraltıda çalışan işçi sayısını almakta bile zorlandıklarını ifade etti.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli: Dünyanın asgari seviyelere indirmeyi başardığı maden kazalarının ülkemizde sık sık tekrarlanıyor olması mutlakla sorgulanmalıdır. Hataların ıttadan kaldırılması için ne tedbir gerekiyorsa derhal alınmalıdır...

BDP Genel Başkan Yardımcısı Şerafettin Halis: Bütün bu olaylardan ders çıkarmayan, zamanında denetimleri yapmayan AKP Hükümeti, bu ölümleri doğal göyerek kaza ve kader saymaktadır. Bırakın kader olmasın, siyasi iktidarın sorumluluğunda bir işçi katliamıdır.

Türkiye Maden İşçileri Sendikası: Hükümette toplu ölümlü iş kazalarını adeta kader gibi kaçırmaz haline getiren nedenleri hatırlatıyor, gereğini zaman geçirmeden yapmasını istiyoruz.

Belediye- İş Sendikası Genel Başkanı Nihat Yurdakul: Taşeronlaşmayla, denetimsizlikle iş cinayetlerinin zemini hazırlayanlar, yaşanan dramı 'madencinin kaderi' diyerek geçiştirmek istemektedir. Yaşananlar iş kazası değil cinayettir.

KESK Genel Başkanı Sami Evren: 21. yüzyılda, madenimizde, tersanelerimizde işçi ölümlerinin önünü alamıyoruz. Çünkü olanlar kader gibi gören, insanlara kader gibi göstermeye çalışan bir iktidar tarafından yönetiliyor.

TİSK Yönetim Kurulu Başkanı Tuğrul Kudatgöbil: Temennimiz madenlerdeki kaza ihtimallerinin en aza, hatta sıfıra indirilmesidir.

HAK- İş Konfederasyonu Genel Başkanı Salim Uslu: İş güvenliğindeki ihmallerin, eksikliklerin faturası doğrudan ölümdür. İş Sağlığı Güvenliği Yasası ile yeni teknik düzenlemelere ihtiyaç vardır. İşçiler canları pahasına çalıştırılmamalıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası: Başbakan Erdoğan'ın ifadesi tam bir sorumsuzluk örneğidir. Başbakan'ın görevi ölümleri küçümsemek değil, ortadan kaldırarak önlemleri almaktır.

'Kader' sözüne mesajla düzeltme cabası

Başbakan Tayyip Erdoğan, işçilerin hayatını kaybetmesi nedeniyle...

Başbakan bilmelidir ki işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin olmaması, işçilerin izin gününde çalıştırılması ve benzerleri kader değildir.

Ve başbakan bilmelidir ki kendisi de bu ülkenin kaderi değildir.

Çiftçilere “anani da al git” diyen, oğlunun işsiz olduğunu söyleyen bir kadına “Senin oğlun da işsiz kalsın, ne olacak” diye yanıt veren, kazanılmış hakları gasp edilmiş işçilere “Yan gelip yatma devri bitti” şeklinde seslenen ve her fırsatta halkı aşağılayan Erdoğan’ın maden faciasına ilişkin bu sözlerinin kendisinden beklenmediğini söylemek zor.

Ne var ki Başbakan’ın sergilediği bu sorumsuzluk örneklerine derhal son vermesi gerekmektedir. Başbakan’ın görevi ölümleri küçümsemek değil, ortadan kaldıracak önlemleri almaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak faciada yaşamını yitiren işçilerin ailelerine sabır diliyor, sorumluların derhal adalet önünde hesap vermelerinin sağlanmasını talep ediyoruz.

İsrail’in insanlık dışı saldırısını kınıyoruz

31 Mayıs 2010

Odamız Gazze, Filistin ve diğer kentlerin yeniden inşasında üzerine düşen görevi yapmaya hazırdır

Yıllardır devam eden İsrail ambargosu altında yaşam mücadelesi veren Gazze halkına insani yardım ulaştırabilmek amacıyla yola çıkan Yardım Filosu’na, İsrail Ordusu tarafından gerçekleştirilen saldırıyı kınıyoruz. Saldırılarda yaşamını yitirenlerin yakınlarına baş sağlığı, yaralılara ise geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Barışçıl ve insani duygularla, zor koşullar altında yaşamlarını sürdürmeye çalışan Filistin halkıyla dayanışma amacını taşıyan, tamamıyla sivil ve silahlı bir yardım filosuna ağır silahlarla düzenlenen bu saldırı, kelimenin tam manasıyla insanlık trajedisidir.

Bu saldırı, Filistin topraklarında yıllardır sürdürülen işgal, kıyım ve katliam politikalarının boyutunu ve acımasızlığını da gözler önüne sermektedir. Dünya, bu acımasız saldırganlığa daha fazla seyirci kalmamalıdır.

2007 yılında başlatılan ve yoğunluğu giderek artan İsrail Ambargosu, Gazze’nin dünyayla olan ekonomik ve sosyal bağlantısını kesmiş, bölge halkını kendi kaderiyle baş başa bırakmıştır. İlaç ve tıbbi malzeme de dâhil, her türden insani ihtiyaç maddesinin Gazze’ye giriş-çıkışını yasaklayan İsrail Devleti’nin ambargosu, 2009 yılında bölgeye düzenlenen askeri operasyonların ardından, yaşanamaz boyutlara gelmiştir. Yıkılan hastanelerin bile yeniden yapılmasına izin vermeyen İsrail, bölge halkını adeta ölüme terk etmiştir.

Dünya Devletleri, gözleri önünde yaşanan bu insanlık dışı ambargoya seyirci kalmayı tercih etmiştir. Bu duruma karşı harekete geçen yardım kuruluşlarının çabaları ise ne yazık ki, İsrail Devleti tarafından şiddetle bastırılmıştır.

İnsanlık dışı bu saldırılar ve şiddet derhal son bulmalıdır. İsrail Ordusu, el koyduğu Yardım Filosunu derhal serbest bırakmalıdır. Yiyecek, içecek, ilaç, tıbbi malzeme ve acil ihtiyaç maddelerinden oluşan insani yardımın Gazze’ye ulaşması sağlanmalıdır. Gazze’de 3 yıldır devam eden ambargo kaldırılmalı, İsrail Ordusunun Filistinlilere yönelik operasyonları derhal son bulmalıdır. Dünya devletleri, Gazze ve Filistin’in diğer kentlerinde yaşanan insanlık trajedisinin yaralarını sarabilmek, kentleri yeniden yaşanabilir hale getirmek için elbirliği yapmalıdır.

Bugüne kadar Filistin Halkının kurtuluş mücadelesinde onlarla daima omuz omuza olan Odamız, Gazze’nin ve Filistin’in diğer kentlerinin yeniden imarında üzerine düşen görevi üstlenmeye hazırdır.

TOKİ Başkanı'na fahri doktora ünvanı vermek rant politikalarını ödüllendirmektir

2 Haziran 2010

Gazi Üniversitesi Rektörlüğü, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanı Erdoğan Bayraktar'a fahri doktora ünvanı verdi.

Gazi Üniversitesi Bayraktar'a "toplu konut alanındaki birikimi, kamu arazileri ve kaynaklarını verimli biçimde değerlendirilip halka açmasındaki çabaları; alt gelir gruplarına yönelik konut üretimi konusundaki katkıları, gecekondu önleme, kentsel gelişim ve yenilme çalışmalarından dolayı" verdiği unvanla aslında rant politikalarını ödüllendirmiştir.

Önemli olan TOKİ Başkanı Erdoğan Bayraktar'ın ismi değildir. Bayraktar siyasi iktidara yakınlığıyla bilinen ve bu özelliği nedeniyle 2000'lerin başından beri palazlandırılan TOKİ'nin başına oturtulmuş sıradan bir bürokrattır.

Burada önemli olan ve tartışılması gereken TOKİ'nin kendisidir.

TOKİ, AKP iktidarı döneminde kamu olanaklarını sınırsız kullanma hakkı, yarattığı haksız rekabet, eline geçirdiği ekonomik güç ile olması gereken ve sosyal devlet anlayışından güç alan toplu konut politikasından uzaklaşma ve barınma hakkının yok sayılması uygulamalarının temel aracı olmuştur.

Erdoğan Bayraktar da "görevlerini yerine getirmek" konusunda üstün çabalar göstermektedir.

Bayraktar'ın, TOKİ'nin amacını anlatırken kullandığı "gecekondu dönüşümü ile kaçak ve çarpık kentsel alanların iyileştirilmesi, ayrıca eş zamanlı olarak yeni ve planlı kentsel arsa üretimini sağlamak suretiyle kent merkezlerinde bulunan değerli arsaların, kentin prestijini arttıracak özel proje alanları olarak geliştirilmesini sağlamak" ifadeleri de üzerine yüklenen sorumluluğun adeta itirafı gibidir.

TOKİ, söylendiği gibi dar gelirliyle konut değil zenginlere yatırım araçları üretmektedir.

TOKİ'nin İstanbul'da yaptığı konutların yüzde 56'sı lüks ve gelir getirici nitelikteyken ancak yüzde 44'ü ise sosyal konut niteliğine sahiptir. Bu oranlar TOKİ'nin İstanbul'u zenginlere; yerli yabancı sermaye gruplarına pazarladığını göstermektedir.

Bu durum İstanbul'la sınırlı da değildir. TOKİ kaynaklarının ancak % 22'si yoksul ve dar gelirliyle yatırım olarak dönmektedir.

Üstelik TOKİ alt gelir grubundaki insanları ev sahibi değil "devletin kiracısı" yapmaktadır. Çünkü TOKİ kalitesiz evleri insanlara 20 yıl vadelerle satmakta, kiracılık âdete bir ömre yayılmaktadır.

Geri ödemeler konusu da toplumsal bir sorun haline almış, TOKİ'ye olan borçlarını ödeyemeyen insanların evlerine haciz gelmeye başlamıştır. TOKİ tarafından kentsel dönüşüm kapsamına alınan bölgelerde yaşayan ve hak sahipliğine dayanarak ev sahibi olanlar, bölgenin değişen ekonomik-sosyal-kültürel ortamında barınamamış ve mahallelerini terk etmek zorunda kalmışlardır. İstanbul Taşoluk'ta kentsel dönüşüm projesiyle oluşturulan yeni konuta hak kazanan 300 aileden sadece 27'si mahallede kalmıştır.

TOKİ aynı zamanda siyasi iktidara yakınlığıyla bilinen yeni kurulan kimi firmaları da kamu kaynaklarıyla zengin etmeye de hizmet etmiştir.

2007 Eylül ayı baz alınır; TOKİ'nin 50 milyon liralık sözleşme bedeli olan 55 büyük ihaleyi 60 firma arasında dağıttığı, bu 55 projenin toplam 9,7 milyar lira tutarında olduğu görülecektir. Bu durum bir başka gerçeğe işaret etmektedir. 2002-2007 yılları arasında TOKİ'den iş alan firma

sayısının 400 civarında olduğu düşünülürse, 16 milyar liralık tutarın % 60'ı 60 firma, % 40'ise 340 firma arasında dağıtılmıştır.

İşte Erdoğan Bayraktar böyle bir kurumun başkanıdır ve TOKİ'nin bu görevlerinin ileri yürütücüsüdür.

Bayraktar'ın ve bağlı bulunduğu siyasi iktidarın kamu hizmeti anlayışı ortadayken kendisine verilen fahri doktora unvanı olsa olsa bu politikaların desteklenmesi anlamına gelmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak Gazi Üniversitesi'nin verdiği kararı içimize sindirmediğimizi ifade ediyor ve ekliyoruz ki Toplu Konut İdaresi; Kentte oluşan rantı kamu yararına kullanan, altyapı finansmanının geliştirilmesi ve altyapının iyileştirilmesi için çaba sarf eden, kaçak ve niteliksiz yapılaşmanın önüne geçen bir yapıya kavuşturulmalıdır. Özetle TOKİ, zenginlere yatırım aracı yoksullara niteliksiz konut üreten bir kurum değil asli görevi olan konut sorununun çözümüne dönük kamu yararına çalışan bir kurum haline getirilmelidir.

İMO 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde herkesi göreve çağırıyor

4 Haziran 2010

1972 yılında toplanan Birleşmiş Milletler Stockholm Konferansı'ndan bu yana, 5 Haziran, "Dünya Çevre Günü" olarak kutlanıyor. Kalkınma ve sanayileşme politikalarının doğurduğu çevresel sorunlara dikkat çekebilmek amacıyla gündeme gelen Dünya Çevre Günü, aradan geçen onca seneye rağmen ne yazık ki amacına ulaşabilmiş değildir. Sermayenin kar hırsı, uluslararası şirketlerin çıkarları ve devletlerin gündelik politikaları, çevremizi ve dünyamızı tehdit etmeye devam ediyor. Altına imza koydukları anlaşmaların ve ilkelerin gereğini yerine getirmeyen devletler, içinde bulunduğumuz çevresel tehditlerin temel sorumlularıdır.

Gezeganimiz uzun yıllardan beri kuraklık, çölleşme, ozon tabakasının incilmesi, kirlenme, temiz su kaynaklarının daralması, küresel ısınma ve biyolojik çeşitliliğin azalması gibi tehditlerle iç içe yaşıyor. Doğayla uyumlu olmayan teknoloji tercihleri, aşırı tüketim, kimyasal kirlilik, devasa miktarda karbon salımı, sanayi atıkları ve tedbirsizlik sonucu ortaya çıkan çevresel felaketler tüm dünyanın geleceğini tehlikeye atıyor.

20 Nisan 2010 tarihinde Meksika Körfezi'ndeki bir petrol platformunda yaşanan patlamayla başlayan petrol sızıntısının, aradan geçen 1 buçuk aya rağmen henüz durdurulamaması ve kuyudaki çatlaktan denize her gün 1000 (Bin) varil petrol karışıyor olması, karşı karşıya olduğumuz tehdidin yakınlığını ve büyüklüğünü gözler önüne sermektedir. Yıllardır yaşadığımız deneyimlerin acı sonuçları göstermiştir ki, tüm dünyayı etkileyebilecek toplumsal maliyetleri olan işletme, üretim ve deneyler, belirli bir şirketin ya da devletin inisiyatifine bırakılmamalıdır. Hiçbir şirketin ve de hiçbir devletin, dünyamızın ortak geleceğini ipotek altına alma hakkı yoktur.

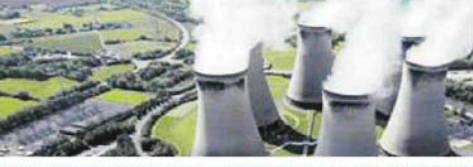
Geri döndürülemez ve uzun süreli çevresel ve toplumsal sonuçları olan en büyük tahribatlardan birisi, nükleer felaketlerdir. Ülkemiz ne yazık ki, bu yıl Dünya Çevre Günü'ne "nükleer tehdit" altında girmektedir. AKP Hükümeti'nin Rusya ile yaptığı, Akkuyu'da Nükleer Santral kurulmasını öngören anlaşma, önümüzdeki günlerde TBMM'de oylanacaktır. Her türden hukuki ve ticari prosedür göz

Milletvekillere uyarı

DÜNYA Çevre Günü nedeniyle İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) yazılı bir açıklama yaptı.

1972 yılında toplanan Birleşmiş Milletler Stockholm Konferansı'ndan bu yana, 5 Haziran'ın, 'Dünya Çevre Günü' olarak kutlandığını hatırlatıldığı açıklamada, "Aradan geçen onca seneye rağmen ne yazık ki amacına ulaşabilmiş değildir. Sermayenin kar hırsı, uluslararası şirketlerin çıkarları ve devletlerin gündelik politikaları, çevremizi ve dünyamızı tehdit etmeye devam ediyor. Altına imza koydukları anlaşmaların ve ilkelerin gereğini yerine getirmeyen devletler, içinde bulunduğumuz çevresel tehditlerin temel sorumlularıdır" denildi.

Geri döndürülemez ve uzun süreli çevresel ve toplumsal sonuçları olan en büyük tahribatlardan birisinin, nükleer felaketler

olduğu belirtiler açıklanırken, "Ülkemiz ne yazık ki, bu yıl Dünya Çevre Günü'ne 'nükleer tehdit' altında girmektedir. AKP Hükümeti'nin Rusya ile yaptığı, Akkuyu'da nükleer santral kurulmasını öngören anlaşma, önümüzdeki günlerde TBMM'de oylanacaktır. Her türden hukuki ve ticari prosedür göz ardı edilerek, iki devlet arasında imzalanan bu anlaşmanın amacı enerji ihtiyacının karşılanması değil, AKP Hükümeti'nin 'Nükleer güç' olma hevesidir" denilerek, yarının teknolojisinin rüzgardan, güneşten, dalgalardan ve daha farklı doğal kaynaklardan elde edilecek enerji olduğuna dikkat çekildi.

Açıklama şöyle devam etti: "İş sağlığı ve güvenliği konusunda sicili oldukça kabarık olan, her yıl meydana gelen binlerce işyeri kazasında yüzlerce işçinin hayatını kaybettiği, maden ve tersane kazalarının adeta sıradanlaştığı ülkemizde kurulacak bir nükleer tesisin güvenliğinden bahsetmek mümkün değildir. En temel güvenlik tedbirlerini bile göz ardı eden, işçilerin yaşamını 'kader'e terk eden bir anlayışın, en ufak kazanın bile tüm dünyayı etkileyecek ölümcül sonuçlar doğuracağı bir nükleer teste yapmaya kalkışmasına sevinç kalmamalıdır. Akli ve vicdani yerinde olan milletvekilleri, tüm doğal hayatı ve tabiat varlığını merkezine alan sürdürülebilir bir yaşam tarzıdır. Ya bu yaşam tarzı hayata geçirmek gereken adımları atalım da bugünü kutlamayı beklemeyelim."

KALIM (İSTANBUL)

ardı edilerek, iki devlet arasında imzalanan bu anlaşmanın amacı enerji ihtiyacının karşılanması değil, AKP Hükümeti'nin "Nükleer Güç" olma hevesidir.

Türkiye halkı yıllardan beri Nükleer Enerji'ye razı edilebilmek için "karanlıkta kalmakla" tehdit edilmektedir. Oysa yapılan araştırmalar, ülkemizin enerji ihtiyaçlarının mevcut enerji kaynaklarımızın etkin kullanımı ve yenilenebilir enerji kaynaklarının devreye sokulmasıyla karşılanabileceğini göstermektedir. Sanıldığına aksine Nükleer Enerji yarının teknolojisi değil, dünün teknolojisidir. Yarının teknolojisi rüzgârdan, güneşten, dalgalardan ve daha farklı doğal kaynaklardan elde edilecek enerjidir.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda sicili oldukça kabarık olan, her yıl meydana gelen binlerce işyeri kazasında yüzlerce işçinin hayatını kaybettiği, maden ve tersane kazalarının adeta sıradanlaştığı ülkemizde kurulacak bir nükleer tesisin güvenliğinden bahsetmek mümkün değildir. En temel güvenlik tedbirlerini bile göz ardı eden, işçilerin yaşamını "kadere" terk eden bir anlayışın, en ufak kazanın bile tüm dünyayı etkileyecek ölümcül sonuçlar doğuracağı bir nükleer tesis yapmaya kalkışmasına seyirci kalınmaz. Aklı ve vicdanı yerinde olan milletvekillerini Rusya ile yapılan Nükleer Santral anlaşmasına "hayır" oyu kullanmaya çağırıyoruz.

Dünya Çevre Günü, ne yazık ki asıl anlamından ve amacından uzaklaşmış bir "Protokol Günü" haline getirilmiştir. 5 Haziran'da kürsülerden "çevreci" beyanlar verenler, ertesi gün çevre düşmanı politikalara imza atabilmektedir. Dünya Çevre Günü'nün temel öğretisi, tüm doğal hayatı ve tabiat varlığını merkezine alan, sürdürülebilir bir yaşam tarzıdır. Ya bu yaşam tarzını hayata geçirmek için gereken adımları atalım ya da "Dünya Çevre Günü"nü kutlamayı bırakalım.

Çevre gününü kutlamıyoruz!

Çevre sorunlarının her geçen yıl arttığına dikkat çeken meslek odaları, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nü kutlamayacaklarını duyurdu

5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde insanlığın büyük ekolojik sorunlarda terliği de yaptığı açıklamada "Yaşam alanlarımızın yok olmasına, gelecek nesillere karşı karşıya olduğumuzu söyleyen Makina ve Sanayi Bakanlığı'nın 'Nükleer Güç' olma hevesidir." açıklaması ayrıca Dünya Çevre Günü'nün asıl anlamından ve amacından uzaklaştığını belirtti.

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın kararı geri alınsın

7 Haziran 2010

Bugün basında yer alan haberlere göre, "Marmara depreminin ardından Akyazı ilçesinin Fatih, Cumhuriyet ve Konualp Mahalleleri'nde Kuzey Anadolu Fay hattının geçtiği 2 bin 850 metrelik hattın her iki tarafında 75'er metreden olmak üzere 150 metre genişliğinde koruma bandı, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın kararıyla her iki taraf için 10'ar metreye indirilmiştir."

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın bu kararı kelimenin tam anlamıyla "aymazlıktır".

1999 yılı içerisinde gerçekleşen ve ülkemizde derin acılar yaşatan 17 Ağustos ve 12 Kasım Depremleri sonrasında alınan tedbirlerin, aradan 10 yıl geçtikten sonra rafa kaldırılması, bilim adına şaşkınlık verici olduğu kadar, insanlık adına da utanç vericidir. Söz konusu yapı kısıtlamasının tek amacı, can güvenliğini korumak ve olası mal kayıplarını en aza indirmektir.

Hiçbir kurumun ve idari makamın insanların can güvenliğini açık biçimde tehlikeye atacak yönde bir karar alma hakkı olamaz. Yeni rant alanları yaratmak, arsalarla değer kazandırmak gibi gerekçelerle "can güvenliği" hiçe sayılmaz. Can güvenliğınden daha değerli hiçbir şey yoktur. Yapı ve imar konusunda karar verme ve uygulama konusunda yetkili makamların unutmaması gereken en önemli gerçek Türkiye'nin depremselliğı yüksek bir ülke olduğudur.

Söz konusu habere göre, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından Akyazı İlçesi ile ilgili hazırlanan raporda, bölgede 10 yılda bir 6 şiddetinde bir deprem gerçekleşme riski

Fay hattına imar kararı!

İNŞAAT Mühendisleri Odası (İMO), Sakarya'nın Akyazı ilçesinde Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın her iki tarafına 10'ar metreye kadar imar izni verilmesini eleştirdi. İzni veren Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nı uyaran İMO, kararı "aymazlık" olarak nitelendirdi.

İMO'dan yapılan yazılı açıklamada, basında çıkan haberlere göre "Marmara depreminin

tedbirlerin rafa kaldırılmasının utanç verici olduğu bildirildi. Alınan tedbirlerin amacının yalnızca can güvenliğini korumak ve olası mal kayıplarını azaltmak olduğu vurgulanan açıklamada, "Hiç bir kurumun ve idari makamın, insanların can güvenliğini açık biçimde tehlikeye atacak yönde bir karar alm hakkı olamaz. Yeni risk alanları yaratmak, arsalarla değer kazandırmak

% 83.8'dir. Daha birkaç ay öncesinde Elazığ'da gerçekleşen 5,8 şiddetindeki depremde 42 yurttaşımız hayatını kaybetmişken, benzer bir deprem riski yüzde 83'ün üzerinde olan bir bölgeyi yapılaşmaya açmak anlaşılır değildir. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kendi raporuyla bile çelişmektedir.

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın kuruluş amaçlarından başlıcası "afetlerin meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma" yolunda tedbirler almaktır. Akyazı İlçesi ile ilgili verilen bu karar, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın kuruluş amaçlarına aykırıdır ve derhal geri alınmalıdır. Kararın geri alınmaması, benzer yöndeki girişimleri arttıracak ve geri döndürülemez gelişmelere yaşanmasına neden olacaktır.

Yaşanan bu olay ne yazık ki, depremin kötü anılarının hafızalardan silindiğini göstermektedir. Ama bizler depremi unutmayacağız ve unutturmayacağız. Yurttaşlarımızın can ve mal güvenliğinin korunması için gereken tüm tedbirlerin alınması, ülke çapında sağlık ve nitelikli bir yapı denetim sisteminin hayata geçirilmesi için çabalarımızı sürdüreceğiz.

Karayolları özelleştiriliyor; mühendisliğin uygulama alanları daraltılıyor

7 Haziran 2010

TBMM Genel Kurulunda kabul edilen 6001 sayılı "Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" bir yandan karayollarımızda gerçekleştirilmesi düşünülen özelleştirmelerin önünü açarken, diğer yandan mühendislik mesleğinin uygulama alanlarını daraltmaktadır.

Kanunun hedefi bellidir. Ulusal değerleri özelleştirme adı altında ulusal, uluslararası büyük sermaye gruplarına peşkeş çekmek ve mühendislik mesleğinin kamusal düzeydeki uygulama alanlarını daraltarak mühendisleri güvencesiz çalışmaya mahkûm etmek.

AKP iktidara geldiği 2002 yılından bu yana, kamusal alanı yeniden tanımlamaya ve yeni tanım çerçevesinde düzenlemeye çalışmaktadır. Bu doğrultuda başlayan süreç, başta yatırımcı kuruluşlar olmak üzere tüm kamu kurumları dahil edilmiştir. Kamu kurumları tasfiye ya da özelleştirme kısılcasına alınmış, bazı kurumlar tasfiye edilirken bazı kurumlar özelleştirilmiş ancak genel anlamda kamusal alan daraltılmıştır. Tercihle, uluslararası tekellerin ihtiyaç ve talepleri belirleyici olmuştur. Köy Hizmetleri, İller Bankası, Bayındırlık Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü ya tasfiye edilmiş ya da ilgi ve yetki alanlarında küçülme gerçekleştirilmiştir.

Dünya Bankası ve IMF direktiflerinin özünü, kamunun bir bütün olarak üretim ve yatırımdan elini çekmesi, zaten sorunlu olan sosyal devlet uygulamalarının tamamen tasfiyesi, kamu personel sayısının en alt seviyeye çekilmesi, genel bütçe içinde yatırım harcamalarının en aza indirilmesi oluşturmaktadır ki, 1980'lerin ikinci yarısında başlayan ve AKP iktidarıyla ivme kazanan bu süreç Türkiye'yi neoliberal politikaların laboratuvar ülkesi haline getirmiş, Türkiye özelleştirmeci ülkeler listesinin ilk sıralarında yer almıştır.

Dikkat edilmeli ki, AKP iktidarı tarafından çıkarılan kanunların, gerçekleştirilen yasa değişikliklerinin tek bir hedefi bulunmaktadır: Özelleştirmeleri kolaylaştırmak, yasal engellerden kurtulmak, yasal yollara başvuruyla sürecin sekteye uğramasını baştan engellemek. Söylenmeli ki, AKP iktidarı ulusal değerlere adeta "müflis tüccar" gibi yaklaşmakta, ancak ülkenin yarattığı

değerleri kolayca elden çıkartmak için “kılı kırk yarmaya” çalışmaktadır.

TBMM’den iktidar partisi milletvekillerinin oylarıyla geçen 6001 sayılı “Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” AKP iktidarının özelleştirmeler konusunda ne kadar hassas ve kararlı olduğunu gösteren bir belge niteliğindedir.

Ülke kamuoyu ne yazık ki adı geçen kanunla ilgili farklı noktaları tartışma konusu yapmış, özellikle bölünmüş yollardaki hız sınırının artırılması gibi daha popüler değişiklikler gündeme taşınmıştır. Bölünmüş yolların neden olduğu trafik kazaları bir sorun olarak karşımızda dururken, bölünmüş yollardaki kör noktalar sorunu henüz çözülmemişken araç hızını artırmanın yol açacağı sonuçlar ayrı bir tartışma konusudur ancak kanunun temel hedefini gölgelemeyi başarmıştır.

Yasanın “Gelirler ve Muafiyetler” başlığı ile düzenlenen bölümü(madde 11) Karayolları Genel Müdürlüğü’nün niteliği noktasında oldukça dikkat çekicidir. Karayolları, kamu hizmeti veren bir kuruluş mu yoksa ticari bir işletme midir? Yasa öyle düzenlenmiştir ki, kurum adeta ticari işletme gibi tanımlanmaktadır.

11. Maddede kurumun gelirleri sıralanırken, kurumun genel bütçedeki payı dışında, işletici şirket tarafından ödenen paylar, ücretli geçişlerden alınan ücretler, taşınmazlar ve tesisler için kira, kullanma ve ön izin verilmesiyle elde edilecek gelirler, müteahhitlere kiralanan araç ve gereçlerden elde edilecek bedeller ve benzeri pek çok gelir kalemi belirtilmiş, Karayolları özel bütçeli bir kurum gibi değerlendirilmiştir.

Yasanın 14. Maddesinde; 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun’a atıfta bulunularak, “İşletme hakkı verilen veya devredilen karayollarında geçiş ücretinin belirlenmesine ilişkin esas ve usuller ile ücretsiz geçiş yapmasına izin verilecek olanlar sözleşmelerde düzenlenir” denilerek, otoyolların, köprülerin vb.’lerinin özelleştirme uygulamalarında karşılaşılan engeller bertaraf edilmek istenmiştir.

Yasanın 33. Maddesinde; ‘bedeli ödenmek şartıyla, gerçek ve tüzel kişilere Orman Bakanlığınca izin verilebilir’denilerek orman arazilerinin satışı kolaylaştırılmış, kamu arazilerinin ve orman alanı üzerinde bulunan kamu tesislerinin özelleştirilmesinin yolu açılmıştır. Aynı şekilde Karayolları Genel Müdürlüğü’ne orman arazilerini istediği gibi kullanma yetkisi getirilmiştir ki, İstanbul’da üçüncü Boğaz Köprüsü güzergâhının belli olmasıyla başlayan talana yasal dayanak hazırlanmıştır.

Bilindiği gibi İstanbul, Ankara gibi metropol kentlerde metro yapımı bir kangren haline gelmiş, yerel yöneticiler metronun yaygınlaştırılmasına değil alt ve üst geçitlerin çoğaltılmasına dayanan bir ulaşım politikasını hayata geçirmiş, bırakalım yeni yatırımları, yarım kalan metro inşaatları dahi bitirilmemiştir. Adana metro çalışması da bu açıdan bakıldığında İstanbul ve Ankara’daki kilitlenmeye benzer bir süreç izlemiştir. Bir türlü bitirilemeyen metro çalışmaları için milyarca liralık ulusal servet heba edilmiş, kentlilerin vergileriyle oluşturduğu kaynak alt üst geçitlere, havuzlara, lalelere harcanmıştır. Metro için alınan iç ve dış kaynaklardan sağlanan krediler nedeniyle kentliler borçlandırılmış, yerel yönetimler borç batağına çekilmiştir.

Kanuna, başta Ankara ve İstanbul Belediye Başkanları olmak üzere, beceriksiz yerel yöneticileri kurtarmak amacıyla, “Büyükşehir belediyelerinin bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla yapımı devam etmekte olan şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro projeleri, Bakanlıkça devralınabilir” hükmü eklenmiş, adeta beceriksizlik ödüllendirilmiştir.

6001 sayılı “Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri hakkında Kanun” ayrıntılı incelemeye ihtiyacı olan, kendi ana hükümleri dışında ilgili başka kurumların çalışmalarını düzenleyen kanunlarda da değişiklikler gerçekleştiren bir metin olarak, inşaat mühendisliğinin mesleki alanlarından biri olan karayolu ulaşımında yeni bir dönemin başladığının habercisidir.

İnşaat Mühendisleri Odası kamusal sorumluluğu gereği adı geçen kanuna itiraz etmekte, toplumsal çıkarları savunmaya devam edeceğini kamuoyuna duyurmaktadır.

15-16 Haziran Direnişini unutmadık!

15 Haziran 2010

Türkiye’de emekçilerin, örgütlenme hakkına ve sendikalarına sahip çıkma mücadelesinin en görkemli örneklerinden biri olan 15-16 Haziran Direnişinin kırkıncı yıldönümünü coşkuyla kutluyoruz.

Bundan tam kırk yıl önce, Sendikalar Yasası’nda gerçekleştirilen ve örgütlenme özgürlüğünü tamamen ortadan kaldıran değişikliğe karşı, 15 Haziran 1970’de İzmit ve İstanbul’daki sanayi bölgelerinde başlayan eylemler, yüz binlerce işçinin kent merkezlerine yöneldiği devasa bir direnişe dönüştü. İki gün boyunca kararlılıkla yürüyüşlerini sürdüren işçileri durdurabilmek için polis ve asker güçleri kullanıldı, yollar kapatıldı ve nihayetinde sıkıyönetim ilan edildi. 5 kişinin yaşamını yitirdiği olayların ardından DİSK Yöneticilerinin çağrısıyla işçiler fabrikalarına dönerek, direnişlerini bulundukları işyerlerinde devam ettirdiler. Bu kararlı direnişin etkisiyle, söz konusu yasa değişikliği Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi.

Yüz binlerce emekçinin sendikalarına ve örgütlenme haklarına sahip çıkmak için sergiledikleri o görkemli direniş, toplumsal mücadeleler tarihimizin en önemli kavşaklarından birisi olmuştur. 15-16 Haziran, emekçilerin toplumsal güçlerinin gerçek boyutlarıyla sokaklara taşıdığı ve tüm ülkeye yayıldığı bir direniş olmuştur. Bu direnişin, bizlere bıraktığı en büyük miras, “örgütlü mücadele” bilincidir. Bu bilinç, tam kırk yıldır bojkotlarda, grevlerde ve direnişlerde yaşamaktadır. Bu bilinç, işçilerin mücadelesini kamu emekçilerinininkine, teknik elemanların mücadelesini işsizlerininkine, gençlerin mücadelesini kadınlarınkine ekleyerek çoğalmaktadır.

40 yıl önce, emekçilerin örgütlü mücadelesine saldırının biçimi sendika yasasının değiştirilmesiyle, bugün bu saldırı çok daha kapsamlı ve programlı biçimde yürütülmektedir. Neo-liberal ekonomik programın bir parçası olarak, sendikasıztırma, güvencesizleştirme, taşeronlaştırma ve işten çıkartmalarla sürdürülen bu saldırılar, emekçilerin yaşamını daha da zorlaştırmaktadır. Bu saldırıların en son adımı, 657 Sayılı Devlet Memurları Yasası’nın değiştirilerek, kamuda çalışan milyonlarca emekçinin iş güvencesinin ortadan kaldırılması yönündeki çabalaradır.

AKP Hükümeti tarafından amansızca yürütülen bu saldırılar, ancak ve ancak tüm emekçi kesimlerin birleşik mücadelesi ile püskürtülebilecektir. Güvencesizliğe ve 4-C uygulamasına karşı TEKEL İşçilerinin sürdürdüğü kararlı direniş hepimiz açısından ümit vericidir. Bugünün mücadele pratikleri, 15-16 Haziran Direnişi’nden miras aldığımız mücadele ruhuyla yoğruldukça, ümidimiz daha da artacaktır. Başta teknik elemanlar olmak üzere Türkiye’deki tüm emek ve demokrasi güçleri, 15-16 Haziran Direnişi’nden aldıkları ilhamla, mücadelelerini ınatla ve kararlılıkla sürdürmeye devam edecektir.

Yaşasın 15-16 Haziran Direnişi, Yaşasın Emekçilerin Örgütlü Mücadelesi!

Kentsel gaspların yasallaştırılmasını kınıyoruz!

18 Haziran 2010

Son günlerde kamuoyunda büyük tartışmalara neden olan “5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 73. Maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi” bilim insanlarının ve meslek odalarının itirazlarına rağmen TBMM Genel Kurulu’nda kabul edildi. Söz konusu yasa değişikliğini kamuoyunda bu denli tartışmalı kılan en önemli faktör, başından itibaren “art niyetli” bir sürecin işlemesidir. Bu art niyet yasanın hazırlanmasından, komisyon aşamalarına ve nihayetinde TBMM Görüşmelerine kadar yansımıştır. 2009 yılı Nisan ayında tek bir fıkradan ibaret olan yasa değişikliği, son haliyle 14 fıkraya çıkartılmış ve kapsamı itibarıyla de adeta kendi başına bir yasa halini almıştır.

Kentleşme, planlama, imar ve yapı denetimi gibi konularda yapılması gereken ve öncelik derecesi çok daha yüksek olan yasal düzenlemeler varken, 2005 yılında yürürlüğe girmiş Belediye

Kanunu'nda değişikliğe gidiliyor olması, değişikliğin amacının "planlı ve güvenli kentleşme" değil "rant alanlarının paylaşımı" olduğunu göstermektedir.

"Kentsel Dönüşüm" uygulamaları göstermiştir ki, bu konu, basit anlamda bir çevre düzenlemesine indirgenemeyecek kadar karmaşık bir sorundur. Sorunun ekonomik, sosyolojik, kültürel, tarihsel, siyasal ve her şeyden de öte insani boyutlarını göz ardı ederek geliştirilmeye çalışılan çözümler, sorunu çok daha trajik boyutlara taşımaktadır. Dolayısıyla Kentsel Dönüşüm Meselesini, Belediyeler Kanunu'nun bir maddesi içerisinde "halletmeye" çalışmak, hem hukuki hem de pratik olarak sorundur. Bu "işgüzarlık", sonu kestirilemeyen sosyal sonuçlara yol açabilir.

Yasa değişikliğinin en sorunlu yanlarından bir tanesi de, kapsamının belirsizliği ve ölçsüzlüğüdür. 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun değişen 73. Maddesi açık biçimde "kentin eskiyen kısımları" ile sınırlı iken, yasa değişikliği, "üzerinde yapı olan ya da olmayan, imarlı ya da imarsız" tüm alanları kentsel dönüşüm uygulamalarının hedefi haline getirmektedir. Belediye Meclislerine verilen bu ölçsüz yetki, özellikle Büyükşehirlerde ölçsüz bir "yağma" hareketinin başlamasına neden olacaktır.

Yasa değişikliğinin tüm fıkralarına sirayet eden anlayış, kentsel dönüşüm uygulamasını tek başına belediyelerin inisiyatifine teslim etmektedir. Detaylı yasal sınırlandırmalarla hak sahipleri "Belediyelerin insafına" terk edilmektedir. Bu tek taraflılık o denli ileri gitmiştir ki, mahkemeler bile devre dışı bırakılarak, süreç belediyelerin tek taraflı işlemleriyle tamamlanabilir hale getirilmiştir.

AK Partili belediyelerin, özellikle de Büyükşehir Belediyelerinin ortak özellikleri hukuk tanımaz tutumlarıdır. Mevcut yasa değişikliğiyle yapılmak istenen de yargıya intikal etmiş çok sayıda "kentsel düzenlemenin" yargıdan kaçırılmasıdır. Kanun değişikliğinin Geçici Maddesinde, yargılama süreci devam eden davalarda da "bu kanun hükümlerinin uygulanacağı" esasının yer alması hukuka doğrudan müdahale anlamına gelmektedir. Özellikle AK Partili Büyükşehir Belediyelerinin taraf olduğu çok sayıda kentsel dönüşüm davası "oldubitti"ye getirilmektedir. AK Parti, hukuk kurallarını ve mahkeme kararlarını tanımaz tutumundan biran önce vazgeçmelidir.

Kentsel Dönüşüm uygulamaları, yeni kentsel rant alanları yaratmak, yeni zenginler üretmek amacıyla değil, zor koşullarda kente tutunmaya çalışan yurttaşlarımızın yaşam koşullarının düzeltilmesi amacını taşımaktadır.

Barışı inşa etmek, savaştan daha mı zor?

22 Haziran 2010

Her sabah, yeni bir ölüm haberiyle güne başlıyoruz. Her ölüm, canımızdan bir parça daha koparıyor. Canımız acıyor, eksiliyor... Yitirdiğimiz tüm canlarımızın ısrabını yüreğimizin en derinlerinde hissediyor, ailelerine ve dostlarına başsağlığı diliyoruz.

Bilinmelidir ki, patlayan her bomba, sıkılan her kurşun, kaldırılan her cenaze barış umutlarını biraz daha azaltmaktadır. Çatışma ve savaş ortamı, bizleri geri döndürülemez bir şiddet sarmalının içine doğru sürüklemektedir. Acı, gözyaşı ve kinden başka hiçbir şey doğurmayan bu şiddet dön-

Silaha değil barışa sarılalım

Artan saldırıların ardından yalnızca savaş çıkırtkanı milliyetçi, şöven sesler yükselmiyor. Toplumun çeşitli kesimleri savaş karşıtı söylemleri yükseltiyor

Saldırı ve çatışmalar artması toplumdaki tedirginliğe neden oluyor. Artan şiddetin, milliyetçi kesimlerden siyaset yapılmaktadır. AKP Siyasi İktidarının "demokratik açılım paketi" bölgede 30 yıla yakın yaşanan silahlı çatışmaların şiddetli hissettirildiği gibi Kürt sorununun göbeğinde bir yığılma da sahip değildir. Bölgede siyasi, kültürel, toplumsal ve ekonomik haklar sağlanmadıkça, sınırsızlaşan, yitirilen ve ıstıbadat yarınmadan çözümü gelmesi zor görünmektedir. Saldırıların ve barışın çeyreği olması için gayretlerin sürdürülmesi gerekmektedir. TMMOB, Türklerin ve Kürtlerin bu ülkede kardeşçe, bir arada ve birlikte yaşama talebini yüksek sesle söylemeye devam edecektir.

Açıklamalarda ölümün yarattığı ümitsizlik vurgulandı.

di. Ve bundan da herkes sorumludur. Türkiye her gün yeni acılara karışmaya ve gözyaşlarıyla yaşamaya layık değildir. Yaşama hakkı bir insanın en kutsal hakkıdır. Hiçbir gerekçe, hiçbir politika, hiçbir anlayış bu hakları ıstıbadat değildir. Özellikle herkes yaşam hakkını savunmalıdır!"

TMMOB Yürütüm Kurulu Başkanı Mehmet Soğan: Çatışmalar ülkenin ekonomik kaynaklarını tükettiği gibi, halklar arasında kardeşlik duygularını da zedeledi. Çatışma...

bu gerilimli toplum karmakarışık iken, çatışmada ölenlerin cenazeleri gösterişe dönüştürülerek, ölümün üzerinden siyaset yapılmaktadır. AKP Siyasi İktidarının "demokratik açılım paketi" bölgede 30 yıla yakın yaşanan silahlı çatışmaların şiddetli hissettirildiği gibi Kürt sorununun göbeğinde bir yığılma da sahip değildir. Bölgede siyasi, kültürel, toplumsal ve ekonomik haklar sağlanmadıkça, sınırsızlaşan, yitirilen ve ıstıbadat yarınmadan çözümü gelmesi zor görünmektedir. Saldırıların ve barışın çeyreği olması için gayretlerin sürdürülmesi gerekmektedir. TMMOB, Türklerin ve Kürtlerin bu ülkede kardeşçe, bir arada ve birlikte yaşama talebini yüksek sesle söylemeye devam edecektir.

"BARIŞI SAĞAŞAN ZOR YAPAN NEDİR?"
DMO Yürütüm Kurulu Başkanı Serdar Harp: "Biliyoruz ki, patlayan her bomba, sıkılan her kurşun, kaldırılan her cenaze barış umutlarını biraz daha azaltmaktadır. Çatışma ve savaş ortamı, bizleri geri döndürülemez bir şiddet sarmalının içine doğru sürüklemektedir. Barışın çeyreği olması için gayretlerin sürdürülmesi gerekmektedir. TMMOB, Türklerin ve Kürtlerin bu ülkede kardeşçe, bir arada ve birlikte yaşama talebini yüksek sesle söylemeye devam edecektir."

güsünden kurtulmanın yolu, derhal ve koşulsuz olarak silahların susmasıdır. Çatışmaların derhal sonlandırılması, Kürt Sorunu'na barışçıl ve demokratik çözüm yolundaki ilk adım olacaktır.

Barışmayı savaştan daha zor yapan nedir? Yaşamı, ölümden daha değersiz hale getiren nedir? Mutluluğu, acıdan daha önemsiz kılan nedir? Kim bu soruların yanıtlarını küçük bir çocuğun gözlerinin içine bakarak verebilir?

Birbirimize soru sormaya, savaş politikalarını sorgulamaya her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Silah seslerinin gürültüsünün bizleri suskunluğa itmesine izin vermeyelim.

Barış, gündelik çıkarları ve dar politik hesapları peşinde koşan siyasetçiler tarafından değil, barışı arzulayan halklar tarafından kurulabilir. Bu ülke topraklarında barışı kurmak için güçlü ve cesur adımlar atmaya ihtiyacımız var. Kalbini kardeş kalplere açmaya gönüllü yurttaşlarımızın barış talebini her zamankinden daha güçlü haykırması gerekmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak herkesi sağduyulu olmaya ve başta sivil toplum örgütleri, demokratik kitle örgütleri ve meslek örgütleri olmak üzere barıştan yana olan herkesi barış için birlikte davranmaya çağırıyoruz.

Bizler barış istiyoruz, bizler kardeşlik istiyoruz, bizler çocuklarımızın geleceğini istiyoruz...

İnsan hayatıyla reklâm olmaz

22 Haziran 2010

Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) tarafından hazırlanan, "Türkiye'de olabilecek en riskli depremde nüfusun büyük çoğunluğu hayatta kalacak. Ya Evleri?" başlıklı son iletişim kampanyası, deprem sorununu ele alış ve insan hayatına yaklaşımı ile hepimizde derin bir kaygı ve üzüntü yaratmıştır. DASK tarafından hazırlanan iletişim kampanyasının odağında "depremlerde can kaybının önemsiz bir oranda kaldığı, en büyük zararın ise konut kaybı olduğu" vurgusu yer almaktadır.

DASK'ın insan hayatını değersizleştiren bu yaklaşımı, bugüne kadar depremlerde hayatını kaybeden on binlerce yurttaşımızın hatıralarına saygısızlık olduğu gibi, depremlerin sonuçları açısından da oldukça yanıltıcıdır. Depremler, hiçbir maddi karşılıkla ölçülemeyecek derin kişisel ve toplumsal yaralar açmaktadır.

DASK, kampanya temasının "araştırmalara" dayandığını iddia etmekte ve can kayıplarına ilişkin "olası rakamlar" kullanmaktadır. 17 Ağustos Depremi'nde yaşamını kaybeden yurttaşlarımızın sayısı bile tartışmalı iken, olası depremlerdeki can kayıplarına ilişkin istatistik vermek, bilimsel etikle bağdaşmamaktadır. İnsan hayatını istatistik verilerine indirgeyerek değerlendiren bu yaklaşım en hafif ifadeyle insanın kanını dondurmaktadır.

DASK'ın kampanyası, ülkemizdeki konutların güvensizliğini açık biçimde ortaya koymakla birlikte, çözüm noktasında eksik kalmaktadır. Zorunlu Deprem Sigortası uygulaması, önlem bilincinin geliştirilmesi ve maddi kayıpların telafisi açısından önemli bir uygulamadır ve yaygınlaştırılmalıdır. Bununla birlikte konutları güvenli hale getirmenin asıl yolu, sağlıklı, nitelikli ve etkin bir yapı denetim uygulamasını tüm yurttan hayata geçirmektir.

İnsan hayatını değersizleştirerek reklâm yapmak doğru değildir. Deprem tehdidini, bir gelir kapısı olarak gören anlayıştan kurtulmak gerekmektedir. DASK, kâr amacı güden bir sigorta şirketi gibi değil, kuruluş amacına ve toplumsal sorumluluğuna uygun biçimde davranmalıdır. Halkı yanlış yönlendiren bu iletişim kampanyası derhal geri çekilmelidir.

Ünlüler de dahil olacak

İşadamları, bilim adamları ve sanat dünyasından DASK'ın birçok gönüllüsünün olduğunu belirten Serdar, "Bu gönüllülerle bir araya gelip neler yapabiliriz diye oturup konuşacağız; onların fikirlerini alacağız" diyor. DASK'ın "Türkiye'de olabilecek en riskli depremde nüfusun büyük çoğunluğu hayatta kalacak. Ya evleri?" sloganıyla başlattığı iletişim kampanyasına yönelik eleştiriler de söz konusu. TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp, insan hayatıyla reklam olmaya çağını kaydetti. "DASK, kuruluş amacına ve toplumsal sorumluluğuna uygun biçimde davranmalıdır" diyen Harp, iletişim kampanyasının geri çekilmesini istedi. 17 Ağustos 1999'da gerçekleşen Marmara depreminin ardından hayata geçirilen ZDS, depremlerin binalarda yarattığı maddi zararların teminat altına alıyor. DASK ise 2000 yılında ZDS hizmeti vermek üzere kamu ve özel sektör işbirliği ile...

17 yıl oldu canımız yanmaya devam ediyor

1 Temmuz 2010

Bundan tam 17 yıl önce, Sivas'ta yaşanan korkunç katliamda yitirdiğimiz dostlarımızın acısı, içimizi yakmaya devam ediyor. Geçen yıllar, dostlarımıza olan hasretimizi daha da büyütüyor.

İçimizde büyüyen özlem duygusuna, kızgınlık ve hayal kırıklığı eşlik ediyor. Aradan 17 yıl geçmesine rağmen katliamın arkasındaki karanlık odakların aydınlatılmamış ve Madımak'ın hala "Müze" yapılmamış olması kızgınlığımızı ve kırılganlığımızı arttırıyor. 17 yıl boyunca, iktidara gelen her hükümetin sanki katliam hiç yaşanmamış gibi davranması, geleceğe yönelik umutlarımızı azaltıyor.

İktidarlar üzerini örtmeye çalışsalar da, her trajik olay, toplumların hafızasında kendine özgü bir yer kazanır. Toplumsal trajedileri unutturmaya çalışmak, o trajedilerin yarattığı kırılmaların ve düşmanlıkların, tarihin ve toplumun derinliklerine işlemesine neden olur. Oysa olması gereken, hatırlamaktır. Trajedilerimizi hatırlamak ve onları hazırlayan koşulları ortadan kaldırmak, toplumun birbirine kenetlenmesinin ve toplumsal barışın sağlanmasının yegâne yoludur.

Sivas Katliamı'nı unutmayalım. Dinlediğimiz her türkü, okuduğumuz her kitap, baktığımız her resim, yazdığımız her satır, gördüğümüz her çocuk ve sevdiğimiz her insan, bize yitirdiğimiz canlarımızı hatırlatsın. Bunu sağlayabilmek için katliamın yaşandığı Madımak Oteli "Hatırlama Müzesi" haline getirilsin.

Bizler 2 Temmuz'da yaşananları hatırladıkça, ırkçılığın, gericiliğin ve faşizmin karanlık gölgesinden uzaklaşıp, aydınlık bir geleceğe doğru yol alabiliriz. Bu aydınlık gelecek, farklı inançların, farklı kimliklerin, farklı kültürlerin, farklı dillerin bir arada kardeşçe yaşayabileceği bir toplumsal barış ortamı üzerine kurulabilir. Böylesi bir toplumsal barış ortamını sağlamak, hepimizin en önemli ve acil görevidir.

Sivas'la yüzleşmeden Türkiye aydınlanamaz

TMMOB'a bağlı meslek odaları, 2 Temmuz katliamının yıl dönümü nedeniyle yaptıkları açıklamalarda, Sivas katliamını aydınlatılmadan Türkiye'nin demokratikleşemeyeceğini vurguladılar.

TMMOB Başkanı Mehmet Soğanlı dün yaptığı yazılı açıklamada, Sivas katliamının "çağdaşlığa, kardeşliğe, demokrasiye, halkların kardeşliğine, bir arada yaşama kültürüne yapılan bir saldırı" olduğunu vurgulayarak, "Sivas'ı unutmamak, unutmaya çağırız, unutturmaya çağırız" dedi.

Makine Mühendisleri Odası (MMO) Başkanı Ali

Ekber Çakar da yaptığı yazılı açıklamada, Sivas katliamı ve antidemokratik devlet yapısıyla yüzleşmeden Türkiye'nin aydınlanamayacağını söyledi. Aradan 17 yıl geçmesine karşın katliama zemin hazırlayanların hâlâ gizlendiğine dikkat çeken Çakar, "Oysa yapılması gereken, katliamın birinci derece muhataplarıyla duyarlı kamuoyunun çağrılarının dikkate alınması ve Türkiye'nin Sivas katliamı ve antidemokratik yapıyla yüzleşmesidir" dedi.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp da yaptığı

açıklamada, "Katliamda yitirdiğimiz dostlarımıza duyduğumuz özleme, kızgınlık ve hayal kırıklığı eklendi" diyerek, Madımak'ın hâlâ "müze" yapılmamış olmasını da eleştirdi. Toplumsal barışı sağlamanın yolunun, toplumsal trajedileri unutmaktan geçtiğini belirten Harp, "Farklı inançların, farklı kimliklerin, farklı kültürlerin, farklı dillerin bir arada kardeşçe yaşayabileceği bir toplumsal barış ortamını sağlamak, hepimizin en önemli ve acil görevidir" dedi. (Ankara/EVRENSEL)

Milletvekillerine açık çağrı: İşçi Sağlığı ve iş güvenliği kamusal bir sorumluluktur, özelleştirilemez!

6 Temmuz 2010

Türkiye son yıllarda birbiri ardına yaşanan iş kazalarıyla sarsılmaktadır. Tuzla Tersanesi ve maden ocakları başta olmak üzere, Türkiye'nin dört bir yanında yaşanan iş kazalarında her yıl yüzlerce kişi hayatını yitirirken, binlerce kişi ise sakat kalmaktadır. Kazaların yaşandığı işyerlerinin ortak noktası, iş güvenliğinin göz ardı edildiği, denetimin uygulanmadığı, sendikalaşmanın olmadığı ve taşeronluğun yaygınlaştığı işletmeler olmalarıdır. Kamu işletmeciliği anlayışının gerilemesi, özelleştirmeler ve sendikalaşma oranının düşmesi, işçi sağlığı ve işyeri güvenliği konusunun kronik bir sorun haline dönüşmesine neden olmuştur.

İşyeri güvenliğinin ve sağlıklı çalışma koşullarının sağlanması kamusal bir sorumluluktur. İşçi sağlığının ve iş güvenliğinin sağlanması için gerekli yasal ve idari düzenlemeleri yapmak ve alınan tedbirlerin uygulanmasını sağlamak hükümetin sorumluluğundadır. Ne yazık ki, AK Parti Hükümeti, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki sorumluluklarını yerine getirmediği gibi, bu konudaki yasal düzenlemeleri bile "daha geri noktaya" götürmeye çalışmaktadır.

MİLLETVEKİLLERİNE AÇIK ÇAĞRI:

İşçi sağlığı ve iş güvenliği kamusal bir sorumluluktur, asla özelleştirilemez

SERDAR HARP

TMMOB Genel Kurul Başkanı

Tebise son yıllarda birikti adeta yargının iş kazalarında sorumluluğu. Tuzak Tuzaklı ve modern ocaktan başta olmak üzere, Türkiye'nin dört bir yanına yaygın iş kazalarında her yıl yüzlerce kişi yaşamını yitirdi, binlerce kişi ise sakat kaldı. Kazaların rapordaki işyerlerinin oranı neyse, iş güvenliğinin güçsüz olduğu, düzeninin uygulanmadığı, sorumluluğunun olmaması ve sorumluluğun yargıya atılması görülmektedir. Kamu işyerlerinde çalışanların güvenliği, denetimler ve sorumluluğunun ortadan kalkması, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda bir soru haline dönüşmesi neden olmuştur.

İşyeri güvenliğinin ve sağlıklı çalışma koşullarının sağlanması kamusal bir sorumluluktur. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için gerekli yasal ve idari düzenlemeler yapmak ve bunların uygulanmasını sağlamak hükümetin sorumluluğundadır. Ne yazık ki, AKP Hükümeti, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki sorumluluğunu yerine getiremediği gibi, bu konudaki yasal düzenlemeleri bile "kaba gen nakle"ye geçirmeye çalışmaktadır.

Özellikle işçi sağlığı ve iş güvenliği konusu, 2009 yılında yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Yasası'yla düzenlenmiştir. Yasa, işveren tarafından kurulan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu", hekimlerden oluşan "İşyeri Sağlık Birimi" ve "İş güvenliği görevli mühendis veya teknik elemanlar" eliyle sağlıklı ve güvenli bir çalışma düzeninin oluşturulmasını öngörmüştür. Yasa, Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ni (TMMOB) söz konusu çalışma düzeninin etkin bir katılımcısı olarak tanımlamıştır.

"Tuzaklar" en sıkla organ olarak düşünülmemiştir. Hazırlanan yönetmeliklerde, yasa ile "iş güvenliği görevli mühendis ve teknik elemanlar" başlığıyla yer alan madde göz önünde bulundurulmuştur. TMMOB'nin sürece katılımı engellenerek, mühendis tanımından yararlanarak, iş güvenliği görevli mühendis ve teknik elemanlar" başlığıyla yer alan madde göz önünde bulundurulmamıştır. TMMOB'nin sürece katılımı engellenerek, mühendis tanımından yararlanarak, iş güvenliği görevli mühendis ve teknik elemanlar" başlığıyla yer alan madde göz önünde bulundurulmamıştır.

YASAYA UYDURMAK YERİNE YASAYI UYDURMAK
Yasaya aykırı yönetmelikler yargıdan dönen hükümet, alışıktığımız gibi, yasaya uygun yönetmelikler yapmak yerine, yasayı yönetmeliklere uydurma yoluna gitmiştir. 4857 Sayılı İş Kanunu'nun işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili maddelerini değiştirmek için hazırlanan yasa tasarı, tüm itirazlarına rağmen komisyonlardan geçirilerek TBMM Genel Kurul'u'na gönderilene geçmiştir.

2/712 Esas Numaralı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" başlıklı bir torba yasa'nın 10, 11 ve 12. maddelerinde yer alan değişikliklere ilişkin Sağlık Bakanlığı, TTB ve TMMOB'nin sürece katılımı dışında bırakılarak, işyeri sağlık ve güvenliği konusundaki tüm yetkiler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na verilmektedir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olan TTB ve TMMOB'un kendi uzmanlık alanlarındaki birikim, sorumluluk ve yetkileri görmezden gelinmektedir.

İşyeri için yetkili olan mühendisler yerine, tüm teknik elemanlar içeren "iş güvenliği uzmanları" tanımının yapılması, sürecin sağlıklı işleyişini sıkıntıya sokmaktadır.

YASA DEĞİŞİKLİĞİ TEKLİFİ REDDEDİLMELİDİR
Sağlıklı ve güvenli bir çalışma düzeninin kurulması kamusal bir sorumluluk olduğuna şüphe yoktur. Böylelikle iş güvenliği konusunda çalışacak hekim ve uzmanların eğitimi özel sektöre devredilerek "kar kapısı" haline dönüştürülmektedir.

2/712 Esas Numaralı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" başlıklı bir torba yasa'nın 10, 11 ve 12. maddelerinde yer alan değişikliklere ilişkin Sağlık Bakanlığı, TTB ve TMMOB'nin sürece katılımı dışında bırakılarak, işyeri sağlık ve güvenliği konusundaki tüm yetkiler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na verilmektedir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olan TTB ve TMMOB'un kendi uzmanlık alanlarındaki birikim, sorumluluk ve yetkileri görmezden gelinmektedir.

Ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusu, 2003 yılında yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Yasası'yla düzenlenmiştir. Yasa, işveren tarafından kurulan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu", hekimlerden oluşan "İşyeri Sağlık Birimi" ve "İş güvenliği görevli mühendis veya teknik elemanlar" eliyle sağlıklı ve güvenli bir çalışma düzeninin oluşturulmasını öngörmüştür. Yasa, Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ni (TMMOB) söz konusu çalışma düzeninin etkin bir katılımcısı olarak tanımlamıştır.

Ne var ki, aynı yasayı uygulamaya geçirmek için hazırlanan yönetmeliklerin hiçbirisi, yasadaki "katılımcı" anlayışa uygun olarak düzenlenmemiştir. Hazırlanan yönetmeliklerde, yasadaki "iş güvenliği görevli mühendis ve teknik elemanlar" başlığıyla yer alan madde göz önünde bulundurulmamıştır. TMMOB'nin sürece katılımı engellenerek, mühendis tanımından yararlanarak, mühendislerin eğitimi, yetkilendirilmesi, çalışma koşullarına yönelik düzenlemelere kadar tüm konular yasaya aykırı biçimde yürürlüğe konulmak istenmiştir. Yasaya açıkça karşı olan bu yönetmelikler, TMMOB tarafından açılan davalar sonucunda iptal edilmiştir.

Yasaya Uydurmak Yerine, Yasayı Uydurmak

Yasaya aykırı yönetmelikleri yargıdan dönen hükümet, alışıktığımız gibi, yasaya uygun yönetmelikler yapmak yerine, yasayı yönetmeliklere uydurma yoluna yönelmiştir. 4857 Sayılı İş

Kanunu'nun işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin maddelerini değiştirmek için hazırlanan yasa teklifi, tüm itirazlarımıza rağmen komisyonlardan geçirilerek TBMM Genel Kurulu'nun gündemine getirilmiştir.

2/712 Esas Numaralı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" başlıklı bir Torba Yasanın 10, 11 ve 12. Maddelerinde yer alan değişikliklerle birlikte, Sağlık Bakanlığı, TTB ve TMMOB sürecin tamamen dışında bırakılarak, işyeri sağlık ve güvenliği konusundaki tüm yetkiler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na verilmektedir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olan TTB ve TMMOB'nin kendi uzmanlık alanlarındaki birikim, sorumluluk ve yetkileri görmezden gelinmektedir.

Yasada, işyeri güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi için yetkili olan mühendisler yerine tüm teknik elemanları içeren "iş güvenliği uzmanlığı" tanımının yapılması, sürecin sağlıklı işleyişini sıkıntıya sokmaktadır.

Söz konusu yasa değişikliğinin en can alıcı noktalarından birisi de, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ile diğer teknik ve sağlık personeline eğitiminin özel işletmelerce yapılmasına olanak sağlanmasıdır. Böylelikle iş güvenliği konusunda çalışacak hekim ve uzmanların eğitimi özel sektöre devredilerek "kar kapısı" haline dönüştürülmektedir.

"Özelleştirmeler" ve "aşırı kar hırsı", iş kazalarındaki artmasındaki en önemli nedenler arasında sayılırken, "işçi sağlığı ve iş güvenliği" konusunun bile piyasalaştırılmaya çalışılması bilimle, akılla ve vicdanla açıklanabilir bir durum değildir.

Yasa Değişikliği Teklifi Reddedilmelidir

Sağlıklı ve güvenli bir çalışma düzeninin kurulmasının kamusal bir sorumluluk olduğu akıldan

çıkarılmamalıdır. Bu konu, karlılık mantığı üzerine kurulmuş ticari işletmelerin sorumluluğuna bırakılmamalıdır. Kamu yararını gözetken ve kamusal nitelikleri öne çıkan emek ve meslek odaları, bu sürecin etkin özneleri olmalıdır.

2/712 Esas Numaralı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 10, 11 ve 12. maddeleri, işçi sağlığı ve iş güvenliği sorununun kamusal niteliğini tamamen ortadan kaldırmaktadır. Bu değişiklikler yasalaştığı takdirde “iş kazaları” ve “iş güvenliği” sorunu giderek büyüyecektir. Yasa değişikliği teklifi reddedilmelidir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki uygulama yönetmelikleri, TMMOB, TTB ve sendikaların da taraf olduğu komisyonlar eliyle hazırlanmalıdır.

İnşaat sektöründe kriz bitmedi

6 Temmuz 2010

Geniş kesimlerin gelir durumları ve harcama/tasarruf tercihleriyle yakın ilişkisi nedeniyle, ekonomik krizlere en duyarlı sektörlerin başında İnşaat Sektörü gelmektedir. Bu nedenle inşaat sektöründeki eğilimler, ülkedeki genel ekonomik tablonun en iyi gözlemlenebildiği veriler arasındadır.

TÜİK tarafından açıklanan 2010 yılının ilk çeyreğine ilişkin İnşaat Sektörü Ciro ve Üretim Endeksleri, İnşaat Sektöründe 2007 yılı ortalarından itibaren başlayan krizin devam ettiğini göstermektedir. TÜİK'in verilerine göre, Üç Aylık İnşaat Sektörü Ciro Endeksi, 2010 yılı 1. döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 19 azalmıştır. Bu düşüşle birlikte, inşaat sektörü ciro endeksi kriz döneminin en dip seviyesine inmiştir.

TÜİK'in verileri, Üç Aylık İnşaat Sektörü Üretim Endeksi'nin, 2010 yılı I. döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 5,6 oranında arttığını göstermektedir. Bir önceki yılın aynı döneminde yaşanan %18,9'luk küçülme göz önünde bulundurulduğunda, yaşanan durumun hiç de iç açıcı olmadığı fark edilmektedir. Bir önceki yıl aynı dönemde yaşanan derin küçülmenin baz etkisiyle, pozitif yönde bir hareket gözlemlense de, sektör 2005 yılının bile gerisindedir.

Üretim Endeksi verileri incelendiğinde en büyük daralmanın, Bina Dışı İnşaat Sektöründe olduğu gözlenmektedir. Bu alanda yaşanan % 29 oranındaki küçülme, kamusal yatırımlarda yaşanan daralmayı gözler önüne sermektedir. Rakamlar gösteriyor ki, ekonomide yaşanan durgunluk ve belirsizlik, inşaat sektörünü olumsuz etkilemeye devam ediyor. Son iki yıl içerisinde inşaat sektöründe yaşanan küçülme, kümülatif olarak %20'nin üzerinde olmuştur.

İnşaat Sektöründe kriz devam ederken, 2010'un birinci çeyreğine ilişkin inşaat maliyet rakamlarında %3,49'luk artış yaşanmıştır. İnşaat malzemesi fiyatlarında yaşanan artışın etkisiyle ortaya çıkan bu maliyet artışı, zaten durgunluk içindeki sektörü daha da olumsuz etkilemektedir. İnşaat sektörü, yan sektörlerle birlikte milyonlarca kişinin geçim ve yaşam kaynağıdır. Bu sektörde yaşanan her türlü olumsuzluk, yüz binlerce kişinin hayatına doğrudan yansımaktadır. Büyüme dönemlerinin nimetleri, sayıları iki elin parmaklarını geçmeyecek büyük şirketler tarafından paylaşılırken, küçülmenin bedelini sektörde çalışan herkes ödemektedir.

‘İnşaatta krizden çıkış için kamu yatırımları şart’

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Serdar Harp, inşaat sektöründe son 2 yılda yaşanan küçülmenin kümülatif olarak yüzde 20'nin üzerine çıktığını belirterek, “Sektörümüzdeki kriz, sürdürülebilirlik sınırlarını aştı” dedi. Harp, sektördeki krizin önüne geçilebilmesi için kamu yatırımlarının artırılması gerektiğini belirtti ve malzeme fiyatlarındaki spekülasyon artışlarını kontrol altına alınmasını istedi.

Harp Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından dün açıklanan 2010 yılının ilk çeyreğine ilişkin inşaat sektörü ciro ve üretim endekslerinin sektörde 2007 ortalarında başlayan krizin sürdüğünü gösterdiğini söyledi. TÜİK'in verilerine göre, üç aylık inşaat sektörü ciro endeksi, 2010 yılı 1. döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 19 azaldı. Harp bu düşüşle birlikte, inşaat sektörünün

deksinin kriz döneminin en dip seviyesine indiğini vurguladı. İlk üç ayda üretim endeksinin geçen yıla göre yüzde 5,6 arttığını kaydeden Harp “Bir önceki yılın aynı döneminde yaşanan yüzde 18,9'luk küçülme göz önünde bulundurulduğunda, yaşanan durumun hiç de iç açıcı olmadığı fark edilmektedir. Bir önceki yıl aynı dönemde yaşanan derin küçülmenin baz etkisiyle, pozitif yönde bir hareket gözlemlense de, sektör 2005 yılının bile gerisindedir” dedi.

En büyük daralmanın, bina dışı inşaat sektöründe olduğunu dile getiren Harp bu alandaki yüzde 29'luk küçülmenin kamu yatırımlarındaki daralmayı gösterdiğini ifade etti. Harp “Rakamlar gösteriyor ki, ekonomide yaşanan durgunluk ve belirsizlik, inşaat sektörünü olumsuz etkilemeye devam ediyor. Kamu yatırımlarını düşüşle birlikte, inşaat sektörünün

Sektörümüzde yaşanan kriz, sürdürülebilirlik sınırlarını aşmıştır. Kapasitesinin çok altında çalışarak kendini var etmeye çalışan çok sayıda firma artık kapanma noktasına gelmiştir. “Krizden rekor büyümeyle çıktık” diyen hükümetin söylemleri gündelik yaşamın gerçekleriyle örtüşmemektedir. Hükümet, pembe gözlüklerini çıkartıp, halkın içinde bulunduğu derin krize önlemler almalıdır. İnşaat sektöründe devam eden krizin önüne geçilebilmesi için bir yandan malzeme fiyatlarındaki spekülasyon artışları kontrol altına alınırken diğer yandan da kamu yatırımları artırılmalıdır. Yatırımların artırılarak, merkezi kamusal planlamaların yapılması, daha istikrarlı ve dengeli bir inşaat sektörünün oluşması yolundaki ilk adım olacaktır.

Sadece ormanlar değil, içimiz de yanıyor...

13 Temmuz 2010

Kürt Sorunu’nun barışçıl ve demokratik zeminlerde çözümü yolunda umutların boşa çıkması, bir kez daha silahların sesinin yükselmesine neden olmuştur. Birbiri ardına yaşanan çatışmalar ve düzenlenen operasyonlar, tüm toplumda “kin ve nefret” duygularının egemen olmasına yol açmıştır. Şiddet kültürüyle beslenen bu duygular, insani değerlerin yerine insanlık dışı tutum ve davranışların yaygınlaşmasına neden olmaktadır.

Son dönemde özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesinde “terörle mücadele” adı altında izlenen yöntemler, insanlık adına utanç verici manzaraları ortaya çıkartmıştır. “Köy boşaltma” ve “orman yakma” gibi kabul edilemez yöntemler, Kürt Sorunu’nu içinden çıkılmaz bir yere doğru sürüklemektedir.

Bu yöntemler, 1990’lı yıllarda boyunca uygulanmış ve Kürt Sorunu’nun çözümünde çare olmamış, tam tersine sorunu çözümsüzlüğe sürüklemiştir. Hükümetin bir yandan “demokratik açılım süreci devam edecek” derken, diğer yandan bu manzaralara sessiz kalması inandırıcılığını giderek yitirmesine neden olmaktadır.

Bölgede gerçekleştirilen operasyonlar sırasında köylerin ve ormanların yakılması, bölge halkının yaşamını alt üst ettiği gibi, tabiat varlıklarımıza da onarılamaz zararlar vermektedir. Tunceli’de, Hakkâri’de, Şırnak’ta ve daha pek çok yerde binlerce hektarlık orman alanının cayıp cayıp yakılması, hepimizin içini acıtmaktadır. Doğaya, bitki örtüsüne, doğal hayata, insan yaşamına ve tüm bir habitata saygı duymayanların, yurttaşların saygısını bekleme hakkı yoktur.

Artık bu insanlık dışı gidişe bir dur demek gerekmektedir. Artık silahlar susmalıdır. Artık operasyonlar durmalıdır. Artık insanlar ölmemelidir. Artık köyler boşaltılmamalıdır. Artık ormanlar yakılmamalıdır. Artık barış olmalıdır.

Kışkırtmalara alet olmayalım, birarada yaşamı savunalım!

27 Temmuz 2010

Barış ve kardeşlikten yana toplumsal kesimlerin tüm çabalarına rağmen, Kürt Sorunu etrafında yaşanan şiddet ve çatışmalar giderek tırmanıyor. Bu şiddet ortamında yaşamını yitiren yurttaşlarımızın yakınlarına metanet ve başsağlığı diliyoruz.

Kürt Sorunu’nun barışçıl ve demokratik yollardan çözülememesi, içinden çıkılmaz bir şiddet

sarmalı ortaya çıkarmıştır. Birbiri ardına yaşanan saldırılar ve çatışmalar, ölüm ve gözyaşı getirdiği gibi, Türk ve Kürt halkları arasındaki kardeşlik duygularını da köreltmektedir. Son iki gün içerisinde Bursa'nın İnegöl ve Hatay'ın Dörtöl ilçelerinde yaşananlar, şiddetin giderek kontrolden çıktığını ve kitselleştğini göstermektedir.

Ülkemizin özellikle batı bölgelerinde Kürtlerin taraf olduğu herhangi bir anlaşmazlığın, kısa bir anda kitlesel bir linç girişimine dönüşmesi, kaygı verici bir durumdur. Kürt yurttaşlarımızın can ve mal güvenliklerine yönelen saldırıları kınıyor, hükümeti ve yerel yöneticileri bu konularda daha duyarlı olmaya davet ediyoruz.

Şiddet ve linç kültürünün toplumumuzu teslim almasına, ırkçı ve şoven saldırıların geleceğimizi tayin etmesine izin vermemeliyiz! Bilinmelidir ki, ırkçı kışkırtmalar, en az silahlı saldırılar kadar toplumsal bütünlüğümüzü tehdit etmektedir. Kardeş halklar arasındaki birarada yaşam iradesinin, kör bir şiddet duygusuyla boğulmasına seyirci kalmayacağız.

Ülkemizde yeni 6-7 Eylül Olaylarının, yeni Maraş Katliamlarının, yeni toplumsal trajedilerin yaşanmasına izin vermeyeceğiz. Bu coğrafya üzerinde yaşayan herkesi ortak geleceğimizin korunması için sağıduyulu ve vicdanlı olmaya davet ediyoruz.

Bugüne kadar söylediğimiz basit gerçeği bir kez daha yinelemekte fayda görüyoruz: Kürt Sorunu'nun çözümü yolundaki ilk adım, silahların susturulması ve barış ortamının sağlanmasıdır. Patlayan her bomba, sıkılan her kurşun ortak tarihimizde ve bilincimizde derin yaralar açmaktadır. Bu yaralar kangren haline dönüşmemesi için, tüm toplumsal kesimleri, kardeşlik içinde birarada yaşam için çaba harcamaya davet ediyoruz...

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda ısrarcıyız...

4 Ağustos 2010

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda İş Kanunu'nda yer alan çeşitli hükümlerde değişiklik yapan yasal düzenlemeler, emek ve meslek örgütlerinin tüm karşı çıkışına rağmen, 1 Ağustos 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Her gün bir yenisini duyduğumuz iş kazaları ülkemizin en önemli sorunlarından birisi haline gelmişken, eski mevzuatın bile gerisinde hükümler içeren bu yasa değişikliğini anlamak mümkün değildir. Görünen o ki, yasa değişikliğinin yegâne amacı, TMMOB ve TTB gibi meslek örgütlerini İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği sürecinden dışlamak, bu alanı tamamen piyasaya açmaktır. AKP Hükümeti, 2003 yılında yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince TMMOB ve TTB'nin önerileri doğrultusundaki uygulamaları hayata geçirmek yerine, meslek örgütlerini devre dışı bırakmayı tercih etmiştir.

ŞİDDET VE LİNÇ GEÇİT VERİLMESİN

TÜRK Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp, yaptığı yazılı açıklamada, barış ve kardeşlikten yana toplumsal kesimlerin bütün çabalarına rağmen, Kürt sorunu etrafında yaşanan şiddet ve çatışmaların giderek tırmandığını belirterek, bu şiddet ortamında ölenlerin yakınlarına metanet ve başsağlığı dileğinde bulundu. Harp, Türkiye'nin özellikle batı bölgelerinde Kürt kökenli vatandaşların taraf olduğu herhangi bir anlaşmazlığın, kısa bir anda kitlesel bir linç girişimine dönüşmesinin kaygı verici bir durum olduğunu kaydederek, şiddet ve linç kültürünün toplumu teslim almasına izin verilmemesi gerektiğini dile getirdi. **Ankara / aa**

İMO: AKP meslek örgütlerini dışlıyor

AKP hükümetinin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki yasal düzenlemelerde meslek odalarını dışladığına işaret eden İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp, bu zihniyetin sonucu özelleşen ve taşeronlaştırılan sektörlerde yaşanan iş kazalarında büyük artış yaşandığını belirtti.

Serdar Harp, işçi sağlığı ve iş güvenliğine noktasında AKP hükümetinin yaptığı düzenlemelere ilişkin yazılı açıklama yaptı. Harp, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda İş Kanunu'nda yer alan çeşitli hükümlerde yapılan değişikliklerin emek ve meslek örgütlerinin karşı çıkışına rağmen, 1 Ağustos

cın TMMOB ve TTB gibi meslek örgütlerini, işçi sağlığı ve iş güvenliği sürecinde dışlayıp, bu alanı tamamen piyasaya açılmak istendiğini belirten Harp, AKP hükümetinin İş Kanunu'ndaki değişikliklerde TMMOB ve TTB'nin önerilerini hayata geçirmek yerine, meslek örgütlerini devre dışı bırakmayı tercih ettiğini kaydetti. Harp, AKP'nin neo-liberal bakış açısının sonuçlarının toplumu olumsuz etkilediğini ve bu zihniyetin sonucu özelleşen ve taşeronlaştırılan sektörlerde yaşanan iş kazalarında büyük artış olduğunu vurgu yaptı. Harp, İnşaat Mühendisleri Odası olarak, işçi sağlığı ve güvenliği

'İş güvenliği yasası geriye gitti'

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yapılan yasal düzenlemeleri onaylamadıklarını söyledi.

Harp, yaptığı yazılı açıklamasında, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda İş Kanunu'nda yer alan çeşitli hükümlerde değişiklik yapan yasal düzenlemelere meslek örgütlerinin tümünün karşı çıktığını belirtti ve yasanın 1 Ağustos 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdiğini anımsattı.

Şu anda yürürlükte olan mevzuatın eski mevzuatı dahi arattığını belirten Harp, "Yeni yasa, 'iş güvenliği uzmanı' tanımlamasıyla, mühendisler ile diğer teknik ele-

İşçi sağlığının ve iş güvenliğinin sağlanması, her şeyden önce kamusal bir sorumluluktur ve bu alanın düzenlenmesinde kamusal fayda esas alınmalıdır. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olan TMMOB ve TTB'nin kendi uzmanlık alanlarındaki birikim, sorumluluk ve yetkilerinin görmezden gelinerek, bu ki birliğin yetki ve sorumluluklarının ticari kurumlara devredilmesi, kamusal fayda anlayışıyla örtüşmemektedir.

Yeni yasa, iş güvenliği alanını piyasalaştırmasının yanı sıra, getirdiği "iş güvenliği uzmanı" tanımlamasıyla, mühendisler ile diğer teknik elemanları aynı kategori altında eşitlemektedir. Bu durum, iş güvenliğinin sağlanması konusunda sakıncalı sonuçlar doğuracaktır.

AKP Hükümeti, özelleştirme ve piyasalaştırmayı her derdin devası olarak görmektedir. Bu neo-liberal bakış açısının acı sonuçları, tüm toplumumuzu olumsuz etkilemektedir. Kamusal faydanın yerine, özel çıkarın ve karlılığın getirilmesi, telafisi mümkün olmayan sonuçlar yaratmaktadır. Bu zihniyetin en çarpıcı sonucu özelleştirilen ve taşeronlaştırılan sektörlerde yaşanan iş kazalarındaki büyük artıştır. AKP Hükümetinin bu kazaları önlemek yerine, iş güvenliği alanının kendisini piyasalaştırması bizleri çok daha kötü günlerin beklediğinin göstergesidir.

Kamusal sorumluluklarının bilincinde olan bir meslek odası olarak konunun peşini bırakmayacağımızı ve bu konudaki hukuki girişimlerimizi sürdüreceğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız.

Türkiye'nin asıl ihtiyacı, eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik bir anayasadır

5 Ağustos 2010

Anayasalar, toplumsal yapının üzerine inşa edildiği en temel siyasal belgelerdir. Gerçek bir uzlaşmaya dayanmayan anayasalar, toplumsal barışın sağlanmasının önündeki en önemli engellerden biri haline gelmektedir. İşte bu nedenle, 12 Eylül darbesinin ürünü olan 1982 Anayasası, son 30 yıldır yaşadığımız "siyasal kaosun" temel nedenidir. TMMOB örgütlülüğü ve Odamız 1982 Anayasası değişiklik paketi gündeme geldiği günden itibaren, gerek hazırlanış biçimine gerekse oluşturduğu siyasal düzene karşı eleştirisini ortaya koymayı başaran ender kurumlar arasındadır. 12 Eylül darbecilerinin yargılanması ve 12 Eylül Hukukunun bütün olarak ortadan kaldırılması talebi TMMOB örgütlülüğünün ve Odamızın son 30 yıldaki en öncelikli talepleri arasında yer almıştır. Emek ve demokrasi güçlerinin eleştirilerinin odağında bulunan 1982 Anayasası'nın yaklaşık üçte biri, bugüne kadar çeşitli gerekçelerle değiştirildi. Bu değişiklikler kimi alanlarda nispi demokratik iyileştirmeler sağlasa da, Anayasa'nın toplumu tahakküm altında tutan, baskıcı ve antidemokratik özü korundu. Bu özü oluşturan neo-liberal ekonomi politikalar doğrultusundaki toplumsal yaşamın her alanına sirayet etmiş baskıcı anlayış son 30 yılımızı biçimlendiren en önemli etken oldu. Bu çerçevede değişen egemenlik ilişkileri ve uluslararası güç ilişkilerinde yaşanan gelişmeler bugün anayasa değişikliğini dayatmaktadır. Bu anlamıyla, AKP tarafından "umut" olarak gösterilmeye çalışılan yeni anayasa değişikliği, 12 Eylül hukukundan bir kopuş değil, bu hukukun farklı bir biçimle sürdürülmesinden ibarettir. Açık ki Anayasa değişiklik paketi, 1982 Anayasası'nın ömrünü uzatmaktan başka bir sonuç doğurmayacak, Türkiye'nin asıl ihtiyacı olan eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik bir Anayasa doğrultusundaki talep, varlığını sürdürecektir. İnşaat Mühendisleri Odası; birey hak ve özgürlüklerini odak noktasına alan, bireyi devlete karşı koruyan, evrensel insan hakları normlarını başat kabul eden, demokrasinin ve özgürlüklerin güvencesi olan, ülkemizin önemli sorunlarının çözümünü doğrultusunda ilkesel yaklaşımın çerçevesini çizen bir Anayasa istemekte, toplumsal mutabakatla hazırlanacak bir Anayasa metnine ihtiyaç olduğunu bilmektedir. Ne yazık ki Anayasa değişiklik paketi bu hassasiyetle hazırlanmamış,

birakalım toplumun örgütlü kesimlerinin dâhil edileceği katılımcı bir süreci, TBMM’de grubu bulunan partilerle bile ortaklaşma yoluna gidilmemiştir. Değişiklik paketinin hazırlanma biçimi ve içeriği, AKP iktidarının niyetini sorgulamayı zorunlu kalmaktadır. Anayasa Değişiklik Paketi bütün olarak incelendiğinde görünen sonuç, paketin ülkenin hiçbir temel sorununun çözümünü içermediği, aksine sorunların asıl kaynağı olan 1982 Anayasası’nın yeni bir tadilatla devamını sağladığıdır. İnşaat Mühendisleri Odası, 1982 Anayasası’nın bütün kurum ve kurallarıyla ortadan kaldırılmasını talep etmektedir. Çünkü ülkemizin ihtiyacı budur; 12 Eylül’le asıl hesaplaşmanın yolu da buradan geçmektedir. 12 Eylül’ün toplumumuzda yarattığı travma, “tadilatla” değil, “topyekun ortadan kaldırılma” ile iyileştirilebilir. İnşaat Mühendisleri Odası 12 Eylül’de yapılacak olan referandumda “Hayır” oyu kullanma çağrısında bulunmaktadır. Bizler bugüne kadar eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik bir Anayasa yapılması için var gücümüzle mücadele ettik. Bu mücadelemizi bundan sonra da sürdürmeye kararlıyız.

Yapı denetimi uygulamasının tüm ülkeye yaygınlaştırılması; göstermelik olmaktan uzak, etkin, yaygın, uygulanabilir, izlenebilir bir sistem ile hayata geçirilmelidir.

11 Ağustos 2010

2001 yılında Meslek Odalarımızın, oluşturulacak yeni sisteme ilişkin kaygılarına ve sistemin sağlıklı işlemesine yönelik görüş ve önerilerine rağmen yasalaşan ve sadece 19 pilot ilde uygulandığı için yoğun eleştirilere neden olan 4708 sayılı Yapı Denetim Yasası, Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2011’den itibaren 81 ilin tümüne yayılacaktır. Bu karar, depremselliği ve sorunları aynı olan bir coğrafyada iki farklı sistem uygulamasına son vermesi bakımından ilk bakışta olumlu görünmekle birlikte, yasanın eksik, yanlış, aksayan ve uygulanamayan yanlarının ilgili tarafların görüşlerine başvurularak yeniden düzenlenmesi gerekliliği, yasa hedefleri açısından yaşamsal önem taşımaktadır. 2001 yılında yasalaşma sürecinde ifade edildiği üzere, mevcut yasada mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme, izlenebilirlik, denetim mekanizmasının etkin ve yaygınlığı ve kamu yapılarının denetim dışı kalması gibi çok önemli eksiklikler bulunmaktadır. Ayrıca yürürlükteki diğer yasa hükümleriyle çelişkiler de bulunmaktadır.

Nüfusunun yüzde 98’i deprem tehlikesi altında yaşayan ülkemizde konutların % 67’si kaçak ya da ruhsatsızdır. Bina stokunun % 40’ı oturulabilir durumda değildir. Fakat mevcut Yasa, 3194 sayılı İmar Yasasının 26. maddesinde belirtilen kamu yapı ve tesisleri ile 27. maddede belirtilen ruhsata tabi olmayan yapılar ve bodrum kat hariç tek parselde bulunan ve 200 m²’i geçmeyen iki katlı müstakil yapıları kapsam dışında bırakmıştır. Bu noktada ülkemizde son dönemlerde yaşanan büyük depremlerde kamu yapılarının en az özel yapılar kadar zarar gördüğü gerçeği gözetilmelidir. 17 Ağustos Marmara Depreminde ve 1 Mayıs 2003 Bingöl Depreminde yıkılan kamu binaları ve buralarda kaybettiklerimiz belleklerimizde acı izlerini halen korumaktadır.

Bu yaşamsal gerçeklerden hareketle önemle belirtmek isteriz ki; Yapı Denetimi, kent planlamasından başlayarak, yapıya ilişkin tasarım projeleri ile inşaatın imalat sürecini kapsayan bir bütündür. İnşaat süreci ise, yapının oturacağı zeminin etüdü ile başlar, hazırlanan plan ve projelerin İmar Kanunu

Yapı denetimi göstermelik olmasın

TMMOB’a bağlı İnşaat Mühendisleri Odası, Makine Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası yaptıkları ortak açıklamada, 17 Ağustos Marmara Depremi ve 1 Mayıs 2003 Bingöl Depremi’nde yıkılan binalar ve kaybedilenlerin acı izlerinin halen belleklerde olduğu belirtti. Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren tüm ülkede uygulanmaya başlanacak Yapı Denetim Yasası’nın göstermelik olmaması gerektiği vurgulanan açıklamada, mevcut yasadaki “mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme, izlenebilirlik, denetim mekanizmasının etkinliği ve yaygınlığı ile kamu yapılarının denetim dışı kalması” gibi konularda önemli eksiklikleri bulunduğu altı çizildi. Yasanın eksik, yanlış, aksayan ve uygulanamayan yönlerinin tarafların görüşlerine başvurularak yeniden düzenlenmesi gerektiği belirtilen açıklamada, yasanın yürürlükteki diğer yasa hükümleriyle çelişkilerinin de çözülmesi talep edildi.

KAMU YAPILARI DENETLENMELİ

Yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme boyutlarını içermemesinin temel eksikleri arasında gösterildiği açıklamada, bu durumun “imzacılık” yaklaşımına ortam yarattığı belirtildi. Kamu yapı ve tesislerinin Marmara ve Bingöl depremlerinde gördüğü zararın hatırlatıldığı açıklamada, “TOKİ, KİPTAŞ ve benzeri kuruluşların inşaatlarının denetimi, yapı denetim sistemi içerisine dâhil edilmelidir” denildi.

KONUTLARIN YÜZDE 60’I OTURULABİLİR

Açıklamada, denetçi belgelerin verilmesi ve takibinin TMMOB’a bağlı ilgili Odalar tarafından yapılması talep edilirken, sivillerin tutulması ve meslek içi eğitimlerin de Odaların görevi olması gerektiği vurgulandı. Ülkemizdeki konutların yüzde 67’sinin kaçak ya da ruhsatsız ve bina stokunun yüzde 60’ının “oturulabilir” olduğu belirtilen açıklamada, “4708 Sayılı Yapı Denetim Yasası ile 3194 Sayılı İmar Yasası ve bağlı ikincil mevzuatın” yeniden düzenlenmesi gereğini altı çizildi.

PARA CEZASI

Yeni denetim ve cezalandırma yönteminin sorunu olduğu belirtilen açıklamada, doğrudan kapatma yerine sistemin daha doğru işleyişinin sağlanması amacıyla “para cezalarını da kapsayan kademeli yaptırımlar” uygulanması önerildi. Açıklamada, ayrıca yapı sigortası ve meslek sorumluluk sigortası sisteminin geliştirilmesi ve muhtesihlik laranın yeniden yapılması talep edildi.

Yapı denetim uygulamasını yönlendiren her türlü karar sisteminin, konuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşların yer aldığı süreçler sonucu oluşturulması gerektiği vurgulanan açıklamada, “yeni bir planlama, tasarruf, üretim ve denetim süreci modeline” dayalı ihtiyaç dile getirildi. Açıklamada, “yasal, yasal ve uygulamaya dönük köklü değişiklikler” talep edildi. 2011 yılında ilin tümüne yayılacak uygulamaların “uzman olma, ahlaki niteliklere sahip pi denetçilerinin etkinliği, yapı denetim uygulaması modeli” ile yürütmesi gerektiği vurgulandı.

larını da kapsayan kademeli yaptırımlar uygulanmalıdır.

- 5- Yapı üretimi düzeninin asli öğelerinden olan müteahhitliğin tanımı netleştirilmeli yapı ile ilgili uzmanlığı olmayan meslek sahiplerinin yapım işini üstlenmesi engellenmelidir.
- 6- Yapı denetim uygulamasını sağlam bir zemine oturtacak Yapı Sigortası ve Mesleki Sorumluluk Sigortası sistemine bir an önce geçilmelidir.
- 7- Yapı denetim uygulamasını yönlendiren her türlü karar sistemi, konu ile ilgili tüm kurum ve kuruluşların yer alacağı süreçlerde oluşturulmalıdır.
- 8- Ticari yanı ağır basan zoraki çok elemanlı, hantal yapılı, mali açıdan çok külfetli yapı denetim şirketi modeli yerine; uzmanlık ve ahlaki niteliklere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı bir Yapı Denetim Uygulaması modeli geliştirilmelidir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

TMMOB Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu

Hükümet depreme hazırlık konusunda üzerine düşeni yapmıyor

15 Ağustos 2010

On binlerce kişinin yaşamını yitirdiği, daha fazlasının yaralandığı ve gerisinde çok büyük bir yıkım bırakan 17 Ağustos Depremi'nin üzerinden 11 yıl geçti. Kaybettiklerimizin acısı ilk günkü tazeliğiyle içimizi acıtmaya devam ediyor.

Felaketin üzerinden 11 yıl geçmiş olmasına rağmen, ne depremin yaraları gerçek anlamıyla sarılabildi ne de Türkiye'deki yapıların depremlere hazırlıklı hale getirilmesi yolunda mesafe kaydedilebildi.

Yapı Stokumuzu Depreme Hazır Değil

Türkiye topraklarının % 96'sı Deprem Kuşağında yer alıyor. Bunun % 66'lık bölümü 1. ve 2. derece deprem bölgesi içerisinde bulunuyor. Ülke nüfusumuzun da % 70'i yani yaklaşık 50 milyondan fazla yurttaşımız, deprem riskinin en yüksek olduğu 1. ve 2. derece deprem bölgesinde yer alıyor. Ülkemizin taşıdığı bu yüksek deprem riski, mevcut yapı stokumuzun durumuyla birlikte değerlendirildiğinde, hepimizi korkutan karanlık bir tablo ortaya çıkıyor.

Yıllar boyu uygulanan yanlış iskân politikaları, çarpık kentleşme, imar afları gibi nedenlerle ülkemizdeki yapıların büyük bir kısmı depreme karşı dayanıksız durumdadır. TÜİK'in verilerine göre ülkemizdeki binaların yüzde 40'ı kaçak ya da ruhsatsızdır. Bu denetim eksikliği, ülkemizde bulunan 15 Milyon konutun yüzde 10'unun tamamen yenilenme, yüzde 30'unun ise güçlendirilme gereksinimi içinde olduğu sonucunu doğurmuştur.

Geçtiğimiz günlerde İstanbul Büyükşehir Belediye tarafından açıklanan rapor, tablonun çok daha kötü boyutlara ulaşabileceğini gös-

termektedir. Söz konusu raporda, İstanbul'da incelenen 6 ilçedeki binaların ortalama % 30'unun depreme karşı riskli olduğu ifade edilmektedir. Raporun en korkutucu kısmı ise kimi ilçelerde riskli binaların oranının % 77'lere kadar çıkıyor olmasıdır.

Türkiye'nin diğer illeri için de aynı oranda korkutucu bir manzara bulunmaktadır. Ülkemizde hemen her yıl, herhangi bir dış etkiye maruz kalmaksızın binalar çökmektedir. Dolayısıyla yapı güvenliği konusunda depremi de aşan temel bir sorunla karşı karşıya bulunduğumuz gerçeği ortadadır.

Tek Çözüm, Topyekûn Seferberlik

Hem yerel yönetimler hem de devlet kurumları tarafından hazırlanan raporlar, yapıların acil olarak güçlendirilmesi gerektiği hususunu tereddüde yer bırakmayacak biçimde ortaya koymaktadır. Hem belediyeler hem de hükümet, durumun vahametini bile bile yapıların güçlendirilmesi için yeterli çabayı sarf etmemektedir. Yaşanan her depremde en fazla hasarı gören okul, hastane, yurt gibi kamu binalarının güçlendirilmesi konusunda kat edilen mesafe utanç vericidir. 17 Ağustos Depremi'nden bu yana yapılan çalışmalarda deprem tehdidi altında bulunan kamu binalarının yalnızca % 1'lik kısmında gerekli güçlendirme işlemleri tamamlanabilmiştir.

Ülkemizdeki yapıların bu iç karartan durumu göz önüne alındığında, mevcut yapıların depreme dayanıklı hale getirilmesi için topyekûn bir seferberlik başlatmamız gerektiği gün gibi ortadadır. Binaların güçlendirilmesi meselesi ertelenemez ve kişilerin keyfine bırakılamaz bir kamusal sorumluluk olarak ele alınmalıdır. Hükümet bu konuda yönlendirici ve özendirici olmalıdır.

Unutulmamalıdır ki, yapıların güçlendirilmesi için ödenecek hiçbir bedel, deprem sonrasında kaybedeceklerimizin yaşatacağı acıyla boy ölçüşemez. Dolayısıyla en kısa zamanda tüm ülke çapındaki yapı stokunun envanteri çıkarılmalıdır. Okul, hastane, yurt gibi kamu binalarından başlayarak gereken yenileme ve güçlendirme işlemleri yapılmalıdır. Kentler baştan aşağıya deprem ve diğer doğal afetlere uygun biçimde yeniden yapılandırılmalıdır. Kentsel dönüşümler, yeni rant alanları yaratmak amacıyla değil, afet riskini en aza indirmek ve kent güvenliğini sağlamak amacıyla yapılmalıdır.

Sağlıklı ve Nitelikli bir Yapı Denetim Sistemi

Depreme hazırlıklı olmak için mevcut binaların güçlendirilmesi kadar, yeni yapılacak binaların depreme karşı dayanıklı olarak inşa edilmesinin sağlanması da önemlidir. Yapı güvenliğini sağlamanın en kolay ve en ucuz yolu ise yapıların üretim sürecinde doğru bir mühendislik hizmetinin sağlanmasıdır. Zemin etüdünden projelendirmeye, malzeme kalitesinden yapım faaliyetine kadar bina üretim sürecinin her aşamasında alınacak mühendislik hizmeti yapıların güvenli olmasının en önemli teminatlarından birisidir.

2001 yılından bu yana 19 pilot ilde uygulanmakta olan Yapı Denetim Sistemi'nin 1 Ocak 2011

BÜYÜK DEPREMİN 11'İNCİ YILDÖNÜMÜNDE **IMO** BAŞKANI **SERDAR HARP**'TAN DEPREM YORUMU:

İyimser bir cümle kurmak mümkün değil

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Serdar Harp, üzerinden 11 yıl geçen Marmara Depremi'ni değerlendirdi. Risk altındaki binaların sadece yüzde biri güçlendirildi. Çalışmalar ağır aksak. Açıkların yeniden yaşanmaması için herhangi bir kalıcı kurumsal tedbir de alınmadı.

RA HOCAN-AYLAH

[illegible]

İzmir'de bir kadın

İzmir'de bir kadın, bilgisayar başında çalışırken.

başına girmiş ve can kaybına neden olur. Aşk bu durum mercek taşıya kadar ilerler. Aşk bu aşamada insanı kendine bağlar. Aşk sevgiliye ne olursa olsun, insanın başı rupa meşru meşru kullandığı kullandığı mühterimlik hissiyatı ve ruhuyla girmiş ve can kaybına neden olur. Aşk bu durum mercek taşıya kadar ilerler. Aşk bu aşamada insanı kendine bağlar. Aşk sevgiliye ne olursa olsun, insanın başı rupa meşru meşru kullandığı kullandığı mühterimlik hissiyatı ve ruhuyla girmiş ve can kaybına neden olur.

Binaların dayanıklılığının bilinmemesine rağmen, ne özel mühlirleri ne de kamu binalarının güçlendirilmesi yolunda herhangi bir adım atılmıyor. 17 Ağustos Depremi'nde bugüne kadar depremin riski altındaki kamu binalarının sadece yüzde 5'inde gereken güçlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Biriñer okul, hastane ve yurt, depreme karşı çok ciddi yitilme tehlikesi altında bulunmasına rağmen, bu konuda adım atılmıyor.

Özellikinin tapaklı yüksek depremin riskine rağmen ülkemizdeki yerleşimlerin planlama ve yapılaşma alanları, depreme karşı bir yalıtım çalışması yapılmıyor.

Nezayak ki ünlülerde yavaş izlenim süreci zama bağlı olarak gelişmektedir, konut düzenlemesi ise beklentiyi getiri süreci kurumsallaştırır. Yapı projeleri öncelikle beyazlı husus kullanımı verimliliği için beyazlıyılan alanlar yapı ruhsatının tamamlanması için birer evrak olarak çıkartılır. Bir aralık yapı ruhsatı verilir. Yapı denetimci, bütün bu süreçleri bütün olarak ele alarak inceleme işlemi bir yer tutmaktadır. 1999 Marmara depreminde sonra doğrudan doğruya inceleme tanımlanmış işlemlerle çıkartılan 4702 sayılı Yapı Denetimi Yasası ciddi değişiklikler ve zaman zaman yeni yapı yasası ile değiştirilmiştir.

Eğitimde yaşanan sorunları gözden geçirdiğimizde dair bir diğer düşünce de mimarlık ve mühendislik fakülteleri gibi alanla eleman yetiştiren okullardan sonra meslek eğitimi verilmesidir. Çünkü mühendislik dediğimiz birde öğrencilerin uzmanlık ve alandaki yetkinleşmelerini sonra imza yetisi kazanacak bir sınav ortamı sağlanmalıdır. Bugün depresyonların önüne geçirmenin en etkili yolu gülmektir. Mimarlık eğitimi yapıp işleri yapmak. Bu da ancak alanın

nin dışıydı. Demre'de yavaş yavaş sıkı bir aile hayatı başladı. İlk önce kızların eğitimi için okullar açıldı. İlk önce kızların eğitimi için okullar açıldı. İlk önce kızların eğitimi için okullar açıldı.

Bu sorunların en önemlilerinden birisi kamu binalarının ve TOKİ, KİPTAŞ gibi kuruluşlar tarafından inşa edilen binaların yapı denetim sistemi dışında tutulmasıdır. Gerçek bir koruma için ayrımsız tüm inşaatlar yapı denetim sistemi içerisine alınmalıdır. Yapı denetimin kamusal niteliği göz önünde bulundurularak meslek odalarının sürece daha etkin katılımı sağlanmalı, odaların mesleki yeterlilik ve belgelen-

dirme konusundaki çalışmaları engellenmemelidir. Yapı denetim uygulamasını sağlam bir zemine oturtacak Yapı Sigortası ve Mesleki Sorumluluk Sigortası sistemi hayata geçirilmelidir.

Ülkeyi ve Kentleri Yönetenler Sorumluluklarını Yerine Getirsin

Depremleri büyük toplumsal trajediler olarak yaşamaktan kurtulmamız için atılacak ilk adım, kentleşme ve yapılaşma konularını “rant meselesi” olarak görmekten vazgeçmek olacaktır. Bu noktada en büyük sorumluluk hükümetlere ve yerel yönetimlere düşmektedir. Depremle mücadele, deprem sonrası “yara sarma” faaliyeti olarak algılanmamalıdır. Depreme karşı hazırlıklı olmak, depremin yıkıcı sonuçlarıyla başa çıkmanın tek yoludur.

Bilimsel verilerin ışığında ve toplumsal çıkarlar doğrultusunda ortaya koyduğumuz çözüm önerileri dikkate alınmalıdır. Aksi halde yaşanacak yeni felaketlerin vebalı ülkeyi ve kentleri yönetenlerin omuzlarında olacaktır.

Sürelî değil, sürekli barış istiyoruz!

31 Ağustos 2010

Bundan tam 71 yıl önce, 1 Eylül 1939 tarihinde Hitler Faşizmi'nin Polonya'yı işgal etmesiyle başlayan 2. Dünya Savaşı, tüm dünya için büyük bir yıkımı beraberinde getirdi. Savaşın yol açtığı bu ölçsüz şiddet ve acıyı bir daha yaşamamak, tüm dünyada barışı egemen kılabilmek amacıyla, her yıl 1 Eylül'ü Dünya Barış Günü olarak kutluyoruz.

Barış, tüm dünya halklarının ortak arzusu olsa da, halen dünyanın pek çok yerinde savaş ve çatışmalar devam ediyor. Ne yazık ki şu anda, Antarktika hariç tüm kıtalarda çeşitli düzeylerde çatışma ve savaşlar devam etmekte, her gün yüzlerce kişi hayatını kaybetmektedir. Bilinmelidir ki, savaşlar sadece çatışmalara taraf olanları değil, tüm dünyamızın ortak değerlerini ve geleceğini tehdit etmektedir. Bu nedenle savaşların durdurulması, işgallerin sona ermesi ve barışın sağlanması için mücadele etmek hepimizin ortak sorumluluğudur.

Dünyanın en uzun süren çatışmalarından birisi de ülkemiz topraklarında yaşanmaktadır. Kazananı olmayan fakat hepimize bir şeyler kaybettiren bu savaş derhal sona erdirilmelidir. Sürelî değil sürekli barış sağlanmalıdır. Bunun için de koşulsuz olarak silahlar susturulmalı, Kürt Sorunu'na barışçıl demokratik bir çözüm bulunmalıdır.

Yıllardır süren savaş nedeniyle sürekli bir çatışma tehdidi altında büyüyen çocuklarımız artık barışın anlamını bile bilmiyor. Çocuklarımıza barış içinde birarada yaşamın anlamını ve olanağını öğretmek boynumuzun borcudur. Başta hükümet ve siyasi partiler olmak üzere toplumun tüm kesimleri barışı sağlamak için daha cesur adımlar atmalıdır.

1 Eylül'lerin, barışın sağlanması için çağrı yaptığımız günler olmaktan çıkması, bunun yerine, barışı coşkuyla kutladığımız günler olması dileğiyle, bir kez daha herkesin 1 Eylül Dünya Barış Günü kutlu olsun...

Yalova uyumadı!

17 Ağustos Marmara Depremi'nde hayatını kaybedenler, Yalova'da sabah 03:02'te düzenlenen törene anıldı

11 yıl önce meydana gelen depremde en azından 2500 kişi hayatını kaybettiği Yalova'da, 17 Ağustos'ta düzenlenen törene anıldı. Tören, Yalova'da sabah 03:02'te düzenlenirken, depremde hayatını kaybedenlerin isimleri okundu. Tören, Yalova'da sabah 03:02'te düzenlenirken, depremde hayatını kaybedenlerin isimleri okundu. Tören, Yalova'da sabah 03:02'te düzenlenirken, depremde hayatını kaybedenlerin isimleri okundu.

İMO: Kazananı olmayan bu savaş bitirilmelidir

İNŞAAT Mühendisleri Odası (İMO), 1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla yayımladığı mesajda savaşın insanlığın ortak kültür ve değerlerini tehdit ettiği belirtildi.

Savaşların sona ermesi için herkesin sorumluluk duygusuyla mücadele etmesi gerektiğini belirtilen mesajda şunlar kaydedildi:

"Savaşlar sadece çatışmalara taraf olanları değil, tüm dünyamızın ortak değerleri ve geleceğini tehdit etmektedir. Bu nedenle savaşların durdurulması, işgallerin sona ermesi ve barışın sağlanması için mücadele etmek hepimizin ortak sorumluluğudur. Dünyanın en uzun süren çatışmalarından birisi de ülkemiz topraklarında yaşanmaktadır. Kazananı olmayan fakat hepimize bir şeyler kaybettiren bu savaş derhal sona erdirilmelidir. Sürelî değil sürekli barış sağlanmalıdır. Bunun için de koşulsuz olarak silahlar susturulmalı, Kürt sorununa barışçıl demokratik bir çözüm bulunmalıdır. Yıllardır süren savaş nedeniyle sürekli bir çatışma tehdidi altında büyüyen çocuklarımız artık barışın anlamını bile bilmiyor. Çocuklarımıza barış içinde birarada yaşamın anlamını ve olanağını öğretmek boynumuzun borcudur. Başta hükümet ve siyasi partiler olmak üzere toplumun tüm kesimleri barışı sağlamak için daha cesur adımlar atmalıdır. 1 Eylül'lerin, barışın sağlanması için çağrı yaptığımız günler olmaktan çıkması, bunun yerine, barışı coşkuyla kutladığımız günler olması dileğiyle, bir kez daha herkesin 1 Eylül Dünya Barış Günü kutlu olsun..."

'Yok' saymakla tarih yok olmaz!

2 Eylül 2010

İzmir'in Bergama İlçesi yakınlarında bulunan ve geçmişi Helenistik Döneme kadar uzanan Alliano, bölgede yapılan Yortanlı Barajı nedeniyle sular altında kalma tehdidi altında...

Alliano'nun sular altında kalmasını engellemek için yıllardır verilen mücadeleye rağmen, DSİ ve Hükümet bu konudaki ısrarcı tutumunu sürdürüyor.

Dünyanın ilk hastanelerinden birinin de bulunduğu Pergamon yakınlarında bulunan Alliano, kökeni prehistorik çağlara uzanan, Eski Yunan'dan bugüne kadar bölgede egemen olan tüm kültürlerin izlerini taşıyan bir yapı. Bir "hidroterapi merkezi" olarak inşa edildiği düşünülen antik yapı, 1980'li yılların başına kadar aktif olarak ılıca olarak kullanılmaya devam etti. Bu özelliğiyle yapı 2 bin yıl önceki yapılaşma amacını günümüze bağlayan ender antik yapılardan birisi.

Tüm insanlığın ortak mirası konumunda olan bu yapının korunması ve gelecek kuşaklara en iyi biçimde korunarak aktarılması gerekmektedir.

1990'lı yılların ortalarında başlayan kazılarda pek çok değerli esere ulaşılan, 2001 yılında 1. Dereceden Sit Alanı ilan edilen Alliano, 2006 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile "termal kültür, turizm, koruma ve gelişim bölgesi" olarak tanımlandı. Bu karar uyarınca Alliano için koruyucu ve kurtarıcı tedbirler almak gerekirken, DSİ adeta dalga geçercesine, Alliano'nun kille kaplanarak sular altında bırakılmasını kararlaştırmış, bu karar mahkemeden dönünce de yapının kil yerine kumla kaplanması gündeme getirilmiştir.

Tarihi olduğu gibi hukuku da ayaklar altına

olarak işleyen bu akıl almaz sürecin vardığı son nokta ise DSİ'nin bağlı olduğu Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'nun "Alliano diye bir yer yok" açıklamasıdır. Tarihi kalıntılar zamanın tüm yıpratıcılığına rağmen dimdik ayakta, Sayın Eroğlu, bir sözle tüm tarihi ortadan kaldırmak istemektedir.

Tarih ve bilim dışı bu ciddiyetsiz yaklaşım, Hükümetin tarihsel ve kültürel değerlere bakış açısının göstergesidir. Hükümet bu tutumundan biran önce vazgeçmeli ve başta Alliano ve Hasankeyf olmak üzere tarihimize ışık tutan değerlerimiz sular altında bırakılmamalıdır.

genç-İMO üyelerimizin gözaltına alınmasını kınıyoruz

4 Eylül 2010

Türkiye çapındaki İnşaat Mühendisliği Fakültesi öğrencilerinden oluşan, İnşaat Mühendisleri Odamıza bağlı genç-İMO örgütlenmesi tarafından Foça'da gerçekleştirilen "Anayasa Referandumunda Hayır Yürüyüşü", polis müdahalesiyle karşılaştı. Polisin müdahalesi sırasında 11 genç arkadaşımız gözaltına alındı. Gece yarısına kadar karakolda tutulan arkadaşlarımız, daha sonra serbest bırakıldı.

Her yıl bu dönemlerde Türkiye'nin dört bir yanından gelen öğrenci arkadaşlarımızın katılımıyla gerçekleştirilen "genç-İMO Yaz Eğitim Kampı" çerçevesinde, Foça'da bulunan genç-İMO üye-

Bu kez 'Sayın Tarkan' dedi

Çevre Bakanı Veysel Eroğlu, Alliano'ya 'Kaplıca' demeye devam etti. İnşaat Mühendisleri Odası, hükümetin ciddiyetsiz yaklaşımını eleştiriyor

Referandum çalışmaları kapsamında Aydın'a gelen Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, AKP İl Başkanlığı'nda bir basın toplantısı düzenledi. Alliano Antik Kaplıca Merkezi konusunda polemik yaşadığı pop yıldızı Tarkan'a yönelik "her şeye burnunu sokmasın... gündemde kalmak için böyle numanlar çekiyor... ben de baraj yapmayı bırakıp şarkı söylemeye kalkarsam işler çok değişir" sözleriyle gündeme gelen Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, Aydın'daki ziyaretinde gazetecilerin Tarkan'la ilgili sorusuna, "Ben Tarkan'a herhangi bir çekilme hakaret etmedim. Hatta takdir ettiğimi ifade ettim. Kendisini sevdiğimi söyledim. Ama bizden Bergama'daki Paşa Yayılası İlçe Kaplıcası hakkından yeterli bilgi almadan beyanat vermesinin yanlış olduğunu ifade ettim. Sadece şunu söyledim, bakın kimse polemik hal... getirmesin."

mada, yetkililerin bu doğa harikalarını korumaya çalışan STK, aydın ve sanatçıları azınlamayı huy edindiğine değin... ni kararlaştırmış, bu karar mahkemeden dönünce de yapının kil yerine kumla kaplanması gündeme getirilmiştir."

leri tarafından 3 Eylül Cuma günü yapılan yürüyüş, Foça Otogarı'nda başlayıp, Şehir Merkezi'nde sona erdi.

Yürüyüş sırasında atılan "YÖK'ü kaldırmayan Anayasa'ya hayır", "AKP'nin yalanına hayır", "Sermayenin talanına hayır", "Gençler burada halkın yanında", "AKP yasası al başına çal" sloganları Foça halkı tarafından alkışlarla desteklendi.

Yürüyüş sonrasında, "Referandum'da Niçin Hayır Oyu Kullanacaklarına" dair yapılan basın açıklamasının ardından, polis "çevreye rahatsızlık verildiği" gerekçesiyle arkadaşlarımıza müdahalede bulundu. Yaşanan arbede sonucunda 11 genç-İMO üyesi arkadaşımız zorla gözaltına alındı.

Hepimizi yakından ilgilendiren Anayasa Referandumu konusunda, en temel demokratik haklarını kullanarak, kendi görüşlerini açıklamak isteyen genç-İMO üyelerinin maruz kaldığı bu muameleyi şiddetle kınıyoruz.

Anayasa'nın 34. Maddesi, "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir" ifadesini taşımaktadır. Ne yazık ki, üyelerimizin bu anayasal hakkı, Emniyet Müdürlüğü tarafından gasp edilmiş, 11 arkadaşımız haksız yere gözaltına alınmıştır.

Anayasa değişikliğiyle demokrasi ve özgürlüklerin sınırlarının genişleyeceğini iddia eden hükümet, mevcut haklarımızı kullanmamıza bile tahammül etmemektedir. Anlaşılan o ki, "Bitaraf olan, bertaraf olur" diyen Başbakan, Referandum'da "Evet oyu kullanmayacak herkesi" bertaraf etmeyi amaçlamaktadır. Bu tutumun demokrasiyle bağdaşır tarafı yoktur.

AKP Hükümeti ve onun emrindeki emniyet yetkilileri, sadece Foça'da değil, Türkiye'nin her yerinde, Referandum'da Hayır oyu kullanacağını açıklayan kesimleri hedef almıştır. Bu baskıcı ve totaliter anlayışın kendisi bile, AKP'nin hazırladığı Anayasa Paketi'nden demokrasi ve özgürlükler doğmayacağını açık göstergesidir. Antidemokratik ve baskıcı yöntemlerle halkın iradesini vesayet altına almaya çalışanlardan demokrasi beklenemeyeceği bir kez daha açığa çıkmıştır. Anlaşılmıştır ki AKP'nin amacı demokrasi ve özgürlüklerin önünü açmak değil, kendi sınırsız iktidarının yolunu açmaktır.

AKP'nin bu tuzağına düşmeyeceklerini kararlılıkla ve cesaretle dile getiren genç-İMO üyesi arkadaşlarımızı yürekten kutluyoruz. Genç arkadaşlarımızın toplumdan yana, ilerici duruşları hem Odalarımızın hem de Türkiye'nin geleceğinin en büyük güvencesidir. Tüm TMMOB camiası olarak hepsiyle gurur duyuyoruz.

Buradan bir kez daha, tüm kamuoyuna seslenmek istiyoruz. Bizler yıllardır başta 1982 Anayasası olmak üzere tüm 12 Eylül Hukuku'nun değiştirilmesini istiyoruz.

Bizler yıllardır barıştan, kardeşlikten, demokrasi-den, özgürlüklerden, eşitlikten ve emekten yana bir Anayasa istiyoruz.

Bizler yıllardır eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik bir Türkiye istiyoruz.

Yıllardır istediğimiz ve mücadelesini verdiğimiz taleplerimizi görmezden gelen siyasi iktidarın dayatmasına HAYIR diyoruz.

'Hayır' diyenler AKP'nin hedefinde

'Hayır' afişi, 'Hayır' yürüyüşü, 'Hayır' toplantılarına karşı AKP hükümetinin tahammülü yok. Polis, bu kez de İzmir Foça'da yürüyüş yapan gençleri yaka paça gözaltına aldı.

'HAYIR'LA ÇEVREYE RAMATISIZLIK!
Genç-İMO Tuz Gökü Kampı seçimi ile başlayan Foça'da devam eden genç-İMO yürüyüşü, 'Hayır' sloganıyla devam ediyor. 'Hayır' yürüyüşü, 'Hayır' toplantılarına karşı AKP hükümetinin tahammülü yok. Polis, bu kez de İzmir Foça'da yürüyüş yapan gençleri yaka paça gözaltına aldı.

AKP'nin 'hayır'a tahammülü yok

İnşaat Mühendisleri Odası'na bağlı genç-İMO örgütlenmesi tarafından Foça'da gerçekleştirilen Anayasa Referandumunda Hayır Yürüyüşü'ne müdahale eden polis 11 kişiyi gözaltına aldı

GÖRÜLEN GÖRÜLENİN İZİNE
Genç-İMO Tuz Gökü Kampı seçimi ile başlayan Foça'da devam eden genç-İMO yürüyüşü, 'Hayır' sloganıyla devam ediyor. 'Hayır' yürüyüşü, 'Hayır' toplantılarına karşı AKP hükümetinin tahammülü yok. Polis, bu kez de İzmir Foça'da yürüyüş yapan gençleri yaka paça gözaltına aldı.

'HAYIR' DİYENLER AKP'NİN HEDEFİNDE'
İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Yürütme Kurulu Başkanı Serdar Hıncal, gençlerin Anayasa referandumuna katılmaya davet edildiğini, en temel demokratik haklarını kullanmalarını istediğini, polis 'çevreye rahatsızlık verildiği' gerekçesiyle gençleri müdahale ederek 11 kişiyi gözaltına aldığını, şiddetle kınıyor olduğunu, daha sonra serbest bırakıldığını söyledi.

'HAYIR' DİYENLER AKP'NİN HEDEFİNDE'
İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Yürütme Kurulu Başkanı Serdar Hıncal, gençlerin Anayasa referandumuna katılmaya davet edildiğini, en temel demokratik haklarını kullanmalarını istediğini, polis 'çevreye rahatsızlık verildiği' gerekçesiyle gençleri müdahale ederek 11 kişiyi gözaltına aldığını, şiddetle kınıyor olduğunu, daha sonra serbest bırakıldığını söyledi.

Yaratılmak istenen gerici ve baskıcı ortama izin vermeyeceğiz!

22 Eylül 2010

2010 yılında Avrupa'nın Kültür Başkenti ilan edilen İstanbul'un Tophane semtinde bulunan iki sanat galerisine, "içki içildiği" gerekçesiyle yapılan saldırı, her anlamıyla kaygı vericidir. Saldırıyı ve saldırganları kınıyor, saldırıya uğrayan sanatsever dostlarımıza geçmiş olsun dilekelerimizi iletıyoruz.

Yüzyıllardır farklı kültür ve kimliklerden yurttaşlarımızın birarada ve hoşgörü içerisinde yaşadığı, İstanbul'un en merkezi yerlerinden birisi olan Tophane'de böylesi bir saldırıya cüret edilebilmesi, "münferit" bir olay olarak değerlendirilmemelidir. Açıktır ki bu cüret, iktidar tarafından yaratılan toplumsal ve siyasal iklimden beslenmekte ve destek almaktadır.

Tophane'de yaşanan saldırıyı düzenleyen kişiler aynı zamanda geçtiğimiz yıl 1 Mayıs İşçi Bayramı'nda ve 6 Ekim IMF toplantısı sırasında protesto eylemi yapanlara demir sopalarla saldıranlardır. Medya tarafından "esnaf" ve "mahalle sakinleri" olarak nitelendirilen bu grup, bugüne kadar düzenledikleri her saldırı sonrasında hem iktidar partisi hem de medya tarafından adeta kahramanlaştırılmıştır. Bu sahte kahramanlıkların sonunun nereye vardığını yaşadığımız acı dolu deneyimlerden biliyoruz.

Referandum sonrasında estirilmek istenen "muhafazakârlığın zaferi" havası, önümüzdeki dönemde toplumsal gerilimin, hoşgörüsüzlüğün, baskıların ve şiddetin yoğunlaşmasına neden olmaktadır. Başta siyasi iktidar olmak üzere, herkes, ülkede yaşayan tüm kesimlerin yaşam tarzına, tercihlerine, haklarına ve özgürlüklerine saygı göstermek zorundadır.

Referandum sürecinde ülkemize mâl olmuş sanatçıları adeta birer "propaganda aracı" olarak kullanan siyasi iktidar, gerçekten sanata ve sanatçılara değer veriyorsa, bu saldırganlığın hesabını derhal sormalıdır.

Bu ülkenin aydınlıktan, demokrasiden ve özgürlüklerden yana insanları olarak, insanlarımızın can ve mal güvenliğine, sanat eserlerine ve kültür değerlerine yapılan her türlü saldırının karşısında olacağız. Yaratılmak istenen gerici ve baskıcı ortama izin vermeyeceğiz.

Meslek onurumuz ve ülkemizin geleceği için sahteciliğe izin vermeyeceğiz!

1 Ekim 2010

Değerli Basın Mensupları;

Hepiniz hoş geldiniz.

Son dönemde farklı meslek odalarında da örneğine rastladığımız "sahte belge ile mühendislik yapılması" konusunda yaptığımız araştırmaların sonuçlarını paylaşmak için bu basın toplantısını düzenliyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Diğer pek çok meslek dalında olduğu gibi, mühendislik alanında da zaman zaman "sahte belge ve diploma" düzenleyerek mühendislik mesleğini icra etme yolunda girişimlere rastlanmaktadır. Bu tür girişimler, oda kaydı sırasında şubelerimizde yapılan incelemelerle, şikâyet üzerine ve Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı ile yaptığımız yazışmalar ile tespit edilmekte ve engellenmektedir. Tespit edilen isimlerin Odayla ilişkileri kesilmekte, ilgili idarelere (belediyeler, valilikler, organize sanayi bölgeleri vb.) önlem almaları için bilgi verilmekte ve Cumhuriyet Savcılıklarına da suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Bilindiği gibi yasa gereği, kamuda çalışan inşaat mühendisleri dışında tüm inşaat mühendislerinin mühendislik mesleğini icra edebilmeleri için Odamıza üye olmaları gerekmektedir.

Odamıza üye olmak isteyenler, lisans diplomalarını şubelerimize ibraz etmek durumundadır. Yurtdışındaki üniversitelerden mezun olunması durumunda ise diplomaların yanı sıra, mezun olunan bölüme ilişkin YÖK'ten alınmış "Denklik Belgesi" de kayıt sırasında talep edilmektedir. Belgeler üzerinde yapılan inceleme sonrasında herhangi bir sorunla karşılaşılmazsa, oda üyeliği gerçekleştirilmektedir.

2009 yılı başlarından itibaren, özellikle Azerbaycan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan bazı üniversitelerden mezun olarak, YÖK'ten alınan Denklik Belgesi aracılığıyla yapılan başvuruların gözle görülür biçimde arttığı gözlemlenmiştir. Başvuru yapan kişilerin yaşları, mezuniyet tarihleri ve denklik belgesi tarihleri arasında büyük bir uyumsuzluk olduğu fark edilmiştir. Bunun üzerine, 2009 yılı Mart ayında itibaren, yurtdışındaki üniversitelerden mezun olanların bu durumlarının YÖK'ten teyit edilmesi uygulamasına geçilmiş, geçerliliği YÖK tarafından teyit edilen Denklik Belgeleri ile yapılan başvurular üyeliğe kabul edilmiştir.

Değerli Arkadaşlar,

Son dönemde sahte belgeyle yapılan başvurularda yoğun olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan bazı üniversitelerin diplomalarını kullandığını tespit edilmesi üzerine adı geçen üniversitelerden mezun olan tüm üyelerimizin belgeleri yeniden incelemeye alınmıştır. İlk inceleme sonucunda, 32 üyemizin YÖK'ten aldıkları

Denklik Belgeleri yüksek derecede şüpheli bulunmuştur. Bunun üzerine Odamız tarafından 18 Ağustos 2010 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na gönderilen bir yazıyla, söz konusu 32 kişinin denklik belgelerinin geçerli olup olmadığı sorulmuştur.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından 16 Eylül 2010 tarihinde Odamıza gönderilen cevap yazısında, "incelemesi yapılan 32 kişiden 29'unun denklik belgelerinin YÖK tarafından düzenlenmediği ve belgelerde bulunan imzaların sahte olduğu" bilgisi tarafımıza iletilmiştir.

Bu rakamla birlikte, YÖK ile teyit yazışmalarını başlattığımız 12 Mart 2009 tarihinden bu yana, teyidini istediğimiz 203 kişiden 40'ının Sahte Denklik Belgesi kullandığı tespit edilmiş bulunmaktadır.

Bu 40 isimden 3 tanesinin Azerbaycan'da bulunan bir üniversiteye, geri kalan 37 isminse KKTC'de bulunan üniversitelere ait diploma kullandığı görülmüştür. Bu durum, yaşanan sahteciliğin organize bir karakter taşıdığı şüphesini ortaya çıkarmaktadır. Söz konusu isimlerle ilgili gereken yasal işlemlerin başlatılması için Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulacaktır. Bu sahteciliğin niteliğinin savcılıklar tarafından yapılan tahkiat sonucunda açığa çıkartılacağına inanıyoruz.

Değerli Basın Mensupları,

Yapılan incelemelerde organize bir sahtecilik ihtimali belirlediği için, KKTC'de bulunan üniversitelerden aldıkları diploma ve YÖK'ten aldıkları Denklik Belgesi ile odamıza kayıt yaptıran 1312 (bin üç yüz on iki) kişinin tamamının durumlarının incelenmesi için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na başvuruda bulunulmuştur. 19 Ağustos 2010 tarihli bu başvurumuza ilişkin YÖK'ün cevabı elimize henüz ulaşmamıştır, cevap ulaştığında kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Benzer bir sahtecilik durumunun ülkemizdeki üniversitelerden alınan diplomalar için de geçerli olabileceği göz önüne alınarak, bünyesinde İnşaat Mühendisliği bölümü

Sahte mimarların ardından şimdi de sahte inşaat mühendisleri ortaya çıktı

37 sahte inşaat mühendisi

MUSTAFA ÇAKIR

ANKARA - Sahte diploma ve denklik belgeleri ile "mimarlık" yapan 30 kişinin ortaya çıkarılmasının ardından, şimdi de 37 kişinin sahte belgelerle "inşaat mühendisliği" yaptığı belirlendi. İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp, "sahte mühendisler" hakkında cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunduğunu belirterek, yaklaşık 1300 kişinin denklik belgeleri ile ilgili incelemenin de YÖK'te devam ettiğini açıkladı. Harp, kamu kurumlarında görev yapan

"sahte inşaat mühendisleri" olabileceği konusunda da uyarılarda bulundu.

"Sahte mimarların" ardından şimdi de "sahte inşaat mühendisleri" ortaya çıktı. Konu hakkında bilgi veren Harp, son dönemde yurtdışındaki üniversitelerden aldıkları diploma ve YÖK'ten aldıkları denklik belgesi ile odaya kayıt yaptıran inşaat mühendislerinin sayısında ciddi artışlar yaşandığını, bunun üzerine evraklarından şüphelendikleri kişiler hakkında araştırma yaptıklarını söyledi. Harp, şüphelendikleri 32 kişinin denklik belgelerinin gerçek olup olmadığı ko-

nusunda YÖK'e başvuruda bulunduğunu, incelemeler sonucu 29 kişinin belgelerinin sahte olduğunu belirlediklerini söyledi.

1300 kişi için inceleme

Harp, daha önce de 8 kişinin sahte belgelerle inşaat mühendisliği yaptığını ortaya çıkardıklarını işaret ederek toplamda 37 "sahte inşaat mühendisinin" tespit edildiğini bildirdi. Harp, bu gelişmelerin ardından yaklaşık 1300 kişiyle ilgili olarak da YÖK'e başvuruda bulunduğunu, onların belgeleri ile ilgili incelemelerin sürdüğünü söyledi. Diplomaların sahte olduğu olarak

KKTC'deki üniversitelerden alındığına dikkat çeken Harp, tanesinin ise Türkiye Cumhuriyetinden elde edildiğini belirlediğini vurguladı.

YÖK Başkanvekili Prof. Dr. Yekta Saraç, önümüzdeki günlerde TMMOB ile görüşeceklerini ve kendilerinden, odaya kayıtlı ve kendilerini durumlarında şüphelenilen durumlarında YÖK'ten bilgi almalarını isteyeceklerini kaydetti. 2010 yılında 116 sahte denklik belgesi tespit ettiklerini açıklayan Saraç, konuya ilişkin durumun kurumlarla da bildirildiğini anıttı. Saraç, bu yıl içinde 25 sahte diploma tespit ettiklerini belirtti.

Sahte mimarlara mühendisler de eklendi

MİMARLAR Odasının ortaya çıkardığı sahte belgeyle mimarlık yapanların tespitinin ardından sahte belgeler ile inşaat mühendisliği yapanların da olduğu ortaya çıktı.

İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) tarafından ortaya çıkarılan skandalda sektörde sahte denklik belgeleri ile inşaat mühendisliği yapanların olduğu belirlendi.

İMO Genel Başkanı Serdar Harp, özellikle 2009 yılından itibaren genellikle Azerbaycan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan bazı üniversitelerden mezun olanların sahte belgelerle inşaat mühendisliği yaptığını belirtti.

37 sahte inşaat mühendisi

SAHTE diploma ve denklik belgeleri ile "mimarlık" yapan 30 kişinin ortaya çıkarılmasının ardından, şimdi de 37 kişinin sahte belgelerle "inşaat mühendisliği" yaptığı belirlendi.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp, "sahte mühendisler" hakkında cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunduklarını belirtirken, yaklaşık 1300 kişinin denklik belgeleri ile ilgili incelemenin de YÖK'te devam ettiğini açıkladı. Harp, kamu kurumlarında görev yapan "sahte inşaat mühendisleri" olabileceği konusunda da uyarılarda bulundu.

"Sahte mimarların" ardından şimdi de "sahte inşaat mühendisleri" ortaya çıktı. Kamu hakkında bilgi veren Harp, son dönemde yurtdışındaki üniversitelerden aldıkları diploma ve YÖK'ten aldıkları denklik belgesi ile odaya kayıt yaptıran inşaat mühendislerinin sayısında ciddi artışlar yaşandığını, bunun üzerine evraklarından şüphelendikleri kişiler hakkında araştırma yaptıklarını söyledi. Harp, şüphelendikleri 32 kişinin denklik belgelerinin gerçek olup olmadığı konusunda YÖK'e başvuruda bulunduklarını

Sahte mimarların ardından şimdi de sahte inşaat mühendisleri ortaya çıktı

ın, incelemeler sonucu 29 kişinin belgelerinin sahte olduğunu belirlediklerini söyledi.

1300 KİŞİ İÇİN İNCELEME

Harp, daha önce de 8 kişinin sahte belgelerle inşaat mühendisliği yaptığını ortaya çıkardıklarını işaret ederek toplamda 37 "sahte inşaat mühendisinin" tespit edildiğini bildirdi. Harp, bu gelişmelerin ardından yaklaşık 1300 kişiyle ilgili olarak da YÖK'e başvuruda bulunduklarını, onların belgeleri ile ilgili incelemelerin sürdüğünü söyledi.

Diplomaların ağırlıklı olarak KKTC'deki üniversitelerden alındığına dikkat çeken Serdar Harp, 3 tane sinin ise Türkiye Cumhuriyetlerinden elde edildiğini belirlediklerini vurguladı.

YÖK Başkanvekili Prof. Dr. Yekta Saraç, önümüzdeki günlerde TMMOB ile görüşmelerini ve kendilerinden, odaya kayıtlarda şüphelenilen durum olması halinde YÖK'ten bilgi almalarını isteyeceklerini kaydetti. 2010 yılında 116 sahte denklik belgesi tespit ettiklerini açıklayan Saraç, nuya ilişkin durumun kurumlara da bildirildiğini anlattı. Saraç, bu yıl içinde 25 de sahte inşaat mühendisini belirtti.

bulunduran tüm Üniversitelerimizin rektörlüklerine birer yazı gönderilmiş ve son 15 yıllık mezunlarının listesi istenmiştir. Uzun zamandır talep ettiğimiz bu listeler elimize ulaştığında, oda kayıtlarımızla karşılaştırılarak, sahte belgeyle inşaat mühendisliği yapanları tespit etme imkanımız doğacaktır.

Değerli Arkadaşlar

İnşaat mühendisliği, toplumsal sorumluluğu olan bir meslek disiplindir. Oturduğumuz evler, çalıştığımız işyerleri ve yaşadığımız tüm mekânlar, inşaat mühendislerinin mesleki bilgi ve birikimlerinin eseridir. Bu yapıların ehil olmayan kişiler tarafından üretilmesi, sadece mesleki açıdan değil, toplumsal açıdan da telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuracaktır. Bu nedenle sağlıklı bir denetimin sağlanabilmesi için tüm inşaat mühendislerinin oda üyesi olmaları gerekmektedir. Ne var ki, 1983 yılında TMMOB Yasası'nda yapılan değişikliklerle, kamuda çalışan inşaat mühendislerinin odaya üye olma zorunlulukları ortadan kaldırılmıştır.

Bu durum, kamuya ait tüm kurum, kuruluş ve genel müdürlüklerde, belediyelerde, TOKİ ve KIPTAŞ gibi kamu adına büyük inşaat projeleri yürüten kuruluşlarda

çalışan inşaat mühendislerinin, odaya üye olma olmaksızın mesleklerini icra etmeleri sonucunu doğurmuştur. Bu kayıt dışılık, kamuda sahte belgeyle çalışan inşaat mühendislerinin tespitini olanaksız kıldığı gibi, serbest çalışan inşaat mühendislerinin denetimini de güçleştirmektedir.

Sahte belgelerle mühendislik mesleğinin icra edilmesinin önlenmesi, sahte belge üretiminin kazanç kapısı olmaktan çıkartılması ve yüksek öğretim kurumlarının isimlerinin kötüye kullanılmasının önüne geçilebilmesi için, tüm Mimar, Mühendis ve Şehir plancılarının TMMOB'ye bağlı odalara kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Bu bağlamda üniversitelerimiz ile meslek odalarının kurumsal işbirliği şarttır.

Değerli Arkadaşlar

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da, mesleğimize gölge düşürecek her türden sahteciliğe ve olumsuzluğa karşı tavizsiz mücadelemizi sürdüreceğiz. Sahte belge kullanan isimlerin tespit edilmesi için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ve Üniversite Rektörlükleriyle yürüttüğümüz yazışmalar sonuçlandıkça, elde ettiğimiz verileri kamuoyuyla paylaşmaya devam edeceğiz.

Bakan'a katılıyoruz: 'Enerji Piyasasından Pay İsteyenlerin Piyonu Olmayın'

28 Ekim 2010

Rize İkizdere bölgesi, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından SİT alanı ilan edildi ve böylece bölgenin katliamına neden olacak 22 Hidroelektrik Santral (HES) projesi de rafa kalktı. Türkiye'nin dört bir yanında yaklaşık bin 700 HES projesi, doğaya vereceği zararlar ve insanların yaşamlarında yaratacağı tahribat düşünülmeden, aksi yönde verilen yargı kararları dahi yok sayarak hayata geçirilmeye çalışılıyor.

Bölge halkının, doğal yaşamı korumak için verdiği mücadelenin de etkisiyle elde edilen bu hukuki kazanım; asıl amacı akarsuları özelleştirerek uluslararası içme suyu ve enerji tekellerine

rant sağlamak olan HES projelerini durdurmak adına önemli bir adımdır. Bu nedenledir ki başta Başbakan Erdoğan, Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ile Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu paniğe kapılmışlar ve alışıksız oldukları o saldırgan ve buyurgan tavrı takınmışlardır. İkizdere kararının ardından iktidar kanadından gelen tepkilerin ortak noktası “boşa akan suların değerlendirilmesine engel olunduğu” şeklinde olmuştur.

Suların boşa aktığı yargısına neden olan şey ise uluslararası su tekellerinin bu alanı henüz tam anlamıyla ranta çevirememiş olmasıdır. Oysa ki sularımız iddia edildiği gibi boşa akmamaktadır. Sahip olduğumuz zengin bitki örtüsü, ormanlar, akarsulardan beslenen doğal yaşam, bitki ve hayvan çeşitliliği, tarım faaliyetleri, içme ve kullanma suyu ihtiyacı suyun boşa akmadığının kanıtıdır. Bunları görmeyen ya da gördüğü halde bilmezden gelenler, aslında topyekûn yaşama karşı gelmektedir.

Başbakan Erdoğan'ın kendi üslubuyla yaptığı “Değerli arkadaşım sen bugüne kadar neredeydin yahu? Bugüne kadar oraları niçin SİT alanı ilan etmediniz de şimdi HES çalışmaları başlayınca kalktınız buraları SİT alanı ilan ediyorsunuz?” şeklindeki değerlendirme, en hafif ifadeyle bile hukuka tahammülsüzlüktür. Bu sözleri bu ülkeyi 8 yıldır yöneten bir Başbakan söylemektedir. Görünen odur ki Başbakan'ın bir SİT alanı ilanı için kaç yıl çalışma ve araştırma yapıldığından, ne tür bilimsel çalışmalar sonunda bu kararın alındığından haberi yoktur. Bütün bunlar bir yana; sekiz yılı aşkın bir süredir iktidarda olan Başbakan'ın ülkenin SİT alanlarını, korunması gereken doğal varlıklarını ve antik yerleşme ve tarihi eserlerini ortaya çıkartıp dökümünü yaptırıp tescil ettirmedeği görülmüştür.

Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız da kendi yaşam hakları için mücadele edenler için “Avrupa'dan finanse ediliyorlar” diyerek yaşadığı hayal kırıklığının şokunu ortaya sermekte ve asıl olarak HES karşıtı mücadelenin meşruiyetine zarar vermeye çalışmaktadır. Açıklamaların en vahimi ise Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu tarafından yapılan olmuştur.

Eroğlu, şunları söylemektedir: “Bu, bizim kendi kaynağımız, temiz kaynağımız. Ucuz ve yenilenebilir bir kaynak. Hidroelektrik santrallere karşı çıkmak kesinlikle cinnettir. Çevrenin tahrip edilmesi asla söz konusu değildir. Derelerde su akmayacak diyorlar. Böyle bir şey asla söz konusu değil. Hatta suyu biriktirdiğiniz zaman kuruyan derelere yaz aylarında daha düzenli su vermek mümkün. Küresel iklim değişikliği nedeniyle Karadeniz'de belki 2030-2040 yıllarında yağışlarda bazı artışlar olacak. Bu sel, su baskını, taşkın demektir. Bu bakımdan dereleri ıslah etmemiz gerektiğini ifade etmek istiyorum.” Kendisi de bir bilim insanı olan Eroğlu'nun bu açıklaması, yaklaşımının bilimsel dayanaklardan yoksun bir kehanet olduğunu gösteriyor.

Eroğlu, 20-30 sene sonraki yağışlar miktarlarını ve neden olacağı sonuçları bilemeyeceği gibi dereleri ıslah çalışmaları için HES yapılması da çok ama çok şaşırtıcı bir öneridir. Eroğlu'nun HES'lere karşı çevreyi ve yaşam kaynağı olan suyu savunanlara karşı ‘bir yerlerden nemalanmak’ şeklindeki çirkin ifadelerini de kamuoyunun taktirine bırakıyoruz. Ayrıca bu açıklama akıllara “Bu kızgınlığın nedeni bazı enerji tekelilerine verilen sözler mi?” sorusunu da getirmektedir.

Yine Eroğlu, “Ülkesini seven, enerjide dışa bağımlılığın azalmasını isteyen, vatansever çevreciler de var” diyerek haddini aşmıştır. Eroğlu kendi tarlasını suladığı suyuna, kazanını kattığı sebzesine, hayvanını otlattığı yaylasına, hayatını yeşerten akarsuyuna sahip çıkan insanları “vatan hainliği” ile suçlamaktadır. Bu

‘Rant kapıları kapandığından saldırganlaşıyorlar’

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) İkizdere’de planlanan HES projesinin bölgenin SİT alanı ilan edilerek rafa kaldırılmasına karşı Başbakan Erdoğan ve Bakanlar’ın açıklamalarına tepki göstererek, “rant kapılarının kapanmasından doğan saldırganlık” değerlendirmesini yaptı.

İMO’dan dün yapılan yazılı açıklamada, Rize, İkizdere bölgesinin, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu tarafından SİT alanı ilan edilmesi ile bölgede yapılması planlanan 22 Hidroelektrik Santral (HES) projesinin de rafa kaldırıldığını belirtti. SİT alanı ilanın ardından Çevre ve Orman Bakanı, Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Erdoğan’ın tepkilerine karşı yapılan açıklamada, HES’lere bezile rant kapısının açılması ve doğanın serceği tabiiyata dikat çekildi.

İkizdere’ye ilişkin son kararın ardından iktidar kanadından gelen tepkilerin ortak noktasının “boşa akan suların değerlendirilmesine engel olunduğu” şeklinde olduğu vurgulandı. Açıklamada, “Suların boşa aktığı yargısına neden olan şey ise uluslararası su tekellerinin bu alanı henüz tam anlamıyla ranta çevirememiş olmasıdır. Oysa ki sularımız iddia edildiği gibi boşa akmamaktadır. Sahip olduğumuz zengin bitki örtüsü, ormanlar, akarsulardan beslenen doğal yaşam, bitki ve hayvan çeşitliliği, tarım faaliyetleri, içme ve kullanma suyu ihtiyacı suyun boşa akmadığının kanıtıdır” denildi.

ni olan Eroğlu’nun bu açıklaması, yaklaşımının bilimsel dayanaklardan yoksun bir kehanet olduğunu gösteriyor. Eroğlu, 20-30 sene sonraki yağış miktarlarını ve neden olacağı sonuçları bilemeyeceği gibi dereleri ıslah çalışmaları için HES yapılması da çok ama çok şaşırtıcı bir öneridir” denildi. Açıklamada, Bakan Eroğlu’nun açıklamasının aksa “bu kızgınlığın nedeni bazı enerji tekelilerine verilen sözler mi?” sorusunu getirdiği belirtildi.

KARAR, MÜCADELENİN SONUCU
Açıklamada, bölge halkının, doğal yaşamı korumak için verdiği mücadelenin de etkisiyle elde edilen hukuki kazanımlar, asıl amacı akarsuların suelleştirecek uluslararası içme suyu ve enerji tekelilerine rant sağlamak olan HES projelerini durdurma adına önemli bir adım olduğuna işaret edildi. Açıklamada, bu nedenle Başbakan Erdoğan, Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, ile Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu’nun paniğe kapılarak saldırgan ve buyurgan bir tavır takındıkları ifade edildi. Açıklamada, İMO’nun HES’lere karşı verdiği mücadelenin devam edeceği ifade edildi. (ANKARA/TEKESEL)

AB İSTİYOR

süreçte Veysel Eroğlu'nun maksatlı ve çirkin sözlerini kendisine iade ediyor ve Eroğlu'na İkizdere kararının ardından yaptığı ilk açıklamada sarf ettiği kendi sözleriyle sesleniyoruz: "Başkalarının gazına gelerek, enerji sektöründen pay almak isteyenlerin gazına gelerek, onların piyonu olmak son derece yanlıştır."

Ülkemizdeki su kaynaklarını satmaya HES adı altında karar verenler ve satışı uygulayanlar, İkizdere gibi bir yerde karşılarına engel çıkarılmasını hazmedemeyip bilimin gereğini yerine getirenlere saldırmaktadırlar. Ayrıca, burada yapılanların herhangi bir akılcı yanı da yoktur. Çünkü 70 kilometrelik bir vadinin 40 kilometrenin üzerindeki kısmında, suların borulardan geçirilerek doğa ile ilişkisi yok edilmektedir. Dere üzerinde kurulmak istenen 22 Adet HES için topluca havza Çevresel Etki Değerlendirmesi çalışması da yapılmadığından, gelecekte ne gibi durumla karşılaşacağı bilimsel olarak bilinmemektedir.

Öte yandan HES'ler savunulurken en sık başvuru argümanı olan "yenilenebilir enerji" tanımı yalnızca kaynağın yeniden üretilebilir olup olmadığı değil kaynağın kullanıldığı andan tekrar üretildiği ana kadarki tüm ekolojik, hidrolojik, zirai ve sosyolojik etkilerinin ne olduğu ile de ilgilidir. Dolayısıyla HES'lerin yeniden üretilebilir olması sadece yağmurun gelecekte yağacak olması veya akarsu kaynağının kurumayacak olması ile açıklanabilecek bir durum değildir. Biliyoruz ki, ülkemizde 'Bir Kalkınma Strateji Planı' ve bu plana dayalı enerji üretim ve yatırım planları oluşmamıştır.

Dünyada oluşturulan finans merkezlerinde alınan kararlar doğrultusunda kapitalist tekellerin, geçmişte petrole yaptığı saldırıların ve üzerinde çevirdiği dolapların bir benzerini günümüzde su üzerinden yürütmektedirler. Çünkü henüz dünyada bilinen tatlı su miktarının yüzde 5-7 oranındaki satış karı, petrolün yüzde 40'a karşı gelmektedir ki bu durum da çok uluslu şirketlerin iştahını kabartmaktadır.

İMO olarak, HES'lere karşı yaşam haklarını savunan herkesin yanında olmaya ve bunun için gerekli her türlü hukuki, teknik desteği vermeye devam edeceğimizi; iktidar üyelerinin "yaşadığı rahatsızlığın sürekli kılınması için" verilen mücadeleleri desteklediğimizi bir kez daha dile getiriyoruz.

'Barış' ihtimalini birilerinin akli almıyor

1 Kasım 2010

Taksim'de dün meydana gelen saldırı, "barış" umutlarına yönelik bir saldırıdır.

Yetkililerin yaptığı ilk açıklamalara göre, bir kişinin üzerindeki patlayıcıları ateşlemesi sonucu meydana geldiği belirtilen patlama, bir süredir ülkenin gündeminde olan ateşkes süreci ve barış görüşmelerini baltalamaya dönük bir hareket olarak değerlendirilmelidir.

Failinin kim olduğu fark etmeksizin niyetinin sorgulanması gereken bu olay bir kez daha göstermektedir ki bu tür basit provokatif eylemler hâlâ birilerinin tercihleri arasında yer almaktadır.

Barış süreci ve görüşmelerinin sürdüğü bir dönemde, önceden açıklanan ateşkesin devam etmesi için çabalar sürerken meydana gelen bu olayda, her kim tarafından yapılmış olursa olsun hiçbir açıklama kabul edilebilir değildir.

Bugüne kadar gerçekleştirilen benzeri pravakosyonlarla savaşın sürmesini, toplumsal barışın yara almasını, halkların birbirine düşman olmasını amaçlayanlar bugün de aynı senaryoyu oynamaktalar. Türkiye halklarının sağduyusu ve birlikte yarattıkları kardeşlik duygularıyla dolu tarih, bu niyetlere karşılık vermemiştir fakat bu niyetlerin sürdüğü de açıktır.

Seçilen bölgenin, Taksim Meydanı gibi halkın yoğun olarak kullandığı, otobüs ve dolmuş duraklarının olduğu, işyerlerinin yoğun olarak bulunduğu bir bölge olması, bir eylem veya provokasyon için böyle bir yerin seçilmesi, her şeyden önce insanlık ve akıl dışı bir vahşetin tacirliğini yapmaktır.

Akliselim, sağduyulu ve halkın barış içinde kardeşçe bir arada yaşamasını isteyen herkes tarafından; amacı ne olursa olsun bu yaşananlarda katkısı olanların lanetlenmesi gerektiği açıktır.

Başbakan'ın Açıklamalarına Yapılabilecek Tek Yorum Var: Pes Doğrusu...

Bütün bunların ötesinde Başbakan'ın olayın ardından yaptığı açıklama ise ülkenin durumu ve geleceği konusunda derin endişelere sebep olmuştur.

Bir ülkenin Başbakanının "Bir teröristin üzerindeki bombayı İstanbul'un en kalabalık noktasında patlatması" olarak nitelediği böylesi bir patlamanın ardından "Bu oyunların temelinde İlisu gibi barajların engellenmesi yatıyor" demesi, barışa ilişkin en ufak bir kaygısının olmadığı, gözünü rant hırslının bürüdüğü ve bu yolda önüne geçen herkesin kendisine "terörist" olarak ilan edileceğini göstermektedir.

Son olarak İkizdere'nin SİT alanı ilan edilmesi ve Başbakanın saldırgan açıklamaları ile bir kez daha ortaya çıkan gerçek, siyasi iktidarın tek gündeminin uluslararası sermayeye yeni kazanç kapıları açmak ve o kapıların eşiğinde nöbet tutmak olduğudur.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, Türkiye halklarının bir arada kardeşçe yaşamasına haneler getirecek her türlü girişimi kınıyor, halkların sağduyulu aklının galip geleceğine olan inancımızı bir kez daha ifade ediyor ve başta Başbakan olmak üzere tüm ilgilileri gerçek barış sürecini bir an önce inşa etmeye çağırıyoruz.

Siyasi iktidar insan hayatına ne kadar değer veriyor?

11 Kasım 2010

12 Kasım 1999 Cuma günü Düzce'de 7,2 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiş, Düzce, Bolu, Kaynaşlı çevresinde hissedilen depremde can ve mal kaybı yaşanmış, 30 saniye süren sarsıntı, yüzlerce yapıyı değişik oranlarda etkilemiş, bine yakın insanımız hayatını kaybetmiş, binlercesi yaralanmıştır.

12 Kasım depremi, 17 Ağustos depreminden daha az zarara yol açmış olsa da, toplumsal travmanın pekişmesine neden olmuş, geleceğe ilişkin kaygılar günü karartacak boyutlara varmıştır. Şu açık ki; peş peşe yaşanan depremler insanımızın yaşam sevincini, yaşama bağlılığını en alt seviyelere indirmiş, büyük trajediye hızla yaklaşıldığına dair senaryolar Türkiye'yi bir korku ülkesine haline getirmiştir. 17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinin yol açtığı toplumsal psikolojinin ne ifade ettiği, ondan sonraki tarihlerde yaşanan yer sarsıntılarında açığa çıkmış, panik ve çaresizlik duygusu deprem bölgelerinde yaşayan insanlarımızın ortak özelliği olmuştur. Yaşananlar elbette dramatiktir, doğaldır, depremlerin soyut sonuçlarıdır. Üzerinde durulması gereken konu, insanları bu psikolojik girdaptan çekip almak, korkularını yenmesini ve geleceğe güvenle bakmasını sağlamaktır. İnşaat Mühendisleri Odası bu noktadan hareketle, Marmara ve Düzce depremlerinden bu yana inatla ve ısrarla, merkezi yönetimi, yerel yöneticileri görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye çağırmaktadır. Elbette her kurum, her meslek odası, her insan üzerine düşeni sonuna kadar yerine getirmeli, kendi alanıyla ilgili görüş ve öneri üretmeli ve kamuoyuyla paylaşmalıdır. Ancak bu, büyük sorumluluğun siyasi iktidarın omuzlarında olduğu gerçeğini gözlemlememelidir. Yarın 12 Kasım depreminin yıldönümü. Bilinir ki, her yıldönümünde olduğu gibi, kurumlar

Deprem gerçeğini ortaya koyan araştırma: Hastane ve okullarda durum vahim

Felaketle yüz yüze

MUSTAFA ÇAKIR

ANKARA - TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Türkiye'deki toplam 9 bin 503 hastane binasının 6 bin 640'ının 1. ve 2. derece deprem bölgesi üzerinde bulunmasına karşın binalardan sadece 54'ünün güçlendirme projesinin hazırlandığını vurguladı. İMO, "Güçlendirme imalatı tamamlanan ve yapılmakta olan hastane bina sayısı ise 55'tir ve bu sayılar oran itibarıyla yüzde 1'in altında kalmaktadır" dedi. İMO'nun "Türkiye'de

Deprem Gerçeği" başlıklı araştırmasında şu değerlendirmelere yer verildi:

✓ Türkiye topraklarının yüzde 66'sı, nüfusun yüzde 71'i, toplam belediyelerin yüzde 68'i (1900 adedi) 1. ve 2. derece deprem bölgeleri içinde yer alıyor.

✓ Türkiye genelinde Sağlık Bakanlığı'na bağlı toplam 832 hastane bulunmaktadır. Türkiye nüfusunun yüzde 71'inin 1. ve 2. derece deprem alanı üzerinde yaşadığı; hastanelerin de nüfus yoğunluğuna göre dağıldığı düşünüldüğünde, ülkemizdeki hasta-

nelerin çok büyük bölümünün en üst düzeyde deprem tehlikesi altında olduğu söylenebilir.

✓ Türkiye'de toplam 9 bin 503 hastane binasının 6 bin 640 tane-si ve dolayısıyla 3'te 2'sinden fazlası 1. ve 2. derece deprem bölgesi üzerinde bulunmaktadır. Bu bölgelerde bulunan binaların yalnızca 54'ünün güçlendirme projesi hazırlanmış durumdadır. Güçlendirme imalatı tamamlanan ve yapılmakta olan hastane bina sayısı ise 55'tir ve bu sayılar oran itibarıyla yüzde 1'in altında kalmaktadır.

Tehlike altında eğitim alıyorlar

● Türkiye'de bulunan toplam 3 bin 432 okulu binasının, 1. ve 2. derece deprem

basın açıklaması yapacak, yetkililer anma törenlerinde hamaseti elden bırakmayacak, adet yerine getirilecek, ancak gün 13 Kasım'a döndüğünde, depremde yakınlarını kaybedenler sıcak hatıralar ve tarifsiz özlemle baş başa kalacak; geride kalanların yeni bir doğa olayına kurban gitmemesini dileyecek. Acıların yıldönümüne yasak sarma günü olarak baktığımız sürece, kaderimiz değişmeyecek. Bir anlamı olacaksa yinelemekte sakınca görmüyoruz: Türkiye bir deprem ülkesidir. Ülkemiz topraklarının neredeyse tamamı farklı deprem kuşaklarına bulunmakta, nüfusumuzun büyük bölümü deprem tehlikesi altında yaşamaktadır. Ülkemizin yapı stoku tehlikeye davet çıkartacak niteliktedir. Yüzde 40'ının oturulabilir olmadığı, kamu idaresinin yaptığı araştırmalarda yer almaktadır. Güçlendirme çalışmaları aradan geçen zamana karşı mesafe alınmamıştır. Mevzuatımız yetersizdir, ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Bu olumsuz listeyi daha da uzatmak mümkündür. Bütün bunların siyasi iktidar tarafından bilinmemesi de mümkün değildir. O halde geriye şu kalmaktadır: Siyasi iktidarın önceliği insan hayatı değildir. Sözü fazla uzatmayacağız. Konu insan hayatıysa, 'sözün bittiği yerdeyiz'demektir. Siyasi iktidar ve yerel yönetimler, kentsel dönüşüm projelerine, alt üst geçitlere, boğaz geçişlerine, bağ bahçe düzenlemelerine, denetimden muaf tutulan TOKİ'ye verdiği değeri insanımıza vermemektedir. 12 Kasım depreminin bu yıldönümünde bir kez daha siyasi iktidara soruyoruz. İnsan hayatından daha değerli ne olabilir?

Haydarpaşa Garı yanamaz!

29 Kasım 2010

Tarihi Haydarpaşa Garı'nda çıkan yangın, birilerinin "otel mi olacak, yerine gökdelen mi dikilecek" tartışmasını bitirdiği izlenimini veriyor.

Haydarpaşa Garı, yüz yıllık tarihinde birkaç kez tehlike atlattı fakat bugün kendisine yönelen tehditler, bugüne kadar olanların toplamından daha fazla. Çünkü Haydarpaşa bugün tarihe saygısı, estetik anlayışı, vicdanı ve kamuoyu duyarlılığı olmayanlar tarafından yok edilmek isteniyor. Çünkü Haydarpaşa Garı'nı yok etmek isteyenler bugün Türkiye'yi ve İstanbul'u yönetiyor.

Kentsel rant oranının çok yüksek olduğu bölgenin turizm ve ticarete açılmak istenmesinin önündeki en büyük engel olan Haydarpaşa Garı ilk önce yıkılmak istenmiş, kamuoyu büyük tepki gösterince bu sefer yıkmadan yağmalanması düşünülmüştür.

Yaklaşık 5 sene önce yerine gökdelen yapılması gündeme gelen tarihi gar, geçen yıl da İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından onaylanarak koruma kuruluna gönderilen imar planıyla "kültürel tesis, turizm ve konaklama" alanı olarak belirlenmiş, Haydarpaşa Limanı'nın gerisindeki bölgeye de yüzde 60 oranında yapılaşma getirilmişti. Bunun anlamı garın ve gar bölgesinin otel olarak kullanılacak olmasıdır. Ayrıca ülkemizdeki demiryolu ulaşımına dönük tehditlerin de bir

parçası olan bu durum bize göstermektedir ki siyasi iktidar "demiryolu nostaljisi" yaşıtılacak turizm işletmeleri yaratmak istemektedir.

Arkasından ne geleceği belli...

Haydarpaşa'da "çıkan" yangın, tarihi binanın bir süre sonra can güvenliği nedeniyle gar olarak kullanılamayacağına ilişkin bir kararın ve ardından rant alanı haline getirilmesine dönük çalışmaların habercisi gibidir.

Yangın söndürme çalışmaları dahi bu niyetin göstergesi gibidir.

Üstelik çatı katında olmasına rağmen yangına havadan müdahale edilmemesine ilişkin yetkililerin açıklaması doyurucu değildir. Yangın sonucu 4. katı da saran alevlerin daha da yayıl-

Haydarpaşa'da komplo dumanları

İstanbul'un tarihi silüetlerinden en önemli sayılabilecek olan Haydarpaşa Garı'nın çatısının yanması, kentbilimcilerin tepkisini çekmeye devam ediyor. Bilerek yakılmış olması ihtimali gündemde!

Haydarpaşa Garı'nın çatısı yanıyor.

SEBASTYAN KARAGÖZ

Önceki gün ki Haydarpaşa Garı yangını yan- haları sürüyor. İstanbul'u yönetenler afinite "tüccar" atlanıldığı gözetilince bileşimlerin, kentbilimciler kamuya başka bir yere de yollanıyor. Gazetemize değerlendirmelerde bulunan Mimarlar Odası İstanbul Anadolu Şubası Başkanı Arif Arslan, Haydarpaşa ve çevresinin 2000 yılında Haydarpaşa Mahallesi projesi olarak geliştirilmesi söylendi. Ancak, Harem ile Haydarpaşa arasında kalan bölgenin kökleriyle deldirilecek yapılmamasına karşı durduklarını belirttiler. An- son, yapıcılarla-kentliler "tabii varlıkların korun- larına"an "...

belirten Arslan, burada yapılacak onarımın kuru- dan geçmesi gerektiğini söyledi. Kuruldan alın- cak onarım ve tadilat izninin ardından belediyeden buna dair ruhsat alınması gerektiğini anlattı. An- cak ruhsat olmadan çalışmaya başlaması durumun va- hmetinin ortaya koyduğunu ifade eden Arslan, kentlilerin bölgenin tarihsel olarak korunması için mücadele edebileceklerini belirttiler.

Büyük Mimarlar Odası İstanbul Şubası (İMOŞ) bir açıkla- ma yaptı. Açıklamada, Haydarpaşa'nın 100 yıllık varlığını bir kaç yüzyıla uzatmış, ancak artık kenti- zasyonun bugüne dönük tehlikesi çok büyük oldu- ğu belirtildi. Haydarpaşa'nın bugüne kadar taşıdığı, estetik anlayış, vicdan ve kamuoyu duyarlılığı ol- mayacak şekilde bir kez daha siyasi iktidara soru- yoruz. İnsan hayatından daha değerli ne olabilir?

'Rantsal dönüşüm için öncelikle yakılıyor'

BİRLEŞİK Tugaycılık Çalışmaları Sendikası (BİTS) İstanbul'da 100'ü aşkın binada yangın çıktıkça, Haydarpaşa Garı'nın "rantsal dönüşüm" tabii niteliğine diktiler. Ço- ğu, "Haydarpaşa'nın rantsal dönüşümüne karşı" ve "otopark yapılmak istenmediğinde" diye yakılmaktadır. Sonuçta da kendi kar- tını edilecek yakılmaya bırakılmaktadır. nildi. Haydarpaşa Garı binasının 4. ka-

ması sonucu binanın çökme tehlikesiyle karşılaşacağı çok açıkken ahşap direkler üzerine oturtulmuş binada yeterince yangın önlemi alınmamasının sorumluları belirlenmelidir.

Gar içinde yapılan tadilat çalışmalarına ilişkin şüpheler de dile getirilmektedir. Tadilatın belediye denetiminde ve ruhsatlı olmadığı; tarihi binanın yapısına uygun yapıp yapılmadığı; doğru malzemelerin kullanılmadığı gibi iddialar yangın sebebine ilişkin ciddi şüpheleri de beraberinde getirmektedir.

Her ne sebepten olursa olsun bir yangının çıkmış olması dahi en basit ifadeyle tarihi Haydarpaşa Garı'ndaki özensizliği göstermektedir.

Haydarpaşa Garı tarihi ve kültürel özellikleriyle ülkemizin en önemli simgelerindendir. Gar estetik değeri ve mimari nitelikleriyle de yapım amacına uygun olarak korunması ve yaşatılması gereken bir yapıdır. Haydarpaşa ayrıca Türkiye'deki en önemli kamusal alanlarından biri olduğu gibi ve toplumsal belleğimizin de en değerli mekânlarından.

Haydarpaşa Garı ne yanabilir ne yıkılabilir ne de kendinden başka bir şeye dönüştürülebilir. Çünkü Haydarpaşa, İstanbul'un; İstanbulludur. Haydarpaşa İstanbul'a bir kez bile gelmese de onu bir kez anmış olan herkesindir.

Haydarpaşa Garı'nın kime ait olduğunu Nazım Hikmet de bir şiirinde şöyle ifade etmiştir:

“Denizde balık kokusuyla

Döşemelerde tahtakurularıyla gelir

Haydarpaşa garında bahar

Sepetler ve heybeler

merdivenlerden inip

merdivenlerden çıkıp

merdivenlerde duruyorlar.”

Örgütümüzün 56. yılını gururla kutluyoruz

Sigortasız Haydarpaşa'nın faturasasını devlet ödeyecek

Sigortacılar, devlet kurumlarının büyük bölümünde sigorta yaptığını fakat Haydarpaşa Garı'nın son iki yıldır sigortasız olduğunu söylüyor. Sektör temsilcileri, hasarın faturasını devletin ödeyeceğini ifade ediyor.

İnşaat Mühendisleri Odası ise yangını, tarihi binanın "can güvenliği nedeniyle" gar olarak kullanılamayacağına ilişkin kararın ardından rant alan haline getirilmesine dönük çalışmaların habercisi olarak değerlendiriyor.

Yakup SAYAR
Borsa/Finans

Isentropic symbol

Gari'nda önceki gün çıkan yangın sonucunda ortaya çıkan soru işaretleri kalpleri kırıyor. Yangının tamamen söndürülmesi sonrasında hasarın büyüklüğü göz önüne alın. Yangının çıkış nedenini tespit çalışmalarını sürerken, kiyl önceye kadar sigortalı olan binanın son iki yıldır sigortasının olmaması ise dikkat çekiyor.

Sigortacılar, devlet kurumlarının bir takım telefuz edilemeyeceğini al-
tını cizen sigortacılar, yangın çıktı ya-
santısına rağmen, söndürme cals-
malarında kullanılan yoğun demir suyu
ve kimyasallar nedeniyle zarar boy-
tunun daha büyüyeceğini, bu ne-
denle önceden tahminde bulunmaları
yanlış olacağını belirtiyorlar.

[illegible]

-Tangin işçilere tatula ediliirse çok yanlış olur

onların yapamaz
Kadıköy Belediye Başkanı Selami
ertürk, Haydarpasa Tren Garı'nda cu-
an yangına ilişkin, "İki tez var. Birin-
si, binden için almadık, ruhsat al-
madan bu büyük onarım başladık. Ya-
sa, bina su aldığı için kendi başlarına
ruhsat almamış dedikimiz yalıtım

İMO: Yangın rantın habercisi olabilir

İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Haydarpaşa Garı'nda çıkan yangını, "tarihi binanın bir süre sonra can güvenliği nedeniyle gar olarak kullanılamayacağına ilişkin bir kararın ve ardından rant alanı

haline getirilmesine dönük çalışmaların habercisi" olarak değerlendirdi.

İMO'nun konu ile ilgili açıklamasında şunlar kaydedildi: "Haydarpaşa Gan'nı yok etmek isteyenler, bugün Türkiye'yi ve İstanbul'u yönetiyor. Yaklaşık beş sene önce yenceri gökden yapılmış gündeme gelen tarihi gar, geçen yıl da İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından onaylanarak koruma kuruluna gönderilen liman planıyla 'kültürel tesis, turizm ve konaklama' alanı olarak belirlenmiş. Haydarpaşa Limanı'nın gerisindeki bölgeye de yüzde 60 oranında yapılaşma

getirilmiştir. Bunun anlamı, garın ve gar bölgesinin otel olarak kullanılmak olmalıdır. Arkasından ne geleceği belli... Haydarpasa'da 'çikan' yangın, tarihi binanın bir süre sonra can güvenliği nedeniyle gar olarak kullanılmayacağına ilişkin bir kararın ve ardından rant alanı haline getirilmesine dönük çalışmaların habercisi gibidir. Yangın söndürme çalışmaları da bu niyetin göstergesi gibidir. Üstelik çatı katında olmasına rağmen yangına havadan müdahale edilememesine ilişkin yetkililerin açıklaması doyurucu değildir."

19 Aralık 2010

Odamız 56 yıllık bir tarihi geride bırakmanın heyecanını, mutluluğunu ve gururunu yaşıyor. Üye sayısı 80 bini aşmış olan Odamızın ilk genel kurulu yaklaşık yarım asır önce, yani 19 Aralık 1954 tarihinde, yapıldı.

Memleketi inşa edenlerin örgütlenmeye başladığı bu tarihin hem bizler için hem ülkemiz için büyük önem taşıdığına inanmaktayız. Zira Odamız, kurulduğu günden bu yana mesleki sorunların çözümünün toplumsal sorunları aşmaktan geçtiğine olan inancını asla kaybetmemiş ve bunun gereklerini yerine getirmekten geri durmamıştır. Siyasi iktidarların politikalarının takipçisi olmuş ve uygulamaya konulan politikaların kişilerin veya belli grupların çıkarına değil, insanın, dolayısıyla toplumun çıkarına olması gerekliliğinden hareketle çalışmalarına ve mücadelesine yön vermiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası her yıl olduğu gibi bu yıl da meslekte 25 ile 40 yılını geride bırakan üyelerini ağırlayacak ve onlara meslek ile İMO örgütlenmesine yaptıkları katkılardan dolayı şükranlarını sunacak.

Bu yıl, meslekte 40 yılını tamamlayan, 1970 mezunu üyelerimizle buluşacağız. Yani başka bir dünyayı ve Türkiye'yi kurgulayan ve bunun gereğini canları pahasına savunan 68 kuşağının öğrencileriyle bir araya geliyoruz.

Son günlerde üniversite öğrencileriyle siyasi iktidar arasında yaşanan çatışmalar, kaybedecek bir şeyleri bulunanlarca "68 kuşağı geri mi geliyor" kaygılarıyla karşılık buluyor.

68 kuşağı, siyasi iktidar mensuplarının iddia ettiği gibi "Türkiye'nin başına gelen bir bela" değildi aksine halktan, emekten, insandan yana umutları yükselten bir kuşak olarak toplumsal belleğimizde yerini aldı.

Bilinmelidir ki baskının, şiddetin, zulmün hüküm sürdüğü yerde direnişin türküleri de yazılmaya başlar. İşte siyasi iktidarın baskı araçlarına karşı yükselen çığlık bundandır.

70'lerde, 80'lerde daha güzel ve yaşanabilir bir Dünya ve Türkiye için mücadele edenlerin yanında saf tutan Odamız bugün de aynı taleplerle yola çıkan öğrencilerin yanında saf tutacaktır ve bu direnişleri kaygıyla değil heyecanla karşılamaktadır.

Bu duygularla İnşaat Mühendisleri Odası'nın 56. kuruluş yıl dönümünü gururla kutluyoruz. Bu güne kadar yürüttüğümüz toplumcu meslek anlayışımızı sürdürmeye ve geliştirmeye devam edeceğiz.

AKP Hükümeti çalışana tahammülsüzlüğünü bir kez daha gösterdi AKP'nin polis devleti projesiyle karşı karşıyayız

4 Şubat 2011

Haklı taleplerini dile getirmek isteyen ve Türkiye'nin dört bir yanından Ankara'ya yürüyen on binlerce çalışan dün (3 Şubat 2011) Ankara Kolej meydanında polis terörüyle karşı karşıya bırakıldı.

Günlerdir Hükümetin "Torba Yasa"yla haklarını yok etme girişimlerine karşı eylemler düzenleyen ve 81 ilden Ankara'ya yürüyerek Meclis etrafında simgesel zincir oluşturmak isteyen çalışanlar polisin cop, tazyikli su, biber gazı ve sis bombasıyla karşılandı.

Civar illerden getirtilen polislerle birlikte 6 bin polis İçişleri Bakanı Beşir Atalay'dan aldığı talimatla dün çalışanlar üzerinde terör estirdi. Son dönemlerde gerçekleştirilen hemen hemen tüm eylemler polisin tahammülsüzlüğü ve şiddetiyle karşılık buluyor. Yaşananlar siyasi iktidarın polis devleti uygulamasını her geçen gün biraz daha hayata geçirdiğinin göstergesidir.

Çalışanların hak arama mücadelesine tahammülsüzlüğüyle bildiğimiz AKP Hükümeti dün bir kez daha bizleri yanıltmadı ve gerçek yüzünü gösterdi.

Ne ilginçtir ki siyasi iktidarın baş aktörü Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, daha birkaç gün önce Mısır yönetimine "Demokratik tepkilere, halkın sesine kulak verin" sözleriyle Ortadoğu'nun sözüm ona "istikrarlı" ülkesinin Başbakanı olarak telkinlerde bulundu ve akabinde çalışanların haklı eylemlerine polisin sert müdahalesiyle karşılık verdi.

MÜCADELE YUKSELECEK

KESK Genel Başkanı Dündü Taka Çınar, emekçilere dün yapılan saldırının AKP Hükümeti'nin ne kadar zorba bir yönetim olduğunu açığa çıkardığını belirtti. "Hem siyasi hem ekonomik anlamda gerileşen bir hükümet ile karşı karşıyayız" diyen Taka, saldırı karşısında sessiz kalmayacaklarını söyledi. Çınar, "Bu vahşi saldırıyı hakkınla hukuksal işlemler başlatacak, suç duyurusunda bulunacağız. Ayrıca uluslararası platformlarda bu durumu teşhir edeceğiz. Mücadelemizi daha da yükselteceğiz" dedi.

TMMOB Genel Başkanı Mehmet Soğanlı 3 Şubat gününün AKP Hükümeti kara gün olduğunu belirterek, "AKP'nin ileri demokrasi anlayışı tazyikli su sıkma ve gaz olduğu açığa çıkmıştır" dedi. Soğanlı, AKP'nin gerçek yüzünü teşhir etmek için bundan sonra çalışmalarını daha da yoğunlaştıracaklarını bildirdi.

TTB Genel Başkanı Eriş Bilaloğlu da, hak ihlallerine karşı her alanda seslerini yükselteceklerini belirtti.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası saldırının hükümetin gerçek yüzünü gösterdiğini belirtirken, Tüm Bel-Sen Genel Sekreteri İzzettin Alpergin, "Türkiye'nin başkentinde dün, insan hakları açısından utanç tablosu olan bir birinden kötü olaylar yaşanmıştır" dedi. İHD Yönetim Kurulu da saldırıyı kınadı.

Başbakanın Mısır yönetimine “demokrasi dersi” verip içerde çalışanlar üzerinde terör estirmesi Türkiye’deki siyasi iktidarın gerçek yüzünü göstermesi açısından oldukça manidardır. Ancak bizler için bu tutum şaşırtıcı değildir. Bizler AKP’nin iktidara geldiği günden bu yana gerçek yüzünü görüyor ve her fırsatta bunu kamuoyuyla paylaşıyorduk. Dün yaşananlar siyasi iktidarın ülkeyi polis devleti anlayışıyla yönetmek istediğinin yeni bir göstergesi olmuştur.

Bizler siyasi iktidarın gerçek niyetini biliyoruz ve bu nedenle sokaklardayız. Sermaye guruplarına peşkeş çekilmek istenen haklarımızı siyasi iktidarın polisine rağmen haykırmaya devam edeceğiz.

Dün sokakta haykırdığımız gibi: “sonun Mübarek olsun”.

Hak arama mücadelemiz AKP’nin polis devleti uygulamalarına rağmen devam edecektir.

Denetimsizlik iş cinayetlerine davetiye çıkarıyor

10 Şubat 2011

Son günlerde arda arda yaşanan iş cinayetleriyle sarsılıyoruz. Ankara’da OSTİM ve İVEDİK’de yaşanan ve 20 işçinin yaşamını yitirdiği iş cinayetinin etkileri sürerken bu kez Kahramanmaraş Afşin-Elbistan Linyitleri B Termik Santrali’nde yaşanan ve bir kişinin yaşamını yitirdiği, 9 kişinin ise halen göçük altında olduğu haberlerini aldık. Üstelik bu sefer yaşanan iş cinayeti göz göre işçilerin ölümüne yollanması nedeniyle yaşandı.

Daha dört gün önce aynı bölgede göçük yaşanmış, 1 işçi yaşamını yitirmiş 9 işçi yaralanmıştı. Termik Santrali bir an önce işletmeye açmak isteyen Park Holding’in sahipleri gerekli tedbirler alınmadan bölgede göçük kaldırma çalışmaları başlatmış ve gelinen aşamada 1 işçinin ölümüne neden olmuş, akıbetleri bilinmeyen aralarında mühendislerin de olduğu 9 kişinin göçük altında olmasına ortam hazırlamışlardır.

Termik Santralin B ünitesi üç yıl önce özelleştirilmiş ve Park Holding’e devredilmiştir. Yerel kaynaklar, özelleştirmesinin ardından denetimsizliğin arttığına, işletmenin kar hırsıyla maden göbeğinde var olan maden rezervini çekip aldığına, daha önceleri ölümlü göçüklerin yaşanmadığına ancak özelleştirilmenin ardından bu tür göçüklerin yaşanmaya başladığına dikkat çekiyorlar.

Afşin-Elbistan’da yaşanan son iş cinayeti ve diğer iş cinayeti örnekleri bir kez daha bizlere hem sosyal devlet olgusunun yok edilme girişimleri sonucu gerçekleştirilen özelleştirmelerin ardından işverenlerin iş güvenliği ve işçi sağlığını öncelikleri arasına almadıklarını hem de devletin yeterli denetimlerde bulunmadığını göstermektedir.

İstatistiklere göre, Türkiye ölümlü iş kazaları alanında Avrupa’da birinci dünyada ise ikinci sırada bulunmaktadır. Türkiye’de en sık iş kazasının yaşandığı sektörler sıralamasında inşaat sektörü ise maalesef üçüncü sırada yer alıyor. Yine çarpıcı olan diğer bir istatistik ise 2011 yılının başından bu yana 50 kişinin iş cinayetleri sebebiyle yaşamını yitirdiğidir.

Rakamlar oldukça çarpıcı. Ülkemizde iş sağlığı ve işçi güvenliğinin sorunlu bir alan olduğu ve her yıl binlerce kişinin bu sebeple yaşamını yitirdiği bilinen bir gerçektir. Yine bilinen bir diğer gerçek ise siyasi iktidarın bu alanda gerekli önlemler almadığı, işçi sağlığını işverenin insafına bıraktığıdır.

Emek ve meslek örgütleri Meclis Genel Kurulu'nda değerlendirilen(!) ve peyderpey kabul edilen “Torba Yasa”ya işte tam da bu nedenlerle karşı çıkmaktadır. Türkiye’de çalışma yaşamı her geçen gün biraz daha işverenin lehine, çalışanların aleyhine düzenleniyor ve bu tercihin doğal bir sonucu olarak her geçen gün artan ölümlü iş cinayetleri yaşanıyor.

OSTİM’de, İVEDİK’te ve Kahramanmaraş’ta yaşadığımız işçi cinayetleri siyasi iktidarı bir kez daha iş güvenliği ve işçi sağlığı alanını düşünmeye, değerlendirmeye ve acil önlemler almaya davet ediyor.

Yeni iş cinayetlerinin yaşanmaması için siyasi iktidara bir kez daha sesleniyoruz: iş cinayetlerini önlemek mümkün. Çalışanların yaşam hakkını işverenlerin kar hırsına terk etmeyin. Gerekli önlem ve tedbirleri biran evvel alın.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nü selamlıyoruz

7 Mart 2011

1857 yılının 8 Mart’ında Newyork’lu kadın işçiler eşit işe eşit ücret ve 8 saatlik işgünü talebiyle greve giderek çalıştıkları fabrikayı işgal ettiler. Ancak polisin müdahalesi sonucu çıkan yangında 129 kadın yaşamını kaybetti.

154 yıl önce kadınların ‘günde 8 saat çalışma talepleri ile başlayan direnişi, 2011 Türkiye’si için daha anlamlı ve geçerlidir. Bugün de kadın emeğine dönük saldırılar yoğun olarak sürmekte, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve sosyal adaletsizlik derinleşmektedir.

Kadın emeği, neo-liberal politikalarla ucuz ve güvencesiz koşullarda sistemin sömürüsüne sunuluyor. Ev işleri kadının doğal görevi olarak tanımlanmakta ve bu yük kadınların sırtına yıkılmaktadır. Ayrıca kadınlar torba yasa ile ,çalışma yaşamının kualsızlaştırılmasına,güvencesizleştirilmesine ve esnekleştirilmesine yönelik neo-liberal dönüşümün hedef kitlesi haline getirilmiştir. Ücretsiz aile işçiliği de eklendiğinde kadınların %58’i sosyal güvenceden mahrum durumdadır.

Öte yandan, kadınlar günlük yaşamda sürekli olarak cinsel, psikolojik, fiziksel şiddete, tacize ve tecavüze maruz kalmakta, sistem tarafından biçilen rolün bir gereği olarak kadınlar “ gerektiğinde ” çok rahat bir şekilde öldürülmektedir. İstatistiklere göre her gün dört kadın erkekler tarafından öldürülüyor. Tacizciler, tecavüzcüler ve kadın katilleri tahrik indiriminden yararlanıyor ve hatta serbest bırakılıyor. Gerekli yasal düzenlemeleri yapmayan, var olanları ise uygulayamayan devlet, kadını şiddetten ve ölümden koru(ya)mamaktadır. Bu bağlamda kadın cinayetleri sistematiktir ve politiktir.

Siyasi iktidar cinsiyetçi ve baskıcıdır. 8 yıllık AKP hükümeti döneminde kadın cinayetleri % 1400 artış gösterdi. Başta başbakan olmak üzere milletvekili ve bürokratlar, gerici zihniyetlerini ifade etmekten hiç çekinmediler. Kendine müslüman, kendine demokrat olan AKP`nin kadın özgürlüğünden anladığı ise kadının üç çocuk doğurması ve türban takmasından ibarettir.

AKP ve yandaşlarının muhafazakârlık sosuna bulanmış kalemşörleri kadınlara saldırmaya devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde bir ilahiyat profesörü, tecavüz olayını kadının giyimine bağlamış ve kadını suçlu olarak ilan etmişti. Bu rezalet yandaş basında destek buldu. Yine son günlerde bulunduğu her fırsatta kadınlara saldırmayı alışkanlık haline getiren bir “seviyesiz dönek” içindeki kadın düşmanlığı ve sol düşmanlığı ile kadınları güzel ya da çirkin olarak tasnif etme cüretini kendinde buluyor.

Emekçi Kadınların Uluslararası Birlik Mücadele ve Dayanışma Günü olan 8 Mart öncesinde solcu, devrimci kadınlara sataşılması tesadüf değildir. Bunlara karşı kadınlar kendilerine yapılan bu saldırıya sessiz kalmayarak, ülkenin dört bir yanından, sokaklarda bu saldırılara cevap vermiş, iktidarın dalkavuklarına hadlerini bildirmiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, kadınların öldürülmediği, cinsel, fiziksel, psikolojik şiddete uğramadığı, iş gücüne ve istihdama katılımlarının önündeki engellerin kaldırıldığı, ev içi emeğin

görünür kılındığı, ulusal, cinsel ve sınıfsal olarak sömürülmediği, kadın emeğinin yok sayılmadığı, eşitliğin göz ardı edilmediği bir dünya ve ülkede insanca yaşama isteğimizi bir kez daha talep ediyoruz. Tüm bu olumsuzlukların içinden, 8 Mart'ın mücadele ruhuyla çıkılabileceğine olan inancımızla kadınların eşitlik ve özgürlük kavgasını selamlıyoruz.

Yaşasın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü!

İnşaat Mühendisleri Odası bir kez daha uyarıyor:

Depremi oluşturacağı riskleri azaltmak için gerekli önlemleri almayanlar binlerce insanın ölümünden sorumlu olacaktır!

16 Mart 2011

Depreme dayanıklı binalar inşa etmenin depremlerde yaşanacak faciaları önlediği biliniyor. En son Japonya'da yaşanan 9,0 büyüklüğündeki deprem bu gerçeği bir kez daha gözler önüne serdi.

Odamız yıllardır mesleki ve sosyal sorumlulukları gereği, deprem kuşağında olan ülkemizde her an olabilecek depremlerde büyük can kaybı ve maddi kayıpların yaşanmaması için her platformda yetkilileri önlem almaya çağırıyor.

Her yıl 99 Marmara Depreminin yıl dönümü olan 17 Ağustos tarihinde gerekli tedbirlerin bir an evvel alınması konusunda yetkilileri uyarmak amacıyla kampanyalar yapıyoruz, yürüyüşler düzenliyoruz.

"Türkiye'nin Deprem Gerçeği" raporumuzla ülkemizin yüksek riskli yapı ve kentsel dokularını, mevcut yapı stokumuzun durumunu, yapı denetim sisteminin sorunlu yönlerini, imar afları ve denetimsizliği birçok yönüyle değerlendirmiş ve kamuoyuyla paylaşmıştık.

22-24 Haziran 2009 tarihleri arasında İstanbul'da Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi ve Dünya İnşaat Mühendisleri Konseyi ile ortaklaşa Uluslararası Deprem ve Tsunami Konferansı düzenledik ve depremin ülkemize yaşatacağı kayıpları uluslararası düzeyde değerlendirdik. Listeyi düzenlediğimiz paneller, sempozyumlar, basın açıklamaları ve meslek içi eğitim seminerleriyle uzatmak mümkün.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak Japonya depreminin yeniden kanıtladığı, "deprem değil tedbirsizlik öldürür" gerçeğinden yola çıkarak yetkilileri bir kez daha uyarıyoruz!

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından daha önce açıklanan önlemler bir an evvel hayata geçirilmelidir aksi takdirde olası bir depremde binlerce insanımız yaşamını kaybedecektir ve bu felaketten siyasi iktidar sorumlu olacaktır.

Nükleer felaket, tüp patlaması değildir sayın Başbakan!

16 Mart 2011

Japonya'da meydana gelen 9,0 büyüklüğünde deprem sırasında nükleer santrallerde patlama meydana gelmiş, patlamalardan bir süre sonra santrallerde yangın çıkmış ve ne yazık ki Fukushima'daki nükleer santral ile Daiichi santralinden radyasyon sızıntısı başlamıştır.

Japonya, tarihinin en büyük doğal afetiyle yüz yüze gelirken, dünya yeni bir nükleer tehlikeyle karşı karşıya kalmıştır. Dünya haber ajanları, radyasyon sızıntısı ile ilgili haberi "korkulan oldu" başlığıyla okuyucularına duyurmuştur.

Çünkü nükleer santraller her zaman nükleer tehlike potansiyeli taşımakta, nedeni ne olursa olsun, yapımında ve işletilmesinde yapılacak küçük bir hata, telafi edilmesinin mümkün olmayacağı sonuçlara yol açmaktadır. Kaldı ki, Japonya gibi güvenli yapı üretiminde ileri düzeyde bir ülke bile nükleer patlamayla engel olamamış ve insanlığı gelecek tehlikesiyle baş başa bırakmıştır.

Çernobil nükleer kazasının derin ve kalıcı etkileri henüz varlığını devam ettirdiği zaman diliminde insanlığın yeni bir felaketi kaldırabilmesi mümkün değildir.

Dünya ülkeleri bunu görmüş olacak ki radyasyon sızıntısının paniğini yaşamaya başlamış, önlem alma süreci hızlanmış, tek tek ülkelerde kurulu santrallerin kaldırılması, planlananların iptal edilmesi doğrultusunda tartışmalar yoğunlaşmıştır. Ülke kamuoyları toprakları üzerinde kurulu nükleer santrallerin acilen devre dışı bırakılması çağrısında bulunmaktadır. Bundan sonraki süreçte insanlık aleminin nükleer santraller konusu üzerinde önemle duracağından kuşku yoktur.

Ülkemizde ise durum bambaşkadır. “Bir musibet, bin nasihatten evladır” sözü ülkemiz sınırlarına girmeyi başaramamıştır. Çernobil ve Japonya felaketleri nükleer konusunda görüş değişikliklerine neden olurken, bizzat Başbakan Erdoğan sözlerinden anlaşılmaktadır ki, siyasi iktidar nükleer santral konusunda inat edecektir. Nükleer santrallerin savunulması, içerdiği tehlikenin hafifsenmesi, hatta evlerde bulunan tüplerle karşılaştırılması ve benzeri görüşlerin ciddiye alınacak bir tarafı yoktur elbette. Ancak söz konusu görüşlerin sahibi bir ülkenin başbakanıysa, bu yaklaşımın ne anlama geldiği ve ülkemizi nasıl bir tehlikenin beklediği üzerinde durulmalıdır.

Başbakana hatırlatmakta fayda bulunuyor: Bilim dallarının ilgi alanına giren konular bu yaklaşımla ele alınamaz. Dünya, insanlığın geleceğiyle nükleer santraller ilişkisini tartışırken, nükleer tehlike “tüp patlaması” düzeyine indirilemez. Sokaktaki vatandaş bu yorumu yapabilir ancak başbakanlık sorumluluğu taşıyan biri konuya böyle yaklaşamaz. Kar ve para insanlığın geleceğinden daha önemli değildir, insan hayatı ticarileştirilemez.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, Başbakanı bilime ve yaşama saygılı olmaya, nükleer santral sevdasından vazgeçmeye çağırıyoruz.

Sinop ve Akkuyu nükleer santrallerinden kazanacağınız para, üreteceğiniz enerji insan hayatından, insanlığın geleceğinden daha mı önemlidir?

Barış ve kardeşlik için nevruzu kutluyoruz

18 Mart 2011

Baharın müjdecisi olarak kutlanan, “barış ve kardeşlik” simgesi olan Nevruz’u bir kez daha yeni çatışmaların, ölümlerin gölgesi altında yaşayacağız.

Türkiye’nin en temel meselelerinden biri olan Kürt sorunun çözülmemiş olmasının yarattığı ağır sonuçlara rağmen, ülkenin dört bir yanından barış ve kardeşlik talepleri yankılanıyor.

Yıllardır siyasi iktidarlar tarafından uygulanan ırkçı faşizan politikaların toplumu bölen, parçalayan ve ötekileştiren sonuçları karşısında, halkların gösterdiği “bir arada barış” içinde yaşayabilme iradesi umudumuz olmaya devam ediyor.

Bu umudun, Kürt sorununda gerçekçi ve kalıcı bir çözüme dönüşmesi gerekmektedir.

Bariş ve kardeşliği tesis edecek çözüm ortamı mevcuttur.

Kürt sorununda silahların değil insanların konuşacağı barişçıl bir iklim, özgür bir tartışma ortamı sağlanmalıdır. Oysa Siyasi iktidar, konuşan ağızlara kilit, yazan ellere kelepçe vurmaktadır.

Türkiye’de yaşayan etnik temeli, dini, dili, kültürü, mezhebi ne olursa olsun herkesin anayasal yurttaşlık temelinde eşit haklara sahip olması sağlanmalı, bu bağlamda kendi kültürlerini yaşatmaları ve geliştirmeleri anayasal güvence altına alınmalıdır.

2011 Nevruz’u bütün bu kaygıların ortadan kalktığı, çatışmaların, ölümlerin sona erdiği,

Kürt sorununun demokratik ve barişçıl bir şekilde çözüldüğü, bir arada yaşama zeminlerinin güçlendiği bir dönemin başlangıcı olmalıdır.

İMO olarak, eşit, özgür demokratik Türkiye’de “bir arada yaşam” dileğiyle Nevruzu kutluyoruz.

Emperyalistler bu kez Libya’ya özgürlük götürüyor!

Emperyalist saldırı bir an önce durdurulmalıdır!

21 Mart 2011

Başta ABD olmak üzere, İngiltere, Fransa, İtalya ve Kanada’dan oluşan “koalisyon güçlerinin” hedefinde bu kez Libya var. Koalisyon güçlerine ait uçaklar birkaç gündür Libya’da önceden belirlenmiş hedeflere ve kentlere bomba yağdırıyor. Libya Sağlık Bakanlığı’ndan yapılan açıklamaya göre bombardıman sivillere de yönelmiş durumda. Bombardımanda 100’e yakın sivilin öldüğü belirtiliyor. Uçaklar Libya semalarından halka ölüm taşıyor.

Ne ilginç ki tıpkı Afganistan ve Irak işgallerinde olduğu gibi saldırı yine “özgürlük” vaadiyle meşrulaştırılıyor. Emperyalistler bir ülkeye daha özgürlük lütfediyor! Antidemokratik ülke rejimleri ise açıkça ifade etmek gerekirse, emperyalistlerin işini kolaylaştırıyor.

Asıl nedenin ise antidemokratik rejim karşısında halkı özgürleştirmek olmadığı biliniyor. Kuzey Afrika ülkelerinin zengin petrol yatakları, Libya’nın eşi benzeri olmayan petrol rezervleri bu saldırıların ana gerekçesidir. Emperyalistler bir yandan bu doğal zenginlikte söz sahibi olmayı hedefliyor, diğer yandan da kendisi için sorun teşkil eden yönetimleri ortadan kaldırıyor.

Emperyalistler için gerekçe bulmak zor olmuyor. 11 Eylül saldırısı Afganistan’ın, terör örgütlerini himaye, antidemokratik ve katliamcı Saddam yönetimi ise Irak işgaline yol açmıştı.

Kuzey Afrika ülkelerinde son dönemde patlak veren olaylar, Tunus ve Mısır’da yönetim değişikliklerine yol açmış, Batılı ülkelerin planı Libya’da Kaddafi’nin direnmesiyle bozulma riski taşımaya başlamıştı ki, NOTA odaklı saldırı tam da bu noktada devreye girdi. NATO zincirin Libya’da kopmasına izin vermedi. Dünya kamuoyu, Mısır’da benzer gelişmeler yaşansa ve Mübarek yönetimi iç karışıklıkta avantajlı duruma geçse, ilk hedefin Mısır olacağı konusunda hemfikirler.

ABD başta Ortadoğu olmak üzere tüm dünyayı yeniden dizayn etmek istiyor. Afganistan ve Irak’tan sonra sıranın Libya’ya geleceği tahmin ediliyordu. Şimdi sormak gerekiyor sıra hangi ülkede? Suriye’de mi, İran’da mı? Asıl soru ise ABD’nin yayılmacılığı ve savaş politikasının sınırının ne olacağı, saldırganlığın ne zaman duracağıdır.

Libya saldırısıyla ilgili olarak Türkiye’nin tavrı ise bir başka tuhaflığa işaret etmektedir. Türkiye ikili oyuna son vermeli, kendi halkıyla birlikte Ortadoğu ve kuzey Afrika’nın mazlum halklarını kandırmaktan vazgeçmelidir. AKP iktidarı emperyalist senaryoda kendisine biçilen görevini açıklamalıdır. Emperyalistler tarafından, AKP iktidarındaki Türkiye, bölge için “model” ülke ilan edilmiştir. Bunun anlamı açıktır. AKP gibi emperyalizme eklemlenmezseniz, üstüne binlerce bomba yağacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, ABD’nin başını çektiği emperyalist yayılmacılığa, kanlı savaş-

lara, işgallere hayır diyoruz. Antidemokratik rejimlerin ancak iç dinamiklerle alaşağı edilmesi gerektiğine inanıyor ve hiçbir nedenin bir başka ülkenin işgal edilmesine gerekçe gösterilmeyeceğini savunuyoruz.

Dünya kamuoyuna, dünya liderlerine ve insanlığın yarattığı ortak vicdana sesleniyoruz: Libya'nın mazlum halkının yanında olun. Ölüm kusan savaş uçaklarını durdurun.

“Yetkim olsa eğitimsizlerin müteahhitlik yapmasına izin vermezdik”

26 Mart 2011

24 Mart 2011 tarihinde TRT Haber'de Ekonomi Kulübü programında katılan işadamı Ali Ağaoğlu'nun “Yetkim olsa mimarlar odasını kapatırdım” şeklinde sözler sarf ettiği basına yansımıştır.

Anlaşılan o ki özellikle meslek odalarını hedefe alan bu açıklama, basının dikkatini çekmiş ve pek çok haber sitesi, talihsiz açıklamayı manşetine taşımıştır.

İşin doğrusu bu açıklamalara “deli saçması” ve “cehaletin delili” deyip geçmek mümkündür. Mühendislik, mimarlık eğitimi almayan birinin meslek odalarıyla ilgili açıklamasına yanıt vermek bizler açısından zuldür. Cehaletle mücadele meslek odalarının değil, eğitim kurumlarının asli görevleri arasındadır.

Meslek odalarının işlevini ve anlamını bilmeyen, örgütlenmenin toplumsal ve mesleki mücadeleler tarihindeki yeri ve önemini farkında olmayan, demokratik örgütlenmelere, sivil toplum inisiyatiflerine karşı hasmane duygular besleyen, mimarların ve inşaat mühendislerinin görev ve sorumluluklarından ve mesleki sınırların nerede başlayıp nerede bittiğinden bile bihaber olan bir “müteahhidin” açıklamalarını ciddiye almayız.

Bu söyleme o kadar alışmışız ve öyle tanıdık geliyor ki bize. Kimin söylediği kısmını görmezden gelseniz, görüşlerin sahibinin Başbakan Erdoğan, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Topbaş veya Ankara'daki meslektaşı Gökçek sanabilirsiniz.

Ağaoğlu sanki, siyasi iktidara ve paralelindeki yerel yöneticilere diyet ödemektedir. Aynı koroya, olanca “sevimli yüzü ve doğal haliyle” katılmış, aklınca saldırılması en “kolay” noktaya, en kolay tarzda saldırmaya kalkışmıştır.

Ancak, mühendislerin, mimarların meslek odalarına ve onların çatı örgütü olan TMMOB'ye saldırmak tarihin hiçbir döneminde kolay olmamıştır, bundan sonra da kolay olmayacaktır.

Ağaoğlu'nun derdini anlamamak için en kibar tabirle ahmak olmak gerekmektedir. Ağaoğlu ve duygularına tercüman olduğu iktidar sahipleri, meslek odalarından rahatsızdır. Bunun nedeni gayet açıktır. Çünkü ne zaman hukuku, yasaları çiğneseler, ne zaman, yeşili, ormanlık alanları, su havzalarını yok etmeye kalkışsalar, ne zaman boğaza “ucube” köprüler yapsalar, ne zaman

fütursuzca özelleştirme gerçekleştirseler, ne zaman enerji üretiminde akla hayale gelmeyecek oyunlarla enerjide haksız kazanç sağlasalar, ne zaman kentsel değerleri rantla çevirseler meslek odaları karşılına dikilmiştir.

Ağaoğlu'nu rahatsız eden işte budur. Bu nedenle bizlerden rahatsızdırlar. Onlar “köpeksiz köyde değneksiz gezmek” istiyor ancak TMMOB duvarına çarpıp dağılıyorlar.

İMO, Ağaoğlu'nun sözlerini kendisine iade etti

İNŞAAT Mühendisleri Odası (İMO) Yönetim Kurulu, Müteahhit Ali Ağaoğlu'nun "Yetkim olsa mimarlar odasını kapatırdım" sözlerine tepki göstererek, "Yetkim olsa eğitimsizlerin müteahhitlik yapmasına izin vermezdik" yanıtı verdi.

İMO'dan yapılan yazılı açıklamada, 24 Mart 2011'de, bir televizyon programına katılan Ali Ağaoğlu'nun "Yetkim olsa mimarlar odasını kapatırdım" sözlerine tepki gösterildi. Açıklamada, "İşin doğrusu bu açıklamalara 'deli saçması' ve 'cehaletin delili' deyip geçmek mümkündür. Mühendislik, mi-

marlık eğitimi almayan birinin meslek odalarıyla ilgili açıklamasına yanıt vermek bizler açısından zuldür" denildi. Ali Ağaoğlu'nun meslek odalarının işlevini ve anlamını bilmemesi dışındaki açıklama, İMO ve diğer meslek örgütlerinin toplumsal ve mesleki mücadeleler tarihindeki yeri ve önemine dair Ağaoğlu'nun fikri olmadığının anlaşılması ifade edildi. Bu nedenle Ağaoğlu'nun İMO hakkındaki düşüncelerini ciddiye almamaları ancak bazı yayın organlarında haber değeri bulmaması üzerine yapılan yazılı tepki açıklaması yapıldığı kaydedildi.

HEKİMİYE PARALEL AÇIKLAMA
Açıklamada, "Bu söyleme o kadar alışmışız ve öyle tanıdık geliyor ki bize. Kimin söylediği kısmını görmezden gelseniz, görüşlerin sahibinin Başbakan Erdoğan, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Topbaş veya Ankara'daki meslektaşı Gökçek sanabilirsiniz. Ağaoğlu sanki, siyasi iktidara ve paralelindeki yerel yöneticilere diyet ödemektedir" denildi. Mühendis ve mimarların örgütü olan TMMOB'a ve bağlı odalara yönelik saldırılara izin verilmeyeceği kaydedildi.

TMMOB DUVARINA ÇARPIVORLAR
TMMOB ve bağlı odaların yasaları aykırı talan politikalarına geçil vermediği için hedef tahtasına konduğu kaydedildi. Açıklamada, "Ağaoğlu ve duygularına tercüman olduğu iktidar sahipleri, meslek odalarından rahatsızdır. Bunun nedeni gayet açıktır. Çünkü ne zaman hukuku, yasaları çiğneseler, ne zaman, yeşili, ormanlık alanları, su havzalarını yok etmeye kalkışsalar, ne zaman

ler yapsalar, ne zaman fütursuzca özelleştirme gerçekleştirseler, ne zaman enerji üretiminde akla hayale gelmeyecek oyunlarla enerjide haksız kazanç sağlasalar, ne zaman kentsel değerleri rantla çevirseler meslek odaları karşılına dikilmiştir" denildi. Bu nedenle TMMOB'a karşı tepkilerin her fırsatta ifşa edildiğine vurgu yapılan açıklamada, "Yetkim olsa eğitimsizlerin müteahhitlik yapmasına izin vermezdik" denildi. Açıklamada İMO'nun halka karşı uygulamaların karşısında olmaya devam edeceğinin altı çizildi. (Ankara/TVRENEL)

Mühendisler, mimarlar ve bağlı oldukları meslek odaları bu ülkenin değerlerinin ulusal ve uluslararası sermayeye peşkeş çekilmesine izin vermemiştir, bundan sonra da vermeyecektir.

Bu tür karalama, itibarsızlaştırma girişimlerini şimdiye dek nasıl boşa çıkardıysak, bundan sonra boşa çıkaracağımızdan kimsenin kuşkusu olmasın. TMMOB ve bağlı odalarının olduğu bir ülkede kimse “değneksiz” gezemeyecektir.

Deprem ve deprem önlemleriyle ilgili yapılan vurgular ne yazık ki doğrudur. Ancak Ağaoğlu bilmelidir ki, yapı üretim sürecinden siyasi iktidarlar sorumludur. Mühendislik hizmeti almadan yapılan ve depreme bile gerek kalmadan yapılan binalardan mühendisler, mimarlar değil, merkezi ve yerel yönetimler sorumludur.

İnşaat Mühendisleri Odası’nın 1999 depremlerinden bu yana yapı denetim sisteminin üzerinde ısrarla durduğu, aynı ısrarla mevzuat değişikliği istediği, depreme duyarlılık yürüyüşleri gerçekleştirdiği, meslektaşlarını meslek içi eğitime tabi tuttuğu, deprem konu başlığı ile yüzlerce ulusal/uluslararası etkinlik düzenlediği bilinmektedir.

Ağaoğlu bilmiyor olabilir mi? Kamuoyunda yarattığı algı, bilmeme ihtimalinin yüksek olduğu noktasında olsa da, farkındayız ki, bu algı bir reklam figürü için yaratılmış, daha çok kar için kamuoyuna dayatılmıştır.

Ağaoğlu’nun, “müteahhitlik karinesi” bulunsa da, “masumiyet karinesi” sahibi olmadığı kesindir.

Eğer mühendislik ve mimarlık yayınlarını, basın açıklamalarını, bilimsel etkinliklerini takip ediyorsa, ya da danışmanları kulağına birkaç kelime fısıldamışsa şunu da bilmesi gerekmektedir: Mühendis ve mimarlar, yasa ve yönetmeliklerdeki müteahhit tanımından son derece rahatsızdır. Her şey bir tarafa mühendislik ve mimarlık eğitimi almamış kişilerin sırf parası olduğu için müteahhitlik yapmasını bilime ve insana saygısızlık olarak görmekteyiz.

O zaman, başlığa çıkardığımız cümleyi yazımızı bitirirken bir kez daha hatırlatmakta bir sakınca yoktur. Yetkimiz olsa eğitimsizlerin müteahhitlik yapmasına izin vermezdik.

İstanbul halkının yaşamı siyasi hesaplara kurban ediliyor

30 Mart 2011

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, dün AK Parti İstanbul İl Başkanlığı tarafından düzenlenen “2009 Yerel Seçimlerinin 2. Yılı Değerlendirme Toplantısı”nda İstanbul’un deprem sorununa çözüm üretmek adına İstanbul’daki kaçak ve ruhsatsız binalara deprem güçlendirme izni verebileceklerini açıkladı.

Topbaş açıklamasında “Halkımız deprem riski taşıyan binaları kullanmaya devam ediyor. Bu yapılar kullanımda olduğu için müdahale edemiyorsunuz. Deprem güçlendirmesi adına müracaat yapanlar belediyelerden ruhsat alamadığı için bir çözüm gelmesi gerekiyor. Bununla ilgili bir af sayılmayacak ama diğer taraftan geçici bir kullanım belgesi verilmesi için çalışmalar yapıyoruz. Böyle bir hazırlığımız var. Bunu, hükümete ve TBMM’ye teklif edeceğiz.” ifadelerini kullanmıştır.

Türkiye’nin bir deprem ülkesi olduğu sır değildir. Sayın Topbaş’ın İstanbul’daki mevcut yapıların yüzde 60-70’inde imara aykırılıklar olduğu yönündeki tespiti de doğrudur. Odamız her platformda deprem fay hatları üzerinde bulunan hemen hemen tüm illerimizde mevcut yapı stokunun sorunlu olduğuna, inşa halindeki yapılarda ise denetimlerin yetersizliği ve yapı denetiminin gereğince uygulanmaması nedeniyle olası depremlerde çok sayıda insanımızın hayatını kaybedeceğine dair endişelerini dile getirmektedir.

Deprem riski yüksek olan illerimiz arasında 15 milyona varan nüfusuyla İstanbul’un acil çözümler beklediği biliniyor. Olası bir İstanbul depreminde kaçak yapılaşma, imar yasasına ve yapı denetim yasasına uygun inşa edilmeyen binaların varlığı nedeniyle tüm yapıların yüzde 40’ının hasar göreceği, yüzde 10’unun yıkılacağı ve 100 binin üzerinde insanımızın hayatını kaybedeceği varsayılmaktadır.

İstanbul siyasi hesaplara kurban ediliyor'

İNŞAAT Mühendisleri Odası (İMO), İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Kadir Topbaş'ın kaçak ve ruhsatsız binalara deprem güçlendirme izni verilebileceği yönündeki açıklamasına tepki gösterdi. Oda tarafından yapılan açıklamada, yapılması gerekenin imar affı değil, kaçak uygulama-

İMAR AFFI UMUT TACİRLİĞİNDEN DE ÖTE

"Her seçim dönemi çıkarılan imar afları kaçak yapı sahiplerinde 'bir yolu bulunur' algısına yol açmaktadır" denilen açıklamada, örtülü imar affının seçim öncesi umut tacirliğinden öte bir anlam taşıdığı vur-

Ancak sorunun çözümünde birinci derecede yetkili olan Kadir Topbaş, olası İstanbul depremi ile ilgili, meslek odalarının, üniversitelerin ve bilim insanlarının uyarılarını dikkate almak yerine insan yaşamını siyasi ranta çevirmeyi tercih etmektedir.

Kadir Topbaş, denetimsizlik nedeniyle artan kaçak yapılaşmanın hesabını vermek, denetimsizliğin önüne geçmek yerine örtülü imar affına hazırlanarak sözüm ona deprem için önlem aldığını, dolayısıyla insan yaşamını önemseyemediğini iddia etmektedir.

Ancak unutulmamalıdır ki yapı stokumuzun bu duruma gelmesinde merkezi ve yerel yönetimlerin payı büyüktür. Her seçim dönemi çıkarılan imar afları kaçak yapı sahiplerinde "bir yolu bulunur" algısına yol açmaktadır. Topbaş'ın yaptığı talihsiz açıklama ne yazık ki bu algıyı daha da pekiştirecektir.

Japonya depremi sonrası toplumsal duyarlılığın arttığı bir süreçte mevcut yapıların depreme karşı güçlendirmesi gerekliliğinden yola çıkarak yapılan örtülü imar affı önerisi seçim öncesi umut tacirliği yaparak halktan oy alma çabalarından öte bir anlam taşımamaktadır.

Ruhsat almaksızın inşa edilen kaçak yapılar gerek projelendirme gerekse imalat sürecinde hiçbir şekilde mühendislik hizmeti almamış yapılardır. Varsa projelerinin deprem yönetmeliğine uygun olup olmadığı bilinmemektedir. İmalat süreci denetlenmediği için kullanılan malzemelerin standartlara uygun olup olmadığı da bilinmemektedir.

Dahası Topbaş'ın önerisi kendi içinde uygulanabilirliği ve mühendislik hesapları yönünden de sakıncalar barındırmaktadır. Sayın Topbaş mevcut her yapının güçlendirebileceğini varsaymaktadır. Bu mantık hatalıdır. Deprem güvenli yapı için güçlendirme önerilen yöntemlerden biri olmakla birlikte her bina için uygulanamaz.

Mevcut bir yapının güçlendirilmesine ya da yıkılıp yeniden yapılmasına, yapının tasarımı, güçlendirme maliyeti ve benzeri etkenlere bakılarak karar verilir. Örnekte, bir yapının güçlendirme maliyeti yıkılıp yeniden yapılma maliyetinin yüzde 40'ını aşıyorsa bu yapının güçlendirilmesi tercih edilmez. Topbaş'ın önerisinin uygulanabilirliği teknik anlamda da sorunludur.

Bir deprem coğrafyasında bulunan ülkemizde merkezi ve yerel yönetimlerin yapması gereken imar afları uygulamalarını teşvik etmek değil, cezai yaptırımlar ve yoğun denetimlerle kaçak ve imar dışı uygulamaların önüne geçecek önlemleri almaktır.

15 Mayıs TMMOB Mitingine çağrı

11 Nisan 2011

Ülkemiz, AKP'nin sınırsız sömürü, baskı ve zorbalığa dayalı iktidarı karşısında giderek karanlığa sürüklenmektedir. Ekonomide büyüme ve ileri demokrasi yalanları ile mutluluk tablosu(!) çizilmektedir. Bir yandan öğrencilerin, işçilerin, emekçilerin taleplerine cop ve gaz bombası ile cevap verilirken diğer taraftan da basılmamış kitaplar toplatılarak toplumun bütün kesimlerine büyük bir gözdağı verilmektedir.

Yargı ve emniyet başta olmak üzere her yeri ele geçiren AKP iktidarı, ele geçiremediği diğer tüm sivil kurumları da kendisine itaat etmeye zorlamakta, küresel sermayenin önünü açan politikalar ısrarla sürdürülürken, zenginler ve yoksullar arasındaki uçurum giderek büyümekte, güvencesizlik ve geleceksizlik emekçi sınıfların üzerine bir karabasan gibi çökmektedir.

Ülkemizin temel meselelerinden olan Kürt sorununda, siyasi iktidarca çözüm olarak sunulan içi boş açılım hamleleri süreci giderek germekte ve şiddete dayalı çözümleri meşrulaştırmaktadır.

Her zamankinden çok ihtiyaç duyduğumuz 'barış ve kardeşlik'ne yazık ki siyasi ranta kurban edilmektedir. Alevi yurttaşların taleplerine kulaklarını kapatan siyasi iktidar bu alanı da gerici politikaları ile yönlendirerek toplumu bütünüyle tek tipleştirmeye çalışmaktadır.

AKP iktidarı emperyalist saldırıların destekçisi olmakta ve ülkemizi kanlı savaş oyunlarının bir parçası haline getirmektedir. 'NATO Libya'da ne arıyor'söylemiyle işgale karşıymış görüntüsü yaratılırken gemilerimiz ve topraklarımız emperyalizmin hizmetine sunulmaktadır.

Ülkemizdeki deprem gerçeği karşında göstermelik adımlar dışında çözümler üretilmemekte, yaşanması muhtemel depremlerin ağır sonuçları kadere havale edilmektedir. Tüm dünya Japonya'da yaşanan felaketten ders çıkarmaya çalışırken, AKP iktidarı yüzüsüzce tüp gaz ve nükleer santral riskini eşitleyerek toplumla dalga geçmekte ve santralin yapılması için tüm gücüyle çalışmaktadır.

1.ve 2.köprünün İstanbul trafiğine olumsuz etkileri yaşanmakta iken, bilim insanlarının tüm karşı çıkışlarına rağmen 3.köprü yapımına karar verilmekte, gerekli fizibilite yapılmadan planlanan ve uygulanan HES'ler ile doğamız şirketlerin ve piyasanın insafına terk edilmekte ve sermayeye peşkeş çekilmektedir.

Tüm toplumun dokularını bozan politikaları uygulayan AKP iktidarı, ısrarla meslektaşlarımızın ve meslek odalarımızın taleplerini görmezden gelmektedir. Örgütümüz İMO'nun, üst kuruluşumuz olan TMMOB'un alanına ve işleyişine müdahale etmeye çalışmakta, meslektaşlarımızın ve yurttaşların doğal ve demokratik hakları hedef alınmaktadır. Aynı zamanda kamu eliyle yürütülmesi gereken hizmetlerde hızla taşeronlaşma süreci yaşanmaktadır.

Örgütümüz, diğer odalarla ve meslek kuruluşlarıyla birlikte, bu baskı ve saldırı politikalarına karşı dayanışma içinde olmayı, varlığının bir gereği olarak değerlendirmektedir. AKP iktidarının çizdiği sanal mutluluk tablosunu bozmak için, haklarımız, geleceğimiz, halkımız ve ülkemiz için, TMMOB'ye bağlı meslek odalarının düzenlediği mitingde, 15 Mayıs'ta Ankara'da buluşacağız.

Sağlık çalışanlarının yanındayız

19 Nisan 2011

Sağlık çalışanları ülke genelinde üretimden gelen güçlerini kullanarak 19-20 Nisan 2011 tarihlerinde "GÖREVDEYİZ" eylemi gerçekleştirmekteler.

Siyasi iktidarın, yaşamın her alanında neoliberal politikaları hayata geçirme çabalarından bütün çalışanlar gibi sağlık çalışanları da etkilenmektedir. AKP iktidarı çalışma yaşamını düzenleyen yasal mevzuatlarda gerçekleştirdiği değişikliklerle çalışma yaşamına güvencesizliği, örgütsüzlüğü dayatmaktadır.

Sağlıklı koşullarda çalışmanın sağlık hizmetini de doğrudan etkilediği belirlemesinden yola çıkan sağlık çalışanlarının "güvenceli iş, güvenceli gelir, mesleki bağımsızlık/klinik özgürlük, sağlıklı koşullarda çalışma ve şiddetin olmadığı ortamlarda çalışma" talepleri gücünü insani ve haklı gerekçelerden almaktadır.

İnşaat Mühendisleri Odası, çalışma yaşamında neoliberal politikaların temel referans noktası yapılmasının sosyal devlet olgusunu ve yaşanılabilir bir ülkeyi ortadan kaldıracığından hareketle sağlık çalışanlarının çalışma alanlarını korumak ve sağlık hizmetlerinin ticarileştirilmesine engel olmak amacıyla gerçekleştirdiği eylemleri destekliyor.

1 Mayıs Birlik Mücadele ve Dayanışma Günü kutlu olsun!

1 Mayıs 2011

Bu ülkenin inşaat mühendisleri olarak, ülke genelinde yaşanan neo-liberal dönüşümün yol açtığı yıkım karşısında sesimizi yükseltmek için, emekçilerin birlik mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayısta başta Taksim olmak üzere alanlarda olacağız.

Söyledik, söylüyoruz , söyleyeceğiz...

- Neo-liberal dönüşümün emekçilerin çalışma hayatında yarattığı tahribat, emekçilerin hayatlarının ellerinden alınması noktasına gelmiştir.
- Esnek ve güvencesiz çalışma koşulları geleceğe dair umutları tüketmekte, emekçiler, bunalıma yol açacak koşullarda çalışmaya mahkum edilmek istenmektedir.
- Denetimsizlik, kayıt dışı istihdamın engellenmesinden ziyade teşvik edilmesi, emekçilerin tanımlı ve yasal olan haklarından mahrum bırakılması ve iş cinayetlerine davetiye çıkarılması anlamına gelmektedir.
- Kamu yatırımlarından vazgeçilmesi ve kamu istihdam alanının daraltılması ile taşeronlaştırma süreci hızlandırılmakta, kamu politikaları sermayenin ilkesi olan “kâr” ilkesine göre düzenlenmekte ve emekçilere köle gibi çalışmak dayatılmaktadır.
- Bu koşullar karşısında yaşamlarını ve geleceklerini savunmak için sendikalaşmaya ve örgütlenmeye kalkışan emekçiler işten çıkarılmakta, hukuk dışı baskılara maruz bırakılmaktadır.
- Serbest piyasa ekonomisinin kaçınılmaz bir sonucu olan işsizlik, ülke genelinde her geçen gün artmakta, eğitim,sağlık barınma ve ulaşım gibi temel insani haklar piyasanın egemenliğine terk edilmekte, çocuklarımız geleceksiz bırakılmaktadır.

Emekçilerin hayatına kast eden serbest piyasa ekonomisinin ilkelerine dayanan politikaları geliştiren ve seçim öncesi daha da hızlı bir şekilde uygulamaya koyan AKP hükümetinin kendisidir. AKP'nin “kâr” ve iktidar hırsı, işçi ve emekçilere, yoksulluk, güvencesizlik, işsizlik ve hatta ölüm vaat etmektedir. En temel hak olan yaşama hakkına göz diken bu iktidarın Kürt ve Türk halklarının özlemini duyduğu demokrasinin kurucusu olması olanaksızdır. Otoriter, despot ve baskıcı uygulamalarla bu gerçeklerin üstü örtülemeyecektir.

Son dönemde yaşanan anti demokratik ve baskıcı uygulamalar, genel seçimlerin polis devletinin gölgesinde geçecek olduğunun göstergesidir.Bütün toplum korku ve umutsuzluğa mahkum edilmek istenmektedir. Oysa tarih boyunca gerek dünyada gerekse Türkiye’de halklar ve emekçiler, hayatlarına yönelik saldırılar karşısında sessiz kalmamış, başka bir dünyanın mümkün olduğunun kanıtı olmuşlardır. Bu nedenle 1 Mayıs 2011, başta emekçilerin kazandığı bir alan olan Taksim’de olmak üzere tüm Türkiye’de, AKP’nin yarattığı karanlığa karşı bir umut olacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası bu umudun bir parçası olarak, işçi ve emekçilerin birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs’ta alanlarda yerini alacaktır.

Yaşasın 1 Mayıs!

Yaşasın Emekçilerin Birlik Mücadele ve Dayanışma Günü!

Denizleri anarken Halit Çelenk'i saygıyla uğurluyoruz

6 Mayıs 2011

6 Mayıs 72, Devrim'in en hızlı ve en uzun koşucuları... O gün tarihe not düşüldü; darağacında Üç Fidan.

Denizlerin, faşist sisteme karşı verdikleri mücadele hafızalarımızdan silinmeyecek. Onların mücadelesinin bize gösterdiği yol, bugünden yarına yürütülen mücadele üç gencin kahramanlık hikâyesinin ötesinde anlam taşımaktadır, verdikleri mücadele, tarihe kafa tutmaktır. Bu yüzden ki Denizleri katledenleri, affetmedik.

... “Bizler ölüme, hiç korkmadan, en küçük bir endişe duymadan, seve seve gidiyoruz” diyen Denizlerin avukatı ve ağabeyi Halit ÇELENK'i onları andığımız bugünde kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz.

O adaletsizliğin kol gezdiği, gencecik bedenler için idam sehparlarının kurulduğu zor zamanlarda elini taşın altına koymaktan çekinmedi. Bütün kalbiyle ve bilinciyle adaletsizliklere dur demek için savaştı. Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ı yürekten sevgiyle savundu ve yıllardır onların anılarının taşıyıcısı, onların savunucusu olarak yaşadı.

“Ben bir savunmanım. Güzel insanları savundum. Kendilerini tüm insanlığa adayanlara bir yaşam vermek çok mu?” diyordu. Bütün ömrünü bağımsızlık, özgürlük ve adalet için mücadele edenlerin yanında yürüyerek, onlara adayarak yaşadı.

O ömrünü güzel insanların savunmasına vakfetmiş en güzel insanlarımızdan birisiydi. Geride İnsanlığa adanmış bir yaşam bıraktı.

Türkiye tarihinin devrimci önderlerinden Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını sonsuzluğa uğurladığımız 39. yıl dönümünde, ömrünü onlara ve devrimcilere adayan koca yürekli çınar hoşçakal...

Hoşçakal Deniz, hoşçakal Hüseyin, hoşçakal Yusuf

Unutmayacağız...

Özel şirketlerin elinde bir silaha dönüşen siyanürle maden aramalarına son verilsin

12 Mayıs 2011

Geçtiğimiz hafta (7 Mayıs 2011 tarihinde) Kütahya'nın Gümüş köyü yakınlarında bulunan Eti Gümüş A.Ş maden işletmesine ait atık depolama tesisinde iki ile üç numaralı havuz arasındaki setin kısmen yıkılması nedeniyle atık malzemeler taşarak bir numaralı havuza akmış, bir numaralı sette aşırı yük nedeniyle ciddi risk meydana gelmiş ve meslek odaları, bilim insanları ve yöre halkının baskıları sonucu işletmede üretim geçici olarak durdurulmuştu.

Sürekli zehirli atık tehdidi altında yaşayan bölge insanlarının tedirginliği bu olaydan sonra bir kat daha artmışken ve Türkiye kamuoyunun kaygılı bekleyişi sürmekteyken, yetkililer bölge insanını ve doğayı oluşacak risklerden koruyacak tedbirleri almak yerine “vatandaş endişe etmesin” gibi açıklamalarla yetinmişlerdir.

TMMOB'ye bağlı Odalar, bilim insanları ve uzmanlar tarafından bölgede yaşayan insanların ve diğer canlıların büyük risk altında olduğu ifade edilmesine rağmen gerekli önlemleri almayan siyasi erk olası bir felaketten sorumlu olacaktır.

Kütahya'da Eti Gümüş A. Ş'de yaşananlar ülkemizde siyanürle maden üretimine devam edildiği ve maden işletmeleri özelleştirildiği sürece sürekli bu gibi felaketlerle karşı karşıya kalacağımızı göstermiştir. Bergama, Uşak, Erzincan, Gümüşhane ve daha başka bölgelerimizde de siyanürle maden araması ve üretimi devam ediyor ve bu madenler de özel şirketler tarafından işletiliyor.

Siyanürle maden aramanın her an büyük felaketlere gebe olduğunun bilinmesine rağmen bu işletmelerin bir de özel sermayeye devredilmesi riskin boyutlarını arttırmaktadır. 2003 yılında özelleştirilen Eti Gümüş A.Ş'nin, gerekli önlemleri almadan üretim kapasitesini iki katına çıkar-ması bu kaygının ne kadar yerinde olduğunun bir göstergesidir.

Siyanürle maden arama ve üretmenin çevreye, doğaya, insana verdiği bilinen zararlarının yanı sıra özellikle tehlikeli atık depolama tesislerinde ortaya çıkan yapısal kusurlar tehlikeyi olağan üstü arttırmaktadır.

Tehlikeli atık depolama tesislerinde ortaya çıkabilecek yapısal kusurların önlenbilmesinin yegane koşulu yapı üretim sürecinin ciddi şekilde denetlenmesinden geçmektedir. Bu gün ülke-mizde sadece konut tipi özel yapılar yapı denetimi sistemi ile denetlenmektedir. Kamu yapıları, su yapıları, tehlikeli atık depolama tesisleri vb.lerinin denetlenebilmesi için gerekli mevzuat ve mekanizmalar oluşturulmamıştır.

Eti Gümüş A.Ş. maden işletmesinin baraj setlerinin neden yıkıldığı, yapım sürecinde göz ardı edilen eksikliklerin neler olduğu, setlerin yapımında üretim sürecinin denetlenip denetlenme-diği acilen cevaplanması gereken sorulardır. Tüm tehlikeli atık depolama tesisleri bu çerçevede uzmanlar ve bilim insanları tarafından incelemeye tabi tutulmalı ve inceleme sonucuna göre eksikleri giderilmeden üretim yapılarına müsaade edilmemelidir.

İnsan hayatına, doğaya, çevreye büyük boyutlarda zarar veren siyanür kullanımı denetlenmeyen özel şirketlerin elinde bir silaha dönüşmektedir. Maden arama ve üretiminde siyanür kullanı-mını yasaklamayan, denetlemeyen ve gerekli önlemleri almayan siyasi iktidar olası bir felaketten sorumlu olacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası hasar tespit çalışmaları için deprem bölgesinde

20 Mayıs 2011

Dün akşam Kütahya'nın Simav ilçesinde saat 23:15'te 5.9 büyüklüğünde bir deprem yaşanmıştır. Halkımızın geceyi sokakta geçirmesine neden olan deprem, Marmara Ege ve İç Anadolu bölgele-rimizin büyük bir kısmında hissedilmiştir.

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsü; yerin 7 Km derinliğinde meydana gelen ilk depremin ardından saat 23.25'te merkez üssü Simav olan 4.6 büyüklüğünde, saat 23.36'da merkez üssü Şaphane ilçesi olan 3.9 büyüklüğünde, saat 23:41'de ise yine merkez üssü Şaphane ilçesi olan 4.00 büyüklüğünde üç artçı şok daha yaşandığını ve şu ana kadar toplam 500'e yakın artçı şok kaydedildiğini belirtmiştir. İlk duyumlara göre söz konusu deprem nede-niyle 2 kişi hayatını kaybetmiş ve 122 vatandaşımız yaralanmıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası Afet Müdahale Hazırlık Kurulu üyelerimiz ve Bursa Şube üyelerimiz-den oluşturulan bir heyet hasar tespit çalışmaları yapmak üzere bölgeye ulaşmıştır. Heyetimizin konuyla ilgili raporu ve elde edilecek yeni veriler ışığında kamuoyu bilgilendirilecektir.

Depremden korunmanın yolu yerleşim bölgelerini taşımak değildir

25 Mayıs 2011

Kütahya'nın Simav ilçesinde 19 Mayıs 2011 tarihinde saat 23:15'te Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi verilerine göre 5,9; Deprem Araştırma Enstitüsü verilerine göre ise 5,7 büyüklü-ğünde bir deprem meydana geldi. Deprem İstanbul, Ankara, Çanakkale, Bursa, Balıkesir, Yalova,

Eskişehir ve Afyonkarahisar illerinde de hissedildi.

İki kişinin yaşamını kaybettiği depremde Simav'da ve çevre yerleşim bölgelerinde 112 bina tamamen yıkıldı, 2437 bina oturulamayacak düzeyde hasar gördü, 3899 yapı ise oturulabilir ancak hasar görmüştür.

Depremi hemen sonrasında İnşaat Mühendisleri Odası Bursa Şube'miz üyelerinden oluşan bir heyet deprem bölgesine giderek ön incelemelerde bulundu ve rapor hazırladı. Daha sonrasında ise Odamız Afet Müdahale Hazırlık Kurulu üyeleri bölgede kapsamlı bir çalışma yaptılar ve çalışmalarını raporladılar. Her iki raporu da sizlerle paylaşacağız ancak öncesinde Simav depreminin bir kez daha hatırlattığı deprem gerçeğimiz ve deprem "hazırlıklarımız" ile ilgili bazı hususlara dikkat çekmek istiyoruz:

Geçtiğimiz Mart ayında Japonya da meydana gelen 9,0 büyüklüğündeki deprem sonrasında hiçbir binada depremden kaynaklı yıkım yaşanmamış, can kayıplarının neredeyse tamamı tsunami felaketinden kaynaklanmıştı. Ancak Kütahya'nın Simav ilçesinde meydana gelen, Japonya depremiyle büyüklük hususunda kıyaslanmayacak olan 5,9 büyüklüğündeki bir deprem bile ne yazık ki ülkemizde can kayıplarına ve binaların yıkımına neden olmuştur. Bu durum gerek bina stokumuz, gerek halkımızın deprem eğitimi konusunda bizlere önemli ipuçları vermektedir.

Meslek Odaları ve bilim insanları her fırsatta ülkemizin deprem gerçeği ve buna ilişkin alınması gereken önlemler ile ilgili uyarılarda bulunmaktadır. Yetkililer bilim ışığında hazırlanan çözüm yöntemlerini hayata geçirmeyi bir tarafa bırakarak Simav ilçesini belirlenecek uygun bir bölgeye taşıma planlarını bizlere "çözüm" olarak dayatmaktadırlar. Oysa Türkiye topraklarının yüzde 92'sinin deprem tehlikesi altında olduğu unutulmaktadır.

Diğer taraftan Türkiye nüfusunun yüzde 71'inin 1. ve 2. derece deprem bölgelerinde, 3. ve 4. deprem bölgelerinde yaşayan nüfus dâhil edildiğinde toplam nüfusun yüzde 98'i deprem tehdidi altında bulunduğu; sanayi kuruluşlarının yüzde 98'inin, barajların yüzde 95'i'nin deprem bölgelerinde kurulduğu ve enerji kaynaklarımızın ise yaklaşık yüzde 41'i birinci derece deprem bölgelerinde yer aldığı hatırlanmalıdır.

Dolayısıyla depremden korunmanın yolu yerleşim alanlarını taşımak değil, mevcut yapıları deprem riskine karşı güçlendirmek, yapılacak binaları ise deprem yönetmeliklerine uygun inşa etmektir.

İnşaat Mühendisleri Odası daha önce defalarca Türkiye'nin deprem tehlikesi karşısında ivedilikle alınması gereken önlemlerin neler olduğunu yetkililer ve kamuoyuyla paylaşmıştır. Simav depremi bir kez daha bu önlemlerin neler olduğunu hatırlatma ihtiyacı doğurmuştur.

Bu kapsamda

Sorunlu olduğu bilinen mevcut yapı stokumuzun bir an evvel yapı envanteri çıkarılmalıdır.

TÜİK verilerine göre 15 milyon civarında olduğu tahmin edilen bina stokumuzun %40'ı kaçak ya da ruhsatsız, % 67'sinin ise yapı kullanma izni yoktur.

Depreme hazırlıklı olmak için mevcut binaların yenilenmesi veya güçlendirilmesinin yanı sıra yeni yapılacak binaların depreme karşı dayanıklı olarak inşa edilmeleri sağlanmalıdır.

Kentsel ve kırsal alanlarda yerleşim yeri seçiminde, planlama ve yapılaşma karar süreçlerinde ülkemizin afet gerçeği göz önünde bulundurulmalı, yeni yerleşim yerleri fay hatları, dere yatakları, heyelan bölgelerinde inşa edilmemelidir.

Popülist yaklaşımlardan vazgeçilmeli kaçak yapılaşmaya müsaade edilmemeli, üretilecek tüm yapıların mühendislik ve mimarlık hizmeti alması sağlanmalıdır.

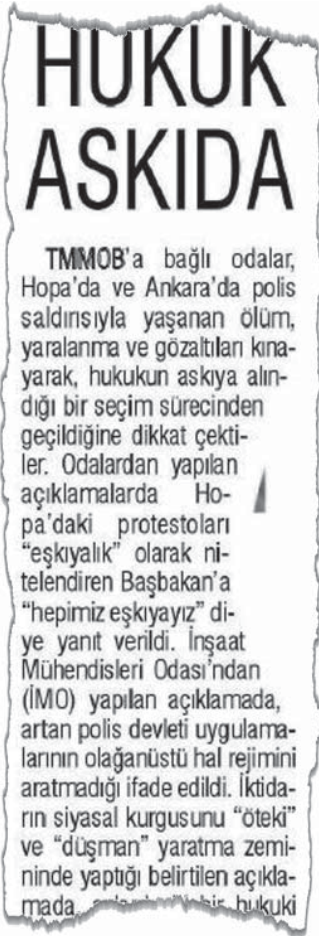
Yapı üretim sürecinin sağlıklı şekilde denetlenebilmesi için; Yapı denetim sistemi mevzuat ve uygulama yanlışlıklarından arındırılmalıdır.

Bir kamu hizmeti olarak değerlendirilmesi gereken yapı denetim sisteminin piyasa ilişkileri üzerinden şekillenmesine izin verilmemelidir.

Bu gün ülkemizde sadece konut tipi özel yapılar yapı denetimi sistemi ile denetlenmektedir. Ancak TOKİ, KİPTAŞ ve benzeri kurumlar tarafından inşa edilen binalar yapı denetim sistemine

dâhil değildir. Depremin felakete dönüşmemesi için öncelikle kamu yapıları dâhil tüm inşaatlar yapı denetim sistemine tabi tutulmalı; bunun yanı sıra, su yapıları, tehlikeli atık depolama tesisleri vb.lerinin sağlıklı denetlenebilmesi için gerekli mevzuat ve mekanizmalar oluşturulmalıdır.

Kentsel dönüşüm projeleri, yeni rant alanları yaratmak amacıyla değil, afet riskini en aza indirmek ve kent güvenliğini sağlamak amacıyla yapılmalıdır.

Basına ve kamuoyuna

1 Haziran 2011

Genel seçimlerin yaklaşmasıyla birlikte, artan polis devleti uygulamaları, olağanüstü hal rejimlerini aratmıyor. Hiçbir politika üretemeyen siyasi iktidar, siyasal kurgusunu "öteki" ve "düşman" yaratma zemininde kurmakta, kendisinden olmayan her gruba saldıran söylemini polis şiddeti aracılığıyla eyleme dönüştürmektedir.

Aylardır her türden muhalif sesin operasyon ve ev baskınlarıyla hiçbir hukuki dayanak olmadan susturulmasında, işkence ve tehdit gibi keyfi uygulamalarda ifade bulan bu durum, son olarak dün Hopa'da bir vatandaşımızın hayatını kaybetmesine ve Ankara'da yüzlerce insanın yaralanmasına yol açmıştır.

Başbakan'ın Hopa'ya gelişi ile birlikte seslerini duyurmak ve en temel demokratik hakları olan "düşünceyi ifade özgürlüğü" çerçevesinde bölgede yapılacak HES'lere karşı çıkarak kendi yaşam çevrelerini korumak isteyen bir grup vatandaşın, gaz bombası ve tazyikli suyla maruz bırakıldıkları polis şiddeti bir vatandaşın hayatına mal olmuştur. Ankara'da ise, Hopa'da yaşanan olayları ve Metin Lokumcu'nun vefatına yol açan polis şiddetini protesto etmek isteyen vatandaşlar gaz bombalarına ek olarak polisin fiziksel şiddetine maruz kalmış, bir kadının kalça kemiği kırılmış, olay yerinde bulunan avukatlar dahi gözaltına alınmıştır.

Dün akşam Hopa'da gerçekleştirilen operasyon, elektrik ve telefon bağlantıları kesilerek yapılan ev baskınları, yine Ankara'da gece boyunca süren gözaltılar ve tüm yaşamı felç eden polis şiddeti hukukun askıya alındığı bir dönemden geçiyor olduğumuzun göstergesidir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, demokratik hak ve özgürlüklere yönelen bu saldırıları lanetle kınıyor, Hopa'da derelerine, bölgede cenazelerine, Ankara'da haklarına sahip çıkan, yaratılan olağanüstü rejimin tüm baskı unsurlarına rağmen haklarını savunan, bu ülkenin vicdanlı insanların yanında olduğumuzu deklare ediyoruz.

Haklıyız kazanacağız

22 Haziran 2011

Türkiye halkı mevcut siyasi partiler yasası ve seçim yasası gölgesinde adaletsiz ve gayrı meşru bir seçimi daha geride bırakmıştır. Adalet ve Kalkınma Partisi tıpkı İtalya ve Fransa'da olduğu gibi, liberal muhafazakâr bir parti olarak %50'ye yakın bir oy oranıyla yeniden hükümet olma yolundadır. Seçim sonuçları, hiçbir yakıcı soruna çözüm üretmeksizin "yaptıkları yapacaklarının teminatı olan" bir iktidar ile karşı karşıya olduğumuz gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Seçim öncesi iyice pervasızlaşan ve totaliter rejimleri aratmayan uygulamalarıyla dikkati çeken siyasi iktidarın anti-demokratik uygulamaları, kamu hayatını düzenleme hususunda da Odamıza ve Birliğimize yönelik saldırılarla somutlanmaktadır.

6 Nisan 2011 tarihli oturum ile TBMM “Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri İle Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu”nu kabul ederek Hükümete 6 ay süreliğine Kanun Hükmünde Kararname (KHK) çıkarma yetkisi vermiştir.

Hiçbir demokratik sistemde meclis faal durumdayken yürütme erki, meclise danışmadan ve tartışmadan 6 ay süreliğine Kanun Hükmünde Kararname çıkarma gibi bir yetkiyi alamaz. Ancak savaş durumunda alınabilecek söz konusu yetki yasası hükümetin kimlere savaş açtığını gözler önüne sermektedir.

Yetki yasası özü itibarıyla; mevcut bakanlıkların birleştirilmesi ve yeni bakanlıklar kurulması, bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların ilgileri, hiyerarşik ilişkileri, görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesi, kamu kurum/kuruluşlarında istihdam edilen personelin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere atanma, nakil, görevlendirme, görevden alınma, emekliye sevk edilme gibi konuların usul ve esaslarının belirlenmesini içermektedir.

Böylesine geniş bir yetkiyle donatılan hükümet genel seçim öncesi 11 KHK çıkarmıştır. Bunlardan biri de meslek odamızı da yakından ilgilendiren, 08.06.2011 resmi gazetede yayınlanan Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında 636 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamedir.

Kararname, kurulacak olan yeni bakanlığın, bağlı hizmet birimlerinin ve genel müdürlüklerinin görev ve yetkilerini düzenlemektedir. 636 sayılı “Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”de bakanlığın görevleri “Yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemek, Bakanlığın görev alanı ile ilgili mesleki hizmetlerin ve bu meslek mensuplarının kayıtlı oldukları meslek odalarının mevzuatını, norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak, ilgililerin kayıtlarının tutulmasını sağlamak”, olarak belirlenmiştir. Söz konusu bakanlık bünyesinde kurulacak olan “Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü’nün görevleri arasında da aşağıdaki hususlar yer almaktadır:

- a) Yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, uygulamaları denetlemek ve izlemek.
- b) Planlama, harita yapımı, arazi ve arsa düzenlemesi, değerlendirme, parselasyon, etüt ve proje müellifliği, harita plan, proje ve yapım kontrol müşavirliği, bilirkişilik, her türlü altyapı ve tesisat dâhil olmak üzere yapı müteahhitliği gibi hizmet alanlarında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş yeterliliklerini değerlendirerek bunlara tescil ve yeterlik belgeleri vermek veya verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- ç) Bakanlığın görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuat düzenlemelerini yapmak ve denetlemek.

Bir fetva niteliğini taşıyan ve hem Anayasa’nın 135.maddesine hem de çıkarma yetkisini aldıkları “Yetki Yasasına” aykırı olan bu düzenlemeler Birliğimizi ve Odamızı hedef almaktadır.

Odamız kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur ve bütün demokratik ülkelerde olduğu gibi ayrı bir tüzel kişiliğe sahiptir, idari ve mali yönden devlet karşısında özerktir, faaliyetlerinin finansmanını sağlayacak bütçeye sahiptir, teşkilatın yönetimi ve faaliyetlerin yürütülmesinde söz sahibidir, merkezi hiyerarşik gözetim ve denetimine tabi olmayıp, vesayet denetimine tabidir. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, Anayasanın 135. Maddesi ve yürürlükte olan 6235 sayılı TMMOB yasası ile güvence altına alınan bu hususlar ile çelişmektedir.

2009 yılında Devlet Denetleme Kurulu Raporu ile başlayan hedef alma süreci, genel seçim öncesi

büyük bir hızla yürürlüğe konan söz konusu Kanun Hükmünde Kararname ile devam etmektedir. Belli ki siyasi iktidar gerek çalışma yaşamında, gerek kamu yararı ilkesine aykırı politikalarında ve gerekse çevrenin tahribatına yol açarak uygulamayı tasarladığı projelerinde Birliğimizi ve Odamızı bir engel olarak görmektedir.

Odamız ve Birliğimiz tek ilkesi ve değeri serbest piyasa ekonomisinin vahşeti olan siyasi iktidarın yaşamın her alanına yönelik saldırılarına karşı mücadele ettiği için hedef alınmaktadır.

Birliğimiz ve Odamız sürdürdüğü mücadele ile ne rant uğruna kentlerimizin talan edilmesine ve geri dönüşü olmayan çevre tahribatlarına, ne de kar uğruna güvencesizleştirmeye ve ölüme neden olan çalışma koşullarına sessiz kalmayacak, mücadelesini sürdürecektir.

Odamız “Odalığını Bilmeye” devam edecektir

23 Haziran 2011

Sayın Eroğlu ve Siyasi İktidar Sorumluluktan Kaçamaz...

Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'nun 21.06.2011 tarihinde Bayat İlçesi ziyareti sırasında yapmış olduğu açıklamaya istinaden...

Veysel Eroğlu'nun söz konusu demecinde 2011 yılı içerisinde gerçekleşen Simav Depremi sonrası “fark ettiği” yapı üretimi ve denetimine ilişkin eksikliklerden Odamızı sorumlu tutması iktidarda bulunan partisinin, yaptığı ya da yapmadığı işler hakkında hiçbir bilgiye sahip olmaksızın fikir sahibi olduğunun göstergesidir. Söz konusu eksikliklerden odamız sorumlu tutularak aslında, yürütme erkine sahip olanların görev ve sorumluluklarını yerine getirmedikleri itiraf edilmekte ve deprem coğrafyasında bulunan ülkemizde yaşanan veya yaşanacak sorunların çözümünün hangi ellerde olduğunu da göstermektedir.

Bu durum Odamızın yıllardır dile getirdiği yapı denetim mekanizmasının giderilmeyen sorunlarından kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda Simav Depremi ve sonuçları bir ilk olmadığı gibi çalışmalarımız uyarılarımız ve önerilerimiz dikkate alınmadığı müddetçe maalesef bir son da olmayacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın mevcut yapı stokunun güçlendirilmesi, deprem yönetmeliğine uygun hale getirilmesi, yapı denetim mevzuatının yenilenerek uygulanması yönünde bir çok çalışması ve uyarısı olmuştur. Odamız, üyelerinin özellikle depreme dayanıklı yapı tasarımı konusunda mesleki gelişimlerini sağlamak amacıyla tüm birimlerinde düzenli olarak kongre ve sempozyumlar, çalıştaylar ve meslek içi eğitim programları düzenlemektedir. Mevzuata yön

vermek için kamuoyuyla paylaşılan sonuç bildireleri, yapı denetiminde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri, uygulama eksiklikleri ve hatta mevcut yapı stokuna ilişkin saha raporları Odamızın çalışmalarından sadece birkaçını oluşturmaktadır. Bu kadar çalışmayı yürüten bir kurum olarak Sayın Bakan'ın Deprem yol açtığı hasarları “ustalık hatasına” indirgemesi de bilim ve akıl dışı bulduğumuzu belirtmeliyiz.

Sayın Eroğlu'nun konuşmasında diğer ülkeleri örnek vererek sözünü ettiği “Yapı Polisi” uygulamasını, yapı üretim sürecinin denetlenmesi gerekliliğinden yola çıkarak 60'lı yılların sonlarından itibaren Ülkemizde uygulamaya sokan ve uzun süre hayata geçiren İnşaat Mühendisleri

İMO'dan Çevre Bakanı Eroğlu'na yanıt

ÇEVRE ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'nun İnşaat Mühendisleri Odası'na (İMO) görevini yapmamakta itham etmesine odadan tepki geldi. İMO, asıl AKP Hükümetinin sorumluluklarını yerine getirmediklerini belirtti.

İMO'dan yapılan yazılı açıklamada, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na 19 Mayıs 2011'de meydana gelen depremlerle ilgili Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'nun İMO'yu zan altında bırakacak sözler sarf ettiği bildirildi. Bakan Eroğlu'nun Simav depremi sonrası fark ettiği yapı üretimi ve denetimine ilişkin eksikliklerden İMO'yu sorumlu tuttuğu kaydedilen açıklamada, “Söz konusu eksikliklerden odamız sorumlu tutularak aslında, yürütme erkine sahip olanların görev ve sorumluluklarını yerine getirmedikleri itiraf edilmekte ve deprem coğrafyasında bulunan ülkemizde yaşanan veya yaşanacak sorunların çözümünün hangi

ellerde olduğunu da göstermektedir” denildi.

Açıklamada, yapı denetim mekanizmasının aksayan yönlerine İMO'nun yıllardır dikkat çektiği ancak uyarılarının AKP hükümeti tarafından göz ardı edildiği belirtildi. “İMO'nun mevcut yapı stokunun güçlendirilmesi, deprem yönetmeliğinin uygun hale getirilmesi, yapı denetim mevzuatının yenilenerek uygulanması yönünde birçok çalışması ve uyarısı olmuştur” görüşü kaydedilen açıklamada, depreme dayanıklı yapı tasarımı konusunda düzenli olarak kongre ve sempozyumlar düzenlendiği bildirildi.

“İMO HİÇBİR ŞEY YAPMIYORMUS”

Eroğlu'nun İMO'nun “Meslekle ilgili hiçbir şey yapmadığı” iddiasına yanıt verilen açıklamada, Bakanlığın yapı projelerinde, üretim ve denetim süreçlerini sistematik ve planlı bir şekilde gerçekleştirmeye yönelik çözüm önerileri üretmesi talep edildi. Açıklamada, “Aksi takdirde Simav depreminin hemen ardından bölgeye gidip tespit çalışmaları yapan, raporlarını görüş ve önerilerini kamuoyuyla paylaşan, en son 14 Mayıs 2011'de Yapı Denetim Çalıştayını düzenleyip sonuç bildiren tüm kurumlara ileten Odamızın hevalarını anlamamız mümkün görünmektedir” denildi. (ANKARA/EVRENSE)

Odası'dır. Bu ve benzeri konularda yasal çerçeveyi ve mevzuatı oluşturmayanların sorumluluktan kurtulmaları kabul edilemez.

Odamızın "meslekle ilgili bir şey yapmadığını" iddia eden Sayın Bakan'ın Yapı projelendirme, üretim ve denetim süreçlerini sistematik ve planlı bir şekilde gerçekleştirmeye yönelik çözüm önerileri sunmak yerine Odamızı hedef alan açıklamalar yapması, ancak bir acizlik olarak yorumlanabilir. Aksi takdirde Simav Depreminin hemen ardından bölgeye gidip tespit çalışmaları yapan, raporlarıyla görüş ve önerilerini kamuoyuyla paylaşan, en son 14 Mayıs 2011'de Yapı Denetim Çalıştay'ı düzenleyip sonuç bildirgesini tüm kurumlara ileten Odamızın hedef alınmasını anlamamız mümkün görünmemektedir.

Bir diğer yandan bilindiği gibi "siyaset" herkesin görevini tayin eden bürokratların, iktidar partisi üyelerinin ya da devlet kol-tuklarında oturanların tekelinde olmadığı gibi, Sayın Bakan'ın tekelinde de değildir. Bir ülkenin tüm vatandaşları siyaset yapma hakkına sahiptir. Gerek sosyal paylaşım sitelerinde, gerek kahvelerde, gerekse eğitim kurumlarında ya da işyerlerinde, herkes, doğrudan kendisini ilgilendiren konularda siyaset yapar, düşünce üretir ve ifade eder. Bu bağlamda "siyasal alan" meclis sınırları içerisine hapsedilemeyeceği gibi devlet kurumlarının tahakküm alanı olarak da sınırlandırılmaz.

Odamız "Yapı Denetim Mevzuatı" üzerine yapmış olduğu çalışmalar ışığında "mevzuatı genişletin", "mevzuata uyun ve gereken denetimleri acilen ve sistematik olarak uygulayın", "mevcut yapıların durum tespitlerini yapın ve deprem yönetmeliğine uygun hale getirecek güçlendirme çalışmalarını derhal hayata geçirin" dediği zaman bunun adı "siyaset yapmak" oluyorsa, odamız siyaset yapmaya devam edecektir.

Hiç kimsenin endişesi olmasın ki, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Odamıza had bildirmeye yeltenen, görev ve sorumluluklarının sınırlarını çizmeye kalkışan siyasetçiler olduğu müddetçe, Odamız "odalığını bilerek" meslek haklarını ve onurunu korumaya, halkımızın çıkarlarını savunmaya, rant ve kar uğruna satılığa çıkarılan geleceğimize sahip çıkmaya devam edecektir.

İMO'dan deprem yanıtı

■ ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası (İMO), yazılı bir açıklama yaparak Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu'nun Simav depreminin yol açtığı hasarları "ustalık hatasına" indirgemesini "bilim ve akıldışı" bulduğunu açıkladı. Açıklamada, Bakan Eroğlu'nun, Simav depremi sonrası yapı üretimi ve denetimine ilişkin eksikliklerden dolayı İMO'yu sorumlu tuttuğu vurgulandı.

Sivas katliamıyla yüzleşilmedikçe gerçek demokrasiden bahsedilemez!!!

1 Temmuz 2011

Sivas'ta, 2 Temmuz 1993'de, 35 insanımızın gerici yobaz güçler tarafından katledilişinin üzerinden 18 yıl geçti. Madımak otelinde gerçekleşen katliamda, yazar, ozan, düşünür ve otel çalışanlarının da aralarında bulunduğu insanlarımız yanarak hayatlarını kaybetti.

Maraş'ın, Çorum'un ve Sivas'ın hesabı sorulmadığı sürece gerçek anlamda demokrasiden söz edilemez. 12 Eylül'ün Türk-İslam sentezci anlayışına ve ona bağlı gelişen cemaat ve tarikat örgütlenmelerinin toplumu bir ağ gibi sarmasına karşı çıkılmadan, katliamın zemini olan gerici, yobaz zihniyetle hesaplaşılabilir.

Aradan geçen 18 yıl boyunca gericiler Sivas'ı aklamaya onu unutturmaya çalıştılar. Katliamda yaşamını yitiren insanlarımızı unutmadığımız gibi, katliamı tertipleyen karanlık elleri de unutmayacağız. Çünkü unutmak, yok olmaktır, ihanettir, yenilmektir. Sivas katliamı insanlığa karşı yapılmış bir cinayettir. Bizleri yönetenler, nasıl ki yıllarca toplumsal hafızamızı körelterek kendilerinden hesap sorulmasını engelledilerse bugün de Sivas katliamının hesabının sorulmasını engellemeye ve katliamın sorumlularını korumaya devam ediyorlar.

Bizler Sivas'ın katillerini hafızalarımızdan asla silmeyeceğiz. İnanılmaz bir vicdansızlıkla o katliamları sahipleneni unutmamak, bu ülkenin vicdan sahibi insanlarının en büyük sorumluluğudur.

Katliamın ardından "Olay münferittir. Ağır tahrik vardır. Bu tahrik sonucu halk galeyana gelmiştir" diyen dönemin Cumhurbaşkanını unutmayacağız.

"Olaylarda bir tek vatandaşımızın dahi burnu kanamamıştır" diye açıklama yapan dönemin başbakanını unutmayacağız.

Katliamlar, canlarımızı yok etse de, eşit, özgür, bağımsız ve demokratik bir ülkeye olan umudumuzu asla yok edemeyecektir. Bu inancımızı ve umudumuzu, hiçbir zaman teslim alamayacaklar.

Sivas'ı unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız...

Teoman Öztürk'ü saygıyla ve özlemle anıyoruz

8 Temmuz 2011

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin tarihsel sürekliliğinin en önemli dönemecinde büyük sorumluluklar alarak başkanlığımızı yapan saygıdeğer Teoman Öztürk'ü 17.ölüm yıldönümünde özlemle anıyoruz.

1973-1980 yılları arasında TMMOB başkanlığını yürüten, aldığı sorumluluğu faşizmin tüm baskı ve karanlığına inat, tereddüt etmeksizin gerçekleştiren Teoman Öztürk'ün mücadelecilik kimliği, TMMOB'nin bugünlere gelmesinde çok önemli bir yer tutmaktadır.

Emperyalizm ve faşizme karşı işçi sınıfının ve emekçilerin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin yanında saf tutan omuz omuza mücadele veren Teoman Öztürk'ün çizgisinden yürümek bizim için bir onurdur.

Teoman Öztürk'ün insanca bir yaşama duyduğu inanç ve bunu gerçekleştirmek için izlediği mücadele çizgisi TMMOB'yi var eden değerlerin kaynağıdır.

TMMOB'nin, ülkemizi ve mesleğimizi ilgilendiren tüm sorunlarda aldığı tavır nasıl ki önceki iktidarları rahatsız ettiyse bugünkü iktidarları da aynı şekilde rahatsız etmektedir. Egemenler, TMMOB'nin etkisizleştirilmesi ve yok edilmesi için çok çaba harcamışlardır. Bugün de KHK'lar ile bakanlıklarda yapılan düzenlemeler aracılığıyla AKP iktidarı aynı çabayı sürdürmektedir. TMMOB bugün büyük bir saldırı altındadır.

Teoman Öztürk'ün de dediği gibi "şimdi görev önümüzdeki çok daha zor geçeceğe benzeyen günlerde TMMOB'yi daha güçlü kılmaktır". Biz mimar, mühendis ve şehir plancıları olarak TMMOB örgütlülüğünü ile her türlü saldırıya karşı Teoman Öztürk'ün inancı ve kararlılığıyla geleceğe taşıyacağız.

Onu saygıyla ve özlemle anarken söz veriyoruz, ülkemizin, halkımızın, mesleğimizin çıkarları doğrultusunda hareket eden TMMOB'yi her ne pahasına olursa olsun savunmaya devam edeceğiz.

Yüzleşilmedikçe yara kanayacak

■ **TÜRK Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı**, "Sivas katliamını planlayan, destekleyen ve besleyen zihniyetle yüzleşilmediği sürece, katliamın sorumluları açığa çıkarılmadığı sürece, sorumluları saklayan ve koruyanlar hesap vermediği sürece, bu yara kanamaya devam edecek" dedi. Soğancı, yaptığı yazılı açıklamada toplumsal bellekte derin yara bırakan Sivas katliamının geçen zaman içerisinde egemenler tarafından unutturulmak istendiğini ileri sürdü. Soğancı, şunları kaydetti: "Sivas katliamı aklanamaz, bu katliamı planlayan, destekleyen ve besleyen zihniyetle yüzleşilmediği sürece katliamın sorumluları açığa çıkarılmadığı sürece sorumluları saklayan ve koruyanlar hesap vermediği sürece bu yara kanamaya devam edecek." TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunca yapılan yazılı açıklamada ise, Sivas katliamıyla yüzleşilmedikçe gerçek demokrasiden bahsedilemeyeceği belirtildi. **Ankara / 22**

Deprem kendini yine hatırlattı

27 Temmuz 2011

25 Temmuz 2011 akşamı saat 20.57'de Marmara Denizi Tekirdağ açıklarında gerçekleşen 5.2 büyüklüğündeki deprem, İstanbul ve çevre illerde hissedilerek korkuya neden oldu. Sürekli bir şekilde gündem dışında tutulma ve hasır altı edilme çabalarına rağmen deprem gerçeği bir kez daha kendisini hatırlattı. Bu sefer 5.2 büyüklüğünde olması nedeniyle herhangi bir can ve mal kaybına yol açmaması sevindirici olsa da, olası daha şiddetli bir sarsıntının yol açacağı yıkımın son derece kaygı verici olduğu bir gerçektir.

Mevcut yapı stokumuz belirlenerek, yapı envanterinin çıkarılıp tüm yerleşim birimlerimizin deprem ve diğer afetlere karşı dayanıklı hale getirilmesi yerine İstanbul halkına hangi avantajlı kesimlerin kullanacağı belli olmayan iki yeni şehir vaadinde bulunanlar unutmuş olabilirler, ancak bizler depremin yol açtığı kayıpları ve yaşanan acıları unutmadık.

* Bu nedenle İnşaat Mühendisleri Odası olarak, depremden çok "güvenli yapıların" kayıplara yol açtığı bir çok kez ifade ettik ve etmeye devam edeceğiz.

* Mevcut yapıların deprem yönetmeliğine uygun hale getirilmesinin öncelikli ve acil bir görev olduğunu sorumluluk sahiplerine bir çok kez hatırlattık hatırlatmaya devam edeceğiz.

* TOKİ ve binalarının neden yapı denetim mekanizmasının dışında tutulduğunu sormaya, sağlıklı ve nitelikli bir yapı denetim sisteminin hayata geçirilmesinin önemini vurgulamaya devam edeceğiz.

Tıpkı 2008'de 2009'da 2010'da olduğu gibi bu yıl da 17 Ağustos'ta 99 depreminin yol açtığı kayıpları unutturmamak için, deprem gerçeğini sorumlularının gündemine taşımak ve yeni acıların yaşanmasını önlemek için, 17 Ağustos 2011 saat 03:02'de İzmit'te, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin bütün bileşenleriyle birlikte yakınlarını kaybeden halkımızla kol kola yürüyeceğiz.

Tüm duyarlı insanları "2011 Depreme Duyarlılık Yürüyüşü"ne davet ediyoruz.

Deprem gerçeği kendini bir kez daha hatırlattı

İnşaat Mühendisleri Odası, gündem dışında tutulma ve hasır altı edilme çabalarına rağmen deprem gerçeğinin, bir kez daha kendisini hatırlattığını belirterek, olası daha şiddetli bir sarsıntının yol açacağı yıkımın son derece kaygı verici olduğunu bildirdi. İnşaat Mühendisleri Odası'ndan yapılan yazılı açıklamada, 25 Temmuz 2011 akşamı Marmara Denizi Tekirdağ açıklarında

gerçekleşen 5.2 büyüklüğündeki depremin, İstanbul ve çevre illerde hissedilerek korkuya neden olduğu hatırlatıldı. Açıklamada, "Sürekli bir şekilde gündem dışında tutulma ve hasır altı edilme çabalarına rağmen deprem gerçeği bir kez daha kendisini hatırlattı. Bu sefer 5.2 büyüklüğünde olması nedeniyle herhangi bir can ve mal kaybına yol açmaması sevindirici olsa da, olası daha şiddetli

bir sarsıntının yol açacağı yıkımın son derece kaygı verici olduğu bir gerçektir" ifadelerine yer verildi. İnşaat Mühendisleri Odası olarak, depremden çok "güvenli yapıların" kayıplara yol açtığı bir çok kez ifade edildiği ve edilmeye de devam edileceği belirtilen açıklamada, mevcut yapıların deprem yönetmeliğine uygun hale getirilmesinin öncelikli ve acil bir görev olduğu ifade edildi.

Bir doğa olayı olan deprem afete dönüşmesin

12 Ağustos 2011

17 Ağustos 1999 toplumsal hafızalarımızda büyük acılarla ve belki de en çok "çaresizlik duygusuyla" anılan bir tarih olarak yerini aldı. Deprem sırasında ve sonrasında yaşanan acizyet, bir doğa olayı olan depremin bir afete nasıl dönüşebileceğini hepimize çok acı bir şekilde gösterdi.

Yaşanan bu acının ardından, Türkiye'nin deprem gerçeği enine boyuna tartışıldı, bilim insanları, Meslek Odaları, duyarlı siyasetçiler ve gazeteciler söz konusu gerçeğe uygun politikaların geliştirilmesi ve ivedilikle hayata geçirilmesi noktasında kendi meclislerinde sorumluları uyardı, raporlar hazırladı öneriler sundu.

Deprem Konseyi, Deprem Şurası ve Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı (KENTGES) gibi birden fazla çalışma gerçekleştirildi. İnşaat Mühendisleri Odası ve TMMOB

İMO'NUN DEPREM İSYANI

**'Hükümet
seyre daldı'**

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası'ndan (İMO) yapılan açıklamada, 17 Ağustos depreminin üzerinden 12 yıl geçtiği, bu süre içinde Deprem Konseyi, Deprem Şurası ve Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı (KENTGES) gibi birçok çalışmanın yapıldığı ancak yetkililerin bu çalışmaları "yalnızca seyrettiği" vurgulandı.

Açıklamada, son 4 yıldır depremin yıldönümünde konuyu görünür kılmak için Depreme Duyarlılık Yürüyüşleri düzenlendiği belirtildi. Tüm bu çalışmaların, "yürütme erkini ellerinde tutanlarca sadece seyredildiği" vurgulanan açıklamada; "Mevcut yapı stokunun durumu gerçekçi bir şekilde analiz edilmediği için ne kadarının deprem yönetmeliği, mevzuat ve standartlara uygun olduğu bir muamma olarak kaldı ve bu nedenle de güçlendirme, onarım ya da yeniden inşaa gibi çalışmalar yetersiz kalmaya mahkûm edildi" ifadelerine yer verildi. Açıklamada, Türkiye'nin yeni konut inşaa sürecinde önemli bir yere sahip olan TOKİ

düzenlediği Kongre ve Sempozyumlarda bilim insanlarının görüşlerinin yönetmeliklere yön vermesi için çalıştı, yapı denetim mekanizmasının daha etkin bir şekilde hayata geçirilmesi için öneriler sundu, büyük Japonya depremini yerinde inceleyerek çıkarılan sonuçları Türkiye kamuoyuyla paylaştı. Depremin değil yanlış politikaların ve uygulamaların kayıplara neden olduğunu her fırsatta dile getirmekle birlikte son 4 yıldır depremin yıldönümünde konuyu görünür kılmak için Depreme Duyarlılık Yürüyüşleri düzenledi.

Tüm bu çalışmalar, yürütme erkini ellerinde tutanlarca sadece seyredildi.

- Mevcut yapı stokunun durumu gerçekçi bir şekilde analiz edilmediği için, ne kadarının deprem yönetmeliği, mevzuat ve standartlara uygun olduğu bir muamma olarak kaldı ve bu nedenle de güçlendirme, onarım ya da yeniden inşaa gibi çalışmalar yetersiz kalmaya mahkûm edildi.

- Türkiye'nin yeni konut inşaa sürecinde önemli bir yere sahip olan TOKİ ve kamu kurumlarına ait binalar yapı denetim mekanizmasının dışında tutuldu.

- Kaçak yapılaşmayı önleyici tedbirler alınmadı.

- Sorunlar çığ gibi büyürken depreme karşı önlem alması gerekenler, rant alanları yaratan Kentsel Dönüşüm projelerine yöneldiler, mevcut konutların güvenli olmadığını, iki yeni şehir projesi adı altında insanları "yeni kentlere" yönlendirerek, aslında itiraf ettiler.

Oysa deprem hep orada bir doğa olayı olarak sürekli bir şekilde kendisini hatırlatmaya devam ediyor. Sadece 2011 yılı içerisinde Simav, Tekirdağ ve Elazığ gibi kentlerimizde gündelik hayatı sekteye uğratan depremler yaşandı ve depreme hazırlıklı olunmadığı Simav depreminin ardından 3 ay geçmesine rağmen insanlarımızın hala çadırlarda yaşıyor olduğu gerçeğiyle bir kez daha ortaya konulmuş oldu.

Basında yer alan haberlere göre yakın zamanda başbakan "Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı"nı kamuoyuna aktaracaktır. 17 Ağustos depreminin üzerinden 12 yıl geçtikten sonra geç de olsa, İnşaat Mühendisleri Odası ve TMMOB'nin yıllardır gerekliliğini vurguladığı "Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı"nın hazırlanmış olması olumlu bir adımdır. Ancak Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı'nın hazırlanmasından çok hayata geçirilmesi son derece önemlidir. Bu nedenle planda yer alan eksikliklerin giderilmesi, planın uygulanmasının önündeki engellerin ortadan kaldırılması anlamına gelecektir.

Eğer "Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı" kâğıt üzerinde kalan bir plan olmayacaksa, içerdiği görev dağılımı belirsizliğinin giderilmesi, hangi işin hangi kurumlarca üstlenileceğine açıklık getirilmesi şarttır. İşleyiş aynı zamanda yetki karmaşasına yol açmayacak şekilde düzenlenmelidir. Planda göze çarpan Afet Acil Yönetim Başkanlığının başka kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerine müdahil olması ileride yönetim karmaşasına yol açabilecektir. Yine bu bağlamda yapılacak çalışmaların finansal kaynak ve miktarlarının açıkça belirlenmesi, sorumlu kuruluşların kaynağı nereden ve nasıl temin edecekleri konusunda netlik sağlanması, planın hayata geçirilmesi noktasında son derece önemlidir.

Planda yer alan ve uygulama aşamasında ciddi zorluklar çıkarabilecek bir diğer sorun ise sismik tehlikenin belirlenmesi, yerleşimin planlanması, yapıların depreme dayanıklı hale getirilmesi gibi birden fazla meslek grubunu ilgilendiren konuların tek bir komisyonda toplanmış olmasıdır. Bu anlamda "Deprem Güvenli Yerleşim" ile "Depreme Dayanıklı Yapı"nın ayrı başlıklar altında ele alındığı farklı uzmanlık alanlarını içeren farklı komisyonlar oluşturulmalıdır.

Ayrıca Strateji Planında mevcut yapı stokunun güçlendirilmesi ve afetlere karşı dayanıklı hale getirilmesi hususuna yer verilmiştir, ancak "işlevini yitirmiş yapıların yıkılarak kentsel yenileme

ile dönüştürülmesi” hususuna yer verilmemiştir. Mevcut yapıların yenilenmesi, onarılması, yıkılarak yeniden yapılması, maliyetler ve kent planlaması açısından olduğu kadar kentin sosyolojisine uygun bir şekilde ele alınarak belirlenmesi gereken hususlardır. Eğer plan ile depremin yol açacağı kayıplar azaltılmak isteniyorsa, hangi yapıların nasıl dönüştürüleceği sadece güçlendirme seçeneği ile belirlenemez.

Bu nedenle İnşaat Mühendisleri Odası ve TMMOB’nin uzmanlıklarından faydalanılması gerekmektedir. Odamız ve Birliğimizin eylem planında ilgili kuruluşlar olarak yerini alması planın bilimsel bir yolla hayata geçirilmesine katkı sunacaktır. Planda “Meslek odalarının Afete Hazırlık, Müdahale ve zarar azaltma ile ilgili mevcut çalışmalarının değerlendirilmesi ve işbirliği imkânlarının geliştirilmesi” şeklinde yeni bir eylem tanımlamasına gidilmesi mümkündür. Böylelikle TMMOB’nin yaptığı çalışmalardan da afet öncesi, anı ve sonrasında daha etkili bir şekilde yararlanılmış olunabilecektir.

Ayrıca her ne kadar ülkemizde meydana gelen afet türleri içerisinde deprem en başta yer almaktaysa da sel, heyelan, kaya düşmesi gibi afetler de azımsanmayacak oranlardadır. Bu nedenle Ulusal Bütünleşik Afet Strateji ve Eylem Planı’nın da bir an önce hazırlanarak Deprem Strateji ve Eylem Planı ile eşgüdümlü hale getirilmesi gerekmektedir.

Şimdi siyasi iktidar, ya “Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planındaki eksiklikleri gidererek, TMMOB ve bağlı Odaları planın oluşturulma sürecine dahil ederek uygulamaya yönelecek, ya da bu plan da tıpkı geçmiş çalışmalar ile aynı kaderi paylaşıp tozlu raflarda yerini alacaktır.

Bilindiği üzere Yalova Taşköprü’ye bağlı Laledere deltasında Hollanda kökenli Royal Vopak adlı bir firma 2008 yılından bu yana 150 adet kimyasal madde depolama tesisi kurmak için çalışmalarını sürdürmektedir. Aktif fay hattı üzerinde kurulan tesislerle Türkiye gelişmiş ülkelerin çöplüğü haline getirilmek istenmektedir. Bir yandan Ulusal bir Deprem Strateji ve Eylem Planı hazırlanırken diğer yandan olası bir depremde sadece Yalova’yı değil bütün Marmara bölgesini büyük felakete sürükleyecek bu projeye onay verilmesi siyasi iktidarın samimiyetinden şüphe etmemize neden olmaktadır.

Oysa Türkiye’nin deprem gerçeği; siyasal rant elde etmek için deklare edilen ve sonra rafa kaldırılan planlara, fay hatları üzerine kurulan kimyasal atık çöplüklerine, mahal vermeyecek denli ciddi boyutlardadır. Odamız ve Birliğimiz hem Ulusal Deprem Strateji ve Planı’nın, hem de Yalova’da olduğu gibi yeni felaketlere davetiye çıkaracak uygulamaların takipçisi olmaya devam edecek, 17 Ağustos gibi travmaların yeniden yaşanmaması için mücadelesini sürdürecektir.

Bu nedenle Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planındaki eksikliklerin giderilmesi ve Planın acilen uygulamaya konulması için, halkımızın acılarını paylaşmak ve tüm yetkililere sorumluluklarını yeniden hatırlatmak için 17 Ağustos’ta, depremin 12. yıl dönümünde İzmit’te olacağız. İhtisas alanımız nedeniyle halkımıza karşı görevli ve sorumlu bir örgüt olduğumuzun bilinciyle İnşaat Mühendisleri olarak 2008 yılı 17 Ağustos’unda başlattığımız, 2010 yılında TMMOB çatısı altında gerçekleştirdiğimiz “Depreme Duyarlılık Yürüyüşü”nü “yapıl(a)mayanlar ve yapılması gerekenleri anımsatmak ve kamuoyuyla bir kez daha paylaşabilmek için, yaktığımız dayanışma ateşiyle kardeş kalplerinin acısına ortak olmak için, yeniden aynı acıların yaşanmaması, yaşanan acıların unutulmaması için” bu yıl da yine TMMOB çatısı altında gerçekleştireceğiz.

“Bir doğa olayı olan deprem afete dönüşmesin” diye, 17 Ağustos saat 03.02’de “Depreme Duyarlılık Yürüyüşünde buluşalım

Marmara depremi son mu?

RESMÎ rakamlara göre 17 bin 480 kişinin yaşamını yitirdiği, 43 bin 953 kişinin yaralandığı 17 Ağustos Marmara depreminin üzerinden 12 yıl geçti. Uzmanlar yeni deprem uyarıları yaparken, hükümetin deprem olmayacağını gibi tutum alması tepki çekiyor.

Türkiye’de meydana gelen en büyük ikinci deprem olarak kayıtlara geçen Marmara depremi bu coğrafyada yaşanan ne ilk ne de son depremdi. Türkiye’de son yüzyılda yaşanan depremlerde 86 bin insan hayatını yitirdi, 549 konut ise yıkıldı veya ağır hasar aldı. Bilimsel veriler gelecekte de depremlerle karşı karşıya kalacağımızı, can ve mal kayıplarının yaşanacağını gösteriyor.

TMMOB, Marmara depreminin yıldönümünde depremde en fazla kayıp ve yıkıma uğrayan yerleşim alanlarında yürüyüşler düzenliyor. İnşaat Mühendisleri Odası’ndan yapılan açıklamada, yürüyüşün amacının “hem bölge halkının acılarını paylaşmak, hem de yetkililere alınması gereken önlemleri hatırlatmak” olduğu belirtildi.

di. Türkiye’nin dört bir yandan gelen binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı siyasi iktidara ve yerel yöneticilere Türkiye’nin deprem gerçeğini bir kez daha hatırlatacağı belirtilen açıklamada, “bir doğa olayı olarak yaşanan depremin afete dönüşmemesi için alınması gereken önlemleri” anlatacakları ifade edildi. 2008’den beri yapılan “Depreme Duyarlılık Yürüyüşleri” 16-17 Ağustos günleri İzmit’te yapılacak. Deprem ve diğer doğal afetlerden korunma taleplerinin en temel insan hakkı olduğunu bir kez daha hatırlatacaklar.(Ankara/EVRENSEL)

Yine 17 Ağustos, hâlâ aynı kafa

17 Ağustos depreminin 12'nci yıldönümüne birkaç gün kaldı. İnşaat Mühendisleri Odası, yaptıkları tüm uyarılara karşın yetkililerin depreme karşı hâlâ duyarsız olduğunu açıkladı.

Izmir Mithendisi'leri Odası (İMO) 17 Ağustos 1999'da yaşanan büyük Marmara depreminin yaklaşık yıl dönümünde vesilesiyle yaptığı etkinlikte depremlerdeki can kayıplarının kader olmasının dönümlerin uygulanması yönünde politikaların önemi olduğunu bir kez daha hatırlattı.

ALIŞMALAR SEYREDİLDİ

LMO, 17 Ağustos Depremi'nin 12. yıl dönümü vesilesiyle yaptığı açılışta "Deprem değil yanlış politikaların özetlendiği her fırsata diye getirdik. 4 yıldır depremin yıldönümünde konuşa görünür kalmak için depreme dayanarak yürüttüğleri düşünceler, birçok bilimsel çalışmayla sorumluhan üstelik fakat tüm bu çalışmalarla birlikte erkini ellerinde tutanlarca sadece seyredildi!" ifadeleri kullanıldı.

DEĞİŞEN BİR ŞEY YOK

Depresyonun en yaygın türü doğa olayı olarak sınıflandırılır. Bu şekilde kendisini hatırlattıkları deprem sonrası beş yıl boyunca açıklandıkları, sadece 2011 yılı için yapılan bir çalışmada, Tokushima ve Hiroşima jipini kentlerinde meydana gelen depremlere atfedilen depresyonların payandığı hatırlanmıştır. Tüm yaşanan acılara rağmen depreme hazırlıklı olmamışlarındaki Sinsiz depremlerin ardından 3 gün geçmesinden itibaren insanların hasta kaldırılmasında meydana gelen yanlışlıklar ifade edilen açıklamalarla belirtilenlere yer verildi.

İTİRAF ETTİLER

n Mevzu yapı sokulmuş duruma geçecek bir şekilde analiz edilmediği için, ne kadarmın depolama yetersizliği, mevzuat ve standartlara uygun olduğu bir maddem olamaz kalıdı ve bu nedenle de güçlendirilmesi, onarımı ya da yeniden inşaat gibi çalışmalar yetersiz kalmaya mahkûm edildi.

n Türkiye'nin yeni köprü inşaat sürecinde önemli bir yere sahip olan TOKİ ve kamu kurumlarına ait binalar yapı denetim mekanizmasının dışında te-

Çürük müteahhit Vel Göçer serbest kaldı

17 AĞUSTOS 1999'da meydana gelen 7.4 b6 büyüklüğündeki depremde, Yalova Çınarcık'ta inşa edilen 1000 kişilik okulun altı katı çöktü.

Yeni Göçer 18 yıl 9 ay hapis cezası almıştı ancak 6 ay ve zaman aşımı nedeniyle 7,5 yıl hapis yattı.

Deprem sonrasında, yapılan hatırlardan oluşan bir davalara...

DEPREME DUYARILIK YÜRÜYÜŞÜ
İngiliz Mühendisler Odası ve TMMOB'nun yıllardır gerçekleştirdiği sursatları "Ulusal Deprem Strateji" ve Eylem Planı'nın hazırlanması olmasının olmasını olduğu fıkı planda yer alan riskli kilerin giderilerek uygulanabilir hale getirilmesi talep edilen açıklama şu çağrıda son buldu: "Halkımızın acılarını paylaşmak ve tüm yetkililere sorumluluklarını yeniden hatırlatmak için 17 Ağustos'ta, depremin 12.

**“Depreme
Duyarlılık
Yürüyüşü” İzmit’te**

İnşaat Mühendisleri Odası, Marmara Depremi'nin 12. yıl dönümünde "yapıl(a)mayanlar ve yapılması gerekenleri hatırlatmak ve kamuoyuyla paylaşabilmek" için 17 Ağustos günü yürüyecek.

TMMOB'nin düzenlediği, yürütücülüğünü İnşaat Mühendisleri Odası'nın (IMO)'nun yaptığı "TMMOB Depreme Duyarlılık Yürüyüşü" bu yıl İzmir'te gerçekleştirilecek. IMO, bölge halkının acılarını paylaşmanın yanı sıra, iktidara ve yerel yöneticilere bir kez daha alınması gereken önlemleri hatırlatmayı amaçlıyor.

Sağduyuya davet

Karanlık günlerden geçiyoruz, yine ölüm, yine kan ve yine gözyaşı.

Kürt sorununun çözümsüzlüğünün ve 27 yıl boyunca gelgitli bir şekilde süren savaş halinin yarattığı siyasal, ekonomik ve toplumsal yaralar büyümeye devam etmektedir.

Genel seçimler sonrası seçilmiş milletvekillerinin meclise girmelerinin engellenmesi ile tırmandırılan siyasal gerilim hattı giderek beslenmiş ve sanki yaşanacak olan çatışmalar için meşru bir zemin oluşturulmaya çalışılmıştır.

Geçtiğimiz aylarda Kürt sorunu endeksli, çözüm ve barış söylemleri oldukça yoğun bir şekilde kullanılırken ibre birden bire tersine dönmüş, çatışmalar ve sınır ötesi operasyonlar yaşanmaya başlamıştır.

Depreme Duyarlılık Yürüyüşüne çağrı

15 Ağustos 2011

Türkiye'nin yakın geçmişindeki en büyük toplumsal travmalardan biri olan 17 Ağustos 1999 Marmara depreminin üzerinden tam on iki yıl geçti. Tarihin acı bir ironisi; yaşadığımız her büyük felaketten sonra her şeyi unutuyor, ardından aynı felaketleri değişik biçimlerde yeniden yaşamaya mahkum oluyoruz. Kentlerimizi depreme hazırlamak yerine sermayenin kâr dürtüsünün insafına bırakan siyasi iktidar yaşanan acıları unutturmaya çalışıyor.

Bizleri yönetenler yıllarca toplumsal hafızamızı körelterek kendilerinden hesap sorulmasını engellediler. Oysa unutmak insan varlığına taammüden

yapılmış bir cinayettir. Ağır ve derinden gelen bir yok oluşturunutmak.

Geçtiğimiz on iki yılda, ne yazık ki depreme karşı alınacak önlemler ile ilgili uygulanabilir projeler geliştirilmedi. Hükümet ve diğer siyasi partiler deprem tehlikesini önemsememekte, hatta yok saymaktadır. Haziran 2011 genel seçimlerine giren siyasi partilerin seçim bildirgelerinde dahi deprem konusu yok denecek kadar azdır. Geleceğe güvenle bakmamızı sağlayacak çözüm önerileri olmadığı gibi mevcut çözümlerin ikna edici bir yanı da maalesef yoktur.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak amacımız, tüm toplum katmanlarında deprem duyarlılığının geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanmasıdır.

İhtisas alanımız nedeniyle halkımıza karşı görevli ve sorumlu bir örgüt olduğumuzun bilinciyle İnşaat Mühendisleri olarak 2008 yılı 17 Ağustos’unda başlattığımız, 2010 yılında TMMOB çatısı altında gerçekleştirdiğimiz “Depreme Duyarlılık Yürüyüşü”nü “yapıl(a)mayanlar ve yapılması gerekenleri anımsatmak ve kamuoyuyla bir kez daha paylaşabilmek için, yaktığımız dayanışma ateşiyle kardeş kalplerinin acısına ortak olmak için, yeniden aynı acıların yaşanmaması, yaşanan acıların unutulmaması için” bu yıl da yine TMMOB çatısı altında gerçekleştireceğiz.

24 Ağustos 2011

Kürt sorununun ölüm, kan ve barut kokan politikalarla çözüleceğine dair şiddet temelli yaklaşımlar güçlenir ve ülkemiz bir iç savaş ortamına sürüklenirken, milyonlarca liralık harcamalar ile gencecik bedenlerin ölümünden başka bir sonuç vermeyecek olan savaş hazırlıkları yapılmaktadır.

Her şeye rağmen barış ve kardeşliği tesis edecek çözüm ortamı mevcuttur.

Son günlerde yaşadığımız, gencecik bedenleri hayatlarının baharında ölümle tanıştıran savaş ortamı üzerine barış ve kardeşlik adına sesleniyoruz.

Silahların ve savaş çıkartkanlarının kulakları yırtan seslerinin giderek baskın hale geldiği bir ortamda barışın, kardeşliğin ve bir arada yaşamın cılız sesini inadına güçlendirmek için sesleniyoruz.

Kürt sorununda silahların değil insanların konuşacağı barışçıl bir iklim ve özgür bir tartışma ortamı sağlanmalıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak tüm toplumu; ihtiyacını duyduğumuz ve bugünlerde oldukça cılızlaşmış olan “barış içinde bir arada yaşamanın” sesini çok geç olmadan ses katarak güçlendirmeye davet ediyoruz.

Savaş ve ölüm naralarına, silah seslerine ve barut kokan politikalara karşı inadına barış inadına kardeşlik diyoruz.

12 Eylül faşist darbesini 31. yılında kınıyoruz

10 Eylül 2011

Ülkemizin son 30 yılı 12 Eylül darbesinin ve sonuçlarının yön verdiği bir rotada şekillendirilmiştir. Bundan tam 31 yıl önce 12 Eylül günü bu ülke tarihin en karanlık dönemine adım atmıştır. Ülkenin her yerinde işkence haneler kurulmuş, halka zulüm edilmiş, aydınlarımız, gençlerimiz katledilmiştir. Ülke adeta kapalı ve açık cezaevi haline getirilmiş, insanlarımızın birçoğu cezaevlerine toplanırken dışarıda kalanlar ise cezaevi koşullarında yaşamaya zorlanmıştır.

12 Eylül, Türk-İslam sentezi doğrultusunda toplumdaki demokratik ve özgürlükçü değerleri yok ederek, yerine gericiliği yerleştirmiştir.

12 Eylül faşist darbesinin ülkemiz açısından en önemli boyutu, uzun yıllar boyunca hemen hemen bütün alanlarda kendini hissettirecek bir iktidar gücüne dönüşmüş olmasıdır. Ekonomiden, siyasete, toplumsal yapıdan idari yapıya, kültürden sanata, eğitim sisteminden çalışma yaşamına kadar oldukça geniş bir yelpazeyi etkisi altına alan 12 Eylül faşist darbesinin etkileri hala sürmektedir.

Bugün ülkemiz koşulları ne yazık ki darbe koşullarını aratmaz bir hale gelmiştir. AKP iktidarının yarattığı korku imparatorluğu, baskı ve zor yoluyla tüm muhalefeti ezmeye ve yok etmeye çalışırken yaşadığımız sahneler bizlere 12 Eylül faşist darbesinin uygulamalarını hatırlatmaktadır.

Toplumsal bir travma olarak büyük yıkım yaratan 12 Eylül darbesinin altında yatan gerçeklerle yüzleşmediği sürece darbeler ile hesaplaşılabilir. 12 Eylül’ün gerçeği, zihniyeti ve tüm darbe kurumlarıyla hesaplaşılmalıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak yakın tarihin bu en karanlık döneminin bütün sonuçlarıyla tartışılmasına ve ortadan kaldırılmasına ihtiyaç duymaktayız. Ülkemizin geleceği ve insanca bir yaşam ancak bu hesaplaşmadan sonra inşa edilebilir.

19 Eylül TMMOB Dayanışma Günü örgütlülüğümüze güç katacaktır

16 Eylül 2011

TMMOB ve bağlı odaları, geçmişte olduğu gibi bugün de meslek çıkarlarının halkın çıkarları ile örtüştüğünün bilinciyle yoluna devam etmektedir. Bu yolda örgütlü duruşumuzu güçlendirmek adına TMMOB Yönetim Kurulu 09 Ekim 2010 tarihinde 19 Eylül gününün “TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü” olarak kutlanması kararı almıştır.

Örgütümüz ve Birliğimiz açısından 19 Eylül tarihi önemli bir yere sahiptir. 19 Eylül 1979’da TMMOB ve bağlı odalarına üye olan binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı insanca yaşam ve grevli toplu sözleşmeli sendikal hakları alma yolunda başlatılan 1 günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirmiştir. Mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının çalışma koşullarındaki olumsuz gidişata, IMF politikaları aracılığıyla emekçilere dayatılan yoksulluğa karşı gerçekleştirdikleri eyleme TMMOB üyelerinin neredeyse %100’ü katılmıştır.

19 Eylül eyleminden yaklaşık 1 yıl sonra 12 Eylül askeri darbesi gerçekleşmiş, ardından 24 Ocak kararları yürürlüğe girmiştir. Bugün tüm mimar, mühendis ve şehir plancılarının proleterleşerek ve güvencesizleştirilerek bedelini ödediği neo-liberal politikaların temelleri de bu tarihte atılmıştır. Odamız ve Birliğimize üye her mühendis, mimar ve şehir plancısı bu gerçeği bizatihi yaşamaktadırlar.

Kamu kurumlarında istihdam oranı daraldıkça, meslektaşlarımız kurlsızlığa terk edilmiş özel sektör kuruluşlarında tüm haklarından yoksun bir şekilde çalışmaya zorlanmaktadır. Güvencesiz, esnek istihdam modelleriyle teknik elemanların emeğini değersizleştirilmekte, üyelerimizin nitelikli iş gücü, ucuz iş gücüne dönüştürülerek, çalışma yaşamlarımız her geçen gün daha vahşi koşullara mahkum edilmektedir. Biz “Her kes için güvenli iş güvenceli gelecek” talebimizi dile getirdikçe, Odamız ve Birliğimiz hedef tahtasına oturtulmakta, Kanun Hükmünde Kararnamelerle, TMMOB ve bağlı odaları işlevsizleştirilmek istenmektedir.

Hak ihlallerine karşı mücadele eden her kesimin sindirilerek toplumda korku egemen kılınmaya çalışılmakta, ırkçı söylemlerle savaş ortamı tırmandırılmakta, barış umudu tüketilmektedir. Odamız ve Birliğimiz 12 Eylül karanlığını aratmayan bu karanlığı da yırtacak güce sahiptir ve bu anlamda bir direnç noktasıdır. Bu nedenle Birliğimiz ve örgütlülüğümüzün dayanışmacı ruhunu güçlendirmek, sesimize ses katmak bugün her zamankinden çok daha fazla önem arz etmektedir.

TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günüümüz tüm baskı ve sindirme politikalarına karşı, örgütlülüğümüzü güçlendirecek ve toplumsal umudumuzu yeşertecektir.

19 Eylül TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Gününde tüm İMO örgütlülüğünü dayanışmayı yükseltmeye ve umudun yaratıcısı olmaya davet ediyoruz.

Hasar tespitine İMO da katılacak

VAN’da 7.2 ve 5.6 büyüklüğündeki depremler sonrası yıkılan, hasar gören enkaz ve yapılarla ilgili hasar tespiti yapılacaktır. Hasar tespit çalışmalarını İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) ve Van valiliği ortak yapacak. İMO yaptığı açıklamada bölgede yapılacak hasar tespitinin Van valiliği ile imzalanan protokol neticesinde ortak yapılacağını duyurdu. Oda yapılan protokol anlaşmasına ilişkin, Valilik ile görüş birliği ve vardıklarını bildirdi. Hasar Tespit çalışmalarının sağlıklı, istemli işlemesine yardımcı olacaklarını belirten İMO, yapılan çalışmaların kamu yararına yürütülen mühendislik faaliyetinin bir sorumluluk gereği olduğunu belirtti. Oda, protokolün imzalanmasının ardından Van’a hareket ettiklerini ve İMO’nun gönüllü uzman kadrolarının binaların taşıyıcı sistemlerine ilişkin durum tespit çalışmalarına başladıklarını

İnşaat Mühendisleri Odasının gönüllü uzman kadroları Van’da!!

28 Kasım 2011

23 Ekim 2011 tarihinde Van ilimiz ve çevresinde yaşanan 7.2 büyüklüğündeki depremin ardından 9 Kasım 2011 tarihinde 5.6 büyüklüğünde bir deprem daha gerçekleşmiş, her iki depremde de bir çok vatandaşımız yaşamını yitirmiş, pek çok bina ağır, orta veya az düzeyde hasar almıştır.

Odamız depremin gerçekleştiği ilk günden beri mesleki sorumluluklarını yerine getirmek üzere harekete geçmiştir. Depremden iki gün

Hasar tespiti 1 ayda bitecek

Van il merkezinde, 23 Ekim ve 9 Kasım'da meydana gelen depremlerin ardından, kesin hasar tespit çalışmalarına, çok katlı binaların bulunduğu Halilpaşa, Cumhuriyet ve Hafize mahallelerinden başlandı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile AFAD'a bağlı ekiplerine Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası üyeleri de destek veriyor. Binaları inceleyen Mimarlar Odası Van Şube Başkanı Şahabettin Öztürk, Erciş ve köylerin ardından, il merkezindeki çalışmalara dün itibarıyla başladığını bildirdi. Şu an 147 teknik personelin, sahada çalışma yürüttüğünü ifade eden Öztürk, Erciş'teki 200 kişilik teknik ekip de çalışmalarını tamamladıktan sonra, Van merkezindeki çalışmalara katılacak. Ekipler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı uzmanları ile Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri Odalarına bağlı inşaat mühendisi ve mimarlardan oluşmaktadır. Mimarlar odasından her hafta 50 mimar, bu çalışmalara dönüşümlü olarak katkı sunmakta. Çalışmalar 1 ay içinde tamamlanacak. Öztürk, '27 dedi

sonra Oda yöneticilerimiz bölge halkıyla dayanışmak için TMMOB heyetiyle birlikte bölgeye intikal etmiş, ilk gözlemlerden elde edilen bilgiler ışığında yaşanan yıkımın nedenlerini basın yayın organları aracılığıyla kamuoyuyla paylaşmıştır. Bu çalışmalara paralel olarak tüm örgütümüz bölge halkının acil ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla topladığı insani yardım malzemelerini bölgeye göndermiştir.

Kurulduğu günden bu yana tüm çalışmalarını kamu yararı ilkesini odağına alan bir mühendislik anlayışıyla yürüten İnşaat Mühendisleri Odası, Van Valiliği öncülüğünde yapılacak hasar tespit çalışmalarının sistemli ve sağlıklı bir süreçte işlemesine katkı koymayı da sorumluluklarının bir gereği olarak görmektedir. Bu bağlamda İnşaat Mühendisleri Odası, Van Belediyesi ve Van Valiliği ile ortak çalışma konusunda görüş birliğine varmış olup bir protokol metni imzalamıştır.

Protokol ışığında İnşaat Mühendisleri Odasının gönüllü uzman kadrolarından oluşan ilk ekip 28.11.2011 tarihi itibarıyla bölgeye intikal etmiş olup, deprem bölgesinde yaşamın bir an önce normale dönebilmesi için, binaların taşıyıcı sistemlerine ilişkin durum tespit çalışmalarına başlamıştır.

Bölgede yaşamın normale dönmesi için Kurumlar arası işbirliğinin önemini bilincinde olan İnşaat Mühendisleri Odası, Van halkının yaralarının sarılması için yürütülecek her çalışmada görev ve sorumluluk almaktan onur duymaktadır.

Van'daki gönüllü meslektaşlarımızdan oluşan ilk grup bayrağı ikinci gruba devretti !!!

8 Aralık 2011

Kamuoyu ilgisinin her geçen gün daha da azaldığı şu günlerde Van halkı hala son derece zor koşullarda yaşamaya çalışmaktadır. Van'da yaşanan sıkıntılar ana haber bültenlerine konu olmasa da halen devam etmektedir. Kaybettiğimiz canları geri getirmemiz mümkün değildir ancak bugün hala Van halkı için yapabileceğimiz bir çok şey vardır.

Bizler bu bilinçle; İnşaat Mühendisleri Odası olarak, Van halkının bir an evvel olağan yaşamına dönerek çadır yaşamından kurtulması ve güven içinde yaşaması için tüm örgütlülüğümüzü seferber etmiş durumdayız.

28 Kasım 2011 tarihinde Odamızın uzman gönüllü kadroları Van'a ulaşarak hasar tespit çalışmalarına başladılar. Zorlu kış koşullarına rağmen çalışmalarını sürdüren gönüllü grubumuz bir hafta boyunca hasar tespit çalışmalarında görev alarak 5 Aralık Pazartesi günü bayrağı ikinci gruba devretti.

Gönüllü mühendislerimiz birer haftalık gruplar halinde çalışmalarını sürdüreceklidir.

İnşaat mühendisleri olarak, Van halkıyla dayanışmaya, mesleğimizin kamu yararı lehine uygulanmasına ve bu anlamda mesleki sorumluluğumuzu yerine getirmeye devam edeceğiz. Van hassasiyetimizin Van'da yaşanan sorunların çözümüne katkı sunacağını ve yeni acılar yaşanmasını engelleyeceğini umuyoruz.

Gönüllü mimarlar Van'a gidiyor

TÜRK Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Mimarlar Odası Van'da ve çevresinde yaşanan 7.2 ve 5.6 büyüklüğündeki depremlerin ardından 'Mesleki ve toplumsal sorumluluğunu yerine getirmek üzere' gönüllü mimarlarını Van'a gönderiyor.

Mimarlar Odası yaptığı yazılı açıklamada, "Gerek yerel ve merkezî yönetimler ve gerekse tüm ülke çapındaki gönüllülerce, afet sonrası için yardıma seferber olunsada, kentteki mevcut yapılaşmaların güvenli hale getirilmesi ve öncelikle de tehlike arz eden yapıların tespit edilerek yıkımı, mevcut yapı stokunun incelenmesi, hasar durumunun ehil kişilerle ortaya konması acil bir zorunluluk haline gelmiştir.

Yapılacak bu yapısal tespit ve değerlendirmeler, hasarlı yapıların yaratabileceği yaşam risklerinin önüne geçilmesi ve azaltılması için mutlak acil bir gerekliliktir" dedi.

Yaklaşık 60 bin yapının bulunduğu il genelinde, bu çalışmanın hızla yapılmasının önemini vurgulayan Mimarlar Odası, Van Valiliği, Van Belediyesi, TMMOB Mimarlar Odası, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası'nın ortak bir protokol ile ortak çalışma yürütme kararını açıkladı.

Açıklamada, "Bu karar ile Van Afet Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nca yürütülen hasar tespiti ve sonrasında yapılacak diğer çalışmaların sistemli ve sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak üzere meslek odalarımız sorumluluk almışlardır.

TMMOB Mimarlar Odası, tüm şube ve temsilciliklerinden hasar tespit çalışmalarına gönüllü olarak katılacak üyeleriyle birlikte 28 Kasım Pazartesi gününden itibaren deprem bölgesinde göreve başlayacaktır. Kurumlar arası işbirliği çerçevesinde, yaşamın normale döneceği ana kadar sürdürülmesi için ek protokollerle geliştirilmesi gerekmektedir" dedi.

İnsan yaşamını ve mesleğimizin itibarını korumak hepimizin ortak görevidir

14 Aralık 2011

Danıştay 8. Dairesi 07 Ekim 2011 tarihinde aldığı kararla, İnşaat Mühendisleri Odası'nın "Serbest inşaat Mühendisliği Hizmetleri Uygulama, Tescil, Denetim ve Belgelendirme Yönetmeliği" kapsamında yayımlanmış olduğu Uygulama Esaslarının önemi bazı maddelerinin yürütmesini durdurmuştur.

Bir meslek odasının kendi alanını düzenlemek üzere hazırladığı bir Yönetmeliğin yürütmesinin durdurulması konusunda neden bir basın açıklaması düzenleme gereği duyduğu merak edilebilir.

Aşağıda bunun nedenleri ayrıntılı olarak açıklanmaya çalışılacaktır.

Bugün artık sokaktaki vatandaşın dahi bildiği bir gerçek Türkiye'nin deprem gerçeğidir. Ülkemiz, yeryüzünün en aktif deprem kuşaklarından birisinin üzerinde bulunmakta olup topraklarının % 96'sı farklı oranlarda deprem tehlikesine sahiptir ve nüfusumuzun % 98'i de bu bölgelerde yaşamaktadır.

Ülkemizde hemen hemen her on yılda bir 7 ve üzerinde büyüklükte yüzlerce hatta binlerce insanın yaşamını yok eden depremler meydana gelmektedir. Dahası orta büyüklükteki depremlerde bile ne yazık ki yapılarımız yıkılmakta ve onlarca insanımız yaşamını kaybetmektedir. En son Van'da meydana gelen 5,6 büyüklüğündeki depremde onlarca yapının yıkılması sonucu 44 kişi yaşamını kaybetmiştir.

Bu yıkımların nedenleri araştırıldığında; seçilen taşıyıcı sistemlerin hem tasarım hem de imalat açısından depreme dayanıklı yapı tasarımı ilkelerine uymadığı, kullanılan beton ve çelik yapı malzemelerinin "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik"te öngörülen nitelikte olmadığı, imalat sürecinin denetlenmemesi nedeniyle bilinen en basit kuralların dahi uygulanmadığı görülmüştür.

Tüm bu olumsuzlukları tek bir cümlede özetlemek mümkündür; "Yıkılan ya da ağır hasar gören binalar kaçak veya nitelikli mühendislik hizmeti almamış binalardır."

Van depreminden sonra kamuoyunda ve medyada Meslek Odalarının da bu konudaki sorumluluğundan söz edilmeye başlanmıştır. Ancak kamuoyu meslek Odalarının sorumluluklarının gereğini yerine getirebilecek düzeyde yetkiye sahip olmadığını bilmemektedir.

Bu noktada bir kanundan söz etmek gerekiyor. 1938 yılında yürürlüğe giren 3458 sayılı "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun" ...

Bu Kanunun 1. Maddesinde; "Türkiye Cumhuriyeti hudutları dâhilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve salahiyeti ile sanat icra etmek isteyenlerin, mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomaya haiz olmaları şarttır."denmektedir.

Yani, ülkemizde mühendislik hizmetleri yapabilme yeterliliğine haiz olmanın ölçütü olarak diploma sahibi olmak yeterlidir. Bir başka deyişle, Mühendis ya da mimar unvanlı bir kişinin o konuda eğitim almış olduğunu gösteren diploma, aynı zamanda o alandaki işi yetkinlikle yapabilmesinin de göstergesi sayılmaktadır.

3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un kabul edildiği dönem ile günümüz koşulları, ülkemizdeki mühendis sayısı, mühendislik okullarının durumu, uygulanan teknoloji ve benzeri konularda karşılaştırıldığında, diplomanın belgelediği eğitimin, her ne kadar çok önemli ve gerekliyse de, bir işi layıkıyla yapabilmenin tek ölçütü olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

Bu bağlamda, imar ve inşaat faaliyetlerinde görev alan mühendislerin meslek yaşamları boyunca edinmeleri gereken bilgi ve deneyimlere ilişkin normların ve süreçlerin çağdaş gelişmelere uygun şekilde belirlenip düzenlenmesi önem taşımaktadır. Mühendislik hizmetlerinde sağlanacak iyileşme, kamunun hizmet alımında kaliteyi yükselteceği gibi, kaynakların verimli kullanılması suretiyle daha fazla hizmet ve katma değer elde edilmesini sağlayacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası, işte bu gerçeklikten hareket ederek meslek alanını düzenlemeye çalış-

maktadır ve Danıştay tarafından yürütmesi durdurulan “Serbest inşaat Mühendisliği Hizmetleri Uygulama, Tescil, Denetim ve Belgelendirme Yönetmeliği Uygulama Esasları” bu anlayışın ürünüdür.

Odamız mevzuat çalışmalarını yürütürken İnşaat Mühendisleri Odası’nın tüm karar organlarıyla birlikte hareket etmektedir. Yönetmeliklerimiz Danışma Kurulu Toplantılarımızda Şubeler arası ortak toplantılarımızda, Şube Başkanları Toplantılarımızda tartışılıp değerlendirildikten sonra son şeklini almakta ve Genel Kurullarımızdan geçirilerek yürürlüğe girmektedir. Nitekim diğer pek çok yönetmeliklerimiz gibi SİM Yönetmeliğimiz de, Yetkin Mühendislik Yönetmeliğimiz de bu süreçlerden geçerek uygulamaya alınmıştır.

Danıştay 8. Dairesi söz konusu karar ile; Yönetmeliğin, serbest inşaat mühendisliği faaliyetini sürdürebilmek için iki yıllık periyotlarda asgari düzeyde katılımı zorunlu tutulan meslek içi eğitimlere ilişkin hükümlerinin yürütmesini durdurmuştur.

Bunun anlamı, bir inşaat mühendisi meslek hayatı boyunca kendini geliştirmek adına hiçbir çabası olmasa dahi mesleğini yapma hakkına sahip olabilecektir.

Her ne kadar Odamızın TMMOB yasası ve Anayasanın 124. maddesi çerçevesinde “ mesleğin, meslektaşın ve kamunun yararına mevzuat oluşturma” yetkisi olsa da Danıştay’ın mevcut yasalar çerçevesinde bu kararı aldığını biliyoruz. Nitekim Danıştay kararında “.....Meslek odalarının Anayasada ve yasalarda belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek üzere meslek mensuplarına yönelik eğitim ve etkinlik düzenlemesi mümkündür. Ancak bu çerçevede İnşaat Mühendisleri Odasının serbest inşaat mühendisi belgesinde uzmanlık alanına yer verilerek bu alanın doldurulabilmesi için; meslek içi eğitime devam edilmesi, akademik unvan ve belli sayıda işin yapılması gibi kıstaslar ile belirlenecek puanlama uyarınca yasalarla tanınan serbest mühendislik yapma hakkını dolaylı da olsa engelleyecek düzenlemelerin yapılması hukuken mümkün olmadığından...” denmesi de bir zorunluluğu işaret etmektedir.

Bir yanda gerekli alt yapı oluşturulmadan açılan mühendislik fakülteleri ve her yıl aramıza katılan binlerce meslektaşımız, diğer yanda bilgi ve teknolojiye hızlı değişimler; bir yanda ülkemizin deprem gerçeği, yıkılan binalar, yaşanan can kayıpları, diğer yanda kamusal sorumluluklarımız...

Anayasa, TMMOB Yasası, İmar Yasası, Yapı Denetimi Hakkında Yasa vb. İnşaat Mühendisleri Odası’na birçok görev yüklemektedir. Ancak Danıştay 8. dairesinin karar gerekçesinden anlaşılacağı gibi bu görevlerin layıkıyla yerine getirilmesi için Odamız yetkilendirilmemiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası; mesleki alanının insan hayatını doğrudan ilgilendiren bir alan olması sebebiyle, üyelerinin sadece kimlik bilgilerinin sicilini tutmakla kalmayıp mesleki değerlendirmeye esas sicillerini de tutarak mühendis hatalarını en aza indirmeyi amaçlamıştır.

Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 01 Ocak 2006 tarihinden bu güne kadar gerek şube ve temsilciliklerimizce gerekse Oda merkezi tarafından yaklaşık 2600 adet kurs, seminer benzeri meslek içi eğitim etkinliği düzenlenmiş olup bu eğitimlere katılım 138.000 kişi civarındadır.

Bu noktada bir yanlış anlamayı önlemek için ifade etmek zorundayız ki, İnşaat mühendisleri Odasının üniversitelerin yerini alma gibi bir niyeti yoktur. Düzenlemekte olduğumuz eğitimler “mesleğin kazanılmasından sonraki süreçleri” kapsamakta olup, bu eğitimle inşaat mühendisliği eğitimi karıştırılmamalıdır.

Meslek içi eğitimlerimize katılma oranının yüksekliğinden de anlaşılacağı üzere üyelerimizin büyük çoğunluğu uygulamalarımızı içselleştirmiştir. Ne var ki her meslekte olduğu gibi bizim mesleğimizde de yüklendiği sorumluluğun farkında olan, mesleğini doğru icra etmek isteyen üyelerimiz olduğu gibi, edindiği diploma ile her şeyi yapmaya muktedir olduğunu varsayan, uygulamalarımızdan rahatsızlık duyan meslektaşlarımız da olabilmektedir.

Nitekim geçmiş yıllarda SİM Yönetmeliği’nin benzer maddeleri, yetkin Mühendislik Yönetmeliğimiz ve nihayetinde bugün SİM Yönetmeliği Uygulama Esasları bu anlayıştaki üyelerimizin açtığı davalar sonucunda iptal edilmiş ya da yürütmesi durdurulmuştur.

Sonuç olarak;

Mesleğimizin itibarını korumanın kurumsal olarak bize; bireysel olarak da üyelerimize ve meslek-

taşlarımıza ait olduğunu hatırlatıyor ve yönetmelik hazırlamaktaki amacımızın keyfi olmadığını, üyelerimize zorluk çıkarmak hiç olmadığını, aksine yaşam hakkına ve mesleğimizin saygınlığını korumaya dönük bir çaba olduğunu kamuoyunun ve üyelerimizin bilgisine sunuyoruz.

Silahlar sussun, Uludere katliamı son olsun

29 Aralık 2011

Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Ortasu köyünde dün meydana gelen katliam tüm Türkiye'yi yasa boğmuştur. Bombaların ve silahların hedefinde bu kez aralarında 12 yaşında çocukların da olduğu silahsız 35 yoksul, köylü insanımız vardı. Sigara ve mazot kaçakçılığı dışında başka bir seçeneği olmayan insanlar yetkililerin açıklamalarına göre "hatalı istihbarat" sonucu hayatlarından oldular.

Ülke yöneticilerinin de zaman zaman telaffuz ettiği gibi "düşük yoğunluklu bir savaş" devam etmekte ve kurşunlar adres sormadan hayatları karartmaktadır. Yaklaşık 30 yıldır süren savaşta 40 bine yakın insanımız hayatını kaybetti ve kaybetmeye devam ediyor. Eğer siyasi iktidar demokrasi ve insan hakları çerçevesinde bir anlayışla soruna yaklaşmazsa benzer katliamlar ve yürek acıları yaşamaya devam edeceğiz.

Siyasi iktidar bir an evvel harekete geçmeli ve Uludere'den yükselen ağıtların bir daha bu coğrafyada yaşanmaması için acil çözüm arayışına girişmelidir.

Bu vesileyle yetkililere bir kez daha sesleniyoruz, barışa da bir şans verin, silahları susturun!

Yaşasın kadın dayanışması

7 Mart 2012

Bundan 155 yıl önce 1857 yılının 8 Mart'ında Newyork'lu kadın işçiler 'eşit işe eşit ücret' ve '8 saatlik işgünü'talebiyle greve giderek çalıştıkları fabrikayı işgal ettiler. Ancak polisin müdahalesi sonucu çıkan yangında 129 kadın yaşamını kaybetti.

155 yıl önce emekçi kadınların talepleriyle başlayan direniş bugün de anlamını koruyor. Çünkü bugün halen kadınların düşük ücretle ve güvencesiz olarak çalıştırıldığı bir sömürü sistemini yaşıyoruz. Bugün halen kadınlar, dünyanın her yerinde emeklerine, bedenlerine, kimliklerine sahip çıkma mücadelesi veriyor.

Neo-liberal sistemin emekçiler üzerinde uyguladığı baskı, şiddet ve sömürü politikaları kadınlar üzerinde cinsiyet ayrımcılığıyla katmerli şekilde sürdürülüyor.

Yaklaşık 10 yıllık AKP iktidarı döneminde, kadın cinayetleri ciddi artış göstermiştir. Sadece kendisine demokrat olan siyasi iktidarın kadın özgürlüğünden anladığı ise kadının evde oturması ve üç çocuk doğurmasından ibarettir. Söylem ve uygulamaları da gösteriyor ki siyasi iktidar cinsiyetçi ve baskıcıdır. Erkek egemen kapitalist sistemde bir yandan işsizliği, yoksulluğu ve güvencesizliği kadınlara reva görenler diğer yandan ataerkil değer yargıları yüzünden günde beş kadın öldürmeye devam ediyor. Suçlular elini kolunu sallayarak aramızda geziyor. Hukuksal düzenlemeler yetersiz kalıyor, önlemler alınmıyor, kadınlar kaderlerine mahkûm edilmek isteniyor ve ne yazık ki bu zihniyet kadın cinayetlerini "münferit" göstermeye devam ediyor.

Öte yandan siyasi iktidarın yakın zamanda önümüze sunduğu 4+4+4 eğitim sistemi ile kız çocuklarının eğitim ve çalışma yaşamına katılımının azaltılması hedefleniyor.

Kadınlar toplumsal hayata dâhil olmaya çalışırken, 8 Mart öncesi KESK ve bağlı sendikalara düzenlenen operasyonla kadın yöneticiler gözaltına alınıyor, hiçbir muhalif sese tahammülü olmayan siyasi iktidar eliyle kadınlar toplumsal hayatın dışına itiliyor.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, kadınların cinsel, fiziksel, psikolojik olarak şiddete uğramadığı, iş gücüne ve istihdama katılımlarının önündeki engellerin kaldırıldığı, kadınların öldürülmediği ve eşitliğin göz ardı edilmediği bir ülkede, insanca yaşama isteğimizi bir kez daha talep ediyoruz. Tüm bu olumsuzlukların içinden, 8 Mart'ın mücadele ruhuyla çıkılabileceğine olan inancımızla kadınların eşitlik ve özgürlük kavgasını selamlıyoruz.

Yaşasın tüm emekçilerin sömürüye karşı birlik ve mücadelesi

Yaşasın Kadın Dayanışması

İş cinayetlerine davetiye çıkaranlar sorumludur!!

13 Mart 2012

2012 yılının henüz üçüncü ayında, ikinci büyük iş cinayetinin acısıyla sarsılmaktayız. Henüz Gökdere barajındaki işçilere ulaşılammışken önceki gün İstanbul Esenyurt'ta bulunan inşaat şantiyesinde çıkan yangında 11 işçi yaşamını kaybetti. Yakınlarına başsağlığı diliyor acılarını paylaşıyoruz.

Türkiye'de her gün 172 iş kazası, 4 ölüm, 6 sürekli iş göremezliğin meydana geldiği biliniyor. Bu anlamda ülkemizin ölümlü iş kazalarında Avrupa birincisi ve dünya üçüncüsü olduğu yetkililer tarafından da dile getiriliyor. Ancak sadece 2012 yılında yaşananlara bakıldığında dahi "iş kazalarından" değil "iş cinayetlerinden" söz etmemiz gerektiği netlik kazanıyor.

Gökdere barajındaki akıl almaz ihmallerin sorumluluğunu yürütmesi durdurulan Yönetmelik'e bağlayanlar, İstanbul Esenyurt'ta yaşanan facianın ardından da Türkiye'nin bir İş Güvenliği Yasasına ihtiyacı olduğunu ifade ediyorlar.

Oysa Türkiye'nin tüm kaynaklarını hızla özel sektöre devretme ve maliyetleri düşürerek aşırı kar etme esasına dayalı "büyüme" anlayışı, denetimsizliği ve kontrolsüzlüğü beraberinde getirerek geri dönüşü olmayan kayıpların yaşanmasına neden olmaktadır. Bu anlamda yürütme erkini elinde tutan siyasi iktidar sorunu mevzuat eksikliklerine yüklemekle sorumluluktan kaçamaz. Zira mevzuat ya da yasa, yaşanan sorunlardan sonra değil, önce oluşturulmak durumundadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, 11 işçinin can verdiği olayın ardından verdiği demeçte, çadır malzemesinin yanmaya müsait olduğunu, 40 işçinin kaldığı bir çadırda tek bir çıkış alanının bulunmasının eksiklik olduğunu belirtmiş, karşılıklı çıkış alanlarının bulunması gerektiğini ifade etmiştir. Çelik "Türkiye'nin iş güvenliği yasasına ihtiyacı olduğunu ve yeni iş sağlığı mevzuatının yakında yürürlüğe gireceğini" de sözlerine eklemiştir. Türkiye ekonomisinin olası krizlerini inşaat sektörünün büyümesiyle yamamaya çalışan bir anlayışın bu noktadaki denetimsizlikleri giderme yönünde her zaman "geç kalması" şaşırtıcı değildir.

Bir diğer yandan sermayenin önündeki engelleri kaldırmak için müthiş bir hızla torba yasalar, Kanun Hükmünde kararnameler çıkarılmaktadır. Yine aynı şekilde, kentlerimizi rant alanlarına dönüştüren 2B Yasası ya da kentsel dönüşüm uygulamalarına hız vermek için depremi bahane ederek hazırlanan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı hızla hazırlanabilmektedir. Her yeri inşaat alanına çevirebilecek yasalar hızla çıkarılıp mevzuatlar oluşturulurken, "Türkiye'nin bir İş Güvenliği Yasasına "ihtiyacı olduğunu ifade etmek asıl önceliğin ne olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Esenyurt'ta yaşanan facianın tekrarlanmaması için şu soruların ivedilikle yanıtlanmasına ihtiyaç vardır:

- İşçiler sağlık sigortası, çalışma süresi gibi yasa ile belirlenen çalışma koşullarına uygun olarak çalıştırılmakta mıdır?

İMO: Durdurun artık ölümleri!

İMO Yönetim Kurulu, Marmara Park AVM inşaatında çıkan yangında yaşamını yitiren 11 inşaat işçisinin ailesine başsağlığı dileyerek, aynı durumun tekrar gerçekleşmemesi için sorunların giderilmesi ve tedbirlerin alınması gerektiğini söyledi. İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Yönetim Kurulu, 11 Mart günü Marmara Park AVM inşaatında çıkan yangında 11 inşaat işçisinin yaşamını yitirmesine ilişkin yazılı açıklama yaptı. Başsağlığı dilenerek başlanan açıklamada, Türkiye'de tüm kaynaklarını özel sektöre devretme ve aşırı kâr etmeye "büyüme" anlayışı olduğu belirttikçe, "Mevzuat ya da yasa, yaşanan sorunlardan sonra değil, önce oluşturulmak durumundadır" denildi.

- İşçilerin iş güvenliği önlemleri bağlamında çalışma ve barınma koşulları denetlenmekte ve raporlandırılmakta mıdır?
- İşçilerin kaldığı çadırlar nasıl bir malzemeden yapılmıştır ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in açıklamasında olduğu gibi çadırlarda gerçekten tek çıkış noktası mı vardır?
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğünde yer alan “ İşçi koğuşlarının pencerelerinin üst kısımları, her zaman açılıp kapanacak şekilde (vasitaslı), yataklar, tabanla bağlantısı kesilecek surette karyola ve somyalar üzerine yayılacak, aralarında en az 80 santimetrelilik bir açıklık bulunacak, başuçlarına, özel eşyaların konması için, küçük etajer veya komodinler konacak, iki katlı karyola ranza kullanıldığı hallerde, katlar arasındaki yükseklik ile karyola somyaların genişliği 80 santimetreden az olmayacaktır.” ve “Koğuşların, soğuk mevsimlerde sağlığa uygun bir şekilde ısıtılması gerekir. Isıtmak için soba kullanıldığında, duman, gaz ve yangın tehlikesine karşı gerekli tedbirler alınacaktır.” hususları sağlanmış mıdır?

Basında çıkan haberlere göre yakın zamanda hazırlanmakta olan yeni bir İş Güvenliği Yasa tasarısı Meclis gündemine taşınacaktır. Bu güne kadar İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğine ilişkin yasal düzenlemeler sermayenin önündeki engelleri kaldırmaya, denetim süreçlerini özel sektöre devretmeye yönelik olmuştur. Bu tasarı da aynı anlayışın devam ettirildiği görülmektedir.

Tasarının hazırlanma sürecinde ve içeriğinde sendika ve meslek odaları adeta yok sayılmıştır. Bugün mevzuat eksikliğini bahane edenler hazırladıkları yeni yasa tasarısında da; alt işverenlerin (taşeronların) iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yükümlülükleri düzenlememiş, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun uygulamasını denetleme konusunda sadece teknik iş müfettişlerini yetkili kılmış, ev hizmetlerinde çalışanlar ve işçi istihdam etmeyen Bağ-Kur'luları kapsam dışında tutmuş ve İş kazası ve meslek hastalığı sayılan halleri sınırlandırmıştır.

Bugün için mevcut yasaların insan yaşamını öncele alan bir anlayışla uygulanması bile bu kayıpları yaşamamıza engel olabilecektir. Zira 4 Aralık 1973 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile çıkan ve hala yürürlükte olan İnşaat işyerlerinde İşçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğü “İşçilere ait yatıp kalkma yerlerinde ve diğer müstemilatında bulunması gereken sağlık şartları ve güvenlik tedbirleri” başlığı altında, işçilerin barınma koşullarının nasıl olması gerektiğini açık bir şekilde tarif etmiştir. Bu anlamda daha çağdaş standartların oluşturulması bir yana hiçbir standardın kurumsallaşması sağlanamamış, yürütme erki bu asgari koşulları dahi uygulattırarak denetimi sağlayamamıştır.

Yeni acılar ve kayıplar yaşanamaması için İşçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatı çalışanlar lehine yeniden düzenlenmelidir.

İnşaat Mühendisleri Odası suyuna ve geleceğine sahip çıkmaktadır!

23 Mart 2012

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1993 yılında suyun insan yaşamındaki önemini vurgulamak, içilebilir su kaynaklarının korunmasını ve çoğaltılmasını teşvik amacıyla her yılın 22 Mart gününü “Dünya Su Günü” olarak ilan etmiştir. Yine 2010 yılında Birleşmiş Milletler'in almış olduğu bir kararla temiz suya erişim temel insan hakları arasında yerini almıştır.

Ancak bu gün dünyada neoliberalizmin şekillendirdiği su politikaları Birleşmiş Milletlerin temiz suya erişimi bir temel insan hakkı kabul eden anlayışa uygun olarak oluşturulmamaktadır. Zira yine Birleşmiş Milletlerin açıklamış olduğu verilere göre halen Dünya üzerinde yaşayan 783 milyon kişi temiz içme suyuna erişememektedir. Su kaynaklarının özelleştirilmesi, çevre tahribatları sonucunda yok olması ve en önemlisi de suyun metalaştırılması süreçleri bugün artık tüm dünyayı tehdit etmektedir.

Türkiye'deki durum ise dünyanın genel halinden bağımsız değildir. Bu anlamda Türkiye'nin su zengini olarak sunulması gerçeği yansıtmamaktadır. Zira küresel ölçekte kabul görmüş kriterlere göre kişi başına düşen su miktarının yılda 8-10 bin metreküp ve üzerinde olduğu yerler su bakımından zengin sayılmaktadır. Yine aynı kriterlere göre kişi başına düşen su miktarının yılda 2 bin metreküpten az olduğu bölgeler suyun az olduğu yerler olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'de ise kişi başına düşen su miktarı yılda 1500 metreküp olup her geçen gün su fakirliği sınırı olarak tanımlanan 1000 metreküp değerine yaklaşmaktadır. Bu anlamda ülkemizin su kaynakları sınırlı ve kısıtlı olup, bu gerçeğe uygun politikalar üretilmesi bir zorunluluktur. Ancak bugün, mevcut siyasi iktidarın uygulamaya koyduğu neoliberal su politikaları nedeniyle anlayışla özel şirketlerin kar hırsına teslim

Bir kalkınma modeli ve stratejisinin ürünü olarak sunulan Türkiye'nin su kaynaklarına ilişkin politikalar, suyun boşa akıtılmayacağı yönlü bir aldatmacayla, bölge halklarının rızası alınmadan ve kaynakların kurumasına neden olacak şekilde hızla yürürlüğe konmuştur. Ülke genelinde çevresel ve sosyolojik etkileri hesaba katılmaksızın kurulmak istenen yüzlerce depolamasız Hidroelektrik Santral mevcuttur. Yürütmeyi durdurma kararları veya bölge halkalarının mücadelesi bir umut ışığı doğursa da memleketin her karışını satışa çıkarmaya ant içmiş siyasi iktidarın geleceğimizi elimizden almaya çalıştığı bir gerçektir.

Geçtiğimiz ay Gökdere Barajında yaşanan facia, Türkiye’de su üzerinden yürütülen politikaların ne denli kontrolsüz bir şekilde işlediğine acı bir örnektir. Türkiye tarihi boyunca DSİ tarafından, yüzlerce depolamalı su santrali (baraj) inşa edilmiş, ancak böylesi bir facia yaşanmamıştır. Cumhuriyet tarihi boyunca, proje yapan, imal eden ve denetleyen bir kurum olan DSİ’nin kurumsal kapasitesi, yakın tarihimizde bilinçli bir şekilde adım adım uygulamaya konulan düzenlemelerle düşürülmüştür. DSİ gibi köklü bir kurumun içinin boşaltılması, yüksek bütçelerle yapılan ve uzun vadeli kullanımı öngörülen kamu yatırımlarının, özel sektörün insafına terk edilmesi ve denetimsiz bırakılması anlamına gelmektedir. Bugün geline nokta DSİ Genel Müdürü dahi “HES inşaatlarını tek tek kendi imkânlarımızla denetleme imkânımız yoktur” diyebilmektedir. Oysa su kaynaklarının doğru ve etkin kullanımı su yapılarının kamu kurumları tarafından, kamu yararını gözeterek yapılması ve denetlenmesinden geçmektedir.

Benzer bir şekilde siyasi iktidarın su kaynaklarını özel sektöre devretme yönündeki hırsları, yaşamalarına ve derelerine sahip çıkanlar üzerindeki baskıdan kolaylıkla anlaşılabilir. Metin Lokumcu'yu ölüme sürükleyen, Gökdere'de insanlarımızın hayatlarını kaybetmelerine neden olan bu anlayış temiz suya erişimi bir insan hakkı olarak ya da bir kamu hizmeti olarak görmekte, su kaynakları üzerindeki tüm tasarrufu özel şirketlere devretmektedir.

DSİ verilerine göre, Türkiye genelinde inşa edilmekte olan HES projeleri sayısı toplam 1500'ü bulmuştur. HES'ler sadece suyun metalaştırılması ve bu yolla doğanın tahrip edilmesi anlamına gelmemekte aynı zamanda su kaynaklarının etrafında yaşayan insanlar için bir yaşam tarzına müdahale anlamını taşımaktadır. Hasankeyf'in sular altında kalmasına neden olacak ya da Munzur'u kurutacak hiçbir proje, kaynakların etkin kullanımı ile açıklanamaz. Tarihten bugüne insanoğlu tüm yerleşkelerini su yakınlarına kurmuş buralarda yaşayan insanlar için "su" sadece biyolojik bir ihtiyaç olmanın ötesinde bir kültür inşa etmiştir.

Ülkenin her yerinde yaygınlaşan ve özellikle de Karadeniz’de yoğunlaşan HES projeleri dere ve nehirlerden gelir elde eden ya da oradaki sosyal yaşamın bir parçası olan suyun halkımızın elin-

DÜNYA SU GÜNÜ'NDE YAPILAN AÇIKLAMALARIN ORTAK MESAJI:

Su ticari mal değil, doğal varlık

İMO, ZMO ve TEMA, Dünya Su Günü dolayısıyla yaptıkları açıklamalarda suyun ticarileştirilmek istenmesine dikkat çekti. Açıklamalarda, suyun ticarileştirelemeyeceği, kamusal hak olduğu ifade edildi

YUNUS ALAÇAM

Dünya Su Günü'nün kutlandı. Birleşmiş Milletler'in kabul ettiği ve 22 Mart olarak her yıl kutlanılan su günü çeşitli etkinlik ve açıklamalarla kutlandı. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) İstanbul Şube Başkanı Ahmet Atalık ve TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası yaptığı açıklamalarda suyun gidecek piyasalaşmasına dikkat çekti.

[illegible]

"SU DOĞAL VARLIKTIR"
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı Ahmet Atalık yaptığı açıklamada son olarak şu ifadeleri kullandı: "Su en önemli doğal varlıktır. Susuz bir hayat mümkün değildir. Yaşamak

**Birleşmiş
Millîyetler'in kabul
ettiği ve 22 Mart'ta
belirlendiği Dünya Sa
Günü, dün çeşitli
etkinliklerle kutlandı**

için otun, böceğin, kuşun, insanın, kısacası tüm canlıların sözünde haklı varlık, tartışılmaz bir gerçektir. Odamızın da içerisinde yer aldığı "Suyun Ticarileştirilmesine Haya Platformu" bu konuda ki omurlu mücadelesini devam ettirmektedir.

'POLİTİKALAR KONTROLSUZ'
TMMOB İnşaat Mühendisleri tarafından yapılan açıklamada, "İnşaat sektöründe denetimler yapılmamakta, denetimler yapılmak istenmesine yapılan vaatler yerine getirilmemektedir. Adana'da Gökdere Barajı'nda işin başında faciaya dikkat çekildi. İnşaat

TEMA

Ülkemiz su fakiri

TEMA Yalvarım İki Tercüme! Mehmet Özdemir, şu kulağınla dinledikler bencilerim tarım sektöründe alınması ve modern tarıma yönlendirilimi hiç görmedim yağınlaştırmama gerektikçiler belediye. Öncüleri paçacı akladım: "Kalkınma Bakanlığı onay süz güvendi, adli, kalkınma ve tarıma, verim ve sürdürülebilir be kışınla imatlayıp ıyran ıyran söndürmedim. Edoğdu yılmaz deniz suyu baidir. Ne öfeli ve on ay salırmama "Kıran" mı? değı, "değı" denir" ıydu herkele bilmemdek. Bırsın kışın değı değı değı süz rejiminde etimledikler. Su fırlat on kışınlar, su varılmaz kışın ve yöknetim politikaları acilen beirilemedir", dedi. Dış Su Günlü'ne, değı mıras on, su varılmaz, değı, kışın ıyran suyu ıydu beğı gızelebilir. TEMA İktisadi faaliyetler hazırlama "Su Kanunu ıyrsın" be paçalaması ıy çalıta beirilebilir".

şında, "Göködere Barajı'nda yaşanan facia, Türkiye'de su üzerindeki yürütülen politikaların denetim kontrolü bir şekilde sağlanmadığına bir örnektir," demiştir. "Su kaynaklarımız ve geleceğimiz zarar vermemi uygulamalarıyla giderek arttığı bir dönemde "Dünya Su Günü"nü kutlamak, söz konusu uygulamaları teşhir etmek ve tepki göstermek anlamına gelmektedir" diyen açıklamasının sonunda, suya ve geleceğin sahip olmasını bir sorumluluk olarak görerek **İşaret Mübadelesi Odamı'nı** dünya su gününü kutlamakla su bulayacağına şüphelendiği belirtildi.

den alınması anlamına gelmektedir. Bu anlamda HES projelerinin yapımı yönündeki karar alma süreçlerinde etkili olması gereken Çevresel Etki Değerlendirme Raporları bugün artık gerçek durumu yansıtmaktan uzak hale gelmiş, yatırımlara meşruiyet kazandırma işlevine indirgenmiştir. Bilimsel olmayan verilere dayanarak hazırlanan ÇED raporları birer formaliteye dönüşmüştür.

Türkiye'nin su kaynaklarını son derece pervasız ve akıl dışı projelerle satışa çıkaran siyasi iktidar bu tutumunu bir an önce değiştirmelidir. Kaynakların etkin kullanımı için suyun bir hak olarak görülmesi ve su politikalarının toplumun tüm bileşenlerinin katılımıyla yeniden düzenlenmesi şarttır. Aksi takdirde geri dönüşü olmayan tahribatlar yaşanacak ve ülkemizin sınırlı su kaynakları yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

Su kaynaklarımıza ve geleceğimize zarar veren uygulamaların giderek arttığı bir dönemde “Dünya Su Günü ”nü kutlamak, söz konusu uygulamaları teşhir etmek ve tepki göstermek anlamına gelmektedir. Suyuna ve geleceğine sahip çıkmayı bir sorumluluk olarak gören İnşaat Mühendisleri Odası dünya su gününü bu bilinçle sahiplenmektedir.

Gelen Talep Üzerine Basına Gönderilen Açıklamalar

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp'in ODE Pusula Dergisinin sorularına verdiği yanıtlar.

21 Nisan 2011

1- Kuzey Afrika Türk inşaat sektörünün gücünü gösterdiği en önemli noktalardan biri. Son dönemde Tunus, Mısır ve Libya'da yaşanan olaylar Türk inşaat sektörünü de olumsuz etkiledi. Yaşanan olaylardan önce bu ülkelerde Türk inşaat sektörü nasıl bir güce ve imaja sahipti? (Rakamlarla ve oradaki işgücünü dikkate alarak soruyu yanıtlayabilirsiniz)

Türkiye'nin yurtdışı müteahhitlik işlerinde lider konumunda bulunan Rusya pazarının global krizden etkilenmesi ve daralması sonucu Türk firmaları yeni pazarlar aramaya yönelmiştir. Alternatif pazarlar rağbet gören 30 milyon kilometrekareyi aşan yüzölçümü ve 1 milyarı geçen nüfusu ile Afrika kıtasıdır.

Kuzey Afrika'da 2008 yılında yüzde 28 olan şehirli nüfus günümüzde yüzde 40'a ulaşmış bulunmaktadır. Yaşanan hızlı nüfus artışı ve kentleşme projelerinin hayata geçirilmesi çalışmaları Kuzey Afrika ülkelerini Türk inşaat firmaları için bir cazibe merkezi haline getirmiştir. Öte yandan bölge sanayileşme düzeyinin oldukça düşük olması nedeniyle her türlü inşaat ve yapı malzemesi ile sanayi yatırımına uygun bir pazar konumundadır.

Örneğin Libya'da inşaat sektörü ülke ekonomisinin %4 ünü oluşturmakta ve 800.000 kişiye istihdam sağlamaktadır. Türk müteahhitlerinin hizmet ihraç ettiği ilk ülke olma özelliğini taşıyan ülkede 1970'lerden günümüze kadar yaklaşık 26 milyon dolarlık proje üstlenilmiş bulunmaktadır.

Konut, otel, havaalanı, demiryolu, büyük sanayi tesisleri inşaatları gibi oldukça geniş bir yelpazede hizmet üretmekte olan Türk firmalarının bölgede ciddi bir iş hacmi bulunmaktadır. Ayrıca 2010 yılında inşaat malzemesi ihracatının %13'ü bu bölgeye gerçekleşmiştir.

2- Bu ülkelerde yaşanan iç savaşlar Türk inşaat sektörünü nasıl etkiledi? Olayların sektöre yansımaları nasıl oldu? İnşaat sektörünün en çok hangi kolları bu olaylardan etkilendi?

Kuzey Afrika ve Ortadoğu'da yaşanan iç savaşlar Türk inşaat sektörünü ciddi anlamda ve olumsuz etkilemiştir. Olayların olduğu bölgelerde üretimler durmuş, işçilerimiz olayların içinde kalmış, yağma ve talanlar şantiyelere kadar ulaşmıştır. Şantiyelerinde talan edilen malzemelere ilişkin henüz sayısal veriler bulunmamaktadır.

Öte yandan, bölgedeki ülkelerle olan ticaret ilişkiler ve sevkiyatlar da durmuştur. İhraç edilen inşaat malzemelerinin bazıları yolda kalmış, bazıları geri dönmüş olup bir kısmı da limanlarda bekletilmektedir.

Önemli bir başka konu da alacakların tahsilatı ve sürecin nasıl gelişeceği konusunda yaşadıkları belirsizliktir.

3- Bugünden sonra, sektörün bu bölgelerdeki geleceğini nasıl görüyorsunuz? Bu durumun hem inşaat sektörüne hem de Türk ekonomisine yansımaları nasıl olacak? Dengeler nasıl değişecek, sektör kendisine nasıl bir yol çizecek?

İnşaat sektörü, diğer sektörler üzerindeki etkisi de göz önünde bulundurulduğunda ülke ekonomisinin lokomotif sektörü olarak tanımlanmaktadır. Sanayi, ticaret ve pazarlama boyutları ve istihdama katkısı ile Türkiye ekonomik kalkınmasında büyük rol oynamaktadır. İnşaat sektörü 2010 yılının ikinci çeyreğinde %21.9 büyüme oranı kaydetmişti.

Bölgede şu an bir belirsizlik hakimdir. Bölge ülkelerinde oluşan veya oluşacak yeni yönetimlerin henüz bu konuda açıklanmış bir politikaları bulunmamaktadır. Yeni dönemde yatırımların tamamen durdurulması ve/veya alacakların tahsilatlarında yaşanacak sorunlar inşaat sektöründe, dolayısıyla ülke ekonomisinde ciddi sorunlar doğuracaktır.

4- Sizce, bu ülkelerde faaliyet gösteren inşaat firmaları, bundan sonra kendilerine nasıl bir rota çizmeli? İnşaat firmaları dışında hükümet ve dernekler konuyla ilgili ne gibi çalışmalar yapabilir?

Bölgedeki belirsizlikler çözüme kavuşmadan bu konuda yorum yapabilmek mümkün değildir. Bölgedeki yönetimlerin oluşmasından sonra öncelikle zarar tespitleri yapılmalı, sorunun çözümü taraflarıyla birlikte üretilmelidir.

5- Mısır, Tunus ve Libya dışında, bu ülkelere yakın olan bölgeler de bu karışıklıktan etkileniyor mu? Sektörün bu ülkelerdeki durumu ve geleceği nedir?

Türkiye'nin ayaklanmaların sürmekte olduğu ve/veya sıçrama ihtimali olan ülkeler ile yüklü miktarda ihracat ilişkileri bulunmaktadır. Bahreyn, Cezayir ve Yemen ile şu anda ticari ilişkiler devam etmektedir. Bölgede yaşanan karışıklığın bu ülkelerde yansıması halinde ticari ilişkileri-
miz zora girecektir.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp'in Dudullu OSB Dergisi için kaleme aldığı yazı.

2 Mayıs 2011

Ulaştırma Politikaları ve İstanbul

İnşaat Mühendisleri Odası, bir dünya başkenti olan İstanbul'un ulaşım sorunu için kalıcı çözümler üretecek politikaları ve uygulamaları dönem dönem kamuoyuyla paylaşmakta, İstanbul kentinin ve halkının sorunları ile yakından ilgilenmektedir. Bu bağlamda Odamız, İstanbul'un ulaşım sorununun çözümü için, ülke genelindeki taşımacılığın planlı bir programla "bütünlüklü" ve "entegre" kılınması gerektiğini sık sık dile getirmektedir.

Bugün dünyada; kent içi ve kent dışı taşımacılığın birbiriyle uyumlaştırıldığı, denizyolu, hava-yolu, karayolu, demiryolu ile yapılan taşımacılığın birlikte değerlendirildiği, taşımacılıkta oluşan taleplerin alternatifleriyle birlikte ele alındığı ve öncelikle toplu taşımacılığı birincil kılan ulaşım politikalarının uygulandığı görülmektedir. Ülkemizde ise yük ve yolcu taşımacılığındaki talepler; tüm ulaşım çeşitlerini kapsamayan, toplu taşımacılığı birincil kılmayan politikalar ile çözülmeye çalışılmaktadır.

Karayolu taşımacılığına ağırlık verilmesinin yol açtığı yüksek maliyet ve yatırım maliyetlerindeki artış sonucunda, verimsiz yol kullanımı ile arazi kayıpları, gürültü ve çevre kirliliği meydana gelmekte; ekonomik olmayan irrasyonel yatırım kararlarıyla ülkemizde dengesiz ve çarpık bir ulaşım

sistemi oluşturulmaktadır. Karayolu merkezli, uzun vadeli planlamaya dayanmayan yanlış politikalar, trafik güvenliği açısından da ciddi sorunlar yaratmaktadır.

Gerek İstanbul için gerekse tüm Türkiye için, ulaşım politikalarının sorun üreten değil sorun çözen bir yaklaşımla oluşturulması, bütünlüklü ve bilimsel verilere dayanan bir yaklaşıma ek olarak, konunun disiplinler arası bir perspektifle ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle de sadece karar alma süreçlerine değil, planlama modellerinin oluşturulmasından uygulanmasına kadar tüm süreç boyunca bilim insanlarının, meslek örgütlerinin katılımı sağlanmalıdır.

“Ulaştırma” her şeyden önce bir kamu hizmet alanıdır. Bu gerçeğin göz ardı edilmesi ve ulaşım sorunlarına sektörel çözümler üretilmesi, kalıcı, planlı, halk yaşamını güvence altına alan, geleceğe dönük politikaların hayata geçirilmesini engellemektedir. Bu bağlamda odamızın İstanbul kenti ulaştırma politikalarına yönelik şu şekilde özetlenebilir:

- Kent içi yolcu taşımacılığında temel ilke ve strateji, raylı sistem yatırımlarını artırarak toplu taşımacılığa ağırlık verilmesi ve bu şekilde de oto-mobil kullanımının kısıtlanması olmalıdır. İstanbul’da trafiğe çıkan araç sayısının azaltılmasının yolu kısa vadede otobüs, metrobüs vb. toplu taşımacılığa hizmet eden tercihi yolların artırılması, uzun vadede ise gerçek çözüm olan raylı sistemlerin hayata geçirilmesidir.
- Kent içi ulaşımında büyük bir rahatlama sağlanması beklenen raylı sistemler, yanlış güzergah seçimleri, zamanlama planlamasında yapılan hatalar, standart gözetmeyen yanlış sistem ve araç seçim kararları nedeniyle kent yaşamına gereken katkıyı sağlayamamakta ve önemli kaynak kaybına sebep olmaktadır. Bu bağlamda İstanbul’un ulaşım sorunu ancak doğru planlanmış, kent içi raylı sistem yatırımları ile çözülebilecektir.
- İstanbul’un bütünlüklü ve bilimsel verilere dayanan bir ulaşım master planı yapılmalı, planlamada karayolu, denizyolu ve raylı sistem taşımacılığı birlikte düşünülmeli, aralarındaki aktarma ve eşgüdüm sağlanmalıdır. Ulaşım master planında İstanbul’un çevre yapısı, ekonomisi, tarihsel ve kültürel dokusu gözetilmelidir.
- İstanbul’da, kent içi ulaşımın genel ilkelerine aykırı olarak yapılan katlı kavşaklardan, alt/üst geçitlerden, vazgeçilmelidir. Çok zorunlu olmadıkça yeni kavşak, köprü ve yol genişletme çalışmalarından kaçınılmalıdır.

3. Köprü Projesi Mevcut Sorunlara Çözüm Değildir

Son derece büyük bir metropol olan İstanbul’da nüfus artışı yılda %4, araba sahipliğindeki artış ise yılda %16’ya karşılık gelmektedir. Söz konusu veriler en iyimser bir şekilde yorumlandığında, mevcut boğaz köprülerinden geçiş oranı %6 olarak kabul edilirse 2000 yılında 130 milyon araç geçişi olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Aynı mantıkla bu rakam 2020’de 430 milyona ulaşacaktır. Bu ürkütücü tablo 3. köprü için gerekçe olarak öne sürülüyorsa, 2020 yılına kadar 5 köprü daha inşa etmek gerekecektir. Söz konusu bilimsel veriler sonu olmayan köprü inşaatlarının bir çözüm oluşturmadığını tersine bir kısır döngüye yol açtığını gözler önüne sermektedir.

SERDAR HARP
İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Ulaştırma politikaları ve İstanbul

Karayolu taşımacılığına ağırlık verilmesinin yol açtığı yüksek maliyet, verimsiz yol kullanımı ile arazi kayıpları, gürültü ve çevre kirliliğinin yanı sıra, ekonomik olmayan irrasyonel yatırım kararlarıyla ülkemizde dengesiz ve çarpık bir ulaşım sistemi oluşturulmaktadır.

Ulaştırma politikalarının uygulanması gerekmektedir. Ülkemizde ise yolcu ve yolcu taşımacılığında temel ilke ve strateji, raylı sistem yatırımlarını artırarak toplu taşımacılığa ağırlık verilmesi ve bu şekilde de otomobil kullanımının kısıtlanması olmalıdır. İstanbul’da trafiğe çıkan araç sayısının azaltılmasının yolu kısa vadede otobüs, metrobüs vb. toplu taşımacılığa hizmet eden tercihi yolların artırılması, uzun vadede ise gerçek çözüm olan raylı sistemlerin hayata geçirilmesidir.

şekilde özetlenebilir:

• Kent içi yolcu taşımacılığında temel ilke ve strateji, raylı sistem yatırımlarını artırarak toplu taşımacılığa ağırlık verilmesi ve bu şekilde de otomobil kullanımının kısıtlanması olmalıdır. İstanbul’da trafiğe çıkan araç sayısının azaltılmasının yolu kısa vadede otobüs, metrobüs vb. toplu taşımacılığa hizmet eden tercihi yolların artırılması, uzun vadede ise gerçek çözüm olan raylı sistemlerin hayata geçirilmesidir.

• Kent içi ulaşımında büyük bir rahatlama sağlanması beklenen raylı sistemler, yanlış güzergah seçimleri, zamanlama planlamasında yapılan hatalar, standart gözetmeyen yanlış sistem ve araç seçim kararları nedeniyle kent yaşamına gereken katkıyı sağlayamamakta ve önemli kaynak kaybına sebep olmaktadır. Bu bağlamda İstanbul’un ulaşım sorunu ancak doğru planlanmış, kent içi raylı sistem yatırımları ile çözülebilecektir.

İstanbul'a 1. köprü yapıldığında kentin giderek iç bölgelere doğru çekildiği, 2. köprü ile birlikte, kentin kuzey ormanlarına ve havzalara doğru genişlediği bilinen bir gerçektir. 2. köprü inşa edilmeden önce, 1980 ve 1985 arasında Sultanbeyli'de nüfus artışı yüzde 200 oranına karşılık gelmekteyken, 2. köprü'nün ulaşım açıldığı tarih olan 1988'den itibaren yine Sultanbeyli'de nüfus yüzde 2200 artmıştır. Köprülerin inşa edildiği güzergahların etki alanı kentin oluşumunu ve yayılımını belirlemektedir. 3. köprü bir kenti oluşturan bu unsurlar arasındaki korelasyon düşünülmezsizin planlanmıştır. Köprü için belirlenen güzergah Riva ve Şile bölgelerini kapsamaktadır. İstanbul'un suyunu ve oksijenini sağlayan havzaları ve ormanları barındıran bu alan yerleşime açılacaktır.

1995 yılında 3.köprü için bir cinayettir benzetmesi yapan dönemin İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Recep Tayyip Erdoğan 2007 yılında Başbakan olarak şu açıklamayı yapmıştır: "Her gün köprüleri geçerken trafik sıkışıklığında yaşanan toplam bir saatlik fuzuli bekleme (gecikme) süresi ülke ekonomisine yılda 4 milyar dolarlık zarar demektir". İstanbul halkının trafik yoğunluğu nedeniyle yaşamış olduğu sıkıntıya ek olarak yapılan "kâr - zarar" hesabı Türkiye'yi yönetenlerin kendi hareket noktalarını ele vermektedir. İstanbul'un hem sosyal hem de kentleşme durumu bakımından en önemli alanlarından olan Riva ve Şile, yerleşim alanına dönüştürülerek aslında kâr getirecek rant alanları olarak düzenlenecektir.

İstanbul'un kent içi trafiği olumsuz yönde etkileyecek 3. köprüye değil en az 500 kilometre metroya, yüzde 2.2 oranında yararlanılan deniz ulaşımının % 20'ye çıkarılmasına, tercihli otobüs yolu, metro, denizyolu ve demiryolu arasında doğru bir entegrasyonun kurulmasına ihtiyacı vardır. Tüm bu ihtiyaçlar ancak, araç artışını minimize edecek ve kent merkezlerine araç girişlerini kısıtlayacak planlı ve entegre bir toplu taşıma programı ile gerçekleştirilebilir.

Başbakan'ın, boğaz trafiği üzerinden temellendirdiği ve kamuoyuna "Çılgın Proje" olarak yansıtılan "proje" ile ilgili açıklamalarını da endişe ile izlemekteyiz.

İstanbul kenti için hazırlandığı iddia edilen "proje" sadece genel seçim öncesi siyasal rant elde etmeye yönelik bir vaatten ibaret olmadığı gibi, İstanbul'un kuzey ormanlarını ve su havzalarını iktidar yanlısı sermaye çevrelerine rant sahası haline getirmeyi, bilim ve akıl dışı 3. Köprü projesini bu projeye eklemlemeyi amaçlamaktadır. Başbakanın açıklamasının ardından kârdan başka bir ilkesi olmayan sermaye gruplarının konuya gösterdikleri yakın ilgi, tasarlanan "proje"den asıl kimlerin fayda sağlayacağını ve projenin aslında kimler için tasarlandığını yeterince ortaya koymaktadır. Başbakan'ın açıklamasından 5 saat sonra özel bir firmanın 45 ayrı alanda "Kanalİstanbul" adının marka tescili için başvurmuş olması buna en çarpıcı örnektir.

Türkiye halkının kâr ve rant odaklı "projeler" üreten bir yaklaşımla değil, kamu hizmeti üreten bir perspektifle hayata geçirilebilecek, kalıcı, planlı, halk yaşamını güvence altına alan, geleceğe dönük politikalar üreten bir anlayışla yönetilmeye ihtiyacı vardır.

İstanbul için üretilmesi gereken en acil ve önemli çalışma, olası marmara depreminde riskin azaltılmasına yönelik projeler olmalıdır. Bu nedenle genel seçim öncesi İstanbul'daki kaçak ve ruhsatsız binalara deprem güçlendirme izni verilmesi yönlü açıklamaları da, İstanbul'daki kaçak yapılaşmaya meşruiyet kazandırması bakımından endişe verici bulduğumuzu belirtmek isteriz. Kısa vadeli siyasal kazanımlar elde etmek için politika üretenler, olası İstanbul depreminde yaşanacak kayıplardan da sorumlu olacaktır. Bu nedenle yetkililerin ivedilikle imar denetim mekanizmalarını işler hale getirip güçlendirmesi gerekmektedir. İnşaat Mühendisleri Odası, gerek "deprem" gerekse "ulaşım" konusunda, İstanbul'u ilgilendiren her meselenin takipçisi olmayı sürdürecektir.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp'in Özgür Gündem Gazetesinin sorularına verdiği yanıtlar.

2 Kasım 2011

1- Birincisi; Van depremine ilişkin raporda belirtilen önemli hususları detaylandırabilir misiniz?

Van'da yaşanan depremin ardından TMMOB olarak 60 kişilik bir heyetle deprem bölgesindeki halkımızla dayanışma ve incelemelerde bulunmak için bölgeye gitmiştik. 26 Ekim 2011 tarihinde bir Basın açıklaması yaparak görüşlerimizi kamuoyuyla paylaşmıştık.

TMMOB heyeti olarak yapmış olduğumuz açıklamada Türkiye 'nin %95'i ve nüfusun da %98 inin deprem riski altında yaşamakta olduğu gerçeğini ifade ettik. Türkiye'de yapı üretim süreci dolayısıyla da yapı stoku sorunludur. Çünkü yer seçiminden başlanarak anahtar teslimine kadar ciddi anlamda mühendislik hizmeti alınmamış ve denetlenmemiştir. Yani Türkiye'nin yapı stoku olası depremlerin doğal afete dönüşmesini engelleyecek veya karşılayacak nitelikte değildir.

Van Gölü'nün kuzeydoğusundaki Çaldıran Fayı'nın 1976'da 7.3 büyüklüğünde bir deprem üreterek kırılmış olduğu, aradan geçen 35 yıllık sürenin önemli bir enerji birikimine neden olduğu, fay hattında her an yeni bir kırılmanın gerçekleşebileceği bilim insanlarınca dile getirilmekteydi. Bu gerçeğe rağmen Van 2001 yılında 19 pilot ilde başlatılan Yapı Denetim sistemine dahil edilmemiştir. Özel durumu hesaba katılmaksızın Van ili de 1 Ocak 2011 tarihinde tüm diğer iller gibi yapı denetim sistemine katılmıştır.

Van'daki gözlemlerimiz deprem öncesinde deprem nedeniyle yaşanacak olası kayıpları önleme doğrultusunda atılması gereken adımların atılmadığı, mevcut yapı stokunun iyileştirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmadığı yönündedir. Ayrıca deprem sonrasında da krizi yönetmek için gereken organizasyonun sağlanamadığı ve afet yönetiminin iflas ettiği görülmüştür.

İnceleme yaptığımız tarihte (25.10.2011) depremin ardından 2 gün geçmesi olmasına rağmen arama kurtarma faaliyetlerinin sistematik ve düzenli bir şekilde yürütülemediği, çadır kentlerin kurulmadığı, kullanma suyu, elektrik v.b. altyapının tamamen iflas ettiği gözlemlenmiştir. Ayrıca ülkenin her yanından büyük fedakârlıklarla toplanan yardım malzemelerinin yerine ulaştırılmadığı ve tam bir karmaşanın hüküm sürdüğü görülmüştür.

2- İkincisi; kişisel gözlemlerinizi neydi, raporda belirtmediğiniz konular varsa onlara değinebilir misiniz?

İncelemelerimiz sırasında komple göçen ve yıkılan binaların hemen yanında aynı dönemde yapılmış, aynı kat adedine sahip, aynı büyüklükte diğer binaların depremi çok az hasarlı veya hasarsız olarak atlattıkları gözlemledik. Yıkılan binalarda yapılan teknik incelemelerde, yılanmamış ve elenmemiş dere kumu kullanıldığı, agrega karışımlarının standartlara uygun olmadığı, demir donatının eksik veya yanlış bağlandığı tespit edilmiştir. Bu durum, yukarıda bahsettiğimiz denetim yetersizliğinden kaynaklanmaktadır, çünkü yıkılan binalarda kullanılan malzemenin ve işçiliğin standartlara uygun olmadığı gerçeği (herhangi bir denetim sistemi işlemediği için) ancak depremin yıkımından sonra fark edilebilmiştir.

Yaptığımız araştırmalarda, beton santrallerinin hiçbirinde Kalite Güvence Sertifikasının (KGS) olmadığı görülmüştür, bu nedenle de ürettikleri betonların niteliği hakkında bilgi sahibi olunamamaktadır. Bu durum önümüzdeki dönem yapılacak teknik çalışmalarla daha net olarak belirlenebilecektir.

Ayrıca okul, hastane, cezaevi v.b. kamu yapılarında ortaya çıkan hasarın kamu yapılarının hiçbir şekilde denetime tabi tutulmaması nedeniyle ağır olduğu görülmüştür. Bu durum ise herkesin bildiği gibi, bugüne kadar görev alan siyasi iktidarların siyaseti finanse edebilmek ve diyet borcu ödeyebilmek için kamu ihalelerini yandaşlarına vermelerinden ve maliyeti düşük tutup kar marjını yükseltebilmek için yapı denetiminden kaçınmalarından kaynaklanmaktadır.

3- üçüncüsü; başbakan iktidarı kaybetseler de kaçak yapıları yıkacaklarını duyurdu. burda iki önemli soruya yanıt arıyoruz. bir; şimdiye kadar başbakan nerdeydi? 10 yıldır iktidarda değiller mi? büyük belediyelerin önemli kısmında yaklaşık 20 yıldır yönetimdeler. burdan şuraya varıyoruz. Bu yıkımların sorumlusu yok mu? ikincisi; bu kaçak yapıların yıkımı yeni bir rant dalgasının üzerine kurulu olma riski taşıyor. daha evvelki kentsel dönüşüm projeleri bize bu konuda ipuçları veriyor. bu konuda nasıl riskler var. gerçekten depreme dayanıklı kent yapıları inşasında sorunlar nerde, bize genel bir tablo çizebilir misiniz?

Başbakan depreme karşı bir önlem olarak kaçak yapıların tamamının yıkılacağını ifade etmektedir. Yapı stokunun durumu belirlenmeden ve yapı envanteri çıkartılmadan, bir anlamda her yapının depreme karşı dayanıklılığını ortaya koyan bir karnesi oluşturulmadan yapılacak yıkım ve yenileme çalışmalarının doğru olmayacağını düşünüyoruz.

Türkiye'nin yapı stokunun %40'ı kaçak, %67'si ise iskân ruhsatı yani oturma izni olmayan yapılar. Özellikle popülist politikalarla kaçak yapılaşmaya izin veren, yapı üretim sürecini denetlemeyen yerel ve merkezi yönetimlerin bu durumda belirleyici oldukları ve olumsuz katkı sundukları bilinmektedir. Ancak iskan izni olan yapıların bir çoğunun da (imalat tarihleri, kullanılan yapı malzemesi ve mevcut deprem yönetmeliğine uygunluğu düşünüldüğünde) depreme dayanıklılıkları kuşkuludur. Bu anlamda yapı stokunun sağlıklı olarak yenilenebilmesi için, öncelikle yapı envanteri çıkarılmalı sonra, kısa, orta ve uzun vadeli planlar dâhilinde güçlendirmeye uygun olan yapılar güçlendirilmeli, güçlendirmeye uygun olmayan yapılar ise yıkılıp yeniden inşa edilmelidir.

Ancak bu çalışmalar insanların sağlıklı konutlarda yaşama hakkına karşılık devletin yapması gereken bir uygulama olarak görülmelidir. Bu nedenle çalışmalar bu konutlarda yaşayan halkı sosyal çevrelerinden kopartmadan, aynı çevre içerisinde yaşamalarını sağlayarak, gerek bütçeden ayrılan payın gerekse de uluslar arası finans kuruluşlarından alınacak uzun vadeli kredilerin desteğiyle, geri ödemesi halkın bütçesine uygun olacak şekilde insan odaklı bir anlayışla planlanmalı ve hayata geçirilmelidir.

Bugüne kadar kentsel dönüşüm adı altında yapılan uygulamalara bakıldığında (ağırlıklı olarak TOKİ uygulamaları) yapılan işin sosyal konutlar üretmek değil, halkın bulunduğu çevreden uzaklaştırılması ve yapılan lüks konutlar aracılığı ile oluşan rantın birilerinin cebine aktarılması şeklinde olduğu bilinmektedir. Korkumuz odur ki deprem bahane edilerek yapılmaya çalışılan kentin oluşturduğu rantın belli odaklara aktarılacağıdır. Umudumuz odur ki bu uygulamanın az önce ifade ettiğimiz çerçevede insan odaklı politikalar ışığında yapılacağı ve yapılması gerektiğidir. Ayrıca bilindiği gibi TOKİ kentlerin en çok rant getiren alanlarında kentsel dönüşüm ve kentsel yenileme çalışmaları yapmaktadır. Oysa kentlerin bütüncül bir anlayışla kent düzeyinde bir plana uygun olarak dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu nedenle yapılacak olan çalışmalar kentin bütününe uygun bir plan dahilinde gerçekleştirilmeli ve geleceğe dönük kılınmalıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp'in Halkbank'ta Beraber Dergisi için kaleme aldığı yazı.

5 Aralık 2011

Depremle yaşamak mümkün...

Türkiye en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarından birinin üzerinde yer almaktadır. Bu nedenle her an büyük ve yıkıcı depremlerin yaşanması olasıdır. Son yüzyılda ülkemizde neredeyse her on yılda bir yıkıcı bir deprem meydana gelmiş ve bu depremlerde yüzlerce hatta binlerce insanımız hayatını kaybetmiştir.

Resmi kayıtlara göre 1900 yılından bu yana Türkiye topraklarında 223 büyük deprem yaşanmış, bu depremler sonucu yaklaşık 87 bin kişi hayatını kaybetmiş (gerçek rakam 100 binin üzerindedir) ve 549 bin konut yıkılmış veya ağır hasar almıştır. Ülkemiz ile ilgili dikkat çekici diğer bir husus ise yaşanan orta büyüklükteki depremlerin de depremin büyüklüğüyle orantısız düzeyde can ve mal kaybına yol açmalarıdır. 19 Mayıs 2011 tarihinde Kütahya-Simav'da yaşanan 5,7 şiddetindeki depremde 3 kişi, Van-Erciş'te meydana gelen 7,2'lik depremin ardından Van merkezde yaşanan 5,6 büyüklüğündeki depremde ise 44 kişi hayatını kaybetmiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası her fırsatta depremlerin değil binaların öldürdüğü gerçeğine dikkat çekmektedir. Nitekim ülkemizde bu gerçeği doğrulayan çok sayıda örnek bulunmaktadır. 1999 Marmara depreminde ve Van'da yaşanan depremde yan yana inşa edilmiş iki binadan biri yerle bir olurken diğerinin hiç hasar almadan depremi atlattığı çok sayıda örneğe rastlanmıştır. Geçtiğimiz Mart ayında Japonya'da meydana gelen 9,0 büyüklüğündeki depremde neredeyse hiçbir binanın yıkılmadığı, yıkılan binaların depremin yarattığı dev dalgalar nedeniyle can kayıplarının yaşandığı biliniyor.

Bu bağlamda bir an evvel ülkemizin mevcut yapı stoku belirlenmeli ve envanteri çıkarılmalı, depreme dayanıklı olmayan yapılar güçlendirilmeli veya süratle yıkılarak yenilenmelidir. Diğer bir husus ise yeni yapıların deprem yönetmeliği göz önünde bulundurularak ve yapı denetim sistemine tabi tutularak inşa edilmeleri gerekliliğidir. Bilinmelidir ki, binaların depreme dayanıklı inşasının maliyeti ile depremde sonra meydana gelen yıkım sonrası oluşan maddi kayıplar arasındaki fark kıyaslanmayacak boyuttadır.

Sağlıklı yapılar için nelere dikkat edilmeli?

Sağlıklı bir yapı, inşa sürecinde nitelikli mühendislik, yapım ve denetim hizmeti almasının yanı sıra inşa süreci tamamlandıktan sonra konforlu yaşam alanları sunmasıyla da oluşur. Ancak biz bu yazıda "Halkbank'ta Beraber" dergisinin talebi nedeniyle yapıyı sadece deprem karşısında nasıl sağlıklı durabileceği boyutuyla değerlendireceğiz.

Öncelikle şunu vurgulamamız gerekiyor, nüfusunun yüzde 98'i deprem riski altında olan Türkiye'de, sağlıklı yapılaşma ivedilikle bir devlet politikası haline getirilmelidir. Elbette binanın yapım aşamasında bulunan müteahhide, mühendise, mimara, inşaat ustasına ve yapı denetçisine

Depremle yaşamak mümkün...

İnşaat Mühendisleri Odası

Türkiye en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarından birinin üzerinde yer almaktadır. Bu nedenle her an büyük ve yıkıcı depremlerin yaşanması olasıdır. Son yüzyılda ülkemizde neredeyse her on yılda bir yıkıcı bir deprem meydana gelmiş ve bu depremlerde yüzlerce hatta binlerce insanımız hayatını kaybetmiştir.

Resmi kayıtlara göre 1900 yılından bu yana Türkiye topraklarında 223 büyük deprem yaşanmış, bu depremler sonucu yaklaşık 87 bin kişi hayatını kaybetmiş, 549 bin konut yıkılmış veya ağır hasar almıştır. Ülkemiz ile ilgili dikkat çekici diğer bir husus ise yaşanan orta büyüklükteki depremlerin de depremin büyüklüğüyle orantısız düzeyde can ve mal kaybına yol açmalarıdır. 19 Mayıs 2011 tarihinde Kütahya-Simav'da yaşanan 5,7 şiddetindeki depremde 3 kişi, Van-Erciş'te meydana gelen 7,2'lik depremin ardından Van merkezde yaşanan 5,6 büyüklüğündeki depremde ise 44 kişi hayatını kaybetmiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası her fırsatta depremlerin değil binaların öldürdüğü gerçeğine dikkat çekmektedir. Nitekim ülkemizde bu gerçeği doğrulayan çok sayıda örnek bulunmaktadır. 1999 Marmara depreminde ve Van'da yaşanan depremde, yan yana inşa edilmiş iki binadan biri yerle bir olurken diğerinin hiç hasar almadan depremi atlattığı çok sayıda örneğe rastlanmıştır. Geçtiğimiz Mart ayında Japonya'da meydana gelen 9,0 büyüklüğündeki depremde neredeyse hiçbir binanın yıkılmadığı, yıkılan binaların depremin yarattığı dev dalgalar nedeniyle can kayıplarının yaşandığı biliniyor.

Sağlıklı yapılar üretebilmek için; yapı üretim sürecinde yer seçiminden başlayarak nitelikli mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin alınması, doğru ve projeye uygun malzeme kullanılarak kaliteli işçilikle imalatın yapılması gerekmektedir.

Yapıların, deprem yönetmeliği göz önünde bulundurularak ve yapı denetim sistemine tabi tutularak inşa edilmeleri gerekliliğidir. Bilinmelidir ki, binaların depreme dayanıklı inşasının maliyeti ile depremde meydana gelen yıkım sonrası oluşan maddi kayıplar arasındaki fark kıyaslanmayacak boyuttadır.

çok görev düşmektedir ancak devlet yönetimi nezaretinde topyekûn bir çalışma gerektirdiği de açıktır.

Sağlıklı bir yapı üretebilmek için yer seçiminden başlayarak doğru bir planlamaya ve mühendislik hizmetine gereksinim vardır. Yerleşim alanları belirlenirken zemin açısından risk taşıyan bölgelerden (örneğin fay hatlarından, dere yataklarından vb.) uzak durulmalı doğru bir üst yapı-zemin ilişkisi kurulmalıdır. Zeminin karakteristik özellikleri, yük taşıma kapasitesi, deprem durumunda nasıl bir davranış sergileyeceği tespit edilmeli, buna göre gerekiyorsa zemin iyileştirme çalışmaları yapılmalı ve temel tipi belirlenmelidir.

Yapının tasarım ve projelendirme sürecinde (taşıyıcı sistem seçimi, kullanılacak yapı malzemelerinin dayanım şartları, yatay ve düşey yükler vb.) mutlaka “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik” hükümlerine uyulmalıdır.

Binanın yapım sürecinde ise projeye uygun imalat ve uygun malzeme kullanımı büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde binaların depreme karşı direnç gösteremedikleri yaşadığımız acı deneyimlerden bilinmektedir. Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nin (ODTÜ) İnşaat Mühendisleri Odası’nın desteğiyle hazırladığı Van Depremi Raporu’nda yıkılan binaların genellikle 5-7 katlı olduklarına, seçilen taşıyıcı sistemlerin hem tasarım hem de imalat açısından depreme dayanıklı yapı tasarımı ilkelerine uymadığına, beton dayanımının elle ufalanabilecek düzeyde kalitesiz olduğuna dikkat çekilmektedir. Yıkılan binaların çevresinde benzer yapısal özelliklerdeki binaların ise kimi zaman yapısal hasara uğramadan depremi atlatabildiklerine vurgu yapılmaktadır. İlginç olan diğer bir nokta ise yıkılan binaların bir kısmının giriş katının önce iş yeri olarak inşa edildiği, birkaç yıl sonra üstüne 4-5 kat daha kat ilavesi yapıldığıdır.

Yapı inşa sürecinin en önemli aşamalarından biri ise nitelikli yapı denetim sisteminin uygulanmasıdır. Türkiye’de yapı denetim sistemi 1999 depreminden sonra 2001 yılında 19 pilot ilde uygulanmaya başlanmış, 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren ise tüm Türkiye’de hayata geçirilmiştir. Binaın inşa sürecinde devreye giren yapı denetim sisteminin temel amacı yapının projesine uygun inşa edilmesini ve nitelikli mühendislik hizmeti almasını sağlamaktır.

Ne var ki ülkemizde ki yapı denetim sisteminin yasal mevzuatında ve uygulamasında çeşitli eksikler bulunmaktadır. Örneğin yapı sahipleri veya müteahhitler Yapı denetim firmalarının işverenleri konumundadırlar. Bu durum nesnel bir denetim sürecinin işlemesine engel olabilmektedir. Sağlıklı bir yapı denetimi için görev dağıtımı Bakanlık tarafından hakkaniyetli bir şekilde yapılmalıdır. Ayrıca TOKİ ve KİPTAŞ benzeri bazı kuruluşların ürettiği yapılar yapı denetim sistemi dışında tutulmaktadır. TOKİ’nin neredeyse Türkiye’nin tüm il ve ilçelerinde büyük projelerle yapı üretiminde bulunduğu göz önünde bulundurulduğunda yapı denetim sisteminden muaf olmasının büyük sakıncalar doğuracağı açıktır. Son düzenlemelerde nüfusu 5000’in altında olan belediyeler ile mücavir alanlar dışında kalan yerleşim yerlerinde toplam inşaat alanı 500 m²’nin altında olan yapılar yapı denetim sistemini kapsamı dışına çıkarılmıştır. Oysa nüfusu 5000’in altında olan belediyelerin, ülkemizdeki belediyelerin toplamı içindeki oranı %70’tir. Van depreminde kırsal kesimlerde yaşanan yıkımın büyüklüğü göz önüne alındığında bu düzenlemenin önümüzdeki süreçte acı sonuçlar yaratacağı açıktır.

Sonuç itibarıyla deprem gerçeği karşısında gerekli tedbirlerin alınması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Sağlıklı yapılar için yasal mevzuatın yeniden gözden geçirilmesi, yapım sürecinin bilime ve mühendisliğe uygun olması ve kapsamlı bir denetimin yapılması gerekmektedir. Gerekli mühendislik hizmetlerini uygulayarak depreme karşı başarı kazanmış olan ülke örnekleri de dikkate alınarak zaman ve kaynak kaybının önüne geçilmelidir.

Bu durumda ilgili bakanlıkların, sorunun çözümünde rol üstlenebilecek kurum, kuruluş ve meslek odalarıyla birlikte hareket etmesi yapıların sağlıklı inşası için gerekli önlemleri alması ve toplumda bu yönlü bir farkındalık yaratması gerekmektedir. Vatandaşların, yapının bilime ve mühendisliğe uygun üretiminden ziyade görünümünü dikkate aldıkları bilinmektedir. Yaygın olan bu yanlışlığın önüne geçilmelidir.

Kısaca ifade etmek gerekirse, sağlıklı yapılar üretebilmek için, yapı üretim sürecinde yer seçiminden başlayarak nitelikli mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin alınması, doğru ve projesine

uygun malzeme kullanılarak, kaliteli işçilikle imalatın yapılması gerekmektedir. Bu da sağlıklı bir yapı denetim sisteminden geçmektedir.

Unutmayalım, unutturmayalım! Hayatları karartmamak mümkün, bunun yolu ise bilimden ve mühendislikten geçmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp'in Eko Türk Dergisinin sorularına verdiği yanıtlar.

6 Aralık 2011

1- Van depreminin, Türkiye'nin inşaat sektörüne yansımaları nasıl oldu?

Sorularınızı cevaplandırmadan önce EKO TÜRK Dergisi'ne yayın hayatında başarılar dilemek ve okuyucularına da merhaba demek isterim.

Bilindiği gibi ülkemiz topraklarının % 96'sı deprem tehdidi altındadır ve nüfusumuzun % 98'i deprem riski altında yaşamaktadır. Ancak ne yazık ki on yıllardır izlenen popülist ve rant odaklı politikalar sonucunda bugün ülkemizin yapı stoku, depremleri ve diğer doğa olaylarını karşılayamayacak ölçüde yetersizdir. TÜİK verilerine göre yapı stokumuzun % 40'ı kaçaktır ve % 67'sinin ise iskân ruhsatı yani oturma izni yoktur.

1999 yılında yaşadığımız Gölçük merkezli deprem sonrasında verdiğimiz kayıpların oluşturduğu hassasiyet ile alınması gereken önlemler çeşitli platformlarda tartışılmış olmasına ve deprem riskinin azaltılması konusunda yapılması gerekenler belirlenmesine rağmen, ne yazık ki dosyalar tozlu raflara terk edilmiş, atılması gereken adımlar atılmamıştır. Ve bu vurdumduymazlık nedeniyle 1999 depreminden sonra geçen on iki yıl heba edilmiştir.

Bu gün Van ve ilçelerinde yaşanan depremler hafızalarımızı tazeleyerek depremlerin yıkıcı etkisini yeniden hatırlamamızı sağladı. Yaşanan acılar sonrası, İnşaat Mühendisleri Odası'nın (İMO) yıllardır depreme karşı yapılması gerekenler konusunda yetkililere ve kamuoyuna çeşitli platformlarda ifade ettiği önlemler, başta siyasi erk olmak üzere yerel yönetimler ve ilgili tüm taraflar tarafından gündeme alınmaya başladı. Elbette bu olumlu bir gelişmedir ve dileriz ki bu hassasiyet devam eder, kısa sürede unutulmaz.

Van'da meydana gelen deprem sonrası alınması gereken önlemlerin başında mevcut yapı stokumuzun iyileştirilmesi ve sağlıklı bir yapı denetim sisteminin oluşturulması olduğu göz önüne alındığında inşaat sektörünün bundan etkileneceği çok açıktır.

Özellikle yapı stokunun iyileştirilmesi çerçevesinde kamu yapılarının ve özel yapıların birçoğunun yılıp yeniden yapılması, bir çoğununda güçlendirilmesi gerekecektir. Bu durum inşaat sektöründe ciddi bir hareketlenmeye, canlılığa neden olabilecektir. Ancak henüz bu konuda gerekli ve yeterli adımlar atılmadığından sektöre bir yansıması olmamıştır.

Burada temel çıkış noktası yapı stokunun iyileştirilmesi sürecinin doğru programlanması, uzun vadeli düşük faizli kredi olanakları ile finans probleminin çözülmesi ve kent düzeyinde bütünlük planlarla yapılması olmalıdır.

“YAPI STOKUMUZUN %40'I KAÇAK”

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Serdar Harp, Türkiye'nin depremleri ve diğer doğa olaylarını karşılayamayacak ölçüde yetersiz olduğunu belirterek, “TÜİK verilerine göre yapı stokumuzun % 40'ı kaçaktır ve % 67'sinin ise iskân ruhsatı yani oturma izni yoktur” dedi.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp, Türkiye topraklarının % 96'sının deprem tehdidi altında olduğunu ve nüfusumuzun % 98'i deprem riski altında yaşadığını belirtti. Harp, “Ne yazık ki, on yıllardır izlenen popülist ve rant odaklı politikalar sonucunda, bugün ülkemizin yapı stoku, depremleri ve diğer doğa olaylarını karşılayamayacak ölçüde yetersizdir. TÜİK verilerine göre yapı stokumuzun % 40'ı kaçaktır ve % 67'sinin ise iskân ruhsatı yani oturma izni yoktur” şeklinde bilgi verdi.

“12 yıl heba edildi”

1999 yılında yaşanan Gölçük depreminin ardından, alınması gereken derslerin alınmadığına dikkat çeken Harp, “1999 yılında yaşanan Gölçük merkezli deprem sonrasında verilen kararların oluşturduğu hassasiyet

kamu yapılarının ve özel yapıların birçoğunun yılıp yeniden yapılması, bir çoğununda güçlendirilmesi gerekecektir. Bu durum inşaat sektöründe ciddi bir hareketlenmeye, canlılığa neden olabilecektir. Burada temel çıkış noktası yapı stokunun iyileştirilmesi sürecinin doğru programlanması, uzun vadeli düşük faizli kredi olanakları ile finans probleminin çözülmesi ve kent düzeyinde bütünlük planlarla yapılması olmalıdır.” dedi.

Van depreminin inşaat sektörüne en önemli etkisi yapı üretim sürecinin sorgulanması olduğunu belirten Harp, “Kamuoyunda yapı üretim sürecinin sağlıklı olarak sürdürülebilmesi için müteahhit hizmetlerinin sağlıklı olarak verilmesi doğrultusunda gerekli mevzuatın oluşturulması, sağlıklı bir yapı denetim sisteminin oluşturulması, imar yasasında, yerel yönetimler yasasında, inşaat mühendisliği mevzuatında gerekli değişikliklerin yapılması, inşaat

2- Depremi ardından sektörde ne gibi değişiklikler oldu, önümüzdeki dönemlerde ne tür değişiklikler yapılacak?

Van depreminin inşaat sektörüne en önemli etkisi yapı üretim sürecinin sorgulanması olmuştur. Kamuoyunda yapı üretim sürecinin sağlıklı olarak sürdürülebilmesi için müteahhit hizmetlerinin sağlıklı olarak verilmesi doğrultusunda gerekli mevzuatın oluşturulması, sağlıklı bir yapı denetim sisteminin oluşturulması, imar yasasında, yerel yönetimler yasasında, inşaat mühendisliği mevzuatında gerekli değişikliklerin yapılması, inşaat mühendisliği eğitiminin sorgulanması, usta-çırak eğitimleri ve sertifikalandırılması vb. konularda gerekli adımların atılması yönünde bir duyarlılık ve beklenti oluşmuştur.

Bu duyarlılığın devam etmesi halinde inşaat sektörünün sağlıklı yapılar üretme ve sürdürülebilirlik açısından süreçten olumlu etkileneceğini söylemek mümkündür.

Siyasi erkin yapı üretim sürecini olumsuz yönde etkileyen faktörleri hangi oranda bertaraf edeceği (etmek istediği) konusunda ciddi kuşklar duymakla birlikte, önümüzdeki dönemde yukarıda ifade ettiğim konularda gerekli düzenlemelerin yapılacağı konusunda umudumuzu sürdürmek istiyoruz. Atılacak olumlu adımlar inşaat sektörünü disiplin altına alabilecektir.

3- 2011 yılı inşaat sektöründe nasıl geçti? 2012 yılı beklentileriniz ve hedefleriniz nelerdir?

2008 yılında yaşanan ekonomik kriz sonrasında 2011 yılında inşaat sektöründe görece bir hareketliliğin yaşandığı söylenebilir. Ancak yoğun bir kentleşmenin yaşandığı dolayısı ile de özellikle kentsel alt yapı sorunlarının yoğun olarak yaşandığı ülkemizde kamu yatırımlarının genel bütçeden aldığı pay yıllara sâri olarak artması gerekirken 1980 yılından bu güne bu oran % 20'lerden % 5'lere gerilemiştir. Bu nedenle her ne kadar özel sektör yatırımlarında geçmiş yıllara göre bir artış görülse de kamu sektörü yatırımlarındaki gerileme bir taraftan istihdamın düşmesine diğer taraftan da inşaat sektöründe olması gereken hareketliliğin yeterli düzeyde görülmemesine neden olmaktadır.

2012 yılı için beklentimiz özellikle doğa olaylarının afete dönüşmemesi için gerekli mevzuatın oluşturulması ve önlemlerin bütünsel bir plan dâhilinde hayata geçirilmeye başlanmasıdır.

Bu çerçevede kamu yatırımların genel bütçeden aldığı pay yükseltilmeli, sosyal amaçlı konut üretimi ve alt yapı sorunlarının çözümü için gerekli kaynak ayrılmalıdır. Kentsel dönüşüm ve yenileme çalışmalarına, konunun sosyal yönü göz ardı edilmeden hız verilmelidir.

Bu öneri ve önlemlerin hayata geçirilmesinin inşaat sektöründe bir canlanma yaratacağı açıktır. Ancak umudumuz ve beklentimiz ülkemizdeki çarpık yapılaşma sorununun çözümü için oluşturulacak kaynağın rant odaklı politikalar çerçevesinde değil insan odaklı sosyal politikalar çerçevesinde kullanılmasıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp'in Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği Dergisi için kaleme aldığı yazı.

7 Aralık 2011

Türkiye'nin Deprem Gerçeği ve Van Depremi

Öncelikle derginizde İnşaat Mühendisleri Odamızın görüşlerine yer verdiğiniz için teşekkür ederiz. İnşaat Mühendisliği mesleğinin bilimsel ve etik kriterlere uygun ve kamu yararı ilkesini gözeterek uygulanmasını savunan bir meslek örgütü olarak umuyoruz ki; görüş ve önerilerimiz olumlu gelişmelere vesile olacak ve yeni felaketlerin yaşanmaması yönündeki çalışmalara katkı sunacaktır.

Türkiye topraklarının yaklaşık % 96'sının deprem riski altında olduğu herkesçe bilinen bir gerçektir. Ancak ne yazık ki bu gerçek sadece büyük acılar yaşandığında hatırlanmaktadır. Ne acı

ki mevcut Yapı stokumuzun vahameti depremlerin afete dönüşmesi ile gün yüzüne çıkmakta, yine ancak felaketler yaşandığında kriz yönetimi konusundaki yetersizliğimiz tartışma konusu olabilmektedir.

Van'da yaşanan ve yüzlerce insanımızın hayatını kaybetmesine neden olan depremlerin etkileri hala sürerken, Türkiye kamuoyunda Van depremi unutulmaya başlamıştır bile. Oysa Van halkı son derece zor koşullarda bir yaşam mücadelesi sürdürmekte, gücü oranında kentten göç etmeye yönelmektedir. Dünyanın 16. büyük ekonomisi olmak ile övünenler, deprem sonrası yaşanan çaresizliğin kitlesel göçlere sebep olmasını nasıl açıklayacaklardır ?

21.yüzyılda bir ilinizde yaşanan deprem sonrası ne yazık ki yüzlerce insanınız hayatını kaybetmekte, sağ kalanlar ise kentten göç edecek denli vahim bir çaresizlik yaşamaktadırlar. Bu tabloyu gerçekçi bir şekilde değerlendirmek ve her şeyden önce ciddi bir politika sorunu ile karşı karşıya olduğumuzu teslim etmek durumundayız.

Deprem Tarihimiz ve Yönetmelikler

Tarihimiz boyunca depremlerin yol açtığı yıkımların hemen ardından dönemin iktidar partilerinin temsilcileri ciddi açıklamalar yapıyor, yönetmelik ve mevzuatlar yeniden düzenleniyor, düşünülmezsizin alelacele geleceğe dönük sözler veriliyor. Ancak iş uygulamaya geldiği zaman vahim bir tablo ile karşı karşıya kalıyoruz.

Türkiye'de; 1939 yılında Erzincan'da gerçekleşen 7.9 büyüklüğündeki depremde 32 bin canını kaybettikten sonra ilk defa 1940 yılında "Zelzele Mıntıkalarında Yapılacak İnşaata Ait İtalyan Yapı Talimatnamesi" yürürlüğe konmuştur. Ardından 1941 yılında Van Erciş'te meydana gelen 5.9 büyüklüğündeki depremle 194 vatandaşımızı kaybettik. 1944 yılında "Zelzele Mıntıkları Muvakkat Yapı Talimatnamesi" yürürlüğe girmiş ve Türkiye 1946 yılında Varto depremi ile bir kez daha sarsılmış 839 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu acının ardından 3 yıl geçtikten sonra 1949 yılında deprem kuvvetlerinin hesaplanması için bir denklemi de içeren "Türkiye Yersarsıntısı Bölgeleri Yapı Yönetmeliği" yürürlüğe girmiştir. 1951 yılında Kurşunlu'da 6.9, 1952'de Hasankale'de 5.8 ve 1953 yılında sırasıyla Gönen'de gerçekleşen 7.4 büyüklüğündeki depremlerde yüzlerce kişi enkaz altında can vermiştir. Bu kayıpların ardından 1953 yılında deprem kuvvetlerinin daha ayrıntılı bir hesabının verildiği "Yersarsıntısı Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe girmiştir. 1953 yönetmeliği yerini 1962'de yürürlüğe giren, deprem kuvvetleri hesaplarının bir basamak daha ilerletildiği "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmeliğe" (ABYYHY) bırakmıştır.

1966 yılında Varto bir kez daha sallanmış ve yol açtığı yıkım 2.394 vatandaşımızın canına mal olmuştur. Yönetmelik bu sefer depremden 2 yıl sonra, 1968 yılında genişletilmiş ve ilk defa betonarme inşaat elemanlarının kurallarından bahsetmesi bakımından diğer yönetmeliklerden farklı bir içerikle yürürlüğe girmiştir.

Türkiye 1970 ve 1971 yıllarında Gediz ve Bingöl'de gerçekleşen depremlerde yine acı kayıplar vermiştir. 1975'te Lice'de gerçekleşen 6.2 büyüklüğündeki deprem Lice'de ve çevre köylerde yaşayan 2.385 kişi yaşamının kaybetmesine neden olmuştur. 1975 yılında yeniden düzenlenerek yürürlüğe giren "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelikte, depremlerde ağır hasara neden olan birçok eksiklik giderilmiştir. Ayrıca bu yönetmelik ile Türkiye 1.,2.,3. ve 4.derece deprem bölgelerine ayrılmıştır.

Türkiye'nin Deprem Gerçeği, Van Depremi ve Yapılar

Türkiye topraklarının yüzde 96'sının deprem riski altında olduğu herkesçe bilinen bir gerçektir. Ancak bu gerçek sadece büyük acılar yaşandığında hatırlanmaktadır. Ne acı ki mevcut yapı stokumuzun vahameti depremlerin afete dönüşmesiyle gün yüzüne çıkmakta ve yine felaketler yaşandığında kriz yönetimi konusundaki yetersizliğimiz tartışma konusu olabilmektedir.

Van'da yaşanan ve yüzlerce insanımızın hayatını kaybetmesine neden olan depremlerin etkileri hala sürerken, Türkiye kamuoyunda Van depremi unutulmaya başlamıştır bile. Oysa Van halkı son derece zor koşullarda bir yaşam mücadelesi sürdürmekte, gücü oranında kentten göç etmeye yönelmektedir. Dünyanın 16. büyük ekonomisi olmak ile övünenler, deprem sonrası yaşanan çaresizliğin kitlesel göçlere sebep olmasını nasıl açıklayacaklardır ?

21. yüzyılda bir ilinizde yaşanan deprem sonrası ne yazık ki yüzlerce insanınız hayatını kaybetmekte, sağ kalanlar ise kentten göç edecek denli vahim bir çaresizlik yaşamaktadırlar. Bu tabloyu gerçekçi bir şekilde değerlendirmek ve her şeyden önce ciddi bir politika sorunu ile karşı karşıya olduğumuzu teslim etmek durumundayız.

Deprem Tarihimiz ve Yönetmelikler
Tarihimiz boyunca depremlerin yol açtığı yıkımların hemen ardından dönemin iktidar partilerinin temsilcileri ciddi açıklamalar yapıyor, yönetmelik ve mevzuatlar yeniden düzenleniyor, düşünülmezsizin alelacele geleceğe dönük sözler veriliyor, ancak iş uygulamaya geldiği zaman vahim bir tablo ile karşı karşıya kalıyoruz.

Türkiye'de; 1939 yılında Erzincan'da gerçekleşen 7.9 büyüklüğündeki depremde 32 bin insanı hayatını yitirmesinden sonra ilk defa 1940 yılında "Zelzele Mıntıkalarında Yapılacak İnşaata Ait İtalyan Yapı Talimatnamesi" yürürlüğe konmuştur. Ardından 1941 yılında Van Erciş'te meydana gelen 5.9 büyüklüğündeki depremle 194 vatandaşımızı kaybettik. 1944 yılında "Zelzele Mıntıkları Muvakkat Yapı Talimatnamesi" yürürlüğe girmiş ve Türkiye 1946 yılında Varto depremi ile bir kez daha sarsılmış 839 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu acının ardından 3 yıl geçtikten sonra 1949 yılında deprem kuvvetlerinin hesaplanması için bir denklemi de içeren "Türkiye Yersarsıntısı Bölgeleri Yapı Yönetmeliği" yürürlüğe girmiştir. 1951 yılında Kurşunlu'da 6.9, 1952'de Hasankale'de 5.8 ve 1953 yılında sırasıyla Gönen'de gerçekleşen 7.4 büyüklüğündeki depremlerde yüzlerce kişi enkaz altında can vermiştir. Bu kayıpların ardından 1953 yılında deprem kuvvetlerinin daha ayrıntılı bir hesabının verildiği "Yersarsıntısı Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe girmiştir. 1953 yönetmeliği yerini 1962'de yürürlüğe giren, deprem kuvvetleri hesaplarının bir basamak daha ilerletildiği "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmeliğe" (ABYYHY) bırakmıştır.

1966 yılında Varto bir kez daha sallanmış ve yol açtığı yıkım 2 bin 394 vatandaşımızın canına mal olmuştur. Yönetmelik bu sefer depremden 2 yıl sonra, 1968 yılında genişletilmiş ve ilk defa betonarme in-

6. yönetmeliğin yürürlüğe girmesinin ardından 1976'da, Çaldıran'da 7.2 büyüklüğünde meydana gelen depremde 3.840 kişi hayatını kaybetmiştir. Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik 1998 yılında yeniden düzenlenerek tecrübe teknoloji ve akademik çalışmalarla desteklenerek çağın gereklerine uygun hale getirilmiştir. Ancak İnşaat Yönetmeliklerinin ne kadar gelişmiş olursa olsun uygulama alanına yansımadağı için 1999 depremlerinde yeni ve bu kez daha büyük acılar yaşamaktan kaçınılamamıştır.

Depremlerde yaşananlar göstermiştir ki yıkımların en temel nedeni yönetmeliklere uygun bir yapılaşmanın sağlanamamasıdır. Yönetmeliklerin uygulanmamasının nedeni siyasi iktidarların ekonomik ve siyasi rant odaklı kentleşme politikalarıdır. Bu anlamda kentleşme süreçlerine eşlik eden imar afları, yönetmeliklerin neden uygulanmadığını gözler önüne sermektedir.

1950 sonrası dönemde Türkiye'de yaşanan hızlı kentleşme ve sanayileşme süreci, özellikle büyük kentlerimizde bulunan yapıların %60'ının imar yasası dışında tamamen kaçak olarak ortaya çıkmasına neden olmuştur. 1980'li yıllara kadar büyük kentlerde daha çok barınma amaçlı fakat yasadışı olarak yapılan gecekondular, 1980 sonrası dönemde daha çok rant odaklı olarak üretilmiştir. Bu döneme kadar özel mülk sahibine, yapsatçıya, küçük girişimci ve gecekondu sahiplerine bırakılan kentsel rantlara daha sonrası dönemde sermaye sahipleri ve arsa mafyası da talip olmuştur. Bu dönemde kaçak yapılaşma nitelik değiştirmiş, tek katlı gecekondu yapıları çok katlı yapılara dönüşmüştür.

Kaçak yapılaşma ticaret ve sanayi yapılarından, tarım ve turizm yapılarına kadar tüm sektörlerde yaygınlaşmıştır. Kent çevreleri, kıyı alanları, tarım ve orman alanlarıyla birlikte su havzaları da işgal edilerek çok katlı yapılardan oluşan kaçak kent parçacıkları ortaya çıkmıştır. Kaçak yapılaşma, kamu arazilerini işgal ederek satanlar için haksız ve kayıt dışı bir kazanca dönüşmüştür.

Sürekli olarak gündeme getirilen ve uygulamaya konan gecekondular, bir yandan var olan gecekonduları yasal hale getirirken, diğer yandan da planlı alanlarda ruhsat alarak üretilen yapıların imar mevzuatına aykırı olarak üretilmesi gibi bir alışkanlık doğurmuştur. İmar aflarıyla yasallaştırılan kaçak yapı stokunun, kentlerimizde doğal afet ve deprem açısından büyük risk alanları oluşturduğu da bilinen bir gerçektir.

Sonuç olarak deprem gerçeğine uygun bir yapılaşma yoluna gidilmesini ve siyasi iktidarların bu konuda gerçekçi politikalar üretmesini ve uygulamasını engelleyen iki temel neden göze çarpmaktadır. Bunlardan biri oy kaygısıyla popülist politikaların peşine düşülmesi ve bir diğeri ise yapılaşma sürecinin yeni rant alanları getiriyor olmasıdır. Bu nedenle mesele iki yönlüdür. Ya sermaye gruplarının çıkarları doğrultusunda hareket edilecek ve yeni rant alanları yaratmaya devam edilecek ya da ne olursa olsun Türkiye'nin deprem gerçeğine uygun politikalarda ısrarcı olunarak hayat kurtarılacaktır. Ya imar afları ile, oy kaygısıyla popülist ve kısa vadeli çözümler üretilen ya da mühendislik hizmeti almamış bir tane yapıya dahi izin vermeyecek şekilde yapı üretim sürecinin denetlenmesi sağlanacaktır.

1999 depremlerinin yol açtığı yıkım Türkiye'nin deprem gerçeğinin kısa vadeli popülist ve rant odaklı politikalara terk edilemeyecek denli ciddi olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Ancak ne yazık ki Van depremlerine kadar geçen 12 yıl boyunca ne mevcut yapı stokunun iyileştirilmesi yönünde bir çalışma gerçekleştirilmiş, ne de yeni yapıların deprem yönetmeliğine uygun yapılmasını sağlayacak etkin bir yapı denetim sistemi uygulanabilmiştir. Oysa 99 depremlerinin ardından İnşaat Mühendisleri Odamızın da içerisinde yer aldığı bir çok çalışma yürütülmüş, olası depremlerin yol açacağı yıkımlara karşı yapılması gerekenler kamuoyu ile paylaşılmış, Odamız bu anlamda yürütülecek çalışmalarda görev ve sorumluluk almaktan memnuniyet duyacağını bir çok kez ifade etmiştir.

12 yıl sonra bugün Van'da yaşananlar 99 depremlerinden yeterince ders alınmadığını göstermektedir. Yaşananlardan ders çıkarılarak bilimsel çalışmaların aydınlatıldığı yolda yürünmesi gerektiği ortadadır. Bunun için Van'daki yıkımın nedenleri de enine boyuna tartışılmalı yapılması gerekenlerin acilen hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.

Van'daki Yıkım ve Nedenleri

Van depremi sonrasında da 1999 depremleri sonrasında uygulanan yanlış politikaların sürdürülmemesi için yaşananların tartışılması ve alınması gereken önlemlerin acil olarak hayata geçirilmesi gerekmektedir. Zira tartışmalar uygulama alanına yansımadağı sürece yeni yıkımların yaşanması engellenemeyecektir. 1999 depremlerinin ardından da yetkililer bir çok vaatte bulunmuştur, ancak Türkiye bir Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planına 12 yıl sonra 2011 yılında kavuşabilmiştir. TMMOB ve Odamız depremin değil yanlış politikaların ve uygulamaların kayıplara neden olduğunu her fırsatta dile getirmekle birlikte son 4 yıldır 1999 depremlerinin yıldönümünde konuyu görünür kılmak için Depreme Duyarlılık Yürüyüşleri düzenlemektedir. Konuyu gündemde tutmak Türkiye'nin deprem gerçeğine uygun politikaların hayata geçirilmesi için şarttır.

Van ilimiz Türkiye'nin birçok ili gibi birinci derece deprem bölgesinde yer almaktadır. Deprem öncesi Van Gölü'nün kuzeydoğusundaki Çaldıran Fayı'nın 1976'da 7.3 büyüklüğünde bir deprem üreterek kırılmış olduğu, aradan geçen 35 yıllık sürenin önemli bir enerji birikimine neden olduğu, fay hattında her an yeni bir kırılmanın gerçekleşebileceği bilim insanlarınca dile getirilmekteydi. Ancak buna rağmen Van ili de diğer bir çok deprem bölgesinde bulunan ilimiz gibi 2001 yılında 19 pilot ilde uygulanmaya başlanan Yapı Denetim sistemine dâhil edilmemiştir. Bu nedenle Van ilimizde 2001 yılı sonrası inşa edilen binaların da proje ve imalatlarının deprem yönetmeliğine uygun olup olmadığı, binalardaki yapı malzemelerinin 1998 deprem yönetmeliğindeki standartlara uygun olup olmadığı denetlenmemiştir. Başka bir ifadeyle Türkiye'nin her yerindeki belirsizlik Van için de geçerlidir.

Tüm illerimiz gibi Van'da mevcut Yapı stokuna dair bir envantere sahip değildir. Oysa Türkiye'nin bir yapı envanterine sahip olması acilen sağlanmalı bu envanterin içerdiği veriler ışığında mevcut yapı stokuna ilişkin güçlendirme ya da yıkıp yeniden yapma gibi seçenekler değerlendirilmelidir. Odamızın bu konuda yıllardır ısrarla sürdürdüğü uyarılar dikkate alınmış olsaydı bugün bu boyutta bir felaket yaşanmayabilirdi.

Van Depremleri ve Afete Müdahale

Van depremleri ne kadar çok boyutlu bir tedbirsizlik ve yetersizlik ile karşı karşıya olduğumuzu bir kez daha göstermiştir. Depremlerin yol açacağı yıkımları engelleyecek uygulamaları hayata geçirmek kadar, olası bir deprem sonrasındaki kriz durumuna müdahale etmeyi sağlayacak bir organizasyonun mevcut bulunması da bir o kadar hayatidir. Van'da afet sonrası acil eylem planının olmadığı açık şekilde görülmüş, afet yönetimi iflas etmiştir. Ayrıca Van depremi her şeyden önce kamu binalarının önemini gözler önüne sermiştir. Zira Erciş Devlet hastanesi ağır hasar aldığından yaralıların tedavileri aksamış, enkaz altından sağ kurtulanların yaşamı tehlikeye girmiştir. Bu anlamda Afet sonrası öncelikli kullanım grubunda yer alan hastane, okul gibi kamu yapılarının mevcut durumlarının tespiti ve güçlendirme çalışmalarının acilen yapılması gerektiği gerçeği bir kez daha acı bir şekilde su yüzüne çıkmıştır.

Bir diğer yandan sağlıklı bir ön hasar tespit çalışması yapılmadığı için ve halk yanlış bilgilendirildiği için insanlarımız ikinci bir depremle "girebilirsiniz" denilen binaların yıkılmasıyla enkaz altında kalmış ve can kayıpları yaşanmıştır. Ön hasar tespit çalışmaları için yeterli ekip ve imkana sahip olunmaması sorunun bir tarafıysa, bu tür durumlarda kurumlar arası işbirliğinden kaçınmak da bir diğer boyutudur. Bilindiği gibi İnşaat Mühendisleri Odası ilk depremin akabinde İMO Van Şube aracılığıyla Van valiliğine resmi başvuruda bulunarak, hasar tespit çalışmalarında 48 uzman meslektaşımızın yer alabileceğini ve gerekli görüldüğü takdirde daha fazla sorumluluk alabileceğini bildirmiştir. Valilik "belgelendirilmiş ve uzman mühendislerinin yeter sayıda olduğunu ve daha fazla mühendise gerek olmadığını" belirterek bu talebi reddetmiştir.

2. depremin ardından kurumlar arası işbirliğinin önemi anlaşılmış, Van Valiliği ile yapılan bir protokol sonucunda Odamızın gönüllü mühendisleri hasar tespit çalışmaları için bölgeye intikal etmeye başlamıştır.

Odamızın işbirliği talebine ilk elden verilen olumsuz yanıt, bir anlayışa işaret etmektedir. Bu

anlayış, geç de olsa hazırlanmış olmasını olumlu bulduğumuz “Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planında” da (UDSEP) göze çarpmaktadır. Öyle ki planın hazırlanışı sürecinden plan içerisindeki görev dağılımına kadar TMMOB ve bağlı Odaların işlevleri göz ardı edilmiştir. Zira İnşaat Mühendisleri Odası bünyesinde, merkez, şubeler ve temsilcilikleriyle afetlere hazırlıklı olmasını sağlamak, afet zararlarının azaltılması konusunda üstüne düşen görevleri yerine getirmek, değişik afet ve kaza durumlarında yapılacakları tanımlamak ve kamuoyunu bilgilendirmesinde hazırlıklı olmasını sağlamak üzere Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu mevcuttur.

Söz konusu kurul, deprem öncesi ve sonrası yapı güvenliğinin belirlenmesi ile deprem sonrası hasar tespitinin; yapı statığı konusunda eğitim almış olan ve yapı davranışını iyi bilen inşaat mühendislerince yapılması gerektiği görüşü ışığında üyelerini her dönem eğitimlerden geçirmektedir.

Bu bağlamda Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planının temel eksikliği giderilmeli TMMOB ve bağlı meslek odalarının mesleki sorumlulukları ve birikimleri çerçevesinde idari organlarda yer alması ve özellikle “Uzman-Yetkin mühendislik” meslek içi eğitim konularında sorumluluk yüklenmesi sağlanmalıdır. Planın tıpkı yönetmelikler gibi raflarda tozlanması istenmiyorsa Sorumlu Kuruluşlar ve İlgili kuruluşların yetki alanlarının işleyiş açısından yetki karmaşasına yol açmaya- caak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Bir diğer yandan olası bir deprem sonrasında yaşanacak kayıpların azaltılması amacıyla yapılacak çalışmaları içeren bir eylem planında sadece güçlendirme konusuna yer verilmiş olması ciddi bir eksikliktir. Yapı güvenliği ve finansal açıdan güçlendirmeye uygun olmayan yapıların yıkılıp yeniden inşa edilmesi hususuna da yer verilmeli, sadece kamu kuruluşları değil, özel konutların güçlendirme ve yenileme çalışmalarına bütçeden pay ayrılmalı, çeşitli fonlar aracılığıyla halkın kullanabileceği uzun vadeli ve düşük faizli kredi olanakları oluşturulmalı, devlet tarafından tüm vatandaşların sağlıklı, sağlam, dayanıklı, çevreci ve sosyal konutlarda yaşama hakkı temin edilmelidir.

Van depremi Türkiye idari yapısının afet süreçlerini yönetecek ve yeni mağduriyetleri önleyecek bir durumda olmadığını gözler önüne sermiştir. Öyle ki insanlar çareyi göç etmekte bulmuş, kalanlar ise ısınma sorunu ve bu sorunun barındırdığı riskler ile baş başa kalmıştır. Yapılması gereken halihazırdaki “Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı”nın içerdiği belirsizliklerin giderilmesi, plana uygun çalışmaların ivedilikle başlatılması ve her ilimizde her an büyük bir deprem olacaktı gibi hazır olunmasıdır.

Ayrıca Van halkının yaralarının sarılması sürecinde TMMOB ve bağlı Odaların görüşleri alınmalı, yeni kentleşme süreçleri, bilimsel, çevresel ve sosyolojik kriterlerle uygunluk gösterecek şekilde yürütülmelidir.

Yeni Acıların Yaşanmaması İçin Yapılması Gerekenler

Van depremi bir kez daha iki önemli noktanın altını çizmemizi zorunlu kılmıştır. Bunlardan ilki mevcut yapı stokuna yönelik diğeri ise yeni yapılaşmaların yapı denetim süreçlerine ilişkin hususları içermektedir. Her iki konuya dair Oda görüşlerimiz ışığında önerdiğimiz çözümler son derece açık ve nettir. Her fırsatta kamuoyuyla paylaştığımız, sempozyum ve kongrelerimizde bilim insanlarımızla tartışarak elde ettiğimiz bu çözüm önerilerinin dikkate alınması yeni felaketlerin önüne geçecektir.

Öncelikle Türkiye’nin mevcut yapı stokunun durumu belirlenmeli bir yapı envanteri oluşturulmalıdır. TÜİK verilerine göre ülkemizdeki konutların % 67’si kaçak ya da iskan ruhsatsız, bina stokunun % 40’ı oturulabilir durumda değildir. Bu nedenle bina stokunun “güçlendirme”, ya da “yıkılarak kentsel yenileme ile dönüştürülme” süreçleri ancak ve ancak yapıların karneleri tespit edildiğinde mümkün olabilecektir. Yapı envanterinin olmadığı koşullarda sağlıklı bir yenileme ve güçlendirme çalışmasının yapılabilmesi mümkün değildir.

Yeni yapılaşma süreçlerinin sağlıklı bir şekilde işletilmesi için yer seçiminden başlayarak doğru bir planlamaya ve mühendislik hizmetine gereksinim vardır. Yerleşim alanları belirlenirken zemin açısından risk taşıyan bölgelerden (örneğin fay hatlarından, dere yataklarından vb.) uzak

durulmalı doğru bir üst yapı-zemin ilişkisi kurulmalıdır. Zeminin karakteristik özellikleri, yük taşıma kapasitesi, deprem durumunda nasıl bir davranış sergileyeceği tespit edilmeli, buna göre gerekiyorsa zemin iyileştirme çalışmaları yapılmalı ve temel tipi belirlenmelidir.

Yapının tasarım ve projelendirme sürecinde (taşıyıcı sistem seçimi, kullanılacak yapı malzemelerinin dayanım şartları, yatay ve düşey yükler vb.) mutlaka “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik” hükümlerine uyulmalıdır.

Binanın yapım sürecinde ise projeye uygun imalat ve uygun malzeme kullanımı büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde binaların depreme karşı direnç gösteremedikleri yaşadığımız acı deneyimlerden bilinmektedir. Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nin (ODTÜ) İnşaat Mühendisleri Odası’nın desteğiyle hazırladığı Van Depremi Raporu’nda yıkılan binaların genellikle 5-7 katlı olduklarına, seçilen taşıyıcı sistemlerin hem tasarım hem de imalat açısından depreme dayanıklı yapı tasarımı ilkelerine uymadığına, beton dayanımının elle ufalanabilecek düzeyde kalitesiz olduğuna dikkat çekilmektedir. Yıkılan binaların çevresinde benzer yapısal özelliklerdeki binaların ise kimi zaman yapısal hasara uğramadan depremi atlatabildiklerine vurgu yapılmaktadır. İlginç olan diğer bir nokta ise yıkılan binaların bir kısmının giriş katının önce iş yeri olarak inşa edildiği, birkaç yıl sonra üstüne 4-5 kat daha kat ilavesi yapıldığıdır.

Yapı inşa sürecinin en önemli aşamalarından biri ise nitelikli yapı denetim sisteminin uygulanmasıdır. Binaın inşa sürecinde devreye giren yapı denetim sisteminin temel amacı yapının projesine uygun inşa edilmesini ve nitelikli mühendislik hizmeti almasını sağlamaktır. Bu anlamda mevcut yapı denetim sisteminin eksiklikleri giderilmelidir.

Odamızın Yapı Denetim Sistemine ilişkin görüşleri son derece basit ve uygulanabilir. Sağlıklı bir yapı denetim sistemi için Yapı Denetim üst kurullarında TMMOB ve ilgili meslek odalarının yer alması sağlanmalıdır. Denetçi Belgelerinin verilmesi ve takibi TMMOB’ne bağlı Odalar tarafından gerçekleştirilmelidir. Yapı denetim mekanizmasında yer alan meslektaşların sicillerinin tutulması, meslek içi eğitimleri ve sertifikalandırılmalarının TMMOB’ne bağlı Odaların yetki ve sorumluluk alanında olmalıdır.

Yapı sahipleri, müteahhitler Yapı denetim firmalarının işverenleri konumundadırlar. Bu durum da nesnel bir denetim sürecinin işlemesine engel olabilmektedir. Sağlıklı bir yapı denetimi için görev dağıtımı Bakanlık tarafından hakkaniyetli bir şekilde yapılmalıdır. Gerek yapılar için, gerekse yapı üretim sürecinde bulunan ve sorumluluk üstlenenler için, Yapı Sigortası, Mali Sorumluluk Sigortası ve Mesleki Sorumluluk Sigortasının mevzuatta yer alması sağlanmalıdır.

Odamız yürürlüğe girdiği günden beri Yapı denetim sisteminin kapsamının genişletilmesi gerektiğini savunmuştur. Zira TOKİ ve KİPTAŞ benzeri bazı kuruluşların ürettiği yapılar yapı denetim sistemi dışında tutulmaktadır. TOKİ’nin neredeyse Türkiye’nin tüm il ve ilçelerinde büyük projelerle yapı üretiminde bulunduğu göz önünde bulundurulduğunda yapı denetim sisteminden muaf olmasının büyük sakıncalar doğuracağı açıktır. Son düzenlemelerde nüfusu 5000’in altında olan belediyeler ile mücavir alanlar dışında kalan yerleşim yerlerinde toplam inşaat alanı 500 m²’nin altında olan yapılar yapı denetim sistemini kapsamı dışına çıkarılmıştır. Oysa nüfusu 5000’in altında olan belediyelerin, ülkemizdeki belediyelerin toplamı içindeki oranı %70’tir. Van depreminde kırsal kesimlerde yaşanan yıkımın büyüklüğü göz önüne alındığında bu düzenlemenin önümüzdeki süreçte acı sonuçlar yaratacağı açıktır.

Sonuç

Her yaşanan depremin ardından siyasi iktidar sözcülerinin boş vaatlerine tanıklık ettik. Van depreminin ardından da benzer bir süreç işlemektedir. Depremin ardından basında yer alan haberlere göre Başbakanlık bünyesinde “Afet Riski Altındaki Yapı ve Alanlar Hakkında Kanun” taslağı hazırlanmıştır. Yine aynı hata yapılmakta bilim insanlarının, uzman kuruluşların görüşlerine başvurmaksızın kanun taslakları hazırlanmaktadır.

Yine basında yer alan haberlere göre söz konusu taslakta afet riski taşıyan alanların belirlenmesine ve bu alanlar içerisindeki riskli yapılara ilişkin bir takım senaryolara yer verilmiştir. Taslağa göre belirlenen alanlar içerisindeki yapıların yıkımı ve yeni binaların inşası süreci, oluşturulacak

olan “Depreme Hazırlık Hesabı”ndan elde edilen gelirlerle işletilecektir. Hesabın ana gelir kaynakları Trafik Cezaları, AFAD’ın aktaracağı kaynaklar ve 2B arazilerinin satışından elde edilecek gelirin % 90’ından oluşmaktadır.

Sorunlar, 2B arazilerinin deprem tehlikesi bahane edilip imara açılması ile yani yeni rant alanları yaratılarak çözülmek istenmektedir. Oysa bu türden politikaların yol açtığı kayıplar tüm gerçekliğiyle ortadadır.

Yasa taslağında yer aldığı söylenen bir diğer konu ise “Hazine’ye ait arsa üzerinde konutu bulunanlara sadece enkaz bedeli ödeneceğidir”. Oysa Kaçak yapılaşmanın imar aflarıyla yıllarca teşvik edildiği düşünüldüğünde, sorunları çözme yönteminin yeni mağduriyetler yaratmaktan daha öte bir anlayışla belirlenmesi gerekmektedir.

Yine söz konusu kanun taslağında vatandaşlara tek seçenek olarak TOKİ’nin yaptığı-yapacağı binaların sunulmaktadır. Sosyolojik değişkenler hesaba katılmaksızın depremi bahane ederek insanların yerlerinden edilmesi, çözüm adı altında yeni rant alanları oluşturarak çıkar gruplarının beslenmesi, Türkiye’nin deprem gerçeğini suiistimal etmek anlamına gelecektir. Ancak hiç kimsenin buna hakkı yoktur.

Deprem konusunda kısa vadeli ve yeni rant alanları üreten çözümlerin nelere yol açtığını ve ne bedeller ödendiği Van depremi ile bir kez daha görmüş bulunmaktayız. Bu anlamda Van depreminin bir son olması için alınan tüm kararların ve çakılan her çivinin takipçisi olduğumuzu ifade etmek durumundayız. Zira TMMOB ve İMO olarak bizler ilk günden beri deprem bölgesinde çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

TMMOB heyeti olarak depremden 2 gün sonra bölge halkıyla dayanışmak ve ilk gözlemlerimizi kamuoyuyla paylaşmak için Van’daydık. Mesleki sorumluluklarımız gereği yaşanan yıkımın nedenlerini basın yayın organları da dahil olmak üzere her zemin ve platformda ifade ettik. Tüm örgütümüzü harekete geçirerek topladığımız insani yardım malzemelerini bölgeye ulaştırdık. Bugün gönüllü mühendislerimiz bölgedeki hasar tespit çalışmalarını sürdürmeye devam etmekte.

Çünkü bizler insan odaklı bir yaklaşımı mühendislik mesleğinin bir gereği olarak görmekteyiz. Ayrıca bilimsel bir bakış açısıyla, TMMOB ve bağlı Odaların görüşleri de alınarak hazırlanmış olan her uygulamada görev ve sorumluluk almaktan memnuniyet duyacağımızı bir kez daha ifade etmeliyiz.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Züher Akgöl’ün Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği Dergisi için kaleme aldığı yazı.

19 Aralık 2011

İnşaat Mühendisleri Odası ve Kanun Hükmünde Kararnameler

Bilindiği üzere, Haziran ayı Genel Seçimleri bahane edilerek 2011 Nisan ayında meclis bünyesinde dahi tartışılmaksızın bir yetki yasası çıkarılmış ve Bakanlar kuruluna “Kamu Hizmetlerinin düzenli, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak” gerekçesiyle “Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri İle Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda” 6 ay boyunca Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Öncelikle ifade edilmeliyiz ki; Meclis faal durumdayken yürütme erkinin, meclise danışmadan ve tartışmadan 6 ay süreliğine Kanun Hükmünde Kararname çıkarma gibi bir yetkiyi almasının demokrasiyle bağdaşır bir yanı yoktur. Zira söz konusu yetkiye dayanılarak çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler de son derece anti-demokratik düzenlemelerle doludur.

Söz konusu yasa çıkarılır çıkarılmaz hükümet yangından mal kaçırırçasına genel seçimler öncesi

toplam 11 KHK çıkarmış, bunlardan biri de TMMOB ve bağlı Odalarını ve haliyle odamızı da yakından ilgilendiren 8 Haziran tarihinde resmi Gazetede yayınlanan 636 sayılı KHK olmuştur. Söz konusu kararname, kurulacak olan Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındadır.

636 sayılı KHK'nin ardından 644, 648, 653 sayılı KHK'ler ile önce Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı ikiye bölünmüş, "Çevre ve Şehircilik" "Orman ve Su İşleri" Bakanlıkları halini almış, daha sonra da bu Bakanlıkların ve bağlı Genel Müdürlüklerinin yetki alanları genişletilmiştir. Ülkenin idari yapısını alt üst edecek bu kararlar, takip edilemeyecek bir hızda çıkarılan KHK'ler silsilesi aracılığıyla yürürlüğe konulmuştur

Yangından mal kaçırıcısına ülke toprakları üzerindeki her tasarruf Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilmiş durumdadır. Bu tablonun TMMOB ve bağlı Odalarını, idari yapıyı, yerel yönetimleri ve aslında tüm ülke geleceğini nasıl etkileyeceğini ele almak için KHK'leri biraz yakından incelemek gerekmektedir.

1. TMMOB ve Bağlı Odalar Engel Olarak Görülüyor

Kararnemeler ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde "Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü" kurulmuş olup Genel Müdürlüğün aşağıdaki hususlar görev ve yetkileri arasında sıralanmıştır:

- a) Yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, uygulamaları denetlemek ve izlemek.
- b) Planlama, harita yapımı, arazi ve arsa düzenlemesi, değerlendirme, parselasyon, etüt ve proje müellifliği, harita plan, proje ve yapım kontrol müşavirliği, bilirkişilik, her türlü altyapı ve tesisat dâhil olmak üzere yapı müteahhitliği gibi hizmet alanlarında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş yeterliliklerini değerlendirerek bunlara tescil ve yeterlik belgeleri vermek veya verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- d) Planlama, projelendirme, yapım ve kamulaştırma iş ve işlemlerinde görev alacak bilirkişilerin niteliklerine ve mesleki yeterliklerine ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- g) Kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapının denetlenmesinde görev alan mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarını denetlemek, ilgili idareler ile denetim ve müşavirlik kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- ğ) Yapım işlerinde görev alan şantiye şefleri, fen elemanları ve yetki belgeli ustaların faaliyetlerinin, durumlarına göre, ilgili idarelerce veya meslek kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- h) Kamuya ve özel sektöre ait her türlü yapı ve tesisin projelerinin ve yapım işlerinin denetlenmesinde görev alacak mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarının, yapı denetim kuruluşlarının ve müşavirlik kuruluşlarının niteliklerine, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş yeterliliklerini değerlendirerek bunlara belge verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.

Söz konusu hükümler 6235 sayılı TMMOB Yasası ile TMMOB ve bağlı odalara verilmiş olan, kendi görev alanıyla ilgili mevzuatı hazırlamak, yayımlamak, uygulamak, uygulanmasının denetimini yapmak yetkileriyle çelişmektedir. TMMOB ve bağlı odalara ait söz konusu görev ve yetkileri, oluşturulan yeni bir bakanlığa, hatta bakanlık içinde bir genel müdürlüğe mevcut yasalarla ve hatta Anayasayla çalışma pahasına devretmek, amaçlananın TMMOB ve bağlı Odaların olası

Kanun Hükmünde Kararnemeler

TMMOB ve bağlı odalara ait görev ve yetkileri, oluşturulan yeni bir bakanlığa, hatta bakanlık içinde bir genel müdürlüğe mevcut yasalarla ve hatta Anayasa'yla çalışma pahasına devretmekle amaçlananın TMMOB ve bağlı odaların olası itirazlarını bertaraf ederek, tüm yetkileri tek merkezde toplayıp kar amacı güden projelerin hızla hayata geçirmek olduğu şüphesini doğurmaktadır.

Hükümet genel seçimler öncesinde 11 KHK çıkarmış, bunlardan biri de TMMOB ve bağlı odaların ve haliyle odamızı da yakından ilgilendiren 8 Haziran tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 636 sayılı KHK olmuştur. Söz konusu kararneme kurulacak olan Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındadır.

636 sayılı KHK'nin ardından 644, 648, 653 sayılı KHK'ler ile önce Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı ikiye bölünmüş, "Çevre ve Şehircilik" "Orman ve Su İşleri" bakanlıkları halini almış, daha sonra da bu bakanlıkların ve bağlı genel müdürlüklerinin yetki alanları genişletilmiştir. Ülkenin idari yapısını alt üst edecek bu kararlar, takip edilemeyecek bir hızda çıkarılan KHK'ler silsilesi aracılığıyla yürürlüğe konulmuştur.

Yangından mal kaçırıcısına ülke toprakları üzerindeki her tasarruf Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilmiş durumdadır. Bu tablonun TMMOB ve bağlı Odalarını, idari yapıyı, yerel yönetimleri ve aslında tüm ülke geleceğini nasıl etkileyeceğini ele almak için KHK'leri biraz yakından incelemek gerekmektedir.

1. TMMOB ve Bağlı Odalar Engel Olarak Görülüyor

Kararnemeler ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde "Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü" kurulmuş olup Genel Müdürlüğün aşağıdaki hususlar görev ve yetkileri arasında sıralanmıştır:

- a) Yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, uygulamaları denetlemek ve izlemek.
- b) Planlama, harita yapımı, arazi ve arsa düzenlemesi, değerlendirme, parselasyon, etüt ve proje müellifliği, harita plan, proje ve yapım kontrol müşavirliği, bilirkişilik, her türlü altyapı ve tesisat dâhil olmak üzere yapı müteahhitliği gibi hizmet alanlarında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş yeterliliklerini değerlendirerek bunlara tescil ve yeterlik belgeleri vermek veya verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- d) Planlama, projelendirme, yapım ve kamulaştırma iş ve işlemlerinde görev alacak bilirkişilerin niteliklerine ve mesleki yeterliklerine ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- g) Kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapının denetlenmesinde görev alan mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarını denetlemek, ilgili idareler ile denetim ve müşavirlik kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- ğ) Yapım işlerinde görev alan şantiye şefleri, fen elemanları ve yetki belgeli ustaların faaliyetlerinin, durumlarına göre, ilgili idarelerce veya meslek kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- h) Kamuya ve özel sektöre ait her türlü yapı ve tesisin projelerinin ve yapım işlerinin denetlenmesinde görev alacak mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarının, yapı denetim kuruluşlarının ve müşavirlik kuruluşlarının niteliklerine, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş yeterliliklerini değerlendirerek bunlara belge verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.

Söz konusu hükümler 6235 sayılı TMMOB Yasası ile TMMOB ve bağlı odalara verilmiş olan, kendi görev alanıyla ilgili mevzuatı hazırlamak, yayımlamak, uygulamak, uygulanmasının denetimini yapmak yetkileriyle çelişmektedir. TMMOB ve bağlı odalara ait söz konusu görev ve yetkileri, oluşturulan yeni bir bakanlığa, hatta bakanlık içinde bir genel müdürlüğe mevcut yasalarla ve hatta Anayasayla çalışma pahasına devretmek, amaçlananın TMMOB ve bağlı Odaların olası

itirazlarını bertaraf ederek tüm yetkileri tek merkezde toplayıp kar amacı güden projelerin hızla hayata geçirmek olduğu şüphesini doğurmaktadır.

Meslek odaları kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır ve bütün demokratik ülkelerde olduğu gibi ayrı bir tüzel kişiliğe sahiptirler. İdari ve mali yönden devlet karşısında özerk, faaliyetlerinin finansmanını sağlayacak bütçeye sahip, teşkilatın yönetimi ve faaliyetlerin yürütülmesinde söz sahibi kuruluşlardır. Merkezi hiyerarşik gözetim ve denetimine tabi olmayıp, vesayet denetimine tabi olduklarından, söz konusu Kanun Hükmünde Kararname ile özerklikleri tehdit edilmekte dahası TMMOB ve Odaları devletleştirilmek istenmektedir. Hükümet nezdinde en temel amaç, her şeyin alınır satılır kılınabilmesi için, kamu yararı ilkesini ısrarla savunan kurumlar olan TMMOB ve bağlı Odaların engel olmaktan çıkarılması ve aradan çekilmelerinin sağlanmasıdır.

2. Kentlerimiz Hakkındaki Her Tasarruf Bakanlığa Devrediliyor

17 Ağustos tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 648 sayılı KHK ve 17 Eylül tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 653 sayılı KHK'ler ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetki alanı genişletilmektedir.

648 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına; mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri, enerji ve telekomünikasyon tesislerine ilişkin etütleri, harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini resen yapmak, yaptırmak, onaylamak ve başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarelerce ruhsatlandırma yapılmaması halinde resen ruhsat ve yapı kullanma izni vermek.” yetkisi tanınmaktadır. Yerel Yönetimlerin Yetki alanına giren hususların da Bakanlığa verilmesi bir yetki karmaşası doğurmakla birlikte çevre düzenlemesi gibi yerel planlara bağlı hususlar plansızlığın önünü açacak şekilde Bakanlığın yetki alanına dahil edilmektedir.

648 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görevleri arasına “Depreme karşı dayanıksız yapılar ile imar mevzuatına, plan, proje ve eklerine aykırı yapıların ve bunların bulunduğu alanların dönüşüm projelerini ve uygulamalarını yapmak veya yaptırmak” görevi eklenmiştir. Söz konusu maddeyle ilgili olarak Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğüne “2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 7 nci maddesi çerçevesinde uygulama yapmak veya yaptırmak” yetkisi verilmiştir. Toplu Konut Kanununun ek 7 maddesi Başbakanlığın gecekondü bölgelerinin tasfiyesine veya iyileştirilerek yeniden kazanımına yönelik olarak gecekondü dönüşüm projeleri geliştirmesine, inşaat uygulamaları ve finansman düzenlemeleri yapabilmesine ilişkin yetkiyi içermektedir. 648 sayılı KHK ile Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü söz konusu 7. madde çerçevesinde uygulama yapmak, “...bu uygulamalara yönelik olarak kentsel dönüşüm, yenileme ve transfer alanları geliştirmek, bu alanların her ölçekteki imar planı ve imar uygulamalarını, kentsel tasarım projelerini yapmak, yaptırmak ve onaylamak, bu çerçevede paylı mülkiyetleri ayırmak, birleştirmek, arsa ve arazi düzenlemeleri yapmak, imar hakkı transfer etmek, kamulaştırma ve gerektiğinde usulüne uygun olarak acele kamulaştırma yoluna gitmek, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izinlerini vermek ve kat mülkiyeti tesis ve tescilini sağlamak” yetkisine sahip kılınmıştır.

644 Sayılı KHK’da bulunan ve 648 sayılı KHK’da da korunan bir diğer yetki ise yine yukarıda sözünü ettiğimiz yetki ile birlikte düşünülmelidir. “Gecekondü, kıyı alanları ve tesisleri ile niteliğinin bozulması nedeniyle orman ve mera dışına çıkarılan alanlar dâhil kentsel ve kırsal alan ve yerleşmelerde yapılacak iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamalarında idarelerce uyulacak usul ve esasları belirlemek, Bakanlar Kurulunca belirlenen bu nitelikteki uygulamalar ile finans merkezleri ve benzeri özel proje alanları ve özel yapım gerektiren yapılaşmalar ile 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu ve 775 sayılı Gecekondü Kanunu uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan uygulamalara ilişkin her tür ve ölçekte etüt, harita, plan, parselasyon planı ve yapı projelerini yapmak, yaptırmak, onaylamak, kamulaştırma, ruhsat ve yapım işlerini gerçekleştirmek, yapı kullanma izinlerini vermek ve bu alanlarda kat mülkiyetinin kurulmasını sağlamak” yetkisi de yine Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmiştir.

Böylece, her türlü denetimden muaf bir kurum olan TOKİ artık herhangi bir projesinde yerel yönetimin onayını alma yükünden kurtarılmış, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bu muktadir kurumun hizmetine sunulmuştur. TOKİ kent planlarına uygun olsun veya olmasın rant elde etmek istediği her yere sahip olabilecek, çevresel ve sosyolojik kriterler bakımından uygunluk arz etsin veya etmesin Bakanlığın rızasıyla istediği her projeyi uygulayabilecektir.

17 Eylül tarihinde resmi gazetede yayınlanan 653 sayılı KHK ile 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında yapılan değişiklikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığına “Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya mülkiyeti Hazineye, kamu kurum veya kuruluşlarına veya gerçek kişilere veyahut özel hukuk tüzel kişilerine ait olan taşınmazlar üzerinde kamu veya özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan yatırımlara ilişkin olarak ilgililerince hazırlandığı veya hazırlatıldığı halde yetkili idarece üç ay içerisinde onaylanmayan etüt, harita, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini ilgililerinin valilikten talep etmesi ve valiliğin Bakanlığa teklifte bulunması üzerine bedeli mukabilinde yapmak, yaptırmak ve onaylamak, başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermek” yetkisi verilmiştir. Böylece bakanlık ruhsat verme yetkisini de alarak yerel yönetimi inisiyatifsizleştirmekte, 3 ay içerisinde sonuçlanmasını sağlayacak düzenlemeleri yapmaktansa meselenin muhatabı olarak doğrudan kendisini adres göstermektedir. Bu da kar marjı yüksek olan ancak çevresel, sosyal ve bilimsel etkileri tartışmalı olan “her türden” yatırımın Bakanlıkça onaylandığı müddetçe hayata geçirilebileceği endişesini doğurmaktadır.

KHK’lerin Yerel Yönetimlerin etkisizleştirilmesine neden olacağına dair öngörümüz 6 Ekim 2011 tarihinde Resmi Gazetede Yayımlanan bir kararla doğrulanmıştır. Söz konusu kararla İstanbul ili Sultanbeyli ilçesine dair tüm yetkiler Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ve 644 sayılı KHK’nin Bakanlığa verdiği yetkiye dayanarak TOKİ’ye devredilmiştir. Böylece Sultanbeyli’de ne yapılabaksa tek karar alıcı Bakanlık olmuş ve Bakanlığın kararlarını uygulayacak tek kurum olarak da TOKİ ilan edilmiştir. Hatta kent planlarını, yerel yönetimleri ve Sultanbeyli halkının isteklerini saf dışı bırakılmış ve yapılacak projelerin bilimsel çevresel ve sosyolojik etkileri tartışma konusu dahi edilmemiştir.

Sonuç

Kanun Hükmünde Kararnameler artık yürürlüktedir. Böylesi anti-demokratik ve bilim dışı bir tutum ve tavır karşısında Odamız ve Birliğimizin hukuki ve politik mücadelesi sürmektedir. Bu anlamda yerel yönetimlerin de söz konusu düzenlemelere itiraz etmesi önemlidir. Zira kentlerimize dair uygulamalar tek başına hiçbir idari mekanizmanın taktirine terk edilemeyecek denli önemlidir ve hepimizin geleceğini ilgilendirmektedir.

**Kongre, Sempozyum,
Etkinlik ve çeşitli
Toplantılarda Yapılan
Konuşmalar**

Kongre, Sempozyum, Etkinlik ve Çeşitli Toplantılarda Yapılan Konuşmalar

TMMOB 40. Dönem 4. Danışma Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

8 Mayıs 2010

Değerli Başkan,

Değerli Divan Kurulu

TMMOB Danışma Kurulu'nun Değerli Üyeleri,

Hepinizi Saygı ve Sevgilerimle Selamlıyorum.

Bugün, ülkemiz ve Birliğimiz açısından kayda değer önemde bir toplantı gerçekleştiriyoruz.

Danışma Kurulumuzun önemi, 40. çalışma döneminin genel bir değerlendirmesinin yapılacağı son Danışma Kurulu olmasının yanında, odalarımızın yeni dönem seçimlerini tamamlamış olmaları nedeniyle yenilenen kurulumuzun, mayıs ayı sonunda gerçekleştireceğimiz Genel Kurulumuz öncesinde, TMMOB'nin 41. dönemde izlemesi gereken politikaların ve bu politikaları hayata geçirebilmek için yapılması gerekenlerin tartışılacağı bir platform olmasından kaynaklanmaktadır.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

Herşeyden önce, başta Birlik başkanımız ve Birlik yönetim kurulu üyelerimiz olmak üzere, Oda başkan ve yönetim kurulu üyelerine ve TMMOB örgütlülüğüne şu ya da bu düzeyde katkı sağlayan herkese teşekkürlerimizi ifade etmek istiyorum. Çünkü TMMOB, insanların, kurumların, politik kümelenmelerin savrulduğu bir zaman diliminde onurlu, ilkesel, omurgalı duruşunu hiç bozmadı, doğrularından taviz vermedi, doğrularının işaret ettiği doğrultuda politik-pratik hayatını örgütlemekten geri durmadı. Elbetteki herşeyi tam ve mükemmel yaptığımızı söyleyemeyiz. Ancak TMMOB Toplumsal meşruiyetinden aldığı güçle, ağırlığını, emek mücadelesi açısından vazgeçilmezliğini kamuoyuna hissettirmiştir.

İçinden geçtiğimize benzer kaotik dönemler kurumlar açısından bir sınav anlamına gelmektedir ki, örgütümüz sınavdan alınının aklıyla geçmesini bildi, hayal kırıklığı yaşatmadı, ellerini kirlilemedi. İçinden geçtiğimiz dönemin özelliklerini akla getirirsek bunun ne anlama geldiğini daha iyi kavrarız. Ne yazık ki, AKP eliyle toplumsal yaşamın yeniden tanzim edilme süreci aynı zamanda ideolojik-politik açıdan bir savrulma dönemi olarak tarihe geçti.

Özgürlük, bağımsızlık, demokrasi, anti emperyalizm, çağdaş yaşam gibi kavramlar değersizleştirildi; paranın mutlak hâkimiyeti ile simgeleşen yeni yönelimin salt ekonomik ilişkilerle sınırlı olmadığı, kültürel bir ortalama yaratılmak istendiği açığa çıktı. Yine ne yazık ki, AKP'nin demokrasi havarisi kesilmesi kimi kesimlerde yanılsamaya yol açtı, bunun bir demokratik atılım değil, muhafazakâr, gerici, neoliberal atak olduğu görülmedi.

Darbe ve demokrasi tartışmaları arasında, asıl amacın AKP'nin siyasal muarızlarını etkisizleştirme girişimi olduğu, statükoyu değiştirme niyetinin arka planında bir başka statükonun inşa

edilmesi gerçeği bulunduğu görmezden gelindi. AKP iktidarını devirme planlarının deşifre edildiği ama yakın tarihimizde yer alan kitle katliamlarının, darbelerin, faili meçhullerin üzerindeki sis perdesinin neden aralanmadığı sorgulanmadı.

Bırakalım Anayasa değişiklik paketi ile ilgili çifte standardı, bırakalım değişikliklerin darbe anayasasının özüne dokunmayan yanını, bırakalım değişiklik sürecinin anti demokratik özelliklerini, 1 Mayıs 1977 katliamının araştırılma önerisinin iktidar partisi oylarıyla reddedilmesinin ne anlama geldiği üzerine bile kafa yorulmadı. Düşünebiliyor musunuz; bir iktidar demokrasi ve insan hakları havarisi kesilecek, ancak TBMM'ye verilen 1 Mayıs katliamını aydınlatmaya dönük öneri aynı iktidar partisi tarafından reddedilecek.

İktidarına dönük darbe planları konusunda gösterilen hassasiyetin, 1 Mayıs katliamıyla ilgili gösterilmemesi bile akıl tutulması içinde olanların aklını başına getirmedir. Şimdi bizler, yani siyasi iktidarın uygulamalarının ne anlama geldiğinin farkında olanlar, gerçek demokrasi, özgürlük, bağımsızlık, adalet ve eşitlik mücadelesinin aynı zamanda AKP iktidarına karşı mücadele anlamına geldiğini ifade ediyoruz.

Bunu 40. çalışma döneminin ilk Danışma Kurulu'nda da ifade etmiştik, son Danışma Kurulu'nda da aynı kararlılıkla ifade ediyor ve AKP'nin yarattığı yanılsamaya bakıp iktidarın değirmenine su taşıyanlara, akli karışanlara, aklınızı başınıza toplayın, enerjinizi, zamanınızı emek mücadelesinin gelişmesine, emek ve demokrasi örgütlerinin güçlenmesine ayırın çağrısında bulunuyoruz.

Değerli Meslektaşlarım,

40. çalışma döneminin ilk Danışma Kurulunda da söz almış ve görüşlerimi sizlerle paylaşmıştım. O günkü konuşmamda, siyasal İslamcılar eliyle yürütülen neoliberal politikaların mağduru olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının örgütü olan Birliğimizin yol haritasını, neo liberalizme karşı hak, muhafazakârlaşmaya karşı özgürlük mücadelesi çerçevesinde çizmesi gerektiği üzerinde durmuş, özellikle Kürt sorunu merkezli ırkçı-şoven kışkırtıcı eylemlere, Kürt-Türk çatışmasını körükleyecek girişimlere karşı uyanık olunması gerektiğine dikkat çekmiştim. Aradan neredeyse iki yıl geçti. Bu zaman zarfında, neoliberal uygulamaların, toplumu muhafazakârlaştıran girişimlerin, bütün bir toplumsal hayatı gericilik temelinde yeniden düzenleme niyetinin, ırkçı provokasyonların hız kesmeden devam ettiğine tanık olduk. Ancak bu zaman zarfında bir şeye daha gerçekleşti. Bizler biraz daha ustalaştık. Hem de Nazım Hikmet'in dediği gibi; "taşı kırmakta, dostu, düşmanı ayırmakta biraz daha ustalaştık.

Değerli Arkadaşlar,

Öngörülerin gerçekleşmiş olması eğer yaşananlar olumsuzsa, istenen bir durum değildir. Şimdi, Birliğimizin her kademesinde dile getirilen bir öngörüye dikkatinizi çekmek istiyorum. AKP iktidarı Birliğimizi ve bağlı Odaları hedef tahtasına almıştır. AKP iktidarının bütün bir toplumsal yaşamı kendi ideolojik-politik yaklaşımı doğrultusunda yeniden tanzim edeceğine dair tespitin sınırları içinde TMMOB'nin bulunmaması mümkün değildir. Daha önce defalarca dile getirildi: Kendi polisini, kendi ordusunu, kendi yargısını, kendi medyasını, kendi ekonomisini, kendi sendikasını, kendi Kürt'ünü, kendi Alevisi'ni, kendi solcusunu yaratmak isteyen AKP iktidarı, kendi meslek örgütünü de yaratmak istiyor. Evet, kendi meslek örgütünü yaratmak istiyor ve bunun alt yapısını oluşturmaya çalışıyor.

TMMOB'den, bağlı Odalardan rahatsızlığını dile getiriyor. Karar alma süreçlerinden uzak tutuyor, mesleki birikim ve deneyimi yok sayıyor. Siyaseten vesayet ilişkisi yaratmak istiyor; iktidarın uygulamalarını tartışmasız onaylamasını bekliyor. Yasasıyla oynuyor, gelir kaynaklarını kısma çalışıyor. Tek taraflı ve mesnetsiz raporlarla Birliğimiz köşeye sıkıştırılmak isteniyor. AKP iktidarı bunları istiyor, bu aşikâr. Ancak bu noktada önemli olan bizim ne istediğimizdir; AKP'nin mesleki alanlarımızı ve mesleki örgütlenmemizi hedef alan girişimlerine karşı bizim ne söyleyeceğimizdir. Sözümüzün ne olacağı açıktır. Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları siyasi iktidarın emir eri olmayacaktır.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

Biz, şimdiye kadar siyasi iktidarlardan emir almadık, bundan sonra da almayız. Bu yönde beklenti içinde olanları, büyük bir hayal kırıklığının beklediğini söylemek durumundayım. Teoman

Öztürk'le temelleri atılan ve bugün daha da görünür hale gelen politik hattımız, Tekel direnişinin aydınlatıcılığı ve öğreticiliği, 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanması yönündeki yıllardan güç alan kararlılık yolumuzu aydınlatmış süreci, egemenlerin hayal kırıklığı devam edecektir.

Oda genel kurulları hayal kırıklığının devam edeceğini göstermiş, TMMOB geleneğinin daha da güçleneceğinin işareti olarak algılanmıştır. TMMOB ve bağlı odaları, AKP iktidarının uygulamalarına karşı direnme hattının asli unsurlarından biri olmayı başarmıştır. Bir yandan Mesleki-politik konulara ilişkin sorunları alanlara taşıyarak sorgularken, diğer yandan teknik-bilimsel etkinlikler düzenleyerek çözüm yollarını gösterdik.

Bir yandan Tekel işçileri ile dayanışma eylemleri gerçekleştirirken, diğer yandan güvencesizlik ve işsizlikle ilgili bilimsel etkinlikler yaptık, raporlar hazırladık. Bir yandan Nükleer santral ihalelerine karşı protesto eylemleri düzenlerken, diğer yandan alternatif enerji üretimiyle ilgili görüşlerimizi kamuoyuyla paylaştık.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası yasasına karşı alanlara çıktık. Hastanelerin özelleştirilmesine itiraz ettik. Zamlara karşı düzenlenen eylemlere katıldık. Tüm bunları yaparken sorunların kaynağına işaret ettik ve çözüm önerilerimizi ortaya koyduk. Kısacası eleştirmekle kalmadık, aynı zamanda alternatif yaratmasını da bildik. İnşaat Mühendisleri Odası, gücümüzün çoğaldığımız sürece artacağı bilinciyle bugüne kadar TMMOB çatısı altında verdiği mücadeleyi bundan sonrada aynı anlayış ve kararlılıkla vermeye devam edecektir.

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB geleneğinin en dikkat çeken özelliği mesleki sorunlarla ideolojik-politik sorunların aynı potada eritilmesi ve çözüm diyalektiğinin sağlanmasıdır ki, örgütümüzün bu konuda epey bir mesafe kat ettiğini, ancak daha da mahirleşmenin bir ihtiyaç olarak kendisini dayattığını sözlerime eklemek zorundayım. İşsizlik, sağlıksız çalışma koşulları, düşük ücretler, güvencesizlik, kamu yatırımlarının gerilemesi, sosyal devletin tasfiyesi, özelleştirme, mühendislik eğitimi gibi konuların muhatabı hangi odaksa, bizlerin de projektörlerimizi oraya çevirmemiz kaçınılmazdır.

Değerli Başkan,

Değerli Meslektaşlarım,

Danışma Kurulunun Değerli Üyeleri,

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, bu süreçte oluşturacağımız mücadele hattının başarısı için her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu bilmenizi istiyorum. Konuşmama son verirken, Danışma Kurulumuzu selamlıyor, İnşaat Mühendisleri Odası adına Genel Kurulumuza şimdiden başarılar diliyor ve saygılar sunuyorum.

İMO 42. Dönem 1. Danışma Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

9 Mayıs 2010

Değerli Başkan,

Değerli Divan Kurulu,

Danışma Kurulumuzun Değerli Üyeleri,

42. Dönem ilk Danışma Kurulu toplantısına hoş geldiniz. Bugün Danışma Kurulunun ilk buluşmasını gerçekleştiriyoruz. Bu vesileyle 42. çalışma döneminde görev yapacak olan Danışma Kurulu'na ve Divan Kurulu'muza başarılar diliyorum. Danışma Kurulumuzun örgütümüz açısından taşıdığı anlam üzerinde uzun uzadıya durmak istemiyorum. İMO açısından önemlidir, değerlidir; tamamlanan genel kurul sürecinin yansımasıdır, önümüzdeki sürecin nasıl geçeceğinin, bir başka deyişle yol haritamızın emaresidir. Genel kurullardan, danışma kurullarına kadar

örgütün hemen her kademesi aynı zamanda bir ayna işlevi görür ki, neyi ne kadar başardığınızı ve daha da önemlisi gelecekte başarıma potansiyeli taşıyıp taşımadığınızı açığa çıkar.

Değerli Arkadaşlarım,

İlk Danışma Kurulumuzu Çalışma Programı tartışmalarına ayırdık. Çalışma Programımıza tartışarak son halini vereceğiz ve o andan itibaren kollarımızı sıvayarak çalışmalara hızla ve şevkle başlayacağız. Çalışma Programımızın genel çerçevesi, politik-mesleki hedefler, dünya ve ülke sorunlarına dair görüş ve yaklaşımlar, örgütsel sorunları tespit ve çözüm önerileri açıktır ki yükümlülüklerimizin ve görevlerimizin bir başka ifadesi yerine geçecek. Şubelerimize, işyerlerimize dönerken ev ödevlerimizi de beraberimizde götüracağız.

Değerli Çalışma Arkadaşlarım,

Size sunulan Çalışma Programı taslağı, örgütümüzün geldiği düzeyi, yıllar içinde kat ettiği mesafeyi göz önüne sermektedir. Elbette yılların kazanımıdır; tartışa tartışa, öğrenene öğrenene, biriktire biriktire geçirilen yılların olması gereken sonucudur. Çalışma Programı taslağındaki politik olgunluğa, tespitlerdeki gelişmişliğe, örgütsel sorunların gerçekçiliğine ve mesleki-politik önerilerin uygulanabilirliğine dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu düzeyin gerçekten de kıymetli olduğunu düşünüyorum, umutlarımızı artırdığına inanıyorum.

Şu noktayı da dikkatlerinize sunmak istiyorum: Çalışma programı taslağının çizdiği çerçeve, mesleki-politik tespitler, örgütümüze gösterdiği hedefler, bütün bunların ifade edilme tarzı sadece yönetim kurulu üyelerinin becerisiyle ilgili değildir. Elbette çalışma programı taslağının sizlere sunulacak bütünlüklü bir metin haline gelmesinde emeği geçen arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Ama bilinmelidir ki, Çalışma Programı örgütümüzün bir eseri olacaktır; yönetim kurulu üyesinden en ücra köşedeki arkadaşımıza kadar herkesin değişik oranlarda katkısıyla ortaya çıkacaktır. 42. dönem Çalışma Programının örgütümüz açısından önemli bir belge olacağını ve bunun hayata geçirilmesinde titiz davranılması gerektiğini düşünüyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Politik çerçeveye dâhil edebileceğimiz konular; yani demokrasi sorunu, anti emperyalizm, Kürt sorunu, kentlerin, su havzalarının, yeşil alanların yağmalanması, enerji üretimi, meslek odalarının yönetsel süreçlere eşit katılımı, Birliğimiz ve Odalarımız üzerine uygulanan baskılar, genç İMO örgütlülüğü, mühendislik eğitimi, meslektaşlarımızın yaşadığı sorunlar, sektörümüzün içinde bulunduğu koşullar, yapı denetimi ve benzeri konular eşit hassasiyetle çalışma programı taslağımızda yerini almıştır.

Birliğimizle, meslek odalarıyla mevcut ilişkileri yeniden tanımlayarak, kurumsal ilişki kurulmasının önemine dikkat çeken satırların;

Odamızın kurumsal yapısının güçlendirilmesine, önümüzdeki zorlu dönemin ihtiyaçlarını gözeterek yeniden yapılandırılmasına vurgu yapan satırların;

Oda merkezi ile şube ve temsilcilikler arasında olması gereken ilişkiyi tarif eden satırların; öğrenci örgütlenmesinin geliştirilmesine ve daha da pekiştirilmesine ilişkin satırların;

Hepsinden önemlisi de işyeri örgütlenmesini öne çıkaran yaklaşımın ifade edildiği satırların ve bütün bunlarla ilintili tartışmaların kıymetli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

Danışma Kurulumuz eminim ki bilgece tartışmaların yapıldığı bir zemin olacaktır. Danışma Kurulu'nun eğilimleri bugüne kadar örgütümüz açısından yol gösterici ve öğretici olmuştur. Danışma Kurulumuz örgütümüzün elini rahatlatmakla kalmamış aynı zamanda içinden çıkılmaz gibi görünen işlerde kolaylaştırıcı olmayı başarmıştır. Demokrasilerde, demokratik işleyişin gerçek anlamda uygulandığı süreçlerde hükmeden, belirleyen, tahakküm kuran değil, kolaylaştıran unsurlar değerlidir. Danışma kurulumuzun değeri bu noktada gizlidir ve örgütsel işleyişin bütün unsurlarına bir mesaj verilmektedir.

Yönetim Kurulu başkanı da, yönetim kurulu üyeleri de, şube başkan ve yöneticileri de bu mesajı almak ve gereğini yerine getirmekle sorumludur. Dikkat edilmeli ki, Çalışma Programı taslağın-

daki demokratik işleyişle ilgili bölümler bu sorumluluğun 42. çalışma döneminin başat hedefi olacağını hissettirmektedir. İnaniyorum ki; Danışma Kurulumuz, şimdiye kadar biriktirilenlerle yetinmeyeceğini, üzerine ekleyerek süreci örgütleyeceğini, en iyisini, en doğrusunu yapmaya çalışacağını açıktan beyan edecektir.

Danışma Kurulumuzun Değerli Üyeleri,

Çalışma programımızda ele alınan sorunlar ve konular aynı zamanda bir öncelikler listesi olarak görülmelidir. Örgütümüz ne Çalışma Programımızla sınırlı kalacak ne de sınırlarını ihlal edecektir. Bunun hassas bir nokta olduğunu farkındayım. Örgütümüzün bu hassasiyete sahip olduğunun da farkındayım. Örgütsel sürecimize diyalektik bir dokunuş gerekmektedir ki, bütün arkadaşlarımızın bu konuda mahir olduğuna inanıyorum.

Genel Kurul sürecinin bir eseri olan Çalışma Programı bir konuda bizlere sınır tanımazlık hakkı vermektedir. Örgütümüze sahip çıkma, meslektaşlarımızın ve mesleğimizin yaşadığı sorunlara müdahale etme, eşitlikten, özgürlükten, emek ve demokrasiden yana tavır alma konusunda sınır tanınmaması gerektiği Çalışma Programımızın felsefi yönünü ifade etmektedir.

Şu konu net bir şekilde anlaşılmalıdır: Bizleri, geleneklerimizden taviz vermeden bu güne taşıyan değerleri korumak yasalarla, yönetmeliklerle, hatta çalışma programlarıyla mümkün olmaz. Gerektiğinde duygularımızı, duyarlılıklarımızı, reflekslerimizi devreye alacağız, geleneklerimize hâle getirmeyeceğiz.

Çalışma Programı taslağımızın felsefi arka planında yatan budur. Bu anlaşıldığı takdirde, gerçekten de başka bir itekleyici unsura ihtiyaç duymadan hedeflerimize ulaşabilir, örgütümüzü yeni dönemde daha güçlü hale getirebiliriz. Geleneğimiz, teamüllerimiz, demokratik işleyiş ve her zaman canlı tuttuğumuz vefa belirleyici olduğu sürece, bu, uzak ve ulaşılmaz bir hedef olmayacaktır.

Değerli Arkadaşlarım,

Çalışma Programı taslağımızın özünü, önümüzdeki zorlu sürece Odamızı ve meslektaşlarımızı hazır hale getirmek oluşturmuştur. İnaniyorum ki, bu öze bağlı kalmak şartıyla, metne son şeklini verecek, ihtiyaçlarımız, sorunlarımız ve yapılması gerekenler belli bir bütünlük içinde yerini alacaktır. Bu duygularla Danışma Kurulumuza başarılar diliyor, Yönetim Kurulu'muz adına saygılarımı sunuyorum.

TMMOB 41. Olağan Genel Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

28 Mayıs 2010

Değerli Divan Başkanım

Ve Divan Kurulunun Değerli Üyeleri,

Birliğimizin Değerli Başkan ve Yöneticileri,

Değerli TMMOB Delegeleri,

Sevgili Mücadele Arkadaşlarım,

Hepinizi Saygı ve Sevgilerimle Selamlıyorum.

Birliğimizin 41. Genel Kurulu'na hoş geldiniz.

Değerli Arkadaşlar,

Şundan emin olunuz ki, sıradan bir örgütün sıradan bir zaman diliminde toplanan genel kuruluna tanık olmuyoruz. Ekonomide, siyasette, hukukta, kültürde, uluslararası ilişkilerde neoliberal ve gerici politikalar doğrultusunda köklü değişikliklerin gerçekleştirildiği ve tüm toplumsal yaşa-

mın buna uygun düzenlenmek istediği bir zaman diliminde, gericiliğe ve neoliberalizme direnen ender kurumlardan birinin genel kurulu toplanıyor bugün.

Türkiye, neoliberal politikaların laboratuvar ülkesi ilan edildiğinden bu yana TMMOB, aynı safta yer aldığı emek güçleriyle omuz omuza ülkenin talan edilmesine, işsizliğe, güvencesizliğe, toplumun muhafazakârlaştırılmasına direnmiş, geleneğinden aldığı destekle liberal ve ulusalcı savrulmalara kapılmamış, ilkesel, onurlu duruşundan taviz vermemiş, kendi doğruları yönünde mesleki politik hattını inşa etmiştir.

TMMOB antiemperyalist, antifaşist, bağımsızlıkçı, özgürlükçü ve demokrat yönünü korumakla kalmamış, toplumsal meşruiyeti ne kadar önemsediyini kamuoyuna göstermiş, kamusal yarar ilkesinden ve emek mücadelesinden taviz vermeyeceğini her zeminde ilan etmiştir. Görülmeyecek, yok sayılacak, küçümsenecek bir başarı değildir bu değerli arkadaşlar.

Bir yanda, statükoyu, derin devleti, kirli karanlık ilişkilerin devamını isteyen, toplumsal karmaşadan, çatışma ortamından beslenen güçler bulunuyor. Bir yanda da, emperyalizmin yeni yöneliminin kararlı uygulayıcısı, kendi derin devletini yaratmak isteyen, gelmiş geçmiş en Amerikancı ve gerici siyasi iktidar yer alıyor. Ne yazık ki bu iki gücün yarattığı çekim alanı, insanlarımızı, kurumlarımızı, politik kümelenmeleri etkisi altına alıyor. İdeolojik-politik savrulmanın sayısız örnekleri verilebilir. Ancak ben birkaç örnekle yetineceğim. Tekel direnişine ve Kürt sorununa yaklaşım bu savrulmanın çarpıcı örnekleridir.

Tekel direnişinin siyasi iktidarı zayıflattığını düşünen bazı politik kesimlerin, sendikaların, siyasi partilerin yaşananlar karşısındaki duyarsızlığını nasıl değerlendirmek gerekir? Ya da güvencesizliğin temel mücadele konularından biri haline geldiğini görerek, AKP karşıtlığının antikapitalizmle örtüştüğü noktadan duyulan rahatsızlığı, Tekel direnişini yok sayarak hafifletmeye çalışanların tavrını nasıl izah etmeli? Solun Tekel işçileriyle kurduğu ilişki, direnişin işçi sınıfına ve emek hareketine kazandırdıklarından yola çıkarak, Türkiye solunun güçlenme olasılığı hangi kesimleri rahatsız etmiştir?

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

Tekel direnişi sırasında bizler ne yaptık? Ankara'nın ilerici, devrimci güçlerinin tavrı ne oldu? TMMOB nasıl bir yaklaşım sergiledi. Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları; yani TMMOB kadroları direniş süresince Tekel işçileriyle omuz omuza verdi; Tekel işçileri bizimkilere sokularak uyudu, bizimkiler Tekel işçilerine yaslanarak ısındı. Sınıf dayanışmasının ne olduğu dosta düşmana gösterildi. Tekel direnişi sırasında TMMOB'nin tavrının, salt mağdurlarla dayanışmayla sınırlı olmadığını, bunun politik bir tavır alış olduğu bilinmelidir. Çünkü AKP eliyle sürdürülen neoliberal politikaların merkezinde güvencesizleştirme yer almaktadır.

Tekel işçilerine verilen her omuz güvencesizliğe bir adım geri attırıştır; Tekel işçilerine sunulan bir bardak çay güvencesizliğe cevap olmuştur. TMMOB'un ve dost örgütlerin Tekel direnişine verdiği destek de, AKP iktidarının uzlaşmaz tutumu da aynı nedene bağlıdır. Tekel işçileri neoliberal kuşatmada gedik açmaya çalışmış, AKP iktidarı ise açılan gediği polis zoruyla, şiddetle bastırmak istemiştir.

Değerli Arkadaşlar,

Tekel'e vurgu yapılmasının nedeni, sadece dillere destan bir direniş olduğu, emek güçlerine moral, kazanma umudu taşıdığı için değildir. Tekel direnişi, TMMOB'nin önümüzdeki dönem mücadele hattını belirginleştirmekte, berraklaştırmaktadır. Güvencesizleştirmeye karşı neoliberalizme karşı mücadelenin de hassas noktasını oluşturmaktadır. Biliniyor ki, güvencesizleştirme operasyonu mühendisleri, mimarları, şehir plancılarını teğet geçmemiştir.

Çalışanları arasında TMMOB üyelerinin de bulunduğu çok sayıda kamu kurumu tasfiye, özelleştirme kısılcasına alınmış, çalışanlara güvencesizlik dayatılmıştır. İş güvencesi, inşaat işkolunun kendine has özellikleri nedeniyle zaten önemli bir sorun olarak karşımızda dururken, kamu kesiminde başlatılan güvencesizleştirme süreci sorunu daha ağıdalaştırmış ve mesleki politik hattımızın önemli unsuru haline getirilmesini kaçınılmaz kılmıştır. Önümüzdeki dönemde güvencesizleştirme sorunu hareket noktası alınmalı, neoliberalizmle mücadelede başarı şansının güvencesizleştirmeye karşı mücadeleden geçtiği görülmelidir.

Değerli Konuklar,

Genel Kurulumuz TMMOB'nin yeni dönemde izlemesi gereken mesleki-politik hattın genel çerçevesini oluşturacak, hassasiyet gösterdiğimiz konuların mücadele programına dâhil edilmesi doğrultusunda mesai harcayacaktır. Ülkemizin, mesleki alanlarımızın sorunlarına bütünlüklü yaklaşmak, sorunun nereden kaynaklandığı ve mücadele hattının nasıl örülmesi gerektiği noktasında net, olgunlaşmış görüşleri açığa çıkarmak. İşte mesaimizin odaklaşacağı nokta burasıdır.

Doğru analizler yapmak, süreci doğru değerlendirmek önemlidir ancak bir o kadar önemli olan başka konu, doğru analizlerin doğru çözümlerle desteklenmesidir. Bir başka ifadeyle; politik pratik hat arasındaki uyumdur. Siz eğer güvencesizleştirmeyi dönemin en önemli sorunu olarak görüyor, bu çerçevede varınızı yoğunuzu Tekel direnişini desteklemek için seferber ediyorsanız, bunun gereği, TMMOB Genel Kurulu'nun güvencesizleştirmeye karşı mücadele zemini olarak ilan edilmesidir.

Değerli Arkadaşlar,

AKP'nin ikinci iktidar döneminde öne çıkan konu, Kürt sorununun demokratik öğeler çerçevesinde çözüleceğine dair beklenti oldu. Ne yazık ki bu beklenti karşılıksız kaldı; aksi zaten mümkün değildi. Irkçı-şoven-gerici bir gelenekten beslenen kadroların demokratik açılım yapacağına, barış getireceğine dair yanılsama çabuk dağıldı.

“Demokratik açılım” tartışmasıyla başlayan sürecin, AKP'nin kendi Kürt'ünü yaratma niyetinden öte anlam taşımadığı ve daha çok ABD'nin bölgeye dönük kurgusuyla ilgili olduğu ortaya çıktı. Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölge kentlerinde belediye başkanlarının ve siyasetçilerin ellerine kelepçe takıldığı an açılım resmen bitti; Anayasa paketinden parti kapatmaları zorlaştıran maddenin iktidar partisi milletvekillerinin de oylarıyla reddedilmesiyle, yeni bir dönem başlamış oldu.

Değerli Meslektaşlarım,

Ülkenin gelmiş geçmiş en Amerikancı partisi olan AKP'den bir beklentimiz bulunmuyor. Gölge etmesin başka ihsan istemez. Biz, demokrasinin, özgürlüğün, eşitliğin, barışın gerçek savunucusu bir gelenekten gelen insanlar olarak, hak talebinin karşılıksız kalmaması, çatışmaların durması, silahların susması doğrultusunda sürecin başında hangi noktada duruyorsak, şimdi de aynı noktada bulunuyoruz. Ülkemizde barış hâkim olana kadar bu noktayı korumaya kararlıyız.

Değerli Konuklar,

AKP iktidarının demokratik açılımlar gerçekleştirdiği, demokratik öz içeren Anayasa değişiklik paketi hazırladığı noktasında bir başka savrulma yaşandı. AKP'nin toplumu gericileştiren, tektipleştiren, baskıcı uygulamalarının ayrıntılarına girmeyeceğim. Birkaç sorum var bu noktada: Neoliberal uygulamaların öncülü sayılan ve uygulanması uğruna 12 Eylül darbesinin gerçekleştirildiği 24 Ocak kararlarının bugünkü taşıyıcısı AKP iktidarının darbeci zihniyetle hesaplaşması, demokrat olması akla, mantığa uygun mudur? Amerikancıların, gericilerin bir ülkeye demokrasi, özgürlük getirmesi mümkün müdür?

O gün 24 Ocak kararlarının sorunsuz, sıkıntısız uygulanması için darbe yapıldı. Bugün aynı kararların rahatça hayata geçmesi için bir başka egemenlik ilişkisi yaratılmak isteniyor. İşte TMMOB kadroları, nasıl 12 Eylül'e teslim olmadıysa, bugün kendilerine dayatılan gerici, neoliberal politikalara da direnecektir.

Değerli Arkadaşlar,

Birliğimizin ve bağlı Odalar üzerinde son dönemde oynanan oyunlar, darbe dönemlerine has tipik bir yok etme, etkisizleştirme operasyonudur. Düşünebiliyor musunuz; meslek örgütümüzle ilgili dayanaksız bir şikâyet dilekçesi, anlı şanlı bütün yüksek makamları harekete geçirmiş, dilekçedeki iddialar ciddiye alınmış ve soruşturma konusu yapılmıştır. Anlaşılan o ki, son dönemde epey ünlü “gizli tanıklardan” biri de TMMOB için devreye sokulmuştur.

Siyasi iktidar, “gizli tanığın” beyanlarından hareketle Birliğimizi hukuk dışı yol ve yöntemlerle kısa kaç altına almak istemektedir. Hedef açıktır; siyasi iktidar TMMOB'nin muhalif kimliğinden ve toplumsal ağırlığından rahatsızdır. Siyasi iktidarın ensesinde boza pişiren meslek odaları güç-

süzleştirilmek istenmekte, böylelikle bilim dışı, hukuk dışı uygulamalar rahatça hayata geçirilmeye çalışılmaktadır.

Siyasi iktidarın ne yapacağı bellidir: Odalarımızın uygulama ve etki alanları daraltılacak, maddi olanakları kısıtlanacak, merkezi yapısı dağıtılacaktır. Aranızda o yılların tanığı olanlar mutlaka vardır. 12 Eylül'ü günlerde de aynı süreç yaşanmıştır. Hatırlayınız; meslek Odalarının en güçsüz olduğu dönem darbe günleridir. 12 Eylül'ün faşizan ruhu, bugün AKP iktidarının uygulamalarında yaşamaktadır. Şimdi hiç kimse, içinden geçtiğimiz sivil darbe dönemini demokrasi diye bizlere yutturmaya kalkmasın. Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları bunu yutmayacak, siyasi iktidarın emir eri olmayacak, örgütüne sahip çıkacak, faşizme direnecektir.

Genel Kurulumuzun Değerli Delegasyonu,

Değerli Konuklar,

Tekel direnişi, 1 Mayıs kazanımı, bu güne kadarki ilkeli duruşumuz, örgütümüze sahip çıkılacağına dair irade beyanı, önümüzdeki sürecin avantajları olacaktır. Genel kurulumuz biriktirdiklerimizin çoğaltılarak geleceğe aktarıldığı bir zemin olacak, buradan çıkacak siyasi irade kolaylaştırıcı unsur olarak elimizi rahatlatacaktır. Aynı zamanda Genel Kurulumuz, mevzuatımıza dönük değişiklik tartışmalarına da ev sahipliği yapacaktır.

Yeni çalışma döneminde, bazı yönetmeliklerde günün ihtiyacına uygun değişikliklere gidilmesi gerçekleştirilecektir. Beklentimiz bu yöndedir. Temenni ediyorum ki TMMOB Genel Kurulu, egemenler için yeni bir hayal kırıklığı anlamına gelecektir. Onların hayal kırıklığına uğraması demek, emekçilerin umudunu çoğaltması demektir. Bu düşüncelerle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyor, inşaat mühendislerinin dayanışma duygularını iletiyor, çalışmalarda başarı diliyorum.

Türkiye Barış Meclisi Ödül Töreni

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

8 Haziran 2010

Türkiye Barış Meclisi üyelerine ve sekreteryasına çok teşekkür ediyorum. Ülkemizin en öncelikli gündemlerinden birisi olan Kürt Sorunu'nun barışçıl, demokratik çözümü konusunda, gözünü budaktan sakınmadan mücadele eden bunca insanla birlikte olmaktan onur duyuyorum.

Türkiye Barış Meclisi'nin 1 Eylül 2007 tarihindeki kuruluş toplantısına ev sahipliği yapma gurunun İnşaat Mühendisleri Odasında olması, yıllardır sürdürdüğümüz barış mücadelesinin en önemli nişanelerinden birisi olarak kurumsal tarihimizdeki yerini almıştır.

Bugün toplumumuz hala barışa büyük bir özlem duyuyorsa eğer, bunun anlamı, dün bu yolda verdiğimiz mücadelelerin yeterli olmadığıdır. Demek ki barışı kazanabilmek için, bir arada yaşam kültürünü yerleştirebilmek için dün olduğundan çok daha fazla mücadele etmeye ihtiyacımız var.

Askeri ve siyasi operasyonların durdurulması, çatışmaların sona erdirilmesi, halkın oylarıyla seçilmiş yöneticilerin serbest bırakılması, oyun çağındaki çocukların cezaevlerinden çıkartılması ve hepsinden de önemlisi yeni ölümlerin, yeni acıların yaşanmaması için sesimizi daha yüksek çıkarmalıyız.

Barış talebinin sesi, silahların gürültüsünden daha yüksek çıkmadığı sürece, barışı sağlamak, şiddeti dindirmek mümkün olmayacaktır. İnşaat Mühendisleri Odası olarak bugüne kadar hiç çekinmeden dillendirdiğimiz barış ve demokratikleşme taleplerimizi bundan sonra da en güçlü biçimde haykırmaya devam edeceğiz. Sokakları linç güruhlarına, ırkçı şovenistlere, savaş çıkırtkanlarına bırakmayacağız. Onurlu bir barış kurma yolunda omuz omuza mücadele verdiğimiz tüm arkadaşlarımıza kolay gelsin diyor, İnşaat Mühendisleri Odası adına bir kez daha teşekkür ediyorum.

42. Dönem Şubelerarası Ortak Toplantısı

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

24 Temmuz 2010

Değerli Şube Başkanlarım,

Değerli Meslektaşlarım,

42. Dönem ilk Şubeler arası Ortak Toplantımıza hoş geldiniz. Hepimiz açısından olumlu sonuçlar doğuran bir toplantı olmasını temenni ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Türkiye önemli bir dönemden geçiyor. 2000’li yılların başından itibaren hız kazanan dönüşüm sürecinin kendine uygun idari ve hukuki zeminleri yaratma eşiğine gelmesi, tüm toplumu etkileyen, derin bir sarsıntıya yol açtı. Dış politikadan ekonomiye, Kürt Sorunu’ndan Anayasa Değişikliği’ne, sosyal politikalardan özelleştirmelere kadar her alan, içinden geçmekte olduğumuz dönemin kendine has dinamikleriyle yeniden biçim kazanıyor. Tüm bu gelişmeler, yurttaş kimliğimizle olduğu gibi, mühendis kimliğimizle de bizleri oldukça ilgilendiriyor.

İçinden geçtiğimiz bu çalkantılı dönemde, yalpalamadan yol almamızı sağlayan en büyük rehberimiz ilerici ve toplumcu değerler etrafından şekillenmiş mesleki-demokratik mücadele anlayışımızdır.

Bu anlayış, Kürt Sorunu’nda çatışmaların derhal durdurularak, barışçıl demokratik çözüm bulunmasını öngörmektedir.

Bu anlayış, kamusal varlıklarımızın ve doğal kaynaklarımızın haraç mezat satılmasından vazgeçilerek, ekonomik tercihlerin toplumdaki yeni yapılmasını öngörmektedir.

Bu anlayış, bize dayatılmaya çalışılan zoraki tercihler karşısında, özgürlüklerden ve demokrasi-den yana başka bir seçeneğin oluşturulmasını öngörmektedir.

Bu anlayış, giderek niteliksizleştirilmeye çalışılan mesleğimizin ilkelerini ve değerlerini koruyup geliştirmemizi öngörmektedir.

Odamız, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da, bu anlayışla mücadelesini yürütmeye devam edecektir.

Değerli Arkadaşlar,

Bugünkü toplantımızın ana gündemi Serbest İnşaat Mühendisleri (SİM) Yönetmeliği konusunda yaşanan gelişmeler ve uygulamada karşı karşıya geldiğimiz sorunların çözümü için atılması gereken adımlar. Ne var ki bu konuya geçmeden önce meslek alanımızla yakından ilgili birkaç konuya değinmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi siyasi iktidarın, iktidara geldiği günden bu yana en fazla rahatsızlık duyduğu kesimlerin başında meslek örgütleri geliyor. Gerek yerel yönetimlerde gerekse hükümet olarak hayata geçirmeye çalıştıkları özelleştirmeci, yağmacı, rantçı, bilim dışı anlayışa karşı başta TMMOB ve bağlı odaları olmak üzere meslek örgütlerinin yürüttükleri hukuki ve toplumsal mücadele, AKP Hükümetinin canını sıkılmaktadır.

AKP, meslek odalarının toplumcu direncini kırmak için, üzerimizdeki baskısını gün geçtikçe arttırmaktadır. Siyasal tarihimize hukuk tanımazlığıyla geçecek olan AKP Hükümeti, bir yandan odalarımızın iç işleyişine müdahale etmeye çalışırken, diğer yandan da mühendisliğin uygulama alanlarını daraltmaya çalışmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı’na bağlı Devlet Denetleme Kurulu tarafından hazırlanan raporda ortaya dökülen anlayış, her fırsatta “sivil toplumun güçlendirilmesinden” bahseden siyasi iktidarın gerçek yüzünü göstermektedir. Yakın bir zamanda tamamladığımız TMMOB ve bağlı odaların kongrelerinde bu konuda tam anlamıyla kararlı bir duruş sergilenmiştir. Örgütülüğümüzün Odalarımıza ve Birliğimize yönelik saldırıları bertaraf edebilecek sevide olduğundan kimse kuşku duymasın.

Yüz binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının kararlı duruşunu gören siyasi iktidar, şimdi de kendi döneminde hazırladığı yasalardan TMMOB ve bağlı odaların isimlerini “arındırmaya” çalışmaktadır. Son dönemde birbiri ardına gündeme gelen “Teknoloji Fakülteleri”, “Karayolları Genel Müdürlüğü’nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun”, “İş Kanunu’nda yapılmak istenen değişiklik” ve “Belediye Kanunu’nda yapılan düzenlemeler”, mühendislerin ve meslek odalarının yetkilerini ellerinden alan, uygulama alanını daraltan düzenlemeler olarak öne çıkmaktadır.

Burada her bir yasanın ayrıntısına girmeyeceğim fakat bilinmelidir ki, mühendisliğin uygulama alanlarının kısıtlanması, sadece mühendislerin iş hayatını olumsuz etkilemeyecek, tüm toplumsal yaşama kalıcı ve telafi edilemez zararlar verecektir. Teknik akıldan ve bilimsel yaklaşımdan uzaklaşmış bir toplumun sağlıklı bir biçimde ayakta durması mümkün değildir.

Tercih edilen neo-liberal ekonomi politikaları nedeniyle işsizliğe mahkûm edilen, nitelsiz emek haline getirilmek istenen, değeri ortadan kaldırılmaya çalışılan mühendislik, şimdi de kamusal alandan dışlanmaya çalışılmaktadır. Mühendislerin çalışma yaşamında, kent planlamasında, ulaşım ve daha pek çok alandaki varlıkları, yasalar yoluyla ortadan kaldırılmak istenmektedir. Bu art niyetli ve tehlikeli gidişata karşı mücadelemizi ortaklaştırmalı ve güçlendirmeliyiz. Mühendislik hizmetinin toplumsal niteliğinin belirginleştirilmesi ve mühendislik emeğinin değerinin artırılması, önümüzdeki dönemde en önemli gündemlerimizden birisi olacaktır.

Değerli Arkadaşlarım,

Bugün burada olmamızın nedeni olan SİM konusundaki ısrarımız, altını çizmeye çalıştığım toplumsal ve mesleki sorumluluğumuzun en önemli göstergelerinden birisidir. Hızla değişen toplumsal ihtiyaçları karşılayabilmek, bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmek, meslek alanımızdaki yenilikleri meslektaşlarımızla paylaşabilmek için üyelerimizle etkin bir ilişki ve işbirliği tarzı geliştirmek zorunluluğu, bizleri bu doğrultuda bir arayışa yöneltmiştir.

Kabul etmeliyiz ki, meslek alanımızı düzenleyen mevcut yasalar, günümüzün ihtiyaçlarını karşılamaktan hayli uzaktır. Kent planlamasından konut politikalarına, su yönetiminden ulaşım sorunlarına, doğal afetlerden yapı denetime, çalışma koşullarından ihale düzenine, yüksek öğretim standartlarından yaşam boyu eğitime kadar her alanda yaşanan sorunlar, mesleğimizi sağlıklı ve nitelikli biçimde icra edebilmemizin önünde engel oluşturmaktadır.

Toplumun değişen ihtiyaçlarını ve meslek örgütlerinin taleplerini görmezden gelen bürokratik devlet anlayışının sorunlarımıza çözüm olmasını beklemek, hem mesleğimize hem de toplumuza haksızlık etmek olacağı düşüncesi, bizleri bu doğrultuda daha yapıcı ve girişken olmaya zorlamıştır. Bu anlayışla, TMMOB Yasasının ve Ana yönetmeliğimizin bize tanıdığı yetki ve sorumluluk doğrultusunda, bugüne kadar çok sayıda yönetmelik hayata geçirdik. Hazırladığımız tüm yönetmeliklerin temel amacı, meslek hayatımızın toplumsal ihtiyaçlar ışığında düzenlenmesi olmuştur. Bugüne kadar, mevcutla yetinmenin rahatlığı yerine, yeni bir şey yaratmaya çalışmanın riskine ve yıpratıcılığına göğüs germeyi tercih eden tüm yönetici arkadaşlarıma ve kurul-komisyon üyelerimize buradan bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

Bu alandaki girişimleri ve cesaretiyle tüm TMMOB camiasına örnek teşkil eden odamıza bu gücünü veren şey, örgütümüz ve üyelerimizle kurmaya çalıştığımız ilişkidir. Güven ve anlayış ekseninde oluşturduğumuz bu karşılıklı ilişki, bizlerin cüretini ve cesaretini artırmaktadır. Hayata geçirmeye çalıştığımız uygulamalar ve yönetmelikler kimi zaman yargı kararlarından döndüğünde, bizler haklılığımızdan ve üyelerimize karşı sorumluluğumuzdan aldığımızdan özgüvenle yeni baştan deneme kuvvetini kendimizde bulabiliyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizin bildiği gibi, 30 Ekim 2005 tarihinde yayınlanarak 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren yürürlüğe giren SİM Yönetmeliğimiz, odamız kurulduğu dönemden itibaren özel sektörde çalışan inşaat mühendisleriyle geliştirdiğimiz ilişkinin en kurumsallaşmış düzeyini temsil etmektedir.

SİM Yönetmeliğinin amacı “serbest çalışan ve inşaat mühendisliği hizmetleri üreten kişi ve kuruluşların mesleki etkinliklerinin gelişmesini, üretilen hizmetlerin İnşaat Mühendisleri Odası ilkeleri ile ülkemizde geçerli diğer standartlara uygunluğunu, meslek içi haksız rekabetin önlen-

mesini, mesleki deneyim ve yeterliklerin arttırılmasını, ülkemizin inşaat mühendisliği alanındaki bilimsel, teknik kapasitesinin tespitini ve güncellenmesini, mesleki değerlendirmeye esas sicillerin tutulmasını ve bu konuların denetim altına alınmasını sağlamak amacıyla yapılacak belgelendirme ve denetimlerin usul ve esaslarını düzenlemek” olarak tanımlanmıştır. Dört buçuk yıl boyunca tüm çabamız, bu amacı layıkıyla yerine getirebilmek doğrultusunda olmuştur.

SİM Yönetmeliği, bir yandan firmaların ürettiği hizmetin kalitesini arttırdığı gibi, yönetmelik kapsamında yapılan büro denetimleri meslek etiğinin korunup geliştirilmesi bakımından da önemli sonuçlar doğurmuştur. Süreç her iki yönüyle de, toplum nezdinde itibar kaybına uğrayan inşaat mühendisliği mesleğinin hak ettiği itibarına yeniden kavuşması yolunda önemli bir adım olmuştur. 2006 yılından bugüne kadar toplam 12253 üyemiz odamızdan SİM Belgesi almıştır. Şu anda SİM belgesi sahibi olan üye sayımız ise 9249’dur.

SİM Yönetmeliği, bir yandan üyelerimizin ürettiği hizmetin kalitesini arttırdığı gibi, yönetmelik kapsamında yapılan büro denetimleri meslek etiğinin korunup geliştirilmesi bakımından da önemli sonuçlar doğurmuştur. Süreç her iki yönüyle de, toplum nezdinde itibar kaybına uğrayan inşaat mühendisliği mesleğinin hak ettiği itibarına yeniden kavuşması yolunda önemli bir adım olmuştur.

SİM belgesi alan üyelerimizle geliştirdiğimiz doğrudan ilişki, yıllardır şikâyetçi olduğumuz oda-üye ilişkileri açısından da oldukça önemli bir mesafe kat etmemizi sağlamıştır. Serbest inşaat mühendisliği hizmetleri veren üyelerimizin sicil bilgilerinin sağlıklı hale gelmesi, üyelerimizin mesleki etkinlikleri, faaliyetleri, deneyimleri ve meslek içi eğitimleri ile ilgili detaylı bilgilere ulaşılmış, derlenen bu bilgilerle kimlerin nasıl çalıştığı ve ileriye dönük neler yapılabileceğine ilişkin yeni bulgular ortaya çıkmıştır. Kamu alanında giderek daha az mühendis istihdam edildiği gerçeği göz önünde bulunursa eğer, serbest inşaat mühendisleriyle kurduğumuz bu yeni ilişki tarzının odamızın geleceği açısından hayati bir önemde olduğu apaçık ortaya çıkacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Hepinizin bildiği gibi, SİM Yönetmeliği hakkında açılan dava sonucunda, Danıştay 8. Dairesi 01.04.2009 tarih ve 2008/11038 ile 2009/1182 esas nolu kararlarıyla, Yönetmeliğinin 7, 10/1-ç,d, 10/2-c,ç,d ve 18/d maddeleri ile Yönetmelik eki “Kredilendirmeye Esas Puan Dağılım Cetveli”nin yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

Danıştay 8. Dairesi bu kararını “3458 ve 6235 sayılı yasalarda belirtildiği üzere ilgili meslek odalarına, meslek mensuplarının faaliyetlerine devam edebilmesi için; meslek içi eğitim almaları veya akademik unvan edinmeleri, belli zaman aralığında belli sayıda işi bitirmeleri gibi yükümlülükler getirilmesi konusunda bir yetki verilmemiştir.” şeklinde gerekçelendirmiştir. Gerekçeli karar her ne kadar “İnşaat Mühendisleri Odasının serbest çalışan inşaat mühendislerinin etkinliklerini denetlemek ve serbest inşaat mühendisliği hizmetlerinin esaslarını, mesleki deneyim, kapasite ve yeterlilik açısından değerlendirmekle görevli olduğunu” tespit etse de, yönetmelikte yer alan bazı hükümlerin yasal dayanağının olmamasını yürürlüğün durdurulması için yeterli görmüştür.

Danıştay 8. Dairesi’nin verdiği kararın gerekçesi, odamızın bu yoldaki çalışmalarının esasına yönelik bir iptal değil, kanunda bulunan bir eksikliğe dayanmaktadır. Bu eksiklik, bizim meslek alanımızdaki yasal mevzuatın zamanın ihtiyaçlarına uymadığı ve yetersiz kaldığı tespitimizle örtüşmektedir. Dolayısıyla bir yandan meslek alanımızdaki yasaların toplumsal ve mesleki ihtiyaçlarımız doğrultusunda güncelleştirilmesi yolundaki çabalarımızı arttırırken, diğer yandan da SİM Yönetmeliğinin uygulanması konusundaki kararlılığımızı da pekiştirmiştir.

Odamız Danıştay 8. dairesinin verdiği karardan sonra ortaya çıkan yeni durumu, tek başına bir yasal tadilat olarak algılamamış, 4 yıllık uygulamada karşı karşıya kaldığımız sorunların aşılması için bir olanak olarak değerlendirilmiştir. 21.06.2009 tarihinde İstanbul’da yapılan 41. Dönem Olağanüstü Danışma Kurulu Toplantısında son şekli verilen SİM Yönetmeliğimiz, 27332 sayılı Resmi Gazete’de 27.08.2009 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin iptal edilen hükümleri, SİM Yönetmeliğinin en önemli unsurlarından birisi olan meslek içi eğitim ve mesleki deneyimin geliştirilmesi gibi konularda önemli bir açık ortaya çıkartmıştır. Bu açığı telafi edebilmemiz için uygulamaya dönük yeni düzenlemeler yapmak zorun-

dayız. Bugünkü toplantımızın amacı da esas olarak şubelerimizin bu doğrultudaki görüşlerini almak ve fikir ortaklığına varmaktır.

Değerli Arkadaşlar,

SİM Yönetmeliği, üyelerimizin hayatlarını zorlaştırmak, mesleklerini güçleştirmek, bitmek bilmeyen prosedürlere yenilerini eklemek, hele hele de odamıza yeni bir gelir kapısı yaratmak amacıyla ortaya atılmadı. İnşaat mühendisliği toplumsal boyutu ve sorumluluğu büyük olan bir mühendislik disiplindir ve SİM Yönetmeliği de bu toplumsal ve mesleki sorumluluğumuzu hakkıyla yerine getirebilmemiz için tasarlanmıştır. Piyasacılığın, denetimsizliğin, rantçılığın, imzacılığın yarattığı sonuçların bedelini tüm toplum ödemektedir. İnşaat Mühendisleri Odası, inşaat mühendisliğinin vicdanını, ilkelerini, etiğini ve toplumsal boyutunu korumak ve geliştirmekle yükümlüdür.

Yanlış projelendirilmiş her bina, yanlış uygulanmış her yapı mesleğimizin itibarına vurulmuş en büyük darbedir. Mühendislik hataları nedeniyle çöken her bina, mesleğimizin üzerine yıkılmaktadır. Depremlerde kaybettiğimiz her can, kendi canımızdan bir parça koparmaktadır. Dolayısıyla SİM Yönetmeliğine baktığımızda karşımızda gördüğümüz şey prosedürler, formaliteler, teferuatlar değil, halkımızın can ve mal güvenliği olmalıdır. Sağlıklı ve güvenli binalar, sağlıklı ve güvenli kentler inşa etmek, nitelikli bir denetim sistemiyle mümkündür. SİM Yönetmeliği, denetim sisteminin omurgası olan mühendis unsurunun yegâne güvencesidir.

Bizlerin önceliği, birkaç kişinin gündelik çıkarları ve dar dünya görüşleri olamaz. Bizi var eden toplumsal ve mesleki sorumluluklarımızı görmezden gelme şansımız ve lüksümüz yoktur. Bugünü ve geleceği kurtarabilmek için, dünü aşan kararlar almak zorundayız ve bunu hep birlikte başaracağımıza inanıyorum.

Değerli arkadaşlar,

Sözlerimi birkaç hatırlatma yaparak tamamlamak istiyorum. İlki, bu yıl üçüncü kez düzenleyeceğimiz Depreme Duyarlılık Yürüyüşü hakkında olacak. Biliyorsunuz 2008 yılından bu yana deprem konusundaki toplumsal duyarlılığı geliştirmek ve yapı güvenliği ve denetimi konusundaki bilinci arttırabilmek için 17 Ağustos Depreminin yıldönümünde yürüyüş ve çeşitli etkinlikler düzenliyoruz. Bu yıl, bu etkinliklere TMMOB ve bağlı odaların da katılacağı bilgisini sizlerle paylaşmak istiyorum. Katılımın genişlemesinin, eylemin gücünü ve toplumsal etkisini arttıracğını umuyoruz. Bu nedenle odamızın üstünde geçtiğimiz yıllardan çok daha büyük bir sorumluluk olacaktır. Tüm arkadaşlarımızın, Depreme duyarlılık Yürüyüşü'nün en geniş ve etkin biçimde örgütlenmesi konusunda duyarlı ve öz verili olacağına eminim.

Son bilgilendirme 31 Ağustos-7 Eylül 2010 tarihlerinde gerçekleştirecek olduğumuz "genç-İMO 2. Yaz Eğitim Kampı"na ilişkin. Geçtiğimiz yıl oldukça zengin bir programı başarıyla gerçekleştirmiş olmak, bu seneki kamp için beklentilerimizi arttırdı. Gerek katılım gerekse elde edilen sonuçlar bakımından bu seneki kampın geçen senekini aşmasını umuyoruz. Şubelerimize kayıtlı genç-İMO üyelerimizin kampa katılımı konusunda teşvik edici olmanızı ister, tüm çalışmalarınızda başarılar dilerim.

TMMOB Deprem Duyarlılık Yürüyüşü - Yalova

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

17 Ağustos 2010

Bugün tam 11 yıl oldu...

Hepimizi derinden sarsan acının on birinci yıldönümünde, yitirdiklerimizi anmak, depremi unutmamak ve unutturmamak için buradayız. Acıları geride bırakmanın yolu, hiç yaşanmamış gibi davranmak, derin bir suskunluğa bürünmek değildir. Acıları geride bırakmanın yegâne yolu,

inatla hatırlamaktır.

Hatırlamalıyız ki, siyasal iktidarlar sorumluluklarından kaçmasınlar...

Hatırlamalıyız ki, yerel yöneticiler rant peşinde koşmasınlar...

Hatırlamalıyız ki, müteahhitler küçük hesaplar peşine düşmesinler...

İşte bugün, unutturulmak istenenleri hatırlatmak, gizlenmek istenenleri açığa çıkarmak ve her şeyden de öte, depreme karşı toplumsal duyarlılığı arttırmak için, ülkenin dört bir yanından toplanarak burada bir araya geldik. Bir araya geldik ki, bu ülkede yaşayanların akıllarına, vicdanlarına ve kalplerine dokunabilelim, sesimizi daha güçlü duyurabilelim.

Değerli Arkadaşlar;

Bundan tam 11 yıl önce gerçekleşen deprem, toplum olarak bizlere çok şeyler öğretti. Öğrendiğimiz şeylerin en önemlisi, depremin bize ne kadar yakın olduğu gerçeğidir. Bu coğrafyada son yüz yılda gerçekleşen depremlerde 100 binin üzerinde insan ölmüş olmasına rağmen, deprem hep uzaklarda beklenirdi. Pek çokları için deprem “az gelişmiş bölgelerde yaşanan, eski yapıları etkileyen ve sonrasında Kızılay’ın derhal yaraları sardığı” bir doğa olayıydı.

Oysa 17 Ağustos 1999 sabahı görüldü ki, deprem bize o kadar da uzak değilmiş...

O sabah görüldü ki, deprem sadece az gelişmiş bölgelerde değil, Türkiye nüfusunun yüzde 25’inin yaşadığı, milli gelirin yüzde 35’inin üretildiği ülkenin en modern, en kentleşmiş, en sanayileşmiş bölgesinde de olabiliyormuş. O sabah görüldü ki, deprem sadece kerpiç evleri, yığma binaları, ahşap barakaları değil, çok katlı apartmanları da, fabrikaları da, enerji tesislerini de yerle bir edebiliyormuş. Ve en acısı da, o sabah görüldü ki, deprem, devleti bile enkazın altında bırakabiliyormuş...

Neyse ki yıkıntıların arasından, kocaman bir toplumsal dayanışma filizlendi. Neyse ki bu ülkenin dört bir yanından, genciyle yaşlısıyla, kadınıyla erkeğiyle, on binlerce gönüllü işini gücünü bırakarak buralara koştu ve enkaz altındakiler ellerini uzattı. Şu an aramızda bulunan pek çok kişi, bundan 11 yıl önce de, Yalova’da, Gölcük’te, Değirmenderede, Adapazarı’nda, Düzce’de yardım ve dayanışma faaliyetlerine katıldı.

Peki bizler buradayken hükümet yetkilileri neler yapıyordu? Onlar IMF’nin isteği doğrultusunda, Meclis’te “emeklilik yaşını yükseltmek” için parmak kaldırıyorlardı. Onlar “uluslar arası tahkim” yasası için parmak kaldırıyorlardı. Çünkü onlar için IMF’nin direktifleri, uluslar arası sermayenin çıkarları her şeyden önce geliyor. Onların önceliği halkın sorunları olmadığı için organize bir kurtarma faaliyeti yürütülemedi, çadır kentler planlı biçimde kurulamadı, yardımlar gerektiği gibi dağıtılamadı, prefabrikler yetiştirilemedi, enkazlar kaldırılamadı, kalıcı deprem konutları tamamlanamadı.

Deprem sonrasında yurt içinde ve yurt dışında toplanan yardım paralarının ne kadarının kimler için harcandığının hesabı bile belli değil. Yapılan araştırmalara göre, Deprem zararlarını karşılama gerekçesiyle çeşitli isimler altında 10 yıl boyunca yurttaşlarımızdan 25 Milyar Türk Lirası (yani eski ifadesiyle 25 katrilyon tl) vergi toplanmıştır. Ne yazık ki, toplanan bu vergiler, bölgenin yeniden imarı ve bölge halkının zararlarının karşılanması için değil, bütçe açıklarının karşılanması için kullanılmıştır.

Hükümet bugün işsizlik fonunda biriken parayı nasıl işsizler için değil, kendi projeleri için kullanıyorsa, depremzedeler için toplanan parayı da aynı şekilde kullanmıştır. Bu para, Devletin depremzedeye olan borcudur ve derhal ödenmelidir. Fakat hükümet, bırakın depremzedeye olan borcunu ödemeyi, depremzedelere verilen yardımları bile ellerinden almanın peşindedir. Hemen yanı başımızda, Arızlı’da Irak Hükümeti tarafından Depremzedeler için yaptırılan konutlar, valilik tarafından gasp edilmek istenmektedir. İzmit Valiliği’nin bu uygulamasını kınıyor, hakları için mücadele eden arkadaşlarımızın yanında olduğumuzu bir kez daha haykırıyoruz.

Değerli Arkadaşlar;

Aradan tam 11 yıl geçti ve şimdi tüm bunlar sanki hiç yaşanmamış gibi bir sorumsuzlukla davranılıyor. Sanki daha 11 yıl önce, kent merkezlerimiz toprağa ve denize karışmamış gibi, deprem

yönetmeliğine aykırı kentleşme ve imar planları hazırlanıyor. Sanki daha 11 yıl önce, on binlerce bina yıkılmamış gibi, sağlıklı ve nitelikli bir yapı denetim sisteminden kaçınılmak isteniyor. Sanki daha 11 yıl önce, on binlerce yurttaşımız canlarını yitirmemiş gibi, fay hatları imara açılıyor.

Daha birkaç ay önce, Adapazarı'nın Akyazı ilçesindeki Kuzey Anadolu Fay hattının geçtiği bölgedeki 150 metre genişliğinde koruma bandı, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın kararıyla 20 metreye indirildi. Yeni rant alanları yaratmak, arsalarla değer kazandırmak için yapılan bu uygulamaları, akılla, bilimle ve insani değerlerle bağdaştırmak mümkün değildir. Kuruluş amacı "afetlerin meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma" olan bir kurum böyle bir karar alabiliyorsa eğer, diğer kurumların neler yapabileceğini varın siz düşünün.

Hükümet yetkilileri, devlet kurumları ve yerel yönetimler kentleri, binaları ve toplumu depreme hazırlıklı hale getirme yolundaki sorumluluklarını yerine getirmemektedir. Hazırlanan Deprem Raporlarından "uykularının kaçtığını" söyleyenler, mesele önlem almaya geldiğinde ortada görünmüyorlar. Anlaşılan o ki bu arkadaşların tek rahatsızlığı, kendi uykularının kaçması!

Daha geçtiğimiz hafta İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yayınlanan raporda, İstanbul'daki binaların yüzde 30'unun olası bir depremde yıkılma riski taşıdığı belirtiliyor. Bu büyük riske rağmen ne belediyeler ne de kurumlar gereken güçlendirmeleri yapıyor. Ülkemizde Deprem Bölgelerinde bulunan 77 bin 552 kamu binasının sadece 764 tanesinde güçlendirme çalışması tamamlanmıştır. Okullarımız, hastanelerimiz, yurtlarımız büyük bir tehlike altındadır.

Yaşanan küçük ölçekli depremlerde bile, büyük can ve mal kayıplarının olması, ülkemizdeki yapı stokunun içler acısı halinin göstergesidir. Daha büyük felaketlerin yaşanmaması için derhal bütünlüklü bir yapı taraması yapılmalıdır. Bu tarama sonucunda güçlendirme ihtiyacı olan tüm kamu binaları ve özel yapılar güçlendirilmelidir. Yapıların depreme dayanıklı hale getirilmesi, kamusal bir sorumluluktur. Yerel yönetimler, kamu kurumları ve hükümet arasında güçlü bir koordinasyon ve işbirliği sağlanarak derhal planlı bir güçlendirme çalışması başlatılmalıdır. Binasını depreme karşı güçlendirmek isteyen özel mülk sahiplerine özendirici ve kolaylaştırıcı yardımlar yapılmalıdır.

Değerli Arkadaşlar;

Hükümet ne yazık ki, yapı güvenliği ve deprem konusuna gereken önemi vermemektedir. Geçtiğimiz aylarda Elazığ'da gerçekleşen deprem sonrasında Başbakan tarafından yapılan "yurttaşlarımızı kerpiç öldürdü" açıklaması, hükümetin konuya yaklaşımının en somut göstergesidir. Hükümet tıpkı iş kazalarında olduğu gibi, doğal afetlerde de kendi sorumluluğunu örtbas etmek istemektedir. Gereken önlemleri almaksızın, yaşanan felaketlerin sonucunu "kadere" havale etmek, ne devlet anlayışıyla bağdaşır ne de dini inançla.

Başbakan bilmelidir ki, insanları kerpiç öldürmüyor, insanları ahşap öldürmüyor, insanları beton öldürmüyor, insanları çelik de öldürmüyor. İnsanları öldüren şey bu yapı malzemelerinin ihtiyaçlara, kurallara ve mühendisliğe uygun biçimde kullanılmayışıdır. İmara uygun bölgeleri tespit etmek ve bu bölgelerde inşa edilecek yapıların güvenliğinin denetlenmesini sağlamak devletin sorumluluğundadır. Bu sorumluluğun layıkıyla yerine getirilmesi için, sağlıklı ve nitelikli bir yapı denetim sistemi hayata geçirilmelidir.

Projelendirme, malzeme kalitesi ve uygulama aşamalarını kapsayacak biçimde tüm yapı üretim süreci kamusal bir sorumluluk anlayışı ile denetlenmelidir. Yapı denetim sisteminin, kağıt üzerinde kalan bir prosedür olmaktan çıkarılması için, kamusal sorumluluğu bulunan meslek örgütleri bu süreçte daha etkin hale getirilmelidir. Bugüne kadar yaşanan depremlerde en fazla hasar gören binaların kamuya ait binalar olduğu göz önünde bulundurularak, kamu yapıları da yapı denetimi kapsamına alınmalıdır. Aynı şekilde TOKİ, KİPTAŞ ve benzeri kuruluşların inşaatları da yapı denetim sistemi içerisine dâhil edilmelidir.

Değerli Katılımcılar,

Yeri ve zamanı değil diyen çıkabilir aranızdan; haklı olabilirsiniz. Ancak içimizin bir kez daha yandığı bugün vurgulamak istiyorum ki, Türkiye'de yapması gerekenleri yapmayan, yapay günlemlerle varlığını sürdürmeyi amaç eden bir siyasi iktidar bulunmaktadır.

Sizlere sormak istiyorum. Depremın vurduğu, büyük ve telafı edilmesi mümkün olmayan acılara yol açtığı Yalovalıları, yüksek yargının nasıl belirleneceğini mi ilgilendiriyor yoksa deprem riskinin azaltılması, sağlıklı, güvenli, dayanıklı yapılarda yaşamlarını sürdürmekmi?

Siyasi iktidar ülkedeki egemenliğini pekiştirecek referandum için gösterdiği hassasiyeti, harcadığı kaynağı ve zamanı afet tehlikesini azaltmak için niçin harcamaz. İnsan hayatı bu kadar değersizizimidir? Deprem riskinin azaltılması için Bütçeden pay ayırmayanlar siyasal egemenliklerini arttırmak için gerekli harcamayı yapmaktan çekinmiyorlar. Ve bizlerden de bu oyunun piyonu olmamızı istiyorlar, ama yanılıyorlar onların oyununa gelmeyeceğiz.

Bizlerin yani halkın taleplerini, çıkarlarını içeren, rantı değil insanı temel alan eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik bir Anayasa için mücadelemizi devam ettireceğiz. Çünkü eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik bir Anayasa'ya, sağlıklı yaşamın, nitelikli kentleşmenin, güvenli yapılaşmanın güvencesi olacaktır.

Değerli Arkadaşlar;

Bugüne kadar tarihten öğrendiğimiz odur ki, iktidar sahipleri, kendi çıkarlarını daima toplumsal çıkarların önüne koymaktadır. Hükümetlerin bu tercihi, bizim gibi emek ve meslek örgütlerinin üzerindeki toplumsal sorumluluğu arttırmaktadır. Bizler İnşaat Mühendisleri Odası olarak, toplumsal sorumluluğumuzun bilinciyle, içimizde yer etmiş vicdan duygusunu çoğaltabilmek ve kamusal bir duyarlılığa dönüştürebilmek amacıyla 3 yıldır Depreme Duyarlılık Yürüyüşü gerçekleştiriyoruz. 3 yıldır bu yürüyüşlerin organize edilmesinde emeği geçen tüm arkadaşlarımıza teşekkürü büyük bir borç biliyorum.

Her geçen sene anlıyoruz ki, toplumsal hafızamızı ortadan kaldırmak isteyenlere, geçmişini unutturmaya çalışanlara inat, hatırlamanın gücünü büyütmek için bu yürüyüşü daha da ileri götürmeye ihtiyacımız var. Bu yolda çaba gösteren herkese kolaylıklar diliyor, hepinizi Yönetim Kurulu'muz adına saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

TMMOB 41. Dönem 1. Danışma Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

27 Kasım 2010

Değerli TMMOB Başkanım,

TMMOB'nin Değerli Yönetim Kurulu Üyeleri,

Değerli Meslektaşlarım,

TMMOB 1. Danışma Kurulu'na hoş geldiniz. İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu adına sizlere saygılar sunuyorum. İMO tartışma platformlarında, Yönetim Kurulu toplantılarında tartışılarak olgunlaşan, zenginleşen görüş ve düşüncelerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bugün, 41. Dönem Çalışma Programımızı ve esasen programı baz alarak ülke sorunlarını, sorunlar karşısında Birliğimizin görev ve sorumluluklarını tartışacağız. Zamanı işlevsel kullanmak ve tekrara kaçmamak için tarafımızca hassasiyeti tespit olunan konulara temas etmekle yetineceğim.

Danışma Kurulumuzun Değerli Üyeleri,

Çalışma Programının içinin nasıl doldurulduğu ve ne anlama geldiği açıktır. Çalışma programı genel kurul kararlarına yansıyan görüş ve düşünceleri yansıtmakta ve oradan hareketle çalışma döneminde örgütsel hassasiyetlerin hangi noktalarda odaklaşacağını göstermektedir. Bu yönüyle demokratiktir, ortak aklın ürünüdür; birlikte yürümenin sağlayıcısıdır.

Değerli Arkadaşlarım,

"Fırtınayla, borayla denenmiş arkadaşlıklar" isimli bir şiir kitabı bulunmaktadır Şair Nihat Behram'ın. Önümüzdeki sürecin tıpkı şiirde tarifini bulan arkadaşlığı gerektireceği açıktır. Siyasi

iktidarın Birliğimizi hedefleyeceği gerçeğini bir tarafa bıraksak bile, Birliğimizin hassasiyet gösterdiği konulara topyekûn bir saldırının gerçekleşme emareleri, sürecin zorlu geçeceğini göstermektedir.

AKP iktidarı kazanılmış haklara saldırılarını sürdürecektir, mühendisler, mimarlar, şehir plancıları da bugüne kadar olduğu gibi bundan sonrada bu saldırılara karşı direnişlerini sürdürecektir. Direniş kılavuzumuz Çalışma Programımız olacaktır. Bu süreçten alınımızın aklıyla geçmemizi sağlayacak yegâne güç, sorunların tespitinde ve çözüm önerilerinde ortaklaşılması ve bununla uyumlu ortak söylemin ve mücadele hattının oluşturulmasıdır. Programımız bu birlikteliğin ifadesi olacaktır.

Değerli Meslektaşlarım,

Ülkemizin, yıllardan bu güne taşınan ve çözülemediği oranda da artarak geleceği belirleme tehlikesi içeren sorunları bulunmaktadır. Çalışma Programımızda hepsinin altı çizilmiş, Birliğimizin yaklaşımı özetlenmiştir. Kürt sorunu başat olmaya devam etmekte; Alevilerin ve farklı etnik, mezhepsel kökene sahip olanların sorun ve talepleri gündemin ilk sıralarındaki yerini korumaktadır.

Farklı olanlara yaklaşım özünde bir demokrasi sorunu olduğu için, Birliğimizin, eşitlik, özgürlük temelinde, kardeşçe bir arada yaşama vurgusu ağırlığından bir şey kaybetmeden önümüzdeki dönemin de belirleyicisi olacaktır. Çalışma Programında da belirtildiği gibi; Birliğimiz, ülkemizin açık uçlu yarısı haline gelen ve ne yazık ki her zaman kangren olma tehlikesi taşıyan konularla ilgili hassasiyetini devam ettirecek, çözüm önerileriyle mücadele hattının tahkimatını sağlayacaktır.

Silahların susması, gericiliğe ve muhafazakârlığa karşı set oluşturulması, kamusal alanın tahribatına izin verilmemesi, mesleki alanımızın ulus ötesi sermaye gruplarının ihtiyacı doğrultusunda yeniden düzenlenmesine karşı çıkılması, neoliberal yoksullaştırma programının mağdurlarıyla dayanışma ilişkisi geliştirilmesi, Birliğimizin bu dönem de önemle üzerinde duracağı konular olacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Ülke gündeminde olan iki konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. Birincisi; Tabiat ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanun Tasarısı. İkincisi ise; “Ulusal İstihdam Stratejisinde Öngörülen Kanun Değişiklikleri.” Bu yasal değişikliklerin tek bir anlamı bulunuyor: Referandum sonrası Türkiye tablosu yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştır.

AKP iktidarını pekiştirmiş, kamusal talanı daha da derinleştirecek, kazanılmış hakları tamamen ortadan kaldıracak yasal değişiklikler için düğmeye basmıştır. Tabiat ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunuyla, Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu ortadan kaldırılıp yerine Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu oluşturuluyor. Ardından Çevre ve Orman Bakanlığı'na bağlı Tabiat ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kurulu kuruluyor. Kurulun 14 üyesi Bakanlık çalışanlarından, 4 üyesi akademisyen, 2 üyesi ise STK temsilcilerinden oluşuyor.

Yani kurulda kimlerin yer alacağını siyasi otorite belirleyecek... AKP'nin borusunun öteceğini söylemek zor değil. Bu Kurul ne yapacak peki? Siyasi iktidarın talanının önündeki engelleri ortadan kaldıracak.

SİT alanı kararı kurula bırakıldığı için, hava ve su ticaretinin, kentsel dönüşüm projelerinin, İstanbul-İzmir arası yapılması düşünülen yolun, meralar, ormanlar, su havzaları ve bu alanlarda bulunan biyolojik türlerin ticaretinin önünde engel kalmayacak, derelerin, orman arazilerinin, yeşilin, su havzalarının, meraların, kentsel değerlerin bir meta gibi alınıp satılması, adeta marketten alış veriş yapmaktan kadar kolaylaşacak.

Peki ne yapmak gerekiyor? Tabi ki direnmek!!! Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları bu talana dur diyebilmeli, var güçleriyle bu gidişata karşı mücadele etmelidir. Gerekirse; suda bir damla, ormanda bir ağaç, kentte bir kaldırım taşı olabilmeli, Türkiye'nin köpeksiz köyde değneksiz gezecek bir ülke olmadığını gerici, neoliberal iktidara göstermelidir.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

Neoliberal uygulamaların odak noktasını güvencesiz çalıştırma oluşturmaktadır. Özelleştirmelerle başlayan saldırı, kamuda güvencesizliği dayatan uygulamalarla bir üst boyuta taşınmıştır. TEKEL direnişi güvencesizliğe bir başkaldırı olduğu için AKP iktidarını korkutmuştur. TEKEL direnişi neoliberal düzene çomak soktuğu için siyasi iktidar tarafından ezilmek, dağıtılmak istenmiştir. Aralarında bizim de bulunduğumuz emek ve demokrasi güçlerinin, TEKEL direnişine verdiği destek, emek dayanışması sınırlarını aşmış, düzenle hesaplaşma halini almıştır.

AKP iktidarı bu kez eşeğini sağlam kazığa bağlamak niyetindedir. Ulusal İstihdam Stratejisinde Öngörülen Kanun Değişiklikleri'ni gerçekleştirerek tüm kamu çalışanlarını ilk adımda güvencesizleştirmek istemektedir.

Kamuoyunda “200 bin kişiye yeni iş sağlanacak” şeklinde yer alan ve 4857 sayılı İş Yasası'nda değişiklik öngören çalışma yasalaştığı takdirde, bölgesel asgari ücret, asıl işte taşeron çalıştırılması, geçici çalışmanın yaygınlaştırılması, yani esnek çalışma biçimlerinin yasallaşması ve genç işçiler için daha güvencesiz çalışma gibi değişiklikler gerçekleşmiş olacak, çalışma yaşamı daha da kurlsız ve esnek hale gelecek, güvencesizlik iş yaşamının temel özelliği olacak.

O halde ne yapmak gerekiyor? Tabi ki direnmek!!! Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları dışıyla, turnağıyla direnmelidir, direnecektir.

Değerli Başkan,

Değerli Meslektaşlarım

Sözlerime burada son verirken, İnşaat Mühendisleri Odası olarak Birliğimizin 41. dönem çalışmalarını tüm güç ve olanaklarımızla destekleyip üzerimize düşen görevleri yerine getireceğimizi bir kez daha ifade ediyor, Danışma Kurulumuza çalışmalarında başarılar diliyor, Yönetim Kurulumuz adına saygılar sunuyorum.

İMO 42. Dönem 2. Danışma Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

11 Aralık 2010

İMO 42. Dönem II. Danışma Kurulu Toplantısı'nda Serdar Harp, Genel Kurulun yapıldığı 12 Mart 2010 tarihinden Danışma Kurulu'nun gerçekleştirildiği 11 Aralık 2010 tarihine kadar olan dönemde yapılması karara bağlanan kongre, sempozyum ve çalıştayların geldiği aşamalar hakkında bir sunum yaptı. Sunumun ardından şu konuşmayı gerçekleştirdi:

Değerli Arkadaşlarım,

42. dönem çalışma programı kapsamında yaptığımız işleri kısaca özetlemeye çalıştım. Biraz da önümüzdeki sürece ilişkin konuşmak istiyorum.

Siyasi iktidarın kendine demokrat olduğu, toplumsal hayatı kendi ideolojik-politik anlayışı doğrultusunda düzenlemek istediği, kendi üniversitesini, kendi yargısını, kendi medyasını ve kendi meslek odasını oluşturma amacı taşıdığı ve asla demokrasi diye bir niyeti bulunmadığı malumunuz.

Neoliberalizmin ruhuna uygun olarak devlette bir değişim dönüşüm süreci yaşanıyor.

Şu anda meclis komisyonlarında seçim sonrasını bekleyen pek çok yasa değişikliği olduğunu biliyoruz. 657 sayılı devlet memurları kanunu gibi, iller bankası kanunu gibi...

Öte yandan devlet denetleme kurulunun raporundan da anlaşıldığı üzere siyasi iktidar önümüzdeki süreçte kendisi gibi düşünmeyen, kendine muhalif yapıları susturmaya çalışacak.

12 Haziran 2011'de ülkemiz bir genel seçim yaşayacak. Seçim sürecini mesleğimize ve meslektaşlarımıza ilişkin taleplerimizi dile getirmek ve kamuoyu oluşturmak adına iyi değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

Bu anlamda yarını beklemeden bugünden gerek taleplerimizi belirlememiz gerekse gerçekleştirebileceğimiz etkinliklere hazırlanmak anlamında örgütümüze büyük bir görev ve sorumluluk düşüyor.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak zorlu geçecek bu süreci göğüsleyebilecek örgütlülüğe sahip olduğumuza inanıyorum.

Bu zor günlerde birlikte hareket etmenin zorlukların üstesinden gelebilmek için öneminin bilinciyle hepimize kolay gelsin diyor, Yönetim Kurulumuz adına sayılarımı sunuyorum.

Bursa Şube Binası Açılış Töreni

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

5 Mart 2011

Değerli Konuklarımız

Bursa Şube Yöneticilerimiz

Sayın Vali'm

Sayın Belediye Başkanım

Sevgili Bursalılar

Sevgili Meslektaşlarım

Hepinizi İnşaat Mühendisleri Odası adına saygıyla, sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum. İnşaat Mühendisleri Odası Bursa Şubemizin Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesindeki yeni yerinin açılış etkinliğine hoş geldiniz.

Bugün özel, öncü ve özgün bir çalışmanın ortak açılış heyecanını paylaşıyoruz. Öncelikle belirtmek isterim ki, Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi tüm Türkiye'ye örnek model olmayı hak eden, özveri ve dayanışmanın ortaya çıkardığı özenli ve güçlü bir yapılandırmadır.

Bu binanın yapımına omuz veren, emek harcayan kurumlar ne kadar kıvanç duysa azdır. Böyle bir ortak çatının oluşturulması her şeyden önce büyük bir bilgi birikiminin daha dinamik ve kuvvetli bağlarının oluşmasına, katkı sunacaktır. Ortak paylaşımları çoğaltan bu proje, etkin ve verimli bir çalışma düzenine odalar ve birlikler şahsında somutlaşmasına katkı sağlayacağına inanıyorum. Herkesin gıpta ile bakacağı böyle bir birlikteliğe zemin hazırlayan tüm emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklarımız

Sevgili Meslektaşlarım

Hepimiz biliyoruz: mühendislik, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslektir. İnşaat Mühendisleri Odası; öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütüdür. İnsan odaklı olmasından dolayı, bizim mesleğimiz onurlu bir meslek olduğu kadar sorumlulukları da olan bir meslektir. Biz, bir yandan insana karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana olan sorumluluklarımızı biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz.

1954 yılında kurulan odamız, uzun yıllar zor koşullar altında dar mekanlarda hizmet vermeye başlamıştır. Bugün sadece şubelerimiz değil, pek çok temsilciliğimiz de kendi binasında hizmet vermektedir. Hem merkez binamız hem de şube ve temsilcilik binalarımız Odamızın kısa zamanda kat ettiği mesafenin bir başka ifadesidir. Deyim yerindeyse iğneyle kuyu kazarak, büyük bir emekle ve çabayla bu günlere geldik Ürettiğimiz hizmetler hem mesleğimiz adına hem de toplumumuz adına, ulaştığımız bu çalışma koşulları ile giderek büyümektedir.

Değerli Konuklarımız

Sevgili Meslektaşlarım

Öte yandan üyelerimizin bilimsel temele dayanan çalışmalarını, bilim insanlarının çalışmaları ile birleştiriyor, meslektaşlarımızla paylaşıyoruz. Bir yandan da üyelerimizin haklarının elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda bulunuyoruz. Öte yandan da mesleki denetimin vazgeçilmez ön koşulu olarak gördüğümüz üyelerin alanında yetkinleşmesi ve belgelendirilmesine yönelik çalışmaları da sürdürüyoruz.

Bir yandan ülkenin sorunlarını tespit ediyor ve çözüm önerilerini sunuyoruz. Meslek alanlarımız üzerinden Türkiye'nin gerçeklerini ortaya koyuyoruz. Öte yandan sorunlarımızın, toplumun ve halkın sorunlarından ayrı tutulamayacağını da biliyoruz.

Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın tüm sonuçları mühendis kimliklerimizin yanı sıra, yurttaş kimliklerimiz ile bizi yine yakından ilgilendiriyor. Bunun için görüşlerimizin sonunda mutlaka kamuoyuna yönelik değerlendirmelerimizde, toplum ve kamu yararı doğrultusundaki önerilerimiz yer alıyor. Bu birliğimiz ile kent sorunlarına ilişkin olarak özellikle son yirmi yıldır yerel yönetimler konusunda sorun tespitlerini ve çözüm önerilerini kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Biz biliyoruz: Sanayi, enerji, turizm, tarım, ulaşım, sağlık, çevre, eğitim, kent, kültür ve sanat politikaları bir arada gerçekleştirilmedikçe ve her birine eşdeğer önem verilmedikçe arzu ettiğimiz nitelikli yaşam gerçekleşmeyecektir.

Değerli Konuklarımız

Sevgili Meslektaşlarım

Ülkemizde yerel yönetimler, özellikle 12 Eylül 1980 askeri darbesi ve takip eden yıllarda yapılan yasal düzenlemelerle yerel yönetimlerce yürütülen hizmetlerde kamu yararı önceliği sürekli ihmal edilmiştir. Yıllar içinde, kentlerin imar, planlama, altyapı, ulaşım, çöp, su gibi konularındaki sorunları çeşitlenmiş ve derinleşmiştir. Kentlerimiz; deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere hazırlıklı değildir.

Siyaset ve sermaye kesimlerinin her şeyi bir rant alanına dönüştürmesi maalesef kent mekânına ve kentsel yaşama olumlu yönde yansımamaktadır. Yerel yönetimler ekonomik ve toplumsal politikaların önemli bir uygulama alanını oluşturmaktadır.

Odamız kent yaşamını ilgilendiren ve yerel yönetim sistemini düzenleyen yasaların eksiklik ve yetersizliklerinden bahsederken toplum ve kamu yararı gibi kavramlara referans vermektedir.

Kentlerde yaşayanlar, eğitim, sağlık, barınma ve beslenme gibi temel haklardan yoksun bırakılırken, sosyal donatı ve teknik altyapı hizmetlerinin sağlanmasında kullanılması gereken hazine arazileri gibi kamusal varlıklarımız özelleştirmelerle yerli ve yabancı sermayenin hizmetine sunulmaktadır.

Bununla birlikte kentsel altyapı, ulaşım, eğitim, kültür, sağlık, çevre benzeri alanlarda temel kamu hizmetleri ticarileştirilmekte, kamusal kaynaklarımız bir avuç azınlığa aktarılmaktadır. Emekçilerin, yoksulların ve tüm ezilenlerin sosyal, ekonomik ve siyasal yaşamdan tümüyle dışlandığı yıkıcı bir ortamda yoksulluk ve açlık derinleşerek sürmektedir.

Birliğimiz, kentlerimizde var olan sorunların aşılması, sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi doğrultusunda, toplumun büyük bölümünü dışlayan, halkın katılım ve denetimine kapalı yerel yönetim biçiminin aşılmasını, kent halkının ve meslek örgütlerinin demokratik katılımı ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesini, öncelikli ve temel gerek olarak görmektedir.

Ülkemizde yerel yönetimler konusundaki hakim zihniyetin bir sonucu olarak yolsuzluk olayları çığ gibi büyümüştür. Kamu kaynakları, toplumun ihtiyaçlarını karşılamaktansa belirli sermaye çevrelerinin ihtiyaçlarını karşılayan bir rant kapısı haline dönüştürülmüştür. Bu durumu kabul etmemiz mümkün değildir. Kentlerimizin insanca ve yaşanabilir bir hale getirilmesi bir yana, mevcut sorunlar ve olumsuzluklar dahi çözülmemektedir.

Üzülerek söylüyorum ki, tüm yaşam alanlarımız siyasi ve ticari ranta kurban edilmektedir. Yerel

yönetim planlamalarının, toplum ve kamu yararını her daim merkeze alan ilkeler doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

Değerli Konuklarımız

Sevgili Meslektaşlarım

Yeni binamızın açılışında sizlerle birlikte yan yana olmanın onuru ile tüm katılımcıları selamlıyorum. Yeni binamızın, Bursa şubemiz için yeni umutlar yeşertmesini ve büyütmesini, mutluluk getirmesini ve hayırlı olmasını yürekten diliyorum.

Saygılarımı sunuyorum...

TMMOB 41. Dönem 2. Danışma Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

9 Nisan 2011

Değerli Birlik Başkanım,

Divan Kurulu'nun Değerli Üyeleri,

Odalarımızın Değerli Başkan ve Yöneticileri,

TMMOB Danışma Kurulu'nun Değerli Üyeleri,

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Korku ve umutsuzluğa mahkum edilmek istendiğimiz bu tarihsel dönemde, Birliğimizin ortak iradesinin ürünü olan tüm çalışmalar, sadece bizler için değil toplumumuz için de son derece değerli ve umut verici olacaktır.

Bu nedenle; böylesi bir misyonun bilincinde olan Birliğimizin, yaklaşan genel seçimler öncesi gerçekleştireceği bu son Danışma Kurulu toplantımızın son derece verimli ve faydalı geçeceği yönündeki inancımı sizlerle paylaşmak isterim. Genel seçimlere yönelik tartışmamıza katkı sunmak adına sözlerime öncelikle ülkemizin ve dünyanın bugüne ilişkin birkaç tespit ve değerlendirmeye başlamanın yerinde olacağını düşünüyorum.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım

Bildiğiniz gibi doğu bloğunun yıkılmasının hemen ardından “liberal tez” tarihin sonunun geldiğini ilan etmişti. Başka bir dünya için mücadele eden bizler Tarihin sonunun gelmediğini ama, serbest piyasa ekonomisinin doğanın ve insanlığın sonunu getirmek için elinden geleni ardına koymadığını gözlemleyebiliyoruz.

Neoliberalizmin kendini tek egemen ilke ve güç olarak ortaya koymasının bugün dünyanın her yerinde gerek çevre ve doğa bakımından gerekse insan hayatı bakımından ağır tahribatlara yol açtığının da farkındayız.

- Nükleer felaket Japonya ve batı ülkeleri iktidarlarınca manipüle edilmekte. “köprüler de yıkılabilir o zaman köprü de mi yapmayalım” diyen zihniyet bu anlayışın bugün Türkiye'deki egemen sesi olarak konuşmakta.
- Emperyalist savaş Libya özelinde tüm Ortadoğu halklarına yönelik bir tehdidi ifade etmekte, aslında serbest piyasa, NATO eliyle Ortadoğu halklarına “tahrir meydanı tekrarlanmayacak” demektedir. Ancak arkadaşlar söylediğimiz gibi tarihin sonu gelmemiştir. Neoliberalizme ve yol açtığı tahribata karşı sesiz kalmayacak olan yine dünya halklarının kendisi olacaktır. 400 bine yakın mimar, mühendis ve şehir plancısının örgütü olan Birliğimizin varlığı ve dile getirdiği her sol değer de yine tarihin sonunun gelmediğinin kanıtıdır.

Sevgili arkadaşlar hepimizin bildiği üzere Türkiye'de darbe eliyle hayata geçirilen 24 Ocak kararları, sözünü ettiğim küresel tablodan payımıza düşeni almamız için atılmış olan ilk adımdır. 24 Ocak kararlarının ardından 30 yıl boyunca tüm hükümetler adım adım kamu yararı ilkesinin

yerine piyasanın “kar” ilkesini ikame eden politikaları ve uygulamaları hayata geçirmektedirler. Böylece herkes ve her şey, başta insan hayatı ve doğal zenginlikler olmak üzere, alınır satılır kılınmakta, hiçbir sosyal politika üretilmediği gibi, kamu yararını gözetken her uygulama tasfiye edilmektedir.

Torba yasa'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte emekçinin esnek çalışma koşullarına mahkum edilmesi, 4C adı altında kamu istihdam alanının daraltılarak güvencesizleştirilmesi, taşeronlaştırma ile birlikte emekçilerin haklarına el konularak kutuplaşmaların yaratılması, sözünü ettiğimiz küresel tablonun Türkiye'deki yansımalarından sadece birkaçıdır.

TMMOB bu süreçlerin sadece takipçisi değil, aynı zamanda ibreyi halktan ve halkın çıkarlarından yana çevirmek için mücadelesini de veren bir kurum olarak rüştünü ispatlamıştır. Dünyanın 16. büyük ekonomisi olmakla övünenler, iş cinayetlerinde Avrupa birincisi olduğu gerçeğini ve her geçen gün artan yoksulluk oranını hasır altı etmeye çalışmaktadır. Hep söylediğimiz gibi AKP iktidarı neoliberal politikaların baş uygulayıcısı olarak bu tablonun mimarıdır.

AKP ve temsil ettiği anlayış bir yandan “demokrasi” ve “sivil toplum” gibi kavramlara başvurup, bir diğer yandan demokratik kitle örgütlerini ya da sivil toplumun demokratik unsurlarını karar alma süreçlerinin dışında tutmakta ve aslında “bilimi” kapı dışarı etmektedir.

- Hidroelektrik santraller (HES) konusunda belirli bir birikime sahip olan ve konuyu birden fazla boyutuyla ele alan Birliğimizin birikimi ve tecrübesine kulak asılmamaktadır.
- Yine odamızın yıllardır önlem çağrısında bulunduğu, sadece eleştirmekle kalmayıp alternatif politikalar ve uygulama yöntemleri önerdiği depremlerin yol açacağı kayıpların önlenmesi konusundaki çalışmaları gözetilmemekte hatta seçim öncesi, depreme karşı mevcut yapıların güçlendirilmesi bahanesiyle imar affı söz konusu edilerek siyasal rant peşine düşülmektedir.

“Demokrasi” ve “sivil toplum”dan söz edenler, demokratik ve köklü yapıları karar alma süreçlerine dahil etmek bir yana, bilim ile konuşan ve halkın yararına uygulamalar geliştirilmesi noktasında politikalar üretip öneriler sunan Birliğimize ve toplumun diğer ilerici unsurlarına karşı baskıcı ve hedef gösterici bir tutum ve tavır geliştirmekte beis görmemektedirler.

Arkadaşlar, kurumumuza ya da diğer demokratik unsurlara yönelen bu tavırdan toplumun tüm kesimlerinin nasiplendiği hepimizin bildiği ve hep dile getirdiğimiz bir gerçektir. Böylesi bir anlayışın Kürt halkının talebi olan toplumsal barış özlemini yerine getirmesi de gayet tabii olanaksızdır. Böylece 12 Eylül rejimi sadece ekonomik politik uygulamaları ile değil, aynı zamanda baskıcı ve despotik unsurlarıyla da hayatlarımıza dayatılmaktadır.

Değerli meslektaşlarım işte bu nedenle, 12 Haziran 2011’de gerçekleştirilecek Genel seçim öncesi, anti-demokratik uygulamaların alenileştirilmesiyle yaratılan “korku” manidardır. Söz konusu “korku” ile sürekli bir “kriz” ortamı sağlanmakta, bu da AKP iktidarı tarafından hukukun askıya alınmasını kolaylaştırmaktadır.

Seçimlere iki ay kala, Hükümetin 6 ay boyunca “Kanun Hükmünde Kararnameler” çıkarma yetkisini alması da meclisin ve tüm kurumların devre dışı bırakılıp tek karar mercii olarak AKP’nin ilan edilmesi de, AKP’nin yasa’nın ve hukukun adresi olarak sadece kendisini gördüğünün en önemli ve bir o kadar da tehlikeli kanıtıdır. Her türden keyfiliğe kapı açan bu tavır, referandum sonrası döneme damgasını vurmuştur. Böylece aslında Birliğimizin öngörülleri doğrulanmıştır. Darbe anayasası ortadan kaldırılmamış, tersine meşrulaştırılmıştır. Öyle ki bugün yaşananlar darbe dönemlerini aratmamaktadır.

Değerli Dostlar;

Genel seçimlere bu kadar kısa süre kalmış olmasına rağmen, düzen partisi başkanlarının popülist söylemlerinin dışında herhangi bir “seçim havası” yaşamıyor oluşumuz uygulanan baskılar ve yaratılan korkudan kaynaklanmaktadır. Böylece AKP iktidarının dayandığı zeminin “polis devleti” ve onun güç aygıtları olduğu gerçeği bir kez daha açığa çıkmıştır. Bu nedenle önümüzdeki seçimler sadece %10 barajı gibi bir kurala göre yapılacağı için değil, polis devletinin sopasının gölgesi altında geçecek olduğu için de daha baştan “antidemokratik” olacaktır.

Ele geçirdikleri her kurumu usulsüz, hukuk dışı ve adaletsiz politikalarla yöneten AKP'nin başlı başına "var olması" bile seçime yönelik şaibe şüphelerini gerçek kılmaktadır. ÖSYM'de yaşanan skandallar, üniversite ve kamu kurumlarındaki kadrolaşmalar, sadece adaletsizliğin değil aynı zamanda pervasızlığın da kanıtıdır. Aynı pervasızlık kürt halkının anti-demokratik bir kural olan %10 barajına takılmadan seçeceği bağımsız adaylar üzerinde kurulan siyasal baskının ve "inkarın" devam edeceğinin de göstergesidir.

Bu nedenlerle seçim süreci ve haliyle sonuçları bugünden meşruiyetini kaybetmiştir. AKP, muhalif ya da eleştirel olan her sesi susturarak, iktidarını, yarattığı korku üzerinde yeniden inşa etmek istemektedir.

Değerli Danışma Kurulu Üyeleri

Genel Seçim öncesi AKP iktidarının yarattığı bu umutsuzluk havası, her şeye rağmen, hak ihlallerine, güvencesizliğe ve tüm antidemokratik uygulamalara karşı çıkan Birliğimizin bugünkü Danışma Kurulu çalışmalarıyla ve 1 Mayıs'ta, 15 Mayıs'ta yükseltecek olduğu kitlesel sesle birlikte dağıtılacaktır.

Çalışmalarımız bu karanlığa karşı çıktığımızı göstermekle kalmayacak aynı zamanda halkımız için de bir umut olacaktır. Siyasal Bir Parti olmamakla birlikte, Birliğimizin, siyasal alanın sürekli bir şekilde dışında tutulan ve gerek ekonomik gerekse manevi açıdan sömürülen halkımızın sesi olması bakımından tarihsel sorumluluğunu bu Genel Seçimler öncesinde de yerine getireceğinden hiçbir şüphem yoktur.

Gerçek anlamıyla siyaset, popülist vaatlerin ortalıkta cirit attığı boş sözlerin değil, sözü eylemle buluşturan bizlerin, yani emekçinin ve halkın çıkarını savunanların alanıdır. Bu nedenle tüm baskı ve yıldırma politikalarına karşı siyaset alanımızı, sokakları ve meydanları bırakmayacak olduğumuzu AKP ve temsil ettiği anlayışa göstermek boynumuzun borcudur. Bu anlamda örgütümüze ve örgütlülüğümüze güvenimiz tamdır.

Değerli Meslektaşlarım,

Danışma Kurulu çalışmalarımızın başarıyla geçmesini dileyerek ve böylesi bir tarihsel misyonu sizlerle paylaşmaktan onur duyduğumu belirterek hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yolumuz Açık Olsun.

İnşaat Mühendisliği Kurultayı Samsun Çalıştayı

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

7 Mayıs 2011

Değerli Şube Başkanı ve Yöneticilerim,

Değerli meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

Hepinize Samsun ve Trabzon şubelerimizin birlikte düzenlediği İnşaat Mühendisliği Kurultayı Hazırlık Çalıştayına hoş geldiniz diyor, sizleri inşaat mühendisleri adına saygıyla, sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum...

Sözlerime başlamadan önce, bizleri bu salonda Samsun'da buluşturan, doğru bir çizgide güçlenerek yola devam etmemizi sağlayacak olan çalıştayımız için emek harcayan tüm arkadaşlarıma saygılarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum..

Değerli meslektaşlarım,

İnşaat Mühendisleri Odası olarak ülke çapında 152 noktadaki örgütlülüğümüz ve 85 bini aşkın üyemiz ile güçlenerek büyümeye devam ediyoruz. Elbette biz büyüdükçe sorumluluklarımızda

giderek artıyor. Mesleğimiz ve toplumumuzun yararı için çıktığımız bu yolda, artan sorumluluklarımıza uygun bir çizgiye ve örgütlülüğe ulaşabilmemiz için ülkemizde değişen koşulları tanımamamız ve mesleğimiz ile bağlantılarını doğru bir şekilde kurmamız gerekmektedir. Yani inşaat mühendisliğini ve odamızı bilimsel zeminde inşa etme sürecimizi güçlendirmek gerekmektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

Bu gereklilikten yola çıkarak 9-11 Aralık 2011 tarihlerinde ‘İnşaat Mühendisliği Kurultayı’düzenleyeceğiz. Kurultayımıza zemin oluşturması amacıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Denizli, Diyarbakır, Samsun ve Sakarya’da Çalıştaylar düzenlenmesini öngördük.

Çalıştaylarımız odamızın ortak aklının üretim süreçleridir. Çalışma sistemimiz odamız bünyesindeki zenginlikleri işleyebilen ve ortak aklımızı oluşturarak doğru bir üretim sürecinin kapısını aralayan özelliğe sahiptir.

Çalıştaylarımız aynı zamanda odamızın tüm üyelerinin katılımını hedefleyen serbest kürsüleridir. Böylece fikir ve projelerimiz farklı bakış açılarının eleştiri süzgecinden geçmekte ve ortaya kolektif bir üretimin verimliliği çıkmaktadır.

Bu bağlamda tüm çalıştaylarımız gibi Samsun çalıştayımız da özel bir öneme sahiptir. İnanıyorum ki bu hafta sonu mesleğimiz ve dolayısıyla toplumumuz için insani değerleri odağına alan çizgimize yakışır bir etkinlik gerçekleştireceğiz.

Değerli Meslektaşlarım,

Bu çalıştayımızda mesleğimize ilişkin konuları tartışmaya, sorunları tespit etmeye, uygulanabilir akılcı çözümler üretmeye çalışacağız. Mesleki alanlarımızı düzenleyen yasa ve yönetmeliklerin güncellenmesi nasıl bir ihtiyaçsa, mesleki bilgilerin, uygulama esaslarının çağdaş gereklere uygun hale getirilmesi de aynı derecede ihtiyaçtır. İnşaat Mühendisliği Kurultayı işte bu ihtiyacı karşılayacak, bu anlamda, durağanlığa, ezbere, çözümsüzlüğe bir itiraz anlamı taşıyacaktır.

İki gün süresince, inşaat mühendisliğinin mevcut durumuyla birlikte mesleğimizin sorunları ve çözüm önerileri tartışılacak, mevcut mevzuat gözden geçirilecek, yasa ve yönetmeliklere dönük alternatifler dile getirilecektir.

Tartışacağımız konu başlıklarından kısaca söz etmek istiyorum.

Bunlar genel olarak;

- Mevzuattan Kaynaklı Sorunlarımız
- Mühendislikte Kalite ve Güvenilirlik
- Siyasal, Ekonomik ve Toplumsal Gelişmelerin Meslek Alanlarımıza Yansıması
- Çalışma Yaşamına İlişkin Sorunlardır.

Bütün bu konu başlıkları, mesleğimiz ve meslektaşlarımız açısından sorunlu noktaları ifade etmektedir. Mesleğimizin; inşaat mühendisliği eğitiminden uygulamaya kadar sorun ve sıkıntılar içinde olduğu gerçeği, çözüm üretme sorumluluğunun da bize ait olduğu gerçeğiyle örtüşmektedir. İMO, sadece eleştiren değil aynı zamanda çözüm üreten bir kurumdur. Sorunu yaşayanların, çözümün de muhatabı olmaları gerektiği anlayışı İnşaat Mühendisliği Kurultayı’nda ifadesini bulacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Ülkemiz, 1980 sonrası sistemli bir şekilde uygulamaya konan neo-liberal politikalar temelinde şekillenmeye devam ediyor. Bu süreç özellikle son dönemde hız kazanmış durumda. Ezilen sınıflar, uygulanan neo liberal politikaların tahribatına, sömürüye, işsizliğe, yoksulluğa ve baskılara karşı kitlesel tepkiler göstermeye başladı. Bu gelişmeler egemenleri tedirgin etmekte, baskı ve korku ortamı giderek artmaktadır. Hükümete kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi de bu bağlamda otoriter bir rejimin inşa edildiğinin göstergesidir. Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi 1982 Anayasası ile Türkiye gündemine oturmuştur. Bu yetki hükümetlere meclis ve kamuoyu denetiminden bağımsız karar alma ve uygulama şansı vermektedir. Siyasi iktidar da hiç kuşkusuz, toplumumuzda büyük tahribatlar yaratacak olan politikalarını

hiçbir engelle takılmadan uygulayabilmek için Kanun Hükmünde Kararnameler çıkaracaktır. Siyasi iktidarın bu adımı, başkanlık sistemi gibi baskıcı ve otoriter bir rejime duyduğu isteği de gözler önüne sermektedir.

Değerli Meslektaşlarım,

Deprem gerçeği karşısında vurdumduymaz ve piyasacı yaklaşımlar ile felaketlere davetiye çıkaran iktidar, topu kadere pas etmekten başka bir adım atmıyor. Siyasi iktidar, İmar aflarından siyasi rant elde edip yapılarımızın deprem gerçeğine göre inşaa edilmesinin sorumluluğunu üstünden atıyor.

Bilim çevreleri ve toplumdaki nükleer santral karşıtı tutum ile dalga geçercesine, nükleer santral ile tüp gazı eşitleyen yaklaşımlar sergileyen siyasi iktidar, seçim bildirgesinde de 2023 yılına kadar 3 tane nükleer santral yapmayı vaat ediyor. Aslında ülkemize, halkımıza cehennem vaat ediyor. Japonya'da meydana gelen nükleer felaketten ders çıkarıp, nükleer santral ile ilgili yapılan anlaşmaların iptal edilmesi yerine ısrarla ülkemizde nükleer santral kurulmak istenmesi tam bir aymazlıktır diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar,

Karadeniz, doğasını kültürümüze nakış nakış işlemiş bir bölgedir. Bölge insanlarımız Karadeniz'in hırçınlığını ve asiliğini taşırlar. Derelerin coşkunuğu, insanlarımızın yaşamlarının coşkunuğuyla doğrudan ilişkilidir. Karadeniz'in vadilerine, dağlarına, derelerine ve denizine baktığımızda gördüğümüz şey, Kazım Koyuncu kardeşimize baktığımız zaman gördüğümüz şeyden farklı değildir.

Son dönemde, Karadeniz bölgemizde HES projeleri öne çıkarılmaktadır. Mart 2011'de DSİ internet sayfasından alınan bilgiye göre; Tüzel kişiler tarafından geliştirilen HES projeleri 1215 adedi bulunmuş olup, bunların %30'u yani 370 adedi, ekolojik değeri yüksek olan Doğu Karadeniz Havzası'ndadır. Ayrıca, Elektrik Piyasasında Lisansız Elektrik üretimine ilişkin olarak çıkarılan yönetmelikle birlikte, Türkiye'de mikro HES'lerin önü açılmış ve ülke genelinde 2000 civarında başvuru alınmıştır. Bu tabloya bakıldığında, Türkiye'de Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapılmayan akarsuyun kalmayacağı görülmektedir. Bu süreç, kamunun ve toplumsal çıkarların devre dışı bırakıldığı, özel sektörün ihtiyaç ve taleplerinin belirleyici olduğu özellikler taşımaktadır.

Yapılan araştırmalara göre, günümüz itibarıyla 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Çerçevesinde Özel Sektörce Gerçekleştirilecek Projelerin sayısı 1595 civarındadır. Bütün akarsuların kullanım haklarının kontrolsüz biçimde özel sektöre devredilmesi ile ne yazık ki "HES Lisansı Borsası" oluşmuştur. 2005'den günümüze kadar kurulan HES'lerin tamamı bu gün geçerli olan onlarca yasa ve yönetmelik kapsamı dışında, çevre ve insan faktörlerini gözardı eden bir anlayışla, gerekli ve yeterli bir şekilde projelendirilmeden inşa edilmiştir. Ekosistem geri dönüşsüz bir yok oluşa sürüklenmektedir. Son zamanlarda HES yatırımı yapmak amacıyla DSİ ile su kullanım anlaşması yapmış olan birçok ulusal şirketin payları yabancı şirketlere satılmıştır ve satılmak üzeredir. Böylece mevcut tahkim yasası ile birlikte Ulusal Su Kaynaklarımız üzerindeki tasarruf hakları uluslararası bir boyuta taşınmıştır.

Karadeniz insanı haklı olarak bu uygulamalar nedeniyle tedirgindir. Bu tedirginliğin ortadan kaldırılmasının yegâne yolu ise, insanların hayatlarına ve doğal çevrelerine zarar vermeyecek, bölge insanının onayını alacak projelerin hayata geçirilmesidir. Karadeniz'in doğası şirketlerin ve piyasanın insafına terk edilemez ve sermayeye peşkeş çekilemez. Bu durum karşısında kamusal sorumluluğumuz çerçevesinde gerçek sorunların manipüle edilmesine asla izin vermeyeceğiz, İMO olarak çözümler üretmeye ve kamuoyu ile paylaşmaya devam edeceğiz.

Değerli Meslektaşlarım,

Çalışma yaşamında, esnekleştirmeye, güvencesizleştirmeye yönelik piyasacı politikalar ve torba yasa ile iş cinayetleri konusunda Avrupa birincisi olduk!!! Neo-liberal politikaların uygulayıcısı iktidar bununla gurur duymalıdır. Kamu eliyle yürütülmesi gereken hizmetler hızla taşeronlaştırılıyor. Mühendisler kendi alanlarında iş yapamaz hale getiriliyor. Müfredattaki eksiklikler ve yanlışlıklar uyarılarımıza ve önerilerimize rağmen giderilmiyor. Böyle bir çalışma hayatında, mevcut müfredatlar ile mühendislikte kaliteden ve güvenilirlikten söz etmek mümkün değildir.

Değerli Meslektaşlarım,

Sevgili Konuklar,

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, genel seçim öncesinde, mevcut sorunlara, bunların mühendislik alanına ve mesleğimize yansımalarına karşı elbette düşüncelerimizi ifade etmeye, sözümüzü söylemeye devam edeceğiz. Ülkemize, halkımıza ve mesleğimize karşı giderek artan sorumluluklarımızı, bilimsel platformlardan meydanlara kadar her alanda yerine getireceğiz. Bu ülke karanlığa mahkûm edilemez. İnsanca bir yaşam ve insanca bir düzen herkesin hakkıdır ve mümkündür.

Sözlerimi bitirmeden önce, tüm arkadaşlarımı, İnşaat Mühendisleri Odası'nın mücadele geleneğine sahip çıkmaya, eşleriyle, aileleriyle, dostlarıyla birlikte 15 Mayıs'ta Ankara'da haklarımız, geleceğimiz, halkımız ve ülkemiz için düzenleyeceğimiz TMMOB mitingine katılmaya davet etmek istiyorum ve bu mitingin geleceğimiz açısından önem taşıdığını ifade etmek istiyorum.

Ve son olarak,

Samsun çalıştayımızın ortak aklımızı oluşturacağına ve geleneğimize yakışır üretim faaliyetinin önemli bir ayağı olacağına duyduğum inançla başarılar diliyorum, hepinizi Yönetim Kurulumuz adına saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum....

3. Yapı Mekaniği Laboratuvarları Toplantısı

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

14 Mayıs 2011

Değerli hocalarım ve katılımcılar;

Bugün burada Türkiye genelinde üçüncüsünü, ancak İnşaat Mühendisleri Odası bünyesinde ilkini gerçekleştireceğimiz Yapı Mekaniği laboratuvarları Toplantısı için bir araya gelmiş bulunmaktayız. İnşaat Mühendisleri Odası olarak 3. Yapı Mekaniği Toplantısına katılan sizlere hoş geldiniz diyorum.

Öncelikle, çok değerli hocamız sayın Prof. Dr. Uğur Ersoy'un "3.Yapı Mekaniği Laboratuvarları Toplantısını" Odamız bünyesinde gerçekleştirme yönlü önerisinin, bizler için bir onur kaynağı olduğunu belirtir, İnşaat Mühendisleri Odası olarak bizlere, böylesine anlamlı ve değerli bir toplantıya ev sahipliği yapma fırsatı sundukları için, kendisine hepinizin huzurunda teşekkürü bir borç bilirim.

Değerli katılımcılar;

İnşaat Mühendisleri Odası olarak düzenlediğimiz kongreler ve sempozyumlar aracılığıyla uygulama alanımızdaki meslektaşlarımızın inşaat mühendisliği alanında yaşanan bilimsel gelişmelerden haberdar olmalarını sağlayarak mühendislik hizmetlerinin niteliğini yükseltmeye çalışmaktayız. Bütün kongre ve sempozyumlarımızda bilim insanlarımız ile meslektaşlarımız arasındaki iletişimi güçlendirerek yeni araştırmalara ve projelere kapı açacak ortaklıklar geliştirmektediriz..

Hepimizin bildiği gibi bilimsel bilginin üretildiği yegane adres üniversitelerdir, ancak bu bilginin inovasyona dönüşmesi için uygulama alanında hayat bulması gerekmektedir. İnşaat Mühendisleri Odası olarak düzenlediğimiz sempozyum ve kongreler sayesinde, mühendislik alanımızın ürettiği her bilimsel bilginin uygulama alanında hayat bularak toplumsal faydaya dönüştürülmesini sağlamaktayız.

Değerli Bilim İnsanları;

Türkiye ve dünyadaki üniversitelerde yaşanan yapısal dönüşüm nedeniyle, her çalışma, kaynak temininden uygulamaya kadar çok ortaklı projeler aracılığıyla hayata geçirilmektedir. İster Ar-ge

projesi ister uygulama projesi olsun desteklenen model, üniversite, kamu- özel ortaklıklarının geliştirilmesine dayanmaktadır. Bu dönüşümün yol açtığı rekabet ortamı, bir bilimin gelişmesinde hayati önem arz eden bilgi ve deneyim paylaşımının önüne geçilmesine neden olmaktadır. Bu nedenle bilim insanlarını bir araya getirecek her çalışma son derece önemlidir. Yapı Mekaniği laboratuvarları Toplantıları da bu bağlamda değerlendirilmelidir.

İdeal olan, bu türden toplantıların daha planlı ve merkezi bir şekilde organize edilmesi, laboratuvarları arasındaki iletişimin bir network ağıyla güçlendirilerek süreklilikleştirilmesidir. Ancak ne yazık ki üniversiteler, artık kendi kaynaklarını kendileri yaratmak durumunda olan kurumlara dönüşmüştür ve bu nedenle bilimsel çalışma veya araştırmanın bütçesinden organizasyonuna, gereçlerin temininden transferine kadar bir çok “bilimsel olmayan ayrıntı” bilim insanlarının omuzlarına yüklenmektedir. Bu bağlamda hem siz değerli bilim insanlarımızın yükünü hafifletmek hem de söz konusu yapısal dönüşümün yol açtığı tahribatlara karşı mücadele etmek, akademisyeninden icracısına, kamu çalışanından özel sektör çalışanına tüm mühendislerin örgütü olan Odamız için son derece önemlidir.

Tüm Türkiye genelinde inşaat mühendislerinin yaşadığı sorunları dillendirmek ve taleplerimizi siyasi iktidara aday olan tüm aktörlere iletmek adına Genel Seçimler öncesi başlattığımız çalışmanın ilk adımını 26.04.2011 tarihinde tüm şubelerimizde gerçekleştirdiğimiz basın açıklamalarıyla atmış bulunmaktayız. 12 Haziran Genel seçimleri gerçekleştirilene kadar afişlerle, el ilanlarıyla, broşürlerle, gazete ilanlarıyla her platformda taleplerimizi duyurmaya devam edeceğiz. Genel seçimlere yönelik taleplerimiz arasında yer alan kamu üniversitelerine bütçeden ayrılan payın arttırılması, yeterli fiziki ve teknik alt yapı oluşturulmaksızın üniversite açılmasına bir son verilmesi gibi taleplerimiz, üniversitelerimizde yaşanan yapısal dönüşümün yarattığı sorunları merkeze almaktadır.

Değerli meslektaşlarım;

Nitelikli mühendis yetiştiren kurumlar olarak İnşaat Mühendisliği bölümlerinde, meslektaşlarımızın gerek lisans düzeyinde gerekse lisans üstü düzeyde yürütecekleri deneysel araştırmalar, mesleğimizin uygulama alanı için son derece önemlidir. Mühendis adaylarının niteliği deneysel çalışmalara katılımlarına bağlı olarak gelişecektir. Yapı Mekaniği laboratuvarlarının çalışmaları meslek alanımızın geleceği için olduğu kadar, laboratuvarlarda yürütülen çalışmaların yönetmeliklere yön vermesi bakımından da son derece önemlidir. Bu nedenle Yapı Mekaniği laboratuvarlarında yürütülen çalışmaların toplantılar aracılığıyla paylaşılarak geliştirilmesi, bu toplantıdan elde edilecek en önemli çıktılardan biri olacaktır.

Değerli Araştırmacılar;

Hepimizin bildiği gibi bilimlerin kümülatif ilerleyişinde bilgi çağının bir gereği olan “bilgi ve deneyim paylaşımı” son derece önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle hem kaynakların etkin kullanımı hem de bilimsel gelişmenin sağlanması için Yapı Mekaniği laboratuvarları toplantıları kilit bir işleve sahiptir.

- Toplantımız boyunca, Yapı Mekaniği laboratuvarlarında sürmekte olan araştırmaları tartışma konusu yapabilecek, her bilim dalının vazgeçilmez unsuru olan “eleştirel” düşünce ile mevcut projeleri geliştirme olanağına sahip olacağız.
- Deneysel araştırmaların sonuçlarını hep birlikte değerlendirebilecek, mühendislik uygulamalarında ve yönetmeliklerde hangi alanlara öncelik verilmesi noktasında fikir üretebileceğiz.
- Aynı zamanda bir networking çalışması olan toplantımız sayesinde araştırmacılarımız bir araya gelerek fikir ve deneyimlerini paylaşabilecek, böylelikle yeni ortaklıklarla yeni projeler üretme imkanımız doğacaktır.
- Araştırmacılarımız bu toplantı vesilesiyle diğer laboratuvarların imkan ve olanaklarından haberdar olabilecek, yeni teknolojiler, gelişmiş ekipman ve sistemler konusunda bilgi edinebileceklerdir.

Sevgili Meslektaşlarım

Yapı Mekaniği laboratuvarları Toplantısının sözünü ettiğim çıktılara ek olarak önemli gördüğümüz bir diğer işlevi ise, laboratuvarlarımızın gerek bütçe, gerekse gereç tedariki bakımından yaşadığı sorunlardır. İnşaat Mühendisliği Eğitimi Kurulu'nun 2007 yılı verilerine göre mevcut inşaat mühendisliği bölümlerinin yarısında yapı mekaniği laboratuvarının bulunmayışı başlı başına bir sorun olarak belirlenmektedir. Bilimimizin gelişmesi serbest piyasa rekabetçiliğine değil, dayanışmaya, genç araştırmacıların ve bilim insanlarının dayanışmasına bağlıdır. Bu nedenle 3. Yapı Mekaniği Toplantımız, yaşadığımız sorunların aşılması için örgütlü olarak bir araya gelmemizi ve bu birlikteliği sürdürmemizi de sağlayacaktır..

Son olarak İnşaat Mühendisleri Odası adına bilimimizin ve mesleğimizin gelişimine katkı sunacak, böylesine önemli bir toplantıya ev sahipliği yapıyor olmanın bizler için kıvanç verici olduğunu belirtir, toplantımızın son derece verimli geçeceğine dair inancımı sizlerle paylaşmak isterim.

Saygılarımla

9. Ulaştırma Kongresi

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

16 Mayıs 2011

Değerli Başkan,

İstanbul Şubemizin Değerli Üye ve Yöneticileri

Değerli Konuklar

Değerli Meslektaşlarım

Basınıımızın değerli Çalışanları

Tarihsel öneme sahip olduğunu düşündüğümüz 9. Ulaştırma kongremize hepiniz Hoş Geldiniz. Son dönem basın ve medya kuruluşlarında yer alan ulaştırma alanına ilişkin haberler, 12 Haziran Genel seçimleri öncesi gerçekleştirdiğimiz, İstanbul Şubemizin düzenlediği Kongremizin önem ve işlevini daha da belirgin kılmaktadır.

Böylesine önemli bir kongrede bir araya gelmemizi sağlayan İstanbul Şubemizin başkan ve yöneticilerine, Düzenleme Kuruluna ve Bilim Kuruluna ve tabii ki kongrenin hazırlanması sürecinde büyük bir özveriyle çalışan şube personelimize teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar;

İnşaat Mühendisleri Odası olarak düzenlediğimiz kongreler ve sempozyumlar aracılığıyla uygulama alanımızdaki meslektaşlarımızın inşaat mühendisliği alanında yaşanan bilimsel gelişmelerden haberdar olmalarını sağlayarak mühendislik hizmetlerinin niteliğini yükseltmeye çalışmaktayız. Bütün kongre ve sempozyumlarımızda bilim insanlarımız ile meslektaşlarımız arasındaki iletişimi güçlendirerek yeni araştırmalara ve projelere kapı açacak ortaklıklar geliştirmekteyiz. Düzenlediğimiz sempozyum ve kongrelerin çıktılarını, yetkililere iletmeye ve böylece yönetmelikleri ve uygulanan politikaları belirlemeye çalışmaktayız.

Ancak üzülererek belirtmeliyim ki akademisyeninden icracısına, kamu çalışanından özel sektör çalışanına tüm mühendislerin örgütü olan ve 85.bini aşkın üyesi bulunan meslek Odamızın çalışmaları, uyarıları ve çözüm önerileri mevcut siyasi iktidarca göz ardı edilmektedir. Son dönem İstanbul gibi bir dünya kenti için hazırlanan “projelerin” bir sır gibi saklanmış olması ve tüm Türkiye halkını ilgilendiren böylesi bir meselede, ne bilimsel çevrelerin, ne demokratik kitle örgütlerinin, ne de meslek odalarının görüşlerinin alınmamış olması bunun en önemli göstergesidir.

Oysa Asgari düzeyde işleyen tüm demokrasilerde halkın yaşamını doğrudan etkileyen konular, hem kamuoyu nezdinde hem de bilim insanları, uzmanlar ve sivil toplumu oluşturan bileşenlerle görüşülerek, tartışarak ele alınır.

Gerek İstanbul için gerekse tüm Türkiye için, ulaşım politikalarının sorun üreten değil sorun çözen bir yaklaşımla oluşturulması, bütünlüklü ve bilimsel verilere dayanan bir yaklaşıma ek olarak, konuların disiplinler arası bir perspektifle ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle de sadece karar alma süreçlerine değil, planlama modellerinin oluşturulmasından uygulanmasına kadar tüm süreç boyunca bilim insanlarının, meslek örgütlerinin katılımı sağlanmalıdır.

Değerli Meslektaşlarım,

Türkiye'nin ulaşırma politikalarının, planlı bir programla “bütünlüklü” ve “entegre” kılınması gerektiğini sık sık dile getirmekteyiz. Bunun için öncelikle örgütsel ve yönetsel bir plan modeli hazırlanmalı, Ulaşırmda uzun ve kısa erimli hedefleri ve stratejileri belirleyen ve plan metinlerinde yazılanların hayata geçirileceğı bir “Ulaşırma Ana Planı” oluşturulmalıdır.

Ülke genelinde ve kentlerimizde birbirleri ile entegre ve bütünlüklü olarak, kentlerin tarihsel ve kültürel dokusu, çevre ve ekonomik boyutlar dikkate alınarak ulaşırma master planları yapılmalı, planlamada karayolu, havayolu, denizyolu ve demiryolu taşımacılığı birlikte düşünölmeli, aralarındaki aktarma ve eşgüdüm sağlanmalıdır.

Kentler arası ve kent içi yük ve yolcu taşımacılığına dair temel ilke ve stratejisi; demiryolu yatırımlarının artırılarak karayolu-demiryolu dengesizliğinin giderilmesi, toplu taşımacılığa ağırlık verilmesi ve kent içi oto-mobil kullanımının kısıtlanması olmalıdır. Ulaşırma politikalarında tek çözüm olarak sunulan karayolları yatırımları yerine doğru planlanmış kent içi ve şehirlerarası raylı sistem yatırımlarına ağırlık verilmelidir.

Oysa Ülkemizde yük ve yolcu taşımacılığındaki talepler; tüm ulaşırma çeşitlerini kapsamayan, toplu taşımacılığı birincil kılmayan politikalar ile çözülmeye çalışılmaktadır. Yüksek yatırım ve işletme maliyeti gerektiren Karayolu taşımacılığına ağırlık verilmesi nedeniyle verimsiz yol kullanımı ile arazi kayıpları, gürültü ve çevre kirliliğı meydana gelmekte; ekonomik olmayan irrasyonel yatırım kararlarıyla ölkemizde dengesiz ve çarpık bir ulaşırma sistemi oluşturulmaktadır. Karayolu merkezli, uzun vadeli planlamaya dayanmayan yanlış politikalar, trafik güvenliği açısından da ciddi sorunlar yaratmaktadır.

Değerli Konuklar;

“Ulaşırma” her şeyden önce bir kamu hizmet alanıdır. Söz konusu gerçeğın göz ardı edilmesi ve ulaşırma sorunlarına serbest piyasa ilkeleriyle yaklaşılması, kalıcı, planlı, halk yaşamını güvence altına alan, geleceğre dönük politikaların hayata geçirilmesini engellemektedir.

Bütünlüklü bir planın içereceğı strateji ve ilkeler doğrultusunda hareket etmektense, geçici ve spekülâtif “projelerle” iş gören siyasi iktidarın kamuoyu ve halkımızın karşısına “Çılgın Proje” olarak bilinen Kanal projesi, uzun süredir gündemde tutulan 3. Köprü, ve son olarak da “İstanbul’a iki yeni şehir” projesiyle çıkması şaşırtıcı değildir.

Oysa İstanbul’u Türkiye’nin Ulaşırma Ağından bağımsız ve yalıtık bir şekilde ele alarak getirilen çözümler yeni ve daha büyük problemler doğuracaktır.

Yaşanılan Trafik sorunu bahane edilerek 3. Köprü’yü önerenlerin yaklaşımıyla hareket edilirse 2020 yılına kadar 5 köprü daha inşa etmek gerekecektir. Köprü inşaatları çözüm olmadığı gibi kısır bir döngüye yol açarak sorunu büyötmektedir.

Kamuoyuna “Çılgın Proje” olarak yansıtılan “proje”, 3. köprüye eklemelenmesi için tasarlanmış tespitlerden öte tahminlere dayanan ve bu nedenle de bir “proje” olamayacak denli gerçek dışı olan bir siyasi vaattir. Açıklamanın hemen sonrasında özel bir firmanın 45 ayrı alanda “Kanalİstanbul” adının marka tescili için başvuru yapmış olması, asıl faydalanıcıların kimler olduğunu gözler önüne sermektedir.

Önce “üçüncü köprü” ardından “kanal projesi” derken şimdi de “İstanbul’a iki yeni şehir projesi”nden söz edilmektedir. Bu üçüncü “proje” ise olası İstanbul depremi bahanesiyle öne sürölerek savunulmaktadır. Yapıların denetimi, güçlendirilmesi, yeni yapıların depreme daya-

nıklı bir şekilde inşa edilmesi gibi sürekli olarak dile getirdiğimiz yüzlerce önlemi almayan iktidar “Depremden korunmak için İstanbul’un kuzey kesimlerine yerleşmeyi” tavsiye etmektedir.

Değerli Arkadaşlar;

Sistematik ve manipülatif bir plan ile karşı karşıyayız. Genel seçimler öncesi artık hiçbir konuda inandırıcılığı kalmayan, bu nedenle de hiçbir can yakıcı soruna çözüm üretmeyip politik söylemini “İstanbul” ile ilgili sansasyonel çıkışlar üzerine kuran iktidarın pervasızlığıyla karşı karşıyayız.

Oysa, Türkiye halkının kâr ve rant odaklı “projeler” üreten bir yaklaşımla değil, kamu hizmeti üreten bir perspektifle hayata geçirilebilecek, kalıcı, planlı, halk yaşamını güvence altına alan, geleceğe dönük politikalar üreten bir anlayışla yönetilmeye ihtiyacı vardır.

Odamız, 12 Haziran genel seçimleri öncesi, geliştirilen ve uygulanan politikalarda kamu yararının gözetilmesi talebini de içeren bir çalışmanın ilk adımını 26.04.2011 tarihinde tüm şubelerde gerçekleştirilen basın açıklamalarıyla atmıştır.

12 Haziran Genel seçimleri gerçekleştirilene kadar afişlerle, el ilanlarıyla, broşürlerle, gazete ilanlarıyla her platformda taleplerimizi ifade edecek, siyasal iktidara talip olanların Ulaştırma politikalarında da bilimsel bilgiye ve meslek odamızın görüş ve önerilerini dikkate almalarını sağlayacağız.

Kongremizin, bilimden ve halktan yana politikalar üretilmesi için sürdürdüğümüz mücadelenin bir parçası olarak, bir çok konunun özgür ve demokratik bir şekilde tartışıldığı örnek bir platform olarak tarihsel görevini yerine getireceğinden eminim.

Bu nedenle Ulaştırma alanına dair tartışmaları ulaşımın üstatlarına, mesleğimizin duayenlerine bırakıyor, konuşmacı ve katılımcılara başarılar diliyorum saygılar sunuyorum.

7. Ulusal Deprem Mühendisliği Konferansı

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

30 Mayıs 2011

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Öncelikle, Konferansın düzenlenmesinde katkıda bulunan ve emeği geçen Odamıza, Türkiye Deprem Vakfı’na, Deprem Mühendisliği Komitesine ve İstanbul Teknik Üniversitesine sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum.

7. Ulusal Deprem Mühendisliği Konferansına hoş geldiniz diyor, sizleri İnşaat Mühendisleri Odası adına saygıyla, sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum...

Konuşmama, geçtiğimiz haftalarda Kütahya- Simav’da meydana gelen depremde hayatını kaybedenlerin ailelerine ve dostlarına başsağlığı, yaralı yurttaşlarımız başta olmak üzere tüm ülkemize geçmiş olsun dileklerimi sunarak başlamak istiyorum.

Değerli Konuklar,

Üzülerek belirtiyorum ki, yıllardır üzerine basa basa söylediğimiz “deprem değil tedbirsizlik öldürür” sözünün ne kadar doğru olduğunu, geçtiğimiz günlerde meydana gelen Simav depreminde acı bir biçimde yeniden gördük.

Ülkemiz dünyadaki depremlerin beşte birine kaynaklık eden ve en etkin deprem kuşaklarından biri olan Akdeniz-Alp-Himalaya deprem kuşağı üzerinde bulunmaktadır. Nüfusumuzun yüzde 98’i deprem riski altında yaşamaktadır, sanayi kuruluşlarımızın yüzde 98’i, barajlarımızın yüzde 95’i deprem bölgelerinde kurulmuştur ve risk altındadır.

19 Mayıs 2011 tarihinde Simav'da meydana gelen ve batı bölgelerimizde geniş bir alanda hissedilen 5,9 büyüklüğündeki orta şiddetteki bir deprem bile 112 binanın tamamen yıkılmasına, 2437 binanın oturulamayacak düzeyde ağır hasar görmesine, 3899 binanın ise orta düzeyde hasar görmesine neden olmuştur. Bu düzeyde gerçekleşen bir depremin bu kadar tahribat yaratması siyasi erk nezdinde deprem gerçeğinin hala ciddiye alınmadığını ve vurdumduymazlığın devam ettiğini bir kez daha tescillemiştir.

Umuyorum ki her yıl ortalama bir tane yıkıcı depremin meydana geldiği ülkemizde aklın ve bilimin öncülüğü ile doğal afetlerin felakete dönüşmesini engellemeyi başaracağız

Değerli Konuklar,

Odamız 1985 tarihinden bu yana deprem konferansları düzenliyor. Her konferansta bilim insanlarımız ülkemizin depremselliğine dikkat çekerek güvenli yapılaşmaya ilişkin görüşlerini dile getirdiler. Her konferansın çıktıları kamuoyu ile paylaşıldı. Bugün bir kez daha ülkemizin deprem gerçeğini ve olası sonuçlarını, detaylı olarak bilimsel bir zeminde inceleneceğiz ve tartışacağız. Bu sürecin çıktıları da toplum yararına kullanılmak üzere kamuoyu ile de paylaşılacak.

Bu çıktıların iyi okunması lazım. Ancak her hükümette olduğu gibi AKP hükümeti de ülkemizin deprem tehlikesinin büyüklüğüyle orantılı politikalar ve programlar geliştirilmemiştir. Yaşanan her felaketten sonra, hiçbir sorumluluğu yokmuş gibi büyük bir pişkinlikle yaraların sarılacağını söylemek ülkemiz iktidarlarının ayırt edici özelliğidir.

Ülkemiz artık yara sarmakla sınırlı yaklaşım yerine, önleyen, zararı en aza indirgeyen insan hayatını korumayı amaç sayan, insanın sağlıklı yaşamasını asli amaç haline getiren, odağında insan olan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır. Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşmesi takdir-i ilahi değildir.

Özellikle son dönemlerde iktidarın taşıdığı niteliğin bir yansıması olarak, yaşadığımız tüm felaketleri kaderci bir anlayışa havale eden anlayışa karşı Konferansımızın bir umut ışığı olacağına yürekten inanıyorum.

Değerli Meslektaşlarım,

İnsan hayatının, paranın ve kâr hırsının karşısında giderek ne kadar değersizleştiğine tanıklık ediyoruz.

Piyanın ve kaderin acımasızlığına terk edilen hayatın, neo-liberal politikalar ile nasıl yok edildiğini izliyoruz.

Bu bağlamda Mesleğimizin, insan hayatı açısından ne kadar büyük bir önem taşıdığını ifade etmeme gerek yok.

İktidar tarafından uygulanan politikaların bir sonucu olarak ortaya çıkan bu durum ayrıca mesleğimize de bir saldırı içermektedir.

Bizlerin, sessiz kalması isteniyor. İnsan hayatı karşısında paraya teslim olmamız isteniyor. Mesleki onurumuz yok edilmek isteniyor. Aklın ve bilimin yolundan sapmamız isteniyor. Toplum için değil piyasa için hizmet üretmemiz isteniyor. Ve buna uygun olarak politikalar üretiliyor.

Değerli Konuklar,

Ağır ve derinden gelen bir yok oluşturu unutmak. İnsan varlığına taammüden yapılmış bir cinayettir. Büyük ekonomik ve siyasi çöküntüler ile geçen yıllar içerisinde bu durum iktidar tarafından isteyerek ve bilerek beslendi. Bizleri yönetenler yıllarca toplumsal hafızamızı körelterek kendilerinden hesap sorulmasını engellediler.

Ülkemiz 1900 yılından bu yana 18 büyük deprem yaşadı. Sayısız yurttaşımız hayatını kaybetti ve yaralandı, çok büyük açılar yaşadık.

Ayrıca tarihin acı bir ironisi gibi, yaşadığımız her büyük felaketten sonra her şeyi unuttuk ve ardından aynı felaketleri değişik biçimlerde yeniden yaşadık.

Neticede, tüm bu olumsuzluklar içerisinde 2011 Türkiye'sine geldik. Ve değişen bir şey yok, yine aynı tablo ile karşı karşıyayız.

Deprem gerçeği karşısında başta okul, hastane, öğrenci yurtları gibi kamu binaları olmak üzere tüm yapılarda güçlendirme çalışmaları yetersizdir. Yüz binlerce insanımızın can ve mal güvenliği deprem tehdidi altındadır; Türkiye her geçen gün büyük trajediye yaklaşmaktadır.

Değerli Konuklar

Hükümet deprem tehlikesini önemsememekte ve hatta yok saymaktadır. 2011 Haziran seçimlerinde seçime girecek siyasi partilerin seçim bildirgelerinde deprem konusu yok denecek kadar azdır. Geleceğe güvenle bakmamızı sağlayacak çözüm önerileri olmadığı gibi mevcut çözümlerin ikna edici bir yanı da yoktur.

İktidar, kentlerimizi depreme hazırlamak yerine kentlerimizi sermayenin kâr dürtüsünün insafına bırakmaktadır. Başta güçlendirme çalışmaları olmak üzere deprem tehlikesine karşı alınacak tüm önlemler önemlidir. Ancak asıl ihtiyaç, mevzuatı değiştirerek geleceği garanti altına almaktır. Mevzuatta yapılacak değişiklikler, işleyişte de köklü değişiklik anlamına gelecek, yasal dayanak ile depreme güvenli yapıların inşa edilmesi sağlanacaktır.

Tam da yeri gelmişken yapı denetim sistemine ilişkin birkaç noktaya değinmek isterim. Bilindiği üzere 2001 yılından bu yana 19 pilot bölgede uygulanmaya başlayan yapı denetim sistemi 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla tüm Türkiye’de uygulamaya konuldu. Fakat mevcut mevzuatta sorunlar varlığını korumakta ve uygulamaya yanlışları devam etmektedir. Bir doğa olayı olan depremin can ve mal kaybına yol açmamasını sağlamanın yolu sağlıklı bir yapı denetim sisteminden geçmektedir. Bu nedenle odamız yapı denetim sistemiyle ilgili ısrarcı olmak ve konuyu bıkmadan usanmadan kamuoyu gündemine taşıma kararlılığındadır. Yapı denetim sisteminin eksiklikleri giderilerek işlerliğe kavuşturması yarınların güvencesi olacaktır. Doğal afet riskinin en az düzeyde olduğu Avrupa ülkelerinde bile yapı denetim konusunda gerekli düzenlemeler yapılmışken, büyük depremler yaşayan ve bekleyen ülkemizde yapı güvenliği iktidar nezdinde gerekli ilgiyi görememektedir. Bütün bu değişikliklerin ve düzeltmelerin yapılması için siyasi irade kullanılması zorunludur. Eğer bu irade kullanılmaz kentleşmeye ve yapılaşmaya dair yasal düzenleme yapılmaz ve yapı denetim sistemi uygulanmaya alınmazsa ileride yaşayacağımız yıkımın şimdiye kadar yaşananları artacağı bilinmelidir.

Değerli meslektaşlarım,

Değerli konuklar,

Son olarak 11 Mayıs 2011’de iki yeni şehir projesi adı altında iki yeni rant alanı projesini anlatan siyasi iktidar, elinde tuttuğu medya gücü ile akıl ve bilim dışı söylemler üreterek halkı kandırmaya çalışıyor. Depremden korunmak için İstanbul’un kuzey kesimlerine yerleşmeyi tavsiye eden Başbakan, İstanbul’da depremde kaçılmayacağını anlayabilmiş değildir.

İstanbul ve ülkemizin geleceği ile ilgili konularda bilim çevrelerinin, meslek odalarının karar mekanizmalarına dahil edileceği bir sürecin işletilmesi gerektiğinin altını bir kez daha çiziyoruz. Rantçı ve piyasacı politikalarından vazgeçilmesi, geleceğimizin kâr hırsına kurban edilmemesi ve toplum yararı ilkesi temelinde çözümler üretilmesi konusunda iktidarı yeniden uyarıyoruz. Başta İstanbullular olmak üzere tüm halkımızı İstanbul’un talan edilerek ucube bir şehre dönüştürülmesine karşı sessiz kalmamaya çağırıyoruz...

Değerli konuklar,

Değerli meslektaşlarım,

Konferansın çerçevesi dışında kalan ancak önemi kamuoyunca malum kimi konulara değinmeye çalıştım. Bugünün ihtiyacı biraz da teknik olanla politik olanı birleştirerek insanımıza güvenli bir yaşam sunmaktır.

Bu duygularla konferansa emeği geçenlere katkı sunanlara bir kez daha teşekkür ediyor. İnşaat Mühendisleri Odası yönetim kurulu adına başarılar diliyorum...

İMO 42. Dönem 3. Danışma Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

25 Haziran 2011

Değerli meslektaşlarım,

42. Dönem üçüncü Danışma Kurulumuza hoş geldiniz. Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Hepimizin bildiği üzere danışma kurulumuz, Oda yönetmeliklerinde yapılması öngörülen değişiklikler gündemi ile toplanacak ve çalışmalarını bu gündeme bağlı kalarak yürütecekti.

Gündemimizin ilk bölümünde yönetmeliklerimizde yapılması düşünülen değişiklikler yer almakla birlikte, bugün başka bir konu zorunlu olarak AKP tarafından gündemimize dahil edildi. Seçimlerden hemen önce çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler ile odalarımızın ve birliğimizin geleceğini doğrudan ilgilendirilen bir sürece girdiğimiz bilginiz dahilindedir. Bu nedenle konuyu etraflıca konuşmak ve değerlendirmek gerekiyor. Danışma Kurulumuzun bu konuda geliştirilecek stratejiler ve eylem planı için en doğru platform olduğuna inanıyorum.

Bu bağlamda toplantımızın ilk bölümünde olağan gündemimizde yer alan dört Yönetmelik değişikliği (Danışma Kurulu, Genel Sekreterlik, Personel ve Öğrenci Üye Yönetmelikleri) ile ilgili görüş ve önerilerinizi süratle almayı ama tartışmaları ağırlıklı olarak Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde yürütmeyi planladık. Zamanı dikkatli kullanabilmek için Yönetmelik değişikliklerine ilişkin bir sunum yapmayacağız.

Değerli Danışma Kurulu Üyeleri

Odamız ve birliğimiz üyelerinden aldığı güçle, kurulduğu günden bu yana, mesleki demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğu gereği, ülkemizi ve mesleğimizi ilgilendiren sorunlara karşı mücadele etmek ve çözümler üretmek için inatçı ve ısrarcı oldu. Seçim öncesinde de odamız, siyasal iktidarın mesleğimiz üzerindeki tahribatı karşısında sessiz kalmamış, mesleğimiz ve meslek onurumuz savunmuştur.

Sevgili meslektaşlarım

Biz, emperyalizmin hâkimiyeti altındaki bir dünyada ve emperyalizme bağımlılık ilişkileri içerisinde ülkemizde gerçek demokrasiden söz edilemez dedik.

Biz, 12 Haziran seçimleri için, 12 Eylül cuntasının yürürlüğe koyduğu anti demokratik Siyasi Partiler Yasası, Seçim Yasası ve YSK gölgesinde adaletsiz ve gayrı meşru bir seçim olacaktır dedik.

Biz, Kürt sorunu barışçıl çözümü beklemektedir dedik,

AKP iktidarı kamu idari yapısını ve personel rejimini liberalleştirmiştir dedik,

Biz, özelleştirmelerle Türkiye'nin sanayi birikimi tasfiye edilmiştir, suları ulusal ve uluslar arası firmalara peşkeş çekilmiştir, doğası ve ekolojik sistemi tahrip edilmektedir dedik,

Çalışma yaşamı tüm emekçilerin aleyhine yeniden düzenlenmiştir dedik,

Biz, planlama ve çevre sorunları içinden çıkılmaz hale gelmiştir dedik,

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı geriletilmiştir dedik.

Bu sürecin mimarının AKP iktidarı olduğunu ve bu sürecin büyük bir yıkım yarattığını söyledik.

Bu sebepten olsa gerek; bütün kurumları ele geçiren ve 12 Haziran seçimlerinden de güçlü bir şekilde çıkan AKP, odalarımızı ve birliğimizi de hedef tahtasına oturtmuştur. Nisan ayında Kanun Hükmünde Kararname çıkarmak için yetki yasası hazırlayan AKP'nin eteklerindeki taşlar Mayıs ayında döküldü. AKP, seçimlerden birkaç gün önce yangından mal kaçırırcasına Kanun Hükmünde Kararnameler çıkardı. Yetki yasasına dayanarak, bazı bakanlıklar üzerinde bir değişim gerçekleştirdi ve bu değişim içerisine Birliğimiz de uygun bir hamle ile yerleştirildi.

636 sayılı Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 8 Haziran 2011 Tarihli ve 27958 Sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Bu Kararname ile 180 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırıldı.

636 sayılı Kararname ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bünyesinde yer alan Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü ve Yüksek Fen Kurulunun görev yetki ve sorumlulukları Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde oluşturulan İmar ve Planlama, Yapı İşleri ve Mesleki Hizmetler Genel Müdürlükleri ile Yüksek Fen Kurulu Başkanlığına verilmiştir.

Öte yandan 636 sayılı Kararname ile; 180 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede yer almayan Odamızı ve mesleğimizi doğrudan ilgilendiren yeni hükümler getirilmiştir.

Kararnamenin 1. bölümünde Bakanlığın görevleri arasında sayılan “Yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemek, Bakanlığın görev alanı ile ilgili mesleki hizmetlerin ve bu meslek mensuplarının kayıtlı oldukları meslek odalarının mevzuatını, norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak, ilgililerin kayıtlarını tutmak.” hükmünden hareketle Kararnamenin 3. bölümünde Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünün görevleri düzenlenmiştir.

Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünün görevlerinden somut olarak TMMOB, Odamız Mimarlar Odası, Çevre Mühendisleri Odası, Orman Mühendisleri Odası, Harita Mühendisleri Odası, Şehir Plancıları Odası ve Peyzaj Mimarları Odasını ilgilendiren önemli noktalar bulunmaktadır.

Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında bulunan bazı bölümleri olduğu gibi sizlere aktarmak istiyorum.

* Yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, uygulamaları denetlemek ve izlemek.

* Planlama, harita yapımı, arazi ve arsa düzenlemesi, değerlendirme, parselasyon, etüt ve proje müellifliği, harita plan, proje ve yapım kontrol müşavirliği, bilirkişilik, her türlü altyapı ve tesisat dâhil olmak üzere yapı müteahhitliği gibi hizmet alanlarında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş yeterliliklerini değerlendirerek bunlara tescil ve yeterlik belgeleri vermek veya verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.

* Bakanlığın görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuat düzenlemelerini yapmak ve denetlemek.

Sevgili arkadaşlar

Bu hükümler, 6235 sayılı TMMOB yasasına bir müdahalenin amaçlandığı anlamına gelmektedir, Odalar ile ilgili mevzuat düzenlemeleri ile odaların tahakküm altına alınmaya çalıştığı anlamını taşımaktadır. Bu hükümler, odaların etkisiz ve işlevsiz hale getirilmesi demektir.

AKP iktidarının uyguladığı yıkım ve tahribat politikalarına karşı direnç gösterecek gücü ve dermanı kalmamış bir TMMOB yaratılmak istenmektedir.

Sevgili arkadaşlar

“Yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır” diyen AKP’nin bu bağlamda gerçek amacının ne olduğu konusunda eminim ki şüphe yoktur. Esas olarak, üyelerinden aldığı güçle tüm olumsuzlukların karşısında bir umut ışığı olan odalarımız ve birliğimiz bir AKP operasyonu ile karşı karşıya gelmiş bulunmaktadır.

Devlet Denetleme Kurulu aracılığı ile verilen gözdağının ardından buralara kadar uzanan bir saldırı dalgası yaratacağını bekliyorduk. Diz çökmedik, çökmeyeceğiz de. Birliğimiz daha önceleri de defalarca iktidar güçleri tarafından baskı altına alınmak ve sindirilmek istendi. TMMOB ve Odaları 12 Eylül faşizminin baskılarına karşı nasıl ki teslim olmadıysa bugün bu saldırı karşısında da asla teslim olmayacaktır.

Odalarımıza el konulduğu ve nefes alma imkânının bırakılmadığı darbe süreçlerinden bugüne

birliğimizi ayakta tutan esas güç mücadele kültürümüzden başka bir şey değildir. Ortak aklımızın, birliğimizin ve beraberliğimizin yaratacağı direnç gücüne hiç olmadığı kadar ihtiyacımız var. Şimdi el ele verip, bu saldırı dalgasına karşı her düzlemde odamızı ve birliğimizi savunma ve koruma zamanıdır. Şimdi, her türlü baskı ve zorbalığın karşısında nasıl durulduğunu gösterme zamanıdır. Bizi güçsüz ve etkisiz gören, diz çökeceğimizi hayal edenlere karşı, TMMOB'nin direne direne nasıl bugünlere kadar geldiğini bugün yeniden gösterme zamanı gelmiştir. Bu ülkeyi, bu halkı ve TMMOB'yi teslim almak isteyenlere karşı, 85 bini aşkın üyesi ve örgütlülüğü ile Odamızı, daha aktif, daha da fazla birlikte üreterek davranabilen bir direnç gücü haline getirerek ayağa kaldırmanın vakti gelmiştir.

Çünkü, bu ülkenin TMMOB gibi bir direnç noktasına ihtiyacı var. Geleceğimizin TMMOB'ye ihtiyacı var. Tüm muhalefet kanallarının ve zeminlerinin baskı ve zor yoluyla sindirildiği ve yok edildiği, kitapların bomba kadar tehlikeli görüldüğü bu ülkede, bilimin, aklın ve muhalefetin TMMOB'ye ihtiyacı var. Artık bizim için her gün, ülkemiz ve geleceğimiz için, TMMOB için birlik ve mücadele günüdür.

Sevgili arkadaşlar,

Sözlerimi bitirirken geçtiğimiz günlerde Hopa'da dereleri, kültürleri ve yaşamları için omuz omuza horon çekenlere karşı uygulanan zorbalığa ve bu zorbalığa karşı direnç gösterirken yaşamını yitiren emekli öğretmen Metin Lokumcu'nun anısı önünde saygıyla eğiliyor, ailesine dostlarına ve mücadele arkadaşlarına bir kez daha başsağlığı dileklerimi sunuyorum.

Hepinizi TMMOB'nin mücadele geleneği adına direnç, inanç ve kararlılıkla selamlıyorum. Aklımızın ve umudumuzun yolu açık olsun...

Teoman Öztürk'ü Anma Etkinliği

İMO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Levent Darı

11 Temmuz 2011

Sevgili Arkadaşlar,

Hepinizi saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin tarihsel sürekliliğinin en önemli dönemecinde büyük sorumluluklar alarak başkanlığımızı yapan saygıdeğer Teoman Öztürk'ü 17.ölüm yıldönümünde özlemle anıyoruz.

1973-1980 yılları arasında TMMOB başkanlığımızı yürüten, aldığı sorumluluğu faşizmin tüm baskı ve karanlığına inat, tereddüt etmeksizin gerçekleştiren Teoman Öztürk'ün mücadelecisi kimliği, TMMOB'nin bugünlere gelmesinde çok önemli bir yer tutmaktadır.

Emperyalizm ve faşizme karşı işçi sınıfının ve emekçilerin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin yanında saf tutan omuz omuza mücadele veren Teoman Öztürk'ün çizgisinden yürümek bizim için bir onurdur.

Teoman Öztürk'ün insanca bir yaşama duyduğu inanç ve bunu gerçekleştirmek için izlediği mücadele çizgisi TMMOB'yi var eden değerlerin kaynağıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Ülkemiz, 1980 sonrası sistemli bir şekilde uygulamaya konan neo-liberal politikalar temelinde şekillenmeye devam ediyor. Bu süreç özellikle son dönemde hız kazanmış durumda. Ezilen sınıflar, uygulanan neo liberal politikaların tahribatına, sömürüye, işsizliğe, yoksulluğa ve baskılara karşı kitlesel tepkiler göstermeye başladı. Bu gelişmeler egemenleri tedirgin etmekte, baskı ve korku ortamı giderek artmaktadır. Hükümete kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi de bu bağlamda otoriter bir rejimin inşa edildiğinin göstergesidir.

TMMOB'nin, ülkemizi ve mesleğimizi ilgilendiren tüm sorunlarda aldığı tavır nasıl ki önceki iktidarları rahatsız ettiyse bugünkü iktidarları da aynı şekilde rahatsız etmektedir. Egemenler, TMMOB'nin etkisizleştirilmesi ve yok edilmesi için çok çaba harcamışlardır. Bugün de KHK'lar ile bakanlıklarda yapılan düzenlemeler aracılığıyla AKP iktidarı aynı çabayı sürdürmektedir.

Bütün kurumları ele geçiren ve 12 Haziran seçimlerinden de güçlü bir şekilde çıkan AKP, odalarımızı ve birliğimizi de hedef tahtasına oturtmuştur. Nisan ayında Kanun Hükmünde Kararname çıkarmak için yetki yasası hazırlayan AKP'nin eteklerindeki taşlar Mayıs ayında döküldü. AKP, seçimlerden birkaç gün önce yangından mal kaçırıcısına Kanun Hükmünde Kararnameler çıkardı. Yetki yasasına dayanarak, bazı bakanlıklar üzerinde bir değişim gerçekleştirdi ve bu değişim içerisinde Birliğimiz de uygun bir hamle ile yerleştirildi. Siyasi iktidarın bu adımı, başkanlık sistemi gibi baskıcı ve otoriter bir rejime duyduğu isteği de gözler önüne sermektedir.

Sevgili arkadaşlar,

TMMOB bugün büyük bir saldırı altındadır. Odalarımıza el konulduğu ve nefes alma imkânının bırakılmadığı darbe süreçlerinden bugüne birliğimizi ayakta tutan esas güç mücadele kültürümüzden başka bir şey değildir. Ortak aklımızın, birliğimizin ve beraberliğimizin yaratacağı direnç gücüne hiç olmadığı kadar ihtiyacımız var. Şimdi el ele verip, bu saldırı dalgasına karşı her düzlemde odamızı ve birliğimizi savunma ve koruma zamanıdır. Şimdi, her türlü baskı ve zorbalığın karşısında nasıl durulduğunu gösterme zamanıdır. Bizi güçsüz ve etkisiz gören, diz çökeceğimizi hayal edenlere karşı, TMMOB'nin direne direne nasıl bugünlere kadar geldiğini bugün yeniden gösterme zamanı gelmiştir. Bu ülkeyi, bu halkı ve TMMOB'yi teslim almak isteyenlere karşı, 85 bini aşkın üyesi ve örgütlülüğü ile Odamızı, daha aktif, daha da fazla birlikte üretmek davranabilen bir direnç gücü haline getirerek ayağa kaldırmanın vakti gelmiştir.

Çünkü, bu ülkenin TMMOB gibi bir direnç noktasına ihtiyacı var. Geleceğimizin TMMOB'ye ihtiyacı var. Tüm muhalefet kanallarının ve zeminlerinin baskı ve zor yoluyla sindirildiği ve yok edildiği, kitapların bomba kadar tehlikeli görüldüğü bu ülkede, bilimin, aklın ve muhalefetin TMMOB'ye ihtiyacı var. Artık bizim için her gün, ülkemiz ve geleceğimiz için, TMMOB için birlik ve mücadele günüdür.

Odamız ve birliğimiz üyelerinden aldığı güçle, kurulduğu günden bu yana, mesleki demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğu gereği, ülkemizi ve mesleğimizi ilgilendiren sorunlara karşı mücadele etmek ve çözümler üretmek için inatçı ve ısrarcı oldu. Seçim öncesinde de odamız, siyasal iktidarın mesleğimiz üzerindeki tahribatı karşısında sessiz kalmamış, mesleğimiz ve meslek onurumuz savunmuştur.

Sevgili arkadaşlar

Sözlerimi bitirirken saygıdeğer Teoman Öztürk'ün de dediği gibi "şimdi görev önümüzdeki çok daha zor geçeceğe benzeyen günlerde TMMOB'yi daha güçlü kılmaktır".

Onu saygıyla ve özlemle anarken söz veriyoruz, ülkemizin, halkımızın, mesleğimizin çıkarları doğrultusunda hareket eden TMMOB'yi her ne pahasına olursa olsun savunmaya devam edeceğiz.

TMMOB Deprem Duyarlılık Yürüyüşü - İzmit

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

17 Ağustos 2011

Sevgili İzmitliler,

Değerli TMMOB Üyesi Arkadaşlarım,

Değerli basın çalışanları,

Türkiye'nin yakın geçmişindeki en büyük toplumsal travmalarından biri olan 17 Ağustos 1999 Marmara depreminin üzerinden tam on iki yıl geçti.

Hepimizi derinden sarsan acının yıldönümünde yitirdiklerimizi anmak depremi unutmamak ve unutturmamak için buradayız.

Bizler mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak ülkenin dört bir yanından yola çıkarak İzmit'te bir araya geldik.

Bizlere bu en acılı gününüzün yıldönümünde ev sahipliği yaptınız, teşekkür ediyoruz.

Ayrıca sesimizi ilgililere duyurabilmek için yaptığımız etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçen herkese insanımız adına, toplumumuz adına, bu acılı coğrafyada yaşayan vatandaşlarımız adına teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Tarihin acı ironisi; yaşadığımız her büyük felaketten sonra her şeyi unutuyor, ardından aynı felaketleri değişik biçimlerde yeniden yaşamaya mahkûm oluyoruz.

Yaşadıklarımız, acılarımız, anılarımız, bizi biz yapan izlerdir, beynimizde yüreğimizde ve geleceğe doğru giderken aklımıza öncülük eden onu tetikleyendir.

Bizleri yönetenler yıllarca toplumsal hafızamızı körelterek kendilerinden hesap sorulmasını engellediler. Oysa unutturmak insan varlığına taammüden yapılmış planlanmış bir cinayettir. Ağır ve derinden gelen bir yok oluşturu unutmak.

Değerli arkadaşlarım,

Ülkemiz 1900 yılından bu yana 18 büyük deprem yaşadı. Yüz binin üzerinde yurttaşımız hayatını kaybetti ve yaralandı çok büyük acılar yaşadık.

Dünyanın oluşumundan bugüne kadar depremler hep vardı ve bundan sonrada sürekli olacaktır. Depremin ne zaman ne büyüklükte olacağı soruları, teknolojinin bugün ulaştığı seviye göz önüne alındığında yanıtlanabilir sorular değildir. Bu nedenle önemli olan depreme karşı gerekli önlemleri alıp riski en alt düzeye indirmektir. Ancak siyasi iktidar deprem riskini umursamamakta ve gerekli önlemleri almamaktadır.

Ülkemizdeki deprem gerçeği karşısında göstermelik adımlar dışında çözümler üretilmemekte, yaşanması muhtemel depremlerin ağır sonuçları kadere havale edilmektedir.

Sonuçları kadere havale edilen depremin son zamanlarda bir de pazarı oluştu. Deprem riski karşısında, büyük çaplı yıkımların ve ölümlerin yaşanması muhtemel bölgelerin üzerinde iktidar tarafından geliştirilen adına kentsel dönüşüm denilen projeler bu noktadaki örneklerdendir. Bunun yanı sıra kamu yararının, şirketlerin kasasını dolduran bir demagojiye nasıl dönüştürüldüğüne de tanıklık ediyoruz.

Neticede tüm bu olumsuzluklar içerisinde 2011 Türkiye'sine geldik. Ve değişen bir şey yok, yine aynı tablo ile karşı karşıyayız...

Deprem gerçeği karşısında başta okul, hastane, öğrenci yurtları gibi kamu binaları olmak üzere tüm yapılarda güçlendirme ve yenileme çalışmaları yetersizdir.

Değerli İzmitliler,

Türkiye'de 35 il 1.derece, 22 il 2.derece, 13 il ise 3.derece deprem bölgesinde yer almaktadır. Aktif fay hatları ülkemizi adeta bir ağ gibi sarmıştır ve Türkiye topraklarında yaklaşık 50 milyon kişi 1. derece deprem bölgesinde yaşamaktadır. Yüz binlerce insanımızın can güvenliği deprem tehdidi altındadır. Türkiye her geçen gün büyük trajediye yaklaşmaktadır. Ancak siyasi erk hala önlem almamakta direnmektedir.

2011 Haziran genel seçimlerinde seçime giren siyasi partilerin seçim bildirgelerinde deprem konusu yok denecek kadar az yer aldı. Afetler konusunda geleceğe güvenle bakmamızı sağlayacak çözüm önerileri olmadığı gibi mevcut çözümlerin de ikna edici yanı da yok.

Başta güçlendirme çalışmaları olmak üzere deprem tehlikesine karşı alınacak tüm önlemler

önemlidir. Ancak asıl ihtiyaç mevzuatta gerekli değişiklikleri yaparak geleceğimizi güven altına almaktır. Mevzuatta yapılacak değişiklikler işleyişte de köklü değişiklik anlamına gelecek yasal dayanak ile depreme güvenli yapıların inşa edilmesi sağlanacaktır.

Yeri gelmişken yapı denetim sistemine ilişkin birkaç noktaya değinmek isterim. Bilindiği üzere 2001 yılından bu yana 19 pilot bölgede uygulanmaya başlayan yapı denetim sistemi gecikmiş bir kararla 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla tüm Türkiye’de uygulamaya konuldu. Fakat mevcut mevzuattaki sorunlar varlığını korumakta ve uygulama yanlışları devam etmektedir.

Bir doğa olayı olan depremin can ve mal kaybına yol açmamasını sağlamanın yolu sağlıklı bir yapı denetim sisteminden geçmektedir. Bu nedenle odamız yapı denetim sistemiyle ilgili ısrarcı olmak ve konuyu bıkmıp usanmadan kamuoyu gündemine taşıma kararlıdır. Yapı denetim sisteminin eksiklikleri giderilerek işlerliğe kavuşturulması yarınlara güvencesi olacaktır.

Doğal afet riskinin en alt düzeyde olduğu Avrupa ülkelerinde bile yapı denetim konusunda gerekli düzenlemeler yapılmışken, büyük depremler yaşayan ve bekleyen ülkemizde yapı güvenliği iktidar nezdinde gerekli ilgiyi görememektedir. Gerekli değişikliklerin ve düzenlemelerin yapılması için siyasi irade kullanılması zorunluluktur. Eğer bu irade kullanılmaz kentleşmeye ve yapılaşmaya dair yasal düzenlemeler yapılmaz ve yapı denetim sistemi revize edilmezse ileride yaşayacağımız yıkımın şimdiye kadar yaşananlara göre kat kat fazla olacağı bilinmelidir.

Değerli Arkadaşlar,

İktidar gücünü elinde tutan AKP inatla, tasfiye ettiği kamu alanının rantını sermayeye, olumsuz sonuçlarının sorumluluğunu da mühendislere sunmaktadır. Yasal ve fiili durumda yaşanan tüm bu çelişkiler giderilmediği ve kamu eliyle düzenlenmediği müddetçe, yaşanan olumsuzlukların faturası asla mühendislere kesilemez.

Kamu alanının tasfiyesi siyasi iktidarın fay hattıdır. Bu fay hattı 12 Eylül sonrası uygulamaya konulan, emperyalist kapitalist sistemin istemlerine göre dizayn edilmiş ve bugün AKP eliyle uygulanmaya devam edilen neo-liberal politikaların bir sonucu olarak oluşmuştur. Bu fay hattında oldukça büyük bir enerji birikmiştir ve yakın zamanda büyük bir depreme gebe dir.

AKP bir an önce kapitalizmin fay hattı üzerine inşa ettiği politikaları ve uygulamalarını sonlandırmalıdır. Çünkü bu depremin toplumsal bir cevabı olacaktır ve AKP bundan asla kaçamayacaktır.

Değerli İzmitliler,

Yalova Taşköprü’ye bağlı Laledere deltasında Hollanda kökenli Royal Vopak adlı bir firma 2008 yılından bu yana kimyasal atık depolamak üzere 150 adet tanktan oluşan depolama tesisi kurmak için çalışmalarını sürdürüyor. Türkiye gelişmiş ülkelerin kimyasal ve tehlikeli atık çöplüğü haline getirilmek isteniyor. Üstelik bu tesis Yalova gibi deprem riski çok yüksek olan bir yerde aktif fay hattı üzerinde kurulmak isteniyor.

İnşaat Mühendisleri Odası ile birlikte bölgedeki sivil toplum örgütleri bu projeye karşı çıkıyor. Yetkililer 12 yıl önceki felaketi unutmış olmalı ki olası bir depremde sadece Yalova’yı değil bütün Marmara bölgesini büyük felakete sürükleyecek bu projeye karşı sessiz kalmaktadırlar.

Şimdi sizlere soruyorum arkadaşlar, depremin geleceği ayan beyan ortadayken ve iktidar bu konuda yeterli adım atmazken biz bu konuda seyirci mi kalacağız. Elbetteki hayır, biz yılların mücadele deneyimi ile bilimin ve teknolojinin aydınlatığı yolumuzda istikrarlı bir şekilde yürüyeceğiz, yani mücadele edeceğiz.

Sevgili arkadaşlar,

İşte biraz da bu yüzden TMMOB bugün bir saldırı altındadır. TMMOB’nin ülkemizi ve mesleğimizi ilgilendiren tüm sorunlarda aldığı tavır nasıl ki önceki iktidarlara rahatsız ettiyse bugünkü iktidarı da aynı şekilde rahatsız etmektedir. Egemenler, her dönemde TMMOB’nin etkisizleştirilmesi ve yok edilmesi için çaba harcamışlardır. Bugün de KHK’ler ile bakanlıklarda yapılan düzenlemeler aracılığıyla AKP iktidarı TMMOB’ye karşı aynı çabayı sürdürmektedir.

Görevlerimiz ve sorumluluklarımız giderek büyüyor. Bir yandan çığ gibi büyüyen toplumsal

sorunlara müdahale etmeye ve çözümler üretmeye çalışırken diğer yandan da ülkemizdeki baskıcı ve otoriter niteliğini giderek ezici yok edici bir güce dönüşen siyasi iktidara karşı mevzilerimizi savunmaya çalışacağız.

TMMOB tarihi, baskılara ve sindirme politikalarına karşı da bir mücadele tarihidir aynı zamanda. TMMOB'ye karşı, kurulan yeni bakanlıklar aracılığı ile büyük bir saldırının başladığı şu günlerde TMMOB'nin direngenliğini dosta düşmana yeniden gösterme zamanı da gelmiştir.

Çünkü TMMOB demek,

İnsan hayatı karşısında azgın kâr hırsının devre dışı bırakılması için mücadele demektir.

Piyanın dizginsiz talanı karşısında kamu yararını savunmak demektir.

Baskının ve zulmün kol gezdiği koşullarda, eşitlik, özgürlük, barış, demokrasi şiarını yükseltmek demektir.

TMMOB'ye sahip çıkmanın anlamı bugün burada toplanmamızın anlamıyla aynıdır.

Ülkenin dört yanından gelip burada toplandık. Bir gerçeğe işaret etmek, yetkilileri harekete geçirmek ve her şeyden önemlisi büyük bir acının unutulmamasına katkıda bulunmak için geldik. İktidar aygıtlarıyla uyuşturulmaya ve tepkisizliğe alıştırmaya çalışılan bir toplumun parçaları olarak, körler ülkesinin gören gözleri olabilmek için geldik.

Bu anlamda bugün burada bulunmanın anlamı tahmin ettiğimizden daha büyüktür.

Sevgili İzmitliler,

Son günlerde basında Başbakanın, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca hazırlanan "Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı"nı açıklayacağına ilişkin haberler yer almaktadır. Öncelikle belirtmeliyim ki Türkiye'nin depreme yönelik bir strateji ve eylem planına sahip olması son derece olumlu bir gelişmedir.

Odamızın yıllardır gerekliliğini sıkça vurguladığı Ulusal bir Planın geç de olsa hazırlanmış olması sevindiricidir. Ancak Eylem Planı taslağında bazı eksiklikler mevcuttur. Eğer bu planın kağıt üzerinde kalması istenmiyorsa eksikliklerinin önerilerimiz çerçevesinde giderilmesi gerekmektedir.

Sevgili İzmitliler,

Değerli arkadaşlarım;

Son olarak; Tarihsel sürekliliği içerisinde toplumcu çizgisinden ödün vermemiş ve mücadelecilik kimliğini sürekli yenilemiş olan İnşaat Mühendisleri Odası adına hepinize katkılarınızdan ve katılımınızdan dolayı teşekkürlerimi iletiyor, Afet riskinin en alt düzeyde yaşandığı bir Dünya dileğiyle saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

2. Su Yapıları Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

16 Eylül 2011

Değerli Çalışma Arkadaşlarım,

Değerli Meslektaşlarım,

Şubelerimizin Değerli Başkan ve Yöneticileri,

Değerli Konuklar,

Diyarbakır şubemiz tarafından düzenlenen II. Su Yapıları Sempozyumuna hoş geldiniz. Konuşmama başlamadan önce sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen başta Düzenleme Kurulu, Diyarbakır şubemizin başkan, yönetici ve çalışanları olmak üzere herkese Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Bildiğiniz üzere Su Yapıları Sempozyumu'nun birincisi Samsun Şubemiz tarafından 2009 yılında Samsun'da gerçekleştirilmişti. Bu tür zeminler bir taraftan mesleki bilgi ve birikimlerimizin meslektaşlarımıza aktarılmasını sağlarken diğer taraftan da toplumsal sorumluluğumuz gereği konuya eleştirel bir yaklaşımla sosyal ve siyasal bir bakış açısı oluşturmaya katkı sunmaktadır.

Tarihi ve kültürel bir zenginliği "Hasankeyf" sular altında bırakacak olan Ilisu barajı, Munzur vadisine yapılacak olan HES'ler,GAP Projesi, Güvenlik Barajları ülkemiz ve yarınımız adına bütün ön yargılardan uzak bir şekilde tartışılması gereken projelerdir.

II.su yapıları sempozyumu için Diyarbakır şubemizin belirlenmesinde bu projeler önemli olmuştur. Sempozyum kapsamındaki panellerde bu konuların ayrıntılı olarak tartışılması fırsatını da yakalamış olacağız.

Bu nedenle Mesleki bilgi, birikim ve bilimsel çözümlemelerin kamusal bir yarar doğrultusunda tartışılmasını sağlayan bu tip etkinlikleri oldukça değerli görmekteyiz.

Değerli Arkadaşlar,

Bugün burada, su yapılarıyla ilgili olarak farklı alanlarda çalışma yapan değerli katılımcılarımızla birlikte bilgilerimizi ortaklaştırarak, su yapılarının mevcut durumunu ve sorunları tartışacağız, çözümler üretmeye çalışacağız.

Bildiği gibi su yapıları mesleğimizin önemli alt disiplinlerinden biridir ve son dönemde Odamız zemininde hak ettiği yeri elde etmeyi başarmıştır. Odamız su yapıları ve su politikaları ile ilgili çeşitli etkinlikler düzenlemekte, konuyu kongre, sempozyum formatında ele almakta, geniş katılımlı toplantılarla farklı görüş ve yaklaşımların kendisini ifade etmesine olanak sağlamaktadır.

Bu çerçevede II. Su Yapıları Sempozyumunda da pek çok konu ele alınacaktır. Programa bakıldığında; Geçmişten Geleceğe Su Yapıları, Su Yapılarının Planlanması, Teknik Çözümler, Değerlendirmeler ve Optimizasyon, Çevresel Etkiler, Kentsel Su Yönetimi başlıklı oturumlarda geniş bir yelpazede tartışmaların ve fikri üretimlerin yapılacağı görülecektir.

Değerli Arkadaşlar,

Neo-liberal politikaların kararlı uygulayıcısı olan AKP iktidarı kamu yararı yerine piyasanın yararını kendine ilke edinerek her alan da olduğu gibi suyun metalaştırılması ve özelleştirilmesi konusunda da politikalar üretiyor uygulamalar yapıyor.

Bildiğiniz üzere HES'ler son zamanlarda ülkemizdeki en tartışmalı konuların başında yer alıyor. Yapılan araştırmalara göre, günümüz itibarıyla 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Çerçevesinde Özel Sektörce Gerçekleştirilecek Projelerin sayısı 2000 civarındadır. Bütün akarsuların kullanım haklarının kontrolsüz biçimde özel sektöre devredilmesi ile ne yazık ki "HES Lisansı Borsası" oluşmuştur. 2005'den günümüze kadar kurulan HES'lerin tamamı bugün geçerli olan onlarca yasa ve yönetmelik kapsamı dışında, çevre ve insan faktörlerini göz ardı eden bir anlayışla, gerekli ve yeterli bir şekilde projelendirilmeden inşa edilmiştir. Ekosistem geri dönüşsüz bir yok oluşa sürüklenmektedir. Son zamanlarda HES yatırımı yapmak amacıyla DSİ ile su kullanım anlaşması yapmış olan birçok ulusal şirketin payları yabancı şirketlere satılmıştır ve satılmak üzeredir. Böylece mevcut tahkim yasası ile birlikte Ulusal Su Kaynaklarımız üzerindeki tasarruf hakları uluslararası bir boyuta taşınmıştır.

Her geçen gün akarsularımızın talan edildiği ve akarsuları ele geçirmek için irili ufaklı HES kurma bahanesiyle adeta şirketlerin kıyasıya bir yarış içerisine girdiğini görüyoruz. Özellikle Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik üretimine ilişkin yönetmelikle birlikte, Türkiye'de mikro HES'lerin önü açılmıştır ve binlercesinin derelerimiz üzerine kurulması beklenmektedir. Bunlara bakarak, Türkiye'de Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapılmayan akarsuların kalmayacağını rahatlıkla söyleyebiliriz.

İdari yapıda büyük değişiklikler yapan ve sermaye lehine kamu alanını yeniden yapılandıran AKP'nin yayınladığı KHK'lere bakıldığında da mesleğimizi ve ülkemizi ilgilendiren birçok alanda tahribatın giderek artacağı görülmektedir.

Özellikle Karadeniz bölgesinde HES'lerin yarattığı tahribatın bir sonucu olarak gelişen halk muhalefeti, birçok sorunlu HES'in yapımını hukuki kararlar ya da fiili mücadeleler ile engelle-

miştir. Bu durum AKP iktidarında ve sermaye gruplarında ciddi bir rahatsızlık yaratmıştır.

Özellikle Hopa'da tüm Türkiye'nin gözleri önünde estirilen polis terörü, bugün hala hissedilmekte, derelerine sahip çıkanlara karşı baskı ve zor uygulamaları devam etmektedir. Buradan, su yapılarını tartıştığımız sempozyumda, Hopa'da derelerine sahip çıkarken öldürülen Metin Lokumcu Hocamızı da sevgi ve saygıyla anıyorum.

Geçtiğimiz günlerde Gerze'de ve Erzurum Tortum'da sermaye ve AKP iktidarının polis gücü el ele verip derelerine ve yaşam alanlarına sahip çıkan halkın üzerine büyük bir nefretle saldırdı. Her türlü muhalefeti ezmek ve sindirmek için elinden gelen bütün şiddeti uygulamaktan geri kalmayan AKP iktidarı "ileri demokrasi" uygulamalarına tam gaz devam ederken Gerze ve Tortum halkının yanında olduğumuzu da bir kez daha hatırlatıyorum.

Değerli Konuklar,

Bugün Diyarbakır'da sürdüreceğimiz tartışmaların özel bir anlamı daha var. Bildiğiniz üzere Karadeniz halkı HES'ler ile derelerimizin bir meta olarak piyasaya sunulmasına ve ekolojik, tarihi ve kültürel yıkıma tepki olarak "derelerin kardeşliği" söylemiyle bir araya geldi ve mücadelelerini sürdürüyor.

Kürt halkı da, yıllardır acısını her boyutta yaşadığımız Kürt sorununun çözümü için mücadelesini "halkların kardeşliği" temelinde sürdürmektedir. Güvenlik barajları adı altında inşa edilen su yapıları ise "halkların kardeşliği" ne takılmaya çalışılan bir kelepçedir. Halkların kardeşliğinin bozulması riskinin giderek arttığı günümüzde Kürt sorunu karşısında AKP yine bildik "güvenlik" uygulamaları ile sahneye çıktı. Yıllardır şiddet kökenli politikaların herhangi bir çözüme ulaştıramadığı Kürt sorunun da yine şiddet temelli yaklaşımlar güçlenmeye başladı.

Güvenlik barajlarının Kürt sorununun çözümüne ona çözümün konusunda hayata geçirildiğini, on yıllar sürmesi beklenen etüt çalışmalarının üç ay gibi kısa bir sürede bitirildiğini ve oldukça büyük bütçelerin barajların yapımı için anında aktarıldığını görmekteyiz.

Kürt sorununda uygulamaya konulan bir takım "güvenlik" uygulamalarının sürece bir katkı sağlamayacağını aksine bu uygulamalara aktarılan kaynakların da heba olacağını hep birlikte göreceğiz ve göstereceğiz.

Bu vesileyle toplumsal, siyasal kesimlere düşen görev ve sorumluluk da bir kez daha hatırlatılmalıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Her zaman kamusal değerlerimizin özelleştirmeler ve serbestleştirmeler ile sermayeye peşkeş çekilmesi karşısında durduk, durmaya da devam edeceğiz. Su yapılarını ve su yapılarının mesleki teknik özelliklerini, sorunlarını tartışmaya ve çözümler noktasında bilimsel zeminimizi de kulanmaya devam edeceğiz.

Aynı zamanda ülkemizin temel meselelerinde biri olan Kürt sorununda barış içinde kardeşçe bir arada yaşamı savunmaya, her türlü ayrımcılığın, ötekileştirmenin, ırkçılığın ve militarizmin karşısında durmaya devam edeceğiz.

Derelerimizin kardeşliği nasıl ki halkların da kardeş olduğunu hatırlatıyorsa, yaşadığımız tüm olumsuzluklar da artık barışın ve bir arada yaşamın güzelliğini ve bu güzelliğe duyduğumuz ihtiyacı güncel olarak hatırlatmalıdır.

Değerli Konuklar,

İki gün boyunca sürececek olan sempozyumumuzda değerli katılımcıların oldukça yararlı tartışmalar gerçekleştireceklerine inanıyorum. Bu nedenle konuşmamı burada bitirmek ve sizleri konunun uzmanı meslektaşlarımızla baş başa bırakmak istiyor, emeği geçenlere Yönetim kurulumuz adına bir kez daha teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları Toplantısı

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

22 Eylül 2011

Değerli İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu Muğla şubemizin ev sahipliği yaptığı “İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları Toplantısı’na hoş geldiniz diyor, hepiniz sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

İnşaat Mühendisi yetiştiren üniversiteler ile bu mühendislerin meslek yaşamını sürdürebilmeleri için kaydolmak durumunda oldukları İnşaat Mühendisleri Odası arasında birbirinin tamamlayıcısı iki kurum olmaları nedeniyle oldukça önemli bir bağ vardır. Bu bağ sağlıklı bir işbirliği ile mesleğimizin teknik ve toplumsal boyutlarının yeniden üretilip daha ileriye gitmesini sağlayabilecek güçtedir.

Bugün bu toplantıda mesleğimizin yaşadığı sorunları, mesleğimizi icra eden mühendisleri yetiştiren ve yön veren eğitimci niteliğinin yanı sıra yönetsel kademede de görev üstlenen siz değerli akademisyenlerimizle tartışacağız, çözüm yolları bulmaya çalışacağız. Bu toplantı bizim için ne kadar anlamlıysa mesleğimizin geleceği açısından da anlamlıdır. Çünkü mesleğimizle eğitim arasındaki ilişkinin mevcut durumunu, düzeyini ve geleceğini en verimli şekilde tartışacağımız bir paydaş grupla bir aradayız.

Bu toplantıdan çıkacak olan tartışma başlıkları, detaylar ve sonuçların yarın başlayacak İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumuna yön vereceğine inanıyorum.

Konuşmamı fazla uzatmadan toplantının konu itibarı ile oldukça verimli geçeceğine ve önümüzü açmaya dönük çözümler üreteceğine duyduğum inançla hepinizi bir kez daha saygı ve sevgiyle selamlıyor, sözü İnşaat Mühendisliği Eğitim Kurulu ve Sempozyum Düzenleme Kurulu başkanımız Sinan Altın hocama bırakıyor, hepinize kolaylıklar diliyorum.

2. İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

23 Eylül 2011

Değerli Çalışma Arkadaşlarım,

Değerli Meslektaşlarım,

Şubelerimizin Değerli Başkan ve Yöneticileri,

Değerli Konuklar,

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu Muğla Şubemizin ev sahipliği yaptığı İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumuna hoş geldiniz.

Konuşmama başlamadan önce sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum. Düzenleme Kurulu ve Danışma Kurulu’nun değerli üyelerine, Muğla Şubemizin başkan, yönetim kurulu üyeleri ve çalışanlarına Yönetim Kurulu’muz adına teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu yıl ikincisini düzenlediğimiz İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu’nun Odamız bünyesindeki potansiyeli, eğitim alanının sorunlarının çözümüne yönelik olarak harmanlayarak harekete geçireceğine yürekten inanıyorum.

Odamız, İnşaat Mühendisliği Eğitim Kurulu’muzun hazırladığı İnşaat Mühendisliği Eğitimi kitabı, gerçekleştirdiğimiz Çalıştay ve Sempozyumlar ile eğitim alanına odaklanmış durumda.

Bundan sonrada eğitim konusu üzerindeki çalışmalarımız belli bir düzen içerisinde sürecektir.

Bu sürecin örgütlenmesinde yoğun emek sarf eden İMEK'in değerli üyelerine saygılarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Dün 39 hocamızın katkısı ile İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları toplantısını gerçekleştirdik. Dört oturumda gerçekleştirilen toplantımızda başta İMO-Akademi işbirliğinin geliştirilmesine ilişkin arayışlar olmak üzere, Bologna sürecinin inşaat mühendisliği eğitimine etkileri, Akreditasyon süreçleri ve sonrası gelişmeler, Bilgisayar ve teknolojik gelişmelerin eğitime etkileri, Bölümler arası akademik işbirliğinin geliştirilmesi ve benzeri konularında görüş alışverişinde bulunduk.

Hepimizin bildiği üzere topluluklar kolektif hareket edebildikleri zaman somut olarak ilerleyebilme imkânları bulabilirler. Önümüzdeki dönemin, ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek oranda şekil alabilmesinin yolu da kolektif süreçlerimizin ortaya çıkardığı ortak akla sahip çıkmaktır. Bu toplantımızın ortak akıl yaratabilme çabasına çok olumlu katkıda bulunacağına inanıyorum.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Ülke gereksinimleri, iş ve istihdam olanakları düşünülmeyen, geleceğe yönelik bir plana dayanmadan yeni inşaat mühendisliği bölümleri açılmaktadır. Yeni açılan bölümlerde alt yapı ve öğretim kadrosu ne yazık ki yetersizdir. Öğrenci kontenjanlarındaki önlenemeyen artış, eğitim kalitesinin düşmesine yol açmaktadır. Yeni İnşaat Mühendisliği Bölümü açılması yerine varolanların niteliğin artırılması ülkemizde sağlıklı yatırımlar için büyük önem taşımaktadır.

Sık sık değiştirilen mevzuatlar ve öğrenci aflat sonucı yetiştirilen mühendisin niteliği de sürekli olarak düşmektedir. Mezun sayısının ülke gereksinimin çok üzerinde olması inşaat mühendisi enflasyonuna neden olmakta ve buna bağlı olarak, işsizlik ve düşük ücret sorununu doğurmaktadır. Bunların doğal sonucu olarak, inşaat mühendisliği mesleğine talep azalmış, inşaat mühendisliği bölümlerindeki başarı seviyesi de giderek düşmüştür. Gereksinimden çok fazla sayıda inşaat mühendisliği bölümünün yarattığı mühendis fazlası, kaliteli hizmet üretimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Öğretim üyesi sayısının artırılması doğrultusunda yapılan düzenlemeler, öğretim üyelerinin niteliğini önemli ölçüde düşürmüştür. İnşaat mühendisi olmayan öğretim elemanları inşaat mühendisliği bölümlerinde kadrolu olabilmekte ve meslek dersleri verebilmektedir. Verilen eğitimin niteliği öğretim elemanlarının nitelikleriyle yakından ilgilidir. Bu durum eğitim düzeyinin aşağılara çekilmiş olduğunun üzücü bir göstergesidir.

İlk ve orta eğitimden başlayan üniversite giriş sınavına endeksli eğitim sonucunda, öğrenci düşünme ve tartışma yeteneğini yitirmektedir. Öğretim ve sınav sisteminin bilgi depolamaya yönelik oluşu öğrenciyi ezberle zorlamakta, düşünsel gücü aşındırmaktadır.

Değerli meslektaşlarım,

Değerli konuklar,

Üniversitelerimiz 12 Eylül cuntasının bir ürünü olan YÖK'ün denetim ve gözetiminde olduğu müddetçe özerk ve bilimsel bir eğitimden söz edemeyiz. Yıllardır öğrenci arkadaşlarımız birçok baskı ve zorluğa rağmen üniversitelerin özgürleşmesi için mücadele etmektedirler. Nitelikli ve bilimsel bir eğitim için, üniversitelerde öğretim üyeleri ve öğrenciler söz ve yetki sahibi olmalı, öğrencilerin eğitim alma koşulları düzeltilmeli, yemek, ulaşım, barınma vb. sorunlarının çözülmesi.

Değerli meslektaşlarım,

Değerli konuklar,

Konunun direk muhatabı olan meslek odalarının ve TMMOB'nin görüşlerine başvurulmadan

kurulan Teknoloji Fakülteleri birkaç yönüyle bizleri yakından ilgilendirmektedir.

Hükümet, teknik eğitim fakültelerinden mezun olan binlerce gencimizin atama ve işsizlik sorunlarına çözüm üretmek yerine, sorunun adını değiştirmeye çalışmaktadır.

Eğitim amaçları ve niteliği bakımından mühendislik eğitimi ile hiçbir benzerliği bulunmayan bu fakültelerin isimlerinin değiştirilerek mühendislik lisans eğitimi vermesi ve (mühendis) meslek adamları yetiştirme önermesi bilimsellikten uzak siyasi bir yaklaşım tarzıdır.

Son verilere göre ülkemizde faal olarak inşaat mühendisliği eğitimi verilen ellisi devlet, yedisi vakıf üniversitesi olmak üzere elliyedi üniversite bulunmakta ve bu üniversitelerden her yıl yaklaşık beş bin öğrenci mezun olmaktadır.

Ayrıca Bakanlar Kurulu karar eki listenin incelenmesinden, alanımızla ilgili 21 adet Eğitim Fakültesinin Teknoloji Fakültesine dönüştürüleceği görülmektedir. Bu fakültelerin de mühendislik lisans eğitimi vermesi durumunda ülkemizde mühendis sayısının talebin çok üzerinde artacağı açıktır.

İnşaat Mühendisleri Odası, Küresel bir ekonomik krizin yaşandığı, kamu yatırımlarının neredeyse durduğu, mühendislerin işsizlik kısılcacında olduğu bir süreçte mühendislerin nicel olarak artırılmasına değil, niteliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerektiği düşüncesindedir.

Mühendislik eğitimi alanında yaşanan pek çok sorun hepimizin malumuyken, teknoloji fakülteleriyle bu sorunlara yenilerinin ekleneceği son derece açıktır.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Eğitim alanındaki bütün olumsuzluklar zincirleme bir ilişki içerisinde meslekten soğuma ve nitelik kaybına yol açmakta ve sonuçları çok daha can yakıcı olmaktadır. Bu bizler ve ülkemiz açısından acı deneyimlerle sabitlenmiş bir gerçekliktir.

Deprem ve diğer doğal afetlerin yıkıcı etkisini elbette sadece mesleki nitelik kaybına bağlamak doğru değildir. Denetimsizlik, çarpık kentleşme, sağlıksız yapılaşma, mevzuat eksikliği, vurdum-duymazlık, rant ilişkilerinin yol açtığı yıkım bilinmektedir. Ancak mesleğimiz ve meslektaşımız açısından sorunlu bir duruma işaret eden inşaat mühendisliği eğitiminin bilim insanları ve konunun uzmanları tarafından irdelenmesi aynı zamanda özeleştirici mekanizmasının işletilmesi anlamını da taşıyacaktır.

Bugünlerde üniversitelerimiz yeni dönem eğitim faaliyetlerine başladılar. Üniversitelerimiz ne yazık ki yeni dönemde yine aynı sorunların yükü altında yollarına devam etmekte. Üstelik eğitim alanında kangrene dönmüş mevcut sorunlar yetmezmiş gibi bir de yeni yeni sorunlar üretilmektedir. Emekçilerin karabasanı olan Torba Yasa içerisine yerleştirilen Yükseköğretim Kanununda yapılan bir değişiklik ile üniversite harçlarına dolaylı bir zam gerçekleştirildi. Üniversiteleri bir ticarethane ve öğrencileri de müşteri olarak gören zihniyetin bir sonucu olarak uygulamaya konulan bu tip politikalar eğitim sistemini içinden çıkılmaz bir duruma düşürmektedir. Bu tip piyasalaştırma uygulamalarına karşı tepki göstererek iktidara geri adım atan öğrenci arkadaşlarımızı da ayrıca selamlıyor ve yeni dönemde boğuşacakları yeni sorunlarda onlara kolaylıklar diliyorum.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Mesleğimiz ve eğitim arasındaki çelişki ve sorunların ortaya konulması, bu sorunların çözümü noktasında aklın ve bilimin rehberliğinde önerilerin oluşturulması ve ortak aklımızın geliştirilmesi için bu Sempozyumda elimizden gelen katkıyı sunmaya çalışacağız.

İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu'nun ülkemizin ihtiyacını duyduğu bilimsel üretimi gerçekleştireceğine dair duyduğum inançla sözlerime son verirken, Sempozyumumuza başarılar diliyor, emeği geçenlere Yönetim Kurulu'muz adına bir kez daha teşekkür ediyor saygılarımı sunuyorum.

2. Köprüler ve Viyadükler Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

28 Eylül 2011

Değerli Konuklar,

Değerli Katılımcılar,

Çok Sevgili Meslektaşlarım,

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu, Eskişehir Şubemizin ev sahipliğini yaptığı 2. Köprüler ve Viyadükler Sempozyumuna hoş geldiniz diyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Bildiğiniz üzere birinci Köprüler ve Viyadükler Sempozyumu Antalya Şubemiz tarafından 2007 yılında Antalya’da gerçekleştirilmişti. Bu tür zeminler bir taraftan mesleki bilgi ve birikimlerimizin meslektaşlarımıza aktarılmasını sağlarken diğer taraftan da toplumsal sorumluluğumuz gereği konuya eleştirel bir yaklaşımla sosyal ve siyasal bir bakış açısı oluşturmaya katkı sunmaktadır.

Konuşmama başlamadan önce uluslararası katılımı gerçekleştirmekte olan sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum. Düzenleme Kurulu ve Danışma Kurulu’nun değerli üyelerine, Eskişehir Şubemizin başkan, yönetim kurulu üyeleri ve çalışanlarına Yönetim Kurulu’muz adına teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Bildiğiniz üzere Eskişehir – İstanbul Hızlı tren hattı çalışmaları devam etmekte ve hat üzerinde pek çok sanat yapımı bulunmaktadır.

Bu sempozyumun yürütücülüğünü Eskişehir Şubemize vermemizde belirleyici en önemli neden bu hat olmuştur. Sempozyumumuzun hızlı tren hattındaki köprü ve viyadük uygulamalarına da katkı sunacağına inanıyoruz.

Sempozyumumuzda çok değerli bilim insanlarımız, akademisyenler, konunun uzmanı meslektaşlarımız köprü ve viyadüklerin mesleki-teknik analizini yaparak, tasarımı, uygulamasına, yapısal analizinden depreme karşı güçlendirilmesine kadar geniş bir yelpazede tartışmakta ve bilgi alışverişinde bulunmaktalar.

Köprü ve viyadüklerin neredeyse insanlık tarihi kadar eski olduğu malumunuzdur. İlk köprünün Çin’de görüldüğü, ilk kemer tipi köprünün milattan önce dört bin yılında Mezopotamya’da ve yine milattan önce üç bin yılında Mısır’da bulunduğu, ilk ahşap köprünün İsviçre’de, ilk demir köprünün ise İngiltere’de inşa edildiği bilinmektedir.

Anadolu coğrafyasında mühendisliğin, mimarinin gelişmişliğinin kökenini çok eskilerde aramak gerekir.

İlk kemer tipi köprünün Mezopotamya’da görülmesi ülkemiz topraklarının taşıdığı tarihi değere işaret etmektedir ki, bu bizler açısından kayda değer bir şans olarak görülmelidir.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Geçtiğimiz günlerde Muğla’da İnşaat Mühendisliği Eğitimi 2. Sempozyumunu gerçekleştirdik.

Sempozyum öncesinde yönetsel kademedeki hocalarımızın katkısı ile İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları toplantısını yaptık.

Hepimizin bildiği üzere topluluklar kolektif hareket edebildikleri zaman somut olarak ilerleyebilirler. Önümüzdeki dönemin, ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek oranda şekillenebilmesinin yolu da kolektif süreçlerimizin ortaya çıkardığı ortak akla sahip çıkmaktır. Bu sempozyumun da ortak akıl yaratılma çabasına çok olumlu katkıda bulunacağına inanıyorum.

Ayrıca, kısa adıyla ACE, Andvences in Civil Engineering (inşaat mühendisliğinde gelişmeler) konferansı İnşaat Mühendisliği alanındaki akademisyenleri, uygulamacı mühendisleri ve öğrencileri bir araya getirerek, meslek alanlarımıza ilişkin güncel bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı, karşılaşılan sorunların ve çözüm önerilerinin uygulama örnekleriyle tartışıldığı, meslek alanımızdaki gelişmeleri ulusal ve uluslararası platformlarda insanlık yararına uygun bir biçimde yaygınlaştırmaya yönelik olarak düzenlenen en geniş kapsamlı etkinliklerden birisidir.

ACE 2 yılda bir bazı üniversitelerimiz arasında dönüşümlü olarak gerçekleştiriliyordu. 2012 yılından itibaren üniversiteler ile iş birliği içinde İMO kurumsal kimliği altında düzenlenecektir.

Bizim açımızdan bu ve benzeri etkinliklerin önemi büyüktür. Çünkü akademik çevre ile Odamız arasında güçlü bir bağın kurulması elzemdir. Bu bağ mesleğimiz ve yaşadığımız toplumun geleceği açısından kritik öneme sahiptir.

Bu bağlamda, akademik dünya ile Odamızın ortak davranabilme kabiliyetinin geliştirilmesini önemsiyoruz.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Sempozyumun düzenlendiği kentimiz olan Eskişehir'e baktığımızda Porsuk Çayı üzerinde çok sayıda köprü'nün olduğu görülecektir. Bu köprülerin hepsi 7 yıldır süren çalışma ile Büyükşehir Belediyesi tarafından yenilendi ve deprem yönetmeliğine uygun hale getirildi.

Buradan Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Yılmaz Büyükerşen'e örnek uygulamasından ötürü teşekkürlerimi sunuyorum.

Deprem kuşağında yer alan ülkemize bir bütün olarak baktığımızda ise köprülerimizin ve viyadüklerimizin depreme karşı dayanıklı ve güvenli bir hale getirilmesi için, çalışmaların oldukça yetersiz olduğunu görüyoruz.

Mevcut köprü ve viyadüklerin özellikle deprem konusunda güvenli hale getirilmesi ihtiyacı ile karşı karşıyayız. Buradan tüm yetkilileri uyarıyoruz, tüm köprü ve viyadüklerin güvenli hale getirilmesi için gerekli önlemler bir an önce alınmalıdır.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

2. Köprüler ve Viyadükler Sempozyumu'nun ülkemizin ihtiyacını duyduğu bilimsel üretimi gerçekleştireceğine dair duyduğum inançla sözlerime son verirken, sempozyumumuza başarılar diliyor, emeği geçenlere Yönetim Kurulu'muz adına bir kez daha teşekkür ediyor saygılarımı sunuyorum.

8. Ulusal Beton Kongresi

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

5 Ekim 2011

Değerli Çalışma Arkadaşlarım,

Değerli Meslektaşlarım,

Şubelerimizin Değerli Başkan ve Yöneticileri,

Değerli Konuklar,

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul ve İzmir şubelerimiz tarafından düzenlenen İzmir şubemizin aynı zamanda ev sahipliği yaptığı 8.Ulusal Beton Kongresine hoş geldiniz diyor sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Sekizinci beton kongremizin değerli hocamız Prof. Dr Ferruh Kocataşkın adına düzenleniyor olması hepimizi mutlu etmiştir.

Yakın tarihte kaybettiğimiz fakat ismiyle aramızda var olan değerli bilim insanı sevgili hocamız, meslektaşımız Ferruh Kocataşkın'ı unutmayan aynı zamanda bir vefa örneği göstererek bize unutmamayı, unutturmamayı hatırlatan İstanbul ve İzmir şubelerimize huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Ayrıca Sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen başta Düzenleme Kurulu, Bilim kurulu, Danışma kurulu, İzmir ve İstanbul şubelerimizin başkan, yönetici ve çalışanları olmak üzere herkese yönetim kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Sevgili meslektaşlarım,

Değerli konuklar,

Odamız, harcanan yoğun emek ve büyük fedakârlıklar sayesinde bugünlere kadar mücadele ederek gelmiştir ve bundan sonra da aynı kararlılıkla yoluna devam edecektir. Bugün burada bu Sempozyumu gerçekleştirmemizi sağlayan gücü ve zemini oluşturan bazı arkadaşlarımızın maa-
lesef şu an aramızda yoklar. Geçtiğimiz yıl aramızdan ayrılan, örgütümüzü bugünlere getiren süreçlere öncülük eden ve mücadelemize ortak olan meslektaşlarımız sevgili Tahsin Vergin ve Haluk İşören'i bu vesile ile sevgiyle anıyor, anıları önünde saygıyla eğiliyoruz.

Sevgili meslektaşlarım,

Sevgili konuklar,

Hepimizin bildiği üzere topluluklar kolektif hareket edebildikleri zaman somut olarak ilerleyebilme imkânları bulabilirler. Önümüzdeki dönemin, ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek oranda şekil alabilmesinin yolu da kolektif süreçlerimizin ortaya çıkardığı ortak akla sahip çıkmaktır.

Bu bağlamda geçtiğimiz günlerde Muğla'da İnşaat Mühendisliği Eğitimi 2. Sempozyumunu gerçekleştirdik.

Sempozyum öncesinde yönetsel kademedeki hocalarımızın katkısı ile İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları toplantısını yaptık.

Taleplerin sonuç bildirgesi ile YÖK dahil konunun tüm paydaşlarına iletildiği bu toplantının önümüzdeki sürece olumlu katkıda bulunacağına inanıyorum.

Öte yandan, kısa adıyla ACE, Advances in Civil Engineering (inşaat mühendisliğinde gelişmeler) konferansı meslek alanlarımıza ilişkin güncel bilgi ve deneyimlerin İnşaat Mühendisliği alanındaki akademisyenleri, uygulamacı mühendisleri ve öğrencileri bir araya getirerek paylaşıldığı, karşılaşılan sorunların ve çözüm önerilerinin uygulama örnekleriyle tartışıldığı, meslek alanımızdaki gelişmeleri ulusal ve uluslararası platformlarda insanlık yararına uygun bir biçimde yaygınlaştırmaya yönelik olarak düzenlenen en geniş kapsamlı etkinliklerden birisidir.

İTÜ, ODTÜ, BÜ, YTÜ, KTÜ ve Kıbrıs Doğu Akdeniz Üniversitesi tarafından iki yılda bir dönüşümlü olarak gerçekleştirilen ve onuncusu ODTÜ tarafından 2012 yılında Ankara'da düzenlenecek olan ACE altı üniversitemizle yaptığımız protokol sonucu bu tarihten itibaren üniversiteler ile iş birliği içinde İMO kurumsal kimliği altında düzenlenecektir.

Bizim açımızdan bu ve benzeri etkinliklerin önemi büyüktür. Çünkü akademik çevre ile Odamız arasında güçlü bir bağın kurulması mesleğimiz ve yaşadığımız toplumun gereklilikleri ve geleceği açısından kritik öneme sahiptir.

Bu bağlamda, akademik dünya ile Odamızın ortak davranabilme kabiliyetinin geliştirilmesini önemsiyoruz.

Sevgili meslektaşlarım,

Değerli konuklar,

Betonun mesleğimiz açısından önemi yadsınamaz bir gerçektir. Gelişen teknolojiler ve araştırmalar sayesinde niteliği ve dayanımı giderek artan beton, üretim ve kullanım kolaylığı, yangına karşı dayanımı, ekonomik olması vb. özellikleri nedeniyle ülkemizde her tür yapının üretiminde

tercih edilen bir ürün haline gelmiştir.

Betonun tüm dünyada yaygın kullanılmasının bir başka nedeni ise hammaddelerine rahat ulaşılabilir olması, kolay şekil verilebilir ve istenilen özelliklere göre birleşimin ayarlanabilir olmasıdır. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak beton dayanımı ve kalitesi yükselmekte beton kullanılarak daha dayanıklı, narin ve estetik yapılar üretme olanağı ortaya çıkmaktadır.

Önümüzdeki kongre süresince mesleğimizin uygulama alanlarında yoğun olarak kullanılan Betonun üretim teknolojisinde kullanılan yenilikçi yöntemleri, hammadde ve katkı maddelerinde yaşanan gelişmeleri tartışma ve öğrenme fırsatı bulacağız.

Sevgili meslektaşlarım,

Sevgili konuklar,

Son yıllarda inşaat sektöründeki hızlı büyümesinde etkisiyle hazır beton kullanımında önemli bir artış sağlanmıştır. Elbette Hazır betonun ülkemizde yaygınlaşması kolay olmamıştır. Ardı ardına yaşanan depremler özellikle 99 Marmara depremi ülkemizde kaliteli hazır betonun tercih edilmesinde en belirleyici etken olmuştur.

80'lere kadar ilkel yöntemlerle düşük dayanımlı beton kullanılmaktayken bugün artık yüksek dayanımlı hazır beton kullanımının yaygınlaşmasını önemli bir gelişme olarak görmekteyiz. Bu gelişme deprem bölgesi olan ülkemizde ayrıca önem arz etmektedir.

Sevgili meslektaşlarım,

Sevgili konuklar,

Bu yıl sekizincisi düzenlenen Ulusal Beton Kongresinde işlenecek konular, deneyimli ve nitelikli katılımcılarla, uzun yıllardır belli bir birikim sağladığımız bu alanda, mesleğimizin daha da ileriye taşınacağına duyduğum inançla İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu adına kongremizi selamlıyor, başarılar diliyorum.

TMMOB 41. Dönem 3. Danışma Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

9 Ekim 2011

Değerli Birlik Başkanım,

Divan Kurulu'nun Değerli Üyeleri,

Odalarımızın Değerli Başkan ve Yöneticileri,

TMMOB Danışma Kurulu'nun Değerli Üyeleri,

"İnsanca Yaşam İçin Eşit, Özgür, Demokratik Bir Türkiye" şiarını kendisine ilke edinmiş tüm kitle örgütleriyle bir araya gelen birliğimiz, bir kez daha toplumsal umudun adresi olmuştur. 8 Ekimde yani dün gerçekleştirdiğimiz Mitinge emeği geçen tüm demokratik kitle örgütü temsilcilerini ve katılımcılarını saygıyla selamlıyorum.

Tarihi boyunca mesleki hak ve özgürlüklerimizi bu ülke emekçilerinin ve halklarının hak ve özgürlükleriyle bir tutan TMMOB'nin bu dönemde de misyonunu yerine getirmeye devam edeceğine, 42. dönem 3. Danışma Kurulumuzun da bu amaca hizmet edeceğine dair inancım tamdır.

TMMOB ve bağlı odalarının hedef tahtasına oturtulduğu bir dönemde, Danışma Kurulu toplantımız, iktidarın Birliğimizi etkisizleştirmeye yönelik girişimlerini engelleyecek yol haritasının oluşturulmasında önemli bir işlev görecektir.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım

Hepimizin gözlemleyebileceği üzere sadece Türkiye halkları için değil aynı zamanda tüm dünya

halkları için de kaygı verici bir dönemden geçmekteyiz.

Küresel kapitalizmin krizi 1930'lardan beri görülmemiş bir yeni bunalım dönemine işaret etmekte. Kapitalizmin sözcülerinin dahi artık hasıraltı edemeyip itiraf ettiği bu kriz, küresel den-
gelerin yeniden düzenlenmesiyle aşılma istenmektedir.

Ortadoğu halklarının diktatörlüklere yönelik haklı itirazları Emperyalist ülkelerin bölgesel çıkar-
ları doğrultusunda küresel güçler ve NATO operasyonları aracılığıyla şekillendirilmeye çalışıl-
maktadır. Türkiye ise bu dönemde ABD'nin güdümünde, tarihinde görülmemiş bir dış politika
stratejisi ile hareket etmektedir.

Bu bağlamda Türkiye bir yandan Küresel güçler tarafından Ortadoğu'ya "örnek" gösterilmekte,
bir diğer yandan aynı güçlerce yönlendirilen mevcut siyasi iktidar, yıllardır barış ilişkilerinin
hakim olduğu komşuluk ilişkilerini tehditkar ve gerilimli bir zemine çekmektedir.

Dış politikanın, bölgede ekonomik ve siyasi yönden güçlü bir konuma erişme hedefi ışığında
şekillendiğini dile getirenler, ülkeyi NATO Füze kalkanı projesine dahil ederek, Türkiye'nin kim-
lerin güdümünde hareket ettiğini gözler önüne sermektedir.

Ortadoğu'nun yeniden şekillendirilmesi sürecinde Türkiye'yi NATO, ABD ve AB ülkelerinin
politikalarına alet eden siyasi iktidar, sadece düşmanlık tohumları ekmekte ve halklar nezdinde
de her geçen gün güven kaybetmektedir. Hepimizin bildiği bu oyununun Filistin halkının ve
Ortadoğu halklarının mücadeleleri ile uzaktan yakından ilgisi olmadığı da açıktır.

Değerli Arkadaşlarım

Küresel krizin Türkiye üzerindeki etkilerini azaltma yöntemlerinden biri de neo-liberal politika-
ların eksiksiz olarak uygulanması olarak görülmektedir.

Genel seçimlerden %49,83 oy oranıyla çıkan AKP iktidarını, uzun süredir her yönüyle ele aldı-
ğımız yeni kurulan Bakanlıkları ve KHK'ler ile yürürlüğe konan yeni düzenlemeleri bundan
bağımsız ele almanız mümkün değildir. Zira gücün ve yetkilerin tek elde toplanması yönlü idari
değişiklikler, her şeyin hızla metalaştırılarak serbest piyasaya devredilmesini kolaylaştıracak,
böylece yeni rant alanları neo-liberalizmin hizmetine sunulacaktır.

TMMOB ve Bağlı Odalarını işlevsizleştirme hedefi de bu bağlamda ele alınmalıdır. Zira
Birliğimizin, bilimsel çevresel ve sosyolojik etkileri hesaplanmaksızın sadece kar güdüsü ile
hazırlanmış hiçbir proje karşısında sessiz kalmadığı ve kalmayacağı bilinen bir gerçektir.

Değerli Dostlar, gerek dış politikada ve gerekse iç politikada tehditkar bir üslupla, her geçen gün
daha fazla totaliterleşen bir iktidar ile karşı karşıyayız.

30 yıldır hepimizin canını yakan savaşın tırmandırılması, barış çağrıcılarının baskı ve zorla
susturulmaya çalışılması, emekten yana örgütlerin ve örgütlülüğümüzün hedef alınması bu
nedenlerdir. İktidar krizin etkilerini tüm muhalif unsurları baskı altında tutarak bertaraf etmeye
çalışmaktadır.

Ancak 15 Mayıs ve 8 Ekim mitinglerimizde de gördüğümüz üzere bu toprakların insanca bir
yaşamı savunan onurlu insanları asla tükenmeyecek ve yılmayacaktır.

Değerli Yol Arkadaşlarım

Memleketin her zenginliğinin alınır satılır kılınması, kamuya ait arazilerin rant alanlarına dönüş-
türülmesi, en temel hak olan yaşama hakkını gasp etmektedir.

Simav depreminde, Rize'deki sel felaketinde ve heyelanlarda insanlarımız hayatlarını kaybetmek-
tedirler. Doğa olaylarının afete dönüşmemesi için yaşananlardan ders çıkarması gereken siyasi
iktidar sözcüleri ise gerçekçi olmayan söylemleriyle kamuoyunu oyalamakta, ekonomik zorluk-
lardan söz ederek aslında insan yaşamını ikinci planda gördüklerini itiraf etmektedirler.

Ancak hepimiz biliyoruz ki "iktidar hayatı hedef aldığı anda, hayat iktidara direniş olur".

Gücünü toplumsal bağlarından ve örgütlülüğünden alan birliğimiz ve meslek odalarımız, daya-
nışma içerisinde olduğumuz, HES'lere karşı yaşamını ve geleceğini savunan HES karşıtı köylüler,
taşeronlaştırmaya, güvencesizliğe ve hak gasplarına karşı mücadele yürüten emekçiler, kendi dili

ve kültürünü yaşama hakkı gasp edilen halklar birer direniş odağı olarak hepimizin umududur. Bizlere düşen, toplumsal bağlarımızı derinleştirerek örgütlülüğümüze güç katmak ve bu umudu çoğaltmaktır.

Danışma Kurulu toplantımızın bu amaca hizmet edeceğine dair duyduğum inançla hepinizi İnşaat Mühendisleri Odası adına saygı sevgi ve umutla selamlıyorum.

6. Kentsel Altyapı Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Levent Darı

14 Ekim 2011

Değerli Katılımcılar,

Çok Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu Antalya şubemizin ev sahipliği yaptığı 6.Kentsel Altyapı Sempozyumuna hoş geldiniz diyor hepinize sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Öncelikle Sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen başta Düzenleme Kurulu, Bilim kurulu, Danışma kurulu, Antalya Şubemizin yönetici ve çalışanları olmak üzere herkese yönetim kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Bildiğiniz üzere Kentsel Altyapı Sempozyumu'nun beşincisi 2007 yılında Hatay Şubemiz tarafından gerçekleştirilmişti. Bu tür zeminler bir taraftan konu başlığıyla ilgili mesleki bilgi ve birikimlerimizin meslektaşlarımıza aktarılmasını sağlarken diğer taraftan da toplumsal sorumluluğumuz gereği eleştirel bir yaklaşımla sosyal ve siyasal bir bakış açısı oluşturulmasına katkı sunmaktadır.

Değerli Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

AKP iktidarının tahribatı altında baskı ve zor yoluyla sindirilmeye ve yok edilmeye çalışılan toplumsal muhalefet, uzun bir aradan sonra 8 Ekim'de rahat bir nefes aldı.

Türkiye'nin harcında emeği olan binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı, diğer meslek örgütleriyle birlikte "İnsanca yaşam için eşit- özgür demokratik Türkiye" çağrısıyla alanlardaydı.

Türkiye'nin dört bir yanında, insanca bir yaşam için mücadele eden, uğraş gösteren tüm kesimler olarak sokağa çıktık. Ezilenlerin ve emekçilerin sokak meclisini kurduk.

Tüm yaşam alanlarımızı sarıp sarmalayan büyük ablukanın dağıtılması için omuz omuza mücadele edeceğimizi ve bundan sonra da asla diz çökmeyeceğimizi bir kez daha gösterdik.

Değerli Meslektaşlarım,

Geçtiğimiz günlerde Sempozyumumuzun konusunu ilgilendiren acı bir olay yaşadık. Gerçekleşen yoğun yağışlar sonrası birçok ilimizin yanı sıra Antalya ilimiz büyük yaralar aldı. Doğal afetlerin, felakete dönüştüğü örneklerden birini daha yaşadık. Buradan, yaşamını kaybeden değerli insanların ailelerine ve dostlarına baş sağlığı dileklerimi sunarak acılarını paylaştığımızı belirtmek istiyorum. Yaşanan bu acının sorumlularını, vurdumduymazlıkları ve insan yerine parayı değerli gören anlayışları nedeniyle kınıyoruz.

Değerli Konuklar,

Neo-liberal politikaların kararlı uygulayıcısı olan AKP iktidarı kamu yararı yerine piyasanın yararını kendine ilke edinerek her alan da olduğu gibi kentlerimize üzerine de politikalar üretiyor uygulamalar yapıyor.

Kentleşmenin ortaya çıkışı, kapitalizmin gelişimine paralellik göstermiş, sanayileşme ve ekono-

mik gelişim, yalnızca kentleri ortaya çıkarmakla kalmamış, kentlerin büyümesini de beraberinde getirmiştir.

Sanayileşmenin iç dinamikleriyle gerçekleşmediği, dışa bağımlı ekonomik yapılanmanın öne çıktığı Türkiye gibi ülkelerde kentleşme de ekonomideki çarpıklığa uygun gelişim göstermiş, plansız, imarsız ve sağlıklı yapılaşma kentlerin belirleyici özelliği arasında yer almıştır.

Merkezi yönetimdeki atalet ve yerel yönetimlerdeki sorumsuzluk, popülist politikalarla birleşince kentler bırakalım insanların korunağı olmasını, başlı başına tehlike arz etmeye başlamıştır.

Plansız yapılaşma, alt yapı yetersizlikleri, bina üretiminin proje ve yapım süreçleri üzerinde denetim mekanizması kurulamaması, deprem, sel, yangın gibi doğal ve doğal olmayan haller karşısında kentlerimizi ve içinde yaşayan insanlarımızı çaresiz bırakmaktadır.

Kent politikalarının insan merkezli olması kaçınılmazdır. Çünkü her türlü organizasyon insanı mutlu etmeye, kolay, rahat ve güven içinde yaşamasını sağlamaya dönüktür.

Deprem kuşağında yer alan ülkemize bir bütün olarak baktığımızda ise 99 yılında meydana gelen Marmara depremi ülkemizde bir milat gibi algılanmış, depremler sonrasında başlayan süreç kentlerimizde değişim yaşanmasına dair beklentileri artırmıştır.

Beklenti odur ki; Kentlerimiz depreme hazırlanacak, alt yapıya ağırlık verilecek, kent içi ulaşım sorun olmaktan çıkacak, özetle yaşanabilir mekânlar haline getirilecektir.

Ama ne yazık ki, beklentiler boşa çıkmış, depremin yıkıcı etkisini en aza indirecek, insanımızın geleceğe güvenle bakmasını sağlayacak bir süreç başlamamıştır.

Sevgili Meslektaşlarım,

Kentler hızla büyürken, planlamanın yetersiz oluşu nedeniyle kent içi ulaşım, içme ve kullanma suyu, atık su, atık su arıtımı ve katı atık bertarafı ile ilgili hizmetlerde büyük çaplı sorunlar yaşanmaktadır.

Kırsal kesimden kent merkezlerine doğru yaşanmakta olan büyük ve önlemez göç, kentlerimizin zaten yetersiz olan altyapısını daha da zorlamaktadır.

Bunun çözümü açık ve nettir nüfus projeksiyonları dikkate alınarak ve sağlıklı veriler dikkate alınarak yapılan planlama...

Siyasi iktidar son on yılda kent merkezlerini hedef alan “kentsel dönüşüm” projelerini hayata geçirmiştir. Kent merkezleri en eski yerleşimler olup kanalizasyon, yağmur suyu, telekomünikasyon, ulaşım gibi altyapıları mevcut nüfus için bile yeterli gelmezken bu bölgelere yüksek katlı konutlar, alışveriş merkezlerini barındıran kentsel dönüşüm uygulamaları ile nüfus yoğunlukları artırılmakta ve alt yapı sorunları katlanarak büyütülmektedir. Siyasi iktidarın rantçı ve piyasacı politikardan vazgeçilmesi, geleceğimizin kâr hırsına kurban edilmemesi ve toplum yararı ilkesi temelinde çözümler üretilmesi konusunda iktidarı yeniden uyarıyoruz.

Değerli Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

80 sonrası ülkemizde sistemli bir şekilde uygulamaya konan neo liberal politikalar temelinde şekillenmeye devam ediyor. Bu süreç özellikle son dönemde hız kazanmış durumda.

Ezilen sınıflar, uygulanan neo liberal politikaların tahribatına, sömürüye, işsizliğe, yoksulluğa ve baskılara karşı kitlesel tepkiler göstermeye başladı. Bu gelişmeler egemenleri tedirgin etmekte, baskı ve korku ortamı giderek artmaktadır. Hükümetin aldığı kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini kullanma şekli otoriter bir rejimin inşa edildiğinin göstergesidir.

3 Mayıs 2011 tarihinden bugüne kadar siyasi iktidar tarafından 23 adet KHK çıkarılmıştır.

Bir yandan TMMOB'nin örgütlülüğü Çevre ve Şehircilik Bakanlığı çatısı altına alınmaya çalışılmakta öte yandan kamu anlayışı, kamu idari yapısından tasfiye edilmeye çalışılmakta ve yerel yönetimler etkisizleştirilmeye çalışılmaktadır.

Bu sözümüzün söylemde kalmadığına ilişkin en belirgin örnek 6 Ekim 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu kararıdır.

“Sultanbeyli ilçesinde bulunan bazı alanlarda yürütülecek iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamaları kapsamında Çevre ve şehircilik Bakanlığı ile maliye bakanlığının yetkilendirilmesine ilişkin “karar yerel yönetimlerin yetkilerinin elinden alınarak, bakanlık bünyesinde toplanmasının açık bir örneğini oluşturmaktadır. Anlaşılan o ki AKP iktidarı tepeden turnağa tüm yetkileri tek merkezde toplayarak kentlerimizi yağmalamaya ve sermayenin talanına açmaya devam edecektir.

Değerli Konuklar,

Kentsel sorunların alt başlıkları büyük oranda inşaat mühendisliğinin alt disiplinleriyle örtüşmektedir.

Kent içi ulaşım, konut, deprem, kanalizasyon, içme ve kullanma suyu ihtiyacı ve temini, su şebekesi, kente su sağlayan barajlar, doğal afetlere karşı alınacak önlemler... Her biri mesleğimizin ilgi alanına giriyor.

Buradan çıkan sonuç şudur, Mühendisliğin toplumsal yarar ilke ve hedefinin somutlandığı alanlardan birisi de yaşadığımız kentlerdir.

Değerli konuklar,

Sevgili meslektaşlarım,

İki gün boyunca sürececek olan Sempozyumumuzda değerli katılımcıların oldukça yararlı tartışmalar gerçekleştireceklerine inanıyorum. Bu nedenle konuşmamı burada bitirirken sizleri konunun uzmanı meslektaşlarımızla baş başa bırakıyor ve emeği geçenlere Yönetim kurulumuz adına bir kez daha teşekkür ediyorum.

3. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

21 Ekim 2011

Değerli Meslektaşlarım,

Sempozyumumuz Hakkâri’den gelen acı haberin gölgesinde başlıyor. Kaybettiğimiz gençlerimizin ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diliyor, yaralıların acilen sağlıklarına kavuşmasını temenni ediyorum.

Şiddet ortamından ve savaştan medet umanlara bir kez daha seslenmek istiyorum, yıllardır sadece acı üreten bu kanlı savaşın kazananı olmayacaktır.

Bu nedenle binlerce yıldır barış içerisinde kardeşçe yaşadığımız bu topraklarda şiddetin ve düşmanlığın tohumlarını ekenleri başarısızlığa uğratmak, silahların gölgesinde savaş çığırtkanlığı yapanlara karşı, bu kanlı oyunu bozmak için, “silahlar sussun, akan kan dursun” diyerek barışın ığılığını yükseltmek gerektiğini düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bizler gençlerimizin yaşamına mal olan bu anlayışa pirim vermeden, bir arada yaşamı savunarak barışın sesini yükselttiğimiz sürece ölümlerin durmasını, gençlerimizin geleceğe umutla bakmasını sağlayabilir, ancak bu şekilde sempozyumumuzun temele aldığı insan yaşamının değerini savunabiliriz.

Bu duygularla;

Değerli Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu Çanakkale Şubemizin yürütücülüğünü yaptığı 3. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumuna hoş geldiniz diyor hepinize sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Öncelikle Sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen, başta Düzenleme Kurulu, Bilim ve Danışma kurulu, Çanakkale Şubemizin yönetici ve çalışanları olmak üzere herkese yönetim kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Bu tür zeminler bir taraftan konu başlığıyla ilgili mesleki bilgi ve birikimlerimizin meslektaşlarımıza aktarılmasını sağlarken diğer taraftan da toplumsal sorumluluğumuz gereği eleştirel bir yaklaşımla sosyal ve siyasal bir bakış açısı oluşturulmasına katkı sunmaktadır.

Değerli Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

Ülkemiz, sağlıklı ve güvencesiz çalışma koşulları sonucunda ortaya çıkan felaketlerin, kazaların ve katliamların sessizce karşılandığı bir atmosfere sahip.

Konuşmamın bu bölümünde, bir gazete haberinden aldığım kısa bir bölümü sizlerle paylaşmak istiyorum.

“Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı inşaat Sektörü Koordinatörü Baş İş Müfettişi Tevfik Paçacı, 2010 yılı içinde “yüksekte güvenli çalışma” yapılmayan ve işçiler için yakın hayati tehlike arz eden 249 inşaat işyerinin kapatılmış olduğunu, her üç ölümden birinin inşaat sektöründe gerçekleştiğini...”

İfade ediyor ve haber bu minvalde devam ediyor.

Evet sevgili arkadaşlar her üç ölümden birisi inşaat sektöründe...

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de inşaat sektörü en tehlikeli işkollarından birisi. Uluslararası Çalışma Örgütü verilerine göre inşaat işçileri, diğer sektörlerde çalışan işçilere oranla 3-4 kat daha fazla kazaya uğrama riski taşıyor. Yaşanan iş kazalarında ölümlerin yanı sıra çok sayıda insan sakatlanmalara veya yaralanmalara maruz kalıyor.

Hal böyleyken siyasi iktidar ne yapıyor?

50’den az işçinin çalıştığı işyerlerinde iş güvenliği mühendisi bulundurma zorunluluğunu kaldırıyor. Bunu yapanların, iş kazalarının yüzde 61’inin bu tür işyerlerinde meydana geldiğini bilmemeleri mümkün değildir.

“Sanayiden sayılan ve en az 50 işçi çalıştıran işyerlerinde iş güvenliği uzmanı bulundurma” şartı tüm sektörler için sakıncalar içermekle birlikte özellikle inşaat sektörü gibi “proje bazlı” bir sektör için çok daha önemli sakıncalar içermektedir.

Örneğin 5 katlı tipik bir konut binası veya kazaların sıklıkla görüldüğü büyük bir altyapı işi rahatlıkla 50 kişinin altında bir grup çalışanla yapılabilir ve yeni yönetmeliğe göre bu işyerlerinde iş güvenliği mühendisi (uzmanı) çalıştırılması gerekmemektedir.

Diğer yandan ise yine bir inşaat işi olan ve sadece ağaç dikimi, çimen, çiçek, kaldırım ve oturma grupları yapımı içeren büyük bir gezi parkının inşaatında ise 50 kişinin çok üstünde personel görev alabilmektedir. Dolayısıyla inşaat sektöründe “iş tanımlı” iş güvenliği kavramı öne çıkmaktadır.

İş güvenliği uzmanı görevlendirilmesinde sayı sınırlaması getirmek yerine işin kapasitesi ve işin zorluk derecesinin dikkate alınması iş kazalarının azaltılmasında daha akılcı bir yöntem olacaktır.

Değerli meslektaşlarım; yine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının verilerine göre Türkiye’de bir yılda gerçekleşen tüm iş kazalarının yüzde 10’u, sürekli iş göremezliklerin yüzde 25’i ve ölümlü iş kazalarının yüzde 34’ü inşaat işlerinde gerçekleşiyor.

Oysa yapılan araştırmalar; iş kazalarının yüzde 50’sinin “kolaylıkla” önlenilecek, yüzde 48’inin ise sistemli bir çalışma ile önlenilecek kazalar olduğunu gösteriyor. Yani alınacak tedbirlerle çalışma yaşamını güvenceli ve iş kazalarını en aza indirecek şekilde örgütlemek pekâlâ da olanaklı.

Bütün bu gerçekler ortadayken ne yazık ki, Türkiye’de, emekçileri ilgilendiren işçi sağlığı ve iş güvenliği kavramı, çalışma hayatının düzenlenmesi sırasında sürekli olarak gündem maddelerinin sonuna atılmaktadır.

Değerli Katılımcılar;

İstanbul da gerçekleştirilen Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği kongresine ev sahipliği yapan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye’de emekçilerin işçi sağlığı ve iş güvenliğinden sorumlu kurumların başında gelmektedir!!! Ancak Bakanlık emekçilerin can güvenliğini sağlayacak düzenleme ve denetimleri yerine getireceğine, küresel rekabeti yani işletmelerin karlılığını ön plana alarak mevcut olumlu düzenlemeleri dahi ortadan kaldırmakta ve denetim görevini gerektiği gibi yerine getirmemektedir.

Bakanlık tarafından hazırlanan İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerini düzenleyen mevzuat son 8 yılda sık sık değişikliğe uğramıştır. Bildiğim kadarıyla Sempozyumumuzda bu değişiklikleri irdeleyen bir sunum da yer almaktadır.

Çalışma Bakanlığı mevzuat değişikliklerini yayımlıyor, Meslek Odaları yeni mevzuata ilişkin itirazlarını dile getiriyor, itirazları dikkate alınmadığı için de yargıya başvuruyor, yargı itiraz gerekçelerini haklı bularak Yönetmeliğin pek çok maddesini iptal ediyor, buna rağmen Çalışma Bakanlığı içerik olarak iptal edilen Yönetmeliğin aynısı olan yeni bir Yönetmelik yayımlıyor. Hukuğu arkadan dolanan bir yaklaşımla bildiğini okuyor.

Peki meslek odaları nelere itiraz ediyor?

Meslek Odaları iş güvenliği uzmanının “İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça belgelendirilmiş mühendis, mimar veya teknik eleman” olarak tanımlanmasına itiraz ediyor.

Değerli arkadaşlarım;

Farklı formasyonlara sahip meslek adamları aynı unvan altında birleştirilemez, aynı hak yetki ve sorumluluklara sahip olamaz. Gelişen fiziki koşullar, giderek daha fazla karmaşıklaşan üretim yöntem ve araçları, işçi sağlığı ve iş güvenliği çalışmalarında mühendislerin görev almalarını zorunlu kılmaktadır. Elbette İş güvenliği alanında mühendislere de, teknik elemanlara da ihtiyaç vardır, ancak bu ihtiyaç “iş güvenliği mühendisliği” ve “iş güvenliği teknik elemanı” olarak ayrı ayrı tanımlanmalı ve bu yapı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmelidir.

Öte yandan işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda sorumluluk yüklenen mühendisler de bu işi yan bir görev olarak değil ayrı ve temel çalışma alanı olarak görmeli ve bunu programlı bir şekilde yürütmelidir.

Meslek Odaları “Gerekli donanım ve personele sahip olan ve Bakanlıkça yetkilendirilen Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren şirketlerce kurulan ve işletilen müesseseler”in eğitim veren kuruluşlar olarak tayin edilmesine itiraz ediyor.

Değerli arkadaşlarım; meslek insanlarının meslek içi eğitimleri ve sertifikalandırılmaları meslek örgütlerinin işidir. İş Güvenliği mühendislerinin eğitimi “ticari kuruluşlara” devredilemeyecek kadar ciddi bir iştir. Bu nedenle ya üniversiteler tarafından ya da TMMOB’ye bağlı kamu kurumu niteliğindeki ilgili meslek odaları tarafından verilmelidir.

Çalışma Bakanlığının hazırladığı “iş güvenliği uzmanlığı” eğitim programlarında sektörel farklılıklar yok sayılmaktadır. Mevcut mevzuata göre bir gıda mühendisinin bir inşaat şantiyesinde İSG uzmanı olarak çalışabilmesi mümkündür. Odamız iş güvenliği uzmanlığı için öngörülen eğitimin iki aşamalı olarak planlanması gerektiği düşüncesindedir. Birinci aşama temel eğitime yönelik olup, tüm mühendislik disiplinleri için İş Güvenliği uzmanlarının yetki ve sorumluluklarını, yasal mevzuatı, hukuki süreçleri vb. konuları içermeli; ikinci aşama ise her bir mühendislik disiplininin kendi mesleki formasyonuna uygun olarak iş güvenliği çalışma alanlarına yönelik olmalıdır. Bu bağlamda, her meslek odası kendi alanında “iş güvenliği uzmanlığı” sertifikası vermelidir.

Değerli Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

İş yaşamının önemli ve canımızı acıtan bir sorunuyla bugün bir kez daha Sempozyum zemininde yüzleşeceğiz.

Çünkü insan hayatını tartışacağız. İş kazaları ile ilgili veriler sıralamak bile başlı başına canımızı

acıtıyor. 2010 yılında şu kadar iş kazası oldu, “şu kadar insan hayatını kaybetti, şu kadarı yaralandı” demek bile ne büyük haksızlık, ne kadar rencide edici bir durum. Sayılarla ifade edilen iş kazası mağdurlarının insan olduğunu, her birinin ayrı bir öyküsü bulunduğunu unutmamalıyız. Belki de bunu hiç hatırlamadığımız için, iş kazalarında Avrupada birinci, Dünyada üçüncüyüz!!!!

Ucuz işgücü ve ucuz maliyete dayalı esnek, güvencesiz çalışmanın artması, özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırmanın yaygınlaşması, denetimlerin yetersizliği ve yokluğu giderilmediği; konuyla ilgili ulusal politikaların oluşturulması sürecinde Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği’ne (TMMOB) bağlı ilgili meslek odaları, Türk Tabipler Birliği (TTB), Türkiye Barolar Birliği (TBB) ve sendikaların katılımı sağlanmadığı müddetçe iş kazaları (cinayetleri) bir “kader” olarak ne yazık ki büyüyerek sürecektir.

Sevgili Meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

İki gün boyunca sürecektir olan Sempozyumumuzda değerli katılımcıların oldukça yararlı tartışmalar gerçekleştireceklerine inanıyorum. Bu nedenle konuşmamı burada bitirirken sizleri konunun uzmanı meslektaşlarımızla baş başa bırakıyor ve emeği geçenlere Yönetim kurulumuz adına bir kez daha teşekkür ediyor, sevgilerimi ve saygılarımı sunuyorum.

4. Ulusal Çelik Yapıları Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

24 Ekim 2011

Değerli Meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu İstanbul Şubemizin ev sahipliği yaptığı “4. Ulusal Çelik Yapılar Sempozyumuna” hoş geldiniz diyor sizleri saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum...

Ne yazık ki sempozyumumuzu Van’da, Erciş’te dün meydana gelen ve yüzlerce yurttaşımızın ölümlüne, yaralanmasına, sakatlanmasına ve büyük bir maddi kayba neden olan depremin gölgesinde gerçekleştiriyoruz.

Öncelikle halkımıza geçmiş olsun diyor, ölen yurttaşlarımız ailelerine baş sağlığı, yaralanan yurttaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar; Topraklarının yüzde 94’ü deprem tehlikesi altında olan ülkemizde inşaat mühendisleri ve konunun uzmanları mevcut yapı stoğumuzun olası depremleri kaldıramayacağını, iyileştirilmesi gerektiğini, mühendislik hizmetlerinin yeterli hale getirilmesi için gerekli mevzuatın oluşturulması gerektiğini, tüm yapıların mühendislik hizmeti alması gerektiğini, yapı üretim sürecinin gerekli ve yeterli düzeyde denetlemesi gerektiğini aksi takdirde depremlerin afete dönüşmesinin kaçınılmaz olduğunu yüksek sesle ifade ediyor, ancak ne yazık ki siyasi erk her seferinde çığlıklarımıza kulaklarını tıkıyor.

Sonuçta geçtiğimiz yıllarda ülkemizin birçok yerinde, Gölçük’te, Düzce’de, Tekirdağ’da, Elazığ’da, Kütahya Simav’da yaşadığımız yıkımı ve acıyı bu günde Van’da, Erciş’te yaşıyoruz.

Peki sesimizi duyurmak için ve bu katliamların önüne geçebilmek için ne yapalım, yetkililerin gözünde işe yaramayan diplomalarımızı zı yakalım?

Diliyorumki yaşadığımız bunca olumsuzluktan sonra rant odaklı politikalar birtarafa bırakılır, insanın özne olduğu politikalar üretilerek, doğa olaylarının afete dönüşmemesi için gerekli ve yeterli önlemler alınır.

Sevgili Meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

Odamız 2005 yılından bu yana Çelik Yapılar Sempozyumu düzenlemektedir. Bu tür zeminler bir taraftan mesleki bilgi ve birikimlerimizin meslektaşlarımıza aktarılmasını sağlarken diğer taraftan da toplumsal sorumluluğumuz gereği konuya eleştirel bakış ve konuya dair sorunlara çözüm üretmemizi sağlıyor.

Programa, ele alınacak konulara, hepsinden önemlisi de bilimsel-mesleki görüş ve değerlendirmelerini bizlerle paylaşacak olan bilim insanlarına, yetkin meslektaşlarımıza bakıldığında görülecektir ki, dördüncüsünü düzenlediğimiz Sempozyum, ülkemizde referans alınacak bir düzeye ulaşmıştır.

Çelik ve çelik yapılarla ilgili kamuoyunun dikkati, ilgisi buradadır ancak asıl iş ülke kamuoyunun ilgi odağı haline gelmek çelik yapıların öneminin bilinmesini sağlamaktır.

Sevgili Konuklar,

Ülkemizde inşaat mühendisliğinin uygulama alanında betonarme yapıların ağırlıklı bir yeri olduğu bilinmektedir. Ancak çeliğin önemi ve özellikleri yadsınamaz.

Çelik yapıların taşıyıcı sistem elemanlarının, daha narin ve hafif olmasının yüksek yapıların deprem tasarımı olumlu etkisi olduğu göz ardı edilmemelidir.

Yapı elemanlarının fabrikasyon veya atölyelerde hassas bir şekilde imal edilmesi, montajın kolay ve kısa sürede gerçekleşmesini sağlamakta, aynı zamanda her safhada denetimi mümkün kılmaktadır.

Çelik yapıların bu temel özelliklerinin yanı sıra yapı kullanım amacındaki değişikliklere en ekonomik ve kısa sürede imkân vermesi tercih kriterlerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Çeliğin geri dönüşümü olan doğayla barışık bir malzeme olmasını da görmezden gelemeyiz.

Bir yapının taşıyıcı sistemini seçerken birçok kriterin esas teşkil edeceği sektör bileşenlerinin malumudur.

Betonarme, çelik veya ahşap taşıyıcı sistemler arasında tercih yaparken malzemelerin kendi yapısal özellikleri, mukavemet değerleri, inşaat teknikleri, süreleri ve tüm bunlara bağlı maliyet bedelleri büyük önem taşımaktadır.

Değerli meslektaşlarım,

Deprem kuşağında yer alan ülkemiz ve dün Van'da yaşadığımız afet gibi afetlere gebe olan ülkemize bir bütün olarak baktığımızda 99 yılında meydana gelen Marmara depremi ülkemizde bir milat gibi algılandığından, depremler sonrasında başlayan çelik yapılardaki artış tesadüf değildir.

Bugün artık ülkemizde çelik yapılar konusu 2007 yılında yürürlüğe giren “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik” te yer almaktadır.

Bu mesafenin kat edilmesinde Odamızın, siz değerli bilim insanlarıyla birlikte yürüttüğü çalışmaların katkısı göz ardı edilemez.

İstanbul Şubemizin Çelik Yapılar Komisyonu tarafından hazırlanan “Çelik Yapılarda Kaynaklı Birleşim” ve “Çelik Yapılar Emniyet Gerilmesi Esasına Göre Hesap ve Proje Esasları” isimli çalışmaları referans doküman özelliği taşımaktadır.

Buna ek olarak bildiğiniz gibi 1954 yılından bu yana yayın hayatına devam eden Türkiye Mühendislik Haberleri dergisi de 2005 yılında yayımlanan 435 ve 436 sayılarını Çelik konusuna ayırmıştı.

Odamız, tüm bu çalışmaların yanı sıra bilimsel içerikli pek çok etkinlik kongre, sempozyum gerçekleştirmiştir.

Bu çabalarımız yapı çeliği yapı üretiminde hak ettiği yeri alana kadar devam edecektir.

Doğa olaylarının sıklıkla afete dönüştüğü ülkemizde, sağlam, dayanıklı, sürdürülebilir, ekonomik, çevreci ve sosyal yapıların üretilmesinde yapı çeliğinin önemi küçümsenemez.

Çelik yapılar doğru projelendirilip üretildiğinde yapı çeliğinin özelliği gereği standardı ve üretimi denetlenebilen, yüksek mukavemetli süneklik kapasitesi üstün yapıların üretilmesini olanaklı kılmaktadır.

Değerli Konuklar,

Konuşmamı sonlandırmadan önce;

Sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen Düzenleme Kurulu, Bilim ve Danışma Kurulu, İstanbul Şubemizin başkan, yönetici ve çalışanları olmak üzere herkese Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum. İki gün boyunca sürececek olan Sempozyumumuzda değerli katılımcıların oldukça yararlı tartışmalar gerçekleştireceklerine inanıyorum. Bu nedenle konuşmamı burada bitirirken sizleri konunun uzmanı meslektaşlarımızla baş başa bırakıyorum.

Saygılarımla...

Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi 54. Genel Kurulu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

28 Ekim 2011

Değerli Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi (ECCE) üyeleri,

İnşaat Mühendisleri Odası adına hepinizi selamlıyorum. ECCE Genel Kurulu Toplantısına hoş geldiniz.

Bu yıl 54.sü gerçekleştirilen Genel Kurula ev sahipliği yapıyor olmaktan onur duymaktayız. Genel Kurul toplantımızın ECCE'nin gelecekteki faaliyetlerine yön vereceğine, mesleğimize ve meslek dayanışmasına katkı sunacağına inanıyorum.

Sözlerime başlamadan önce geçtiğimiz Pazar günü Van ilimizde yaşanan deprem felaketinde acımızı paylaşan ve desteklerini esirgemeyen ECCE'ye, sayın başkan Gorazd Humar ve eski başkan Vassilis Economopoulos nezdinde teşekkür etmek isterim.

Değerli Meslektaşlarım,

Bildiğiniz gibi İnşaat Mühendisleri Odası Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği çatısı altında 1954 yılından beri faaliyet göstermektedir. Bugün 85.000'i aşkın üye sayısı, 26 şubesi ve 128 temsilciliğiyle Türkiye'nin en büyük mesleki demokratik kitle örgütlerinden biridir.

Odamız kurulduğu günden beri, mesleğin gelişmesi, meslek mensuplarının onur, hak, yetki ve mesleki çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla, mesleğimizin bilimsel gelişmeler ışığında, gelişmiş teknik ve etik standartlara uygun olarak icra edilmesi, inşaat mühendisliği alanındaki gelişmelerin, yapılan yatırımların, projelerin tartışmaya açılması, mesleğimizi ilgilendiren her konuda yasama ve yürütme sürecinde etkin katılım sağlayarak görüşlerinin hayat bulması doğrultusunda çalışmalar yapmaktadır.

İMO tüm çalışmalarını Kamu yararı ilkesini odağına alan bir mühendislik anlayışıyla, mesleki sorunların ve meslektaşlarının hak kayıplarının toplumun diğer kesimlerinin yaşadığı sorunlarla ilgili olduğunun bilinciyle sürdürmektedir.

Değerli meslektaşlarım,

İnşaat mühendisleri Odası olarak bizler için, meslek dayanışmamızın uluslar arası platformlar aracılığıyla sürdürülmesi son derece önemlidir.

İnşaat mühendisliği mesleğinin belirli teknik standartlara ve etik ilkelere uygun icra edilmesi, bu bağlamda dünya genelinde bir standardın yakalanması, sadece mesleğimizin gelişimi açısından ya da meslektaşlarımızın hakları açısından değil, aynı zamanda tüm dünya vatandaşlarının geleceği açısından da önem teşkil etmektedir.

Söz konusu Uluslar arası platformlar aynı zamanda bir bilim olarak inşaat mühendisliğinin kümülatif gelişimine de katkı sunmakta, bilimsel gelişme ve yeniliklerin yaygınlaşmasını sağlamaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Hepimizin bildiği gibi ECCE Avrupa genelinde ve ulusal düzeyde mesleğimize dair teknik ve etik ilkeler etrafında bir araya gelen inşaat mühendisleri odalarının bir platformudur.

ECCE Avrupa vatandaşlarının yaşam kalitesini İnşaat ve altyapı çalışmalarında sürdürülebilir kalkınmanın çevresel, ekonomik ve toplumsal anlamda kabul edilebilir çözümler aracılığıyla yükseltilmesini hedeflemektedir. Bu hedef bizim için de mesleğimizin olmazsa olmazları arasında yer almaktadır.

Ancak yine hepimizin bildiği gibi, doğruluğundan ve haklılığından şüphe edemeyeceğimiz söz konusu hedeflerin gerçekleşmesi içerisinde yaşadığımız koşullara bağlı olabilmektedir. Bu anlamda mesleğimizin uygulama sürecindeki farklar ve meslek örgütlerinin yapılarına ilişkin farklar ECCE gibi hepimizi bir araya getiren platformların önemini bir kez daha ortaya çıkarmaktadır.

Değerli Konuklar,

TMMOB ve bağlı odaları, kentlerimizin bilim dışı rant politikalarına kurban edilmesine, doğal kaynaklarımızın ekolojik ve sosyolojik dengeler hesaba katılmaksızın sermayenin hizmetine sunulmasına itiraz ederek, bu bilim ve akıl dışı uygulamalara karşı mücadele etmektedir.

İçerisinde bulunduğumuz ekonomik ve toplumsal koşullar ve Siyasi iktidarın keyfi tutumu nedeniyle Odamız mesleğimizi ilgilendiren konularda karar alma süreçlerine ne yazık ki katılamamakta, ancak alınan yanlış kararlara ve uygulamalara karşı mücadele etmektedir. Bilim ve etik dışı her proje ve uygulama karşısında gerek hukuki yollardan, gerekse değişik eylem biçimleriyle karşı duruşumuzu ifade etmeye çalışıyoruz. Bundan dolayıdır ki, siyasi iktidarların hedef tahtasına oturtulmaktayız.

Değerli dostlar,

Bugün TMMOB ve bağlı odaları, özerkliğini kaybetme riski taşıyan bir idari yeniden yapılanma süreci ile karşı karşıya.

Üzülerek söylüyorum ki, Yapılan bir yasal düzenleme ile bugün özerk kurumlar olan TMMOB ve bağlı Odalarımız işlevsizleştirilmek istenmekte ve meslek odalarımızın görev ve sorumlulukları yeni kurulan bir Bakanlığa ve bu bakanlık bünyesindeki bir genel müdürlüğe devredilmek istenmektedir.

Değerli meslektaşlarım,

Mevcut siyasi iktidarın özerkliğimizi ortadan kaldırmaya yönelik bu girişimi nedeniyle geçtiğimiz aylarda Avrupadaki İnşaat Mühendisleri Odalarının yasal statülerine ve yapısal özelliklerine yönelik bir anket çalışmamız oldu.

Söz konusu çalışmanın sonuçları göstermektedir ki; hiçbir Avrupa ülkesinde meslek odalarının özerklikleri ve bağımsızlıkları hiçe sayılamamakta, aksine, demokrasinin bir gereği olarak özerk yapılar korunmaktadır.

İçerisinden geçtiğimiz bu süreçte, bizler meslek örgütümüzün ve birliğimizin işlevsizleştirilmesine yönelik anti-demokratik uygulamaları değiştirmek için çalışmaktayız. Bu anlamda inşaat mühendislerinin enternasyonal dayanışmasını güçlendirmek adına ECCE ve üye odalarının gerek basın ve medya yoluyla gerekse lobi faaliyetleri aracılığıyla çalışmalarımıza destek vermesi gücümüze güç katması bizler için son derece önemlidir. Bu durum aynı zamanda ECCE'nin daha aktif hale gelmesi için fırsat teşkil etmektedir.

Sevgili Dostlar,

ECCE üyesi bir meslek odası olarak, önümüzdeki dönemde mesleğimizin gelişmesine ve mesleki dayanışmamızın güçlendirilmesine yönelik çalışmalarımızın artarak büyüyeceğine dair duyduğum inanç tamdır.

Farklılıklarımızın meslek örgütlülüğümüze yeni ufuklar kazandıracağına inanıyorum. Önümüzdeki dönemde de Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi (ECCE) Sürdürülebilir İnşaat Mühendisliği Etik Sorumluluğu metnimizde ifade edildiği gibi “Kararlılığımızı ve profesyonel etkilerimizi gelecek nesillerin iyiliği ve mutluluğu yararına kullanmaya devam edeceğiz.”

Bu yolda sizlerle aynı çatı altında buluşmaktan onur duyduğumu belirtir, Genel Kurulumuzun organizasyonunda görev alan herkese emeklerinden ötürü teşekkür eder, verimli bir Genel Kurul olmasını dilerim.

Kültürel Mirasın Depremden Korunması Konferansı

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

31 Ekim 2011

Değerli Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi (ECCE) üyeleri,

Değerli Dünya İnşaat Mühendisleri Konseyi(WCCE) üyeleri,

Değerli Meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

Antalya şubemizin ev sahipliğini yaptığı “Kültürel Mirasın Depremden Korunması Konferansı”na hoş geldiniz diyor, hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

23 Ekim Pazar günü Van’da yaşanan deprem nedeniyle yeniden büyük bir acı yaşadık. Doğal bir afet olan deprem bir kez daha felakete dönüştü. İktidarın bir deprem ülkesinde yaşıyor oluşumuzun gereklerine uygun adımlar atmamasının, gerekli önlemleri almamasının, uyarı ve önerilerimize kulak tıkamasının bedelini yüzlerce insanımız yine canıyla ödedi.

Yaşanan felakette hayatını kaybedenlerin ailelerine ve dostlarına başsağlığı diliyor, yaralı yurttaşlarımız başta olmak üzere tüm ülkemize geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Kış koşullarında evsiz barksız kalmış binlerce yurttaşımız yine kendi başının çaresine bakmak zorunda kaldı.

Evet, arkadaşlar, Van’da devlet yoktu. Van’da bu ülkenin aydınlık yüzleri vardı, ülkenin dört bir yanından, aralarında Odamız ve Birliğimizin de bulunduğu dayanışma kervanları bölgeye aktı. Kendisine muhalif olan kitapları yasaklayacak güçte olan devlet ne hikmetse Van’da aynı gücü sergileyemedi. Halkının acıları karşısında timsah gözyaşları döken iktidarın ikiyüzlülüğü Van’da ortaya çıktı.

Ölümün kol gezdiği deprem bölgesindeki halkımızın acılarını paylaşıyor, her ne olursa olsun halkımızın yanında saf tutan tavrımız ile dayanışma için seferber olacağımızı buradan yeniden ifade ediyorum.

Bu duygularla sözlerime başlamak istiyorum;

Bildiğiniz üzere, 40 ve 41. Çalışma döneminde “Tarihi Eserlerin Güçlendirilmesi ve Geleceğe Güvenle Devredilmesi” adıyla düzenlediğimiz Sempozyumu 42. dönemdeki faaliyetlerimiz çerçevesinde “Kültürel Mirasın Depremden Korunması Konferansı” adıyla uluslararası ölçekte WCCE ve ECCE ile ortak olarak gerçekleştirmekteyiz.

Öncelikle uluslararası konferansın düzenlenmesinde emeği geçen herkese, başta Düzenleme Kurulu olmak üzere, Bilim Kuruluna, Antalya Şubemizin yönetici ve çalışanlarına yönetim kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak ülke çapında 154 noktadaki örgütlülüğümüz ve 85 bini aşkın üyemiz ile güçlenerek büyümeye devam ediyoruz. Elbette biz büyüdükçe sorumluluklarımızda giderek artıyor.

Bir meslek örgütü olarak bir yandan meslektaşlarımızın haklarını koruyoruz diğer yandan ise meslektaşlarımızın niteliklerini artırmayı ve mesleğimizin bilimsel ve teknik anlamda gelişmelerini sağlıyoruz.

Mesleğimiz ve toplumumuzun yararı için çıktığımız bu yolda, artan sorumluluklarımıza uygun bir çizgiye ve örgütlülüğe ulaşabilmemiz için ülkemizde değişen koşulları tanımlamamız ve mesleğimiz ile bağlantılarını doğru bir şekilde kurmamız gerekmektedir.

Neo-liberal politikalar, kamunun tasfiyesini, kamusal alanın daraltılmasını, kamusal mal ve hizmet üretiminin azaltılmasını, hatta devletin hizmet üretiminden tamamen çekilmesini, sosyal devlet uygulamalarının terk edilmesini, kamu yatırımların durma noktasına kadar gerilemesini, meslektaşlarımızın sağlıksız koşullarda, güvencesiz ve düşük ücretlerle çalıştırılmasını, mesleki nitelik kaybının açığa çıkması nedeniyle İMO'nun da mesleki-politik hattını ister istemez bu durumların karşıtlığı üzerine kurması kaçınılmazdır.

Değerli Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi (ECCE) üyeleri,

Değerli Dünya İnşaat Mühendisleri Konseyi(WCCE) üyeleri,

Değerli Meslektaşlarım,

Bizler deprem ülkesinde yaşayan, büyük ve ciddi kayıplar veren bir ülkede mühendislik mesleğini icra etmekteyiz.

Deprem riskinin yüksekliği nedeniyle ülkemizde her yıl ortalama bir tane yıkıcı deprem meydana geliyor. Resmi kayıtlara göre 1900 yılından bu yana Türkiye topraklarında 223 büyük deprem yaşanmış, bu depremler sonucu 86 bin kişi hayatını kaybetmiş ve 549 bin konut yıkılmış veya ağır hasar almıştır.

Deprem gerçeği karşısında şimdiye kadar iktidara gelenler gereken önlemleri almamış, bilimi bir kenara itmiş kısa vadeli kazançlar elde etmeyi önemsemişlerdir.

Ülkemiz artık yara sarmakla sınırlı bir yaklaşım yerine, önleyen, zararı en aza indirgeyen insan hayatını korumayı hedefleyen, insanın sağlıklı yaşamasını asli amaç haline getiren, odağında insan olan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır. Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşmesi kader değildir.

Hem mesleğimiz hem de toplumcu bakış açımızdan dolayıdır ki; gözlerin köreldiği ve kulakların sağırlandığı bir coğrafyada gören göz ve duyan kulak olmaya devam edeceğiz. Bilimin ve teknolojinin ışığında, insanlığı temel alarak hayata ve halkımıza sahip çıkacağız.

Değerli Konuklar,

Yaşadığımız topraklar onlarca medeniyete ev sahipliği yapmış ve her uygarlık bu topraklara iz bırakmıştır. Tarihi yapılarla karşımıza çıkan geçmiş uygarlıkların kalıntıları, geçmişimizin ve tarihte yaşanan değişimlerin anlaşılabilmesi açısından günümüze de ışık tutmaktadır. Geçmişe sahip çıkmak onu aşmak ancak onun doğru kavranması ile mümkündür.

Ne yazık ki Türkiye bu konuda sınıfta kalmıştır. Ülkemiz, Anadolu'ya ilk ayak bastığımız 1071'den öncesini yok sayan ve kabul etmeyen siyasi iktidarlar tarafından yıllarca yönetildi. Bunun doğal bir sonucu olarak da Anadolu'nun kadim topraklarının bizden önceki ev sahiplerinin kültürümüzde ve tarihimizdeki yerini de yeni kuşaklara aktaramadık. Tarihi ve kültürel mirasımıza sahip çıkamadık, yaşanan talanlara ve yıkımlara sessiz kaldık. Üzülererek söylemeliyim ki bu durum tarihi ve kültürel mirasımızın derinliği ve zenginliğiyle taban tabana zıt kültürel bir çarpıklığı yarattı. Bugün yıkılması gereken işte bu anlayıştır.

Ancak bu anlayış yok edildikten sonra iradi süreçlerimizin dışında kalan doğa olaylarının tarihi ve kültürel mirasımız üzerindeki bozucu ve yıkıcı etkisiyle uğraşabiliriz.

Günümüze değin ayakta kalmayı başaramış yapılarımız için yıkıcı tehditler hala varlığını sürdürmektedir. Bu tehditleri bertaraf etmenin yolu bilimin ve teknolojinin ışığından daha fazla yararlanmaktan geçmektedir.

Tarihi yapıların onarım, güçlendirme ve restorasyonunda inşaat mühendisliği disiplini, malzeme, projelendirme, yapı temelleri ve zemin bağlantıları ile yapım teknikleri gibi konularda yürütülen

çalışmalar nedeniyle merkezi bir role sahiptir. Ancak inşaat mühendisliği ve diğer disiplinlerin bu bağlamda bilimsel zeminde ortak bir ilişki geliştirmesi gerekmektedir. Böylece tarihi yapıların güçlendirme, onarım ve restorasyon süreçleri daha sağlıklı gerçekleştirilebilecektir.

Konferansın temel amacı bu ortak zemini yaratmaktır.

Değerli Konuklar,

Bu noktada Konferansımızın uluslararası boyuta nasıl taşındığını kısaca aktarmak isterim. Bildiğiniz üzere WCCE Başkanı Emilio Colon ile ECCE'nin o zamanki Başkanı Vassilis Economopoulos İMO'nun 2010 Genel Kurul toplantısına onur konuğu olarak davet edilmişlerdi. Bu ziyaret sırasında üç kurumun Başkanları olarak yaptığımız görüşmede ortak yapabileceğimiz işler üzerine değerlendirmelerde bulunmuştuk. Yapılabilecek ortak çalışmalar tartışılırken 2009'da İstanbul'da yapılan Birinci ECCE-WCEE-TCCE Ortak Konferansı'nın başarısı dikkate alınarak, İkinci bir ortak konferans düzenlenmesi, konusunun da Tarihi Yapılar ve Deprem üzerine olması düşüncesinde hemfikir olundu ve çalışmalara başlandı.

Değerli Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi (ECCE) üyeleri,

Değerli Dünya İnşaat Mühendisleri Konseyi(WCCE) üyeleri,

Değerli Meslektaşlarım,

Tarihi ve kültürel mirasın korunması kapsamında attığımız adımlardan birini de bugün uluslararası katılımcılarımız ile birlikte atacağız. Bu adım tarihimize karşı göstermiş olduğumuz sorumluluğun yanında geleceğimiz için de oldukça önemlidir. Çünkü konferansımız aracılığı ile attığımız bu adım tarihin sürekliliği içerisinde bir köprü vazifesini yerine getirmektedir. Yani tarih bizlerin bu çabaları ile geleceğe taşınacaktır.

Tarihi ve kültürel mirasın korunması kapsamında uluslararası katılımcılarımız ile tarihin sürekliliğini sağlamaya yönelik köprü vazifesi görecektir olan bir adımı hep birlikte atmanın gururunu ve mutluluğunu yaşıyoruz. Bu duygularla sözlerime son verirken,

“Anadolu’da yer alan mimari eserler” sergisini bizlerle paylaştıkları için Mimarlar Odası’na; bu akşam ki gala yemeğimizi organize ettikleri için Antalya Büyükşehir Belediyesi’ne; Bu akşam gerçekleştirilecek olan kokteyl için Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve Kültür bakanlığına Oda Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

İki gün boyunca sürecektir olan konferansımızın geleceğe ışık tutacağına olan inancım ile konuşmamı burada bitirirken sizleri konunun uzmanı meslektaşlarımızla baş başa bırakıyor ve emeği geçenlere Yönetim kurulumuz adına bir kez daha teşekkür ediyorum.

2. Yapı Denetim Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

17 Kasım 2011

Değerli Katılımcılar,

Çok Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen, yürütücülüğünü İstanbul Şubesinin yaptığı 2. Yapı Denetim Sempozyumuna hoş geldiniz diyor hepimize Yönetim Kurulumuz adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Sözlerime Bu yıl 2.sini düzenlediğimiz ve tarihi önemde olduğunu düşündüğüm Yapı Denetim Sempozyumunda emeği geçen başta İstanbul Şubemizin değerli yöneticileri, çalışanları ve Düzenleme Kurulu olmak üzere herkese teşekkür ederek başlamak isterim.

Değerli Konuklar

Van il merkezinde ve ilçelerinde gerçekleşen depremlerin ve yaşanan acıların ardından, Türkiye kamuoyu yine depremi ve yol açtığı yıkımı konuşuyor. Deprem nedeniyle yıkılan binalar, depremin ardından başarısızlığı ayyuka çıkan kriz yönetimi, yaşanan acılara yenilerini ekliyor.

Evet Sevgili Arkadaşlar, genel seçimler öncesinde imar affından söz eden İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı dahi “Kral Çıplak” diyor. Kralların “Kral Çıplak” dediği bir idari acizlik karşısında, olan yine Türkiye halklarına oluyor.

Van’da yaşananların neresinden tutsak elimizde kalıyor. O kadar çok boyutlu bir tedbirsizlik ve yetersizlik ile karşı karşıyayız ki; sağlıklı bir ön hasar tespit çalışması yapılmadığı için ve halk yanlış bilgilendirildiği için insanlarımız ikinci bir depremle “girebilirsiniz” denilen binaların altında kalıyor ve can kayıpları yaşanabiliyor.

Değerli konuklar; böyle vahim bir tablo ile karşı karşıyayız ve gün hayıflanma günü değil. Bizler bu bilinçle ilk günden beri deprem bölgesinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. TMMOB heyeti olarak depremden 2 gün sonra bölge halkıyla dayanışmak ve ilk gözlemlerimizi kamuoyuyla paylaşmak için Van’daydık. Mesleki sorumluluklarımız gereği yaşanan yıkımın nedenlerini basın yayın organları da dahil olmak üzere her zemin ve platformda ifade ettik. Tüm örgütümüzü harekete geçirerek topladığımız insani yardım malzemelerini bölgeye ulaştırdık.

Depremin akabinde İMO Van Şubemiz aracılığıyla Van valiliğine resmi başvuruda bulunarak, hasar tespit çalışmalarında 48 uzman meslektaşımızın yer alabileceğini ve gerekli görüldüğü takdirde daha fazla sorumluluk alabileceğimizi belirttik. Van Valiliği’nin vermiş olduğu yanıtı sizlerle paylaşmak istiyorum. Valilik “belgelendirilmiş ve uzman mühendislerinin yeter sayıda olduğunu ve daha fazla mühendise gerek olmadığını” belirterek talebimizi reddetti.

Sonra...

5.6 büyüklüğünde bir depremde yaşanmaması gereken kayıplar yaşadık. Yaşanan acıların ardından kurumlar arası işbirliğinin önemi anlaşıldı ve Valilik bu hafta başında Pazartesi günü itibarıyla İnşaat Mühendisleri Odasından ön hasar tespit çalışmaları için gönüllü mühendis talebinde bulundu. İnanıyorum ki bu çalışmalarda görev alacak meslektaşlarımız gereğini titizlikle yerine getirecektir.

Değerli Meslektaşlarım

Hepimizin bildiği gibi topraklarımızın %96’sı deprem kuşağında ve nüfusumuzun % 98’i deprem tehlikesi altında yaşamaktadır. TÜİK verilerine göre ülkemizdeki konutların % 67’si kaçak ya da iskan ruhsatsız, bina stokunun % 40’ı oturulabilir durumda değildir. Bu oranlar İstanbul’da daha da yüksektir. Ayrıca iskânlı binaların inşa tarihleri, o dönemdeki yasal mevzuat, imalat teknikleri, malzemesi ve koşulları göz önüne alındığında durumun vahameti daha da anlaşılabilir.

Hal böyleyken, ne yazık ki 17 Ağustos depreminin ardından 12 yıl geçmiş olmasına rağmen Yapı stokunun belirlenmesi, Yapı envanterinin çıkarılarak güçlendirme çalışmalarının hayata geçirilmesi yönünde tek bir somut adım atılmamıştır.

Yapı envanterinin olmadığı koşullarda sağlıklı bir yenileme ve güçlendirme çalışmasının yapılabilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Başbakan’ın bugün “iktidarı kaybetmek pahasına kaçak binaları yıkacağız” söylemi gerçekçi olmaktan çok uzaktır. Ayrıca kaygımız depreme karşı kamuoyunda oluşan duyarlılık zayıfladığında verilen sözlerin unutulmasıdır.

Değerli Arkadaşlar, geçtiğimiz Pazartesi günü basında yer alan haberlere göre Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yaklaşık 30 uzman hukukçunun görüşlerini alarak “Afet Riski Altındaki Yapı ve Alanlar Hakkında Kanun” taslağı hazırlamıştır. Öncelikle böylesi bir kanun taslağının tüm tarafların görüşleri alınmaksızın hazırlanmış olmasını hatalı bir tutum olarak değerlendirdiğimi belirtmeliyim.

Birkaç gün içerisinde Başbakanlığa gönderileceği söylenen taslağa dair yorumlarımı sizlerle paylaşmak istiyorum. Kanun taslağında afet riski taşıyan alanların belirlenmesine ve bu alanlar içerisindeki riskli yapılara ilişkin bir takım senaryolara yer verilmiştir. Taslağa göre bu alanlar içerisindeki yapıların yıkımı ve yeni binaların inşası süreci, oluşturulacak olan “Depreme Hazırlık

Hesabı”ndan elde edilen gelirlerle işletilecektir. Hesabın ana gelir kaynakları Trafik Cezaları, AFAD’ın aktaracağı kaynaklar ve 2B arazilerinin satışından elde edilecek gelirin %90’ından oluşmaktadır.

Her şekilde yapılaşmasına karşı olduğumuz 2B arazilerinin deprem tehlikesi bahane edilip imara açılmasını doğru bulmamız mümkün değildir. Kaynak sorununu bu şekilde aşmaya yönelmek yeni sorunlar doğuracaktır. Ayrıca elde edilen gelirin sadece Afet riski altındaki yapı ve alanlar için harcanacağı ifade edilmektedir. Geçtiğimiz dönemde kamuoyunda Deprem Vergisi olarak bilinen vergilerden elde edilen gelirin de, yine deprem için harcanacağı belirtilmiş, ancak söz konusu kaynak kamu açıklarını kapamak için kullanılmıştır. Yeni dönemde de benzer bir durumla karşılaşabileceğimize dair ciddi kaygılar duymaktayız.

Değerli Konuklar, söz konusu yasa taslağında yer aldığı söylenen bir diğer konu ise “Hazine’ye ait arsa üzerinde konutu bulunanlara sadece enkaz bedeli ödeneceğidir”. Bu ülke insanlarını yıllarca kaçak yapılaşmaya teşvik edip, şimdi de sadece enkaz bedelini ödeyerek kapı dışarı etmenin ne anlama geleceğini siyasi iktidarın vicdanına bırakıyoruz.

Bir diğer yandan vatandaşlara tek seçenek olarak TOKİ’nin yaptığı - yapacağı binaların sunulması, sosyolojik değişkenleri hesaba katmaksızın depremi bahane ederek insanların yerlerinden edilmesi, çözüm adı altında yeni rant alanları oluşturarak çıkar gruplarının beslenmesi, Türkiye’nin deprem gerçeğini suistimal etmek anlamına gelecektir. Hiç kimsenin bunu yapmaya hakkı yoktur.

Değerli Konuklar;

Bir noktanın altını çizmek durumundayım. İnşaat Mühendisleri Odası olarak bizler, bilimden ve insan odaklı politikalarla yana bir anlayışla hiçbir zaman sadece eleştiren bir konumda kalmadık.

Bizler 17 Ağustos depreminin ardından 12 yıl geçmiş olmasına rağmen, Türkiye’nin 2011 yılında bir Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planına kavuşmasını değerli bir adım olarak gördük. Ancak Planda, içerdiği stratejilere göre kısa, orta ve uzun vadede gerçekleştirilmesi hedeflenen eylemlerde sorumlu ve ilgili kuruluşların hangi zaman aralığında, hangi görevi gerçekleştirmekle yükümlü olduğunun açık kılınmamış olduğunu söylemekten de geri durmadık. Söz konusu çalışmaların hangi finansal kaynak ve miktarlarla gerçekleştirileceğinin de belirsizliğini koruduğunu, bununla Planın uygulanması noktasında ciddi sıkıntılara yol açacağını ifade ettik. Bu anlamda her konuda ve her durumda sorumluluk ve görev alabileceğimizi ısrarla vurguladık.

Evet İnşaat Mühendisleri Odası olarak bizler hiçbir zaman sadece eleştirme kolaylığına kaçmadık. Benzer şekilde ister kamu kurumları eliyle, ister özel kurumlar eliyle gerçekleştirilsin, sağlıklı bir yapı denetim sisteminin gerekliliğine vurgu yaparak bu çerçevede 4708 sayılı Yapı Denetim Yasası ve getirdiği sistemi olumlu bulduğumuzu bir çok defa ifade ettik. Van depreminin ardından yaptığımız her açıklamada ve beyanda bu noktanın altını çizdik. Ancak gerek mevzuatta ve gerekse uygulamada sistemin eksiklikleri ve sorunları giderilmeksizin sağlıklı bir Yapı Denetim mekanizmasının işleyemeyeceğini de ifade ettik ve bunu da kamuoyuyla paylaştık.

Sevgili Arkadaşlar

Türkiye’nin sağlıklı bir Yapı Denetim sistemine kavuşması için öncelikle TMMOB ve bağlı Odaların görüşleri dikkate alınmalı ve sürece katılımları mutlaka sağlanmalıdır. Şubemizin hazırladığı Sempozyum programının arka yüzünde de Yapı Denetim sisteminin iyileştirilmesine dair görüşlerimize yer verilmiştir. Önerilerimiz son derece basit ve uygulanabilir.

Biz sağlıklı bir yapı denetim sistemi için Yapı Denetim üst kurullarında TMMOB ve ilgili meslek odalarının yer alması gerektiğine inanıyoruz.

Denetçi Belgelerinin verilmesi ve takibi TMMOB’ne bağlı Odalar tarafından gerçekleştirilmeli diyoruz.

Yapı denetim mekanizmasında yer alan meslektaşların sicillerinin tutulması, meslek içi eğitimleri ve sertifikalandırılmalarının TMMOB’ne bağlı Odaların yetki ve sorumluluk alanında olmasını istiyoruz.

Yapı sahipleri, müteahhitler Yapı denetim firmalarının işverenleri konumundadırlar. Bu durum da nesnel bir denetim sürecinin işlemesine engel olabilmektedir. Sağlıklı bir yapı denetimi için görev dağıtımı Bakanlık tarafından hakkaniyetli bir şekilde yapılсын diyoruz.

Gerek yapılar için, gerekse yapı üretim sürecinde bulunan ve sorumluluk üstlenenler için, Yapı Sigortası, Mali Sorumluluk Sigortası ve Mesleki Sorumluluk Sigortasının mevzuatta yer almasını istiyoruz.

Yapı denetim sisteminin kapsamı genişletilsin diyoruz.

Değerli Arkadaşlar, biz bunları talep ederken siyasi iktidar 17.08.2011 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan bir Kanun Hükmünde Kararnameyle Yapı Denetim Kanunu'nda değişiklik yapıyor. Söz konusu değişiklikle ülkemizdeki tüm köylerin yanı sıra, belediyelerin yaklaşık olarak % 70'ini oluşturan, nüfusu 5000 kişinin altındaki yerleşmelerin sınırları içinde kalan mücavir alanlarındaki yapılaşmalar da yapı denetim sisteminin dışına çıkarılıyor.

Bu kararlar, teknik eleman açısından son derece yetersiz olan söz konusu yerleşmelerde, yapı güvenliği açısından, sonuçları önümüzdeki yıllarda acı biçimde ortaya çıkacak sorunlar yaşayacağımız görünen bir gerçektir.

Değerli meslektaşlarım,

Bildiğiniz üzere 2001 yılında yürürlüğe giren Yapı Denetim Yasasında 2004 yılında yapılan bir değişiklikle benzer bir daralmaya gidilmiş, söz konusu değişiklik ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrasına eklenen bir maddeyle "tek parselde, bodrum katı dışında en çok iki katlı ve toplam iki yüz metrekareyi geçmeyen müstakil yapıların inşaatında yapı denetim firmalarının kontrol zorunluluğu kaldırılmıştı. Ancak 15. Kasım 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesi son derece yerinde bir tutumla yürütmeyi durdurma kararı aldı.

Anayasa mahkemesinin karar gerekçesini henüz bilemiyoruz ancak Yapı Denetim sisteminin kapsamını daraltarak iki başlı bir sistem kurulmaya çalışılmasını doğru bulmuyor, ısrar edildiği takdirde gelecekte ciddi sorunlar yaşanacağını söylüyoruz.

Benzer bir durum TOKİ için de geçerlidir. Şimdiki Çevre ve Şehircilik Bakanı ve TOKİ eski Başkanı Erdoğan Bayraktar TOKİ binalarının Van depremlerinde yıkılmamış olduğunu belirtmiş ve bu yapılara bir şey olmadığını ifade etmiştir. Hasar tespit çalışmaları yapılmaksızın söz konusu yapıların yıkılmamış olmasından hareketle hiçbir hasara uğramadığını söylemek bilim dışı bir tutumdur. Zira bu yapıların depremlerden ne derecede ve nasıl etkilendikleri henüz bilinmemektedir.

Ayrıca bir devlet Bakanının TOKİ binalarının yıkılmamış olması ile övünmesi anlaşılır gibi değildir. Bu binalar yıkılmamış ve hatta hasar da almamış olabilir, ancak bu zaten olması gerektir.

Evet arkadaşlar bilimsel bir yaklaşımla bu yapıların analizleri yapılmalı, TOKİ'de, KİPTAŞ'da diğer kamu yapıları da Yapı Denetim sistemine dahil edilmelidir. Aksi takdirde geleceğimiz tehdit altında olacaktır.

Değerli Arkadaşlar

Görüldüğü gibi mevcut Yapı stokunun durumu belirsizliğini korurken Yapı Denetim Sisteminin içerdiği eksiklikler ve aksaklıklar yapı üretim sürecinin sağlıklı olarak denetlenmesini engellemekte ve yeni üretilen yapılardan da kuşku duymamıza neden olmaktadır. Bu nedenle öncelikle bu gerçeklerle yüzleşilmesi gerekmektedir.

Van ve Erciş'te yaşadığımız depremlerin afete dönüşmesi sonrasında oluşan hassasiyet göz önüne alındığında Sempozyumumuz gerçeklerle yüzleşilmesi ve yapı denetim sisteminin iyileştirilmesi noktasında önemli bir yere sahip olacaktır. Bu umutla hepinizi Yönetim Kurulumumuz adına saygıyla selamlıyor ve sempozyumumuzun başarılı ve verimli geçmesini diliyorum.

7. Kıyı Mühendisliği Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

21 Kasım 2011

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu Trabzon şubemizin yürütücülüğünü yaptığı “7. Kıyı Mühendisliği Sempozyumu” na hoş geldiniz diyor Yönetim Kurulumuz adına sizleri saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum...

23 Ekim Pazar günü Van'da 7.2 büyüklüğünde bir deprem yaşadık, daha yaralarımız sarılmadan 9 Kasım Çarşamba günü yeniden büyük bir acı ile sarsıldık. Bir doğa olayı olan deprem bir kez daha felakete dönüştü. Türkiye kamuoyu yine depremi ve yol açtığı yıkımı konuşuyor. Deprem nedeniyle yıkılan binalar, depremin ardından başarısızlığı ayyuka çıkan afet yönetimi, yaşanan acılara yenilerini ekliyor.

Değerli konuklar; depremin yaşandığı ilk günden beri deprem bölgesinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. TMMOB heyeti olarak depremden 2 gün sonra bölge halkıyla dayanışmak ve ilk gözlemlerimizi kamuoyuyla paylaşmak için Van'daydık. Mesleki sorumluluklarımız gereği yaşanan yıkımın nedenlerini basın yayın organları da dahil olmak üzere her zemin ve platformda ifade ettik. Tüm örgütümüzü harekete geçirerek topladığımız insani yardım malzemelerini bölgeye ulaştırdık.

İktidarın bir deprem ülkesinde yaşıyor oluşumuzun gereklerine uygun adımlar atmamasının, gerekli önlemleri almamasının, uyarı ve önerilerimize kulak tıkamasının bedelini bir kez daha yüzlerce insanımız yine canıyla ödedi. Afet sonrası acil eylem planının olmaması, koordinasyon eksikliği ve hasar tespit çalışmalarının gereğince ve zamanında yapılamaması nedeniyle 5.6 büyüklüğünde gerçekleşen ikinci depremde de yaşanmaması gereken kayıplar yaşadık.

Yaşanan acıların ardından kurumlar arası işbirliğinin önemi anlaşıldı ve Valilik geçtiğimiz hafta Pazartesi günü itibarıyla İnşaat Mühendisleri Odasından ön hasar tespit çalışmaları için gönüllü mühendis talebinde bulundu. İnaniyorum ki bu çalışmalarda görev alacak meslektaşlarımız üstlendikleri sorumluluğun gereğini titizlikle yerine getireceklerdir.

Değerli Meslektaşlarım,

Ülkemizin kalkınmasında çok önemli bir paya sahip olan inşaat sektörünün en önemli ve özgün konularından biri de kıyı mühendisliğidir.

Bildiğiniz üzere, ilki 1996 yılında Samsun'da gerçekleştirilen Sempozyumunun 7.sini Trabzon'da bu salonda gerçekleştirmekteyiz. Kıyı Mühendisliği Sempozyumu Odamızın gelenekselleşmiş etkinliklerinden birisi haline gelmiştir.

Türkiye gibi uzun ve değişik özelliklere sahip 8300 km kıyı şeridi bulunan bir ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişimini artırabilmesi için kıyıların planlanması ve kıyı yatırımlarına önem vermesi gerekmektedir. Kıyılar liman işletmeciliğinden balıkçılığa, turizmden, taşımacılığa pek çok ekonomik değeri barındırmaktadır. Ancak bu genel doğruya rağmen ülkemizde kıyı yatırımlarının yeterli olduğu söylenemez. Türkiye ile karşılaştırıldığında daha az kıyı uzunluğuna sahip pek çok ülke, kıyı şeridinden büyük ekonomik değer yaratabilmektedir.

Kıyı Mühendisliği konusunun hiçbir zaman diliminde sıcaklığını yitirmemesinin ve Odamızın bu Sempozyumu düzenli olarak yapmakta ısrar etmesinin altında bu neden yatmaktadır.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Tarihi ve kültürel yapısından doğal ve ekolojik varlıklarına kadar büyük bir yaşam zenginliğini bağrında taşıyan Trabzon da, diğer kentlerimizle aynı akıbeti paylaşarak, yanlış planlama ve rant odaklı politikalar sonucu, doğal ve tarihi kent dokusu bozulmaktadır. Bilim insanlarının,

meslek odalarının, uzmanların görüşleri dikkate alınmadan yapımı TOKİ tarafından gerçekleştirilen, AKYAZI projesinin hemen yanı başımızda duruyor olması bile Sempozyum yeri olarak Trabzon'u seçmemizin ne kadar isabetli bir karar olduğunu göstermektedir.

Değerli dostlar,

Sempozyumumuzun güzel bir ayrıntısı daha var. İki gün boyunca konunun uzmanı olan birçok değerli meslektaşımız ve katılımcılarımız ile akademik düzlemde yapacağımız tartışmalarımızın hayattaki karşılıklarını yaşayacak olan halkımızla da bir paylaşım gerçekleştireceğiz. Sempozyumun son günü gerçekleşecek olan “Kıyı Mühendisliğinde Halkın Katılımı” etkinliğini, sorunun çözümünde yöre halkının bilim ve tekniğin gösterdiği yolda sürece katılımının gerekliliğini göstermesi açısından önemsendiğini belirtmek istiyorum.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Limanlar eski çağlardan bu yana, kıyı kentlerinin ve birçok ülkenin var oluş nedenidir.

Geçmişte liman kenti olup ta bugün tarih sayfalarında yer alan birçok kentin tarihini incelediğimizde çeşitli nedenlerle limanlarını kaybetmelerinin sonucunda tarihe karıştıklarını görüyoruz.

Dünyadaki balıkçı yat ve ticaret limanları, iskeleler, turizm tesisleri ve kıyılarda yer alan bütün yapılar yeryüzünün en değerli yerlerinde bulunmaktadır.

İnsanoğlunun görevi önceki nesillerden devraldığı bu en değerli mirası mümkün olduğunca koruyarak gelecek nesillere devretmektir.

Bunun yolunun da planlı yapılaşmadan geçtiği çok açıktır.

Bunun sağlanması için öncelikli olarak üniversitelerde inşaat mühendisliği lisans programları içinde zorunlu “Kıyı Mühendisliği” derslerinin yer alması, Türkiye’de gerçekleştirilmiş prestijli kıyı mühendisliği uygulamalarının üniversite eğitimi içinde de işlenmesi, dolayısıyla yeni mezun inşaat mühendislerinin temel kıyı mühendisliği prensipleriyle donatılması sağlanmalıdır.

Nüfusun büyük çoğunluğunun yaşamını sürdürdüğü kıyı alanlarımızın kültürel, ekonomik, doğal ve ekolojik yapısının korunması için “Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi” başlığı altında; Kıyı Kanunu başta olmak üzere, kıyılarda uygulanmakta ve planlanmakta olan kanun, karar, yönetmelik uygulamalarının toplum yararı çerçevesinde değerlendirilmesi, doğru planlama yapılması, strateji önerilerinin geliştirilmesi; çevresel etki değerlendirme, kıyı alanları taşıma kapasitesi ve kıyı alanları yönetimi konularında teknik çalışmalar yapılması ve raporlanması benimsenmeli, kıyı alanlarının sürdürülebilir yaşam alanları olmasının sağlanması için ortak akıl ve hareket mekanizmaları geliştirilmelidir.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Neredeyse artık kıyılarımızda kamunun adı bile geçmiyor. Kıyılarımız, kıyasal değerlerimiz halkın, kamunun elinden alınıp, ulusal uluslararası büyük sermaye gruplarına devrediliyor.

Tüm kamusal değerleri, kamusal yararı tartışılmaz olan tesisleri, özelleştirme sürecini büyük bir aymazlık içinde sürdüren siyasal iktidar kıyılarımızı, kıyılarda bulunan ve kamuya ait olan limanları, sosyal tesisleri özelleştiriyor. Bizzat yasal dayanaklarla bu yapılmaya çalışılıyor.

Limanlar hem kıyı güvenliği, hem ülkenin giriş kapısı olmaları hem de iç bölgelerle bağlantıda sanayi ve ticaret açısından kilit rol oynamaları nedeniyle büyük önem taşıyor. Özelleştirmelerle birlikte devlet, limanların hem stratejik hem de ekonomik rolünü kullanmaktan vazgeçiyor ve her türlü kontrolü sermayeye bırakıyor.

Toplamda 160 olan liman ve iskelelerin 25’i kamu kuruluşları, 27’si belediyeler, 108’i özel sektör tarafından işletiliyor. Kamunun liman işletmeciliğindeki payı özelleştirme uygulamaları nedeniyle giderek azalırken, aynı nedenle halihazırda devlet tarafından işletilen limanlara yatırım yapılmıyor. 1997 yılında başlayan limanların özelleştirilmesi macerasının yol açtığı kamu zararının maddi boyutunun dışında, stratejik açıdan daha büyük bir kayıp söz konusu.

Değerli bilim insanlarımızın, sempozyumda en ince ayrıntısına kadar mesleki değerlendirmeye tabi tutacağı kıyı yapılarımız yağmalanmaktadır. Sermaye birikimini rant alanlarının üzerinden sürdüren iktidarın, toplumsal ve ekonomik alanlarda yarattığı büyük çaplı bu tahribata sessiz kalamayız.

Bu çerçevede, kamusal değerlerin korunması noktasında mesleki hassasiyetimizin sergilenmesi gerektiğine vurgu yapmak istiyorum.

Değerli Meslektaşlarım,

Bir doğa olayı olan depremin büyük bir felakete dönüştüğünü tekrar yaşadığımız şu günlerde kıyı yapıları ve deprem konusun üzerinde de ciddiyetle durulmalıdır. Bilindiği üzere Japonyada yaşanan 9.0 şiddetindeki mega deprem can kaybına neden olmazken oluşan tsunami büyük çaplı bir yıkım yaratmış ve on binlerce insan hayatını kaybetmişti.

Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde bu boyutta bir tsunaminin gerçekleşme olasılığı düşük olmakla birlikte kıyı kentlerimizde yoğun bir kıyı yapılaşması bulunmaktadır. Bu yapıların olası bir depremde Değirmendere örneğinde olduğu gibi ağır hasar görebilecekleri göz ardı edilmelidir. Bu bağlamda kıyı yapılarının bir deprem ülkesinde yaşıyor olduğumuz gerçeğine göre düzenlenmesi gerekmektedir.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Ayrıca bildiğiniz üzere Karadeniz otoyolunun kıyılarına ve kıyı yapılarımıza verdiği tahribatlar, otoyolun yapımı sırasında yanlış planlanmış kıyı yapıları, HES'ler ile dere yataklarının değiştirilmesi sonucunda meydana gelen su baskınları da Kıyı Mühendisliğinin çalışma alanları arasında yer almaktadır.

İnşaa halindeki HES'lerin bölgelere göre dağılımına bakıldığında Karadeniz bölgemiz açık ara önde olduğu görülecektir. Bölgede toplam 250 HES yapılıyor. EPDK kayıtlarına göre ise 49 HES projesinin yeri olarak Trabzon olarak gözükmüyor. Trabzon ilimiz bu rakamla liste başı durumda.

Kıyı ve deniz mühendisliğini ilgilendiren yatırımlarda, hidrojeolojik, morfolojik, meteorolojik, topografik, ekolojik unsurlar üzerinde yeterli araştırma yapmadan alınan yatırım kararları sakıncalıdır. Değişimlerin izlenmesi ve analizlerin daha doğru yapılabilmesi için, kıyı mühendisliği çalışmalarına destek veren uydu görüntüleri, CBS teknikleri ve geodezik yöntemler birlikte kullanılmalı, her türden büyük yatırımların doğal değerlere vereceği zarar ayrıntılı olarak incelenmelidir.

Karadeniz insanı haklı olarak bu uygulamalar nedeniyle tedirgindir. Bu tedirginliğin ortadan kaldırılmasının yegâne yolu ise, insanların hayatlarına ve doğal çevrelerine zarar vermeyecek, bölge insanının onayını alacak projelerin hayata geçirilmesidir.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Kıyı Mühendisliği Sempozyumunda pek çok spesifik konular ele alınacak. Sempozyumun değerli katılımcıları kıyı ve liman yapılarından, kıyı alanlarında geo-teknik uygulamalarına kadar geniş bir yelpazede görüş ve önerilerini hem katılımcılarla hem de kamuoyuyla paylaşacaklar.

Sempozyumu düzenleyen, bu yolda büyük emek harcayan herkese başta Düzenleme Kurulu olmak üzere, Bilim ve Danışma Kuruluna ve Trabzon Şubemizin yönetici ve çalışanlarına yönetim kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Sözlerime son verirken; iki gün boyunca sürecekte olan sempozyumumuzun geleceğe ışık tutacağına, yalnızca bugünü kurtarmanın değil, insana, hayata, geleceğe sahip çıkmanın bilimsel esaslarını sunacağına olan inancımla sizleri konunun uzmanı meslektaşlarımızla baş başa bırakıyor, hepinize Yönetim kurulumuz adına saygılarımı ve sevgilerimi sunuyorum.

6. İnşaat Yönetimi Kongresi

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

25 Kasım 2011

Değerli Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu Bursa şubemizin yürütücülüğünü yaptığı “6. İnşaat Yönetimi Kongresi” ne hoş geldiniz. Yönetim kurulumuz adına sizleri saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

Van’da art arda yaşanan depremlerin ardından Türkiye kamuoyu yine depremi ve yol açtığı yıkımı konuşuyor. Deprem nedeniyle yıkılan binalar, depremin ardından başarısızlığı ayyuka çıkan afet yönetimi yaşanan acılara yenilerini ekliyor.

Değerli konuklar; depremin yaşandığı ilk günden beri deprem bölgesinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. TMMOB heyeti olarak depremden 2 gün sonra bölge halkıyla dayanışmak ve ilk gözlemlerimizi kamuoyuyla paylaşmak için Van’daydık. Mesleki sorumluluklarımız gereği yaşanan yıkımın nedenlerini basın yayın organları da dâhil olmak üzere her zemin ve platformda ifade ettik. Tüm örgütümüzü harekete geçirerek topladığımız insani yardım malzemelerini bölgeye ulaştırdık.

İktidarın bir deprem ülkesinde yaşıyor oluşumuzun gereklerine uygun adımlar atmamasının, gerekli önlemleri almamasının, uyarı ve önerilerimize kulak tıkamasının bedelini maalesef bir kez daha yüzlerce insanımız canıyla ödedi.

Depremi ardından Van Şubemiz aracılığıyla ön hasar tespit çalışmalarında yer alma talebimizi Valiliğe ilettik ancak yeterli uzman kadroya sahip olduklarını belirterek ve talebimizi reddettiler.

Yaşanan yeni acıların ardından kurumlar arası işbirliğinin önemi anlaşıldı ve Valilik geçtiğimiz haftalarda İnşaat Mühendisleri Odasından hasar tespit çalışmaları için gönüllü mühendis talebinde bulundu. İnaniyorum ki bu çalışmalarda görev alacak meslektaşlarımız üstlendikleri sorumluluğun gereğini titizlikle yerine getireceklerdir.

Değerli Meslektaşlarım,

Kongremiz yenilenme, değişme, çağı ve teknolojiyi yakalama, mesleki potansiyeli bilimsel esaslar çerçevesinde açığa çıkarıp üretimde hayata geçirebilme sürecinde son derece değerli bir adımdır.

İnşaat sektörünün gelişimi ve hızı, uzmanlık alanları arasında bir eşgüdümü zorunlu kılmakta, bu zorunluluk inşaat mühendisliği ile yönetim biliminin buluşması sonucunu doğurmaktadır.

Bildiğiniz üzere ilki 1996 yılında İzmir’de gerçekleştirilen kongremizin bu yıl altıncısını Bursa’da gerçekleştirmekteyiz. İnşaat yönetimi kongresi Odamızın gelenekselleşmiş etkinliklerinden birisi haline gelmiştir.

Kongrelerimizde önemle üzerinde durulmasına karşın, hâlâ mevzuata ilişkin ciddi boşlukların varlığını sürdürdüğü bilinmektedir.

Değerli konuklar,

Kongrenin temel amacını bir kez daha yinelemek istiyorum. İnşaat mühendisliği alanında ön plana çıkan yönetim konusunun, mesleki sorunlara dair önemli uygulamaların, teknolojik gelişmelerin, inşaat mühendisliği eğitiminin ve inşaat sektörünün diğer güncel sorunlarının ele alınması, konuyla ilgili akademisyenlerin, uzmanların ve bu alanda çalışan meslektaşlarımızın birikimlerinin, özgün çalışmalarının paylaşılması, sorunların tartışılması çözüm önerilerinin değerlendirilmesi temel amacımızdır.

İnşaat yapım süreci pek çok unsurun değişen önemlerde bir araya geldiği bir süreçtir. Yapı denetiminden iş güvenliğine, meslek içi eğitimden yetkin mühendisliğe kadar geniş bir yelpazeyi içermektedir.

İnşaat yönetimi bütünlüklü bir süreci ifade etmektedir ki, Kongremizde sürece dâhil pek çok konu ayrıntılarıyla ele alınacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Bir meslek örgütü olarak bir yandan meslektaşlarımızın haklarını koruyor diğer yandan ise meslektaşlarımızın niteliklerini artırmayı ve mesleğimizin bilimsel ve teknik anlamda gelişmesine katkı sunmaya çalışıyoruz. Gerçekleştirilen onca bilimsel etkinliğin anlamı budur.

Mesleğimiz ve toplumumuzun yararı için çıktığımız bu yolda, artan sorumluluklarımıza uygun bir çizgiye ve örgütlülüğe ulaşabilmemiz için ülkemizde değişen koşulları tanımlamamız ve mesleğimiz ile bağlantılarını doğru bir şekilde kurmamız gerekmektedir.

Neo-liberal politikalar, kamunun tasfiyesine, kamusal alanın daraltılmasına, kamusal mal ve hizmet üretiminin azaltılmasına, hatta devletin hizmet üretiminden tamamen çekilmesine, sosyal devlet uygulamalarının terk edilmesine, kamu yatırımlarının durma noktasına kadar gerilemesine, meslektaşlarımızın sağlıksız koşullarda, güvencesiz ve düşük ücretlerle çalıştırılmasına ve mesleki nitelik kaybının açığa çıkmasına neden olmaktadır. İMO'da mesleki-politik hattını ister istemez bu durumların karşılığı üzerine kurmaktadır.

İnanıyorum ki İnşaat Mühendisleri Odası'nın gücü ve toplumsal saygınlığı bu özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Değerli konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

İnşaat yönetimi, doğaldır ki inşaat sektörünün tüm sorunlarından etkilenmektedir. Bugün burada bu sorunları bir kaç başlık altında tekrar etmekte fayda görmekteyim.

Her gün bir yenisinin yaşanmakta olduğu iş kazaları ülkemizin en önemli sorunlarından birisidir. Ülkemiz, sağlıksız ve güvencesiz çalışma koşulları sonucunda ortaya çıkan felaketlerin, kazaların ve katliamların sessizce karşılandığı bir atmosfere sahiptir.

Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de inşaat sektörü en tehlikeli işkollarından birisi. Yaşanan iş kazalarında ölümlerin yanı sıra çok sayıda insan sakatlanmalara veya yaralanmalara maruz kalıyor.

Bilinen bu gerçekler karşısında ise siyasi iktidar, 50'den az işçinin çalıştığı işyerlerinde iş güvenliği mühendisi bulundurma zorunluluğunu kaldırıyor. Bunu yapanların, iş kazalarının yüzde 61'inin bu tür işyerlerinde meydana geldiğini bilmemeleri mümkün müdür?

İş kazalarının daha da artmasına neden olacak bu yaklaşımdan vazgeçilerek, İş güvenliği uzmanı görevlendirilmesinde sayı sınırlaması getirmek yerine işin kapasitesi ve işin zorluk derecesinin dikkate alınması iş kazalarının azaltılmasında daha akılcı bir yöntem olacaktır.

Bir başka konu; Türkiye'nin deprem gerçeği ve yapı denetim sistemidir.

Bizler deprem ülkesinde yaşayan, bu nedenle büyük ve ciddi kayıplar veren bir ülkede mühendislik mesleğini icra etmekteyiz. Yakın tarihte yaşadığımız Van depremlerinin ardından Yapı Denetim Sisteminin ülkemiz için ne kadar önemli ve hassas bir konu olduğuna bir kez daha şahit olduk.

Ülkemizde her yıl ortalama bir tane yıkıcı deprem meydana geliyor.

Deprem gerçeği karşısında şimdiye kadar iktidara gelenler gereken önlemleri almamış, bilimi bir kenara itmiş kısa vadeli kazançlar elde etmeyi önemsemişlerdir.

Ülkemiz artık yara sarmakla sınırlı bir yaklaşım yerine, önleyen, zararı en aza indirgeyen insan hayatını korumayı hedefleyen, insanın sağlıklı yaşamasını asli amaç haline getiren, odağında insan olan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır.

Gerek can ve mal güvenliğinin sağlanması, gerekse çağdaş nitelikli yaşanabilir bir çevre ve yapı üretiminin gerçekleştirilmesi için TMMOB ve bağlı Odaların görüşleri çerçevesinde mevcut sistem iyileştirilmelidir.

Bu çerçevede sağlıklı bir yapı denetim sistemi için çözüm önerilerimiz nettir.

- Yapı Denetim üst kurullarında TMMOB ve ilgili meslek odalarının yer alması gerekmektedir.
- Denetçi Belgelerinin verilmesi ve takibi TMMOB'ne bağlı Odalar tarafından gerçekleştirilmeli,
- Yapı denetim mekanizmasında yer alan meslektaşların sicilleri meslek odaları tarafından tutulmalı,
- Denetçi mühendislerin Meslek içi eğitimleri ve sertifikalandırılmaları TMMOB'ne bağlı Odaların yetki ve sorumluluk alanında olmalıdır.
- Yapı Denetimi ister kamu kuruluşları ister özel kuruluşlar eliyle yapılsın kamusal bir görev olduğu unutulmamalı, ticari kaygılardan arındırılmalıdır.
- Gerek yapılar için, gerekse yapı üretim sürecinde bulunan ve sorumluluk üstlenenler için, Yapı Sigortası, Mali Sorumluluk Sigortası ve Mesleki Sorumluluk Sigortasının mevzuatta yer alması gerekmektedir.
- Ve son olarak yapı denetim sisteminin kapsamı genişletilmelidir.

Yine bizler için önem arz eden bir diğer konu ise Kamu ihale yasasıdır.

En son düzenlenen haliyle 5 Aralık 2008'de yürürlüğe giren 5812 sayılı kanun ile mühendis ve mimarların kazanılmış hakları tırpanlanarak ihale sürecinin dışında bırakılmış, kamu ihaleleri için ehli olmayan sermaye sahiplerine verilmiş, kamu ihale yasasının rekabet ve eşit muamele ilkeleri ortadan kaldırılarak idarelerin istismarına açık, ihalesiz veya göstermelik ihalelerle adrese teslim ihale yolu açılmıştır.

Sevgili Meslektaşlarım,

Ülkemizdeki yaşam, 1980 sonrası sistemli bir şekilde uygulamaya konan neo-liberal politikalar temelinde şekillenmeye devam ediyor. Bu süreç özellikle son dönemde hız kazanmış durumda. Siyasi erk Kanun Hükmünde Kararname yetkisi de dahil olmak üzere her türlü aracı kullanarak, yaşamın tüm alanlarını muhalif sesleri baskı altına alarak totaliter bir anlayışla yeniden dizayn ediyor.

Ancak değerli arkadaşlar; Hepimiz biliyoruz ki: mühendislik, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslektir. İnşaat Mühendisleri Odası; öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütüdür. İnsan odaklı olmasından dolayı, bizim mesleğimiz onurlu bir meslek olduğu kadar sorumlulukları da olan bir meslektir.

Biz, bir yandan insana karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana olan sorumluluklarımızı biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz.

Biz, demokrasinin hakim olduğu bir ülkede eşitlikçi, özgürlükçü bir anlayışla kardeşçe bir arada yaşam şartlarının oluşmasını istiyoruz,

Biz, Kürt sorunu barışçıl çözümü beklemekteyiz diyoruz,

AKP iktidarı kamu idari yapısını ve personel rejimini liberalleştirmiştir diyoruz,

Biz, özelleştirmelerle Türkiye'nin sanayi birikimi tasfiye edilmiştir, suları ulusal ve uluslar arası firmalara peşkeş çekilmektedir, doğası ve ekolojik sistemi tahrip edilmektedir, bu tahribatın önüne geçilmelidir diyoruz,

Çalışma yaşamı tüm emekçilerin aleyhine yeniden düzenlenmiştir diyoruz,

Biz, planlama ve çevre sorunları içinden çıkılmaz hale gelmiştir diyoruz,

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı çalışma alanları daraltılmaktadır, bu meslek alanları çağdaş bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir diyoruz,

Bu sebepten olsa gerek; bütün kurumları ele geçiren siyasi iktidar, Odalarımızı ve Birliğimizi de hedef tahtasına oturtmuştur. Siyasi iktidar seçimlerden birkaç gün önce Kanun Hükmünde Kararnameler çıkarmaya başladı. TBMM'den alelacele alınan bir yetki ile 6 ay boyunca son derece önemli olan ve hepimizin geleceğini ilgilendiren idari değişiklikler Kanun Hükmünde

Kararnamelerle hayata geçirildi.

Birliğimiz daha önceleri de defalarca iktidar güçleri tarafından baskı altına alınmak ve sindirilmek istendi. TMMOB ve bağlı Odaları nasıl 12 Eylül cuntasının baskılarına karşı teslim olmadıysa bugün de bu saldırılar karşısında asla teslim olmayacaktır.

Odalarımıza el konulduğu ve nefes alma imkânının bırakılmadığı darbe süreçlerinden bugüne birliğimizi ayakta tutan esas güç, mücadele kültürümüzden başka bir şey değildir. Dün nasıl direndiysek bugünde aynı inat ve kararlılıkla mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Değerli Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

Konuşmamı sonlandırmadan önce;

Kongrenin düzenlenmesinde emeği geçen Düzenleme Kurulu, Bilim Kurulu, Bursa Şubemizin başkan, yönetici ve çalışanları olmak üzere herkese Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Üç gün boyunca sürececek olan Kongremizde değerli katılımcıların oldukça yararlı tartışmalar gerçekleştireceklerine inanıyorum. Bu nedenle konuşmamı burada bitirirken sizleri konunun uzmanı meslektaşlarımızla baş başa bırakıyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

4. Geoteknik Sempozyumu

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

1 Aralık 2011

Değerli Bilim İnsanları,

Ve Çok Değerli Konuklar,

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen, yürütücülüğünü Adana Şubemizin gerçekleştirdiği 4. Geoteknik Sempozyumuna hoş geldiniz diyor hepinize Yönetim Kurulumuz adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

Sözlerime Sempozyumumuzun gerçekleştirilmesindeki katkılarından ötürü Sempozyum onur kuruluna, bilim ve danışma kuruluna, düzenleme kuruluna ve sekreteryasına teşekkür ederek başlamak isterim. Ayrıca Odamızın davetini kabul ederek Sempozyumumuz boyunca görüşlerini bizlerle paylaşacak olan çok değerli bilim insanlarımıza da teşekkürü bir borç bilirim.

Değerli Konuklar

Van il merkezinde ve ilçelerinde gerçekleşen depremlerin ve yaşanan acıların ardından, Türkiye deprem gerçeğiyle bir kez daha acı bir şekilde yüzleşmiş durumda. Yaşananlar, sadece mevcut yapıların değil aynı zamanda idari yapıların da depreme dayanıksız olduğunu gözler önüne seriyor.

Deprem sonrası Van'da yaşananlar çok boyutlu bir tedbirsizlik ve yetersizlik ile karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor.

Evet arkadaşlar Van halkı öyle bir çaresizlik yaşıyor ki özellikle ikinci depremin yol açtığı yıkımın ardından bölge halkı farklı illere göç ederek canını kurtarmaya çalışıyor. Bu güne kadar dört yüz binden fazla insanın Van'ı terk ettiği biliniyor. Çadırlarda barınmak durumunda olanlar, özellikle yaşlılar ve çocuklar ise soğuk ve yetersiz beslenmenin tehdidi altında.

Depremden iki gün sonra TMMOB heyeti ile birlikte bölge halkıyla dayanışmak ve ilk gözlemlerimizi yapabilmek amacıyla Van'daydık. Gözlemlerimizi ve görüşlerimizi sürekli bir şekilde her zemin ve platformda ifade ettik. Yeni acılar yaşanmasın diye, mesleki sorumluluklarımız gereği yıkımın nedenlerini kamuoyuyla paylaştık. Tüm örgütümüzü harekete geçirerek insani yardım

malzemelerini bölgeye ulaştırdık. Uzman ve gönüllü kadrolarımızla hasar tespit çalışmalarına katılma talebimizi yetkililere ilettik. İkinci depremde sonra bu talebimiz kabul edildi. Van Valiliği, Van Belediyesi ve Odamız arasında imzalanan bir protokol ile geçtiğimiz Pazartesi günü ilk gönüllü uzman heyetimizi bölgeye ulaştırdık. Heyetimizin ön hasar tespit çalışmalarına ciddi katkılar sunacağına inanıyorum.

Değerli Bilim İnsanları

1999 depremlerinin ardından yaşananlarla 2011 Van depremleri ardından yaşananlar üzücü ve şaşırtıcı derecede benzerlik gösteriyor. Ne yazık ki sanki tarih tekrerrür ediyor.

Oysa bizler tarih tekrerrür etmesin diye yürüdüğümüz yolu bilimle aydınlatmaya çalışıyoruz. Bu nedenle 12 yıldır her platformda Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğunu, bu gerçeğe uygun politikaların hayata geçirilmesi gerektiğini, şehir planlamadan, mimarlığa, sosyolojiden inşaat mühendisliğine ilgili meslek disiplinlerinin rehberliğinde, bilim insanlarının görüşleri ışığında hazırlanan ve uygulanan politikalarla yeni acıların yaşanmamasını sağlayabilirsiniz diyoruz.

Çünkü bizler bunun için sürekli olarak; zemin sorunlarından, yapı malzemelerine, kent planlamasından, kriz yönetimine, inşaat mühendisliğinden onun uzmanlık alanı olan Geoteknik'e depremin birden fazla disiplin açısından ele alınması gereken bir konu olduğunun bilinciyle çeşitli etkinlikler düzenliyor, bilimsel çalışmalara destek veriyoruz..

Evet Arkadaşlar, bizler depremi sadece olduktan sonra hatırlamıyor, bilimsel bir gerçeği inkar ederek ya da yok sayarak sorunların aşılamayacağını biliyoruz.

Bu anlamda her bilim dalının öneminin altını ısrarla çiziyor ve bu çerçevede İnşaat Mühendisliği meslek alanının da doğru bir şekilde ele alınması gerektiğini söylüyoruz.

Değerli Arkadaşlar

Deprem söz konusu olduğunda teknik anlamda son derece önemli birden fazla alandan söz ediyoruz ve bunlar içerisindeki önemi tartışılmaz olan hiç kuşkusuzdur ki İnşaat mühendisliği meslek disiplini ve alt uzmanlık alanı olan Geoteknik'tir. Ancak mesleğimize ilişkin yaşadığımız bir çok sorundan birini de Geoteknik alanda yaşamaktayız.

2008 yılında yapılan bir Yönetmelikle İnşaat Mühendisliği'nin alt Uzmanlık alanı olan Geoteknik bilimsel bir yaklaşımdan uzak bir şekilde göz ardı edilmiştir. Söz konusu düzenleme ile statik projeye esas teşkil edecek zemin etüt raporu hazırlanması sürecinde, zemin etüdü ile ilgili çalışmaların; jeoloji, jeofizik ve inşaat mühendisliği mesleklerinden hangisi veya hangileri tarafından yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Sözlerimin yanlış anlaşılmasını önlemek için hemen dile getirmeliyim ki, meslek disiplinleri arasında bir değer hiyerarşisini savunmamız mümkün değildir. Her disiplin eğitimi alındığı meslek alanında değerlidir ve bu nedenle sözlerim "mesleki şovenizmden" kaynaklanmamaktadır, ancak hem sağlıklı yapıların inşası hem de bilimsel kriterler açısından önem arz etmektedir.

Sözünü ettiğim düzenleme ile statik projeye esas teşkil eden zemin etüt raporlarında inşaat mühendisleri etkisiz kılınmış, Parsel bazında zemin etütleri ve önemi, göz ardı edilmiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası zemine ilişkin çalışmaları; Yapının ve yapı temelini güvenli ve ekonomik tasarımına esas teşkil edecek zemin verilerinin araziden toplanması amacıyla, yeterli sayıda sondaj açılarak yerinde ve laboratuvarında deneylerin yapılması ve bu deneyler sonucu elde edilen veriler ile Zemin-yapı etkileşimi göz önünde bulundurularak yapılan taşıma gücü, oturma, sıvılaşma analizleri, değerlendirmeler ve önerilerin birlikte yer aldığı bir çalışmalar bütünü olarak değerlendirmekte ve raporu "Zemin ve Temel Etüt Raporu" olarak adlandırmaktadır.

Temel söz konusu olduğunda ise artık başka bir disiplinin alanında iş görüyorsunuz demektir. Hepimizin bildiği gibi "Zemin Mekaniği" ve "Temel Mühendisliği" adlı iki ayrı kürsünün birleştirilmesiyle tanımlanan "Geoteknik" Ana Bilim Dalı inşaat mühendisliğinin alt uzmanlık alanıdır.

Başka bir ifadeyle Geoteknik zemin çalışmalarına dayandığı için Jeoloji Mühendisliği meslek disiplini ile kesişmekte ancak yapı zemin ilişkisine odaklandığı, yapı zemin etkileşimini konu edindiği için bu alandan da ayrılmaktadır.

Değerli Meslektaşlar,

Söz konusu Yönetmelik hükümlerine hukuki yollardan itiraz etmek amacıyla 15 üniversiteden, Zemin Mekaniği ve Temel Mühendisliği Türk Millî Komitesi'nden (ZMTM) konunun uzmanı akademisyenlerden alınan görüşler toparlanarak bir dosya haline getirilmiş ve Odamız tarafından Danıştay'a dava açılmıştır. Buna ek olarak aynı dönem YÖK'e ve Üniversiteler Arası Kurula (ÜAK) başvurarak görüş talep edilmiş ancak Üniversiteler Arası Kurul Odamıza, ilgili bölümlerden aldığı görüşler sonucunda bir karara varamadığını bildirmiştir.

Yürütmesinin durdurulması istemli açmış olduğumuz iptal davası söz konusu düzenlemelerin 2000 ve 2001 tarihlerinde verilen Danıştay kararları doğrultusunda yapılmış olması nedeniyle hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Değerli Bilim İnsanları

Bu anlamda her platformda mücadele etmemiz, mesleğimize alanımıza-disiplinimize sahip çıkmamızdan çok, mesleki ve etik sorumluluğumuz gereği son derece önemlidir. Hepinizi yapı güvenliğinin olmazsa olmazı olan Geoteknik uzmanlık alanımıza hak ettiği önemi kazanması için çalışmaya davet ediyorum. Sadece sempozyumlarımız aracılığıyla değil doğrudan mevzuata yön vermek amacıyla her fırsatta konunun önemini dile getirmek ve karar alıcıları etkilemek durumundayız. İnşaat Mühendisleri Odası olarak biz bunu hayata geçirmek için çaba sarf ediyoruz ve bu yolda yalnız olmadığımızı siz değerli bilim insanlarımızın da bizlerle beraber olduğunu biliyoruz. Tıpkı Kanun Hükmünde Kararnamelerle Meslek Odalarımızı etkisizleştirmeyi amaçlayan politikalar karşısında yalnız olmadığımızı bildiğimiz gibi...

Değerli Dostlar,

Siyasi iktidar Kanun Hükmünde Kararnamelerle Meslek Odamızın görev ve yetkilerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devretmeyi amaçlamakta ve Bakanlığı ruhsat vermekten, kentsel dönüşüme, mesleki yeterlilikten proje onayına kadar her konuda tek yetkili kılmayı hedeflemektedir. Böylece Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tıpkı totaliter rejimlerde olduğu gibi tüm karar alma yetkilerini kendisinde toplayacak ve uzman görüşlerini karar alma süreçlerinin dışında bırakabilecektir.

Oysa hepimiz biliyoruz ki bilimin aydınlatığı yoldan sapmanın bedelleri ağırdır ve bu anlamda Türkiye'nin depremde yaşadıkları ortadadır.

Değerli meslektaşlarım; iki gün sürecek Sempozyumumuzun başarılı geçeceğine ve genel olarak bilimin, özel olarak da Geoteknik'in önemine bir kez daha dikkat çekerek hak ettiği etkiyi yaratacağına inanıyor, hepinize Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Odamızın 57. Kuruluş Yıl Dönümü Töreni

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

19 Aralık 2011

Değerli Arkadaşlar,

Odamızın kuruluşunun 57. Yıldönümünde, İnşaat Mühendisleri haftasında bir araya geldiğimiz bugün hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum, hoş geldiniz.

Bu hafta, Odamızın tarih içindeki yolculuğunun başlangıcını ifade ediyor. Aynı zamanda 19 Aralık "İnşaat Mühendisleri Günü", mesleğimizin sürekliliği için güncel bir anlamı da bağrında taşıyor. Bu vesileyle geleneksel gecede yeniden bir arada, yan yana, omuz omuzayız.

Böylesine anlam dolu bir günde hepinizin İnşaat Mühendisleri Günü'nü kutluyor, Odamıza yolculuğuna devam edeceği nice yıllar diliyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Odamızın kuruluş yıldönümü olmasının yanında bugüne anlamını veren diğer önemli bir husus, mesleğe yıllarını vermiş dostlarımızın omuzlarında bugüne değin o sorumluluğun taşınmış olmasıdır. Bilinir ki, tarihsel mecrada bir yükü taşımak, yeni nesillere köprü olmak oldukça zor bir görevdir. Bugün aramızda bu zor görevi yerine getirebilmeyi başarmış, mesleğimizi hem akli hem de vicdani ile harmanlamış dostlarımız, meslektaşlarımız var.

Aramızda, ülkemiz yaşam koşullarında neredeyse bir ömür olarak kabul edilebilecek bir zaman dilimini ifade eden 40 yılı, mesleğine adanmış dostlarımız var.

Aramızda, çeyrek asrı mesleğine adanmış dostlarımız var.

Yani aramızda, 68 ve 78 kuşaklarından, bu ülke ve Türkiye halklarının çıkarları için bedel ödemiş arkadaşlarımız, meslektaşlarımız var. Her geçen zaman diliminde değeri artan ve güzelliğini çoğaltan o dostlarımıza büyük borcumuz var.

O yıllanmış büyük dost kervanında, meslekteki 40 ve 25 yıllık yolculukları süresince gözlerindeki inancı ve umudu dipdiri kalmış, fedakârlıkları ve cesaretleri ile Odamızın büyümesine ve güçlenmesine büyük katkılarda bulunmuş olan aralarında Yönetim Kurulu üyelerimizin de bulunduğu sevgili meslektaşlarıma saygılarımı sunuyorum.

İMO 42. Dönem Yönetim Kurulu adına, mesleğinde 25. ve 40. yılını dolduran arkadaşlarımıza olan borcumuzu büyük bir saygı ile ödemeye çalışmanın onurunu yaşadığımı da belirtmek istiyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Odamızın bugünlere kadar attığı adımlar kararlılığın ve inatçılığın bir ifadesidir. Bilimin değersizleştirildiği ve her türlü mistik düşüncenin toplum üzerinde hâkim kılındığı, bir nevi toplumsal körleşmenin bilinçli olarak yaratılmaya çalışıldığı dönemlerde inatçı olduk. Bilimi savunduk, halkı savunduk, ülkemizi savunduk, geleceğimizi savunduk. Özgürlüğü, eşitliği, barışı ve demokrasiyi savunduk. İnsanca bir yaşamı savunduk. Savunduğumuz değerlerden asla geri adım atmadık. Her zaman kararlı olduk.

Odamızı bugünlere kadar büyük bir sorumlulukla getiren arkadaşlarıma, dostlarıma, meslektaşlarıma yürek dolusu sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Bu yolda yıllarını vermekte tereddüt etmemiş olan ve bu yolculuğa devam etme noktasında kararlılığını koruyan, az ya da çok bu süreçte emek harcayan herkese yönetim kurulumuz adına teşekkürlerimizi sunuyorum.

Sözlerime Sevgili Can Yücel'in " Yaprak Dökümü " şiiriyle son vermek isterim.

Sararıp dökülmeden önce kızaran yapraklar ki onlar

Şan verdiler ortalığa bütün bir sonbahar

Mevsim dönüp de yeniden yeşermeğe başlayınca rüzgâr

Çıplaklığında o atın yine onlar koşacaklar

O çocuklar

O yapraklar

O şarabi eşkiyalar

Onlar da olmasa benim gayrı kimim var?

Can Yücel

Usta şairimizin dizelerinde ifade ettiği gibi dostluğu ve kardeşliği yaşamlarında ilke edinmiş, insanı odağına koyan bir anlayışın sahibi, odamızın bugünlere gelmesinde emeği olan tüm meslektaşlarımı bir kez daha sevgi ve saygı ile selamlıyorum.

Van Meslekiçi Eğitim Kursu

İMO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Levent Darı

19 Ocak 2012

Değerli Katılımcılar ve çok Değerli Hocalarım; İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu adına hepinizi selamlıyor Onarım ve Güçlendirme konulu meslek içi eğitim çalışmamıza hoş geldiniz diyorum.

Değerli Meslektaşlarım;

Kamuoyunun ilgisi ve duyarlılığı azalsa da İnşaat Mühendisleri Odası olarak bizler depremin gerçekleştiği ilk günden beri mesleki ve insani sorumluluğumuz gereği Van'da Van halkıyla beraberiz.

Depremin hemen ardından Van'a gelerek yaşanan yıkıma tanıklık ettik, ilk gözlemlerimizi kamuoyuyla paylaştık, tüm basın yayın organlarında Van'da yaşanan yıkımın nedenlerini anlattık. Eğer 1999 depremlerinden ders çıkarılsaydı bu acılar yaşanmayacaktı dedik. Van halkımızla dayanışmak için tırlar dolusu malzemeyi bölgeye ulaştırdık. Kriz ve Afet yönetimindeki başarısızlık nedeniyle ikinci bir depremle yeniden can kayıpları yaşanmasının ardından "Gün sorumluluk alıp taşın altına elini koyma günüdür" dedik ve yaklaşık bir ay boyunca gönüllü meslektaşlarımızın özverili çabalarıyla hasar tespit çalışmalarında bilfiil görev aldık. Şimdi de deprem görmüş bir bölgede nitelikli mühendisliğe her zamankinden daha fazla ihtiyaç olduğu bilinciyle onarım ve güçlendirme gibi önemli bir konuda eğitim çalışmamızı gerçekleştirmek üzere buradayız.

Değerli Meslektaşlarım

Bugün Van'da yaşananların birçok nedeni var. Bu nedenler içerisinde Cumhuriyet tarihi boyunca siyasi kaygılarla kaçak yapılaşmanın teşvik edilmesi, geç gelen bir Yapı Denetim sistemi, mevcut yapı denetim sisteminin tüm yapıları kapsamaması öte yandan mevcut yapılara ilişkin olarak bir envanter çalışmasının yapılmaması, bu çalışmalar ışığında önlem almak bağlamında onarım ve güçlendirme çalışmasının yapılmaması sayılabilir. Oysa bizler depremlerin afete dönüşecek denli yıkıcı sonuçlara yol açmadan atlatılabileceğini biliyoruz. Bu nedenle bizler yeni acıların yaşanmaması için sadece eleştirmiyor her konuda somut çözüm önerileri sunuyor ve karar alıcıları İnşaat Mühendislerinin sözüne kulak vermeleri yönünde uyarıyoruz. Bugün başlayan ve iki gün boyunca sürecek olan eğitim çalışmamızı da bu ısrarın bir parçası olarak görüyoruz.

Değerli Arkadaşlar

Depremlerde yıkılan binaların çoğunlukla mühendislik hizmeti almamış binalar olduğu bilinmektedir. Bu nedenle onarım ve güçlendirme çalışmalarının, sadece Van halkının yaralarının sarılmasına katkı sunmak bakımından değil, mesleğimizin hak ettiği itibar ve saygınlığa kavuşması bakımından da son derece önemli olduğunu düşünüyoruz. Bugün burada gerçekleştirecek olduğumuz eğitim çalışmasının hayat boyu öğrenme ilkesine uygun olarak mesleğimizin gelişimine ve meslek onurumuzun korunmasına katkı sunacağından emin olduğumu belirtmek isterim.

Bu inançla eğitim çalışmamızda görev alan değerli hocalarımıza hafta içi bir günde özveri göstererek burada oldukları için Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyor ve tüm katılımcılara başarılar diliyorum.

İnşaat Mühendisliği Kurultayı

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

28 Ocak 2012

Değerli Konuklar,

Değerli Milletvekilleri,

Sevgili Meslektaşlarım,

Basınıımızın Değerli Çalışanları,

İnşaat Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu “İnşaat Mühendisliği Kurultayı” na hoş geldiniz. Yönetim Kurulumuz adına sizleri sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, doğru bir çizgide güçlenerek yola devam etmemizi sağlayacak olan Kurultayımıza emeği geçen şube yöneticilerimize ve oda çalışanlarımıza saygılarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak ülke çapında 154 noktadaki örgütlülüğümüz ve 85 bini aşkın üyemiz ile güçlenerek büyümeye devam ediyoruz. Mesleğimiz ve toplumumuzun yararı için çıktığımız bu yolda, artan sorumluluklarımıza uygun bir çizgiye ve örgütlülüğe ulaşabilmemiz için ülkemizde değişen koşulları tanımlamamız ve mesleğimiz ile bağlantılarını doğru bir şekilde kurmamız gerekmektedir.

‘İnşaat Mühendisliği Kurultayı’işte bu gereklilikten yola çıkarak düzenlenmiştir. 42. çalışma döneminde Kurultayımıza zemin oluşturması amacıyla 7 ayrı şubemizde tüm üyelerimizin katılımına açık bölgesel Çalıştaylar düzenleyerek örgütümüzün ortak aklını harekete geçirdik.

Mesleğimize ilişkin konuların tartışıldığı, sorunların tespit edildiği ve uygulanabilir akılcı çözümlerin üretildiği çalıştaylarımızda, tüm üyelerimize açık serbest kürsülerle doğru bir üretim süreci geçirdiğimize inanıyorum.

Bugün artık mesleki alanlarımızı düzenleyen yasa ve yönetmeliklerin güncellenmesi ne kadar ihtiyaçsa, mesleki bilgilerin, uygulama esaslarının çağdaş gereklere uygun hale getirilmesi de aynı derecede ihtiyaçtır. ‘İnşaat Mühendisliği Kurultayı’işte bu ihtiyacı karşılayacak, bu anlamda duranlığa ve çözümsüzlüğe bir itiraz anlamı taşıyacaktır.

Değerli Meslektaşlarım,

‘İnşaat Mühendisliği Kurultayı’süresince siyasal, ekonomik ve toplumsal gelişmelerin meslek alanlarımıza yansımalarını, çalışma yaşamına ilişkin sorunlarımızı, mevzuattan kaynaklı sorunlarımızı, mühendislikte kalite ve güvenilirlik konusunu ana başlıklar altında masaya yatıracağız.

Bütün bu konu başlıkları mesleğimiz ve meslektaşlarımız açısından sorunlu konulara işaret etmektedir. Mesleğimizin inşaat mühendisliği eğitiminden mühendislik mimarlık yasasına, alt yapı ve ulaşım politikalarından istihdam ve işsizliğe kadar iç içe geçmiş sorun ve sıkıntılar içerisinde olduğu gerçeği çözüm üretme sorumluluğunun bize ait olduğu gerçeğiyle örtüşmektedir.

İMO sıkça ifade edildiği gibi sadece eleştiren değil aynı zamanda çözüm üreten bir kurumdur. Mevcut Sorunları korkusuzca dile getirenlerin çözümün de muhatabı olmaları gerektiği kurultayımızda ifadesini bulacaktır.

Değerli Arkadaşlarım,

Kuşkusuz ki mesleğimizi icra ederken hayatın kolaylaşması adına, yaşanabilir bir dünya adına üretmeye çabalıyoruz. Ancak, ülkemizin içinde bulunduğu koşullar bu durumu tersine doğru işletmekte ve her geçen gün olumsuzluklar giderek artmaktadır.

Geçtiğimiz hafta Hrant Dink kardeşimizin katledilmesi ile ilgili yürütülen davadan çıkan karar vicdanlarımızı yaraladı. Bu ülkenin “güvercin tedirginliğini” temsil eden Hrant Dink’i katleden zihniyet ve ona bağlı şekillenmiş olan örgütlü mekanizmalar mahkemenin bu kararı ile ne yazık ki aklanmıştır.

Cinayetin nasıl ve kim tarafından işlendiği, kimler tarafından planlandığı, hangi devlet kurumlarının bu bilgiye sahip olduğu mahkeme süresince açıkça belgelendirilmişken ve her şey ayan beyan ortadayken sözü edilen ‘yüce adalet’nerededir?

Tüm siyasi cinayetlerde ve faili meçhullerde olduğu gibi bu davada da adalet ortadan kaybolmuştur. Ancak bilinmelidir ki tüm sorular yanıt bulmadan ve sorumlular yargılanmadan bu dava bizler için bitmeyecektir.

Değerli Arkadaşlarım,

Diğer yandan Ülkemizde seçilmiş milletvekillerinden akademisyenlere, öğrencilerden avukatlara, gazetecilere kadar tüm muhalif kesimler cezaevlerine doldurulmaktadır. Hukuk sistemi ciddi sorunlar yaşamaktadır. “Suça göre ceza” verme sistemi artık yerini “kişiye göre suç bulmaya” bırakmıştır. Mesnetsiz hukuk dışı gerekçeler ile yaşanan gözaltı ve tutuklamalar bu ülkenin gündeminde doğal kabul edilir hale gelmiştir.

Siyasi iktidarın tercihlerine göre adım atan ve şekil alan davalar toplumun büyük kesimi için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Davalar aracılığıyla düşünce ve ifade özgürlüğü yok sayılmakta halkımıza gözdağı verilmekte adeta korku imparatorluğu kurulmaktadır.

Darbe ve derin devletle hesaplaşma söylemleriyle geçiş yapılan “ileri demokrasi” nin gölgesi altında; iktidara karşı olan, karşısında kullanılan her söz ve eylem baskı ile sindirilmektedir. Siyasi iktidarın darbelerle hesaplaşma söylemi ile kurduğu “Yeni Türkiye”, darbe dönemlerinde dahi uygulanmaya cesaret edilememiş özel yöntemler ile kendi halkını ve toplumunu ekonomik, kültürel ve siyasal düzlemlerde ezerek geçmektedir.

Sevgili Meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

Meslek alanlarımızdaki tahribat ve gerileme, ülkemizdeki ekonomik, siyasal ve sosyal tahribattan bağımsız değildir. Uygulanan neoliberal politikalar ekonomik alandaki sömürüyü artırırken zengin ile yoksul arasındaki uçurumu giderek büyütüyor. Yoksullaşma hızlanıyor, krizin yükü emeğiyle yaşamlarını sürdürenlere bindirildiği için sosyal güvenceler ve kazanımlar gasp ediliyor. Devlet kamusal görevlerini piyasaya devrederken, polis devleti olma yolunda hızla ilerliyor.

Siyasi iktidar tüm bunları yaparken Birliğimizi ve Odalarımızı hedef almaktan geri durmuyor. Egemenler, her dönemde Birliğimiz TMMOB ve bağlı meslek odalarının etkisizleştirilmesi ve yok edilmesi için çaba harcamışlardır. Bugün de KHK’lar ile bakanlıklarda yapılan düzenlemeler aracılığıyla AKP iktidarı aynı çabayı sürdürmektedir.

AKP İktidarının Yetki Kanunu’na dayanarak çıkardığı Kanun Hükmünde Kararnameler ile yaptığı düzenlemeler idari yapıda ve mesleğimizde büyük çaplı dönüşümleri hedeflemektedir.

Asıl amacı bütün hizmetlerin piyasaya devredilmesinin yolunu açma ve bu anlamıyla önüne çıkan “engellerin” tasfiye edilmesi olan bu girişim, bu noktada bizim için bir saldırı ve tasfiye operasyonudur. TMMOB çizgisinin, etki ve yetki alanlarımızın yok edilmeye çalışılması AKP’nin gerçekten de “ustalık dönemi” hamlelerinden biridir.

KHK ile kurduğu bakanlığı üzerinden bir ay geçmeden ikiye bölen, bundan bir ay sonra görevlerini yeniden düzenleyen; başka bir KHK ile bir önceki KHK’yi değiştiren, eklemeler yapan, çıkaran; genel müdürlükleri, kurulları bir bakanlıktan diğerine geçiren AKP’nin bu icraatları “ustalık dönemi” uygulamalarının örnekleridir.

Halkın haberdar olması bir yana, ilgili kurum ve kuruluşların dikkatlerinden kaçırılarak, toplum ve ülkenin kaderi üzerinde etkide bulunabilecek önemli kararların KHK’ler aracılığıyla yasalaştırılması AKP’nin ileri demokrasi kavramının altını nasıl doldurduğunu net olarak ortaya koymaktadır.

Sevgili Meslektaşlarım,

Kürt sorunun geldiği aşamada; “çözüm”, “demokratikleşme” gibi sözcükler ile ilerleyen ve bir iç savaş arifesini andıran gelişmeler yaşanmaktadır. Geçtiğimiz günlerde yaşanan Uludere katliamına baktığımızda açıkça görünen, savaş özelemleri ile yanıp tutuşanların timsah gözyaşı dökme-

lerinden öte bir şey değildir. Yaşanan katliamın sorumlularının açığa çıkarılması ve halktan özür dilenmesi gerekirken olayın üstünün alenen örtülmeye çalışılması ve devlet yetkilileri tarafından sahiplenir mahiyette açıklama yapılması anlaşılır gibi değildir. Hiçbir gerekçe katliamın meşrulaştırılmasına vesile olamaz. Ülkemizin kirli savaş dönemindeki karanlık sayfalarına Uludere Katliamı ile yeni bir sayfa daha eklenmiştir.

Bu acı ve utanç ülkemizin geleceğini belirleyecek olan umudu soldurmamalı, barış ve bir arada yaşam talebini dillendirenlerin cesaretini asla kırmamalıdır. Çünkü eninde sonunda bu kadim topraklarda barış ve kardeşlik içerisinde bir arada özgürce yaşamanın koşullarını oluşturacağız.

Büyük bilim insanı Benjamin Franklin'in dediği gibi 'nerede özgürlük varsa orası benim vatanımdır'.

Özgürlüğün olmadığı yerleri de, insan eliyle var edildiği yerleri de kendi vatanımız belleyerek, ülkemizin özgürlük ve eşitlik arayan insanları olarak, barışı ve "bir orman gibi kardeşçesine" yaşanacak bir dünyada, tüm güzellikleri ve dayanışmayı yeşerteceğimize inancım tamdır.

Sevgili Dostlar,

Tarihimizde bir ilk olması açısından inşaat mühendisliği kurultayı bizim için önemlidir. İnşaat Mühendisleri Odasının bundan sonraki yol haritasını bu kurultay belirleyecektir. Özel, öncü ve özgün olan Kurultayımızda alacağımız kararlar, geleceğimize yön verecektir. Mesleğimiz dolaşısıyla toplumumuz için insani değerleri odağına alan çizgimize yakışır kararlar alacağımızdan şüphem yoktur.

Sözlerime son verirken, iki gün sürecek olan kurultayımızın tarihin omuzlarında yükselttiğimiz mücadelemize ışık tutacağına olan inancımla sizlere yönetim kurulumuz adına saygılarımı ve sevgilerimi sunuyorum...

Hatay Şube Binası Açılış Töreni

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

17 Şubat 2012

Değerli Meslektaşlarım,

Hatay Şubemizin Değerli Başkan ve Yöneticileri,

Hatay Şubemizin yeni hizmet binasının açılış törenine hoş geldiniz.

Odamız, vizyon sahibi, geleceği gören, bugünün ihtiyacını tespit eden ve bunun gereğini yerine getiren yöneticilerimizin, meslektaşlarımızın omuzlarında yükselmektedir.

Hatay Şubemizin değerli başkanına, yöneticilerine, çalışanlarına ve emeği geçen herkese Odamıza, meslektaşlarımıza böyle işlevsel bir hizmet binası kazandırdıkları için teşekkür ediyorum.

Değerli meslektaşlarım,

Bugüne kadar Oda merkezimizle birlikte 65 şube ve temsilciliğimiz yeni hizmet binasına kavuşmuştur. Elbette yeni hizmet binalarımızın yapılmasının amacı meslektaşlarımıza daha iyi hizmet verebilmektir.

Biliyoruz ki, şubelerimiz zor koşullar içerisinde hizmet binalarına sahip olabilmektedir. Bu zorlu koşulların aşılmasında, Oda Genel Merkezi olarak her zaman şubelerimiz ile dayanışma içerisinde bulunmayı önemsedik. Önümüzdeki dönemde, bu dayanışmanın büyüyerek ve güçlenerek süreceğine inanıyorum.

İMO gerek mesleki uygulamalarıyla gerek fiziki ve teknolojik altyapısıyla kurumsallaşma doğrultusunda hızla yol almaktadır.

Odamız, meslektaşlarımıza ve vatandaşlarımıza daha sağlıklı ortamlarda hizmet verecek düzeye gelmiştir.

1954 yılında kurulan Odamız, uzun yıllar zor koşullar altında dar mekânlarda hizmet vermiştir. 1964 yılında 4748 üyeye ve Elazığ, İstanbul, İzmir olmak üzere 3 tane şubeye sahiptik. Ancak, geldiğimiz gün itibarı ile İMO çatısı altında 26 şube, 127 temsilciliğimiz bulunmaktadır ve Odamız 85 bini aşkın üyeye sahiptir. Hem merkez binamız hem de şube ve temsilcilik binalarımız Odamızın kısa zamanda kat ettiği mesafenin bir başka ifadesidir.

Ulaştığımız bu çalışma koşulları ile Ürettiğimiz hizmetler hem mesleğimiz adına hem de toplumumuz adına giderek nitelik kazanmakta ve büyümektedir.

Bu uğurda emek harcayan, katkı sunan tüm meslektaşlarımıza ve Odamızın yöneticilerine sonsuz teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlarım,

Hizmet binaları kurumsallaşmanın göstergelerinden birisidir sadece. Bunun yanı sıra, bir yandan üyelerimizin bilimsel temele dayanan çalışmalarını, bilim insanlarının çalışmaları ile birleştiriyor ve meslektaşlarımızla paylaşıyor, öte yandan da üyelerimizin haklarının elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çaba harcıyoruz.

Bir yandan mesleki denetimin vazgeçilmez ön koşulu olarak gördüğümüz üyelerin alanında yetkinleşmesi ve belgelendirilmesine yönelik çalışmaları sürdürüyor, öte yandan ülkenin sorunlarını tespit ediyor ve çözüm önerilerini sunuyoruz. Meslek alanlarımız üzerinden Türkiye'nin gerçeklerini ortaya koyuyoruz. Çünkü sorunlarımızın, toplumun ve halkın sorunlarından ayrı tutulamayacağını da biliyoruz.

Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın tüm sonuçları mühendis kimliklerimizin yanı sıra, yurttaş kimliklerimiz ile bizi yakından ilgilendiriyor.

Bunun için meslek alanımıza ilişkin olarak oluşturduğumuz görüşlerimizin sonunda mutlaka kamuoyuna yönelik değerlendirmelerimiz, toplum ve kamu yararı doğrultusundaki önerilerimiz yer alıyor.

Biz biliyoruz: Sanayi, enerji, turizm, tarım, ulaşım, sağlık, çevre, eğitim, kent, kültür ve sanat politikaları bir arada gerçekleştirilmedikçe ve her birine eşdeğer önem verilmedikçe arzu ettiğimiz nitelikli yaşam gerçekleşmeyecektir.

Tamda bu nokta da son günlerde, kültür mozaiki olan Hatay ilimizin hemen güneyinde yer alan Suriye'de yaşanan ve Ortadoğu'yu kan gölüne çeviren emperyalist politikalarla söz etmek isterim.

Türkiye Ortadoğu'da emperyalizmin yönelimlerine uygun piyasacılıkla bütünleşmiş bir İslami model ülke olarak sahaya sürülmeye çalışılmakta, savaşın ve sömürünün içerisine çekilmek istenmektedir. AKP iktidarı, ülkemizi ve geleceğimizi emperyalizmin tüm dünya halklarına karşı çevirmiş olduğu silahına mermi olarak sürmektedir.

Ülkemizin duyarlı insanları olarak bölgemizin ve dünyanın ihtiyacını duyduğu barış için, emperyalizme ve politikalarına karşı net bir tutum almalıyız.

Değerli Meslektaşlarım,

Odamız, kurumsal yapısıyla, demokratik işleyişiyle, kadro anlayışıyla inandırıcı, ikna edici bir zemine oturmuştur. Bizlere düşen bu zemini daha da sağlamlaştırmak, üyelerimizden aldığımız güç ve mesleki demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğu ile ülkemizi ve mesleğimizi ilgilendiren sorunlara karşı mücadele etmek, çözümler üretmek ve geleceği kazanma azmimizi her ortamda dile getirmektir. Hatay şubemizin yeni hizmet binasının açılış töreni bizlere bu fırsatı sunmaktadır.

Yeni binamızın, Hatay Şubemize, meslektaşlarımıza mutluluk getirmesini, yeni umutlar yeşertmesini ve büyütmesini diliyor sizlerle birlikte yan yana olmanın onuru ile tüm katılımcıları Oda Yönetim Kurulumuz adına selamlıyorum.

5. Öğrenci Meclisi

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp

25 Şubat 2012

Değerli Arkadaşlarım,

Antalya'da gerçekleştirmekte olduğumuz 5. İMO öğrenci meclis toplantısına hoş geldiniz. Hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Odamızın ve ülkemizin geleceğini temsil eden siz sevgili genç arkadaşlarımızı mesleki ve toplumsal yaşama müdahale etme yolunda gösterdiğiniz irade için kutluyorum.

Odamızın öğrenci örgütlenmesinde yer almanız, örgütlü bir toplum yaratılması yolunda atılmış önemli adımlardan biridir.

Bizzat AKP iktidarı tarafından dillendirilen ve alt yapı çalışmaları uzunca bir zamandır sürdürülen “dindar nesil yetiştirme” stratejisi de gösteriyor ki, düzeyi ve boyutu ne olursa olsun “örgütlü olmak” geleceği kazanma yolunda en önemli direnç noktasıdır.

Bu strateji AKP'ye değil bizzat ABD emperyalizmine aittir ve “yeşil kuşak” olarak bilinir. Emperyalizmin ülkemizde ve Ortadoğu coğrafyasındaki yönelimleri “dindar bir kuşağın” üzerine inşa edilmiştir. Bu teslim alma dalgası püskürtmek için yapılabilecek tek şey “örgütlü olmaktır”. Bu anlamda, özelde Genç İMO, genelde tüm gençlik örgütlenmeleri ülkemiz, halkımız ve geleceğimiz için de kritik bir öneme sahiptir.

Sevgili Arkadaşlarım,

Odamız, yılların mücadele süzgeçlerinden geçerek bugünlere gelmiş ve mevcut durumda oldukça büyük mesleki ve toplumsal bir güce ulaşmıştır. Kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olan Odamız, uzun yıllar zor koşullar altında dar mekânlarda hizmet vermiştir.

Ancak geldiğimiz an itibariyle 26 şube 127 temsilciliğimiz bulunmakta ve 85 bini aşkın üyeye sahibiz. Odamızın yarattığı geleneğin yeni nesillere aktarılması mesleki ve toplumsal meselelere yaklaşım çizgisinin güçlenerek devam etmesi genç yüreklerle doğrudan ilgilidir.

Değerli Meclis Üyeleri,

İMO, meslek alanımızda ihtiyaç duyulan değişiklikleri kendi olanakları ve mevzuatın elverdiği oranda yapmaya çalışmaktadır. Odamızın ilgi alanları ve çalışmaları yasayla düzenlenmiştir. Yasalarla oluşturulan bir zeminin üzerinde hak ve özgürlükler mücadelesi yürütmeye çalışıyor, toplumsal sorumluluğu, kamusal hak ve çıkarları korumaya, sosyal politikaları savunmaya ve ilkelerimize ters uygulamalara muhalefet yapmaya gayret ediyoruz.

Odamız mesleki demokratik bir kitle örgütüdür ve mevcut yapısıyla muhalif bir karektere sahiptir. Meslek Odalarının sistemin ihtiyacını gidermek için kurulmuş olduğu gerçeği, muhalif bir yapı oluşturma iradesiyle çelişmiş, ancak 1970'li yıllardaki kadroların yoğun emeği, fedakârlığı ve politik netliği ile muhalif karakter pekişerek gelenekselleşmiş, ayırt edici bir özellik halini almıştır.

Sevgili Genç Arkadaşlarım,

Yeni liberal yönelim, kamunun tasfiyesi, kamusal alanın daraltılması, kamusal mal ve hizmet üretiminin azaltılması, hatta devletin hizmet üretiminden tamamen çekilmesi, sosyal devlet uygulamalarının terk edilmesi, yatırımların durma noktasına kadar gerilemesi, meslektaşlarımızın sağlıksız koşullarda, güvencesiz ve düşük ücretlerle çalıştırılması, mesleki nitelik kaybı gibi sonuçları açığa çıkartmakta, İMO'nun da mesleki-politik hattı ister istemez bunların karşıtlığıyla inşa edilmektedir.

Meslek alanımızın kamusal bir anlayış temelinde düzenlenmesi, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunlarına aklın ve bilimin önderliğinde çözümlerin getirilmesi noktasında mesleki sorumluluğumuzu yerine getirmeye çalışmaktayız.

Değerli Arkadaşlarım,

Bir örgütün geleceğinin nasıl şekilleneceği gençlik ayağının olup olmadığına, gençlerin örgüte nasıl baktığına, örgütle ilişkilerinin hangi düzeyde olduğuna bağlıdır.

Gençliğin dünya ve ülkemiz tarihinde oynadığı role bakıldığında, daha adil ve yaşanabilir bir düzen kurma perspektifi ile verilen mücadelelere önderlik ettiği, büyük bir toplumsal gücü harekete geçirebildiği, değiştirici ve dönüştürücü bir rol üstlendiği görülecektir. Bu salonda da aynı ışığı ve potansiyeli görebiliyor ve hissedebiliyorum.

genç İMO, mesleki hayata bir hazırlık okulu olmasının yanında esas olarak özerk, demokratik üniversite perspektifiyle, parasız, kamusal, nitelikli, anadilde, bilimsel ve demokratik bir eğitim için mücadele edenlerin, “gelecek biziz değiştireceğiz” diyenlerin biraraya geldiği bir yapılanmadır ve üyelerinin mücadelesiyle, emeğiyle büyümeye ve gelişmeye devam etmektedir.

Öğrenci üyelerimizin Öğrenci Meclisi’nin toplanmasına kadar uzanan örgütlenme süreci, demokrasi anlayışımızın bir ürünü ve demokrasinin vücut bulmasıdır. Bildiğiniz üzere örgütümüz 2007 yılı itibarıyla Öğrenci Üye Yönetmeliği ile birlikte İnşaat Mühendisliği öğrencilerinin örgütlenmesine hız verdi ve bugün geldiğimiz nokta yaklaşık 9.000 kişilik bir üye sayısına ulaştı. Elbette sayısal değer başarımızın göstergesi fakat bizim için aslolan örgütlülüğümüzün niteliğidir.

genç İMO’yu gezi, kulüp ve benzeri yapılarla bir tutmamak gerektiğini belirtmem gerek dahi yok. Elbette ki bu yapılar kendi alanlarında yararlı faaliyetlerde bulunmaktadır ancak genç-İMO tüm bu yapılardan farklı olarak, bağımsız, düşünen, karşı çıkabilen ve üretebilen beyinleri tarif eder. Genç-İMO üyesi öğrenci arkadaşlarımızın öğrenci meclisi öncesinde gerçekleştirdikleri sınıf ve üniversite temsilciliği seçimleri çok çekişmeli geçti, tatlı rekabetlerini keyifle izledik.

Bugün temsilci olmak için mücadele eden genç arkadaşlarımız mezun olduktan sonra İMO’nun tabanını oluşturacak kim bilir belki de yönetim kurullarında yer almak için mücadele edecek, Odamızın geleceğini devralacaklar.

Öğrenci Konseyine aday olacak arkadaşlarımızın da benzer şekilde öğrenci olmaktan kaynaklanan sorunlarının yanı sıra ülkemiz sorunlarına karşı da duyarlı olacaklarına inanıyoruz.

Sevgili Genç Arkadaşlarım,

İnanıyorum ki bugün burada sadece Öğrenci Konseyi’ni seçmeyeceksiniz, sorunlarınızı tartışacaksınız, Odamızın takipçisi, sorgulayıcısı olacağınızı dile getireceksiniz, üniversitelerinize ve geleceğinize sahip çıkacaksınız. Yaptığınız her şeyin, attığınız her adımın geleceğimizi kazanmak yolunda önemli bir role sahip olduğunu belirterek sizlere kolaylıklar diliyor, Yönetim Kurulumuz adına sevgilerimi sunuyorum. Aklınızın ve umudunuzun yolu açık olsun.

**Değerlendirmeler,
Görüşler,
Raporlar**

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan

“Türkiye’nin Deprem Gerçeği” Değerlendirmeleri*

Giriş

Bilindiği üzere 6235 sayılı TMMOB yasası gereği Türkiye’de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleki faaliyetlerde bulunabilmek için ihtisaslarına uygun bir odaya kaydolmak ve üyelik vasfını korumak zorundadırlar.

1954 yılında kurulan İnşaat Mühendisleri Odasının kayıtlı üye sayısı 75.000'lere ulaşmıştır. Kayıtlı üyelerimizin büyük bir kısmı proje bürolarında, şantiyelerde yapı denetim kuruluşlarında çalışmaktadır.

Bu bağlamda inşaat mühendisleri proje ve yapı üretim süreçlerinde birincil derecede öneme sahiptir.

Türkiye’nin Deprem Gerçeği

Türkiye’de yürürlükte bulunan “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmelik”e göre topraklarımızın %66’sı, nüfusumuzun %71’i, toplam belediyelerin %68’i (1900 adedi) 1. ve 2. derece deprem belgeleri içinde yer almaktadır. 3. ve 4. derece deprem bölgelerini de dikkate aldığımızda topraklarımızın yaklaşık %92’si deprem tehlikesi altında bulunmaktadır. Bu nedenle, can ve mal kayıplarının fazlalığı bakımından deprem, doğal afetler içinde önemli bir yere sahiptir.

1900’lü yıllardan bugüne kadar ülkemizde yaşanan depremlerde yaklaşık olarak 100.000 insanımız ölmüş, 250.000 insanımız yaralanmış, 600.000’den fazla yapımız da yıkılmış veya önemli ölçüde hasar almıştır.

Başbakanlık Proje Uygulama Biriminin 2000 yılı baz alınarak 2002 yılında hazırlanmış olduğu bir rapora göre; Ülkemizde bulunan konutların %62’sinin inşaat yapım ruhsatı bulunmakta, %38’nin ise inşaat yapım ruhsatı bulunmamaktadır. Yine yapılarımızın %33’nün yapı kullanma izin belgesi olmasına karşın, %67’sinin ise yapı kullanma izin belgesi bulunmamaktadır.

Yerleşmelerde yapılaşma ve planlama süreçlerinde Depreme duyarlı bir yaklaşım var mı?

Türkiye’de mevcut yapı stokunun durumu, can ve mal güvenliği açısından büyük bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Yakın geçmişte yaşamış olduğumuz depremler ve zaman zaman karşılaştığımız diğer doğal olayların acı sonuçları bu savımızın temel gerekçesini oluşturmaktadır.

1950 sonrası dönemde Türkiye’de yaşanan hızlı kentleşme ve sanayileşme süreci, özellikle büyük kentlerimizde bulunan yapıların %60’ının imar yasası dışında tamamen kaçak olarak ortaya çıkmasına neden olmuştur. 1980’li yıllara kadar büyük kentlerde daha çok barınma amaçlı fakat yasadışı olarak yapılan gecekondular, 1980 sonrası dönemde daha çok rant odaklı olarak üretilmiştir. Bu döneme kadar özel mülk sahibine, yapsatçıya, küçük girişimci ve gecekondulara sahiplerine bırakılan kentsel rantlara daha sonrası dönemde sermaye sahipleri ve arsa mafyası da talip olmuştur. Bu dönemde kaçak yapılaşma nitelik değiştirmiş, tek katlı gecekondular çok katlı yapılara dönüşmüştür.

* Bu rapor 41. Dönem sonunda, Çalışma Raporu baskıya gönderildikten sonra hazırlanmıştır.

Kaçak yapılaşma ticaret ve sanayi yapılarından, tarım ve turizm yapılarına kadar tüm sektörlerde yaygınlaşmıştır. Kent çevreleri, kıyı alanları, tarım ve orman alanlarıyla birlikte su havzaları da işgal edilerek çok katlı yapılardan oluşan kaçak kent parçacıkları ortaya çıkmıştır. Kaçak yapılaşma, kamu arazilerini işgal ederek satanlar için haksız ve kayıt dışı bir kazanca dönüşmüştür.

Sürekli olarak gündeme getirilen ve uygulamaya konan gecekondular, bir yandan varolan gecekonduları yasal hale getirirken, diğer yandan da planlı alanlarda ruhsat alarak üretilen yapıların imar mevzuatına aykırı olarak üretilmesi gibi bir alışkanlık doğurmuştur. İmar aflarıyla yasallaştırılan kaçak yapı stokunun, kentlerimizde doğal afet ve deprem açısından büyük risk alanları oluşturduğu da bilinen bir gerçektir.

Getirilen imar afları kentsel alanlarda imarlı ve imarsız; yapılaşma sürecinde de ruhsatlandırılmış ve ruhsatsız olmak üzere denetimsiz, güvensiz, mühendislik hizmeti almayan bir yapı stokunun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Planlama süreçlerinde, yerleşme alanlarında üretilen yapıların depremle ilişkisi sürekli olarak göz ardı edilmiştir.

Bir deprem sonrası, bir sel baskını veya heyelan sonrası her zaman Dünya Bankası'nın kapısı çalınmıştır. Ortada bir yanlışlığın olduğu, her doğal olaydan sonra bir kez daha anlaşılmıştır.

Ortaya çıkan can ve mal kayıplarının nedeni zaman zaman sesli olarak sorulsa da, gereği yapılmamıştır. Bu bağlamda iki temel sorun karşımıza çıkmaktadır.

1. Türkiye'de afet ve deprem gerçeğine ve yürürlükte bulunan yasalara rağmen; yasa, yönetmelik ve plan hükümlerine aykırı yapılaşma sürekli olarak var olmuştur.
2. Kaçak ve mühendislik hizmeti görmeden, veya plan ve projelere aykırı olarak üretilen yapıların oluşturduğu kentlerimizin, deprem ve benzeri olaylara karşı can ve mal güvenliğini sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Yerleşme ve yapılaşma planları genel olarak ülke ölçeğinde, bölge ölçeğinde ve kent ölçeğinde yapılan bir planlamanın sonucu olarak değil de proje ve bina ölçeğinde bir anlayışın ortaya çıkarıldığı fiziksel büyüklükler olarak şekillenmiştir.

Bu nedenlerle, mevcut arazi kullanım kararları ve bütünlüklü bir plan hükümlerinin yok sayılmasına neden olan eksikliklerin yasal, kurumsal, ekonomik, kültürel ve sosyal boyutlarının bir kez daha incelenmesi gerekmektedir.

Yüksek Riskli Yapı ve Kentsel Dokular, Mevcut Yapı Stokumuzun Durumu

1984 yılında yapılan bina sayımında 8 milyon hane 5 milyon bina varken, hane ve bina sayısı 2000 yılında % 60~70 mertebesinde artmıştır. Bu sayı nüfus artışı nedeniyle ihtiyaç duyulan ölçüde bir artış değil, ülkemizin şehirleşmesiyle ilgili bir sonuçtur. Türkiye gittikçe şehirleşen buna karşın nüfus artış oranı azalan bir ülke konumundadır.

Başka bir ifadeyle de şehirleşme, Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu yerlere doğru büyük bir hızla devam etmektedir.

Üretilen yapıların %80'i konut, diğerleri de okullar, resmi binalar, spor tesisleri ve benzeri yapılarıdır.

Son 25 yılda üretilen bina sayısı, 25 yıl öncesine kadar üretilen toplam bina sayısından fazladır. Bu yapıların çoğunluğu barınma amaçlı olarak kullanılan konut türü yapılarıdır.

Üretilen yapılara, yapı sistemleri açısından bakıldığında da bu yapıların önemli bir kısmının betonarme ve yığma yapı olduğu görülmektedir. Çelik malzemesi ile üretilen konut nitelikli yapı, yok denecek kadar azdır. Daha çok sanayi türü yapılar çelik malzemesi kullanılarak üretilmişlerdir.

1999 Gölçük depremine bir göz atacak olursak, bugüne kadar karşılaşılan depremlere göre en fazla hasara uğrayan yerlerin başında gelmektedir. Gerek yıkılan bina oranları açısından, gerek kaybettiğimiz insan sayısı bakımından dünyada yaşananlara göre oldukça ağır sonuçlar doğur-

muştur. Gölçük'te oturan insanların yaklaşık olarak %4'ü hayatını kaybetmiştir. Binaların %15'i yıkılmış veya son derece ağır hasar görmüştür.

Betonarme binaları gördükleri hasar ölçüsünde değerlendirdiğimizde, daha çok 4 kat ve üzeri yapıların hasar aldıkları görülmektedir. Ayrıca yapım yılı olarak 1980-90 ve 1990 sonrası dönemde üretilen yapıların önemli ölçüde hasar aldıkları izlenmiştir.

İnsanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal yaşamla birlikte insan etkinliğini durduran veya kesintiye uğratan, toplumları etkileyen doğal, teknolojik veya insan yapısı kökenli olaylara “afet” diyoruz. Teknolojik veya doğa kökenli bir olayın afet sonucunu doğurması için, insan faaliyetini önemli ölçüde etkilemesi gerekir. Kısaca afet; bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçlar olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'de 1900 ile 2000 yılları arasında hasar yapıcı nitelikte 150'den fazla deprem olmuş, çeşitli zamanlarda su baskınları, çığ düşmesi ve heyelanlar nedeniyle binlerce insanımız kaybedilmiş, önemli ölçüde mal kayıpları da ortaya çıkmıştır.

Bu depremlerde 100 bin mertebesinde insanımız hayatını kaybetmiştir. 600 bin kadar yapımızın yıkıldığı veya ağır ölçüde hasar gördüğü de bilinmektedir. Ortalama 7 ayda bir, hasar yapan depremlerin olduğunu, her yıl 6000 yapımızın yıkıldığı, 1000 yurttaşımızın da canından olduğunu söylemek mümkündür.

1999 yılında yaşadığımız depremde (17 Ağustos) ortaya çıkan can kaybı resmi rakamlara göre 17.479, yaralı sayısı ise 43.953'tür. Ağır hasar gören konut sayısı 66.441, iş yerinin ise 10.901 olduğu kayıtlara geçmiştir.

Yine 1967 Adapazarı depremi, 1971 Bingöl depremi, 1983 Erzurum depremi, 1992 Erzincan depremi, 1995 Dinar depremi, 1998 Adana Ceyhan Depremi, 1999 Gölçük ve Düzce depremleri ve 2003 yılı Bingöl depremi yapı stokumuzun depreme karşı güvenli olmadıklarını açıklıkla ortaya koymuştur.

Risk Tanımı

Yerleşme alanlarında doğal ve insan yapımı kaynaklı tehlikelerin; insanlara, hizmet üretimine ve üretim sürecine, özel ve kamu tesisi yapılarına verebileceği etkinin tahmin edilmesi risk konusu olarak gündeme gelmektedir.

Olası bir deprem, afet ya da toplumsal krizde, zamanında ve etkin bir müdahale ile varolan potansiyelin doğru bir biçimde kullanılması için, kentsel alanlarımızda, özellikle orta ölçekli ve büyük kentlerimizde mevcut durumun değerlendirilerek risklerin belirlenmesi gerekmektedir.

Bu noktadan hareketle “risk sektörlerinin” ve “risk yönetiminin” geliştirilmesi gerekmektedir.

- Kentsel dokudaki riskler,
- Uygun olmayan arazi kullanımları ile ilgili riskler,
- Yetersiz açık alan riskleri,
- Tehlikeli maddelerden kaynaklanan riskler,
- Tarihi ve kültürel mirasla ilgili riskler,
- Yaşam hatları ve ilişkili riskler,
- Bina stoklarındaki riskler,

Söz konusu risk sektörlerinin kapsamı ve amacıyla birlikte, risklerin hangi yöntemle belirleneceği ve bu risklerin yönetiminde kimlerin sorumlu olduklarının tanımlanması gerekmektedir.

Deprem riskinin azaltılması konusunda, hangi kentte olursa olsun ilk önce mevcut tehlike ve risklerin belirlenmesi, daha sonra azaltılması, kısaca deprem güvenliği olan yapılaşmanın sağlanması gerekmektedir. Sağlıklı bir yapı üretim düzeninin kurulması ve bu üretimin gerçekleştirilmesinde temel yaklaşım bu olmak durumundadır.

İkinci yöntem, mevcut riskin azaltılması, yani varolan yapı stokunun yenilenmesi veya güçlendirilmesidir. Üçüncü yöntem ise sigortalama yoluyla mali riskin transfer edilmesidir.

Kentlerimizde tehlike yaratacak alanlardaki mevcut yapı stokunun risk faktörü oldukça fazladır.

Bu alanlar;

- a- Heyelan tehlikesi,
- b- Tsunami tehlikesi,
- c- Dere yatakları ve Vadi tabanları, (su baskınları)
- d- Sıvılaşma tehlikesi,
- e- İnsan yapımı kaynaklı tehlikeler –teknolojik, parlayıcı ve patlayıcı tehlikesi olan alanlardır.

Türkiye, dünyanın afetle karşı karşıya kalabilecek önemli coğrafi risk alanlarından birisi olarak gündemdeki yerini korumaktadır.

Öte yandan ülkemizde;

- Dönemsel depremler ve yan etkileri genel olarak büyük olmaktadır.
- Son derece düşük standartta, denetimsiz, mühendislik hizmeti almayan kaçak yapı stoku oldukça fazladır.
- Projeler, mühendislik kurallarına uygun olarak yapılmamış daha çok, ruhsat almanın eki ve formalitesi haline dönüşmüştür.
- Taşıyıcı sistemi ile oynanan yapılar hiçte az değildir.
- Doğal bir olayla karşılaşmadan, kendiliğinden yıkılan yapılarımız mevcuttur.
- Denetlenmeyen, bir bütünlükten yoksun imar, yapılaşma ve kullanım biçimleri vardır.
- Kent içlerinde yüksek tehlike gösteren konumlarda bulunan kamu kullanım alanları (Acil Durum Görevlisi eksikliği) vardır.
- Konut alanlarıyla iç içe olan tehlikeli, yanıcı, patlayıcı, kirletici maddeleri işleten, depolayan yerler vardır.
- Olabilecek kayıplarla orantılı önlemlerin alınmasını sağlayacak kurumsal ve toplumsal bilinç yoksunluğu vardır.

1999 Depremlerinin Ortaya Çıkardıkları

1999 Gölcük ve Düzce depremlerinden sonra hazırlanan çeşitli raporlar, ülkemizde bulunan konut probleminin sayısal olmaktan çok, kalite problemine dönüşmüş olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle “imar aflarıyla” yasallaştırılan kaçak yapı stokunun, kentlerimizde doğal afet ve deprem açısından büyük risk alanları oluşturduğu da bilinen bir gerçektir. Ayrıca, orman alanları üzerine kurulan lüks konut alanları, Üniversite kampusları, tarım arazileri üzerine kurulan sanayi, yapılaşmaya kapalı olan kıyı alanlarına yapılan turizm tesisleri, kent merkezlerinde yapılan kaçak ticaret merkezleri, tapu kaydında “inşaat yapılamaz” hükmü olan, buna karşın imar hukuku açısından bir dizi skandal yaratılarak yapımı tamamlanan, aynı zamanda yasal olarak yıkılması kesinleşen gökdelenler ve benzeri kaçak yapılar, yapı kültürü açısından toplumda ortaya çıkan yozlaşmaya önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

1999 Gölcük ve Düzce depremleri sadece ruhsatsız (kaçak) ve ruhsata aykırı yapıların hasar gördüğü bir deprem olarak değil, ruhsatlı ve yapı kullanma izni olan bir çok yapının da önemli ölçüde hasar aldığı bir deprem olarak da tarihe geçmiştir.

Dünden Bugüne Yapı Denetimi

Ülkemizde, 1930 yılında yürürlüğe giren 1580 sayılı “Belediye Kanunu” ve “Umumi Hıfzısıhha

Kanunu”, 1933 yılında yürürlüğe giren “Belediye Yapı ve Yollar Kanunu”, 1944 yılında yürürlüğe giren “Yer Sarsıntılarında Evvel ve Sonra Alınacak Tedbirler Hakkında Kanun”, 1948 yılında yürürlüğe giren “Bina Yapımı Teşvik Kanunu” gibi düzenlemelerle yapılaşmaların denetimi sağlanmaya çalışılmıştır.

Ancak 1950 sonrası yaşanan hızlı göçlerin yanı sıra, plansız ve programsız sanayileşme eğilimleri, kaçak yapı ve çarpık kentleşmeyi hızlı bir şekilde artırmıştır. 1956 yılında Belediye sınırları ve mücavir alanlarda yerleşme ve yapılaşmaları bir planlama bütünlüğü içerisinde ele almak amacıyla, 6785 sayılı “İmar Kanunu” yürürlüğe girmiştir. Ülkemizin konut, yerleşme, sanayileşme ve yapılaşma süreçlerini daha etkili bir şekilde yönlendirmek ve denetlemek amacıyla 1958 yılında İmar ve İskan Bakanlığı kurulmuş, buna rağmen hızlı ve çarpık kentleşme, denetimsiz ve kaçak yapılaşma hızla artmıştır.

1972 yılında, 1605 sayılı yasa ile 6785 sayılı imar yasası’nın kapsamı; Metropol kentler, bölge ve alt bölge planları kavramını da getirecek şekilde genişletilmiştir. Ancak bu süreçte de hızlı ve çarpık kentleşme, denetimsiz ve kaçak yapılaşma devam etmiştir. 1980 sonrası dönemde ise fiziksel planlama süreçlerinin merkezi yönetimin yönlendirmesi çerçevesinde gelişemeyeceği anlayışıyla, İmar planlama yetkisi “yerel yönetimlere” bırakılmıştır.

İmar Afları ve Denetimsizlik

İmar afları, imar uygulamalarının her zaman ayrılmaz bir parçası olmuştur. 1950 sonrası dönemde, imarla ilgili yasaların yok sayılması kaçak yapılaşmanın artmasının önemli bir nedeni olmuştur. Bu tür kaçak olarak yapılan yapılara yasallık sağlamak için “imar affı” kavramı gündeme getirilmiştir. Yasalara aykırı olarak üretilen yapıların “imar aflarıyla” bağışlanması ile kaçak yapıların/yapılaşmanın yasallaşması sağlanmıştır. İmar afları, kentte oluşan rantların haksız bir şekilde birilerine transfer edilmesine, aynı zamanda yasadışı ve hukuksuz bir yapı kültürünün ortaya çıkmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

Getirilen imar afları, kentsel alanlarda imarlı ve imarsız, yapılaşma sürecinde de ruhsatlı ve ruhsatsız olmak üzere denetimsiz, mühendislik hizmeti almayan, son nitelişsiz bir yapı stokunun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

1985 yılında, 3194 sayılı imar yasası çıkarılmış, bir yıl sonra çıkarılan 2981 sayılı “imar affı” yasasıyla da ıslah imar planları kapsamındaki uygulamalar yoğun olarak yaşama geçirilmiş ve kentlerin biçimlenmesinde etkin olmuştur. Yine 1986–1988 yılları arasında 3290, 3366 ve 3414 sayılı yasalarla af kapsamı genişletilerek, bu tür yapıların aynı zamanda alt yapı hizmetlerinden yararlanmasına da kolaylıklar getirilmiştir.

Günümüzde Uygulanan Yapı Denetimi

3194 sayılı İmar Yasası, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların plan, proje, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun gelişmesini sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.

3194 sayılı İmar Yasası’nda, yapı denetiminin birinci unsuru olan proje denetimi yerel yönetimlere (valilik, belediye ve ruhsat vermeye yetkili idareler), ikinci aşamada ise yapıların denetimi fenni mesul (teknik uygulama sorumlusu) olarak adlandırılan ve serbest çalışan mühendis ve mimarlara bırakılmıştır.

Bu yasa bugün 4708 sayılı yasa kapsamı dışında kalan 62 ilde uygulanmaktadır. Zaman zaman Meslek Odaları ile yerel yönetimler arasında imzalanan protokoller çerçevesinde, proje denetim işlerine Meslek Odaları da katılmışlardır.

3194 sayılı yasa kapsamında yapım sürecinin denetlenmesine katılan Mühendis ve Mimarlar sadece diploma şartı aranmıştır. Bu sürece katılan meslek insanların sicillerinin tutulması, denetlenmeleri, mesleki yetkinliklerinin olup olmadığı konularında herhangi bir kriter aranmamıştır. Sorumlulukları ve yetkileri açık olmayan ve ücretlerini yapı sahibinden alan bu kişiler, formalitenin tamamlanması için ruhsat almanın bir eki olarak imzalarını kullanmışlardır. Ayrıca,

birçok yerel yönetimde mühendis ve mimarın bulunmaması, bulunsa bile gerekli mesleki yeterliliğe sahip olmamaları, etkin ve nitelikli bir proje ve yapı denetiminin yapılamamasına neden olmuştur.

Yapı sahiplerinin yeterli bilgi ve bilince sahip olmaması nedeniyle, yapı güvenliği konusunda toplumsal bir talep ve baskının oluşması da sağlanamamıştır. Sonuç olarak ne yapı projeleri, ne de yapı üretim süreci (yapılar) yeterli düzeyde denetlenememiştir. Ne yazık ki bu anlayış bugünde büyük ölçüde devam etmektedir.

Yaşamış olduğumuz depremlerde kamu yapılarının önemli ölçüde hasar aldıkları ve yıkıldıkları düşünüldüğünde, bu yapılarda da ciddi bir denetim probleminin olduğu açıklıkla ifade edilebilir.

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun

1999 depremlerinin ortaya çıkardığı can ve mal kayıpları, yeni ve etkili bir yapı denetim sisteminin kurulmasını da zorunlu kılmıştır. Bu amaçla çıkarılan ve yürürlüğe konulan 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğü kısa bir süre sonra durdurulmuştur. Öte yandan, Mühendis ve mimarlarda belli bir mesleki yeterlilik aramak üzere çıkarılan ve bu yeterliliğin meslek odaları tarafından belgelendirilmesini sağlayacak olan 601 sayılı Kanun Hükmünde Kararname de ne yazık ki yürürlükten kaldırılmıştır.

2001 yılının Haziran ayında çıkarılan 4708 sayılı Yapı Denetim Yasası 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre çok daha zayıf içerikli bir yasa olarak 19 pilot ilde uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.

“Bu kanunun amacı; can ve mal güvenliğini sağlamak üzere, imar planına, fen, sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapı üretilmesi için proje ve yapı denetimini sağlamak ve yapı denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. “

Kanun, 3194 sayılı İmar Kanununun 26.ncı maddesinde belirtilen kamu yapı ve tesisleri ile, 27.nci maddede belirtilen ruhsata tabi olmayan yapıların dışında kalan belediye ve mücavir olan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak yapıların denetimini kapsamaktadır. Ayrıca, bodrum kat hariç tek parselde bulunan ve 200 m²'yi geçmeyen iki katlı müstakil yapılar da 4708 sayılı yasa kapsamı dışında bırakılmıştır.

4708 sayılı Kanuna göre, 12 yılını dolduran mühendis ve mimarlar Bayındırlık ve İskan Bakanlığına başvurarak “denetçi” belgesi almaktadırlar. Bakanlık, kendisine sunulmuş olan dosya üzerinden gerekli incelemeyi yapmakta, mesleki yeterlilik ve mesleki etik konusunda herhangi bir belge istememektedir. 12 yıl herhangi bir kuruluştaki dosya incelemesi yapan bir mühendis veya mimar, “proje denetçi belgesi” alabilmektedir. Bu belgelerin süresi beş yıldır.

İfade etmek gerekir ki; gerek can ve mal güvenliğinin sağlanması, gerekse çağdaş nitelikli yaşanabilir bir çevre ve yapı üretiminin gerçekleştirilmesi için kapsamlı bir yapı denetimine her zaman ihtiyaç vardır. Ancak, 4708 sayılı yasa bir dizi eksiklikle dolu olarak ve “birilerine karşı olarak” çıkarılmıştır. Oysa başta bakanlıklar ve TBMM olmak üzere hiçbir kurumun bir diğer kurumu dışlama gibi bir lüksü olmamalıdır.

Bu yasanın çıkarıldığı süreçlerde de ifade ettiğimiz gibi, 3194 sayılı yasanın ruhsat verilme evresindeki “imzacılık anlayışı” 4708 sayılı yasa için de geçerlidir. Birçok yapı denetim kuruluşu tarafından denetim işi, denetim hizmet bedeli olan yapı maliyetinin %3’ü, %50-%70 aralığında indirim yapılarak üstlenilmektedir. Hizmet bedelinin önemli ölçüde düşürülmüş olması, etkili bir yapı denetimin yapılmasını önlediği gibi, haksız rekabeti de doğurmaktadır. İşini doğru yapmaya çalışan birçok yapı denetim kuruluşu, ne yazık ki haksız rekabet karşısında mağdur duruma düşmektedir.

4708 sayılı yasanın yapı üretim sürecinde bir şantiye şefinin bulundurulmasına zorunluluk getirmemiş olması büyük bir eksiklikti. Odamız 5 Şubat 2008 tarihinde çıkarılan “Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliğini” ile bu eksikliğin giderileceğini düşünürken, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yayınlanan bir genelge, sorunu çözülemez bir noktaya getirmiştir. Bu uygulama ile inşaat üretim sürecinde yeni bir “imzacılık” anlayışı kurumsallaşmıştır. Yapı üretiminin

ve denetiminin okulu olarak bildiğimiz Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, “Şantiye Şefinin” ne olduğunu, ne yapması gerektiğini bir kez daha gözden geçirmek zorundadır.

Bazı belediyelerin mühendis ve mimarlardan proje denetiminin olmazsa olmazlarından olan “Proje Müellifi Sicil Durum Belgesi”ni istememesi; mesleğini yapıp yapmadığı belli olmayan, sadece diplomasını kullanarak imzacılık yapmaya hevesli bazı mühendis ve mimarların “haksız rekabete” soyunmalarına neden olmaktadır. Gerek proje yapan, gerekse şantiye şefliği yapmak isteyen mühendis ve mimarların mesleki kısıtlılıklarının olup olmadığının belgelendirilmesi önemli ve gerekmektedir. Bu belgeyi düzenleyecek olan kuruluş da açıktır ki bütün dünyada olduğu gibi bizde de Meslek Odaları’dır.

4708 Sayılı Kanuna İlişkin Değişiklik Önerilerimiz

Yapı denetim uygulamasının geçtiğimiz dokuz yıl içinde yürürlükte olduğu sınırlı alanda dahi olsa, yapı güvenliği sorununda olumlu bir gelişmeyi sağladığı söylenebilir. Ancak yukarıdaki tespitler ışığında yasal, yönetsel ve uygulamaya dönük olarak köklü değişikliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda;

- Yasanın 19 ile sınırlı olarak uygulanması, topraklarının büyük bölümü deprem kuşağında bulunan bir ülke için kabul edilemez bir durumdur. “Pilot uygulama” adı altında iki farklı sistem uygulanmaktadır. Depremselliği aynı, yaşam koşulları aynı, sorunları aynı olan coğrafyada, iki farklı sistemin varlığı, anlaşılması ve anlatılması imkânsız olan, dünyadaki tek örnektir. Yapı denetim uygulaması bütün ülkeye yaygınlaştırılmalıdır.
- Bütün kamu yapıları yasa kapsamına alınmalıdır.
- Yapı denetçileri, mesleki eğitim ve sınav başarısından sonra sertifikalandırılmalıdır. Meslek odalarına bu konuda belirleyici bir rol verilmelidir.
- Yapı denetim kuruluşlarının denetimi ve ceza sisteminde halen uygulanmakta olan yöntem sorunludur. Kapatma yerine sistemin daha doğru işleyişini sağlayacak para cezaları vb. yaptırımlar uygulanmalıdır.
- Müteahhit tanımı ve sorumlulukları üzerindeki belirsizlik varlığını korumaktadır. Yapı müteahhitleri müteahhitlik hizmetinden dolayı gelir elde eden kurumsal yapılar olmaktan ziyade, o yapının rantını elde etmek üzere şekillenmiş geçici organizasyonlar niteliğindedir. Dolayısıyla teknik kurumsallaşması ve kadrolaşması mümkün olamamaktadır. Yapı üretimi düzeninin asli öğelerinden olan müteahhitlik kurumu meslekten olmayanlara kapatılmalıdır.
- Gerek yapılar için, gerekse yapı üretim sürecinde bulunan ve sorumluluk üstlenenler için, “Mali Sorumluluk Sigortası” ve “Mesleki Sorumluluk Sigortası” mevcut değildir. Bu durum tüketici ile teknik elemanları güvence dışı bırakmaktadır. Yapı denetim uygulamasını sağlam bir zemine oturtacak yapı sigortası ve mesleki sorumluluk sigortası sistemine geçilmelidir.
- Yapı denetim uygulamasını yönlendiren kararlar, sistemin bütün öğelerinin yer alacağı süreçlerde oluşturulmalıdır.
- Denetim ücretlerinde haksız rekabet önlenmeli ve denetimin “kamu yararı” niteliğine uyumlu bir model geliştirilmelidir.
- Bugünkü gevşek sertifikalama sonra da cezalandırma yoluyla belirli bir kaliteye ulaşma yönteminin başarısız kaldığı ortadadır. Bir kamu görevi yerine getiren Yapı denetim kuruluşlarının güvenilen, saygı gösterilen kurumlar olmasını sağlayabilmek için yetkilendirilmelerine ilişkin koşulların doğru düzenlenmesi gerekmektedir.
- Ticari yanı ağır basan zoraki çok elemanlı, hantal yapılı, mali açıdan çok külfetli şirket modeli yerine; üstün mesleki ve ahlaki niteliklere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı bir Yapı Denetim Uygulaması modeli geliştirilmelidir.
- Yapı denetimi konusu, bütünü itibarıyla bir “meslek değil”, bir meslek insanının yani mühendis ve mimarın yapması gereken bir faaliyet alanı olarak kabul edilmelidir.

- Yapı denetim sisteminde yaşanan birçok sorunun temelinde denetim mühendis ve mimarlarının belgelendirilmesi ve sertifikalandırılmasında uygulanan yöntem yanlışlığı yatmaktadır. 12 yılını doldurmuş tüm mühendis ve mimarlara herhangi bir bilgi ve deneyim sahibi olup olmadığı sınınamadan Denetçi Belgesi verilebilmektedir. Bu durum gerek proje, gerekse yapı denetiminin gerçek anlamda yapılma şartını ortadan kaldırmaktadır. Yapı üretim sürecinde bulunan meslek insanlarının sertifikalı olması, meslek içi eğitim seminerlerine ve kurslarına katılmalarının zorunlu olması, sistemin sağlıklı işlemesi açısından son derece önemlidir. Denetçilerin belgelendirmesi ve sicillerinin tutulması işi meslek odaları ile koordineli olarak yürütülmelidir.
- Denetçilik konusu bugün için işin gereğini yerine getirmeden öteye emeklilere ikinci bir iş, ikinci bir emeklilik ücreti sağlayan bir mekanizmaya dönüşmüştür. 1999 depremleri sonrası çıkarılan ve sonradan yürürlükten kaldırılan 601 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin içeriği ve önemi bir kez daha hatırlanmalıdır.
- Laboratuvarların çalışmaları denetlenememektedir. Kamu kuruluşlarına ait laboratuvarların hizmet vermesinin engellenmesi, az sayıdaki laboratuvarın kalitelerinin artmasını sağlamamış, tam tersi bir etki yaratmıştır.
- İlgili yasaya göre yapı denetim kuruluşlarının yapı sahipleri tarafından belirlenmesi gerekirken, uygulamada yapı denetim kuruluşları müteahhitler ile yüz yüze gelmekte, bu durum haksız rekabet koşullarına neden olmakta, ilgili yasa ve yönetmelikler daha işin başında devre dışı kalmaktadır.
- TOKİ, KİPTAŞ ve benzeri kuruluşların inşaatlarının denetimi yapı denetim sistemi içersine dahil edilmelidir.
- 5 Şubat 2008 tarihli Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği ile getirilen yapılarda şantiye şefi bulundurma zorunluluğu teknik ve bilimsel kurallara dayandırılmadığı için doğru uygulanamamaktadır. Bir mühendisin 30.000 m² sınırına kadar birçok işin şantiye şefliğini üstlenebilmesi “imzacılık” olarak adlandırdığımız bir sistemi özendirilmektedir.

Yapı denetim sisteminin tam anlamıyla işlerliğe kavuşturulması, deprem güvenli yapı üretiminin güvencesi olacaktır. Bu bağlamda Depreme karşı mevzuat değişikliği talebinin odak noktasında Yapı Denetim Yasası bulunmaktadır.

AB Standartları ve Kentsel Gelişme

Avrupa Mekânsal Gelişim Perspektifi ve ilgili AB karar ve hedef belgelerinde belirtildiği gibi, AB'nin sürdürülebilir kentsel gelişme ve yenileme için dört hedefine bağlı kalmayı zorunlu görmektedir. Bunlar,

- Kasaba ve kentlerdeki ekonomik gelişmişlik ve istihdam olanaklarını artırmak,
- Kentsel alanlarda eşitlik ve sosyal katılımı özendirmek,
- Kentsel çevreyi korumak ve iyileştirmek
- İyi yönetişime ve yerelin güçlendirilmesine katkıda bulunmak.

Öte yandan, bütüncül ve koordineli bir kentsel yenileşmeyi sağlamak ve stratejik planlama ve program geliştirmek için görülebilir bir kapasitenin oluşturulması gerekliliğine vurgu yapılmaktadır.

- Geniş ve bir dizi paydaş tarafından paylaşılan bir vizyonun değişik düzeylerde geliştirilmesi, (Büyükşehir, ilçe ve mahalle).
- Belirlenmiş olan vizyonun gerçekleşmesi için başarılması gereken stratejik hedeflerin saptanması,
- Bir dizi kamu, özel ve gönüllü/toplum sektörü paydaşının katılımını garantilemek için ortaklık çalışmasının yapılması,

- Türkiye’de bulunan kentleri deprem güvenli bir noktaya çekmek için kentsel dokuları iyileştirmek, milyonlarca yurttaşın taahhüt ve yatırımlarını güvence altına alarak, toplum tabanlı bir yenileşme yaklaşımının geliştirilmesi,
- Stratejik hedefleri gerçekleştirecek proje gruplarının oluşturulması,
- Proje geliştirip, gerçekleştirilmesini sağlamak için, yüksek nitelikli kentsel gelişim proje yönetiminin oluşturulması,
- Gelecek 20 yıl boyunca gerekli olan büyük miktardaki inşaat çalışmalarının, kamu yönetici ve yetkilileri tarafından, saydam ve hesap verebilir bir biçimde ihale edilmesi,
- Neyin yapılabilir, nelerin yapılamaz olduğunu belirleyip, sonra da deneyimleri kurumsallaştırarak yeni program ve proje gerçekleştirilmesi gibi konuları izleme ve değerlendirme kapasitesinin geliştirilmesi, bağlamında değerlendirme yapılmaktadır.

Ülkemizin Depremselliği

İstanbul’un Depreme Hazırlanması Çalışmaları

Bugüne kadar, İstanbul’un yenilenmesine ve deprem güvenli olmasına yönelik yapılan “stratejik” öneme sahip çalışmalara baktığımızda;

- İstanbul’un karşı karşıya kaldığı deprem tehlikesinin belirlenmesini sağlayan JİCA çalışması, (2001)
- İstanbul’un deprem riskini azaltmaya yönelik olarak yeni karar ve önerileri ortaya koyan İstanbul Deprem Master Planı, (2003)
- İstanbul’da mahalle ölçeğinde yapılacak yenileme çalışmalarına yönelik olarak “İstanbul Mahalle Yenileştirme Stratejisi ve Yatırım Programı” çalışması- Kentsel Dönüşüm/ Yenileştirme (2003)
- 1.Deprem Şurası çalışmaları ve dökümanları (2004)

görebiliriz.

Japonya İşbirliği Kurumu (JİCA) tarafından finanse edilen çalışmada, bir deprem olması durumunda yapılması gerekli acil önlemlerin altı çizilmiştir.

- Acil durumlar için ulaşımın sağlanması,
- Deprem sonrası toplanma alanlarının belirlenmesi,
- İstanbul’un öncelikli deprem riski taşıyan ilçelerine yönelik bir duyarlılığın oluşturulması,
- İstanbul’da bulunan 725.000 yapıdan 60.000’i (%8,2)’sinin ağır hasar, 70.000’nin (%9,5) orta hasar göreceği,
- 8.832.000 toplam nüfusa sahip İstanbul’da yaşanacak bir depremde, 87.000 kişinin öleceği (%1), 135.000 kişinin ağır yaralanacağı ifade edilmektedir. Oysa İstanbul’un nüfusu 12 milyon aştığı gibi, 1.400.000’ne ulaşan bir yapı stokuna sahip olduğu da bilinen bir gerçektir.

Kentlerimizde Bulunan Yapı Stokunun Durumu

- Kentlerimizde bulunan yapıların çoğunluğu kaçak ve denetimsiz olarak yapılmıştır.
- Deniz kıyıları, dolgu alanları, dere yatakları ve çevresi ciddi bir riskle karşı karşıyadır.
- Kentlerimizdeki benzin istasyonları, yanıcı, zehirleyici ve kirletici maddelerin işlendiği, depolandığı ve dağıtıldığı yerlerde ciddi bir denetimsizlik vardır. Bu tür aktiviteler çoğu kez iskan alanlarıyla iç içedir.
- Varolan yapı stokunun büyük çoğunluğu, deprem yönetmelikleri dikkate alınarak yapılmamıştır. Yapılar ya mühendislik hizmeti olmadan üretilmiştir ya da yeterli düzeyde mühendislik hizmeti almamıştır.

- Binaların güçlendirilmesine ilişkin yeterli ve kurumsal ölçekteki bilgiler son derece yetersizdir.
- Okullar, hastaneler, itfaiye binaları, köprüler ve diğer kamu binalarının deprem güvenlikleri son derece azdır. Bu yapılar büyük bir risk taşımaktadır.
- Tarihi yarımada da bulunan ve korunması gereken yapılarla birlikte, diğer yerlerde bulunan tarihi ve kültürel yapılar büyük bir risk altındadır.
- Deprem anı ve sonrasında yara sarma anlayışı yerine, zarar azaltmaya yönelik risk yönetiminin oluşturulmasına önemli ölçüde ihtiyaç vardır.
- Sanayi ve ticaret yapıları, endüstri tesisleri, toplu insanların çalıştığı iş yerleri önemli deprem riski taşımaktadır.

Proje ve Yapı Üretiminde Karşılaşılan Sorunlar

2008 yılında Yapı Denetim kuruluşlarından İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'ne onaylı olarak gelen 1031 adet proje incelenmiştir. İncelenen bu projeler, toplam proje sayısının %9'unu oluşturmaktadır. Şubemize gelen bu projelerin bazıları belediyeler tarafından istendiği için, bazıları mal sahiplerinin talep etmesi üzerine, bazıları da Yapı Denetim Kuruluşlarının denetim isteği nedeniyle Odamıza gönderilmiştir.

Odamıza gelen bu projelerin beton sınıfları, zemin sınıfları ve yapı düzensizlikleri açısından genel özellikleri belirlenmiştir. Ayrıca kat adetlerine bağlı olarak da 5 kategoriye ayrılmıştır. Toplam 1031 adet projenin %3'ünün C20; %65'inin C25; %30'unun C30; %2'sinde C35 beton sınıfında oldukları belirlenmiştir.

Projeler değerlendirilirken 5 Şubat 2008 tarihli "Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği"nin "Statik-Betonarme Proje Kontrol Formu" esas alınmıştır. Projeler, Mimari-Statik proje uyumu ve hesap sunumu, Yapısal Çözümleme, Kesit Hesapları ve Çizimler esas alınarak değerlendirilmiştir.

- Toplam 1031 adet projenin %62'sinde mimari-statik proje uyumsuzluğu, %9'unda yük analizlerinin eksikliği, %24'ünde ise hesap çıktılarının eksik verildiği görülmüştür.
- Projelerin %33'ünde yük seçimi, %38'inde taşıyıcı sistem modeli ve hesap analizi uyumsuzluğu, %17'sinde yatay analiz, %16'sında düzensizlik kontrollerinden kaynaklanan hatalar görülmüştür.
- Bu bağlamda, çoğu zaman döşeme ve kiriş yüklerinin mimari proje ile uyumlu olmadığı ve toprak yükü etkilerinin dikkate alınmadığı da saptanmıştır.
- Kullanılan hesap programında seçilen çözüm yönteminin yürürlükte bulunan yönetmelik, genelge, şartname ve standartlara uygun olmadığı; kullanılan hesap programının analiz yöntemine uygun olmadığı; kullanılan analiz programında taşıyıcı sistem matematik modelinin doğru olmadığı gibi, eleman bilgilerinin de doğru girilmediği görülen konulardandır.

Toplam bina sayısına ve kat adetlerine bağlı olarak "Yapısal Çözümleme Hataları" da incelenmiştir. Bu bağlamda;

- Yük seçimi hatalarının %33, taşıyıcı sistem model hatalarının %38, yatay analiz hatalarının %17, düzensizlik kontrollerinin ise %16 düzeyinde olduğu belirlenmiştir.
- 1031 adet binaya ait projenin incelenmesinde, kesit hesaplarıyla ilgili yetersizlikler tespit edilmiştir.
- Projelerin %22'sinde minimum boyut şartı, %21'inde minimum donatı şartı, %6'sında kısa kolon oluşumu %14'ünde süneklik kontrolünün yapılmadığı görülmüştür.
- Projelerin %34'ünde temel hesabı, %6'sında sehim kontrolü yetersizlikleri bulunmaktadır.
- İlgili yönetmeliklere göre minimum boyut ve donatı şartının sağlanmamasıyla birlikte, kısa kolon oluşumunda yönetmelik kontrollerinin de yapılmadığı görülmüştür.
- Kolonların kirişlerden güçlü olması, kolon ve kirişlerin kesme kontrollerinin yapılmaması,

kolon kiriş birleşim bölgelerinde sünekliğin yönetmeliğe uygun olmadığı da görülen bir durumdur.

- Yine temel hesaplarında alınan parametrelerin zemin etüdü ile uyumlu olmadığı, kazıklı temellerde gerekli hesapların yapılmadığı, zımbalama ile ilgili olarak gerekli kontroller yapılmamıştır.
- Yönetmelik ve standartlarda belirlenmiş olan sehim sınırlarının aşılp aşılmamasıyla ilgili olarak gerekli kontroller yapılmamıştır.
- 1031 adet projenin %34'ünde hesap ve çizim uyumsuzluğu, %9'unda çizim olumsuzluğu, %72'sinde genel çizim eksiklikleri, %40'ında da donatı kenetlenme boyu, eklenmesi ve yerleştirilmesiyle ilgili hatalar ve eksikliklerde belirlenmiştir.
- Statik hesap sonuçlarının çizim paftalarına aktarılmadığı veya yanlış aktarılması; temel ve kat kalıp planlarının, donatı planlarının, merdiven kalıp ve donatı planlarının ya hiç çizilmemesi ya da eksik ve hatalı olması belirlenen eksiklikler arasındadır.
- Kiriş detay açılımları, kolon aplikasyon planları ve kolon boy detaylarının yapının tümü için çizilmediği, ya da yanlış çizildiği ve eksik olduğu saptanmıştır.
- Detay ve kalıp çizimlerinin uygulama için yeterli olmadığı, ölçü ve okunmada sorun olduğu, donatı kenetlenme boyları, donatı ekleri ve donatı yerleştirilmesinin yönetmeliklere uygun olmadığı da belirlenmiştir.
- Statik kat ve kalıp planları ile mimari kat ve planların birbirleriyle uyumlu olmadığı, statik projelerin toplam aks, aralık ve ölçüleri ile mimari proje arasında uyumsuzlukların olduğu saptanmıştır.

Depreme güvenli bina ile ilgili olarak zemin konusu yerli yersiz birçok insan tarafından gündeme getirilmiş olmasına karşın; Zemin Etüdü ve Geoteknik raporlardaki parametreler ile taşıyıcı sistem tasarımı ve temel tasarımında kullanılan parametreler uyumlu olması gerekir. Ne yazık ki bu uyumda da ciddi problemler vardır. Zemin etüt raporlarında sorunlu ve zayıf zeminlerde zemin problemlerinin nasıl giderilmesi gerektiği, zeminlerin nasıl iyileştirileceğine ilişkin değerlendirmeler de bulunmalıdır. Kazıklı temel yapılması durumunda, kazıkların taşıma kapasiteleri ve hesapların yapılması için gerekli parametrelerin tümünün raporlarda bulunması gerekirken, ciddi eksikliklerinin olduğu da görülmektedir.

Yük analizlerinin ve yük seçimlerinin yapılması durumlarında, yapıda kullanılan farklı döşeme detayları kontrol edilmeli, yapıda kullanılması düşünülen duvar ve cephe yükleride mimari projeyle uyumlu olmalıdır.

Yapı Stokunun Deprem Güvenliğine İlişkin Yapılan Çalışmalar

Deprem bölgelerinde bulunan kamu binalarına yönelik olarak, değerlendirilmesi yapılacak bina sayısının 77.522 olduğu belirlenmiştir. Bu binalarla ilgili olarak inceleme ve güvenlik değerlendirmesi yapılan bina sayısının 17.304 olduğu, bu binaların 1032 adedinin güçlendirme projelerinin hazırlanmış olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, güçlendirme imalatı tamamlanan ve güçlendirmesi devam eden bina sayısı ise 764 olarak görülmektedir.

15 Mayıs 2009 tarihinde İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen "4.İstanbul ve Deprem Sempozyumu" kapsamında sunulan bir bildiriden anlaşıldığına göre; İSMEP kapsamında güçlendirilmesi gerekli olan hastanelerin 308, güçlendirilecek hastane bina sayısının 130; güçlendirilmesi gereken semt polikliniği sayısının 241, güçlendirilecek bina sayısının 14; güçlendirilmesi gerekli olan okul sayısının 1783, güçlendirilecek okul bina sayısının 598; güçlendirilmesi gerekli olan idari bina sayısının 68; güçlendirilecek bina sayısının 45, güçlendirilmesi gerekli olan öğrenci yurtları sayısının 46; güçlendirilecek öğrenci yurtları bina sayısının 26; Sosyal Hizmet Bina sayısının 27, güçlendirilecek bina sayısının ise 17 olduğu belirlenmiştir. İstanbul'da da toplam 2473 Kamu binasından 847'sinin güçlendirilmesinin kararlaştırıldığı (programa alındığı) bir kısmının güçlendirildiği anlaşılmaktadır.

Yine, 1999 Gölçük ve Düzce depremlerinden önce Dünya Bankası Kredisi ile gerçekleştirilen proje kapsamında, İstanbul ve İzmir’de deprem dayanımları incelenen hastanelerin toplam sayısı 56’dır. Bu hastanelerde bulunan toplam bina sayısı ise 644’tür. Güçlendirilmesi gereken ve güçlendirme projesi hazırlanan bina sayısı ise 508 adettir. Görüldüğü gibi güçlendirilmesi gereken binaların oranı %78 olmaktadır.

İstanbul’da deprem dayanımları incelenen Devlet Hastaneleri sayısının 26 olduğu; bu hastanelerdeki toplam bina sayısının ise 323 olduğu belirlenmiş olup, güçlendirilmesi gereken ve güçlendirilme projeleri hazırlanan bina sayısı ise 279 dur. Güçlendirilmesi gereken hastane binalarının oranı ise %86 olarak belirlenmiştir. Yukarıda ifade ettiğimiz hastane binaları içerisinde Üniversite Hastane Binaları bulunmamaktadır.

İzmir’de deprem dayanımları incelenen devlet, SSK, belediye, üniversite ve ordu hastanelerinin sayısı 30’dur.

Bu hastanelerde bulunan toplam bina sayısı 321, güçlendirilmesi gereken ve güçlendirme projeleri hazırlanan bina sayısı ise 225’tir. Güçlendirilmesi gereken binaların oranı, toplam bina içindeki sayıya bakıldığında %70’e ulaşmaktadır.

2007 yılında yürürlüğe giren “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre; binalarımızda kullanılması gereken beton basınç dayanımlarının 20 MPa’dan daha düşük değerde olmaması gerekmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, “Beton Araştırma ve Geliştirme Laboratuvarı” 1998-2004 yılları arasında İstanbul ve çevresinde bulunan 1178 binadan 6076 örnek (karot) almıştır. Ortaya çıkan ortalama basınç dayanımı 8,19 MPa’dır.

Yine, Prof. Dr. Erbil Öztekin İstanbul ve çevresinden 2001 yılında 511 binadan almış olduğu karotların ortalama beton basınç dayanımı 9.00 MPa; Prof. Dr. Turan Özturan’ın 2000 yılında Kocaeli, Adapazarı ve İstanbul’da bulunan toplam 60 binadan almış olduğu karotların beton basınç dayanımları 10.00 MPa; Prof.Dr. Mehmet Uyan’ın 1993 yılında Erzincan’da bulunan 50 binadan almış olduğu karotların ortalama basınç dayanımları 6.00 MPa; Kadıköy Belediye’sinin 287 binadan almış olduğu karotların ortalama basınç dayanımları da 6.00 MPa; Yine İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Araştırma ve Geliştirme Laboratuvarı tarafından 2005~2009 yılları arasında 310 binadan almış olduğu 2300 karotun ortalama basınç dayanımı da 9.00 MPa’nın altında kaldığı görülmüştür.

1992 yılında İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, inşaat halinde bulunan 228 binada inceleme yapmıştır. İnşaat halindeki binaların 109 adedinin projeli olarak yapıldığı, 119 adedinin ise projesiz yapıldığı belirlenmiştir. Projesi olan yapıların 84 adedinin (%77) projesine uygun olarak üretilmediği, projesi olan inşaatların %92’sinde gerekli olan teknik şartların karşılamadığı anlaşılmıştır.

Sayıştay tarafından 1999 depremi sonrası 1998-2000 yılları baz alınarak yapılan bir incelemeye göre; Avcılar Belediyesi 856 yapı için yapı tadil zaptı tutarak yıkım kararı ve para cezası uygulanması kararı almış, ancak 8 yapıda bu karar uygulanmıştır.

Maltepe Belediyesi 581 yapının yapı tadil zaptını tutarak yıkım kararı ve para cezası uygulanması kararlaştırılmış, bu kararın ancak 10 adedi uygulanabilmiştir. Bağcılar Belediyesi 5411 binada yapı tadil zaptı tutarak yıkım ve para cezası uygulaması kararı almış, ancak bu kararın 21’i uygulanmıştır.

Bakırköy Belediyesi 590 adet yapı tadil zaptı tutmuş, bu kararın hiçbirini uygulanmamıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından 2002 yılı baz alınarak incelenen 200 adet bina projesinin %90’ı yönetmeliklere ve gerekli olan mühendislik kurallarına uygun olarak üretilmemiş, İnşaat mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen Ulusal Beton Kongresi’nin 2003,2005 ve 2007 kongrelerinde sunulan bildirilere bakıldığında; İstanbul ve benzeri kentlerimizde bulunan binalarımızın ve diğer yapılarımızın önemlice bir kısmında kullanılan malzemelerin standartlara uygun olmadığı, zemin ve yapı arasındaki ilişkinin sağlıklı olarak kurulamadığı, kullanımdan ve yaşlanmadan kaynaklanan yıpranmanın olduğu ve yine yapıları-

mızın önemlice bir kısmında korozyonun (paslanmanın) bulunduğu belirlenmiştir. Betonarme yapılarda bulunan çelik donatının korozyona uğraması, yapının deprem güvenliğini önemli ölçüde etkilemektedir.

Yine İstanbul'da 125000 konut üzerinde yapılan bir incelemeyi Bayındırlık ve İskan eski bakanı sayın Faruk Özak bir soru önergesi nedeniyle cevaplandırmış; Bu konutların %25'inde zemin-den kaynaklanan sorunların olduğu, %16'sında yaşlanmaya bağlı yıpranmanın olduğu, %64'ünde korozyonun olduğu, %90'ında kullanılan malzemelerin standartlara uygun olmadığının belirlendiğini ifade etmiştir.

Özetle;

- İmar ve Yapı Denetimi sisteminin risk yönetimini kapsayacak biçimde yenilenmesi, zarar azaltma kapsamında gerekli kurumsal yapılanma, mevzuat düzenlemeleri, toplumun afet tehlikesi ve riski konusunda bilinçlendirilmesi ve bu konularda Kamu kurum ve kuruluşları ile çeşitli meslek gruplarının etkin bir iş birliği gerekmektedir.
- Modern bir afet yönetimi sistemi kapsamında, ulusal ve metropolitan ölçekten, yapı ölçeğine kadar planlama gereklidir.
- Mevcut mevzuatın depreme hazırlanmayı ve riskleri azaltmayı öngören “tehlike” ve “risk” kavramlarını da içerecek bir anlayışla, bütüncül olarak yeniden ele alınması gerekmektedir.
- İmar yasasında; Mikro bölgeleme, Kentsel risk sektörleri, sakinim planı ve yeni imar araçlarının yer almalıdır.
- Yasal düzenlemelerin bir bütün içinde ele alınması gerekir. Bu kapsamda, İmar Kanunu, Yapı Denetim Kanunu, Yapı Kanunu, Kentsel Dönüşüm Kanunu, Mühendislik Mimarlık Hakkında Kanun ve mesleki sorumluluk sigortası ile ilgili kanunlar bir bütün olarak düşünülmeli, parçalı bir anlayıştan vazgeçilmelidir.
- Kaçak ve mühendislik hizmeti almadan üretilen yapıların önüne geçilmeli; güvenli bir yapı ve sağlıklı bir çevrenin oluşması için imar planları bilimsel ölçütler dikkate alınarak düzenlenmeli ve imar işlerine ilişkin planların yapımı ve denetimi, çalışmaların ilk halkalarını oluşturmaktadır.
- Deprem güvenliği olmayan okulların, hastanelerin, diğer kamu binalarının, insanların toplu olarak çalıştıkları işyerlerinin, endüstri tesislerimizin, konutların ve benzeri yapıların; güçlendirilmeleri veya yıkılıp yeniden yapılmaları gerekmektedir.
- Kentlerimizde yeni arsa üretmek, yeni yerleşim yerleri açmak, kentin sorunlarını çözmediği gibi yerine ulaşmayan bir yatırım olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Kentsel Dönüşüm uygulamaları bir imar hakkı artırımı olarak görülmemeli; bu uygulamaların ortaya çıkardığı yeni kazanımların kamuya geri dönüşümü sağlanmalıdır.
- Kentlerimizi yönetenler, kaynak konusunu, yenileme ve dönüşümle ilgili araçları, yöntem ve stratejileri iyi belirlemeli, bütünlüklü bir planlama yerine, projeler üzerinden yürütülen çalışmalardan kesinlikle vazgeçilmelidir.
- Kentsel dönüşüm uygulamalarının bir bütünün bir parçası olduğu unutulmamalı, kentsel yenilemenin bir sonucu olarak uzlaşmaya dayalı olması gerektiği bilinmelidir.
- İlgili Meslek Odalarının deprem öncesi ve sonrasında yapılacak çalışmalara kurumsal düzeyde katılımı ve yönetim mekanizmalarında yer almaları sağlanmalıdır.
- Deprem sonrası yürütülecek hasar tespit çalışmalarında yararlanılacak mühendislerin ilgili meslek odaları tarafından sertifikalandırılmaları ve yetkilendirilmeleri sağlanmalıdır.

Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun

Bayındırlık ve imar etkinliklerinin en önemli aktörü olan mühendisler, mimarlar ve şehir plan-cıları ile bunların ürettiği mühendislik ve mimarlık hizmetleri olmaksızın, bir ülkede diğer hiz-

metlerin arzu edilen şekilde verildiğinden söz edilemez. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının içinde bulunmadığı ekonomik bir etkinlik, toplumsal bir hizmet ve sektör düşünilemeyeceği açıktır. Bu gerçek, içinde yaşadığımız bilgi ve teknoloji çağında daha da iyi anlaşılmaktadır. Son yarım yüzyılda gerçekleşen önemli teknolojik gelişmeler nedeniyle, mühendislerin ve diğer teknik elemanların önemi daha da artmış; bu elemanların eğitim, deneyim ve yetkinlikleri ile nasıl bir bilgi ve beceri ile donatılmaları gerektiği konusu özel bir önem kazanmıştır.

Ülkemizde mühendislik ve mimarlık meslekleri, 1938 tarihli 3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanun çerçevesinde yürütülmektedir. Bu Kanun'a göre, diploması olan her mühendis ve mimara, herhangi bir meslekî tecrübe şartı aranmaksızın, sınırsız mesleki yetki verilmektedir. Bu durum, hizmetin niteliği ve güvenliği açısından zaman zaman sakıncalar oluşturmaktadır.

Ne yazık ki, Ülkemizde bir işi yapabilme yeterliliğini haiz olmanın ölçütü olarak, diploma sahibi olmak yeterli görülmekte; diploma, mühendis ya da mimarın o konuda eğitim almış kişi olduğunu göstermek yanı sıra, o alandaki işi yetkinlikle yapabilmenin de göstergesi sayılmaktadır. Oysa, diplomanın belgelediği eğitim her koşulda çok önemli ve gerekli ise de, bir işi gerektiği gibi yapabilmenin ölçütü olarak yalnız başına yeterli değildir. Bunun, öğretici, geliştirici, olgunlaştırıcı ve düzeyli bir uygulama deneyimi ile tamamlanması, bir başka deyişle, mühendisin düzeyli bir uygulamanın içinde pişmesi, erginleşmesi gerekmektedir.

Ülkemizde depremlerle birlikte yaşama zorunluluğu nedeniyle, hasar ve zarar azaltıcı önlemlerin alınması gerekmektedir. Alınması gereken önlemlerin başta geleni de, imar ve inşaat faaliyetlerinde görev alan mühendislerin, normların ve süreçlerin çağdaş gelişmelere uygun şekilde belirlenip düzenlenmesidir.

Doğal afetler göz ardı edilerek yapılan uygulamalar, önemli can ve mal kaybına neden olmaktadır. Uygulamada bu konuda çok önemli bir husus olan deneyimli ve yetkin mühendislerden yeterince yararlanılmaması, özelde deprem ve genelde afet risklerinin yeterince ciddiye alınmadığı anlamına gelmektedir.

Bu anlayış çerçevesinde, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de, mesleği etkin biçimde uygulayabilmek için yeterli bilgi ve beceri ile donanmış, yeterince deneyim kazanmış ve etik davranışta bulunma alışkanlığı kazanmış mühendisler aracılığıyla hizmet üretmeye gereksinim bulunmaktadır.

Halen yürürlükte olan 3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık kanunun bu bağlamda acilen yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Yetkinlik konusu, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nca, 29-30 Eylül- 01 Ekim 2004 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen Deprem Şûrası'nda da gündeme gelmiş; Şûra öncesinde komisyonlarda görüşülmüş, Şûra'da değerlendirilmiş ve Şûra Sonuç Bildirgesi'nde de, teknik elemanların yetkinliklerinin artırılması hususunda hukukî düzenleme yapılması öngörülmüştür.

İMO'nun konuya yaklaşımı

Özel sektörün ve kamunun hesap verilebilirliğinin sağlanabilmesi için nitelikli inşaat mühendislerine olan ihtiyaç artırmıştır. Mühendislik hizmetlerinde sağlanacak iyileşme; kamunun hizmet alımında kaliteyi yükselteceği gibi, kaynakların verimli kullanılması suretiyle daha fazla hizmet ve katma değer elde edilmesini sağlamış olacaktır.

Mühendislik hizmetlerinin kalitesinde görülen seviye düşüklüğünün topluma yüklediği ağır maliyetleri ve kaynak israfını gören İnşaat Mühendisleri Odası, üyelerinin temel bilgilerine ve mesleki deneyimlerine dayanan yetkinliklerin belirlenmesi ve belgelenmesi yoluyla, deprem zararlarının azaltılması başta olmak üzere, inşaat mühendisliğinin bütün alanlarında, kişiler ve toplum yararı ile çağdaş tekniklere ve etik ilkelerine uygun, üstün nitelikli ve güvenilir mühendislik hizmetlerinin sunulmasına ve bu hizmetlerle ilgili yanlış uygulamaların önlenmesine yönelik gelişmelere katkıda bulunmak amacıyla "Yetkinlik Belgelendirme Yönetmeliği"ni hazırlamıştır.

İnşaat mühendislerinin yetkinliğini artırarak yeterli hizmet sunumunu sağlamak, deneyim kazanarak, uzmanlaşmalarına yardımcı olmak ve böylelikle uzun vadede mühendislik hizmetlerinin

kalitesini artırmak üzere hayata geçirilen bu düzenleme ne yazık ki, yasal mevzuata takılmış ve Danıştay tarafından yürütmesi durdurulmuştur.

İnşaat Mühendisliği Eğitimi

Günümüzün ve yakın geleceğin koşulları düşünebilen, araştırabilen, çözüm üretebilen ve eksikliklerini tamamlayabilen mühendisler gerektirmektedir. Küreselleşme, sınır aşan mühendislik, sanayileşme yeni aşamalar, iletişim araçlarının hızlı gelişimi, ekonomik, toplumsal ve kültürel değişimler ülkemizde inşaat mühendisliği alanını önemli ölçülerde etkilemektedir.

Ülkemizdeki yatırımlarının büyük bir bölümünün yer aldığı inşaat mühendisliği alanında nitelikli uygulamalar, ancak, çağdaş bir eğitim düzeni içinde çalışan eğitim kurumlarınca yetiştirilen nitelikli mühendisler tarafından gerçekleştirilebilir. Bir yandan teknolojiye hızlı gelişim, diğer yandan sayıları hızla artan üniversitelerimizin çoğalan ve biçim değiştiren sorunları bugünkü mühendislik eğitiminin yeterliliğini tartışılır kılmaktadır.

Odamızın İnşaat Mühendisliği Eğitiminde Belirlendiği Aksaklıklar

- Odamızın hazırlamış olduğu “İnşaat Mühendisliği Eğitiminde Türkiye Gerçeği” kitabında da vurgulandığı üzere inşaat mühendisliği öğrencileri aldıkları lisans eğitiminin yeterli olmadığını ve ezbere dayandığını ifade etmektedirler.
- Ülke gereksinimi, iş ve istihdam olanakları düşünülmeden, geleceğe yönelik plansızlık içinde yeni inşaat mühendisliği bölümleri açılmaktadır. Yeni açılan bölümlerde alt yapı ve öğretim kadrosu yetersizdir. Öğrenci kontenjanlarındaki önlenemeyen artış, eğitim kalitesinin düşmesine yol açmaktadır. Yeni İnşaat Mühendisliği Bölümü açılması yerine mevcutlarıdaki niteliğin artırılması ülkemizde sağlıklı yatırımlar için büyük önem taşımaktadır.
- Sık sık değiştirilen mevzuatlar ve öğrenci ahlakı sonucu yetiştirilen mühendisin niteliği de sürekli olarak düşmektedir. Mezun sayısının ülke gereksinimin çok üzerinde olması inşaat mühendisi enflasyonuna neden olmakta ve buna bağlı olarak, işsizlik ve düşük ücret sorununu doğurmaktadır. Bunların doğal sonucu olarak, inşaat mühendisliği mesleğine talep azalmış, inşaat mühendisliği bölümlerindeki başarı seviyesi de giderek düşmüştür. Gereksinimden çok fazla sayıda inşaat mühendisliği bölümünün yarattığı mühendis fazlası, kaliteli hizmet üretimini olumsuz yönde etkilemektedir.
- Öğretim üyesi sayısının artırılması doğrultusunda yapılan düzenlemeler, öğretim üyelerinin niteliğini önemli ölçüde düşürmüştür. İnşaat mühendisi olmayan öğretim elemanları inşaat mühendisliği bölümlerinin kadrolu elemanları durumunda bulunmakta ve meslek derslerini vermektedir. Verilen eğitimin niteliği öğretim elemanlarının nitelikleriyle yakından ilgilidir. Bu durum eğitim düzeyinin aşağılara çekilmiş olduğunun üzücü bir göstergesidir.
- İlk ve orta eğitimden başlayan üniversite giriş sınavına endeksli eğitim sonucunda, öğrenci düşünme ve tartışma yeteneğini yitirmektedir. Öğretim ve sınav sisteminin bilgi depolamaya yönelik oluşu öğrenciyi ezbere zorlamakta, düşünsel gücü aşındırmaktadır.

Mesleki Eğitimler

Bu noktada Odamızın meslek içi eğitim çalışmalarından kısaca bahsetmek isterim.

Bugün gelmiş olduğumuz dünyada diploma almış olmak, mühendislik yapmak için ön şarttır ama yeterli şart değildir.

Çağımızda mühendislikle ilgili yeni ana ve alt başlıkların ortaya çıkması, bilginin çok hızlı gündeme gelmesi ve eskimesi gibi nedenler yaşam boyu eğitimi gerekli kılmaktadır.

Bilgi ve teknolojiye hızlı gelişmeler, işyerlerinde ve kurumsal yapılardaki değişimler, güncel bilgiye sahip eleman ihtiyacı İnşaat Mühendisleri Odasını üyelerinin okul sonrası meslek içi eğitimini sağlama konusunda acil önlem almaya zorlamıştır.

Bu bağlamda İMO, 2006 yılında “TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Serbest İnşaat Mühendisliği Hizmetleri Uygulama, Tescil, Denetim ve Belgelendirme Yönetmeliği”ni yayımlamıştır.

Yönetmelik kapsamında, Serbest İnşaat Mühendisi olarak çalışmak isteyen üyelerimizin mesleki faaliyetlerini sürdürebilmeleri için Odamızdan SİM belgesi almaları ve her iki yılda bir yenilemeleri gerekmektedir. SİM belgesinin yenilenebilmesi için ise üyelerimizin, Yönetmeliğin öngördüğü düzeyde meslek içi eğitime katılmaları zorunludur.

Yaklaşık 4 yıldır uygulanmakta olan Yönetmelik çerçevesinde ülke genelinde 1170 adet meslek içi eğitim semineri düzenlenmiş olup bu eğitimlere 80.141 üyemiz katılmıştır.

Sonuç Olarak

- 1- 3194 sayılı imar yasası, yerleşme yerleri ve bu yerlerdeki yapılaşmaların, plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun olarak oluşmasını sağlamak amacıyla düzenlenmiş olmasına karşın; yapı denetiminin birinci halkası olan proje denetimi yerel yönetimler, (Valilik, Belediye ve ruhsat vermeye yetkili idareler), yapı denetiminin ikinci halkası olan yapı denetimi teknik uygulama sorumluları, (serbest çalışan mühendis ve mimarlar) tarafından üstlenilmiştir. Bu uygulama 62 ilde sürdürülmektedir.

Teknik uygulama sorumluluğunu yürüten meslek insanlarında, diploma dışında hiçbir nitelik aranmamaktadır. Bu kişilerin faaliyetleri ne meslek odaları, nede ilgili kuruluşlar tarafından denetlenmemektedir. Ayrıca yerel yönetimlerde, yeterli sayıda teknik elemanın bulunmaması ve yeterli donanımına sahip olmamaları nedeniyle, etkin bir yapı denetim sistemi kurulamamıştır. 62 ilimizde aynı anlayış bugün de devam etmektedir.

- 2- 10.07.2000 tarihinde yürürlüğe giren, 595 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de; yapı denetiminde görev alacak uzman mühendis ve mimarların bilgili, deneyimli, etik değerlere bağlı olmasını sağlamak amacıyla çıkarılmış olmasına; “Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 601 Sayılı Kanun Hakkında Kararname” işin ana halkasını oluşturmaya rağmen, bu kararnamenin de yürürlükten kaldırılması bir talihsizlik olmuştur.
- 3- 4708 Sayılı Yapı Denetimi Yasası 19 pilot ilde uygulanmış, beklenen denetim hizmeti anlayışının ortaya çıkmasını sağlayamamıştır. Mühendis ve Mimarlara “denetçi belgesi” verilmesi evresinde, sadece 12 yıllık meslek yaşının yeterli görülmesi sistemin zayıf halkası olarak ortaya çıkmıştır. Hayatında proje yapmamış bir inşaat mühendisinin, “proje denetçi belgesi” almış olması, denetim sürecinde olması gereken teknik kaygıyı, ticari kaygının arkasına itmiştir. “İmzacılık” olarak tabir edilen ve “TUS” sisteminde de görülen bu uygulama, haksız rekabet koşullarına neden olduğu gibi, inşaat ruhsatı almanın formalitesine dönüşmüştür.
- 4- Ülkemizde 70’e yakın inşaat mühendisliği diploması veren eğitim programı bulunmaktadır. Bu okullarda farklı seviyelerde eğitim verilmekte, alınan diplomalarla aynı seviyede hizmet üretilerek yetki kullanılabilir. Üniversitelerin ve inşaat mühendisi yetiştiren okullarımızın öğretim üyeleri, okulun teknik donanımı, akademik düzeyi çerçevesinde olması gereken eğitim kriterleri önemli ölçüde farklılıklar taşımaktadır. Can ve mal güvenliğini esas alan İnşaat Mühendisliği’ne ilişkin okulların eğitim ve öğretim düzeyleri mutlaka yeterli olmalıdır. Ne yazık ki, İnşaat Mühendisliği diploması veren ve İnşaat Mühendisliği alanında hizmet üreten diploma sahibi birçok inşaat mühendisi, yeterli bir donanımına sahip olmadan hizmet üretimi alanına çıkmaktadırlar. İnşaat mühendisliği alanında mutlaka bir ihtiyaç planlamasının yapılması, talepten fazla inşaat mühendisinin yetiştirilmesi yerine, nitelik artırımına yönelik bir programın dikkate alınması gerekmektedir.
- 5- Türkiye’de Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri 1938 tarihinde çıkarılan 3458 Sayılı “Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun” ile düzenlenmiştir. Bu kanunun içeriği, mühendislik ve mimarlık diploması alan herkesin, sınırsız imza yetkisine sahip olmasıdır.

Bu mühendisler her türlü yapıyla ilgili olarak bu tüm yetkileri kullanabilmektedir.

Bugün geline koşullarda, dünyanın hangi üniversitesinden mezun olursa olsun, hiç kimsenin sadece okul eğitimi ve aldığı diploma ile “her şeyi yapabilir” noktada olması beklenemez. Ülkemizde de inşaatların projesinin nitelik, zorluk ve büyüklüğüne bakılmaksızın mühendis unvanını taşıyanlarca yapılması ve denetlenmesi, önemli sorunlar doğurmaktadır. Yapı kalitesinin sürekli olarak tartışılır olması, mühendislik mesleğinin de güvenilirliğini azaltmaktadır. Bir mühendislik okulunu bitirmiş olmak, mühendis olmanın ilk halkası olarak kabul edilmelidir. Meslek yaşamında edinilen birikim, teknik bilgi düzeyinin yükselmesi, insani ilişkiler, mesleğin etik ve ahlaki değerleri, üretilen hizmet üretimi ile bu hizmet üretimi arasında doğru bir ilişkinin kurulmalı, teorik düzeyde edinilen bilgilerin yapı üretim sürecinde uygulamaya girmeli, okul sonrası başlamak zorunda olan ve hiçbir zaman sona ermeyecek “yaşam boyu eğitim” olarak adlandırılan bir eğitim dönemini kapsamalıdır.

- 6- İnşaat mühendisliği alanının can ve mal güvenliğini esas alması nedeniyle çok önemli olan bu hizmet üretimi, bilim ve inşaat mühendisliğinin ilkelerine uygun olmalıdır. İnşaat mühendisinin yapacağı bir hata binlerce insanın yaşamının yok olmasına neden olabilir. Herhangi bir yapının projesi ve inşaat yapım sürecinin emanet edildiği meslek insanları (inşaat mühendisleri), aynı zamanda önemli bir riskin de sorumluluğunu üstlenmektedirler. Bu meslek insanların, mutlaka mesleki yeterliliğe sahip olmaları gerekir. İnşaat Mühendisleri Odası’nın, 1992 yılında yaşamış olduğumuz Erzincan Depreminden buyana üzerinde çalıştığı ve altyapısını, bilgisini ve kültürünü oluşturduğu, dünyanın birçok ülkesinde “yetkin mühendis, sertifikalı mühendis veya profesyonel mühendis” olarak adlandırılan “Yetkin Mühendislik” uygulaması, Deprem Şurası, Kentleşme Şurası ve İstanbul Deprem Master Planı Kararları’na rağmen, halen yaşama alanı bulamamıştır. 1938 yılından kalan ve sadece diploma şartına bağlı olarak mühendislik hizmeti üretilmesini sağlayan anlayış, ne yazık ki kötü ve kalitesiz bir yapı üretiminin ve deprem kayıplarının ana halkalarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır.
- 7- Yapı denetimi uygulamasında yer alan ve 4708 Sayılı Yapı Denetimi Yasası’nın omurgasını oluşturan “Denetçi Mühendis ve Mimar” kavramı, Yetkin mühendislik kavramı ile örtüşürmelidir. Proje ve yapı denetim mühendisi olabilmek; inşaat mühendisliği mesleğinde yeterli bir derinliğe sahip olmayı, etik kurallara bağlı olmayı, ahlaki ölçülerde de gelişkin bir anlayışa sahip olmayı gerekli kılmaktadır. Mesleki yeterlilik; meslek mensuplarının mesleki deneyimlerinin, meslek ahlaklarının, bilgi düzeylerinin ve etik anlayışlarının değerlendirilmesidir. Bütün dünyada olduğu gibi İnşaat Mühendisleri Odası bu uygulamanın olmazsa, olmazlarından biri olmalıdır.
- 8- Deprem güvenliği olan yapı üretiminin olmazlarından biri de, inşaat yapım sürecinde bulunan ve çalışan herkesin eğitilmiş olmaları zorunluluğudur. Bu kapsamda sadece Ticaret Odasına kayıtlı olmak, müteahhitlik hizmeti yapmanın koşulu olmamalı, müteahhitliğin tanımı yapılmalı, üretim sürecinde bulunanların sertifikalı olmaları sağlanmalı, sürekli mesleki eğitim ve seminerlerine katılmaları zorunlu bir hale getirilmelidir.
- 9- Deprem güvenliği olan yapıların üretebilmesi için; inşaatın yapılacağı yerin doğru seçilmesinden başlayarak; doğru bir proje tasarımı, doğru bir uygulama, doğru ve standartlara uygun malzeme seçimi ve uygulanması gerekir. Ayrıca, yetişmiş teknik işgücünün yapı üretiminde yer alması sağlanmalıdır.
- 10- Sağlıklı bir yapı üretiminin ve yapılaşmanın temel ögesi, sağlıklı bir planlama ve imar uygulamasıdır. Sıkça yapılan imar değişiklikleri ve imar tadilatları güvenli yapı üretimi ve güvenli kentlerin oluşmasının önünde duran önemli engeller olarak kabul edilmelidir. Bu kapsamda güvenli ve yaşanabilir kentlerle birlikte yeni mekanların üretilmesi; imar ve yapı üretim sürecinin her adımının doğru atılması ve bütünlüklü bir planlamanın yapılmasıyla da yakından ilgili bir konudur.
- 11- Güvenli ve yaşanabilir kentlerin ortaya çıkması, kaçak yapılaşma ve imar aflarının ortadan kaldırılmasıyla da yakından ilgili bir konudur. Bu kapsamda ruhsatlı ve iskanlı konut

sunumunun yetersiz olması, bu eksikliğin ve talebin ruhsatsız ve iskansız konut sunumuyla karşılanmış olması ülkemizin temel bir gerçeği olarak karşımızda durmaktadır.

- 12- Proje üretimi ve proje denetimi sürecinde meslek insanlarının kurumsal bir çerçevede mühendislik hizmeti üretmeleri; 4708 Sayılı Yapı Denetim Yasası ve 3194 Sayılı Yasa kapsamında alınması gereken “sicil durum belgeleri”nin alınması zorunludur. İlgili belediyelerin bu zorunluluğa uymaması, hizmet üretimini önemli ölçüde engellemektedir. Mühendislik alanındaki hizmet üretiminin daha kaliteli olması ve kurumlaşmanın sağlanabilmesi için, belediyelerin meslek örgütleriyle işbirliği yapmaları gerekmektedir. Oysa bugün bile bazı idarelerin meslek insanlarında sadece diploma aramaları, meslek insanlarının etik ve ahlaki ölçülerde hizmet üretilip üretilmemelerinin denetimi noktasında sorun yaratmaktadır.

İMO Diyarbakır Şube tarafından hazırlanan

08 Mart 2010 Elazığ-Kovancılar Deprem Raporu

1. Giriş

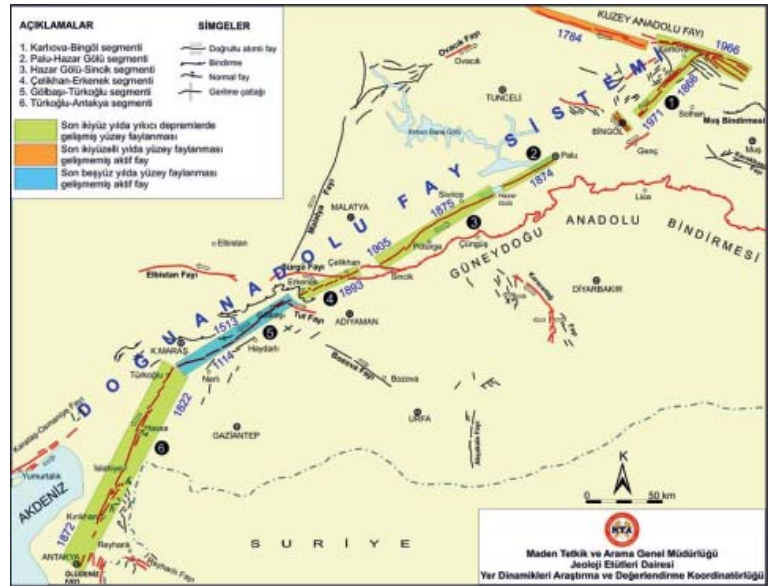
08 Mart 2010 Pazartesi günü saat 04:32'de (GMT: 02:32) Elazığ Kovancılar ilçesinde orta büyüklükte yıkıcı bir deprem meydana gelmiştir. Depremin hemen ardından İnşaat Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi tarafından oluşturulan heyet, aynı gün deprem bölgesine ulaşarak yerinde gözlemsel tespitlerde bulunmuştur. Çeşitli deprem kayıt kaynaklarına göre depremin büyüklüğü 5.8 ile 6.1 aralığında olduğu tespit edilmiştir.

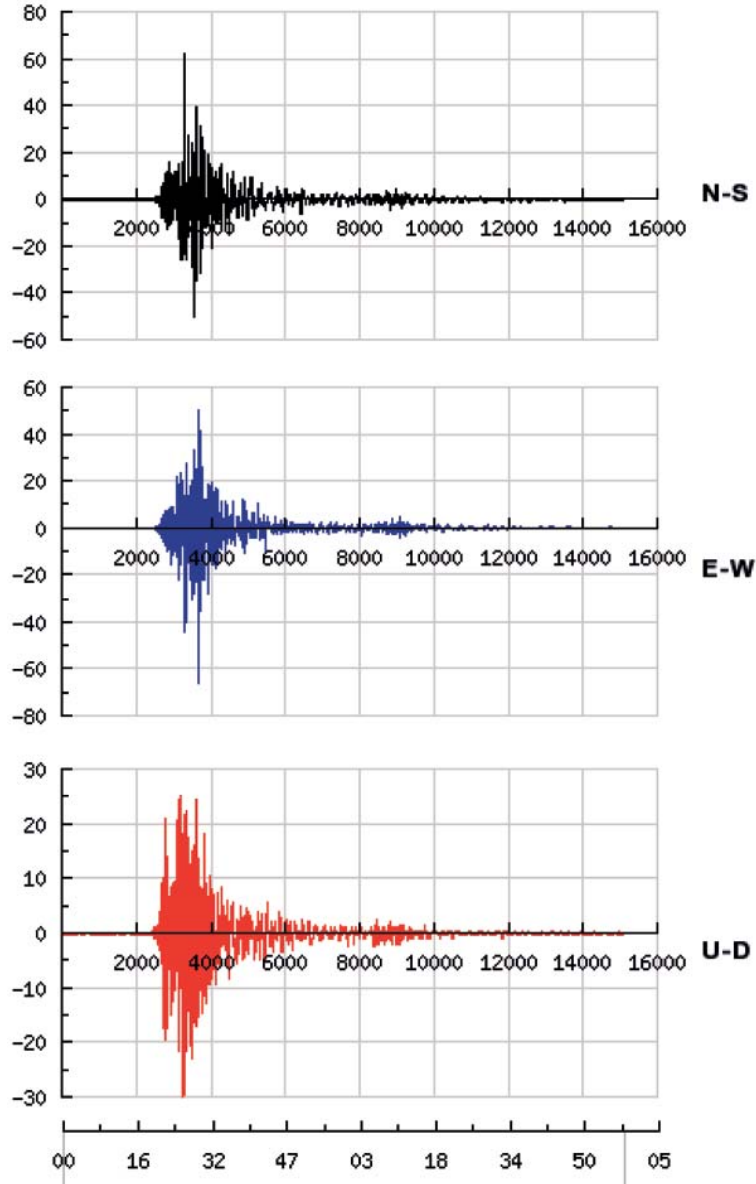
Deprem başta Elazığ, Bingöl, Muş, Diyarbakır, Tunceli, Batman, Erzincan, Malatya olmak üzere çevre illerde de hissedilmiş olup paniğe yol açmıştır. Bu depremde ağır yapısal hasarların neticesinde 19'u çocuk olmak üzere 42 kişi hayatını kaybetmiş 173 kişi yaralanmıştır. Halen 40 civarında yaralı hastanelerde tedavi edilmektedir.

2. Depremin özellikleri

Deprem bölgeleri haritasında belirtildiği gibi, Türkiye'de çok aktif iki büyük fay sistemi, Kuzey Anadolu Fayı (KAF) ile Doğu Anadolu Fayı (DAF) zonları mevcuttur. Depremin meydana geldiği DAF zonu, Van Gölü tektonik düğümünden hareketle Muş-Bingöl doğrultusunda uzanıp, daha sonra güney-batıya yönelen ve Elazığ, Adıyaman, Kahraman Maraş ile Hatay iline kadar uzanan bir bölgedir. Betimleyici olarak Maden Tetkik ve Araştırma Genel Müdürlüğüne hazırlanmış olan Şekil 1'de Doğu Anadolu Fay sistemi ve bu zonda meydana gelmiş önemli tarihsel depremler görülmektedir. Şekil 2'de ise yakın zamanda (2000 yılı sonrası) bu bölgede meydana gelen depremlerin yeri ve büyüklükleri verilmiştir.

Deprem dairesi başkanlığının deprem

Şekil 3 - Palu istasyonuna ait kuvvetli yer hareketi kayıtları

yerine en yakın noktada yer alan ve pik ivme kayıtlarına sahip Palu istasyonuna ait ana şok kayıtları Şekil 3'de yer almaktadır. Buradan görüleceği gibi, deprem kendini her iki yatay yönde çok kısa bir süre kabul edilebilecek yaklaşık 7-8 saniye boyunca hissettirmiştir. Ancak ana şok, kuzey-güney doğrultusunda maksimum 62 gal (cm/sn^2) ve doğu-batı yönünde ise 66,5 gal değerindeki pik ivmeler çok daha kısa bir zaman aralığına sığmıştır. Düşey yer hareketi ise 20-30 gal aralığında orta büyüklükteki bir deprem için normal sayılabilecek 15 saniye boyunca devam etmiştir.

3. Hasar durumu

Depremin meydana geldiği gün, 08 Mart 2010 tarihinde yerinde yapılan incelemelerde can kayıpları ve ağır hasarın ana etkeninin özensiz inşa edilmiş yığma taş duvarlı ve kerpiç yapıların olduğu kanısı ortaya çıkmıştır. Zira bu şekilde inşa edilmiş kırsal yapıların büyük bir kısmı yıkık ve ağır hasarlı duruma gelmiştir. Elazığ valiliğinin 13 Mart 2010 tarihi itibarı ile hasar bilanço-

sunu göre toplamda 2054 adeti ağır veya yıkık durumda olmak üzere toplam 2550 mesken kullanılamaz durumdadır. Depremin hasara sebep olduğu Karakoçan, Kovancılar ve Palu ilçelerine bağlı 129 yerleşim birimine ait kullanılamaz mesken sayı ve oranları Tablo 1'de özetlenmiştir. Bu rakam ahır türü yapılarda ise 2130

olarak tespit edilmiştir. Ayrıca tümü yığma taş duvar olan toplam yedi okulun ağır hasarlı veya yıkık durumda olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çok sayıda bulunan hayvan barınaklarının, büyük bir bölümünün yıkık, kullanılamaz halde olduğu ve çok sayıda hayvanın telef olduğu da gözlenmiştir.

08 Mart 2010 tarihinde tamamı Kovancılar ilçesine bağlı olan, en çok yapısal hasar ve can kayıplarının meydana geldiği yerleşim birimlerinden Tabanözü, Okçular ve Yukarı demirci yerleşim birimlerinde detaylı incelemelerde bulunulmuştur. Bu birimlerdeki hasarlar genel olarak bölgede var olan yapı tipolojisi hakkında fikir vermektedir.

Tabanözü

Kovancılar ilçesine bağlı bu köyde yaklaşık 100 mesken 60 civarında da ahır bulunmaktadır. Bu yerleşim biriminde herhangi bir can kaybı olmamakla birlikte çoğu yıkık olmak üzere toplamda 130 civarında yapı kullanılamaz hale gelmiştir. Tabanözü köyündeki yığma yapılarda ağır hasar örnekleri Şekil 4'te, hasarsız sayılabilecek betonarme bir yapı, kurtarma çalışmaları ve tespit heyetinin görüntüsü Şekil 5'de toplu olarak verilmiştir.

Tablo 1 - Hasar tespiti yapılan meskenlerin yapısal hasar özeti

İlçesi	Belde/Köy/Mezra sayısı	Toplam Mesken Sayısı	Kullanılamaz Mesken Sayısı	Kullanılamaz Mesken Yüzdesi
Karakoçan	33	1324	414	31%
Kovancılar	33	1676	848	51%
Palu	63	3151	1287	41%
Toplam	129	6151	2549	41%

Şekil 4 - Tabanözü köyündeki tipik bir köy konutunda meydana gelen hasar örnekleri

Şekil 5 - Tabanözü köyündeki hafif hasarlı bir betonarme yapı ile kurtarma çalışmaları

Şekil 6 - Tabanözü köyündeki hasar görmüş kerpiç yapı

Okçular

Bu köyde mesken ve ahırlardan oluşan yaklaşık 350 yapı bulunmaktadır. En ağır can kaybı bilançosu bu yerleşim biriminde meydana gelmiş olup dokuzu çocuk olmak üzere 19 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu depremde can kayıplarının yanı sıra en çok yapısal hasarlarda Okçular köyünde meydana gelmiştir. Bu köyde çoğu yıkık olmak üzere toplamda 300 civarında yapı kullanılamaz hale gelmiştir.

Şekil 7 - Okçular köyündeki yapı enkazları

Şekil 8 - Okçular köyündeki çamur harçlı moloz taş duvarlı yapı enkazı

Şekil 9 - Okçular köyündeki tamamen yıkık durumda olan yığma bir bina ile hemen yanında hasarsız bir betonarme yapı

Şekil 10 - Okçular köyündeki tamamen yıkık durumda olan yığma yapı

Köydeki yapıların yaklaşık yüzde 90'ı taş duvar veya kerpiç yığma ile inşa edilmişken, geriye kalanları yığma tuğla ve betonarme karkastır. Hasar ve yapı tipolojisi göz önüne alındığında kullanılamaz duruma gelen yapıların tamamının taş duvarlı yapılardan oluştuğu maalesef net olarak ortaya çıkmıştır. Okçular köyündeki taş duvarlı yığma yapılarda tipik ağır hasar örnekleri Şekil 7 ve 8'de gösterilmiştir.

Özensiz bir şekilde inşa edilmiş yığma yapıların sismik dirençlerinin çok düşük olduğu Şekil 9'da açık bir şekilde ortaya konmuştur. Şekil 9'da aynı karede bulunan, aralarında 20 metre mesafe olan iki binadan tamamen yıkık olanın yığma bina olduğu, hasarsız olanın ise betonarme karkas sistemli olduğu görülmektedir. Aradaki bariz fark düşündürücü boyuttadır.

Yukarı demirci

Yaklaşık 40 mesken bir o kadarda ahırın bulunduğu bu yerleşim biriminde, nüfusa oranla en ağır can kaybı bilançosu ortaya çıkmıştır. Bu yerleşim biriminde meydana gelen yıkım sonucu sekizi çocuk 14 kişinin öldüğü ve onlarca kişinin yaralandığı kaydedilmiştir. Can kayıplarının yanı sıra birkaç betonarme karkas bina dışında köydeki tüm mesken ve ahırlar yıkılmıştır. Ağır toprak damlı, harçsız moloz taş duvarlı enkazlara örnek Şekil 11'de gösterilmiştir.

Şekil 11 - Yukarı demirci köyünde ağır toprak damlı harçsız sayılabilecek yıkık yapı örnekleri

4. Sonuç

Elazığ Valiliği'nin 13 Mart 2010 tarihli hasar bilançosuna göre toplamda 2054 adet ağır veya yıkık durumda olmak üzere toplam 2550 mesken kullanılamaz durumda olup, bu rakamın ahır türü yapılarda ise 2130 olduğu tespit edilmiştir. Tümü yığma taş duvar olmak üzere toplam yedi okulun ağır hasarlı veya yıkık durumda olduğu da gözlenmiştir. Bu bölgedeki yapıların maalesef önemli bir bölümü yukarıdaki şekillerde görüldüğü gibi harçsız sayılabilecek taş duvarlı, kerpiç ve ağır toprak damlı binalardan oluşmaktadır.

Deprem kayıtlarından bu bölgede daha önce de depremler yaşandığı bilinmesine rağmen mevcut yapıların büyük kısmının mühendislik hizmeti almamış ve tekniğine uygun yapılmamış kerpiç ve taş evlerden oluşması, bu konuya gereken önemin verilmediğini ve önlemlerin alınmadığını göstermektedir.

Bu ağır bilançonun en önemli nedeninin, bu tür tekniğine uygun yapılmayan yapılar ve ihmalkârlık olduğu kanısını ortaya çıkarmaktadır. Bu çerçevede inşaat mühendisleri camiasının sürekli vurguladığı gibi “deprem öldürmez yanlış yapı öldürür” yaklaşımının doğruluğu maalesef acı bir şekilde tekrar ortaya çıkmıştır.

Van Şubesi'ne bağlı İMO Ağrı Temsilciliği tarafından hazırlanan Ağrı Sel Felaketi Tespit Raporu

İnşaat Mühendisleri Odası Ağrı İl Temsilciliği, Ağrı ilinde 12 Mayıs 2010 günü sabah saat 05.00 civarında yaşanan sel felaketinin hemen ardından oluşturduğu heyetle selden etkilenen alanlarda incelemelerde bulunmuş ve yaşanan sel felaketini fotoğraflayarak durum tespiti yapmıştır. İncelemeler sonucu hazırlanan rapor şöyledir:

Ağrı ilinde yaşanan sel felaketinde başta il merkezi olmak üzere tüm ilçe ve köyler etkilenmiştir. Kent merkezinde Fırat mahallesi, 100. Yıl mahallesi, Fevzi Çakmak mahallesi, Gazi mahallesi, Abide mahallesi ve Leylekpınar mahallesi selden en çok zarar gören mahalleler arasında yer almıştır. Bu mahallelerde yaklaşık olarak 2.000 konut ve işyeri sular altında kalmıştır. Şehir merkezinde can kaybı yaşanmamasına karşın Doğubayazıt'ta bir çocuk hayatını kaybetmiş ve çok ciddi maddi hasarlar ortaya çıkmıştır. Üst yapılarda oluşan hasarların yanında şehrin alt yapısı ve içme suyu şebekesi de büyük hasar görmüştür. Doğubayazıt'ta 1.500, Diyadin'de 2.000, Patnos'ta 250, Taşlıçay'da 250 ve il genelinde yaklaşık 6.000 ev ve iş yeri selden etkilenmiştir. Onlarca ev yıkılmıştır. Yüzlerce hayvan telef olmuştur.

İlimizin bu tür afetler karşısında hem afet öncesi alınması gereken önlemler hem de afet sonrası yapılacak yardımlar ve afet yönetimi konusunda ne kadar hazırlıksız olduğunu bu afet bize bir kez daha göstermiştir. Yerel yöneticiler afet sonrası yaptıkları açıklamalarla bu felaketin bir kader ve engellenemez bir doğal felaket olduğunu söylemişlerdir.

Ancak şehrin yapısı incelendiğinde bu tür taşkınların veya sel baskınlarının yapılaşmadaki hatalardan kaynaklandığı görülmektedir.

Ağrı ili coğrafik olarak etrafı dağlarla çevrili ovaya kurulmuş bir şehirdir. Şehrin içinden başta Murat nehri olmak üzere onlarca irili ufaklı dere geçmektedir. Murat nehri yatağında her geçen gün artan yapılaşma ve özellikle nehir yatağı üzerindeki kum eleme tesisleri nehir yatağını oldukça daraltmış durumdadır. Nehrin üzerinde çok sınırlı bir kısmında taşkın koruma önlemleri alınmış olmasından dolayı her yağış sonrası özellikle 100. Yıl mahallesi sel riski ile karşı karşıya kalmaktadır.

En son yaşanan su taşkınında, Fırat ve Gazi mahallesini ayıran iki adet derenin taşması sonucu evler ve iş yerleri sular altında kalmıştır. Bey sitesinin yanından geçmekte olan dere, geniş bir yatağa sahip olmasına karşılık yaz aylarında su seviyesini büyük oranda kaybetmektedir. Dere yatağı üzerinde zamanla çarpık ve plansız yapılaşmaya izin verilmesi nedeniyle dere yatağı daraltılmış durumdadır. Derenin altından aktığı ve şehrin ana güzergâhlarından Erzurum caddesi üzerinde bulunan dört gözü olan köprünün iki gözü yapılan yapılardan kaynaklı tamamen kapatılmıştır. Yağan yağışlardan sonra dere doğal olarak taşmış ve köprünün bir kısmı çökmüştür. Bahsi geçen dereye paralel akan diğer dere de aynı sebeplerden dolayı taşmıştır. Şehre en büyük zararı bu iki derenin taşması vermiştir. Sözü edilen derelerin hem yataklarının daraltılmış olması hem de dereler üzerinde mühendislik kurallarına uygun her hangi bir ıslah çalışmasının yapılmaması su taşkınlarına ortam hazırlamıştır.

Son yıllarda yapılan yeni ve yüksek yapılar, yetersiz olan mevcut alt yapıyı daha fazla zorlamıştır. Yağmur suyu şebekesinin olmayışı da yağın yağmurun uzaklaştırılmasını zorlaştırmıştır.

Ağrı'da yaşanan sel felaketi doğal bir taşkın olmayıp tamamen kent yönetimi kaynaklı kentsel yapılanmayla ilgili sorunların bir sonucudur.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın Boğaz Köprüleriyle ilgili değerlendirme metni

İlkinden Üçüncüye: Rant Projesi olarak Boğaz Köprüleri

Boğaz köprüsü tartışmalarının tarihsel süreci

Bugün üzerinde adeta üzerine 'kıyamet kopartılan' "Boğaz Geçişi" kadim çağlardan bu yana kent hayatı açısından sorun yaratmamış, Boğaz'ın ve Haliç'in iki yakası arasındaki sosyal, ekonomik ve kültürel ilişkiler deniz ulaşımı yoluyla sürdürülmüştür.

1973'te birinci köprü, 1988'de de ikinci köprü yapılmış ancak ne İstanbul kent içi trafiği rahatlamış ne de hızlı kentleşmenin yarattığı sorunlara çözüm olabilmıştır. Kaldı ki, her köprü bir yenisini tetiklemiş, sağlıksız yapılaşmayı teşvik etmiş, kaçak yapılaşma köprülerin ana güzergâhı, ana ve tali yolları takip ederek gözle görülür bir oranda artmıştır.

İlk iki köprü yapımında da siyasi iktidarlar, İstanbul'un ulaşım sorununu çözmek iddiasıyla boğaza köprü yapılmasını savunmuş ve hayata geçirmiştir. Siyasi iktidar savunmuş ancak bunun karşısında meslek odaları, üniversiteler, ulaşımclar, bilim insanları köprü yapılmasına itiraz etmiştir. İstanbul Boğazı'na köprü yapılmasına gösterilen tepki, 1960'lı yılların ikinci yarısında gelişen öğrenci örgütlülüğünün de simgelerinden biri haline gelmiş, gençler Boğaz köprüsüne karşı çıkışı, Doğu ve Güneydoğu bölgelerindeki yoksulluğa da dikkat çekerek zenginleştirmiş, "Boğaza değil, Zap Suyuna Köprü" sloganıyla ifadesini bulan kampanya dönemin önemli etkinliği olarak kabul edilmiştir.

Tıpkı bugün olduğu gibi o günlerde de İnşaat Mühendisleri Odası köprülere karşı çıkarak, İstanbul'a karşı işlenen suça ortak olmayacağını ilan etmiştir.

İnşaat Mühendisleri Odası Yayın organı Türkiye Mühendislik Haberleri dergisinde yayımlanan bir yazı, o günkü itirazın ne kadar dayanaklı olduğunu göstermesi bakımından manidardır. İMO, “Köprü ile kısa zamanda ikinci, üçüncü köprüleri gerekli kılacaktır. Köprü ile birlikte yapılacak çevre yolu yerleşmeler için cazibe merkezi olacak ve böylece oluşan değer artışı birkaç spekülâtörün cebine inecektir. Kent ulaşımına köklü çözüm getirmeyecektir.” görüşünü savunmuş ve kısa sürede haklılığı ortaya çıkmıştır.

Köprü ve çevre yolları yeni yerleşmeler için cazibe merkezi oluşturmuş, İstanbul kaçak ve sağlıklı yapılaşma cenneti haline gelmiş, Sultanbeyli örneğinde olduğu gibi nüfus yoğunluğuna sahip yeni yerleşim yerleri doğmuştur. Kent içi ulaşımı rahatlatması bir yana, köprüler yeni yoğunluğa ve yeni kilitlenme noktalarının oluşmasına sebebiyet vermiş, kent içi trafik işkenceye dönmüştür. Bugün, iki Boğaz köprüsüne ve onlarca alt üst geçide rağmen işkence devam etmektedir.

Yurtseverliğin gereği: Üçünü Boğaz Köprüsü'ne hayır!

İnşaat Mühendisleri Odası kurulduğu 1954 yılından bu güne, ulaşım bütünlüklü bir yaklaşım sergilenmesini savunmuş; karayolu, demiryolu, denizyolu ve kent içi ulaşımın master planı çerçevesinde ele alınmasının zorunluluk olduğunu vurgulamış ve bu doğrultuda çalışmalar gerçekleştirmiştir.

1974 yılında birincisi, 2009 yılında da sekizincisini düzenlenen Ulaştırma Kongrelerinde, Türkiye'nin ulaşım politikaları masaya yatırılmış, güncel ve kentsel bazda tartışmalar gerçekleştirilmiş, sorun tespit etmekle yetinilmemiş, aynı zamanda gerçekleştirilebilir öneriler çerçevesinde kamuoyu bilgilendirilmiş, siyasi otorite ikna edilmeye çalışılmıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından 1977 yılında hazırlanan “Türkiye’de Ulaşım Politikası” isimli kitap bu çabanın sadece bir ürünüdür. Türkiye’nin ulaşım politikasının ayrıntılı bir biçimde tartışıldığı kitabın “Sonuç” bölümündeki öneriler bugünkü tartışmalar için de yol gösterici olabilecek niteliktedir.

“Ulaşım sistemimizin rasyonalize edilmesi için: Ulaşım alt sektörleri arasında ülke koşullarını dikkate alan bir denge ve uyum sağlanmalıdır. Ulaşımı düzenleyen kurumlar tek bir örgüt bütünlüğü içinde toplanmalıdır. Kitle yolcu taşımacılığı rasyonel, hızlı, ucuz ve konforlu hale getirilerek, özel otomobile yönelik bireysel çözümlerden uzaklaşılmalıdır. Büyük kentlerde kitle taşımacılığı özendirici hale getirilmeli, önemli oranda çevre kirlenmesine ve trafik tıkanıklıklarına neden olan bugünkü yöntem terk edilmelidir.”

1995 yılında yapılan 3. Ulaştırma Kongresi kapsamında Boğaz geçişi ile ilgili bir atölye çalışması gerçekleştirilmiş ve çalışma sonuçları kitap formatında kamuoyuyla paylaşılmıştır.

“İstanbul Üçüncü Boğaz Geçişi Atölye Çalışması” isimli kitaptaki vurguların, köprü güzergâhı hariç, geçerli olduğu görülecektir.

“3. Boğaz geçişinin karayolu ile gerçekleştirilmesine karşı çıkılmış, bu geçişin demiryolu ile deniz altından sağlanmasının yaşamsal önemi kuvvetle vurgulanmıştır. Önümüzde iki köprü ile ilgili birikmiş deneyim var. Ulaşım sorununa ne kadar çare oldukları ortada. Ama 3. köprüünün bir başka özelliği var. O da İstanbul’un akciğeri olan orman bölgelerinde ve su havzalarında yapılacak olması. İnşaat Mühendisleri Odası yurtseverlik bilinciyle tekrar uyarıyor ve şu hususları altını çizerek tekrar vurguluyor: 3. köprüünün ve çevre yollarının yapılması demek, İstanbul’un göçe, kaçak yapılaşmaya ve talana açılması, 2700 yıllık bir dünya kentinin, bir kültür metropolünün, bir dinler ve milliyetler mozağının kelimenin tam anlamıyla ölmesi demektir. İstanbul’un selameti için bu köprü yapılmamalıdır.”

Üçüncü boğaz köprüsüne dair bugünkü itirazın dayanağı, görüldüğü gibi eskilere dayanmaktadır. Ulaşım ve kentlere bakış açısı değişmediği sürece itirazın özünün de değişmeyeceği açıktır.

Bütünlüklü olmayan, karayolu ulaşımını merkeze alan, kentleri rant alanları olarak gören anlayış, ulaşımında bugün gelinen noktanın müsebbibidir.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın yıllara dayanan itirazının iki temel noktası bulunmaktadır: Kentlerin yağmalanmasına ve kent içi trafiğin özel araçlar dikkate alınarak düzenlenmesine karşı çıkmak.

Bu temel noktalar, hemen her bilimsel etkinlikte öne çıkartılmıştır.

2009 yılında gerçekleştirilen 8. Ulaştırma Kongresi Sonuç Bildirisi'ndeki satırlar bunun kanıtıdır. Artık üçüncü köprü güzergâhı belli olmuş ve olası gelişmeler daha net vurgulanmıştır.

“İstanbul önemli bir kenttir, İstanbul'un gelişme stratejisinin doğu-batı doğrultusunda olması kararlaştırılmıştır. Kuzeye doğru gelişimi için TEM kırmızı çizgi olarak düşünülmektedir. Ulaştırma açısından otomobil kullanımının sınırlandırılması, bu amaçla karayolu yapımının kısıtlanarak, raylı sistemlere ve denizyoluna dayalı ve otobüslerle desteklenen toplu taşımının geliştirilmesi tartışmasız temel bir strateji olmaktadır. Boğaz geçişlerinin de her iki yakasında kendi içinde nüfus-istihdam dengesi sağlanarak makul düzeyde tutulması ve yeni karayolu geçişleriyle otomobil kullanımının kısıktırılmasından özenle kaçınılmalıdır.

Bu çok açık ve karşıtı söylenemeyecek stratejiler karşısında:

- Öncelikle mevcut karayolu olanakları iyi değerlendirilerek küçümsenmeyecek kapasiteler yaratılmaya çalışılabilir, çalışılmalıdır.
- Kaynakları katlı kavşaklar, alt/üst geçitler, battı-çıktı gibi anlamsız yatırımlarla tüketmekten artık vazgeçilmelidir.
- Boğaz karayolu tüneli varolan sorunları daha da ağırlaştıracak, Tarihi Yarımada ve İstanbul'un geleceği adına ciddi sorunlar yaratacağı için yapımından vazgeçilmelidir.
- Ne kentsel ulaşım ne de transit trafik açısından yararı olmadığı açıkça belli olan, arazi kullanım kararları ile ilgisiz, ormanları ve su havzalarını yok ederek İstanbul'un geleceği için onarılmaz zararlar doğuracak bir rant projesi niteliğindeki 3. Köprü yapımı gündemden kesinlikle çıkarılmalıdır.
- İstanbul içinde yapılan karayolu tünellerinin bitirilmiş olanları henüz tam olarak işletmeye açılmadan sorun olmaya başlamıştır. Tünel içi ve çıkışlarında sorun yaşanacağı anlaşılan ve çözüm getirmeyen karayolu tünellerinin yapımları olduğu yerde bırakılmalıdır.
- Bir plana bağlı olarak yapımına başlanmayan, yeterli etüt ve projeden yoksun olmasına karşın toplu taşıma aracı olması nedeniyle olumlu bulduğumuz metrobüs projesi, eksiklikler ve yanlışlıklar içermektedir. Metrobüs işletmeye açıldığı ilk günden bu yana kapasite sınırına ulaşmış olması bile, sistemi tartışılır hale getirmiştir. Hollanda'dan adedi 1,2 milyon avroya alınan otobüs seçimi ise halen açıklama bekleyen bir gariplik olarak gündemdeki yerini korumaktadır.

İstanbul'un Ulaşım Sorunu İçin Çözüm müdür?

Boğazın iki yakasının bir üçüncü noktadan daha birleştirilmesi İstanbul'un trafik keşmekeşini çözebilecek midir? Yaşayanlar açısından adeta işkence halini alan kent içi ulaşım, yeni köprüyle etkisini yitirecek midir? Üçüncü köprü nasıl olacaktır da, kendinden önce yapılan köprülerin baş edemediği sorunların altından kalkacaktır? Yine aynı şekilde, üçüncü köprü, birinci ve ikinci köprü'nün doğurduğu sorunlara ve yarattığı çözümsüzlüklere yol açmayacak mıdır?

Üçüncü Boğaz Köprüsü ile ilgili tartışmalar başladığından bu yana kamuoyu yukarıdaki sorulara yanıt arıyor. Köprü güzergâhının belli olmasından ve çevre yolların hangi kesimlerden geçirileceğinin anlaşılmasından sonra ise tartışma bir başka konuya odaklanmış görünüyor.

Üçüncü köprü'nün kent içi ulaşım sorununu çözemeyeceği konusunda hemfikir olan çevreler, güzergâhın ve bağlantı yollarının yol açacağı rantı dikkat çekiyor.

O Gün Cinayetti; Ya Bugün

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 2006'nın Aralık ayında Marmaray Projesi temel atma töreninde yaptığı konuşmada yarı resmi olarak üçüncü köprünün startını veriyor ve "Bu ülkede boğaz köprüsü yapılacağı zaman ne gürültüler koparıldığını hatırlayınız. Bugün bile hâlâ üçüncü köprü yapılmasına karşı çıkanlar var. Bu zihniyetler maalesef hâlâ aramızdalar." şeklindeki sözleri ister istemez dikkatleri, birinci ve ikinci köprülerin yapıldığı dönemlerde cereyan eden tartışmalara çekiyordu. Tarihe dönük tartışma başlatan Başbakan, kendi tarihini unutmuş görünüyordu.

Tarihe yapacağımız yolculuğun pek çok durağı vardı ama kaçınılmaz olarak Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın İstanbul Belediye Başkanı olduğu yıllara uğranmalıydı. Bugün boğaza köprü yapılmasına karşı çıkanları şiddetle eleştiren Başbakan Erdoğan 1995 yılında üçüncü köprü kararı görüşleriyle tanınıyordu.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı iken 27 Nisan 1995 tarihli basın toplantısında "Üçüncü köprü bir cinayettir. Böyle bir teşebbüs İstanbul'un çağdaş kentleşmesi ve şehir içi ulaşım sistemi için ölümcül sonuçlar doğurur." diyerek, aynı yıl içinde toplanan 1995 yılında toplanan 3. Ulaştırma Kongresi ile aynı görüşleri savunduğunu göstermiştir.

Bugün üçüncü köprü projesini başlatan Recep Tayyip Erdoğan "İstanbul için ölümcül sonuçlar" doğuracak bir süreci örgütlemekte sakınca görmüyor, "cinayete" bizzat ortak oluyor.

Üçüncü Köprü: Yağmaya açılma sırası İstanbul'un kuzeyinde

Üçüncü köprünün güzergâhı belli oldu. Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım güzergâhın Garipçe ve Poyrazköy arasında olacağını belirtti. Buna göre; Kuzey Marmara Otoyolu, İstanbul'un batı sınırında, Kınalı mevkisinde TEM Otoyolu Kavşağı'ndan başlayarak, kömür ocakları mevkisinden geçerek, İstanbul Boğazı'nı 1,275 metre ana açıklığı olan bir asma köprüyle geçecek.

Ulaştırma Bakanı ana güzergâhı açıkladı ancak yeni yolun İstanbul ile hangi noktalardan bağlantısı olacağı konusuna girmede. Bakan değinmedi ama medyada bağlantı noktaları ayrıntıları ile yer aldı. Buna göre; ilk bağlantı noktası Çatalca-Hadımköy olacak. Bu bölgede kurulacak lojistik merkezde yüklerini indirecek olan kamyonlar, İstanbul'a uğramadan 3. köprüyü kullanarak Anadolu'ya geçiş yapacak. Anadolu Yakası'nda ise Orhanlı Bölgesi lojistik merkez olarak işaretlendi. Anadolu Yakası'ndaki bir başka çıkış noktası ise Riva'da olacak. Avrupa Yakası'nda ise Arnavutköy, Kemerburgaz ev Zekeriyaköy'de bağlantı yolları yer alacak.

Bir Yandan Orman Kıyımı Bir Yandan Kentsel Yağma

Üçüncü köprünün geçeceği Garipçe-Poyrazköy hattında özel arazi oranı yüzde 16, orman arazisi yüzde 48, 2B'li alan yüzde 11, Hazine arazisi yüzde 16, askerî bölge yüzde 11 düzeyinde bulunduğu biliniyor. Bu bölgede kamulaştırılacak bina sayısı ise 222 olduğu açıklandı ve kamulaştırma bedelinin 1,5 milyar dolar civarında olacağı tahmin edildiği duyuruldu.

Projenin kamuoyu tarafından tepki görmemesi için ilk manipülasyon kamulaştırma bedeliyle ilgili yapıldı. Açık ki, adı geçen bölgelerde yapılacak ana, ara ve tali yollar göz önüne alındığında kamulaştırma bedelinin birkaç misli olması kaçınılmazdır.

Hükümet kanadından yapılan açıklamalarda her ne kadar ana güzergâhın ve bağlantı yollarının orman vasfını yitirmiş bölgelerden geçeceği ifade edilmişse de, bu açıklama gerçeği yansıtmamaktadır. Hem ana güzergâh hem de ara ve tali yollar büyük ölçüde orman kıyımına, doğal hayatın tahribatına yol açacaktır. Ömerli, Şile, Beykoz, Belgrad, Çamlıca ormanları ile İstanbul ve Sakarya'daki irili ufaklı yeşil alanın ve su havzasının zarar görmemesi mümkün olmayacaktır.

İstanbul kent içi ulaşımını rahatlatacağına dair iddia ise aldatmacadan ibarettir. Dayanak noktası kamyonların İstanbul trafiğine girmeyeceğindir ki, İstanbul trafiği içinde kamyon oranının yüzde 2,11 olduğu gerçeği bile dikkatlerden kaçırılmaktadır. 2,11 oranında bir yeri olan kamyon trafiği için İstanbul'un neleri feda ettiği kamuoyundan gizlenmektedir. Dolayısıyla üçüncü köp-

rünün kent trafiğine olumlu bir katkısının olmayacağını şimdiden söylemek mümkündür.

Üçüncü köprü, tıpkı ilk iki köprü de olduğu gibi İstanbul'un trafik sorununu çözmeyecektir. Sorunu çözmesi bir yana yeni çözümsüzlükler üretecektir. Bu ulaşım politikasıyla değil üç köprü Boğazın iki yakası köprülerle donatılsa sonuç değişmeyecektir.

İstanbul trafiğinde toplu taşıma araçlarının payı yaklaşık yüzde sekiz, özel araçların ise yüzde 92'dir. Köprü geçişleri bu oranı özel araçlar lehine daha da artırmaktadır. 2010 yılında İstanbul'da özel araç sayısının dört milyonu bulduğu tahmin edilmektedir ki bu, değil üç köprüye 33 köprüye ihtiyaç duyulacağını ifade etmektedir.

Karadeniz Sahil Yolu'nu işlevsel haline getirmek amacıyla gündeme getirilen üçüncü köprü, İstanbul trafiğine yük getirecektir.

Rant yaratmayacağı iddiası ise gerçekten de bu projenin en dayanaksız noktasını oluşturmaktadır. Güzergâh tartışmalarının başlamasından çok önce olası güzergâha yakın bölgelerin büyük sermaye grupları tarafından talan edildiği, arsa rayiçlerinin kat be kat arttığı bilinmektedir.

Kentin Kuzey tarafı yeni yerleşmeler için cazibe merkezi haline gelecek, üçüncü köprü kendi talebini yaratacak, artan nüfus ve ekonomik hareketlilik bırakalım ilk iki köprünün yükünü hafifletmeyi, iki köprüyü de içine alacak şekilde olumsuz sonuçların kentin geneline yayılmasına neden olacaktır.

Üçüncü köprüyle birlikte yeni Beylikdüzü'ler, Sultanbeyli'ler oluşacak, kent yağması hızlanacak, başta yeşil alan olmak üzere su sorunu İstanbul'u daha da yaşanmaz kılacaktır.

Birinci köprüden önce tarihi yarımada ve Beyoğlu'yla sınırlı yerleşik alan, köprü ve çevre yollarla Beşiktaş ve Bakırköy'e kadar yayılmış, ikinci köprü ile de uçsuz bucaksız kaçak yapılarla dolu devasa büyüklüğe ulaşmış, Elmalı ve Küçükçekmece Barajları su rezervi dışına çıkartılmış, orman alanlarında ciddi bir gerileme görülmüştür. Üçüncü köprü ile İstanbul Karadeniz kıyısına kadar genişleyecek, yeni yerleşim birimlerinin oluşması orman alanlarını ve su havzalarını yok edecektir.

Kısa süre sonra üç köprünün biriktirdiği sorunları çözmek için yeni köprü projelerinin ele alınması kaçınılmaz olacaktır.

Üçüncü köprü adeta bir "gecekondu" projesidir. Ne 1/1000'lik ne de 1/100 000 planlarda köprü bulunmaktadır. Kente tek bir çivi çakılması bile plan dahilinde olmalıdır ancak üçüncü köprü gibi devasa bir yatırım planlama dışında gerçekleştirilecektir ki bu, kabul edilebilirliğini ortadan kaldırmaktadır.

Sonuç niyetine

İstanbul gibi devasa büyüklükteki bir metropolde şehir içi ulaşımın sorun olarak görülmesi ne kadar doğalsa, bu sorunun çağdaş, gelişmiş ve insan merkezli ulaşım politikaları çerçevesinde çözülebilmesi o oranda mümkündür. Bunun lokal çözüm(süzlük)lerle olmayacağı, tüm İstanbul'u kapsayacak bir ulaşım programı hazırlanarak hayata geçirileceği açıktır.

Bireysel değil toplu taşımacılığı önemseyen, raylı sisteminin tüm İstanbul'u örmesini hedefleyen, tüp geçiş dahil olmak üzere, çevreyi korumayı ve kentsel değerleri korumayı asli amaç edinen, kaçak yapılaşmayı değil, yeşili ve sosyal donatı alanlarını çoğaltmayı düşünen bir ulaşım politikası şehir içi ulaşımı sorun olmaktan çıkartacak, kalıcı çözümlerin uygulanmasına fırsat tanıyacaktır.

Bu çerçevede;

Ulaştırma tek elden eşgüdüm içinde yönetilmeli, ulaşım master planı yapılmalı, ulaşım yatırımları mutlaka plana dayalı olarak gerçekleştirilmeli ve toplu taşımacılığa odaklı olmalı, mevcut toplu taşıma sistemleri olan deniz taşımacılığı, raylı sistem taşımacılığı ve otobüs taşımacılığı geliştirilmeli, aralarındaki aktarma ve eşgüdüm olanakları iyileştirilmeli, trafiğin yoğun olduğu ana güzergâhlarda sadece otobüsler için özel bir şerit ayrılmalı, deniz ulaşımının kullanımını

arttırmaya yönelik çözümler ivedilikle uygulamaya geçirilmeli, yol kapasitelerini arttırıcı trafik mühendisliği önlemleri alınmalı, minibüslerin kent içi trafiğine getirdiği olumsuz etkileri gidermeye yönelik önlemler alınmalı, yol kenarlarının park yeri olarak kullanılması önlenmeli, trafik denetimi etkinleştirilmeli, yaya ulaşım imkânı artırılmalı, otomobil kullanımını özendiren yatırımlardan kesinlikle vazgeçilmeli, yeni kavşak, köprü ve yol genişletme çalışmalarından (çok zorunlu değilse) kesinlikle uzak durulmalı, bu yatırımlar için ayrılan kaynak metro yapımı için kullanılmalı, İstanbul'da yoğunluk artırıcı yapılaşmalara kesinlikle olanak sağlanmamalı, İstanbul çekim merkezi olmaktan çıkarılmalıdır.

Teknoloji Fakültelerinin açılmasıyla ilgili olarak İnşaat Mühendisleri Odası tarafından yapılan değerlendirme.

Mühendislik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

Mühendislik, en az insanın geçmişi kadar eskidir. İlk insandan bugüne, ihtiyaç ile yaşamı kolaylaştırma talebi arasındaki ilişki mühendisliğin kaynağını oluşturmuş, “İhtiyaç keşfin anasıdır” sözü mühendisliğin itici gücü olarak görülmüştür. İhtiyaç baş göstermiş, mühendisler ise keşfetmiştir.

Ülkemizde mühendislik eğitimi 1795 yılında Mühendishane-i Berr-i Hümayun (Kara Mühendishanesi) kurulmasıyla başlamış, ancak 1940’lı yıllarla birlikte bir ivme kazanarak bugüne kadar ulaşmıştır. 1909 yılında kurulan Mühendis Mekteb-i Âlisi (Yüksek Mühendis Mektebi), 1928 yılında çıkarılan Yüksek Mühendis Mektebi Yasası, 1941’de İstanbul Teknik Üniversitesi olarak adının değiştirilmesi mühendislik eğitimi sürecinin önemli basamakları olarak değerlendirilebilir.

1773 yılında Mühendislik Okulu’nun açılmasıyla birlikte mesleki bir unvan olarak kabul edilen mühendislik, AKP iktidarının bir dizi uygulaması sonucunda saygınlığını yitirme tehlikesiyle karşı karşıya bırakılmıştır. Eğitiminin niteliğinden başlayarak, uygulamaya kadar geniş bir yelpazeye yayılan sorunlar, mesleğin kendisini tartışılır bir konuma taşımıştır.

Mühendislik eğitim ve mesleki süreç, neoliberal dönemin ruhuna uygun olarak, ulus ötesi büyük sermaye gruplarının ihtiyacına göre düzenlenmek istenmektedir. Eğitimin niteliksizliği, “gecekondu” tabir edilen mühendislik fakülteleri, teknoloji fakültelerinin açılması, diplomalara mühendis unvanı yazılamaması, yabancı mühendislerin çalıştırılmasıyla ilgili yasalarda yapılan değişiklikler, akademik kariyer süreciyle ilgili getirilen yeni kıstaslar karşımızda duran tablonun önemli parçalarıdır ki, her biri sorunlu konular olarak Birliğimizin ve bağlı Odaların gündemini işgal etmektedir.

İnşaat mühendisliği eğitiminin mevcut durumu

Türkiye’de 75’i devlet, 31’i özel vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 106 üniversite bulunmaktadır. Bu kurumların 44’ünde inşaat mühendisliği eğitimi verilmektedir. Mühendislik alanları ile ilgili bölümler ve üniversiteler arasındaki farklıklar bulunsun da, sorunların ortak paydayı oluşturduğu bilinmektedir.

İnşaat mühendisliği eğitiminin sorunlu asli unsurları fiziki altyapı, donanım, öğrenciler, öğretim kadrosu, eğitim bütçesi ve eğitimin niteliğidir.

Asli unsurların durumu ve aralarındaki ilişki, inşaat mühendisliği eğitimi, mesleki gelişimi ve mesleki hizmetlerin niteliğini doğrudan etkilemekte, ülkenin ekonomik-politik-sosyal gerçekliği ana etken olarak tün süreci belirlemektedir.

İnşaat mühendisliği eğitiminin içinde bulunduğu sorunları özetleyecek olursak;

- Liseden bozma binalarda mühendislik eğitimi verilmektedir.
- Laboratuvar ya yoktur ya da yetersizdir.
- Sınıflar kalabalıktır.

- Öğretim kadrosu sayıca yetersizdir ve öğretim elemanları ücret ve özlük hakları gibi alan dışı sorunlarla boğuşmaktadır.
- Yabancı dil eğitimi sorunludur.
- Ders kitapları ve ders notları ya pahalı ya da yetersizdir.
- Kütüphaneler yetersizdir ve kütüphane kullanımı istenilen düzeyde değildir.
- Aktarılan bilginin ezberlenmesi ve geçer not almaya odaklanmış bir sistem bulunmaktadır.
- Üniversitelerin bütçeleri olması gereken düzeyde değildir ve bu durum araştırmalar için ayrılan kaynağı doğrudan etkilemektedir.
- Akademik kadroların belirlenme ve yetiştirilme süreci işlevsel değildir ve ihtiyacı karşılamaktan uzaktır.
- Mühendislik programlarının geliştirilmesinde ve yeni okul açılmasında, öğrenci kapasitesinin belirlenmesinde ülkenin ekonomik-sosyal gerçekleri göz önüne alınmamaktadır.
- Yeni mühendislik programlarının açılmasında daha çok politik ve popülist kararlar etkili olmaktadır.

İnşaat mühendisliği mesleğinin mevcut durumu

Niteliği tartışılır bir eğitim sürecinden sonra meslek hayatına başlayan genç bir mühendisin önüne çıkan ilk sorun tartışılmaz işsizlik olmaktadır. İşsizlik, işsizliğin tetiklediği düşük ücretler, güvencesizlik, sağlıksız çalışma koşulları, çalışma koşullarındaki keyfilik, emek sömürüsü, özellikle yurt dışı işlerde can güvenliği, mühendislerin çalışma koşullarını belirleyen yasaların günün ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olması, diploma denkliği, başka ülkelerdeki meslektaşlarıyla karşılaştırıldığında ortaya çıkan eşitsiz ve adaletsiz yarış, yetkinlik ve benzeri sorunlar mesleki niteliği ve uygulamaları etkilemekte, insanın can ve mal güvenliğiyle doğrudan ilintili üretim, inşaat mühendisleriyle toplum arasındaki güven ilişkisini zedelemektedir.

Üniversitelerin, inşaat mühendisliği bölümlerinin, meslek örgütü olarak İnşaat Mühendisleri Odası'nın tespit ettiği sorunlar ve çözüme dair sunulan öneriler ne yazık ki siyasi otoritenin ördüğü duvara çarpmakta, çözülmeden geleceğe aktarılan sorunlar tıpkı bir kar tanesi gibi çığa dönüşmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası, mühendislik eğitiminin ve mesleğin karşı karşıya bulunduğu sorunların, ihmalkârlık, öngörüsüzlük “masumluluğu” içinde değerlendirilmemesi, atılmayan veya atılan her adımın AKP iktidarının bir tercihi olduğunun görülmesi gerektiğini düşünmektedir.

İnşaat mühendisliği eğitimi dağ gibi sorunlarla boğuşurken, inşaat mühendisleri istihdam sorunu yaşarken, teknoloji fakültelerinin kurulmasının başka bir izahını yapabilmek mümkün değildir.

Teknoloji fakülteleri açılmasıyla amaçlanan nedir?

Bilindiği gibi, 13 Kasım 2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile bazı yükseköğretim kurumları bünyesindeki 21 adet teknik eğitim ve mesleki eğitim fakültesi kapatılmış, yerine “teknoloji fakülteleri” kurulmuştur.

Alınan karar, teknik ve mesleki eğitim fakültelerini teknoloji fakültelerine çevirmektedir.

Henüz ayrıntıları bilinmemektedir ancak “Teknoloji Fakülteleri” ismini alacak bu okullarda bulunan “yapı bölümlerinin” inşaat bölümüne dönüştürüleceği ve inşaat mühendisliği eğitimi verileceği anlaşılmaktadır. YÖK’ün konu çerçevesinde yaptığı bazı açıklamalar baz alındığında; “isim değiştirilerek kurulan teknoloji fakültelerinin uygulama mühendisi yetiştireceği” belirtilmektedir. Bu kararıyla YÖK, Türkiye’ye yeni bir mesleki unvan kazandırmaktadır ki asıl sorun da bu noktada açığa çıkmaktadır.

Üniversite	Kapatılan Fakülte	Kurulan Fakülte
Adıyaman Üniversitesi	Mesleki ve Teknik Eğitim Fak.	Teknoloji Fakültesi
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Amasya Üniversitesi	Mesleki ve Teknik Eğitim Fak.	Teknoloji Fakültesi
Batman Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Cumhuriyet Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Dumlupınar Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Simav Teknoloji Fak.
Düzce Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Firat Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Gazi Üniversitesi	Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fak.	
Gazi Üniversitesi	Mesleki Eğitim Fakültesi	Sanat ve Tasarım Fak.
Gazi Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Gazi Üniversitesi	Ticaret ve Turizm Eğitim Fak.	Turizm Fakültesi
Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Karabük Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi	Of Teknik Eğitim Fakültesi	Of Teknoloji Fakültesi
Kırklareli Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Kırklareli Üniversitesi	Ticaret ve Turizm Eğitim Fak.	Turizm Fakültesi
Kocaeli Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Marmara Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Mersin Üniversitesi	Tarsus Teknik Eğitim Fak.	Tarsus Teknoloji Fak.
Muğla Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Nevşehir Üniversitesi	Ticaret ve Turizm Eğitim Fak.	Turizm Fakültesi
Pamukkale Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Sakarya Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Selçuk Üniversitesi	Mesleki Eğitim Fakültesi	Sanat ve Tasarım Fak.
Selçuk Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi
Süleyman Demirel Üniversitesi	Teknik Eğitim Fakültesi	Teknoloji Fakültesi

YÖK'ün kararının anlamı açıktır: Mühendislik eğitime ilişkin hiçbir köklü çözüm getirilmeden, hiçbir sorunu çözülmeden yeni bir sorun yaratılmakta, yeni bir kilitlenme noktası oluşturulmaktadır.

Kapatılan fakülteler, meslek liselerinin “teknik öğretmen” ihtiyacı karşılanmaktadır. Gerek öğretim elemanı kadrosu gerekse eğitim müfredatı bu çerçevede şekillenmiştir.

YÖK'ün bu kararı almasına ne tür değişikliklerin sebep olduğu anlaşılamamıştır. Meslek liseleri kapatılacak mıdır? Meslek liselerinde teknik öğretmene ihtiyaç kalmamış mıdır? Teknik öğretmen yetiştirilmek üzere bir başka proje mi uygulamaya alınmıştır? Üretim sürecinin önemli bir unsuru olarak kabul edilen nitelikli ara eleman hangi zeminde yetiştirilecektir?

Amacı ve niteliği açısından mühendislik eğitimi ile hiçbir şekilde örtüşmeyen bu okulların tabula değişikliğine gidilerek mühendis yetiştirme hedefiyle yeniden düzenlenmeleri büyük bir soru işareti olarak gündemdeki yerini almıştır. Bu düzensizliktir, plansızlıktır, öngörüsüzlüktür.

Ancak hepsinden önemlisi, mühendisler arasındaki işsizlik oranını görmezden gelmek, yok saymak, sanki mühendis ihtiyacı olduğu yanılışmasını yaratmaktır. Bugün mühendislerin arasında işsizlik ve meslek dışı iş yapma oranı yüzde 25 civarındadır ve bu oran Türkiye ortalamasının üzerindedir. Mühendislik fakültelerinin yılda ortalama 25 bin mezun verdiği düşünülürse, istihdam konusunun kangren halini alacağını söylemek abartılı olmayacaktır. Belli siyasi iktidar, hem yeni mezun mühendisleri hem de “uygulama mühendislerini” işsizlik girdabına atmakta sakınca görmemektedir.

Siyasi iktidarın ne teknik öğretmenlerin ve nitelikli ara elemanların kendilerini mühendis gibi görmesini neden olacak bir durum oluşturmaya hakkı vardır ne de mühendislik eğitiminin niteliğini daha da düşürmeye.

Mühendislik-mimarlık mesleğinin özel bir alan olduğu, uzmanlık gerektirdiği, donanımlı bir eğitim sürecinden sonra ancak bu unvanın kazanıldığı bilinmektedir. Bireyin ve toplumun sağlığı ve güvenliği, yaşamın kolaylaştırılması, çevre tahribatının önlenmesi, kültürel aktarımın sağlanması ancak çağdaş, bilimsel, nitelikli bir eğitim süreciyle gerçekleştirilebilir ki, mühendislik fakültelerinin misyonu budur.

YÖK bu kararla mühendislik fakültelerinin varlık nedeni ortadan kaldırmakta, özünü tahrip etmektedir.

İlgili yasanın gerekçe bölümünde “ İş hayatındaki gelişmeler sonucu; gelişmiş ülkelerde mühendislik kavramı klasik anlamının çok ötesine geçmiş ve bu nedenle teori ağırlıklı mühendislik (Mühendislik) ile uygulama ağırlıklı mühendislik olmak üzere (Teknoloji Mühendisliği) birbirinden ayrı iki mühendislik tipi ortaya çıkmıştır.” denilerek, mevcut mühendislik fakülteleri mezunlarının uygulama dışına çıkartılacağı anlaşılmaktadır ki, teori ve uygulama arasında ilişkiyle oluşacak nitelikli hizmet üretiminin yaratılabilme koşulu ortadan kalkacaktır.

Doçentlik başvurularına getirilen yeni düzenleme eşitlik ilkesine aykırıdır

Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından belirlenen Ekim 2010 dönemi doçentlik başvurular için geçerli olacak asgari ölçütleri yayımladı. Buna göre; inşaat mühendisliği bölümlerine doçent olarak başvuracaklara 93 No’lu koşulun uygulanacağı belirtildi. Dikkat çeken yön ise 93 No’lu koşulun bütün mühendislik alanlarında geçerli sayılmaması oldu. Koşul sadece inşaat, gemi, nükleer, deniz mühendisliği bölümlerine başvuracaklarda aranacak.

Koşul 93; “başvuru tarihinden önce en az altı ay kendi alanı ile ilgili yurtdışında araştırma” yapmış olmayı zorunlu kılıyor.

Üniversitelerarası Kurul’un, 17 mühendislik alanında bu koşulu aramaması sadece altı bölüm için şart koşması eşitlik ilkesini çiğnemekle kalmıyor, öğretim üyesi açığı yaşayan inşaat mühendisliği bölümlerinin elini kolunu bağlıyor.

Ekim 2010 ölçütlerindeki çelişkiler bununla sınırlı değil. Birbirine yakın alanlarda farklı ölçütler getirilmiş. Örneğin Yer Bilimleri Bölümü’ne 94 No’lu koşul, Çevre Mühendisliği Bölümü’ne 62 No’lu koşul uygulanıyor. Yer Bilimleri Bölümü’ne başvuru için uluslararası sempozyum, kongre veya workshop kapsamında yurtdışında sözlü bildiri sunmak şartı aranırken, Çevre Mühendisliğinde bu şart aranmıyor. İnşaat Mühendisliği Bölümü için aranan 93 Koşul, Yer Bilimleri ve Çevre Mühendisliği için dikkate alınmıyor.

İnşaat mühendisliği eğitimi ve inşaat mühendisliği mesleki uygulama süreci ile yakından ilgili olan bu konuda açığa çıkan yeni durumun işaret ettiği nokta, üniversite eğitiminden başlayarak mesleki alanların düzenlenmesinde, bilimsel, uygulanabilir, çözümü hedefleyen bir yaklaşımın olmadığı yönündedir.

İnşaat Mühendisleri Odası İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu tarafından hazırlanan değerlendirme metni

İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı ile ilgili son gelişmeler

Dünyanın birçok ülkesinde üzerinde önemle durulan “iş sağlığı ve güvenliği” konusunda ülkemizdeki ilk ciddi gelişmeler 2003 yılında 4857 sayılı İş Kanunu ve bunu takiben çeşitli yönetmeliklerin çıkmasıyla gerçekleşmiştir. Bu yasa ve ilgili yönetmelikleri ile, çalışma hayatında işçi-işveren ilişkilerini düzenleyen ve 30 yılı aşkın süredir yürürlükte olup artık güncelliğini bir hayli yitirmiş olan 1475 sayılı yasanın güncelleştirilmesi amaçlanmıştır. Ancak, kapsamlı değişiklikler getiren bu yeni düzenlemelerin yürürlüğe girmesinde, çalışma hayatının taraflarınca açılan davalar neticesinde, bazı maddeler Danıştay tarafından iptal edilmiş hatta bazı yönetmelikler iptal edilmiş ve tekrar düzenlenmiştir.

İş sağlığı ve güvenliği konusundaki bu gelişmeler iş kazalarında her zaman ön sıralarda yer alan inşaat sektörünü yakından ilgilendirmektedir. Özellikle de inşaat işyerlerinde görev alacak ve iş kazalarının önlenmesinde önemli rol oynayacak iş güvenliği uzmanlarının yetkileri ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemeler sektörün geleceği açısından önem taşımaktadır.

Bu yazıda hedeflenen inşaat sektörünü bu konudaki gelişmeler hakkında bilgilendirmektir.

İş Yasasında ve İş Güvenliği Uzmanlığı ile İlgili Yönetmelikte yapılan değişiklikler

4857 sayılı İş Kanunu'nun 81. ve 82. maddeleri işverenleri, iş yerinde iş güvenliğinin sağlanması için iş güvenliği uzmanı, sağlık hizmetlerinin yürütülmesi için de işyeri hekimi bulundurmakla yükümlü kılmıştır. Bu görevleri yerine getirecek teknik elemanların hangi niteliklere sahip olacağı, çalışma koşulları, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, yetkileri ve sorumlulukları gibi konular ise 2004 yılında çıkan İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ve İş Güvenliği İle Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile açıklanmıştır. Ancak, her iki yönetmelikte meslek odalarının açtığı davalar sonucunda Temmuz 2006'da yürürlükten kalkmıştır.

Aradan 2 yıl geçtikten sonra 4857 sayılı kanunda değişiklik öngören 5763 sayılı kanun ile İş Kanunu'nun 81 ve 82. maddeleri, 81. madde altında birleştirilerek şu hale getirilmiştir:

“İşverenler, devamlı olarak en az elli işçi çalıştırdıkları işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, işçilerin ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla, işyerindeki işçi sayısı, işyerinin niteliği ve işin tehlike sınıf ve derecesine göre;

- İşyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla,
- Bir veya birden fazla işyeri hekimi ile gereğinde diğer sağlık personelini görevlendirmekle,
- Sanayiden sayılan işlerde iş güvenliği uzmanı olan bir veya birden fazla mühendis veya teknik elemanı görevlendirmekle,

yükümlüdürler.

İşverenler, bu yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını, bünyesinde çalıştırdığı ve bu maddede dayanılarak çıkarılacak yönetmelikte belirtilen vasıflara sahip personel ile yerine getirebileceği gibi, işletme dışında kurulu ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak da yerine getirebilir. Bu şekilde hizmet alınması işverenin sorumluklarını ortadan kaldırmaz.”

Böylece bu uygulamayla işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı, işyeri sağlık ve güvenlik birimi adı altında toplanmıştır. Bu maddede bahsi geçen yönetmelik ise “İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik” adıyla 15 Ağustos 2009 tarihli 27320 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Ancak bu yönetmelikte yaklaşık altı ay yürürlükte kaldıktan sonra Danıştay 10. Dairesi’nin 29 Mart 2010 tarih ve 2010/696 esas sayılı kararı ile yönetmeliğin bir çok maddesinde yürütmeyi durdurma kararı almıştır. Her ne kadar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın bünyesinde bulunan İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü bu karara itiraz etmişse de, genel kanı bu kararın değişmeyeceği yönündedir.

Gelişmiş ülkelere göre iş sağlığı ve güvenliği konusunda zaten bir hayli geride kalmış ülkemizde yönetmeliklerin çıkarılıp iptal edilmesi, sil baştan yönetmelik hazırlanması şüphesiz iş güvenliği kültürünün oluşması ve benimsenmesi açısından istenmeyen gelişmelerdir.

Diğer yandan sürecin sürüncemeye girmesi; yönetmeliğin yürürlükte olduğu sırada özel kurumlara ücret ödeyerek eğitim alan birçok kişiyi mağdur etmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü çalışanları ise bu yönetmeliği çıkarmak için harcadıkları emeğe üzülmede ve meslek odalarını dava açtıkları için suçlamaktadır. Ne var ki, suçlamaya geçmeden önce çıkarılan yönetmeliğin ülkemizde uygulanabilirliğini ve düşünülen düzenlemelerin gerçekten de iş kazalarını önlemede etkili olabileceğini araştırmak gerekir. Bunun için de en iyi kaynaklar bu konuda çalışan bilim adamları, pratisyenler ve meslek odalarıdır. Tam da burada meslek odalarının amacının, en doğru etkin düzenlemelerin oluşturularak çalışma hayatının sağlıklı ve emniyetli hale getirilmesi olduğunu bir kez daha vurgulamakta yarar var.

Bu fikir, aşağıda daha detaylı açıklanacak maddelerden de görüleceği gibi meslek odalarının ana hedefini oluşturmaktadır.

İptal edilen Yönetmeliğin sorunları

İptal edilen “İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik”te var olan sorunları ve meslek odalarının yönetmelikle ilgili kaygılarını ifade ederken yönetmeliğin dayanağı olan 4857 sayılı İş Kanun’undaki kimi maddeleri de gündeme getirmek ve incelemek gerekmektedir.

Aşağıda bu incelemenin sonuçları özetlenmiştir.

50 İşçi Sınırı:

4857 sayılı iş kanununun 81. maddesinde yer alan “Sanayiden sayılan ve en az 50 işçi çalıştıran işyerlerinde iş güvenliği uzmanı bulundurma” şartı iş kazalarını önleme yolunda ve özellikle de inşaat gibi tehlikeli sektörlerde yetersiz kalmaktadır. 50 işçinin altında çalışmaların olduğu yerlerde de ciddi iş kazaları olmaktadır. Bilhassa şehir içinde yapılan birçok inşaatla kayıtlı işçi sayısı 50’nin altındadır. Ayrıca bazı kompleks ve tehlikeli inşaat projelerinin 50 işçinin altında tamamlanabileceği de bir gerçektir. Bu yüzden böyle bir sınırı getirilmesi yerine, işin kapsamı ve zorluk derecesi gibi ölçütlerin dikkate alınması daha doğru olacaktır.

İş Güvenliği Uzmanı Tanımı:

Aynı maddede bulunan “iş güvenliği uzmanı olan bir veya birden fazla mühendis veya teknik elemanı” ifadesindeki “İş güvenliği uzmanı” unvanı kanunun ilk çıktığı günden beri mühendislerin ve dolayısıyla onların temsilcileri olan TMMOB ve bağlı meslek odalarının haklı olarak tepkisini çekmektedir. İptal edilen 27320 sayılı yönetmeliğin 4. maddesinde de iş güvenliği uzmanı “İş sağlığı ve güvenliği konularında görev yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen

mühendis veya teknik eleman” olarak tanımlanarak mühendis ve teknik elemanlar aynı unvan altında birleştirilmekte ve bu kişiler iş güvenliği alanında aynı hak, yetki ve sorumlulukla donatılmaktadır. Tamamen farklı eğitim almış olan mühendis ile tekniker, teknisyen, teknik öğretmen vb.nin aynı kapsamda değerlendirilmesi son derece yanlış bir uygulamadır.

İş güvenliğinin sağlanmasının bir ekip işi olduğu düşünülürse, işyeri örgütlenmelerinde iş güvenliği mühendisi, iş güvenliği teknik elemanı gibi ayrı statüye sahip elemanlara görev verilmesi, daha bilimsel bir yaklaşım olacaktır.

Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi:

İş Kanunu’nun 81. maddesinden 27320 sayılı yönetmeliğin 8. maddesine yansıyan bir başka kavram da “ortak sağlık ve güvenlik birimi” olmuştur. “Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmetin tamamı veya bir kısmı alınarak yerine getirilebilir” ifadesiyle işyeri sağlık ve güvenlik birimi istihdamı isteğe bağlı olmuştur.

Yönetmeliğin 11. maddesi, az tehlikeli işyerlerinde çalışan işçi sayısının 1000, tehlikeli sınıfta yaralan işyerlerinde 750 ve inşaat sektöründeki işlerin de yer aldığı çok tehlikeli işyerlerinde ise 500 olması durumunda “işyeri sağlık ve güvenlik birimi” kurma yükümlülüğünü zorunlu tutmuştur. Bir başka deyişle, “işyeri hekimi” ve “iş güvenliği uzmanı” istihdamı ve işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurulması ancak yukarıda sayılan sayıların üzerine çıkılması durumunda zorunlu tutulmuş ve 50 işçi sayısı eşiği tehlike sınıfına göre 1000, 750 ve 500’e çıkarılmıştır.

İşyeri örgütlenmesi yerine dışarıdan hizmet almayı özendiren bu düzenlemede, dışarıdan hizmet vermeye gelen iş güvenliği uzmanı ancak genel önleme yöntemleri konusunda bilgi verebilir. Günlük karşılaşılan riskler ancak, içeride yönetildiğinde önlenabilir duruma gelir. Burada bir başka ilgi çekici konu da iş güvenliği uzmanı istihdamının tam gün olmaması ve hatta bazı formlerle kaç saat işyerinde olabileceğinin hesaplanmasıdır. İnşaat şantiyeleri, tersaneler ve maden ocakları gibi son derece tehlikeli işyerlerinde sürekli bulunacak bir iş güvenliği uzmanına ihtiyaç vardır. Ancak, maalesef yönetmeliğe göre 500’ün altında işçi çalıştıran çok tehlikeli işyerlerinde tam gün çalışacak iş güvenliği uzmanı istihdamına gerek yoktur. Bu durumda 500 ve üzeri çalışanın olduğu inşaat şantiyelerinin ne denli az olduğu düşünüldüğünde inşaat sektöründe neredeyse tam zamanlı iş güvenliği istihdamı gereği ortadan kalkmaktadır. Kaldı ki inşaat şantiyelerinde, çalışan mevcudu hem günden güne farklılıklar gösterebilmektedir hem de kayıt dışı çalıştırılan işçi sayısı oldukça fazladır. Bu nedenle 500 sayısının dahi tespit edilebilmesi imkansızlaşacağından pratik olarak tüm şantiyeler kapsam dışı kalacaktır.

Eğitim Kurumları:

27320 sayılı yönetmeliğin getirmiş olduğu en büyük değişiklik ise şüphesiz iş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin eğitiminde olmuştur. Yönetmelik eğitim yetkisini “Kuruluş kanunlarında işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimlerini verme yetkisi bulunan kurum ve kuruluşları, üniversiteleri ve Genel Müdürlüğe yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve özel hukuk tüzel kişileri” olarak Madde 4(c)’de tanımlanan “Eğitim Kurumları”na vermiştir.

Eğitim verme yetkisinin özel sektörü de kapsayacak şekilde düzenlenmiş olması da bir başka eleştiri konusudur. Yönetmelik maalesef eğitim yetkisini verirken kurumların eğitim alanındaki tecrübesi, geçmişi ve kurumsallığı gibi faktörlerle değerlendirmek yerine kurumun mekan büyüklüğü, eğitim elemanı varlığı gibi basit kriterlerle değerlendirmektedir. Eğitim kalitesinin nasıl denetleneceği ve sağlanacağı konusu

açıktır. Özel sektörde işletilen bu kurumların kısa bir süre içerisinde para karşılığı sertifika dağıtan kurumlar olması olasıdır. Sonuçta birkaç saatlik bir sınavı takiben bu kurumlardan eğitim alan kişiler yasalar çerçevesinde yetkili ve sorumlu olacaklardır. Yani iki taraflı olası bir tehlike mevcuttur. Bir yandan eğitim kalitesi yeterince denetlenemeyen kişilerin yetki sahibi haline getirilmesi diğer yandan ise bu kişilerin olası bilgi ve beceri eksikliğinden dolayı hem çalışanların hem de kendilerinin zarar görme ihtimali. Netice olarak, işçi sağlığı ve güvenliği, bu şekilde özel sektörün kâr mantığına bırakılamayacak kadar önemli bir konudur. Nitekim, Danıştay da ilk olarak yönetmeliğin özel sektöre yetki veren bu bölümünü iptal etmiştir.

Eğitim Programı:

Yönetmelikle tasarlanmış eğitim sistemin en büyük sorunu ise iş güvenliği uzmanı olabilmek için tamamlanması gereken eğitim programının sektörel farklılıklar dikkate alınarak tasarlanmamış olmasıdır. Yönetmeliğe göre eğitimi alacak her bireyin aynı dersleri alması gerekmektedir. Örneğin yemek üretimi yapan bir işyerinde çalışacak iş güvenliği uzmanı ile tersanede çalışacak bir iş güvenliği uzmanı bu sistemde tamamen aynı eğitim programından geçmek zorundadır. Durum inşaat sektörü açısından düşünüldüğünde bu sistemde sorunlar olduğu çok açıktır. İnşaat; işyerleri ve işgücünün değişken olduğu proje bazlı üretim sistemine sahip bir sektördür. Doğal olarak her inşaat projesi birbirinden farklı özellikler taşımakta ve kendine özgü riskler içermektedir. Projeye göre değişen risklerin bir kısmı sadece bu işin ehli kişiler (inşaat sektöründe inşaat mühendisleri) tarafından tespit edilebilir. Fabrikasyona dayalı akım tipi üretim sistemlerinde ise durum farklıdır. Sistem değişmedikçe riskler de değişmez ve işyeri değişmediği için işgücünün eğitimi daha kolaylaşır. Bu yüzden inşaat sektöründe çalışacak bir iş güvenliği uzmanına mutlaka farklı eğitim verilmelidir. Bu kişiye verilecek temel iş güvenliği eğitiminde bile kullanılacak örnekler mutlaka inşaat sektörüyle ilgili olmalıdır. Ayrıca, eğitim programının 40 saatlik kısmının uygulamalı olmasından bahsedilmektedir. Her iş güvenliği uzmanı adayına aynı eğitimi veren bir sistemde bu uygulamaların yapılması çok güçtür. Bu yüzden herkese aynı eğitim veren sistem anlayışı değiştirilmelidir.

Tasarlanan eğitim programındaki ders başlıkları incelendiğinde inşaat işyerlerinde karşılaşılabilecek birçok tehlike ve riskin atlandığı görülmüştür. Kazı işlerinde güvenlik, iksa sistemlerinin seçimi ve kurulması, vinçler ve diğer yapı makinelerinin güvenli kullanımı, yüksekte çalışmalarda iskelelerin seçimi ve kurulması, yıkım işlerinde güvenliğin sağlanması gibi detaylandırılması

gereken inşaat sektörüne özgü konular var olan başlıklar arasında görülmemektedir. Bu konuları 2 saatlik “inşaat işyerlerinde güvenlik” dersine sığdırmak mümkün değildir. Ayrıca, inşaat sektöründe en çok ölümlle sonuçlanan iş kazası olan “yüksekte düşme” için ise 1 saati uzaktan eğitim olmak üzere 2 saatlik “Yüksekte Çalışmalarda Güvenlik” dersinin yeterli olacağı düşünülmüştür. Bu nedenlerden ötürü özellikle inşaat sektöründe çalışacaklar için böyle bir eğitim programı yeterli değildir. Bu sorun diğer sektörler için de geçerlidir. Ayrıca diğer iş kolları ve sektörlerde de sadece inşaatla özgü alanların bulunabileceği de unutulmamalıdır. Bu yüzden verilecek eğitim sektörel riskleri içerecek şekilde tekrar tasarlanmalı ve genel iş güvenliği eğitiminin üzerine sektöre özgü iş güvenliği eğitimi verilmesini öngöreceği yeni bir iş güvenliği eğitim programı planlanmalıdır.

A, B, ve C Sınıflandırması:

Bir başka tartışmaya açık konu ise 2006 yılında iptal edilen yönetmelikte de bulunan A, B ve C sınıfı iş güvenliği uzmanlığıdır. İş güvenliği uzmanlık alanında tecrübe kazananları ödüllendiren ve sınıflandıran bu sistem aynı zamanda yetki sınırlarını da belirlemektedir. Birçok gelişmiş ülkede bulunmayan bu yaklaşımın gerekliliği tartışmalıdır. İş güvenliği aynen işyeri hekimliği gibi bir uzmanlık dalıdır. Kendi içinde sınıflandırma ancak ayrı iş güvenliği bölümü olan büyük şirketlerde görev paylaşımı esaslı olabilir.

Sınıflandırma mantığı, eğitim açısından düşünüldüğünde de çeşitli zorluklara neden olacaktır. Örneğin iptal edilen yönetmelikte bu eğitim üç aşamalı tasarlanmıştır. Eğitimi alıp sınavı geçen kişi C sınıfı iş güvenliği uzmanı olmakta, 2 yıl çalıştıktan sonra B sınıfı için bir daha eğitim alarak sınava girmekte ve takiben 5 yıl çalıştıktan sonra A sınıfı için yine eğitim sonunda sınava girmesi gerekmektedir. İş güvenliği eğitimi bir bütündür bu şekilde üçe bölmek hem zor hem de anlamsızdır. Yönetmelikte C sınıfı için önerilen eğitim programı aslında genel bir iş güvenliği eğitimi açısından yeterlidir ve yönetmelik yürürlükteyken verilen eğitimler C sınıfı için verilmiştir. A ve B sınıfı için verilecek eğitimlerin kapsamı üzerinde yeterince durulmamıştır. Eğer bu eğitimlerin amacı bilgi tazelemekse istenen eğitim saatinin C ile hemen hemen aynı olduğu görülmektedir. Ayrıca sınav sorularının hazırlanması sırasında zorluk derecesine göre üçe nasıl ayrılacağı da merak konusudur.

Eğer C sınıfı için tasarlanan eğitim sadece genel iş güvenliği eğitimi ise ve bu sınıflandırma sisteminde ısrar edilecekse yukarıda bahsi geçen sektörel eğitimin B sınıfı eğitimde verilmesi ve belki de A sınıfı için sadece tazeleme eğitimi ve iş tecrübesi şartı getirilmesi söz konusu olabilir.

Son olarak değinilmesi gereken bir konu da A sınıfı belge alabilme şartlarının çok ağır ve eşit şartlarda koyulmamış olmasıdır. İş müfettişleri ve Bakanlık çalışanlarına çeşitli kolaylıklar sağlanırken özel sektörde bu konuda çalışmış kişilere bir kolaylık tanınmamıştır. Eğer başvuran kişi devlet bünyesinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda çalışmamış ise bu belgeyi alabilmesi için C sınıfı belgesini aldıktan sonra asgari 7 yıl çalışması gerekmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odasının tutumu

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, 24 Ekim 2009 tarihinde yukarıda bahsedilen gelişmelere paralel olarak çeşitli üniversitelerden öğretim üyelerinin katılımıyla bir iş güvenliği kurulu oluşturmuştur. Bu kurul her ay düzenli olarak toplanarak inşaat mühendisliği mesleği açısından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konuları ele almaktadır. Şu ana kadar yapılan çalışmalarda hedef inşaat sektöründeki iş kazalarını azaltmak için ülkemizde yapılması gereken düzenlemeler ele alınmıştır. Bu kurul, özellikle inşaat sektöründe iş güvenliği uzmanı olarak çalışacak kişilerin inşaat mühendisi olması ve bu kişilere verilecek eğitimin inşaat sektörüne özgü tasarlanması gerektiğini savunmaktadır. İş Güvenliği Kurulu, bu fikri desteklemek amacıyla inşaat sektöründe faaliyet gösterecek iş güvenliği uzmanlarına dönük taslak eğitim programı hazırlamıştır. Söz konusu yönetmelik iptal edildiğinden İMO'nun bu programla İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne başvurarak onay aldığı takdirde programı hayata geçirme amacı da gerçekleşmemiştir. Geçtiğimiz mayıs ayında Konyada gerçekleşen 24. İş Sağlığı ve Güvenliği Haftasına katılan Kurul bir sonraki hedefini yeni çıkarılacak yönetmeliğin oluşturulmasında anlamlı katkılarda bulunabilmek şeklinde belirlemiştir. Bu katkının verilebilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün de böyle bir işbirliğinde istekli olmaları gerekmektedir. Genel Müdürlük temsilcileri, 24. İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası'nda meslek odalarından gelecek desteğe açık olduklarını dile getirmişlerdir. Bu nedenle çıkacak yeni yönetmeliğin yukarıda sıraladığımız eksikliklerinin giderilerek kalıcı hale getirileceğini, sektörel farklılıkları dikkate alacağını ümit ediyor ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 81. maddesinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesini talep ediyoruz.

“İşyeri sağlık ve güvenlik biriminde görevlendirilecek işyeri hekimleri, iş güvenliği uzmanları ve işverence görevlendirilecek diğer personelin nitelikleri, sayısı, işe alınmaları, görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma şartları, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde kurulacak sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin nitelikleri, ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınmasına ilişkin hususlar ile bu birimlerde bulunması gereken personel, araç, gereç ve teçhizat, görevlendirilecek personelin eğitim ve nitelikleri Sağlık Bakanlığı, Türk Tabipleri Birliği ve Türk Mimar Mühendis Odaları Birliği'nin görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

İnşaat Mühendisleri Odası'nın İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili değerlendirmesi

AKP Hükümeti, İş Güvenliği Konusunda da “Hukuku Dolanmaya” Çalışıyor

Türkiye son yıllarda birbiri ardına yaşanan iş kazalarıyla sarsılmaktadır. Tuzla Tersanesi ve maden ocakları başta olmak üzere, Türkiye'nin dört bir yanında yaşanan iş kazalarında her yıl yüzlerce kişi hayatını yitirirken, binlerce kişi ise sakat kalmaktadır. Kazaların yaşandığı işyerlerinin ortak noktası, iş güvenliğinin göz ardı edildiği, denetimin uygulanmadığı, sendikalaşmanın olmadığı ve taşeronluğun yaygınlaştığı işletmeler olmalarıdır. Kamu işletmeciliği anlayışının gerilemesi, özelleştirmeler ve sendikalaşma oranının düşmesi, işçi sağlığı ve işyeri güvenliği konusunun kronik bir sorun haline dönüşmesine neden olmuştur.

SGK verilerine göre Türkiye'de 2008 yılında 72 bin 963 iş kazası ve 539 meslek hastalığı vakası yaşanmıştır. Kazalarda 866 çalışan yaşamını yitirirken, bin 694 çalışan sakat kalmış ve 1 milyon 865 bin 295 gün geçici iş görmezlik durumu ortaya çıkmıştır. Yapılan araştırmalar, iş kazalarının yüzde 50'sinin “kolaylıkla” önlenebilecek kazalar olduğunu, yüzde 48'inin de sistemli bir çalışma ile önlenebileceğini ortaya çıkarmaktadır. Buna rağmen, gerek yasal düzenlemelerdeki yetersizlikler, gerek uygulama boşlukları gerekse de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın konuya ilgisizliği, iş kazalarının artarak devam etmesine neden olmaktadır.

İş Güvenliği, çalışma hayatının önemli bir unsuru olup, kamu düzenini ilgilendirmektedir. İşyeri güvenliğinin ve sağlıklı çalışma koşullarının sağlanması kamusal bir sorumluluktur. Kamu düzenini ve güvenliğini ilgilendiren bir konuda mesleki faaliyetin sunumu hem meslek mensuplarını hem de TMMOB ve bağlı Odaları yakından ilgilendirmektedir.

İşçi sağlığının ve iş güvenliğinin sağlanması için gerekli yasal ve idari düzenlemeleri yapmak ve alınan tedbirlerin uygulanmasını sağlamak hükümetin sorumluluğundadır. Ne yazık ki, AKP Hükümeti, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki sorumluluklarını yerine getirmediği gibi, bu konudaki yasal düzenlemeleri bile “daha geri noktaya” götürmeye çalışmaktadır.

İş Güvenliği Konusunda Yasal Gelişmeler

Ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusu, 2003 yılında yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Yasası'yla düzenlenmiştir. Yasa, işveren tarafından kurulan “İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu”, hekimlerden oluşan “İşyeri Sağlık Birimi” ve “İş güvenliğiyle görevli mühendis veya teknik elemanlar” eliyle sağlıklı ve güvenli bir çalışma düzeninin oluşturulmasını öngörmüştür. Yasa, Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ni (TMMOB) söz konusu çalışma düzeninin etkin bir katılımcısı olarak tanımlamıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 81. ve 82. maddeleri işverenleri, iş yerinde iş güvenliğinin sağlanması için iş güvenliği uzmanı, sağlık hizmetlerinin yürütülmesi için de işyeri hekimi bulundurmakla yükümlü kalmıştır. Ne var ki, aynı yasayı uygulamaya geçirmek için hazırlanan yönetmeliklerin hiçbirisi, yasadaki “katılımcı” anlayışa uygun olarak düzenlenmemiştir.

Bu görevleri yerine getirecek teknik elemanların hangi niteliklere sahip olacağı, çalışma koşulları, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, yetkileri ve sorumlulukları gibi konuları düzenlemek amacıyla

2004 yılında “İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” ve “İş Güvenliği İle Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” yayımlanmıştır. Yönetmeliğin hazırlanması sırasında, yasa da yer alan açık hükümler ihlal edilerek, TTB ve TMMOB’nin görüş ve önerileri dikkate alınmamıştır.

Yönetmelikte yer alan, sınırlamalar, sınıflandırmalar, tanımlamalar, eğitimler bu alandaki bilgi birikimini ve ihtiyacı karşılamaktan uzak olduğu için, meslek örgütleri tarafından yargıya taşınmıştır. Yasa’nın 81. maddesi gereğince yayımlanan İşyeri Hekimlerine ilişkin yönetmelik Türk Tabipleri Birliği tarafından dava konusu edilmiş ve bu yönetmeliğin birçok maddesi Danıştay 10. Dairesi tarafından iptal edilmiştir.

Yasa’nın iş güvenliği mühendislerine ilişkin 82. maddesi gereğince yayımlanan “İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” de yine Danıştay 10. Daire’nin 28.03.2006 tarih 2004/6075 Esas, 2006/2159 sayılı kararlarıyla iptal edilmiştir. Bu davaların sonucunda her iki yönetmelik de Temmuz 2006’da yürürlükten kaldırılmıştır.

Yasayı Yönetmeliğe Uydurma Çabaları

Yönetmeliklerin iptalinin ardından, yasaya uygun yönetmelik yapmak yerine, AKP Hükümeti, 2008 yılı içerisinde yasa da değişiklik yapma yoluna gitmiştir. 15 Mayıs 2008 tarihinde, 4857 Sayılı Kanunda Değişiklik Öngören 5763 Sayılı Kanun ile İş Kanunu’nun 81 ve 82. maddeleri, 81. madde altında birleştirilerek değiştirilmiştir.

2008 yılında gerçekleştirilen yasa değişikliği, alanda yaşanan hiçbir sorunu çözmeye hizmet etmemiştir. Bu değişiklik ile İş Kanunu’nun 78. maddesinin emrettiği tüzük düzenleme görevi ortadan kaldırılmış, aynı Yasa ile hem Bakanlığın hem de 7460 sayılı ÇASGEM Teşkilat Yasasında yapılan değişiklik ile mühendis ve hekimlere eğitim verme, bu eğitimi verecek kurumları yetkilendirme, sertifika verme gibi yetkilerle kendini donatmıştır. TTB TMMOB’nin alandaki etkinliğini azaltma yolundaki bu değişiklik ile, 4857 sayılı İş Yasası’nın 22.05.2003 tarihinde kabul edilen genel gerekçe ve madde gerekçelerine aykırı bir düzenleme ortaya çıkmıştır.

Bu değişiklik, açık biçimde yargı kararlarını işlevsiz bırakmak için yapılmıştır. Anayasa’nın 138. maddesi açıkça ihlal edilerek, Yönetmeliğin Yasa’ya uygun şekilde düzenlenmesi yerine yasalar yönetmeliğe uydurulmak istenmiştir. Bu yöntem, hukuk devleti olmanın tüm ilkelerine aykırı olduğu gibi demokratik yaşamın gerekleriyle de örtüşmemektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Kanunu, ÇSGB Kanunu ve ÇASGEM Kanunu’nda yapılan değişiklikten sonra, “İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliği” yayımlamıştır. Anılan Yönetmelik, Anayasaya, ILO Sözleşmesine ve AB Direktifine aykırı olmanın yanında, Bakanlığın, mühendislerin eğitimi, sertifikalandırılmaları, unvanları hakkında tek yetkili mercii olarak kendini ve yetkilendireceği kurumları yetkili görmesi kabul edilemez olduğundan bu yönetmeliğe karşı da dava açmıştır. Danıştay 10. Dairesi TMMOB ve TTB’nin açmış olduğu davalarda, anılan yönetmelik hakkında yürütmenin durdurulması kararı vermiştir. Mühendis ve işyeri hekimlerini Bakanlığın yetkilendirdiği özel hukuk tüzel kişilerin eğitim vermesi konusundaki tüm eğitim ile ilgili maddeler hakkında yürütme durdurulmuştur.

AKP'nin Yeni Düzenlemesi

AKP Hükümeti'nin, meslek örgütlerini devre dışı bırakma yolundaki tüm çabaları, yargıdan geri dönmüştür. Bunun üzerine AKP bir kez daha “Hukuku Dolanmak” için yeni bir yasa değişikliği yoluna başvurmuştur. Böylelikle, AKP Hükümeti, kendi döneminde çıkarttığı bir yasanın gereklerini yapmak yerine, ikinci kez değiştirmek gibi trajikomik bir durumla karşı karşıya kalmıştır.

Beş Milletvekilinin imzasıyla, 15 Haziran 2010 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan 2/712 Esas Sayılı, “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” TBMM’nin tatile girmesine saatler kala yapılan üstünkörü görüşmenin ardından kabul edilmiştir. 1 Ağustos 2010 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren yasayla birlikte 4857 Sayılı İş Kanunu’nun 2. ve 81. Maddelerinde ve 3146 Sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 12. Maddesi’nde değişiklik yapılmıştır.

Yasa değişikliğinin temel amacı, TTB ve TMMOB’yi sürecin tamamen dışına itmektir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olan TTB ve TMMOB’nin isimleri dahi yasadan çıkarılarak, kendi uzmanlık alanlarındaki birikim, sorumluluk ve yetkileri görmezden gelinmektedir. Bu iki birliğin yetki ve sorumlulukları, özel kurumlara devredilmek istenmektedir.

Bu durumun kabul edilmesi mümkün değildir. Üniversitelerin vermiş olduğu diploma, o bireyin mühendislik ve mimarlık kariyerine başlaması için yeteri kadar bilgilendirildiğini belgelemektedir. Diplomadan sonraki süreçte ise meslek odaları devreye girmekte ve mesleki uygulama kurallarını bizzat meslek odaları belirlemektedir. Yani, mesleki faaliyetlerin, projelerin doğruluğu ve uygunluğunu denetleyecek kurum meslek odalarıdır. Bütün dünyada, diplomadan sonra meslek odaları devreye girmekte, meslek içi eğitim ve belgelendirme bizzat meslek odalarınca verilmektedir. Meslek Odalarının bilgi birikiminden, kamu güvenliği ve sağlıklı kentleşme yönünden kamu otoriteleri meslek odalarından yararlanmaktadır.

Bizde ise süreç ters çevrilmekte ve meslek odaları devre dışı bırakılmaktadır. Aklın ve bilimsel bilginin doğruluğuna ve yöntemine inanmayan ve meslek odalarının yetkilerini budamaya çalışan bir kamu yönetimi ile karşı karşıyayız. Bunun adı da AB uyum olarak ileri sürülmektedir. Bu gerekçeyi ileri sürüp yasa gerekçesine yazanlar, AB müktesebatıyla son tanışanların kendileri oldukları gerçeğini göz ardı etmemeliler. Çünkü bilimsel bilgi ve yöntem alış-verişi her zaman hukuksal düzenlemeden önce olur. Bu gerçeği göremeyenler, yeni bir keşif nidasıyla her yasa tasarısının gerekçesine somut gerçekliğe aykırı bilgileri “AB uyum” gerekçesine dayandırmamalılar. Bu başta kamu yönetiminde ve toplumda körleşmeye yol açmaktadır.

Kurda Kuzu Emanet Etmek

Bakanlık ve hükümet, 2003 yılından bu yana iş yaşamının ihtiyaçlarına yanıt vermek yerine, mühendis ve hekimlerle uğraşmışlar ve ülkenin kanayan yarası olan iş kazalarını “kadere” ve

“piyasaya” havale etmişlerdir. Yasa teklifi ile iş güvenliği mühendisi, “iş güvenliği uzmanı” tanımı ile meslek lisesi mezunları ile aynı kavram altında tanımlanmakta ve yetkilendirilmektedir. Ayrıca, Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş sermaye şirketleri Bakanlık tarafından yetkilendirildiğinde mühendisleri eğitime hakkını kullanacaklar ve Bakanlık da sertifika verecektir.

Bilimsel eğitim sonucu kazanılmış mühendis unvanına sahip bir meslek mensubu mesleki faaliyette bulunabilmesi için yükseköğretim kurumu içinde yeri olmayan, Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişisi (sermaye şir-

keti) tarafından eğitilecek ve Bakanlık sertifika ile yetkilendirdikten sonra mesleki faaliyette bulunacaktır. İş Güvenliği Mühendisliği, mühendislik mesleğinin icrasıdır. Mesleğin icrası için özel şirketten eğitim alma koşulu aklın ve bilimin alamayacağı bir durumdur. “Özelleştirmeler” ve “aşırı kar hırsı”, iş kazalarındaki artmasındaki en önemli nedenler arasında sayılırken, “işçi sağlığı ve iş güvenliği” konusunun bile piyasalaştırılmaya çalışılması bilimle, akılla ve vicdanla açıklanabilir bir durum değildir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Ortak Birimleri’nin de özel şirketler tarafından kurulacağı da yasada yer almıştır. Şirketlere tanınan haklar yasal düzeyde güvence altına alınırken, işçi sağlığı ve güvenliğine ilişkin çalışanlar yönünden neden somut bir hak düzenlenmemektedir? Neden herkese ayrımsız sağlıklı ve güvenli iş ortamının yaratılması noktasında Devletin ve işverenlerin sorumluluğu somut olarak düzenlenmemektedir? İşverenlerin sorumluluğu neden yönetmeliklere bırakılmaktadır? Para kazanması istenilen çevrelere yasal düzeyde yeni bir sektör sunulurken, iş güvenliği mühendisi ve hekiminin hakları niçin yasal düzeyde ele alınmamaktadır. Neden meslek örgütlerinin ismi dahi yasadaki silinmektedir. Meslek odalarına bu tahammülsüzlük nedendir? Kamu yararını savundukları için midir?

Sağlıklı ve güvenli bir çalışma düzeninin kurulmasının kamusal bir sorumluluk olduğu akıldan çıkarılmamalıdır. Bu konu, karlılık mantığı üzerine kurulmuş ticari işletmelerin sorumluluğuna bırakılmamalıdır. Kamu yararını gözetken ve kamusal nitelikleri öne çıkan emek ve meslek odaları, bu sürecin etkin özneleri olmalıdır.

AKP Hükümeti, özelleştirme ve piyasalaştırmayı her derdin devası olarak görmektedir. Bu neo-liberal bakış açısının acı sonuçları, tüm toplumumuzu olumsuz etkilemektedir. Kamusal faydanın yerine, özel çıkarın ve karlılığın getirilmesi, telafisi mümkün olmayan sonuçlar yaratmaktadır. Bu zihniyetin en çarpıcı sonucu özelleştirilen ve taşeronlaştırılan sektörlerde yaşanan iş kazalarındaki büyük artıştır. AKP Hükümetinin bu kazaları önlemek yerine, iş güvenliği alanının kendisini piyasalaştırması bizleri çok daha kötü günlerin beklediğinin göstergesidir.

Kamusal sorumluluklarının bilincinde olan bir meslek odası olarak konunun peşini bırakmayacağı ve bu konudaki hukuki girişimimizi sürdüreceğiz.

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan

Türkiye’de Deprem Gerçeği ve Hastanelerin Durumu

Türkiye’de yürürlükte bulunan “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmelik”e göre topraklarımızın %66’sı, nüfusumuzun %71’i, toplam belediyelerin %68’i (1900 adedi) 1. ve 2. derece deprem belgeleri içinde yer almaktadır.

3. ve 4. derece deprem bölgelerini de dikkate aldığımızda topraklarımızın yaklaşık %92’si deprem tehlikesi altında bulunmaktadır. Bu bilgiler göstermektedir ki deprem, neden olduğu can ve mal kayıplarının fazlalığı sebebiyle acilen önlem alınması gereken doğal afetler sıralamasının başında gelmektedir.

Ülkemizdeki deprem tartışmaları İstanbul üzerinde kitlenmiş durumdadır. İstanbul gerek nüfusu, gerek ekonomik hacmi, gerek tarihi ve turistik önemi ile Türkiye’nin en önemli kentidir ve doğal afetlere karşı insanlar ve kent varlıkları özenle korunmalıdır. Bununla birlikte bütün dikkatlerin İstanbul’a verilmiş olması, ülkenin kalan kısmında bir özensizliği de ne yazık ki beraberinde getirmektedir.

Türkiye deprem kuşağı haritasına göre İstanbul’un yüzölçümünün yaklaşık yarısı 1. ve 2. derece; diğer yarısı da 3. ve 4. derece deprem kuşağında yer almaktadır.

Tam da burada düşünmemiz ve yapmamız gereken şey şehirlerimizi önem sırasına koymak, güçlendirme çalışmalarını nüfus, ekonomi gibi şartlara bağlamak değildir. Kentlerin istatistiki verileri bize yalnızca bir an önce başlanması gereken güçlendirme çalışmalarının çaplarına ilişkin veriler sunmalıdır; yoksa bu veriler insan hayatlarını yaşadıkları kentlere göre sıralamak için

Tablo1 - Deprem kuşaklarına göre illerin dağılımı

1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
Amasya, Aydın, Bartın, Balıkesir, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Denizli, Düzce, Erzincan, Hakkari, Hatay, Isparta, İzmir, Kahramanmaraş, Karabük, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kocaeli, Manisa, Malatya, Muğla, Muş, Osmaniye, Sakarya, Siirt, Sivas, Tokat, Yalova	Adana, Adıyaman, Afyon, Ağrı, Antalya, Ardahan, Batman, Çorum, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Iğdır, Kars, Kütahya, Samsun, Şırnak, Tekirdağ, Tunceli, Uşak, Van, Zonguldak	Ankara, Artvin, Bayburt, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, İçel, Kayseri, Kilis, Mardin, Nevşehir, Ordu, Şanlıurfa, Yozgat	Aksaray, Edirne, Kırklareli, Konya, Niğde, Rize, Sinop, Trabzon	Karaman
35 (%43,5)	22 (%28)	14 (%17,5)	8 (%10)	1 (%1)

kullanılmamalıdır. Türkiye'nin gündemini meşgul eden deprem tartışması ne yazık ki ikinci yöne doğru epeyce kayma göstermiştir.

1900'lü yıllardan bugüne kadar ülkemizde yaşanan depremlerde yaklaşık olarak 100.000 insanımız ölmüş, 250.000 insanımız yaralanmış, 600.000'den fazla yapıımız da yıkılmış veya önemli ölçüde hasar almıştır.

Başbakanlık Proje Uygulama Biriminin 2000 yılı baz alınarak 2002 yılında hazırlanmış olduğu bir rapora göre; ülkemizde bulunan konutların %62'sinin inşaat yapım ruhsatı bulunmakta, %38'nin ise inşaat yapım ruhsatı bulunmamaktadır. Yine yapılarımızın %33'nün yapı kullanma izin belgesi olmasına karşın, %67'sinin ise yapı kullanma izin belgesi bulunmamaktadır.

1984 yılında yapılan bina sayımında 8 milyon hane ve 5 milyon bina varken, hane ve bina sayısı 2000 yılında % 60-70 oranında artmıştır. Bu sayı nüfus artışı sonucu meydana gelmiş bir artış değil; ülkemizin şehirleşmesiyle ilgili bir sonuçtur.

Türkiye gittikçe şehirleşen, buna karşın nüfus artış oranı azalan bir ülke konumundadır. Başka bir ifadeyle de şehirleşme, Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu yerlere doğru büyük bir hızla devam etmektedir.

Üretilen yapıların %80'i konut, diğerleri de okullar, resmi binalar, spor tesisleri ve benzeri yapılarıdır.

Son 25 yılda üretilen bina sayısı, 25 yıl öncesine kadar üretilen toplam bina sayısından fazladır. Bu yapıların çoğunluğu barınma amaçlı olarak kullanılan konut türü yapılarıdır.

1999 yılında yaşadığımız depremde (17 Ağustos) ortaya çıkan can kaybı resmi rakamlara göre 17.479, yaralı sayısı ise 43.953'tür. Ağır hasar gören konut sayısı 66.441, iş yerinin ise 10.901 olduğu kayıtlara geçmiştir. 2001 yılının Haziran ayında çıkarılan 4708 sayılı Yapı Denetim Yasası 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre çok daha zayıf içerikli bir yasa olarak 19 pilot ilde uygulanmak üzere yürürlüğe girmiş, 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla de tüm yurt geneline yayılacak.

Bu karar, depremselliği ve sorunları aynı olan bir coğrafyada iki farklı sistem uygulamasına son vermesi bakımından ilk bakışta olumlu görünmekle birlikte, yasanın eksik, yanlış, aksayan ve uygulanamayan yanlarının ilgili tarafların görüşlerine başvurularak yeniden düzenlenmesi gerekliliği, yasa hedefleri açısından yaşamsal önem taşımaktadır. 2001 yılında yasalaşma sürecinde ifade edildiği üzere, mevcut yasa da mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme, izlenebilirlik, denetim mekanizmasının etkin ve yaygınlığı ve kamu yapılarının denetim dışı kalması gibi çok önemli eksiklikler bulunmaktadır. Ayrıca yürürlükteki diğer yasa hükümleriyle çelişkiler de bulunmaktadır.

Türkiye'de Hastanelerin Durumu

Şu an itibarıyla Türkiye genelinde Sağlık Bakanlığı'na bağlı toplam 832 hastane bulunmaktadır. Bu hastanelerin toplamı yaklaşık 10 milyon metrekarelik kapalı alana sahiptir. Türkiye nüfusunun yüzde 71'inin 1. ve 2. derece deprem alanı üzerinde yaşadığı; hastanelerin de nüfus yoğunluğuna göre dağıldığı düşünüldüğünde, ülkemizdeki hastanelerin çok büyük bölümünün en üst düzeyde deprem tehlikesi altında olduğu söylenebilir.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın resmi verilerden yaptığı derlemeye göre, Türkiye'de kamuya ait binaların toplam sayısı yaklaşık 80.000 civarındadır.

Tablo 2 - Mevcut ve yapılması planlanan hastane sayıları ve toplam metrekareleri

Sağlık bakanlığına bağlı Türkiye genelinde hizmet veren		2010-2014 yılında tamamlanan, tamamlanması ve yapımı planlanan	
Hastane sayısı	Hastane m ² (kapalı alan)	Hastane sayısı	Hastane kapalı alanı (m ²) (yaklaşık)
832	9.991.912	332	12.118.926

Tablo 3 - Toplam kamu bina sayısı ve depreme karşı güçlendirme çalışması yapılan bina sayıları

	Toplam Bina Sayısı			Güçlendirme Projesi Hazırlanan			Güçlendirme İmalatı Tamamlanan ve Yapılmakta Olan		
	1. ve 2. Derece Deprem Bölgesi	3. ve 4. Derece Deprem Bölgesi	Toplam	1. ve 2. Derece Deprem Bölgesi	3. ve 4. Derece Deprem Bölgesi	Toplam	1. ve 2. Derece Deprem Bölgesi	3. ve 4. Derece Deprem Bölgesi	Toplam
Okul	22.737	9.695	32.432	508	14	522	262	14	276
Hastane	6.640	2.863	9.503	54	2	56	55	0	55
Diğer	24.763	10.824	35.587	501	3	504	431	2	433
Toplam	54.140	23.382	77.522	1.063	19	1.082	748	16	764

Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca gerçekleştirilen Deprem Şurası Eylem Planı çerçevesinde 2005 yılında yapılan envanter çalışmaları sonucunda ülkedeki toplam kamu yapıları stokunun da yaklaşık olarak bu sayıda olduğu belirtilmektedir.

Kamuya ait yaklaşık 80.000 bina içinde şu ana kadar güçlendirme projesi hazırlanan bina sayısı bin 82'dir. Bu oran toplam içinde yüzde 1,3'e tekabül etmektedir. Şimdiye kadar güçlendirme imalatı tamamlanan ve yapılmakta olan bina sayısı ise 764'tür ve bu sayı toplam içinde binde 1'e denk düşmektedir.

Türkiye'deki kamu binalarının şu ana kadar yapı denetim sistemi içinde olmadığı, 1999 Körfez depreminin çok geniş bir alanda etkili olduğu, şehirlerdeki alt yapı çalışmalarının İstanbul Cerrahpaşa Hastanesi örneğinde görüldüğü gibi kamu binalarında büyük hasarlara yol açtığı düşünüldüğünde güçlendirme projesi hazırlanan binaların oranının yüzde 1,3 ve güçlendirme yapılan bina oranının ise binde 1 seviyesinde olması, aklımıza dahi getirmek istemediğimiz sonuçlarla karşılaşacak olmamızın neredeyse kaçınılmaz olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 3'den görülebileceği gibi hastanelerin durumu ise daha da vahimdir.

Türkiye'de toplam 9.503 hastane binasının 6.640 tanesi ve dolayısıyla 3'te 2'sinden fazlası 1.ve 2. derece deprem bölgesi üzerinde bulunmaktadır.

Bu bölgelerde bulunan binaların yalnızca ve yalnızca 54'ünün güçlendirme projesi hazırlanmış durumdadır. Güçlendirme imalatı tamamlanan ve yapılmakta olan hastane bina sayısı ise 55'tir ve bu sayılar oran itibarıyla yüzde 1'in altında kalmaktadır.

Ayrıca Türkiye'de bulunan toplam 32.432 okul binasının, 1.ve 2. derece deprem bölgesi üzerinde bulunan yaklaşık 23 bininin 508'inin projesi yapılmıştır ve bu sayı toplam içinde yüzde 2'den az yer tutmaktadır. Güçlendirmesi tamamlanan veya yapılıyor olan okul bina sayısı 276'dır ve bu sayının da oran karşılığı toplam içinde yüzde 1'in altında kalmaktadır.

Resmi verilere göre, önümüzdeki 3 yılda da 332 hastanenin daha yapımının tamamlanması düşünülmektedir. Toplam 12 milyon metrekare kapalı olması planlanan bu hastanelerin başta deprem olmak üzere doğal afetlere dayanıklı olması gerekmektedir.

Türkiye'nin Can Damarı İstanbul'da Hastanelerin Durumu

İSMEP (İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi) çalışmaları çerçevesinde ortaya çıkan tablo, okulların, kreşlerin, yurtların ve toplu kullanım alanlarının can güvenliği açısından açık tehdit oluşturduğunu göstermektedir. İSMEP'in Temmuz 2009 durum raporuna göre; 24 hastaneden 2'si, 8 poliklinikten biri, 663 okuldan 230'u güçlendirilmiştir. Aynı şekilde Milli Eğitim Bakanlığı Yatırım ve Tesisler

Genel Müdürlüğü'nün, Nisan 2007'de açıkladığı rapora göre; ülke genelinde MEB'e bağlı okulların toplam 240 milyon metrekare kullanım alanı bulunmaktadır ve 120 milyon metrekarelik

alandaki güçlendirme çalışması yapılması gerekmektedir. Güçlendirme için yaklaşık 15 milyar YTL bir paraya ihtiyaç duyulmaktadır ki, bu paranın bütçe içinde karşılığının olmadığı da belirtilmektedir.

İSMEP kapsamında güçlendirilmesi gerekli olan hastanelerin 308, güçlendirilecek hastane bina sayısının 130; güçlendirilmesi gereken semt polikliniği sayısının 241, güçlendirilecek bina sayısının 14; güçlendirilmesi gerekli olan okul sayısının 1783, güçlendirilecek okul bina sayısının 598; güçlendirilmesi gerekli olan idari bina sayısının 68; güçlendirilecek bina sayısının 45, güçlendirilmesi gerekli olan öğrenci yurtları sayısının 46; güçlendirilecek öğrenci yurtları bina sayısının 26; Sosyal Hizmet Bina sayısının 27, güçlendirilecek bina sayısının ise 17 olduğu belirlenmiştir. İstanbul'da da toplam 2473 Kamu binasından 847'sinin güçlendirilmesinin kararlaştırıldığı (programa alındığı) bir kısmının güçlendirildiği anlaşılmaktadır.

Yine, 1999 Gölçük ve Düzce depremlerinden önce Dünya Bankası Kredisi ile gerçekleştirilen proje kapsamında, İstanbul ve İzmir'de deprem dayanımları incelenen hastanelerin toplam sayısı 56'dır. Bu hastanelerde bulunan toplam bina sayısı ise 644'tür. Güçlendirilmesi gereken ve güçlendirme projesi hazırlanan bina sayısı ise 508 adettir. Görüldüğü gibi güçlendirilmesi gereken binaların oranı %78 olmaktadır. İstanbul'da deprem dayanımları incelenen Devlet Hastaneleri sayısının 26 olduğu; bu hastanelerdeki toplam bina sayısının ise 323 olduğu belirlenmiş olup, güçlendirilmesi gereken ve güçlendirilme projeleri hazırlanan bina sayısı ise 279 dur. Güçlendirilmesi

gereken hastane binalarının oranı ise %86 olarak belirlenmiştir. Yukarıda ifade ettiğimiz hastane binaları içerisinde Üniversite Hastane Binaları bulunmamaktadır. İzmir'de deprem dayanımları incelenen devlet, SSK, belediye, üniversite ve ordu hastanelerinin sayısı 30'dur. Bu hastanelerde bulunan toplam bina sayısı 321, güçlendirilmesi gereken ve güçlendirme projeleri hazırlanan bina sayısı ise 225'tir. Güçlendirilmesi gereken binaların oranı, toplam bina içindeki sayıya bakıldığında %70'e ulaşmaktadır.

Tablo 4 - 2010-2014 yılları arası tamamlanan ve planlanan hastane sayıları

2010 yılında tamamlanan hastane			2010 yılında tamamlanması planlanan		2011-2014 yılında tamamlanması ve yapımı planlanan		
Hastane sayısı	Hastane m ² (kapalı alan)	Harcama (2010 deflate değerleri ile)	Hastane sayısı	Hastane m ² kapalı alan (yaklaşık)	Hastane sayısı	Hastane m ² kapalı alan (yaklaşık)	Yaklaşık maliyet
6	52.082	82.198.905	25	1.068.394	301	10.998.450	13.7 Milyar TL

Çözüm Önerileri

Ülkemizde, depremlerde yaşanan can kayıplarının önüne geçilmesi, oluşacak maddi hasarın en aza indirilmesi için her şeyden önce kapsamlı ve etkin bir yapı denetim sisteminin bir an önce uygulamaya sokulması gerekmektedir.

Böyle bir sistemde bütün kamu yapıları yapı denetim kapsamına alınmalı, TOKİ, KİPTAŞ ve benzeri kuruluşların inşaatlarının denetimi, yapı denetim sistemi içerisine dahil edilmelidir.

Yapı denetiminde meslek odalarının sürece daha etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeline ihtiyaç vardır. 4708 Sayılı Yapı Denetim Yasası ile 3194 Sayılı İmar Yasası ve bağlı ikincil mevzuatın bu model esas alınarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Yapı Denetiminin anahtarı "Mesleki Denetim", onun olmazsa olmaz koşulu da TMMOB'ye bağlı meslek odalarının yürüttüğü "Yeterlilik ve Belgelendirme" faaliyetleridir. Bu nedenle yapı denetimi ile ilgili kamusal yapılanmalarda TMMOB'ye bağlı ilgili Odaların görev, yetki ve sorumluluk-

ları tanımlanarak temsilleri sağlanmalıdır. Denetçi Belgelerinin verilmesi ve takibi TMMOB'ye bağlı Odalar tarafından yapılmalı, yapı denetimi mekanizmasında yer alan meslektaşların sicillerinin tutulması ve meslek içi eğitimler TMMOB'ye bağlı ilgili Odalarca yapılmalıdır.

Yapı denetim kuruluşlarının denetimi ve ceza sisteminde halen uygulanmakta olan yöntem sorunludur. Doğrudan kapatma yerine sistemin daha doğru işleyişini sağlayacak para cezalarını da kapsayan kademeli yaptırımlar uygulanmalıdır.

Yapı üretimi düzeninin asli öğelerinden olan müteahhitliğin tanımı netleştirilmeli yapı ile ilgili uzmanlığı olmayan meslek sahiplerinin yapım işini üstlenmesi engellenmelidir.

Yapı denetim uygulamasını yönlendiren her türlü karar sistemi, konu ile ilgili tüm kurum ve kuruluşların yer alacağı süreçlerde oluşturulmalıdır.

Ticari yanı ağır basan zoraki çok elemanlı, hantal yapılı, mali açıdan çok külfetli yapı denetim şirketi modeli yerine; uzmanlık ve ahlaki niteliklere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı bir Yapı Denetim Uygulaması modeli geliştirilmelidir.

Trabzon Şubesi'ne bağlı İMO Rize Temsilciliği tarafından hazırlanan değerlendirme

Rize'nin Gündoğdu Beldesi'nde Heyelan Felaketi

Rize'nin Gündoğdu Beldesi'nde 26 Ağustos 2010 tarihinde yağın yoğun yağmur nedeniyle yaşanan heyelanda 14 yurttaşımız yaşamını yitirdi. Gündoğdu Beldesinde ve çevresindeki köylerde çok sayıda ev ve işyerinin yanı sıra, bazı kamu kurumları da heyelan nedeniyle toprak altında kaldı.

Heyelan felaketinin hemen ardından Trabzon Şubemize bağlı Rize Temsilciliğimiz bölgeye ulaşarak hem kurtarma çalışmalarına destek oldu, hem de incelemelerde bulundu. Bu incelemeler ışığında Odamız tarafından hazırlanan ve 1 Eylül 2010 tarihinde basınla paylaşılan ilk değerlendirmeler şöyledir:

Orman Arazisi, Çaylık Yapılmış

Temsilciliğimiz tarafından yapılan incelemelerde, heyelanın gerçekleştiği bölgedeki dik yamaçların doğal bitki örtüsü olan ormanlık arazinin ortadan kaldırılarak, "çaylık" arazi olarak tanzim edildiği anlaşılmıştır. Kökleri çok daha derinlere inen ve toprak tutucu özellikleri olan ağaçların aksine çay bitkisinin kökleri 4- 4,5 metre seviyesine kadar ulaşmakta ve bu kökler ağ biçiminde olup toprağı oynar hale getirmektedir. Bölgedeki yamaçların neredeyse tamamının "çay" ekimi için kullanılması, bölgeyi heyelana karşı savunmasız bırakmıştır.

Yapıların Atık Suyu, Doğrudan Toprağı Verilmiş

Heyelan bölgesinin toprak yapısı belirli bir seviyeye kadar kumla karışık yumuşak toprak, belirli bir seviyeden sonra ise yağlı taşın olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan incelemelerde, mevcut binaların temiz ve pis su kanallarının plastik borularla yüzeye yakın bir şekilde döşendiği, arazinin belli yerinde uçlarını serbest bırakıldığı tespit edilmiştir. Gerek bu borulardan akan sular, gerekse yağın aşırı yağmur zeminin suya olan doygunluğunu taşınamaz biçimde arttırmış ve bunun sonucunda heyelan gerçekleşmiştir.

Dere Yatağı İmara Açılmış

Bölgede yapılan incelemelerde arazideki tahribatın yanı sıra, plansız yapılaşmanın da yıkımda etkisi olduğu tespit edilmiştir. Gündoğdu Beldesi ve civarındaki dere yatakları yerleşime ve imara açılmış, hatta resmi kurumlar bile derelerin üzerine kurulmuştur. Bunun yanı sıra dere kaçak yapılaşmanın da oldukça yoğun olduğu görülmüştür. Dere kenarındaki hatta derenin içindeki bu yapılaşmalar dere yatağını daraltmıştır. Derenin beraberinde getirmiş olduğu rusubat ağaç yükü vs. malzemeler bu daralan yatakları tıkayıp set oluşturmuştur. Aşırı yağışlar bu yığılmayı arttırıp

dereye fezeyan (kabarma ve taşma) meydana gelmiştir. Bu taşmalar sonucunda heyelanla birlikte sel de meydana gelmiş, kayıplar artmıştır. Gerek arazilerden gelen sel ve çamur, gerek dereden gelen fezeyanların denize ulaşmasına ise Karadeniz Sahilyolu engel olmuştur.

Doğu Karadeniz'in Tümü Risk Altında

Bölgeye yakın farklı yerleşim merkezlerinde de durumun Gündoğdu Beldesi'nden farklı olmadığı gözlenmiştir. Nitekim her yıl bu mevsimlerde Artvin, Trabzon, Giresun, Rize ve Ordu'da benzeri felaketler yaşanmaktadır. Dolayısıyla Gündoğdu'da kayba uğrayan yurttaşlarımıza gereken yardımlar yapılırken, diğer yandan da Doğu Karadeniz'in tamamında incelemeler yapılmalıdır. Bu bölgedeki arazinin güçlendirilmesi, imar planlarının sağlıklı hale getirilmesi ve yapıların güvenliğinin sağlanması konusunda adımlar atılmalıdır. Yeni felaketlerin önüne geçebilmek için gerekirse yerleşim yerlerinin değiştirilmesine kadar varacak radikal önlemler alınmalıdır.

Sel ve Heyelan Riski Giderek Artıyor, Hazırlıklı Olalım

Küresel İklim değişikliğinin de etkisiyle heyelanlar ve su taşkınları, gün geçtikçe hem ülkemiz hem de dünyanın geri kalanı için daha büyük bir tehdit haline gelmektedir. Buna rağmen plansız ve çarpık kentleşme politikaları nedeniyle akarsu havzaları içerisindeki yerleşimler hızla büyümekte, orman alanları tahrip edilmekte, yollar ve enerji tesisleriyle arazi yapısı hızla değiştirilmektedir.

Yol açmak, santral kurmak, ev yapmak, tarıma açmak adına dere yataklarını bozan, akarsu havzalarını değiştiren her müdahalenin bedelini kaybettiğimiz canlarımızla ödüyoruz. Bir daha böylesi acılar yaşamamak için doğa ile barışık biçimde yaşamayı öğrenmeli, yaşam alanlarımızı güvenli hale getirmeliyiz.

İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanları Toplantısına Sunulan Rapor

Giriş

Üniversiteler herhangi bir baskı altında olmadan akıl sürecini duygu sürecinin önüne alarak bilimsel çalışma üretme merkezleridir. “Kamu kurumu niteliğinde” meslek örgütü olan İnşaat Mühendisleri Odası, üyelerinin meslek yaşamlarında karşı karşıya kaldıkları sorunları kamusal fayda ölçeğinde değerlendirerek politikalar üreten ve çözümler geliştiren bir meslek odasıdır.

Bu bağlamda, ortak özellikleri “kamu yararı” olan iki kurumun inşaat mühendisliği mesleğinin sorunlarının çözümü için işbirliği geliştirmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu dosya meslek alanımızda yaşanmakta olan ve üniversitelerimizi de yakından ilgilendiren bazı sorunları paylaşmak, ortak çalışma zeminleri oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun

Son yarım yüzyılda gerçekleşen önemli teknolojik gelişmeler nedeniyle, mühendislerin ve diğer teknik elamanların önemi daha da artmış; bu elemanların eğitim, deneyim ve yetkinlikleri ile nasıl bir bilgi ve beceri ile donatılmaları gerektiği konusu özel bir önem kazanmıştır.

Ülkemizde mühendislik ve mimarlık meslekleri, 1938 tarihli 3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanun çerçevesinde yürütülmektedir. Bu Kanun’a göre, ülkemizde bir işi yapabilmek yeterliliğine haiz olmanın ölçütü olarak diploma sahibi olmak yeterli görülmekte, mühendis ya da mimar unvanlı bir kişinin o konuda eğitim almış kişi olduğunu gösteren diploma, aynı zamanda o alandaki işi yetkinlikle yapabilmenin de göstergesi sayılmaktadır. Oysa diplomanın belgelediği eğitim her koşulda çok önemli ve gerekli olsa da, bir işi gerektiği gibi yapabilmenin ölçütü olarak yalnız başına yeterli değildir. Bunun, öğretici, geliştirici, olgunlaştırıcı uygulama deneyimi ile tamamlanması, bir başka deyişle, mühendisin uygulamanın içinde pişmesi, erginleşmesi gerekmektedir.

Topraklarının %92’si deprem kuşaklarında yer alan ülkemizde doğal afetleri göz ardı eden uygulamalar, önemli can ve mal kaybına neden olmaktadır. Bu bağlamda, imar ve inşaat faaliyetlerinde görev alan mühendislerin meslek yaşamları boyunca edinmeleri gereken bilgi ve deneyimlere ilişkin normların ve süreçlerin çağdaş gelişmelere uygun şekilde belirlenip düzenlenmesi önem taşımaktadır.

Bu anlayış çerçevesinde, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de, mesleği etkin biçimde uygulayabilmek için yeterli bilgi ve beceri ile donanmış, yeterince deneyim kazanmış ve etik davranışta bulunma alışkanlığı kazanmış mühendisler aracılığıyla hizmet üretmeye gereksinim bulunmaktadır.

Halen yürürlükte olan 3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Kanunu’nun bu bağlamda acilen yeniden düzenlenmesi ve çağın gereklerine uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Odamız bu konuda kamuoyu oluşturmak için üniversitelerimizle işbirliği yapmak ve ortak çalışmalar gerçekleştirmek istemektedir.

Yetkin Mühendislik

Mühendislik hizmetlerinde sağlanacak iyileşme; kamunun hizmet alımında kaliteyi yükselteceği gibi, kaynakların verimli kullanılması suretiyle daha fazla hizmet ve katma değer elde edilmesini sağlayacaktır.

Mühendislik hizmetlerinin kalitesinde görülen seviye düşüklüğünün topluma yüklediği ağır maliyetleri ve kaynak israfını gören Odamız, üyelerinin temel bilgilerine ve mesleki deneyimlerine dayanan yetkinliklerin belirlenmesi ve belgelenmesi yoluyla, deprem zararlarının azaltılması başta olmak üzere, inşaat mühendisliğinin bütün alanlarında, çağdaş tekniklere ve etik ilkelerine uygun, üstün nitelikli ve güvenilir mühendislik hizmetlerinin sunulmasına ve bu hizmetlerle ilgili yanlış uygulamaların önlenmesine yönelik gelişmelere katkıda bulunmak amacıyla “Yetkinlik Belgelendirme Yönetmeliği”ni hazırlamıştır.

İnşaat mühendislerinin yetkinliğini artırarak yeterli hizmet sunumunu sağlamak, deneyim kazınarak, uzmanlaşmalarına yardımcı olmak ve böylelikle uzun vadede mühendislik hizmetlerinin kalitesini artırmak üzere hayata geçirilen bu düzenleme ne yazık ki, yasal mevzuata takılmış ve Danıştay tarafından yürütmesi durdurulmuştur.

İnşaat Mühendisleri Odası “Yetkin Mühendislik” konusunda üniversitelerimizle ortak çalışmalar yürütmek istemektedir.

İMO’nun meslek içi eğitim çalışmalarına üniversite desteği

Günümüzün ve yakın geleceğin koşulları düşünebilen, araştırabilen, çözüm üretebilen ve eksikliklerini tamamlayabilen mühendisler gerektirmektedir. Küreselleşme, sınır aşan mühendislik, sanayileşmede yeni aşamalar, iletişim araçlarının hızlı gelişimi, ekonomik, toplumsal ve kültürel değişimler ülkemizde inşaat mühendisliği alanını önemli ölçülerde etkilemektedir.

Ülkemizdeki yatırımlarının büyük bir bölümünün yer aldığı inşaat mühendisliği alanında yeni ana ve alt başlıkların ortaya çıkması, bilgi ve teknolojiye hızlı gelişmeler, işyerlerinde ve kurumsal yapılarıdaki değişimler, güncel bilgiye sahip eleman ihtiyacı İnşaat Mühendisleri Odası’nı üyelerinin okul sonrası yaşam boyu eğitimini sağlama konusunda acil önlem almaya zorlamıştır.

Bu bağlamda İMO, 2006 yılında “TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Serbest İnşaat Mühendisliği Hizmetleri Uygulama, Tescil, Denetim ve Belgelendirme Yönetmeliği”ni yayımlamıştır.

Yönetmelik kapsamında, Serbest İnşaat Mühendisi olarak çalışmak isteyen üyelerimizin mesleki faaliyetlerini sürdürebilmeleri için Odamızdan SİM belgesi almaları ve her iki yılda bir belgelerini yenilemeleri gerekmektedir. SİM belgesinin yenilenebilmesi için ise üyelerimizin, Yönetmeliğin öngördüğü düzeyde meslek içi eğitime katılmaları zorunludur.

Üniversitelerimizden öncelikli beklentimiz; meslek içi eğitimlerin teknolojik, ekonomik ve toplumsal değişimler nedeniyle zaruri olduğu, üniversite eğitiminden sonra mesleki uygulamaların niteliğini artırmak için hayat boyu eğitim anlayışının hakim olması gerektiğinin öğrencilere anlatılmasıdır.

Teknolojik gelişmelerin en iyi takip edildiği ve bilimsel bilginin üretildiği üniversitelerin Odamız tarafından düzenlenen meslek içi eğitimlere öğretim elemanlarıyla destek sunarak yeni bilgileri ve gelişmeleri mesleğimizin uygulayıcıları olan üyelerimizle paylaşmaları mesleğimizin, üyelerimizin ve ülkemizin gelişimine katkı sunacaktır.

Sahte Mühendislerle İlişkin Üniversite- Oda işbirliği

Pek çok meslek alanında olduğu gibi mühendislik alanında da zaman zaman sahte belge ve diplomalarla mühendislik mesleğini yapmak isteyenler ortaya çıkmaktadır. Son zamanlarda sahte belgelerle mühendislik ve mimarlık yapmak isteyenlerin sayılarında artış görülmektedir.

Odamız bu sorunu oda kaydı sırasında yaptığı incelemeler ve ilgili kurumlarla yaptığı yazışmalarla engellemeye çalışmaktadır. Sahte belgelerle kayıt yaptıkları tespit edilen üyelerin oda kayıtlarını iptal etmektedir.

larına son verilmekte ve gerekli yasal incelemelerin yapılması için Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunmaktadır.

İnşaat Mühendisleri Odası, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) ve Azerbaycan'da bulunan bazı üniversitelerden aldıkları sahte diplomalarla, Yüksek Öğretim Kurulu'ndan (YÖK) denklik belgeleri alan ve ardından TMMOB'ye bağlı odalara kayıt yaptıran sahte mühendis ve mimarların sayılarında yaşanan artış nedeniyle bir dizi çalışma başlatmıştır.

Bu kapsamda KKTC'de bulunan üniversitelerden mezun olup, YÖK'ten denklik belgesi almış bulunan 1312 üyesinin belgelerinde herhangi bir sahtecilik olması ihtimaline karşılık yeniden inceleme yapılması talebiyle YÖK'e başvurmuştur. Yapılan incelemeler sonucunda 40 kişinin sahte denklik belgesi ile Odamıza kayıt yaptığı ortaya çıkmıştır.

Odamız, mesleğimizin insan hayatını doğrudan ilgilendiren boyutundan hareketle benzer bir sahtecilik durumunun ülkemizdeki diğer üniversitelerde de olabileceği ihtimalini dikkate alarak geçtiğimiz yıl Haziran ayında inşaat mühendisliği eğitimi veren tüm üniversitelerden 2001-2010 yılları arasında verdikleri mezunların listesini talep etmiştir.

Sahte mühendislik belgelerinin hem mühendislik hakkını gasp ettiği hem nüfusunun neredeyse tamamı deprem riski altında olan ülkemizde telafisi mümkün olmayan sonuçlara yol açacağı kaygısından hareketle üniversitelerden talep ettiğimiz bilgilerin paylaşımı bazı üniversitelerce olumlu karşılanmamış ve gerekli bilgi paylaşımı yapılmamıştır.

60 üniversite ile yaptığımız yazışmalar sonucunda 35 üniversite olumlu yanıt vermiş (bu sayıya henüz mezun vermemiş olan üniversiteler de dâhildir), 4 üniversitemiz bilgi paylaşımı talebimizi bünyelerinde bulunan çeşitli birimlerin uygun görmemesi nedeniyle ret etmiş, 21 üniversite ise hiç yanıt vermemiştir.

Odamız, üyelerinin haklarını korumayı ve kamusal faydayı gözetmeyi temel ilke olarak benimsemektedir. Bu nedenle inşaat mühendisliği alanında sahte belgelerle mesleki faaliyet yürütenlerin meslek itibarına ve insan yaşamına verecekleri zararları dikkate alarak bu alanda etkin bir takibat yapmanın zaruri olduğunu savunmaktadır. Bu noktada varlık sebepleri arasında toplumsal gelişim ve kamusal fayda bulunan üniversitelerle birlikte hareket etmek kaçınılmaz bir ihtiyaçtır.

Tüm üniversitelerimizin talebimize olumlu yanıt vermesi ve her yıl düzenli olarak mezun listesini göndermesi mesleğinin yetki ve haklarının korunması sahte mühendis sorununu çözme konusunda Odamızın elini güçlendirecektir.

Üniversite- genç-İMO-İMO ilişkileri

Geçmişten bugüne mesleğimizi ilgilendiren her konuda bilimden yana ve kamu yararı ilkesine uygun bir tavır geliştirmeyi ilke edinen İnşaat Mühendisleri Odası geleceğe de genç inşaat mühendislerinin gözlerindeki ışıkla bakmak istemekte ve bu bağlamda gençlik örgütlülüğünü güçlendirmeye önem vermektedir. Bu anlayışla İnşaat Mühendisleri Odası 2007 yılında Öğrenci Üye Yönetmeliğini yayımlamış ve İnşaat Mühendisliği öğrencilerinin örgütlenmesine hız vermiştir. Yönetmelik gereği her akademik yılın başında sınıf ve üniversite temsilciliği seçimleri yapılmakta, seçilen temsilciler bir yıllık çalışma süreleri boyunca bağlı oldukları şubelerin de desteği ile mesleki, teknik ve sosyal konularda etkinlikler düzenlemektedir.

Yılda bir kez toplanan, sınıf ve üniversite temsilcilerinden oluşan öğrenci meclisi ise bir yandan akademik, sosyal ve kültürel sorunlarına parasız, demokratik, bilimsel ve özerk üniversite ekserinde çözüm üretmeye çalışmakta diğer yandan genç-İMO öğrenci konseyini seçmektedir.

Öğrencilerin mesleki tartışmaların yanı sıra Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve toplumsal sorunları üzerinde düşünme, tartışma fırsatı bulmalarına da ortam sağlayan genç-İMO örgütlülüğü geleceğin inşaat mühendislerinin nitelikli ve duyarlı bireyler olarak meslek hayatlarını sürdürmesine hizmet etmektedir.

2011 yılı Ağustos ayı itibarıyla ülke genelinde 50 üniversitemizde 9235 öğrenci üyemiz bulunmaktadır.

Odamızın üzerinde önemle durduğu genç-İMO örgütlenmesine bazı üniversitelerimizin siyasi bir oluşum önyargısıyla baktığını ve etkinliklerine yeterince destek vermediğini üzümlere izlemekteyiz.

Meslek edindirmenin yanı sıra ülkenin sosyal, siyasal ve ekonomik sorunlarına duyarlı bireyler yetiştirme gibi bir misyonu da bulunan Üniversitelerimizin genç-İMO'nun üniversitelerde örgütlenmesi ve üniversite içi etkinliklerinin desteklenmesi konularında gereken hassasiyeti göstereceklerine inanmaktayız.

Teknoloji Fakülteleri sorunsalı

Bilindiği üzere, Bakanlar Kurulu'nun 13 Kasım 2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan kararı ile çeşitli üniversitelerde bulunan 21 mesleki ve teknik eğitim fakültesi kapatılarak yerlerine teknoloji fakülteleri kurulmuştur. Bu çerçevede ÖSYM'nin 2010 ÖSYS Tercih Kavuzu'nda teknoloji fakülteleri tercihlerine yer verilmiş ve Afyon Kocatepe, Süleyman Demirel, Fırat, Sakarya, Karabük ve Gazi Üniversitelerinde açılan teknoloji fakültelerine 2052 kontenjan ayrılmıştır.

Konunun direk muhatabı olan meslek odalarının ve TMMOB'nin görüşlerine başvurulmadan kurulan Teknoloji Fakülteleri birkaç yönüyle bizleri yakından ilgilendirmektedir.

Öncelikle Teknoloji Fakültelerinde verilecek eğitimin niteliği, kapsamı ve yeterliliği tartışma konusudur. Teknoloji fakültelerine alınacak öğrenciler teknik ve uygulamanın öncelikli olduğu meslek liselerinden, mühendislik fakültelerine alınan öğrenciler ise liselerin fen ve matematik bölümlerinden eğitim almaktadırlar. Üniversitelerde verilen eğitim, liselerde alınan temel eğitimin üstüne bina edilmektedir, teknoloji fakültelerinin bu anlamıyla lise eğitimini tamamlayıcı niteliğe sahip olup olmayacakları belirsizdir.

Diğer bir tartışma konusu eğitim kalitesini doğrudan etkileyen en önemli unsurlardan biri olan öğretim elemanı sayısı ve niteliği ile ilgilidir. Mühendislik fakültelerinde her öğretim elemanına yaklaşık 100-150 arasında öğrenci düşmektedir. Yeni kurulan üniversitelerde ise henüz yeterli sayıda ve nitelikte öğretim elemanı bulunmamaktadır. Bu durumda teknoloji fakültelerinin öğretim elemanı açığının nasıl karşılanacağı ile ilgili kaygıları giderecek tatmin edici bir cevap bulunmamaktadır.

Mühendislik fakülteleri ile teknoloji fakültelerinde uygulanacak eğitimin içerik, nitelik ve kapsam bakımından farklılıklar taşıması mesleğin uygulama aşamalarında da büyük sorunlara neden olacaktır. İnsan yaşamını doğrudan ilgilendiren mühendisliğin gerekli ve yeterli eğitim süreçlerini tüketmeden uygulanması telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuracaktır.

Teknoloji fakülteleri meslektaşlarımızın istihdamlarını da etkileyecektir. Mühendislerin %25'ninin işsiz ya da meslek dışı işlerde çalıştığı bilinmektedir. Her yıl 25 bin yeni mühendisin mezun olduğu dikkate alındığında ve bu mezunlara teknoloji fakültelerinden mezun olacak yaklaşık 2 bin mühendisin ekleneceği göz önünde bulundurulduğunda işsizler ordusuna yeni üyelerin katılacağını tahmin etmek kehanet olmayacaktır. Diğer taraftan işverenlerin alınan eğitimin niteliği ve yeterliliği sebebiyle mühendislik fakültelerinden mezun olacak genç mühendisler öncelik tanıyacakları olasılığı teknoloji fakültelerinden mezun olan gençlerimizi yeni mağduriyetlerle karşı karşıya bırakacaktır.

Sonuç olarak mühendislik eğitimi alanında yaşanan pek çok sorun hepimizin malumuyken, teknoloji fakülteleriyle bu sorunlara yenilerinin ekleneceği son derece açıktır.

Bu noktada kamusal sorumluluğu bulunan üniversitelerin meslek odalarıyla birlikte hareket etmesi hayati önemdedir. Mühendislik eğitimindeki ve iş piyasasındaki sorunlara daha köklü çözümler üretmek yerine, gündelik politikalarla geleceğimizin karartılmasına engel olmamız gerekmektedir.

2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu'nun teknoloji fakültelerinin kurulmasına yol açan kararının iptali için üniversitelerle ortak eylem planı hazırlamamız kaçınılmaz ortak sorumluluklarımız arasında olmalıdır.

İnşaat Mühendisliğinin diğer meslek disiplinleri ile çakışan alanlarında ortak görüş oluşturulması

İnşaat Mühendisliği bilinen en eski mühendislik dalıdır. Bugün farklı bir meslek disiplini olarak anılan harita mühendisliği, çevre mühendisliği gibi meslek disiplinlerinin geçmişte inşaat mühendisliğinin bir alanı olduğu bilinmektedir.

Meslek disiplinleri hızla çeşitlenirken, bu disiplinlerin mesleki faaliyet alanlarının yeterince sağlıklı tanımlanmaması zaman zaman disiplinler arası çatışmalara yol açabilmektedir.

“Geoteknik” tanımı ve zemin etüt raporlarının hangi meslek disiplini tarafından verileceği hususunda Jeoloji mühendisleri Odası ile İnşaat Mühendisleri Odası arasında yaşanan sorun bu çatışmalara ilişkin en somut örneklerden birisidir.

Üyelerine faaliyet alanı yaratma amacıyla olan Jeoloji Mühendisleri Odası ilgili Yönetmeliklere açtığı davalarla İnşaat Mühendisleri Odası’nın uzmanlık alanlarından biri olan Geoteknik Uzmanlık alanında kendine yer bulabilmiştir.

Benzer şekilde inşaat mühendisliği mesleğinin diğer bir uzmanlık alanı olan ulaştırmada ise Makine Mühendisleri Odası öne çıkmaya çalışmaktadır.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Meslek alanlarımıza üniversitelerimiz ile birlikte sahip çıkmamız gerekmektedir.

Meslek alanımıza ilişkin akademik destek

Toplumsal ve mesleki sorumluluklarımız gereği kamu yatırımlarının rant odaklı olup olmadıkları, kamusal fayda taşıyıp taşımadıkları ve uygulanabilirliklerini incelemek en temel görevlerimiz arasındadır.

Bu bağlamda İnşaat Mühendisleri Odası, 3. köprü, duble yollar, hızlı trenler, hafif raylı sistemler, kent içi trafiğini önemli ölçüde etkileyen alt-üst geçitler, kentsel altyapı projeleri, kentsel dönüşüm projeleri ve benzeri kamusal yatırımları yakından takip etmekte, yatırımların kamusal fayda içerip içermediğini, doğaya ve çevreye zarar verip vermediğini araştırmakta ve araştırmalarını kimi zaman rapor haline getirerek kimi zaman basın açıklamaları ile kamuoyuna aktarmaktadır.

Öte yandan Odamız, deprem, sel, heyelan, su baskınları gibi doğal afetler sonrasında meydana gelen hasarları merkezi düzeyde veya yerel birimleri aracılığıyla oluşturduğu heyetlerle yerinde incelemekte ve raporlar hazırlamaktadır. Raporların hazırlanmasında bilimsel ve mesleki değerler göz önünde bulundurulmaktadır.

Siyasi iktidar tarafından zaman zaman meslek alanımızı da yakından ilgilendiren İmar Kanunu, Kamu İhale Kanunu, Yapı Denetimi Hakkında Kanun, İş Kanunu, Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliği ve benzeri mevzuat düzenlemeleri yapılmaktadır. İnşaat Mühendisleri Odası bu düzenlemelere ilişkin görüş oluşturmakta, kimi zaman ilgili kurumla görüş ve değerlendirmelerini paylaşarak, kimi zaman yargı yolunu kullanarak bu düzenlemelerin meslek, meslektaş ve kamu yararına uygun hale getirilmesini sağlamaya çalışmaktadır.

Çalışmalarının nihai amacı insan yaşamına katkı sunmak olan üniversiteler ile Odamız, yukarıda açıklanan konularda kamuoyunu doğru bilgilendirme ve yetkilileri daha etkin bir güçle uyarmanın yanı sıra baskı unsuru olmak amacıyla ortak hareket edebilmelidir.

Bu bağlamda İnşaat Mühendisleri Odası olarak, üniversitelerimizin bilimsel verilerle çalışmalarımıza vereceği desteği önemsemekte ve ortak çalışmalar yapmayı arzu etmekteyiz.

Kongre, Konferans, Sempozyum vb. etkinliklerde İMO’nun yeri

İnşaat Mühendisleri Odası, ulusal ve uluslar arası katılımı kongre, konferans, sempozyum ve çalıştaylar düzenleyerek ortak bir aklın açığa çıkması için çalışmalar düzenlemektedir. Bu çalışmalarda akademi dünyasından gelen meslektaşlarımız bilimsel çalışmalarını, uygulama

alanından gelen meslektaşlarımız ise deneyimlerini paylaşarak mesleğimizin gelişimine katkı sunmaktadırlar.

Temel hedefi insanlık ve toplum yararına bilimsel bilgi üretmek olan üniversitelerin mesleki ve toplumsal kaygılarla faaliyet yürüten Odamızla ortak kongre, konferans ve sempozyum düzenlemeleri bilimsel bilgiyle uygulamanın buluşmasına yardımcı olacaktır.

Bu nedenle odamız tarafından düzenlenen sempozyum, kongre ve konferans gibi etkinliklerin üniversitelerin de katılımıyla daha etkin hale getirilmesini önemsemekteyiz.

Üniversite yönetimlerinin odamızca düzenlenen etkinlikleri desteklemesi ve öğretim elemanlarının aktif katılımını sağlaması bu tip etkinliklerin gerçek anlamına kavuşmasına yardımcı olacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan

“Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı” Değerlendirme Raporu

İnşaat Mühendisleri Odası’nın, Başbakan yardımcısı Beşir Atalay’ın 17 Ağustos 2011 tarihinde kamuoyuyla paylaştığı “Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı” değerlendirme raporudur. 26 Ağustos 2011

17 Ağustos depreminin üzerinden 12 yıl geçtikten sonra geç de olsa “Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı”nın (UDSEP) hazırlanmış olması olumlu bir adımdır. Eylem Planı’nın içerdiği konu başlıkları ve hedefler doğru olmakla birlikte, planın oluşturulması sürecinde faydalanılan çalışmalar arasında, Deprem Konseyi tarafından hazırlanan “Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi” başlıklı çalışmaya yer verilmemiş olması dikkat çekicidir. Zira Konsey Başkanı Sn. Prof. Dr. Tuğrul Tankut tarafından 6 Mayıs 2002 yılında açıklanan ve yüz sayfadan oluşan söz konusu çalışma, depremin afete dönüşmemesi için gerekli olan tüm önlem ve eylemleri çok daha detaylı bir şekilde içermektedir. Dokuz yıl sonra bugün aynı şeyleri söylediğimiz göz önüne alındığında, bu süre zarfında deprem konseyinin hazırladığı “Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi” çerçevesinde hiçbir çalışmanın yapılmamış olması sorgulanması gereken bir noktadır.

Eylem Planı’nın içerdiği stratejilere göre kısa (2012-2013), orta (2012-2017) ve uzun (2012-2023) vadede gerçekleştirilmesi hedeflenen eylemlerde sorumlu ve ilgili kuruluşların hangi zaman aralığında, hangi görevi gerçekleştirmekle yükümlü olduğu açık kılınmamıştır. Sorumlu kuruluşların söz konusu çalışmaları hangi finansal kaynak ve miktarlarla gerçekleştirecekleri de belirsizdir.

Sorumlu kuruluşlar ve ilgili kuruluşların yetki alanlarının işleyiş açısından yetki karmaşasına yol açmayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

TMMOB ve bağlı meslek odalarının mesleki sorumlulukları ve birikimleri çerçevesinde idari organlarda yer alması ve özellikle “uzman-yetkin mühendislik” meslek içi eğitim konularında sorumluluk yüklenmesi sağlanmalıdır.

Olası bir deprem sonrasında yaşanacak kayıpların azaltılması amacıyla yapılacak çalışmaları içeren bir eylem planında sadece güçlendirme konusuna yer verilmiş olması ciddi bir eksiklikler. Yapı güvenliği ve finansal açıdan güçlendirmeye uygun olmayan yapıların yıkılıp yeniden inşa edilmesi hususuna da yer verilmeli, sadece kamu kuruluşları değil, özel konutların güçlendirme ve yenileme çalışmalarına bütçeden pay ayrılmalı ve çeşitli fonlar aracılığıyla halkın kullanabileceği uzun vadeli ve düşük faizli kredi olanakları oluşturulmalı, devlet tarafından tüm vatandaşların sağlıklı, sağlam, dayanıklı, çevreci ve sosyal konutlarda yaşama hakkı temin edilmelidir.

Eylem Planında kentsel dönüşüm bağlamında yapı denetimden muaf olan TOKİ’nin ilgili kuruluş olarak belirlenmiş olması deprem riskinin ranta dönüştürülmek istendiği kuşkusunu pekiştirmektedir.

Eylem Planında Strateji C.2.2’de “Ulusal Eylem Stratejisi ve Eylem Planı Hazırlanması sağlanacaktır” yönlü bir eyleme yer verilmiş olması çelişkili olduğu kadar, UDSEP’in bir plan niteliğinde olmadığını itirafıdır.

Söz konusu belirsizlikler nedeniyle UDSEP bir plandan çok bir taslak özelliği taşımaktadır. Bu bağlamda UDSEP’in kağıt üzerinde kalmaması için gerçekçi bir şekilde yeniden düzenlenmesi şarttır.

Son olarak; Deprem gerçeği Türkiye için hükümetler üstü bir konudur. “Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı”nın AKP’nin seçim döneminde ve sonrasında sıkça kullandığı bir slogana gönderme yaparak “UDSEP 2023” olarak adlandırılması konuya yaklaşım noktasındaki ciddiyet ve samimiyetten kuşku duymamıza neden olmaktadır.

“Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı” (UDSEP) ayrıntılı değerlendirme raporu aşağıda yer almaktadır. UDSEP’a <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/08/20110818-13.htm> adresinden ulaşabilirsiniz.

İnşaat Mühendisleri Odası UDSEP İnceleme Raporu

1. “Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı’nın” hazırlanma sürecinde faydalanılan çalışmalarından sadece KENTGES adına yer verilmiş geçmiş çalışmaların açık adlarına yer verilmemiş “diğer çalışmalar” gibi genel bir ifade kullanılmıştır. Oysa 6 Mayıs 2002’de kamuoyuna açıklanan Ulusal Deprem Konseyi tarafından hazırlanan “Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi” çalışması Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı’ndan çok daha kapsamlı bir çalışmadır.
2. Planın içerdiği eylemler stratejilere göre belirlenmiş ancak ne zaman aralıkları ne de ilgili kuruluşların hangi zaman aralığında hangi görevi gerçekleştirmekle sorumlu olduğu detaylandırılmamıştır. Yine bu bağlamda ilgili kuruluşlar “Üniversiteler”, “Sivil Toplum Kuruluşları” “Meslek Odaları” “Özel Sektör Kuruluşları” gibi genel ifadelerle belirlenmiş hangi kuruluşların “ilgili” olduğu muğlak bırakılmıştır.
3. Eylem türleri arasında yer alan İşbirliği ve Koordinasyon (İK), Mevzuat Düzenlemesi (MD), Kurumsal Yapılanma (KY) ve Kapasite Geliştirme (KG) iş tanımlarında kurumların görev ve sorumlulukları açık ve net bir şekilde belirtilmemiştir. Ayrıca özellikle KG’de hangi kurumun hangi bütçeyle iş göreceği belirsizdir. Bütçe konusuna sadece STRATEJİ C.2.5 maddesinde “Yeni bir finansman modelinin oluşturulması için çalışmaların yapılması sağlanacaktır” şeklinde, afet anında müdahalenin finansal kaynaklarını belirleme noktasında yer verilmiştir.
4. Ağırlıklı olarak Eksen A’da yer verilen bilimsel çalışmalarda, çoğunlukla sorumlu kuruluş olarak AFAD’ın tayin edilmesi, bu kurumun kurumsal kapasitesinin, söz konusu çalışmalar için yeterli olup olmadığı sorusunu beraberinde getirmektedir. AFAD Deprem Dairesi Başkanlığı bünyesinde, Deprem Risk Yönetimi, Güvenli Yapı ve Güvenli Yerleşim, Ulusal Sismolojik Gözlem Ağı, Ulusal Kuvvetli Yer Hareketi Gözlem Ağı, Deprem Bilgi Sistemleri ve İdari Büro’dan oluşan Çalışma Grupları yer almaktadır. Bu grupların hangi ehil kişilerden oluştuğu bir yana, resmi olarak hangi statüye sahip oldukları ve yetki alanının sınırları dahi belirsizdir.
5. Eylem Planında Strateji A.1.5’de “Deprem etkinliği değerlendirilerek yönetimler ile kamu otoriteleri tek merkezden bilgilendirilecektir” ve Strateji A.1.6’da: “Başta depremler olmak üzere tüm afetler öncesi ve sonrasında yaşanan bilgi kirliliğinin önlenmesi ve toplumun doğru olarak bilgilendirilmesi sağlanacaktır” denilmektedir. Olası bir afet durumunda bilgi kirliliğinin önüne geçmek için, bilginin tek merkezden yayılmasını sağlamak ve bunun devlet eliyle gerçekleştirilmesi olumlu ve doğrudur.
6. Ancak Eylem A.1.6.1’de “Depremlerde bilim insanları ve araştırmacılar arasında halkı olumsuz olarak etkileyen tartışmaları açıklayabilmek için deprem tahmini, kestirim alanında bilim etiği geliştirilecek ve medya aracılığıyla yaygınlaştırılacaktır” maddesindeki “bilim etiği” ifadesi olası bir “sansüre” yönelik şüphe uyandırmaktadır. Zira piyasalar ya da halk olumsuz etkilenmesin diye deprem gerçeğinin boyutlarının çoğu zaman hafife alındığı bilinmektedir. Söz konusu eylemin nasıl hayat bulacağı kuşkuludur. Bu anlamda “Bilim etiği” adına farklı görüşlerdeki bilim insanlarının tartışmalarının önü kesilmemelidir.

7. Benzer bir kuşku, Eylem A.1.6.2: “Afet sonrasında çok önemli olan basın ve halkla ilişkiler konularında yeni yaklaşım ve yöntemler geliştirilecek, bu konuda medya yetkilileri ve habercilerin eğitilmesi ile ilgili çalışma başlatılacaktır” maddesi için de geçerlidir. Söz konusu madde medya ve habercilerin özgürlüğünü kısıtlayacak sınırlamalara geçit vermemelidir.
8. Eylem A.2.2.4’de “Depremlere duyarlı kentsel ve kırsal alanlarda pilot yerleşim merkezleri kurularak risk azaltma planları uygulamaya geçirilecektir” denilmektedir. Söz konusu eylemin açıklamasında “depreme dayanıksız yapı stoku bulunan doğu illerine öncelik verilecek” olduğu belirtilmiştir. Şimdiye kadar sağlıklı bir envanter çalışması yapılmadığından bu bilgi, hem bilimsel bir temele sahip değildir hem de ranta daha açık olan batı illerindeki yapı stokunun daha sağlıklı olduğu yönlü bir yanılgıya da hizmet etmektedir. Bu anlamda “depreme duyarlı yerleşim merkezleri kurmak” için öncelikli alanların envanter çıktıktan sonra belirlenmesi daha uygun olacaktır.
9. Strateji B.1.1’de “Planlama, çevre ve şehircilik çalışmalarında deprem tehlike ve risklerini esas alan yöntemlere önem ve öncelik verilecektir.” denilmektedir. Söz konusu stratejiye bağlı Eylem B.1.1.1’de “Kalkınma Ajansları, sorumluluk alanları içerisindeki deprem tehlike ve risklerini dikkate alacak ve bu riskleri arttırmayacak veya azaltacak yönde faaliyet yürüteceklerdir” ifadesi kullanılmaktadır. Söz konusu Stratejiye bağlı olan eylemde sorumlu Kuruluş olarak Kalkınma Ajansları tayin edilmiştir. Yeni kurulan ve Devlet Planlama Teşkilatına bağlı olan bu kurumların temel hedefinin, bölgesel kalkınmaya hizmet etmek adı altında neoliberal dönüşüme hizmet etmek ve bu doğrultuda da sermaye sınıfının çıkarlarını temsil etmek olduğu bilinmektedir. Bölgesel sermaye gruplarını güçlendiren ve ilgili olduğu bölgeye her ne pahasına olursa olsun sermaye çekmeyi hedefleyen Kalkınma Ajanslarının deprem tehlike ve riskleri konusu ile uzaktan yakından ilgisi yoktur. Deprem tehlikesi ve riskleri gibi önemli bir konuda Kalkınma Ajanslarının sorumlu kuruluş olarak tayin edilmesi son derece yanıltıcıdır.
10. Strateji B.1.2’de “Başta okul ve hastaneler olmak üzere, Türkiye’deki bina envanteri çıkarılacak ve mevcut yapılar hasar görebilirlikleri ve riskleri esas alınarak gruplandırılacaktır” denilmektedir. Söz konusu stratejiye bağlı Eylem B.1.2.2’de: “Başta okul ve hastaneler olmak üzere, mevcut binaların hasar görebilirlikleri ve bunlarla ilgili metodolojiler belirlenecektir ve Eylem: B.1.2.3’te “Başta okul ve hastaneler olmak üzere, mevcut binaların deprem risk gruplaması tamamlanacaktır” denilmektedir. Bu strateji ve eylemler mevcut yapı stokuna dönük envanter çalışması ve öncelikli alanları ile ilgili olup, içeriğinden 2012-2017 yılları içerisinde söz konusu envanter ve ona bağlı olarak yapı stokuna dair durum tespiti tamamlanacak olduğu anlaşılmaktadır. Ancak söz konusu verilere dayanılarak ne yapılacağına yeterince yer verilmemiştir. Tespitin ardından planlı ve merkezi bir güçlendirme yıkma ya da yeniden yapma gibi noktalar belirsizdir. Güçlendirme konusuna ise sadece Eylem B.1.2.4’te eğitim tesisleri bakımından değinilmiştir.
11. Strateji B.1.3’de “Depreme dayanıklı binaların tasarım, malzeme ve standartlarını içeren çalışmalar desteklenecektir” denilmektedir. Söz konusu stratejiye bağlı Eylem B.1.3.1’de: “Depreme dayanıklı bina tasarımına ve yapımına ilişkin öncelikler belirlenecek ve konuyla ilgili projelerin geliştirilmesi teşvik edilecektir” ifadesi yer almaktadır. Söz konusu maddelerin içerikleri belirsizdir. Hangi projelerin kimlerce ve hangi bütçeyle destekleneceği net ve açık değildir.
12. Strateji B.1.4’te “Mevcut deprem mühendisliği laboratuvarlarının daha etkin ve herkese açık şekilde hizmet verebilmesi için koordineli bir sistem kurulacaktır.” denilmektedir. Bu anlamda köklü üniversitelerin birçoğunda bulunan “Yapı Mekaniği Laboratuvarlarının” çalışmaları ve birikimlerinden faydalanılması, söz konusu laboratuvarlara fon aktararak çalışmaların eşgüdümlü hale getirilmesi önemli bir katkı olacaktır.
13. Strateji B.1.5’de “Mevcut Deprem Yönetmeliğinin EUROCODE gözetilerek güçlendirileceği” ifade edilmektedir. 1998’de hazırlanan ve son şeklini 2007’de alan Deprem Yönetmeliği uzun araştırma ve çalışmaların sonucunda oluşturulmuştur. Yönetmelik hazırlık sürecinde tüm standartlar taranmış olup uluslararası ölçekte kabul gören bir yönetmeliktir. Bir yönetmeli-

ğin hayata geçmesinin en az 10-15 yıl gibi bir süre aldığı dikkate alındığında mevcut yönetmeliğin Eurocode'a göre revize edilmesinin önerilmesi önceliklerin doğru belirlenmediğini göstermektedir.

14. Strateji B.1.7'de "İnşaat sektöründe çalışan personelin hizmet içi eğitimi sağlanacaktır" denilmektedir. Söz konusu stratejiye bağlı Eylem B.1.7.2'de "Meslek içi eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi" ifadesi bulunmaktadır. Ancak söz konusu eylemde sorumlu ve ilgili kuruluşlara yönelik ciddi bir tutarsızlık göze çarpmaktadır. Eylemde planın ana metninde AFAD sorumlu kuruluş ve TMMOB ilgili kuruluş olarak gösterilirken, Planın EK-2 kısmında, "Eylemlerin Sorumlu Kuruluşlara Göre Dağılımı" tablosunda, söz konusu eylem için TMMOB sorumlu kuruluş, AFAD ilgili kuruluş olarak gösterilmiştir. Bu karışıklığın giderilmesi ve TMMOB ve bağlı odaların mesleki birikimlerinden faydalanmak için eylemin sorumlu kuruluşu TMMOB olarak belirlenmesi gerekmektedir. Aynı şekilde Eylem B.1.7.3 "Yetkin veya profesyonel mühendislik uygulamasının yaşama geçirilmesi" maddesindeki sorumlu kuruluşun da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı değil TMMOB olması gerekmektedir.
15. Eylem C.1.2.2'de "Uzaktan eğitim ve lisans programları aracılığıyla yöneticilere verilecek afet yönetimine yönelik yüksek lisans, doktora ve sertifika programları arttırılacaktır" ifadesi bulunmaktadır. Hemen ardından "Kapsamlı afet yönetiminde afet yöneticilerinin konuyla ilgili bilgi kapasitelerinin sürekli güncel tutulması ve geliştirilmesi önemlidir. Bu amaçla: Lisans düzeyinde konuya ilişkin seçmeli dersler açılabilir, halihazırda inşaat mühendisliği yapan mühendislerin eğitimi deprem mühendisliği programı tarafından yaz kursları,sertifika programları olarak gerçekleştirilebilir ve burada uzaktan eğitim yöntemi de etkin olarak kullanılabilir, sertifika programları açılabilir, acil durum ve afet konularında yöneticilerin ve personelin eğitimi için Mühendislik ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri arasında ortak disiplinler arası bir yüksek lisans programı açılabilir, depreme dayanıklı yapı konusunda, hem inşa edenler hem de kullananlar bakımından bir bilinç geliştirilmesi için etkinlikler düzenlenebilir" denilmektedir. Bu eylemde kendi içerisinde tutarsızlık söz konusu olup eylemin neye hizmet ettiği anlaşılmamaktadır. Ancak söz konusu olan mühendisler için meslek içi eğitim çalışmasıysa, konunun üniversiteler haricindeki tek adresi TMMOB ve bağlı odalardır.
16. Strateji C.2.1'de "Afetlerle ilgili yeni yasa tasarısı hazırlanırken depremle ilgili mevcut yasaların ve yönetmeliklerin etkin şekilde kullanılması sağlanacaktır" denilmektedir. Söz konusu stratejiye bağlı Eylem C.2.1.2'de "Yapı Yasası ve Kentsel Dönüşüm Yasalarının çıkartılacak" olduğuna yer verilmiştir. Anılan eylemde ilgili kuruluşlar arasında TOKİ'nin bulunması başka bir ifadeyle kentsel dönüşümün TOKİ eliyle yapılacağı vurgusu, deprem riskinin ranta dönüştürülmek istendiği kuşkusunu pekiştirmektedir.
17. Strateji C.2.2'de "Ulusal Afet Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanması sağlanacaktır" ifadesine yer verilmiştir" denilmektedir. Ulusal Afet Stratejisi ve Eylem Planında, planın hazırlanması gibi bir eylem maddesi bulunması ilginçtir. Görüldüğü kadarıyla sunulan çalışma "Ulusal Deprem Stratejisi" olmayıp, stratejinin hazırlanması için oluşturulan bir "Eylem planı" dır.
18. Eylem C.2.2.1'de "Türkiye Afet Risklerinin Azaltılması Platformu ve alt komisyonlarının oluşturulması" hedeflenmektedir. Söz konusu eylemde TMMOB ilgili kuruluş olarak yer almaktadır. Ancak Eylem Planının tümünde belirsizliğini koruyan ilgili kuruluşun görev yetki ve sorumlulukları burada da belirsiz bırakılmıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan

“Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik” ile ilgili görüşler

Giriş

19 Aralık 2009 tarihinde çıkarılan ve İmar Kanunu’nun 28, 42 ve 44. maddelerini yeniden düzenleyen 5940 sayılı Kanunun ardından, İmar Kanunu’nun 44 üncü maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi gereği Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nca “Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları İle Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik” hazırlanarak 16 Aralık 2010 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlandı. Yürürlüğe giren Yönetmelik, yapı müteahhitlerinin kayıt ve sicillerinin tutulması, şantiye şefliği ve yetki belgeli usta çalıştırılmasına yönelik konuları düzenliyor.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı anılan Yönetmeliğin hazırlık sürecinde konuya ilişkin iki toplantı düzenlemiş, Odamız bu toplantılara katılarak görüş ve önerilerini aktarmış, sonrasında da yazılı olarak iletmişti. Ancak yayımlanan Yönetmelikte odamızın ve diğer meslek odalarının görüşlerinin dikkate alınmadığını üzülerken görmekteyiz.

Bu yazıda gerek Yönetmelik taslağında gerekse yayımlanan Yönetmelikte eleştirdiğimiz ve sorunlu olduğunu düşündüğümüz konuları üyelerimizle de paylaşmak istemekteyiz.

Müteahhitlere ilişkin hükümler

5940 sayılı kanunla değiştirilen 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 44. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi “Her türlü inşaat ve tesisat dahil yapım işlerine dair yapı müteahhitlerinin yetki belgelendirilmesi işlemlerine; yapı müteahhitlerinin iş gruplarına, ihtisaslaşmalarına ve yüklenilecek işin büyüklüğüne göre sınıflandırılmasına ve bunların sahip olmaları gereken asgari eğitim, iş tecrübesi, teknik donanımı ve kapasitesi, mali durumu, idari yapısı ve personel şartları ile niteliklerine; yapı müteahhitlerinin faaliyetlerinin denetlenmesine, kayıtlarının tutulmasına ve değerlendirilmesine; mimar ve mühendis unvanlı şantiye şefi çalıştırılması mecburi ve yapı müteahhidi olmaksızın da yapılması mümkün olan yapılara; şantiye şeflerine, yapım ve denetim işlerinde istihdam edilecek fen adamlarına ve yetki belgeli ustalara ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar”ın Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesini hükme bağlamaktadır.

Oysa Yönetmelikle, yapı üretim sürecinin asli unsuru olan yapı müteahhitliğine ilişkin sadece kayıt tutma, yetki belgesi verme ve cezai koşullar düzenlenmekte, Yasada öngörülen diğer hususlar yer almamakta, meslek odaları olarak her platformda dile getirdiğimiz “müteahhit tanımı ve sorumlulukları üzerindeki belirsizlik” varlığını korumaktadır.

Şantiye şefliğine ilişkin hükümler

Yönetmelikte yer alan bir diğer husus ise şantiye şefliğidir. Bilindiği üzere 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna tabi inşaatlarda zorunlu şantiye şefi bulundurulması uygulamasına 5 Şubat 2008 Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği ile başlanmıştı ve sonrasında da Bakanlık tarafından yayımlanan iki genelge ile konuya açıklık getirilmeye çalışılmıştı. Bu düzenleme,

mühendis ve mimarların birden fazla müteahhit için 30.000 m² sınırına kadar sayısız şantiye şefliği üstlenilmesine olanak sağlaması nedeniyle, yaklaşık üç yıllık uygulama sürecinde “imzacılıktan” öteye gidememişti.

Yeni Yönetmeliğin şantiye şefliğine ilişkin görev tanımı, yetki ve sorumluluklar vb. hususlarda, verilecek hizmetin niteliğini artıracak biçimde düzenlenmeler içermesi beklenmekteydi. Ancak Yönetmelikte tam zamanlı bir mühendislik hizmeti olan şantiye şefliği hizmetinin beş ayrı müteahhit adına beş ayrı inşaatta görev yapabilecek şekilde düzenlenmesi bize göre günü kurtarma ve gerektiğinde sorumluluk yükleyecek bir günah keçisi bulma anlayışının bir göstergesidir.

Yönetmeliğin 5. maddesinin 2. fıkrası, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun’un 1. maddesi ile çelişmektedir.

4708 sayılı kanunun Amaç, kapsam ve tanımlar başlıklı 1. maddesinde “Bu Kanun; 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 26’ncı maddesinde belirtilen kamuya ait yapı ve tesisler ile 27’nci maddesinde belirtilen ruhsata tabi olmayan yapılar ‘ile tek parselde, bodrum katı dışında en çok iki katlı ve toplam iki yüz metrekaresi geçmeyen müstakil yapılar’(Değişik: 30.06.2004 tarih 5205 sayılı Kanun) hariç, belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak yapıların denetimini kapsar” denilmektedir.

Bu çerçevede 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun’un uygulandığı tüm illerde, toplam 200 m²’yi geçen yapılar yapı denetim sistemine dahil edilmiş dolayısıyla bu yapılarda şantiye şefi bulundurma zorunluluğu oluşmuştur.

Ancak Yönetmeliğin 5. maddesinin 2. fıkrasında “Tek parselde bir bodrum katı dışında en çok iki katlı ve toplam yapı inşaat alanı 500 m²’yi geçmeyen yapıların, yapı müteahhitliği ile ilgili olarak mevzuatta öngörülen bütün sorumluluklar yapı sahibince üstlenmek kaydıyla, ayrıca müteahhit ve şantiye şefi bulunması şartı aranmaz.” denilmek suretiyle dolaylı olarak bu değer 500 m²’ye çıkartılmıştır.

Öte yandan topraklarının %98’i deprem kuşağında olan ülkemizde 500m² toplam inşaat alanına sahip bir yapının şantiye şefliği hizmeti almamasının, mevcut yapı stoğu göz önüne alındığında yapı güvenliği açısından önemli bir zaafiyet yaratacağı da açıktır.

Yönetmeliğin 10. maddesinin 14. fıkrasında “10. maddenin 12. fıkrasındaki yapılar hariç Bakanlıkça belirlenen mimarlık hizmetlerine esas yapı sınıflarından birinci, ikinci ve üçüncü sınıf yapılar ve bodrumları ile birlikte toplam beş katı ve yapı inşaat alanı 2000 m²’yi geçmeyen yapılarda teknik öğretmenler, 1500 m²’yi geçmeyen yapılarda ise teknikerler meslek alanlarına uygun olarak şantiye şefliğini üstlenebilir” ifadesi yer almaktadır.

Bilindiği üzere şantiye şefliği, yapı üretimi veya mimarlık mühendislik hizmeti gerektiren herhangi bir imalatın; plan, proje, resim ve hesaplarına, fen ve sanat kurallarına, genel şantiye organizasyonu işlerine dair teknik mevzuata uygun olarak yürütülmesi ve denetlenmesi işidir. Bu anlamda şantiye şefliği bir mühendislik ve mimarlık görevi olup, bu görevin teknik öğretmenlere ve teknikerlere yaptırılması mühendislik alanına müdahale niteliğinde ve uzmanlık ayrımına aykırıdır.

Öte yandan, 1985 yılından beri yürürlükte olan “İmar Kanunu’nun 38’inci Maddesinde Sayılan Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları Dışında Kalan Fen Adamlarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik”te dahi fen adamlarının, mühendis ve mimarların bulunmadığı durumlarda belirli sınırlamalar dahilinde sorumluluk üstlenebilecekleri hükme bağlanmıştır. Bu Yönetmeliğin hazırlandığı yıllarda ülkemizde bazı il ve ilçelerde yeterli sayıda mimar ve mühendis bulunmaması doğaldır. Odamız kayıtlarına göre 1985 yılında üye sayımız yaklaşık 30.000 civarındadır. Ancak yeni açılanlar ile birlikte sayıları 100’ü geçen üniversitelerimizden her yıl binlerce mühendis ve mimar mezun olmaktadır. Su an için Odamıza kayıtlı inşaat mühendisi sayısı 80.000’i aşmıştır. Bu bağlamda, ülkemizin her il ve ilçesinde İmar Yasası ve Yönetmeliklerinde tanımlanan şantiye şefliği görevini yerine getirebilecek yeterli sayıda mimar ve mühendis mevcuttur.

Ayrıca Yönetmeliğin 12. maddesinin 4. fıkrasında “Yapı müteahhitlerinin ve mimar ve mühendis unvanlı şantiye şeflerinin imar mevzuatına aykırı fiillerinden dolayı verilen cezaları ve hakla-

rındaki kesinleşmiş mahkeme kararları, kendi kayıtlarına işlenmek ve ilgili mevzuata göre cezaî işlem yapılmak üzere, ilgili meslek odasına ve müdürlüğe altı gün içinde ilgili idarece bildirilir.” denmektedir. Şantiye şefliği yapması öngörülen teknik öğretmenler ve teknikerler için bu hükmün uygulanması mevcut durum itibarıyla mümkün değildir.

Dolayısıyla Yönetmelik ile teknik öğretmenlere ve teknikerlere verilen şantiye şefliği yapma yetkisi kaldırılmalıdır.

“Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği”nin 57. maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) bendinde “Proje müellifliği ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırıp her yıl için yenilemeleri gerekir. İdare her proje için, proje müelliflerinin, fenni mesullerin, şantiye şeflerinin mevzuata aykırı uygulama sebebiyle, süreli veya süresiz olarak meslekî faaliyet haklarının kısıtlanıp kısıtlanmadığını belirlemek üzere, ilgili meslek odasınca elektronik ortamda ve maktu bir bedel karşılığında düzenlenen, işin adının da yazılı olduğu sicil durum belgesini ister.” denmektedir. Fakat şantiye şefliğini münhasıran düzenleyen yeni Yönetmelikte sicillerin kim tarafından nasıl tutulacağı ve ne şekilde değerlendirileceğine ilişkin hususlara yer verilmemiştir.

Yönetmelikte kendi nam ve hesabına serbest olarak çalışan ya da bir mühendislik firmasında ücretli olarak çalışan mühendis ve mimarların şantiye şefliği yapıp yapamayacaklarına ilişkin bir düzenleme yoktur.

Yapım işinin tek ruhsata bağlı ve toplam yapı inşaat alanının 30.000 m2’nin üzerinde olduğu halde şantiye şefliğini üstlenecek mühendis ve mimarlarda belli bir mesleki deneyim aranması ve ilave teknik elemanların görevlendirilmesi görüşlerde iletilmiş fakat yönetmelikte yer almamıştır.

İş güvenliğine ilişkin hükümler

Yönetmeliğin 10. maddesinin 15. fıkrasında “Mühendis, mimar ve teknik öğretmen unvanlı teknik personelin şantiye şefi olarak görev yaptığı 4857 sayılı İş Kanunu’nun 81’inci maddesi kapsamında yer alan inşaat ve tesisat işlerinde, şantiye şeflerinin iş güvenliği uzmanlığı belgesine haiz olması zorunludur.” denilmektedir.

Yönetmeliğin 10. maddesinin 12. fıkrasında ise “Spor tesisleri, sinema, tiyatro, konser salonu, kongre merkezi, müze, eğitim kurumu, yurt, sağlık tesisi, haberleşme ve ulaşım tesisleri, itfaiye, karakol, kışla, cezaevi, enerji üretim ve dağıtım tesisleri, kuleler, ayaklı su depoları, hangar yapıları ile palplanşlı, kazıklı, ankrajlı iksa yapıları ve kazıları, Bakanlıkça belirlenen mimarlık hizmetlerine esas yapı sınıflarından ondüzdüncü fıkra da sayılanların dışındaki yapılarda ve kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan veya yaptırılan yapılarda, binanın kullanım amacına uygun olarak mimar veya mühendis unvanlı şantiye şefi bulundurulması zorunludur.” denilmektedir.

İki madde birlikte değerlendirildiğinde; mühendis veya mimar unvanlı şantiye şeflerinden özellikli yapılar olarak nitelendirilebilecek yapım işlerinde hizmet vermelerinin yanı sıra aynı işyerinde iş güvenliği hizmetlerini de yürütmesinin beklendiği anlaşılmaktadır. Büyük hacimli ve yapım yönetimi bağlamında iş yükünün ağır olduğu bu şantiyelerde şantiye şefinin aynı zamanda iş güvenliği hizmetini de yürütmesi sağlıklı bir uygulama olmayacaktır.

Yönetmelikte 4857 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan yapım işlerinde şantiye şefliği yapacak olanların iş güvenliği hizmeti ile ilişkilendirilmesi hususu açık ve anlaşılabilir değildir.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın “Torba Yasa” TBMM Genel Kurulu’nda görüşülürken yasayla ilgili yaptığı değerlendirme

AKP’nin Çalışanlara Oynadığı Yeni Bir Oyunla Karşı Karşıyayız!

AKP’nin sosyal devleti yok etme girişimlerine sesiz kalmayacağız

İktidarda bulunduğu süre içerisinde çalışanların haklarını yok etmeye, sosyal devlet olgusu yerine “piyasacı devlet” mantığını inşa etmeye kararlı olan AKP Hükümeti’nin çalışanlar üzerinde oynadığı yeni bir oyunla karşı karşıyayız.

Çalışma yaşamına işveren penceresinden bakmaktan, bunu açık açık savunmaktan imtina etmeyen ve gerekli mevzuat değişikliklerini hayata geçirmede hiçbir engel tanımayan AKP Hükümeti bu sefer “Torba Yasayla” çalışanların haklarına yeni kısıtlamalar getirmeye hazırlanıyor. Üstelik bu sefer yalnızca işçilerin değil kamu çalışanlarının haklarını düzenleyen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda da değişiklik yapılmak isteniyor.

Toplumsal yaşamı neo-liberal politikalar çerçevesinde düzenlemeye çalışan AKP Hükümeti, “Torba Yasa”yla çalışanların güvencelerini ortadan kaldırıyor, örgütlenme haklarını ellerinden alıyor.

Bu amaçla 2010 yılı içerisinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda da değişiklik yapılmasına ilişkin hükümler taşıyan iki tasarı hazırlayan AKP Hükümeti, tasarıların ilkinin 9 Haziran 2010 tarihinde TBMM Başkanlığına sunmuş ancak tasarı “TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu”nun gündemine alınmamıştı.

9 Haziran tarihli tasarıda çalışanların aleyhine olan hükümleri aynen koruyarak ikinci bir tasarı hazırlayan AKP Hükümeti kamuoyunda “Torba Yasa” adıyla bilinen tasarının maddelerini 25 Ocak 2011 tarihinden bu yana Meclis Genel Kurulu’nda görüşüyor ve yasalaştırıyor.

Ancak “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” adıyla hazırlanan ikinci tasarıyla sadece çalışanlara değil toplumun tümüne büyük bir oyun oynanıyor.

Yeni tasarıda vergi affı, emekli zammı, öğrenci affı gibi kamuoyunun büyük bir kesimi tarafından merakla beklenen yasal değişiklikler ile çalışanların istihdamında planlanan hak kısıtlamaları birlikte düzenleniyor.

Kamu hizmeti gibi toplumun tüm kesimlerini ilgilendiren bir alanda yapılmak istenen hak gaspları ile yine toplumun geniş kesimleri tarafından beklenen “af”ların birlikte düzenlenmesi tam anlamıyla bizlere oynanan bir tür “Ali Cengiz” oyunudur.

Çalışanların haklarında olumsuz değişiklikler öngören bir tasarının özellikle “vergi affı” ve “öğrenci affı” gibi konularla birlikte ele alınmasındaki temel amacın aftan yararlananların desteğini almak olduğu görülmektedir. Bu durum, tasarının getirdiği hak kayıpları ve sosyal devletin tasfiyesi ile emekçi kesimler üzerinde oluşacak olumsuz etkilere karşı gelişen haklı ve meşru muhalefeti yürütenleri, “vergi affı” ve “öğrenci affı” üzerinden tasarıyı destekleyenlerle karşı karşıya getirme tehlikesi barındırmaktadır.

Tasarıyla kamu çalışanlarının hakları nasıl yok edilecek?

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nu tamamen değiştirme niyetini taşıyan siyasi iktidar, “Torba Yasayla” hem bu amacının önemli bir bölümünü hayata geçirmekte hem de işçilerin haklarını işveren lehine zayıflatmaya soyunmaktadır.

AKP Hükümeti bu tasarıyla iddia ettiği gibi “memur sendikaları, sivil toplum kuruluşları ve çalışanların makul ve uygun görülen isteklerini karşılamayı” değil, neo-liberal politikaları çalışma yaşamında tam anlamıyla uygulamaya koymayı hedeflemektedir.

Tasarı genel olarak

“Kamu hizmeti”ni ortadan kaldırarak, her vatandaşın “siyasal hakkı” olan kamu hizmetinde çalışma hakkını yok etmeyi, Anayasanın değiştirilemez hükümlerden biri olan “sosyal devlet ilkesi”nin en temel mekanizmasını ve sayısı 3 milyon olan kamu personelinin iş güvenceli kariyerini ortadan kaldırmayı; işçilerin zaten sınırlı olan iş güvencelerini iyice zayıflatmayı, sendikalarda örgütlenmeyi yok etmeyi, taşeronlaşmanın önünü açmayı ve işverenin üzerindeki yükü azaltmayı amaçlamaktadır.

Tasarının olumsuz yönlerini gizleme amacıyla vitrin niyetine sunulan “izin hakları ile kadın ve engelli çalışma koşullarında yapılan iyileştirmeler” dışarıda bırakıldığında kamu çalışanlarının hak kayıpları üç temel noktada düzenlenmektedir.

Siyasal iktidarın “kadro kaldırma yetkisi”nin sık ve yaygın kullanılabilir kılınması

Tasarı ile siyasal iktidarın “kadro kaldırma yetkisini” sık ve yaygın kullanabilmesine olanak tanınmaktadır. Temel memur güvencesini ortadan kaldıran bu değişiklikte birlikte, “kadro kaldırma yetkisi” tüm kamu sistemini sürekli tehdit edecek bir yetki olarak kullanılacak serbest yetkiye dönüştürülmekte, böylece siyasal iktidarın kamu personeli üzerinde yapacağı partizanca işlemlerin kapısı sonuna kadar açılacaktır.

Üst kademe yöneticilik makamlarının özel sektöre ve serbest meslek sahiplerine açılması

Tasarı yöneticilik görevleri için değerlendirmeyi “sicil sistemi” dışına çıkarmakta, üst düzey kamu yöneticiliği için 12 yıl hizmeti yeterli saymakta ve bu sürenin hesabında özel kurumlarda veya serbest olarak çalışılan sürenin tamamının dikkate alınacağını hükme bağlamaktadır. Özel sektöre ve serbest meslek sahiplerine kamuda üst kademe yönetici olma yolunu açan bu değişiklikte birlikte, kamu yönetiminin üst düzey yöneticilik makamları, siyasal iktidarla gelip gidecek “siyasal kadrolara” dönüştürülecek, memuriyet kariyer sisteminin taşıyıcısı olan “piramidin tepesi” kariyer sistemine kapanacaktır.

Sicil değerlendirme sisteminin yerine “disiplin” ile “ödül” uçları üzerinde yükselen “performans değerlendirme sistemi”nin getirilmesi.

Tasarı sicil sistemini ortadan kaldırılmakta, insan doğasının benmerkezci ve kişisel çıkar odaklı olduğu kabulüne dayanan liberal değerler üzerine kurulan ödüllendirme-cezalandırma çerçevesinde bir performans değerlendirme sistemi kurmaktadır. Kolektif bir iş olan kamu hizmetini performans değerlendirme sistemi ile bireysel rekabete dayalı bir iş haline getiren değişikliklerle kamu hizmeti kavramının altı boşaltılmaktadır.

Özetle tasarı ile

Kamu hizmetini tasfiye etme politikasının önü açılmaktadır.

Tasarı, kendi içinde danışma, görüşme, tartışma, direnme yollarını kapatmakta, iç dengeleme mekanizmaları olmayan, siyasal iktidarın ve başlıca toplumsal güç odaklarının vurucu aleti haline gelmiş bir yönetim aygıtı öngörülmektedir.

Üst kademe yöneticilik makamları siyasal kadroların ve özel sektör aktörlerinin iş görme yer-

lerine dönüştürülmektedir. Bunlar, hükümetle gelip hükümetle gitmekle birlikte, emir-komuta makamlarında kamu kaynaklarına yön veren ve bütün bir yönetim aygıtını ve personelini yönlendirip değerlendiren kadrolar olarak iş görecektir. Emirlerinde çalışacak olanların güvenceden yoksun oldukları ve bir yandan disiplin bir yandan da bunların takdirlerine bağlanmış ödüllmeye dayalı performans değerlendirme sistemine bağlandıkları düşünüldüğünde, bu yeni elitin etkilerinin yalnızca genel politika belirleme ile sınırlı kalmayacağı, doğrudan uygulamanın ayrıntılarına da uzanacağı açıkça görülmelidir.

Bu noktada Anayasada “Çalışma Hakkı ve Ödevi”nin “Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler” ana başlığı altında; “Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı”nın ise “Siyasal Haklar ve Ödevler” içerisinde sayıldığına hatırlatılmasında fayda bulunmaktadır. Bu ayrımın temel felsefesini kamu adına karar verenlerin siyasal iktidarın baskılarının yanında farklı çıkar gruplarına karşı da kamu adına korunması gerekliliğinde aranmalıdır. Bu niteliği ile kamu hizmetine girme siyasal bir öz taşımaktadır. Tasarı getirdiği hükümlerle kamu hizmetini ve bu hizmeti görenleri kamu adına koruma anlayışından vazgeçildiğini de işaret etmektedir.

Tasarı, kamu hizmetinin ve dolayısıyla kamu yönetimi örgütlenmesinin kapsamlı ve sürekli tasfiyesini gerçekleştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaç, ancak, kamu personel rejiminin memurluk ve kariyer sisteminden çıkarılmasıyla, sözleşmelilik ve kadro sistemine geçirilmesiyle gerçekleştirilebilir.

Tasarı, kamu hizmeti kavramını sözlüklerden çıkaracak bir nitelikte olması nedeniyle sadece 657 sayılı yasaya tabi çalışanları değil toplumun tüm emekçi kesimlerini olumsuz etkileyecek bir özellik taşımaktadır.

Torba Yasa iş yaşamına neler getiriyor?

Tasarı yasalaşırsa;

Asgari ücret hesaplamasında belirlenen 16 yaş sınırı 18’e çıkarılacak. Böylece 16-18 yaş arasındaki 200 binden fazla gencin asgari ücretleri yaklaşık 80 TL azaltılacak.

Kısmi süreli çalıştığı için sigorta primi eksik yatanlar eksik süreyi 30 güne tamamlayacak ve farkı kendileri ödeyecekler. Ödememeleri durumunda devletin sağlık hizmetinden yararlanamayacaklar.

Tasarıda 18-29 yaş arası erkekler ile 18 yaş üstü kadınları istihdam eden işverenlerin sigorta primlerinin işveren tarafından ödenmesi gereken tutarı, işe alındıkları tarihten itibaren İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanacak. Bu durum 30 ve daha yukarı yaşlardaki çalışanları işten atılma tehdidiyle karşı karşıya bırakacak. “İstihdam artırma niyetiyle” yapılan bu düzenlemeler ne yazık ki aynı zamanda yeni işsizler yaratma tehlikesi taşımaktadır.

Şirketler kadrolu işçi çalıştırmak yerine, sadece ihtiyacı olduğunda işçi çalıştıracak, böylece kısa süreli çalıştırmanın yolu açılacak. Geriye kalan süreyi 30 güne tamamlamak için kendi cebinden primini yatırmayan hiçbir çalışan, ömür boyu emekli olamayacaktır.

İşe alımlarda deneme süresi 2 aydan 4 aya çıkarılacak ve buna karşılık ücret ödenmeyecek.

Tasarıyla aynı zamanda İl Özel İdarelerinde çalışan yaklaşık 80 bin işçinin sendikasıylaştırılmasının önü açılacak.

İnşaat Mühendisleri Odası mesleki ve toplumsal sorumluluğu gereği kamuda çalışan mühendis ve mimarların, sayıları üç milyonu bulan kamu çalışanlarının ve özel sektörde çalışan işçilerin haklarını korumak adına, Torba Yasa’nın çalışanlarla ilgili hükümlerine karşı çıkmaktadır.

Çalışanların haklarında ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda yapılmak istenen değişiklikler vergi affı, öğrenci affı gibi yasa tasarılarıyla birlikte ele alınamaz.

Kamu çalışanlarıyla ilgili yapılacak bir düzenleme, kamusal alanın taşıdığı özellikler nedeniyle ayrıca değerlendirilmeli ve konunun sosyal taraflarıyla ele alınmalıdır.

Kamu hizmeti veren kamu çalışanlarının güvencesiz koşullarda çalıştırılmaları “kamu hizmeti”

kavramının temel anlayışına aykırıdır. Dolayısıyla üç milyon kamu çalışanı güvencesiz çalışmaya mahkûm edilemez. Tasarıda ilgili alanlarda yapılan değişiklikler derhal geri çekilmelidir.

İnşaat Mühendisleri Odası, siyasal iktidarın, Anayasa'nın vazgeçilmezlerinden olan sosyal devlet anlayışını tamamen ortadan kaldıran, yerine neoliberalizmin piyasacı anlayışını ikame eden yaklaşıma şimdiye kadar nasıl karşı durduysa bundan sonra da karşı durmaya devam edecektir.

Odamız, TMMOB, KESK, DİSK ve TTB'nin açıkladığı eylem planı doğrultusunda 31 Ocak-3 Şubat 2011 tarihleri arasında alanlarda tüm örgütsel yapısıyla çalışanların yok edilmek istenen haklarını savunacaktır.

Bu doğrultuda tüm üyelerimizi TMMOB'nin içinde yer aldığı platformun Torba Yasa'ya karşı düzenleyeceği eylem ve etkinliklere karşı duyarlı olmaya ve mücadele etmeye çağırıyoruz.

2. İstanbul Uluslararası Su Forumu'nda İMO Su Yapıları Kurulu Üyesi Şahnaz Tiğrek tarafından yapılan sunum

Kalkınma İçin mi Yaşam İçin mi Su?

Türkiye'nin yakın geçmişindeki su politikaları en iyi "kalkınma için su" ilkesiyle özdeşleştirilmiştir. Cumhuriyet döneminde enerjide dışa bağımlılığın giderilmesi, nehir havzalarının geliştirilmesi, gıda güvenirliliğinin sağlanması, evsel ve sınai su ihtiyacının karşılanması ve yaşam standardının artırılması vb. çalışmaların devlet tarafından yapılması öngörülmüş, bu bağlamda, su kaynaklarının planlaması ve geliştirilmesi devlet kurumları tarafından kamu yatırımları aracılığıyla yerine getirilmiştir. 1920 ve 1950 yılları arası ulusal ölçekte oluşturulan yeni kurumlar ile ülke genelinde su ve toprak kaynaklarının potansiyeli araştırılmış, 1950 yılında Devlet Su İşleri'nin kurulması ile önemli nehir havzalarının büyük ölçekli gelişim planları daha sistematik olarak yapılmaya başlanmıştır.

Ancak 1980'lerden itibaren ekonomideki özelleştirme su politikaları ve yönetimini de etkilemiştir. Ardından 1990'larda başlayan Avrupa birliğine girme hayali süreci daha hızlandırmış, bunun sonucunda mevzuat ve kurumsal yapılarda özelleştirmenin önünü açacak bir çok değişiklik yapılmıştır.

Bugün gelinen noktada hidroelektrik potansiyelinin %36'sı, tarımsal sulama potansiyelinin %58'i, içme ve kullanma potansiyelinin %36,5'nin geliştirildiği beyan edilmektedir. Son 60 yıldaki bu gelişme için ulusal yatırım bütçesinin üçte biri kullanılmıştır. Buradan sonraki görünen ana hedef tam gelişmeyi özel sektöründe katılımıyla tamamlamaktır. Şu ana kadar nehir havzaları gelişim planları enerji ve su potansiyelinin gerçekleşmesi olarak ele alınmıştır. Ancak ortaya çıkan küresel iklim değişikliği, çevresel kaygılar, toplumsal tepkiler, yeni teknolojilerin uyarlanması ve atıl yapıların yenilenmesi gibi yeni zorluklardan dolayı gelecekte bu işleri yapmak geçmişten çok daha zor olacaktır.

Bugün için kabul gören yaklaşım gelecek nesillerin yaşam alanları bulabilmeleri için sürdürülebilir projelerin geliştirilmesi ve uygulanması anlayışıdır. Ancak sürdürülebilir yapıların yapılması için projelerin çok disiplinli bir anlayışla yapılması gerekmektedir. Bu ise ancak Bütünleşik nehir havzaları yönetiminin benimsenmesi ile sağlanabilir. Bütünleşik havza yönetimini gerçekleştirebilmek için ise gerek kurumsal gerekse yasal altyapının uyumlu olması gerekliliği vardır.

Bütünleşik havza yönetiminin "yaşam için su" ilkesinden taviz verilmeden uygulanması zorunludur.

Bu çalışmada bütünleşik nehir havza yönetiminin gerekliliği, son 60 yılda nehir havzalarındaki geliştirilmiş projeler, ilgili kurumlar ve yasalarla beraber incelenerek sunulacaktır.

İstanbul Su Forumu, 3 Mayıs 2011

KALKINMA İÇİN Mİ YAŞAM İÇİN Mİ SU?

TMMOB, İnşaat Mühendisleri Odası

Sunan
Dr. Şahnaz Tiğrek
Orta doğu Teknik Üniversitesi
İnşaat Mühendisliği Bölümü
Ankara
email:sahnaz@metu.edu.tr

Su Kaynakları Gelişimi ve Yönetimi

Karar Verici : Başbakanlık, Bakanlıklar,
Devlet Planlama Teşkilatı
Uygulayıcı : Bakanlıklara bağlı ilgili kurumlar
Kullanıcı : Tüzel ve özel kişiler

Su Kaynaklarının Gelişim Durumu

Sulama : % 64
Enerji : % 36
İçme ve
Kullanma : % 28

Tarihsel Süreç: Kırsal kalkınma

- 1923 Yılı: Anadolu uzun yıllar devam eden savaşlar sebebiyle alt yapısı bozulmuş ve fakirlik artmıştır.
 - Nüfusun %80'i kırsal alanda yaşıyordu.
 - Bu sebeple gelişimin köy ölçeğinde olması gerektiğine karar verilmiş kırsal alan için üç kurum oluşturulmuş:
1. Toprak ve Su Genel Müdürlüğü (TOPRAKSU)
 2. Yol Su ve Elektrik İşleri (YSE)
 3. Toprak ve İskan Genel Müdürlüğü (TOPRAK İSKAN)

Tarihsel Süreç: Kırsal Kalkınma

- 1980'den sonra bu üç kurum Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü altında birleştirildi (KHGM).
- 2005 yılında ise KHGM kapatılarak görevleri Tarım Bakanlığı, İl Özel İdareleri ve Bölgesel Kalkınma ajanslarına devredildi.

Tarihsel Süreç: Büyük Su İşleri

- 1914 Kamu İşleri Genel Müdürlüğü
 - 1929 Büyük kuraklık sonrası Su Genel Müdürlüğü
 - 1939 Su İşleri Genel Müdürlüğü
 - 1954: Devlet Su İşleri (DSİ) kuruldu
- 26 Nehir Havzasının planlanmasına başlandı.

Tarihsel Süreç: Veri Toplama

- 1935 Elektrik İşleri Etüt İdaresi kuruldu
Havza bazında elektrik potansiyeli araştırması için ölçümlere başlanması
- 1937 Devlet Meteoroloji Genel Müdürlüğü
Meteorolojik veriler

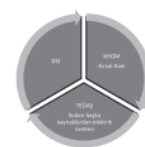
Tarihsel Süreç: İçme ve Kullanma Suyu

- 1933 Belediyeler Bankası
- 1945 İller Bankası

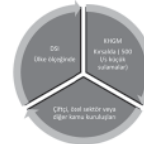
İçme Suyu

Elektrik

Sulama

İdari Yapılanma

HEDEFLER: Tarımsal sulama

- DSİ, ülkemizde sulanabilecek alan miktarının 8,5 milyon hektar olduğunu ve bunun 5,2 milyon hektarının sulanabildiğini belirtmektedir. DSİ'nin 2003 verilerine göre tarım sektöründe kullanılan suyun miktarı 29,6 milyar metreküp'tür ve bu miktarın 2030 yılında 72 milyar metreküpe çıkarılarak 8,5 milyon hektarın tamamının sulanması hedeflenmektedir.

HEDEFLER GERÇEKÇİ Mİ?

- Sulamada teknolojik gelişmeler
- Nüfus hareketliliği

Mevcut Durum

- Tarımsal Sulamada tarla içi sulama şebekelerinin Yönetimi Sulama Birliklerine devredildi
- Ama tarımsal sulamada drenaj kanallarının yönetimi konusu tam olarak belirlenmedi. Bu da tarımsal kaynaklı kirliliğin kontrolünü güçleştiriyor.
- Tuzlanma önemli bir tehdit oluşturuyor.

HEDEFLER: İçme Kullanma Suyu

- Tüm potansiyelin geliştirilmesi
- Herkesin temiz suya erişiminin sağlanması

- İçme Suyu Büyükşehirlerde Belediye Yönetimine bırakıldı. Böylece Kaynak ve kullanıcı arasındaki yatırımlar belediyecilerce yapılmaya başladı.
- Belediye sınırları içinde yeterli kaynak olmaması durumunda yeni kaynaklar arayışları
- Yetki kargaşası : Örnek: Ankara 2007 Su krizi

HEDEFLER: Enerji üretimi

- 2010 yılı itibarıyla 52,3 milyar kilovat saat kapasitesi olan hidroelektrik enerji üretiminin 2030 yılında 127,3 milyar kilovat saat seviyesine çıkarılarak Türkiye'deki hidroelektrik kaynakların en üst verimle kullanılması planlanmaktadır. Bu hedefe ulaşabilmek için hidroelektrik santrallerinin sayısının 2030 yılında 135'den 678'e çıkarılması gerekecektir.
- Hedefler Gerçekçi mi?
- Tüm potansiyelin değerlendirilmesinin getireceği çevresel etkiler
- İletim Hatları kayıpları
- Tüketime kontrol edilmesi

HEDEFLER: Enerji üretimi

- 2005 alında hidroelektrik üretiminde özelleştirmeye gidildi.
- Küçük derelerde nehir santrallerine karşı toplumsal tepkiler
- 2000 yıllarından beri Dünya'daki büyük baraj karşıtlığına karşı Türkiye'de benzeri görülmemiş bir toplumsal tepki nehir tipi santrallere karşı gelişti.

Su Kaynaklarının Geliştirilmesinin Etkileri

- Nehir ekosistemlerinin bozulması
- Yukarı havzaların yoksullaşması
- Sulanana toprakların tuzlanması
- Kuraklık

SU KAYNAKLARI GELİŞİMİ VE KORUNMASI

TÜRKİYE GERÇEĞİ: havzalar arası su transferi

- Melen den İstanbul'a
- Kızılırmak'tan Ankara'ya
- Göksu'dan Konya Ovası'na

2050 Yılı Su Sorunları

- Ankara ve İstanbul'da nüfus artışı aynı şekilde devam ettiği takdirde içme kullanma suyu için yeterli kaynak olmaması.
- Kıyı şeritlerinde turizm ve tarım arasında su tercihinin yapılma zorunluluğu.

YÖNTEM: BÜTÜNCÜL HAVZA YÖNETİMİ Mİ?

- Havza içerisindeki tüm sektörlerin suya yönelik taleplerinin belirlenerek su kaynaklarının bu talepler doğrultusunda bütüncül olarak planlanmasını
- *Havza: Doğal topografya itibarıyla üzerine düşen yağı tek bir noktadan drene eden yeryüzü parçasıdır*

ALGILAMA

- Bütüncül su üretimi
- Bütüncül enerji üretimi

AB-SÇD ye göre nehir havza planları aşağıdaki bileşenleri içermektedir

- Nehir havzasının özellikleri;
- İnsan aktivitelerinin önemli baskı ve etkilerinin özeti;
- Koruma alanlarının belirlenmesi ve haritalandırılması;
- İzleme ağlarının haritası;
- Çevresel hedefler listesi;
- Ekonomik analiz;
- Önlemler programı;
- Daha detaylı önlemlerin listelenmesi ve özetlenmesi;
- Kamuoyu bilgilendirilmesi ve danışılması ölçeğinin ve sonuçlarının özeti;
- Yetkili otoritelerin listesi;
- Kamuoyundan arka plan bilgisi ve yorum edinmek için irtibat noktalarının ve prosedürlerin belirlenmesi.

ÖNERİLER

- Veri tabanı
- Kurumlar arası eşgüdüm
- Su Çerçeve Direktifi

Su Kaynakları Geliştirilmesinde Göz önüne alınması gereken temel ilke:

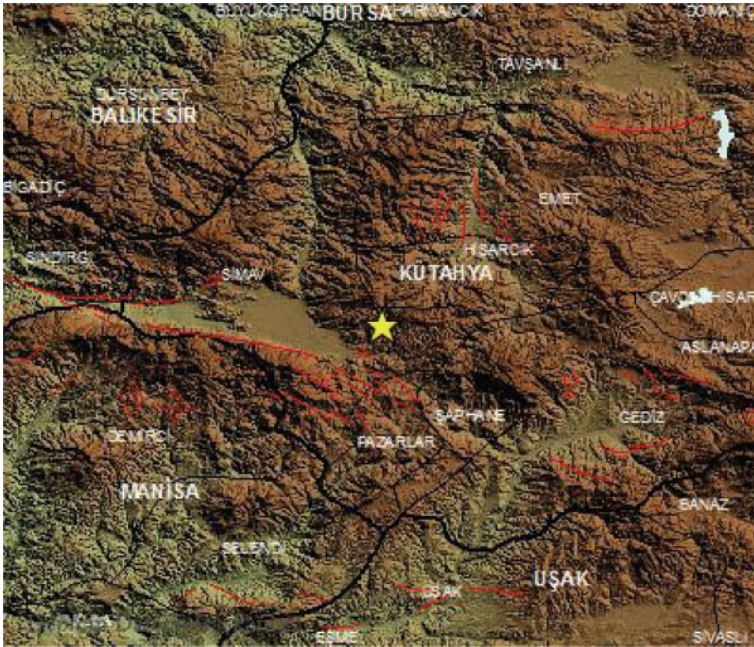
- Su kaynaklarına yönelik her türlü müdahalede gelecek kuşakların yaşam hakkını da dikkate alınması: sürdürülebilir sistemlerin geliştirilmesi
- Suyun doğal döngüsü ve akışının elde edilen ekolojik ve ekonomik katma değer dikkate alınması: "Su boşa akıyor" söyleminin terk edilmesi
- Suyun kullanımında arz- talep dengesinin gözetilmesi.

SONUÇ

KALKINMA İÇİN SU İLKESİ YERİNE
YAŞAM İÇİN SU İLKESİNİN BENİMSEYEREK
SUYUN TİCARİLEŞMESİNE ENGEL OLUNMALI.

İnşaat Mühendisleri Odası Afet Müdahale Hazırlık Kurulu tarafından hazırlanan

19 Mayıs 2011 Simav Depremi ve Yapı Hasarı Raporu

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) verilerine göre, 19/05/2011 günü, saat 23:15'de M: 5.7 büyüklüğünde 24,46 km. odak derinliğinde Kütahya-Simav merkezli bir deprem meydana gelmiştir. Bu bölge Deprem Bölgeleri Haritası'na göre 1. derece deprem bölgesi içinde yer almaktadır. Kandilli Rasathanesi ise depremin büyüklüğünü 5.9, odak derinliğini 7 km olarak açıklamıştır. Depremin merkez üssü, Simav ilçesinin yaklaşık 13 km. kuzey doğusundaki Söğüt Köyü çevresidir.

AFAD tarafından yapılan açıklamaya göre; bu bölge Simav fay zone içindedir. Bölge, fay zonunu oluşturan ve kuzey-kuzeydoğuya eğimli (-70) ve birbirinden 2-3 km uzaklık 16 ve 22 km uzunlukta eğim atımlı iki fay

segmentinin denetimi altındadır. Meydana gelen depremler Yeşilköy ve Çavdır faylarından kaynaklanmıştır.

Kütahya çevresinde etkin olan tarihsel depremlere bakıldığında, 1928 M= 6.2 Emet , 1944 M=6.2 Şaphane, 1970 M=7.2 Gediz ve 1970 M= 5.9 Çavdarhisar depremleri son yüzyılda bölgede ağır hasar yapmış depremlerdir.

Bu bölgede en son hasar yapan 17 Şubat 2009 tarihli (Ml= 4.8) depremdir. Bu nedenle önce bu depremin özellikleri aşağıda verildikten sonra 19 Mayıs 2011 depremi ile ilgili bilgiler verilecektir.

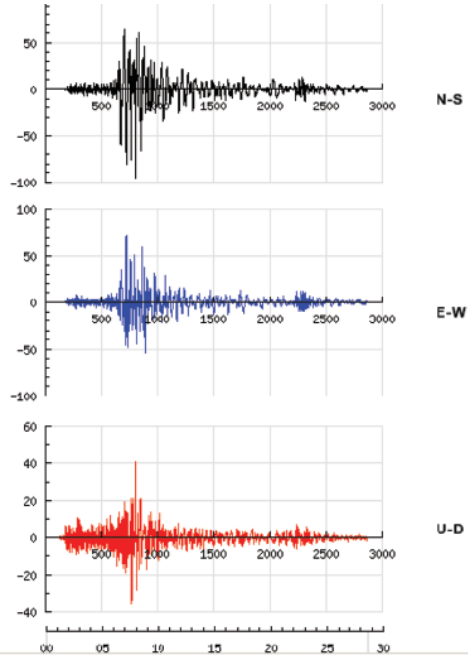
17 Şubat 2009 Depremi

Her ne kadar bu deprem kimilerince Simav'da daha önce olmuş bir deprem olarak değerlendirilse de aslında bu depremin merkezi Simav'ın yaklaşık 28 km doğusunda yer alan Demirci'dir.

Bu depremin merkezinde ölçülen ivmeler genel olarak % 5 g düzeyindedir. Depremin 28 km kadar uzağında olan Simav'da kuvvetli bir biçimde hissedilmekle birlikte hasar yapmış olması beklenilmez. Ancak Simav'da yapılan incelemelerimizde bu depremden sonra bazı kamu binalarının hasar gördüğü ve güçlendirilmeden kullanılamaz şeklinde rapor verildiği öğrenilmiştir.

EARTHQUAKE DATE : 2009/02/17 05:28:19.92 (GMT)
 EPICENTER COORDINATES : 39.14880N-29.0448E
 EARTHQUAKE DEPTH (km) : 7.03
 EARTHQUAKE MAGNITUDE : 4.8 ML
 STATION ID : 4504
 STATION COORDINATES : 39.03503N-28.64812E
 STATION ALTITUDE (m) : 853
 RECORDER TYPE :
 RECORDER SERIAL NO :
 RECORD TIME : 17/02/2009 05:20:19.92 (GMT)
 NUMBER OF DATA : 2863
 SAMPLING INTERVAL (sec) : 0.01
 RAW PGA VALUES (gal) : (N-S) 94.866017 (E-W) 72.43591 (U-D) 41.083823
 Copyright EARTHQUAKE DEPARTMENT
 DISASTER AND EMERGENCY MANAGEMENT PRESIDENCY

17 Şubat 2009
Manisa Demirci
depreminin
Demircideki ivme
kaydı

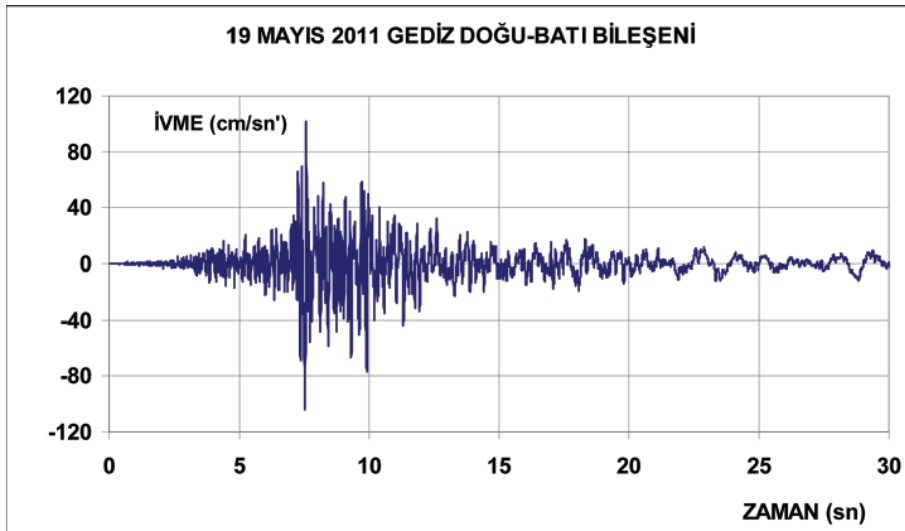
17 Şubat 2009 Depreminin Demircideki ivme kaydı

19 Mayıs 2011 Depreminin Kuvvetli Yer Hareketi

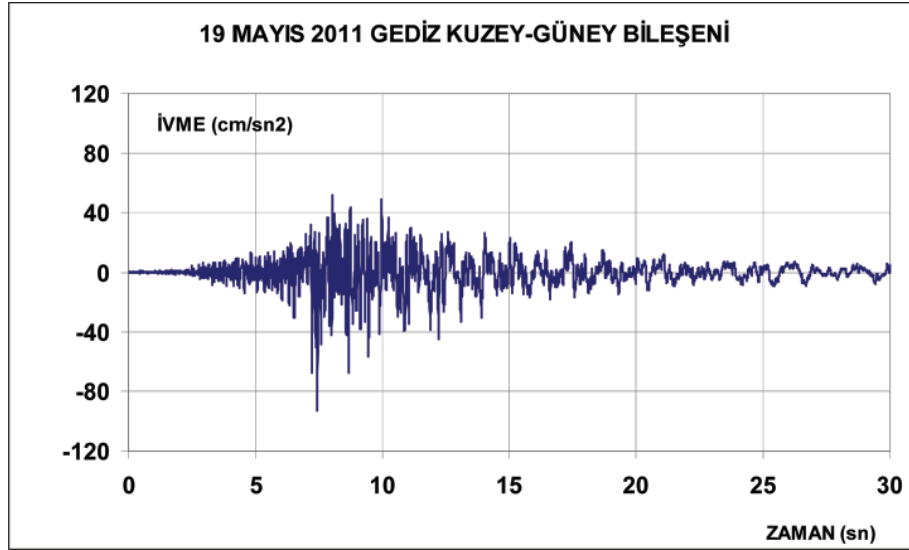
Richter ölçeğine göre büyüklüğünün 5.7 – 6.0 arasında olduğu bilinen bu Depremin merkezine en yakın olan (yaklaşık 40 km uzakta) Gediz'de Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Araştırma Dairesince (şu anda kapatılmıştır) kurulmuş deprem kuvvetli yer hareketi ivme ölçeri tarafından kaydedilmiş uç ivmeler Doğu-Batı yönünde 0.103 g, Kuzey-Güney yönünde 0.092 g ve Düşey yönde 0.068 g düzeyindedir.

Yer hareketinin kuvvetli bölümünün yaklaşık 5-6 saniye kadar sürdüğü ve bu zaman aralığında ortalama ivmenin 60-70 cm/sn² gibi (C=0.05 - 0.06) olduğu görülmektedir.

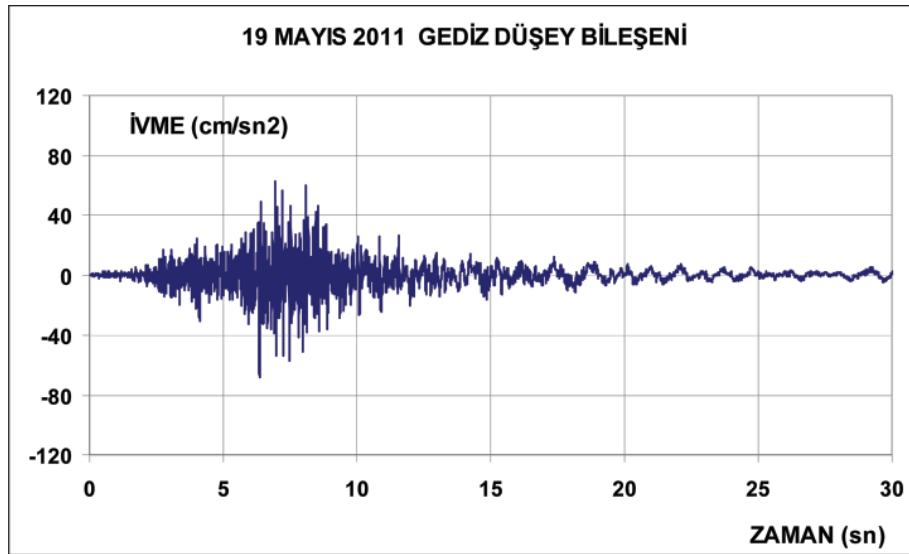
Gediz'de kaydedilmiş ivmeler Şekil-1, Şekil-2 ve Şekil-3'de verilmektedir.

Şekil 1 - Depremin Gediz'de ölçülmüş kuvvetli yer hareketinin Doğu-Batı Bileşeni ivme kaydı.

Şekil 2 - Depremin Gediz'de ölçülmüş kuvvetli yer hareketinin Kuzey-Güney Bileşeni ivme kaydı.

Şekil 3 - Depremin Gediz'de ölçülmüş kuvvetli yer hareketinin Düşey Bileşeni ivme kaydı.

Deprem kuvvetli yer hareketi azalım ilişkilerinden geri gidilerek Simav'da oluşan kuvvetli yer hareketinin uç değerleri tahmin edilebilir. Çok sayıda kuvvetli yer hareketi azalım ilişkileri vardır. Bunlar çok farklı değerler verebilmektedir.

Yaklaşık olarak Depremin Simav'daki uç ivmesi ve hareketini kuvvetli olduğu aralıktaki ortalama ivmesi Gediz'de ölçülen değerlerin 2-3 katı kadar olabilir.

Bu yaklaşıma göre Simav'da uç ivme 0.30g kadar ve depremin şiddetli olduğu zaman aralığında da 0.15g gibi bir ortalama ivmenin yapıları etkilediği oldukça yerinde bir yaklaşım olarak görülmektedir.

Kısaca Simav'da yapıların ağırlıklarının % 15'i kadar bir yatay deprem yükü ile zorlanmış oldukları izlenimi edinilmiştir. Yapılarda gözlenen hasar bu deprem yatay yük düzeyinin karşılığı olarak değerlendirilmelidir.

Depremi Geniş Bir Alanda Hissedilmiş Olması ve Başka Özellikleri

19 Mayıs 2011 Simav depreminin genellikle Kuzey-Güney yönünde oldukça geniş bir alanda hissedildiği anlaşılmaktadır. Geniş alanda hissedilme depremin "derin" odaklı olduğu biçiminde yorumlanır. Oysa çeşitli kaynaklar derinliği 10 km mertebesinde vermektedir. Eski "Deprem Araştırma Dairesi" (yeni ismi Deprem Dairesi) depremin derinliğini 24,5 km bildirmiştir.

Derin odaklı olmayan bu depremin geniş bir alandan hissedilmiş olması depremin oluş mekanizmasının daha ayrıntılı ele alınarak incelenmesini ve geniş alandan hissedilme olayının açıklanmasını gerektirmektedir.

Deprem sırasında hasar gören ve yıkılan kalkan duvarlar ve cami minareleri, bina içlerinde devrilen dolapların konumları depremin hâkim hareket yönünün yaklaşık olarak Güneybatı – Kuzeydoğu olduğunu göstermektedir. İlk hareketin Güneybatı yönünden Kuzeydoğu yönüne doru geldiği izlenimi edinilmiştir.

Yapılarda Gözlenen Genel Hasarlar ve Nedenleri

Betonarme Yapılar

Tarafımızca bir günlük bir süre içinde yapılan sınırlı sayıda binaların incelenmesi ve Simav'da çalışan meslekdaşlarla yapılan görüşmelerden edinilen yapı hasar düzeyinin görüntüsü aşağıdaki gibidir:

Pek çok betonarme yapıda dolgu duvarlarla betonarme çerçeve arasında kılcal çatlaklar vardır. Yine çok sayıda yapıda dolgu duvarlarda kılcal ya da daha ileri aşamada kesme çatlakları vardır.

Bu yapıların betonarme taşıyıcı çerçeve elemanlarında ise yer yer kılcal ve milimetre boyutunda eğilme ve kesme çatlakları vardır.

Daha ileri aşamalarda hasarlı bir kaç kolonu olan az sayıda betonarme yapılar da vardır.

Genel izlenim betonarme yapıların bu depremde "elastik davranış bölgesini" pek aşmayan bir biçimde davrandıkları şeklindedir.

Yukarıda Gediz'de kaydedilmiş deprem kuvvetli yer hareketinin değerlendirilmesinden çıkarılan yatay yük düzeyi (yaklaşık $C=0.15$ gibi) de betonarme yapıları elastik davranış bölgesinin pek ötesine götürmeyecek bir yatay yük düzeyidir. Bu nedenlerle "depremin" yapılardan bir elastik ötesi davranış, sünelik kapasitelerini kullanma talebi olmamış gibi görünmektedir.

Sonuç olarak, bazı az sayıda kolonu ortanın ötesinde hasar görmüş az sayıda betonarme yapı yanında ortalama olarak kolon ve kirişlerinde belli belirsiz çatlak olan yapılar söz konusu depremde Simav'daki ortalama yapı davranışını temsil etmektedir.

Simav'da meydana gelen hasarların aşağıda gösterilen kusurlardan birinden veya bir kaçının bir arada olmasından kaynaklandığı gözlenmiştir.

Dolgu Duvar Hasarları

Bazı dolgu duvar hasarları, çerçeve içinde yer almayan dolgu yada dış cephe duvarlarında gözlenmiştir. Dolgu duvarlardaki çatlak ve dökülmelerin görüntüsü ilk bakışta insanları ürkütmekte ve taşıyıcı sistemi oluşturan elemanlarda herhangi bir hasar olmadığı durumlarda dahi sanki bina ağır hasarlıymış gibi değerlendirmelere yol açabilmektedir.

Çok küçük bir çıkmaya oturan ve çerçeve içinde olmayan dolgu duvar hasarı. Hisarardı Mah. Arif Sümer Cad. No:1 adresindeki bina

Küçük konsola oturan ve çerçeve düzlemi dışındaki dolgu duvar hasarı. Sandviç dolgu duvarlar arasında strafor olup düzlem dışına kolayca devrilmektedir. (Hisarardı Mah.)

Çarpışan Yapılar

Bitişik nizam, kat düzeyleri aynı olan ancak aralarında yeterli dilatasyon olmayan pek çok komşu binalarda çarpışma izleri vardır. Bitişik nizam yapılmış bir blokun en sağ köşesinde yer alan Cumhuriyet Cad.No:1 adresindeki binaya ait resimler aşağıda görülmektedir.

Çarpma izleri olan iki komşu bina. (Cumhuriyet Cad. No:1deki köşe bina)

Bitişik nizam yapıların oluşturduğu bloğun en sağındaki binanın zemin katında çarpma ve yumuşak kat nedeniyle kalıcı ötelenme (yaklaşık %2,5)

Düşük Beton Dayanımı

Yakın zamana kadar bölgede elle karılan beton kullanıldığından mevcut binalardaki beton dayanımının genellikle yeterli olmadığı görülmüştür. Beton dayanımının düşüklüğü, genellikle granülometrik olmayan agrega kullanılması, dozajın yeterli olmaması, iyi karılmaması, sıkıştırılmaması, sulanmaması gibi nedenlere dayanmaktadır.

Agregası uygun olmayan beton (Simav Teknik ve End. Meslek Lisesi- Önceden Boşaltılmış Ek Bina)

Sargı Donatısı (Etriye) Aralıklarının Fazla Olması ve Sıklaştırma Yapılmaması

Hasar gören yapıların genelinde kolon ve kirişlerin sarılma bölgelerinde etriye sıklaştırmasının yapılmadığı görülmüştür.

Kolon sarılma bölgesinde Etriye sıklaştırması yapılmamış. (Simav Teknik ve End. Meslek Lisesi- Önceden Boşaltılmış Ek Bina)

Kolon sarılma bölgesinde Etriye aralıkları 30 cm, sıklaştırma yapılmamış. (Cumhuriyet Cad.No:1deki köşe bina)

Kolon orta bölgesinde Etriye aralıkları çok fazla, yaklaşık 40 cm. (Nurullah Kalyoncu Anadolu Lisesi)

Kuvvetli Kiriş Zayıf Kolon

Taşıyıcı Sistemi oluşturan elemanlardan kolonların kapasitesi kirişlerin kapasitesinden en az %20 fazla olması gerekirken hasar gören binaların bazılarında tersi bir uygulama ile kirişlerin kolonlardan daha kuvvetli olduğu gözlenmiştir.

Kolonlar Kirişlerden daha zayıf. (Simav Teknik ve End. Meslek Lisesi- Önceden Boşaltılmış Ek Bina)

Zayıf Kat, Yumuşak Kat Düzensizliği

Özellikle zemin katların ticarethane veya büyük salonlar şeklinde düzenlenmesi nedeniyle zayıf kat düzensizliklerinden oluşan hasarlar gözlenmiştir.

*Zemin katta bölme duvarları yok zayıf kat düzensizliği var
(Nurullah Kalyoncu Anadolu Lisesi)*

*Yumuşak Kat Düzensizliği, zemin katında
yaklaşık % 2.5 oranında kalıcı
ötenlenme var. (Cumhuriyet Caddesi)*

Kısa Kolon Hasarı

Kolonun her iki tarafında önlem alınmadan konulan bant pencereler nedeniyle kolonun hesap boyu kısalmakta ve gelen kesme kuvvetleri hesaplanandan çok daha fazla olmaktadır.

*Kısa Kolon hasarları
(Simav Teknik ve
End. Meslek Lisesi-
Önceden Boşaltılmış
Ek Bina)*

*Kısa Kolon hasarı (Ziraat odasının yakındaki,
Kışla Cad.No:73 adresindeki Bina)*

Kolon Kiriş birleşim Yerlerinde Kolona Sargı Donatısının Konulmaması

Düğüm noktalarında etriyelerin genellikle kolona konulup kirişlere konulmaması binanın yatay yük kapasitesini azaltmaktadır. Rijit diyafram gibi davranan döşeme hizalarında etki eden yatay deprem yükleri nedeniyle zorlanan düğüm noktasında, kolon boyuna donatılarının dışarıya burkulması ve çekirdek betonun kolaylıkla dağılması ile katların birbiri üstüne katlanması şeklinde göçmelere neden olmaktadır.

*Birleşim yerinde kolonda sargı donatısı yok.
Kolonlar kirişlerden daha zayıf*

Birleşim Yerinde Kolonda sargı donatısı yok

Kalkan Duvarlar

Önemli sayıda kalkan duvar yıkılması gözlenmiştir. Yıkılan kalkan duvarlar genellikle doğu batı yönünde uzanmaktadır ve kuzey güney yönünde yıkılmışlardır.

Kalkan duvar hasarı

Yapılarda kalkan duvarlarına gereken özenin gösterilmediği anlaşılmaktadır. Bu durum özellikle okullarda olmak üzere can güvenliği açısından tehlike oluşturmaktadır. Ayrıca yıkılan kalkan duvarlarının arabaların üzerine düşerek de önemli ölçüde maddi kayıplara neden olmaktadır.

Devrilmek üzere olan ve güvenliği tehdit eden kalkan duvarı

Önceden güçlendirme yapılan Osman Bey İlk Öğretim Okulu. Taşıyıcı sistemde hasar yok. Ancak kalkan duvarı hatıllarla bağlanmadığından yıkılmıştır

Okul Binaları

Aşağıdaki iki okul binasının 17 Şubat 2009'da olan bir depremde hasar görüp boşaltıldığı ve yıkılmaları için karar alınmış olduğu öğrenilmiştir. Bu yapılardaki gözlem aşağıda verilmektedir.

Simav Teknik ve End. Meslek Lisesi (Önceden Boşaltılmış Ek Bina)

200 kişilik yurt binası projesinin tadil edilerek dilatasyondan sonraki kısmının yapıldığı bina olup, okul olarak kullanılmak üzere 1997 yılında inşa edilmiştir. Bu okulda 2009'da olan depremde iç ve dış akstaki bazı kolonlarda ileri düzeyde kesme kırılmaları olmuş ve yapı "yıkılabileceği" nedeni ile boşaltılmıştır. 19 Mayıs 2011 depreminde ise hasarlı kolonlardaki hasar miktarı artmış olmakla birlikte yapı yıkılmamıştır.

Yapının genel görünüşü

*En çok hasarlı Zemin katın görünüşü.
Kuvvetli kiriş-Zayıf Kolon Hasarı.
Etriye aralıkları 30 cm civarında sıklaştırma yok.
Beton granülometrik değil, dayanımı düşük.*

*Band pencere nedeniyle oluşmuş kısa kolon hasarı,
kesme kırılması*

Simav Cumhuriyet Lisesi Boşaltılmış Binası

Bu yapı da daha önceki bir depremde (17 Şubat 2009) çok hasarlı olması nedeni ile onarılıp güçlendirilemeyeceği ve yıkılması gerektiği nedeni ile boşaltılmıştır. 19 Mayıs 2011 depreminde yapının kolonlarının hasarı artmış olmakla birlikte yıkılmamış, şakülde herhangi bir kayıcı kayma olmamıştır.

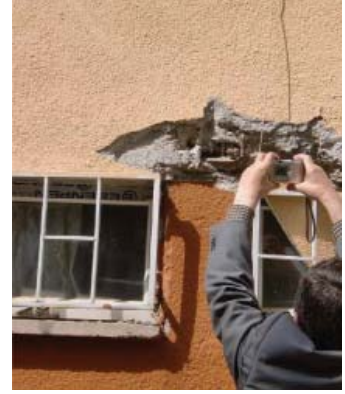

Kolonun ortasında, iri taşlı betonda boşluk olan yerde hasar

Dış aks köşe kolon- kiriş ek yerinde kolon etriyesinin olmaması nedeni ile düşey donatıların burkulması

Aynı yapıda Kiriş donatısının uçuna kanca (?) yapılarak yetersiz biçimde ankraji

Nurullah Kalyoncu Anadolu Lisesi

Zemin+2 katlı binanın zemin katı girişe göre sağ tarafındaki büyük salonda bölme duvarları yoktur. Bu durum zayıf kat düzensizliği yaratmaktadır. Buradaki kolonların çoğunda kesme çatlağı vardır. Bina'nın sağ cephesinde sonradan ilave edilen merdiven sahanlığı donatısının uygun yerleştirilmemesi ve ankrajının yapılmaması nedeniyle göçmüştür.

Binanın sağ cephesinde sonradan ilave edilen merdiven sahanlığında göçme

Göçen merdiven sahanlığında uygun olmayan donatı yerleşimi

Zemin kat salondaki kolonlarda kesme kırılması

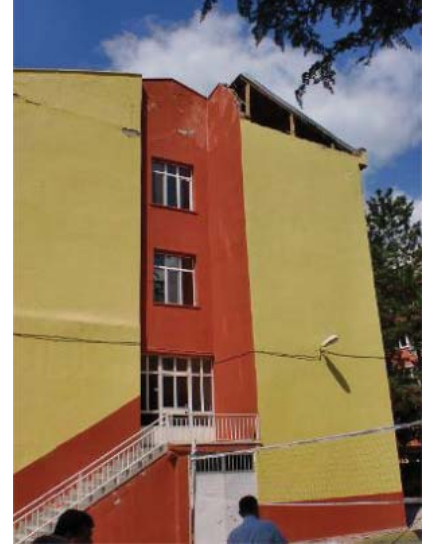
Zemin kat salondaki kolonlarda çok geniş etriye aralığı

Güçlendirilmiş Okul Binaları

Simav'da İmam Hatip Lisesi ve Osman Bey İlk Öğretim Okulu Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2007 yılında başlattığı proje kapsamında güçlendirilmiştir. Bu okullara perde duvarlar eklenmiş ve bazı kolonlar mantolanmıştır.

Osman Bey İlk Öğretim Okulunda, yapıya eklenmiş güçlendirme perdesi. Sol taraftaki kolonlardan iki tanesi de mantolanmıştır.

Güçlendirilmiş okulda kalkan duvar yıkılması. Doğu-Batı yönündeki duvar Güney yönünde yıkılmış

Konutlarda Hasar

Karamancı Beldesi ekmek fırını

Ankara istikametinden Simav'a yolu Pazar kavşağından hemen sonraki Karamancı beldesinden itibaren yapıların bacalarında devrilmeler, çerçeve ile dolgu duvarlar arasında sıva çatlakları ve dökülmeler meydana geldiği gözlenmiştir.

Zemin katında Karamancı Köyü ekmek fırını olan binada çerçeve ile dolgu duvar arasındaki sıva çatlakları ve dökülmeler

Kolon betonu döküldükten bir müddet sonra kiriş ve döşeme betonunun dökülmesi nedeniyle kolon üst ucunda oluşan soğuk derzler depremde sıvanın dökülmesiyle açığa çıkmış

Kazancı Oğlu Otomotiv Sanayi Fabrika Binası

Yüksekliği 8,5m, kısa yönde açıklığı 20 m, uzun yönde çerçeveler arası mesafeler ise 7,5m olan Prefabrik yapıda herhangi bir hasar meydana gelmemiştir.

Herhangi bir hasar meydana gelmeyen Kazancı Oğlu Otomotiv Sanayi Fabrika Binası

Sulu Oğulları Tarım ürünleri Binası

Yapı Z+2 Katlı betonarme bir yapıdır. Taşıyıcı sistemi düzensiz betonarme çerçevelerden oluşmuştur. Zemin kat kolonlarında ve bölme duvarlarında hasarlar meydana gelmiştir. Zemin kat kolonlarından bazılarında orta derecede hasarlar vardır.

Sulu Oğulları Tarım ürünleri Binası zemin katında Dolgu duvar hasarı

Sulu Oğulları Tarım ürünleri Binası zemin katında orta hasarlı kolon

Hamza Özcan Sokakta Çöken 9 No'lu Bina

Yapı Z+4 Normal + Çatı katı olan betonarme bir yapıdır. Tamamen çöken zemin katı ticarethanedir. Sol tarafında mevcut yıkılmamış bina ile aynı mimari özelliklere (kat adedi, görünüş, vs) sahiptir.

Çok sayıda hatanın bir araya geldiği bu bina Simav ilçe merkezinde çöken tek binadır. Meydana gele depremde zemin katı tamamen göçmüş ve 1. Kat sağ taraftaki kolonların kırılması sonucu sağ tarafındaki 11 nolu binaya yaslanarak durmuştur. Yapıda, kolon kiriş birleşim yerlerinde kolonda sargı donatısı yoktur. Kolonların kesitleri kirişlerin kesitlerinden daha küçük (Kolonların kapa-

sitesi kirişlerin kapasitesinden daha düşük, zayıf kolon kuvvetli kiriş) olduğu görülmektedir. Ayrıca, binanın zemin katında dükkanların olması, buradaki bölme duvarlarının üst kata göre çok daha az olmasına ve zayıf kat düzensizliğini akla getirmektedir. Yani, zayıf kat düzensizliğinin de göçmede etkili olduğu ihtimali kuvvetlidir.

Zemin katı ve 1. Katı göçen bina

*Birleşim yerinde kolonda sargı donatısı yok.
Kolonlar kirişlerden daha zayıf*

Hiç Hasar Görmeyen Örnek Bir Bina

Simav İMO Temsilcisi tarafından betonarme projesi ve imalatı yapılan Askerlik Şubesi karşısındaki Z+3 Katlı betonarme binada yapılan incelemede en ufak hasar bile olmadığı görülmüştür. Binanın taşıyıcı sisteminin düzenli çerçevelerden oluştuğu, plandaki rijitliğin düzenli dağıtıldığı, taşıyıcı elemanların (Kolon, Perde ve Kirişler) yeterli kapasiteye sahip olduğu ve imalatlarının da kusursuz yapıldığı gözlenmiştir. Bu bina, proje ve imalatların deprem yönetmeliğine uygun olması durumunda binaların hasar görmediğinin güzel bir kanıtıdır.

Halk Eğitim Binası

Yapı Z+2 Katlı betonarme bir yapıdır. Yapı bir önceki depremde oturulamaz raporu verilmiştir. Yapılan incelemede çok kalın sıva yapılması nedeniyle depremde bu sıvaların dökülmesi ve bazı bölme duvarları hasar görmesine neden olmuştur. Taşıyıcı elemanlarında önemli bir hasar meydana gelmemiştir.

Askerlik Şubesi karşısında Hiç Hasar Görmeyen Bir Bina

Halk Eğitim binasında Kalın ve gevrek sıvada çatlak ve dökülmeler

Yığma Yapı Hasarı

Yığma yapılarda camilerde özellikle de minarelerinde ciddi hasarlar ile karşılaşmıştır. Şehir merkezindeki yığma minareler yaygın olarak hasar görmüş ve ilçe merkezindeki Halil Ağa Camiinin minaresi tamamen yıkılmış, birçoğunun şerefe bölgesinden üst kısmı tamamen göçmüştür.

Halil Ağa Caminin Minaresi tamamen yıkık. Taşıyıcı yığma duvarlarda hasar var

Halil Ağa Caminin taş ve yer yer dolu harman tuğlası ile örülmüş taşıyıcı duvarlarında çatlaklar, üzerindeki kaplama ve sıvalarda dökülmeler.

Şerefe üstü yıkılmış minareden bir görünüm

Hisarardı Mahallesi Salih Sırrı Uz Caddesi 6 nolu Bina

Yapı Z+2 Nkat +Çatı katı olan, çok eski yığma bir yapıdır. Edinilen bilgilere göre, hiç projelendirilmeden bir inşaat ustası tarafından doğrudan imalatı yapılmıştır. Simav'da böyle projesi olmadan gelişigüzel yapılmış oldukça çok sayıda bina olduğu ifade edilmiştir. Taşıyıcı duvarlarında taş, yatay ve düşey tuğla karışık kullanılmıştır. Binanın bazı yerlerine düzensiz olarak 20x20 ebadında betonarme elemanlar yapılmıştır. Bina ağır hasarlıdır.

Projesi olmadan gelişigüzel yapılmış yığma bina

Tevfik Fikret Caddesinde 9 No'lu Bina

Taşıyıcı duvarları dolu harman tuğlası ile inşa edilmiş bu binada kat adedi Zemin+2 dir. Yönetmeliğe göre 1. Derece deprem bölgelerinde yığma bina en fazla Zemin + 1 Katlı olması gerekir. Resimden de görüleceği üzere binada boşluk oranları da çok fazladır ve köşelerdeki duvar mesafeleri yeterli değildir. Yönetmeliğin öngördüğü kurallara birçok yönden uymamaktadır. Yapıya en çok yatay deprem yüklerinin tesir ettiği zemin kat taşıyıcı duvarlarında kısmi göçme ve hasarlar vardır. Taşıyıcı duvarların dolu harman tuğlası ile yapılmış olması bu yapıyı tamamen göçmekten kurtarmıştır.

Yönetmeliğe uygun inşa edilmeyen yığma yapı

İMO Bursa Şubesi Heyetinin

19 Mayıs 2011 Simav Depremi Hakkındaki Gözlem ve İzlenimleri

19 Mayıs 2011 tarihinde Simav'da meydana gelen ve batı bölgelerimizde geniş bir alanda hissedilen deprem, ülkemizin bir deprem ülkesi olduğu gerçeğini bir kez daha hatırlatmıştır. Deprem Dairesi Başkanlığı (DDB) verilerine göre depremin merkez üssü, Simav ilçesinin yaklaşık 13 km. kuzey doğusundaki Söğüt Köyü çevresidir. Bu bölge Deprem Bölgeleri Haritası'na göre 1. derece deprem bölgesi içinde yer almaktadır.

Çeşitli araştırma kurumlarının meydana gelen depremin parametreleri üzerindeki araştırmaları ve değerlendirmeleri devam etmektedir. Gerçek değerler yapılacak incelemelerden sonra daha net bir şekilde ortaya konulabilecektir. Depremin büyüklüğünü Kandilli Rasathanesi 5.9, Deprem Araştırma Dairesi ise 5.7 olarak açıklamıştır. Dolayısıyla 6 ya yakın büyüklükte bir deprem meydana gelmiştir. Depremin odak derinliği Kandilli tarafından 7 km, DDB tarafından ise 24 km civarında açıklanmıştır. Deprem dış merkezine en yakın Gediz 'de yer alan ivme kayıtcısında D-B yönünde 104 gal olarak ölçülmüştür*.

Depremin meydana geldiği Simav civarı daha önce de yıkıcı olabilen depremlere maruz kalmıştır. Son yüzyılda gerçekleşen 1928 Emet depremi $M=6.2$, 1944 Şaphane depremi $M=6.2$, 1970 Gediz depremi $M=7.2$ ve 1970 Çavdarhisar depremi $M=5.9$ olup bölgede ağır hasara yol açmış depremlerdir. Simav ilçesi yakın bir tarih olarak değerlendirilebilecek 17 Şubat 2009'da aletsel büyüklüğü $M_l=5.0$ olan bir depreme de maruz kalmıştır.

Yetkililer tarafından 19 Mayıs 2011 de meydana gelen deprem nedeniyle 2 kişinin yaşamını yitirdiği belirtilmektedir. Can kaybının daha önce maruz kaldığımız yıkıcı depremlere göre az olması olumlu olarak değerlendirilse de, hedef bu büyüklükteki bir depremde hiçbir vatandaşımızın hayatını kaybetmemesi olmalıdır.

Deprem bölgesindeki yapı stokunun ülkemiz genelindeki yapı stokundan çok farklı olmadığı belirtilebilir. Simav şehir merkezinde betonarme yapılar çok yaygın olsa da, kısmen yığma ve kerpiç yapılar da bulunmaktadır. Bölgede çevre illerden gelen teknik ekiplerin yapılar üzerinde hasar belirleme çalışmaları devam etmektedir. İlk belirlemelere göre 14 tamamen yıkılmış bina, 800 oturulamayacak düzeyde hasar görmüş bina, 860 oturulabilir düzeyde hasar görmüş bina bulunmaktadır. Ancak alınan verilerin kriz merkezine ulaşan ön değerlendirme sonuçları olduğunu, bunların kesin değerlerinin yapılacak ayrıntılı incelemelerden sonra ortaya konulabileceğini belirtmek gerekmektedir.

Yapılan gözlemlere göre, Simav depreminde betonarme yapılarda meydana gelen hasarlar, genel olarak dolgu duvar hasarı ve cephelerde sıva düşmesi şeklinde gerçekleşmiştir. Bu tür hasarlar taşıyıcı sistemde meydana gelmediğinden ikincil hasarlar olarak değerlendirilebilir. Ancak

Şekil 1 - Dolgu duvar hasarlarından bir görünüm

* Deprem Dairesi Başkanlığı, Simav Depremi raporu, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Ankara

Şekil 2 - Zemin katı tamamen yıkılmış binadan bir görünüm

özellikle duvarların tamamen yıkılması ya da çatlaması durumunda bu kısımda depremden önceki durumuna göre önemli bir rijitlik kaybı meydana geldiğini belirtmekte yarar vardır. Taşıyıcı sistemin düşey elemanlarını oluşturan kolonlarda da dışarıdan gözle fark edilemeyen hasarların olması durumunda, meydana gelecek yeni depremlerde ya da kuvvetli artçı depremlerde bina daha ağır hasar görebilir ya da yıkılabilir.

Dolgu duvarların dışında taşıyıcı sistemi önemli derecede hasar görmüş binalar da bulunmaktadır. Bu tür binalara örnek olarak zemin katının tamamen kesildiği Şekil 2 deki bina verilebilir. Bu tür zemin katların yok olmasına ilişkin hasarlar, ülkemizdeki depremlerde daha önce de meydana gelmiş ve yumuşak kat hasarı olarak adlandırılmıştır.

Deprem bölgesindeki incelemelerde, betonarme yapılarda kısa kolon nedeniyle meydana gelen hasarların yanı sıra etriye ve düşey donatılarda aderans yetersizliği gibi detaylandırma hataları nedeniyle oluşan hasarlarla da karşılaşmıştır. Bunlar betonarme elemanların taşıyıcılık özelliklerini yitirmesine yol açmaktadır.

Yığma yapılarda camilerde özellikle de minarelerinde ciddi hasarlar ile karşılaşmıştır. Şehir merkezindeki yığma minareler Şekil 3 de gösterildiği gibi yaygın olarak hasar görmüş ve birçoğunun şerefe bölgesinden üst kısmı tamamen göçmüştür.

Yapılarda meydana gelen hasarların oluşmasında birçok parametrenin etkisi bulunmaktadır. Ancak, şehirdeki çarpık yapılaşma ve özellikle uygulamadaki denetimsizlik ön plana çıkmaktadır.

Ülkemizde yine yıkıcı depremler meydana gelecektir. Bu durumda yapılması gereken açıktır. Mevcut yapılarımızın deprem güvenliğinin sağlanması yeni yapılarımızın da depreme dayanıklı olarak yapılmasıdır. Çok geniş bir alanı etkileyerek uyarıda bulunan Simav depreminin gelecek depremlerin ayak sesi olarak değerlendirilmesine ve gerekli önlemlerin alınmasına acil olarak ihtiyaç duyulmaktadır.

Simav'da dün yaptığımız inceleme aşamasında yaklaşık 10 ağır hasarlı bina, 15 adet orta hasarlı bina, 4 cami, 2 okul ve telekom binasına bakabildik. Birçok binanın ise giriş katlarında cam kırılması mevcuttu. Temsilcimiz ve inceleme ekibinde bulunan meslektaşlarımızın yönlendirmesiyle özellikle ağır ve orta hasarlı binaları inceleme fırsatı bulduk. Özellikle telekom binası 2009 depreminden sonra güçlendirme yapılmış olmasına rağmen duvarlarında ve çatı kalkan duvarlarında hasar olduğu görülmüştür. Okul binalarına girmemize izin verilmedi, dışarıdan yapılan incelemede birinin orta, diğerinin merdiven bölümünde ağır hasar olduğu görülmüştür. Afet Hazırlık ve Müdahale Kurumundan aldığımız bilgilere göre mühendis ve mimarlardan oluşan 16 ekip kurulmuştur.

Şekil 3 - Depremde oluşan minare hasarlarından bir görünüm

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan

11 Mart 2011 Büyük Doğu Japonya Tsunamisi, Afet Bölgesinde İncelemeler ve Değerlendirmeler

Japonya'nın Kuzey Doğusundaki Tohoku Bölgesi açıklarında kıyıdan 130 km uzakta 11 Mart 2011 tarihinde Greenwich saati ile 05:46'da (yerel saatle 14:46) 9.0 büyüklüğünde, 38.322°N, 142.369°E koordinatlarında, olup odak derinliği 24 km. olarak meydana gelen deprem Büyük Japonya Tsunamisi'ne neden olmuştur. Tsunami, Japonya'nın Kuzey Doğu kıyı kentlerinde çok önemli hasara yol açmıştır.

Afet Bölgesinde incelemeler yapmak üzere İMO adına ve İMO, Yüksel Proje, Dolsar, Kiska, Cesaş desteği ile bölgeye giden Prof. Dr. Ahmet Cevdet Yalçın, Boğaziçi Üniversitesi KRDAE, Tohoku Üniversitesi, Girit Üniversitesi'nden katılan araştırmacılardan oluşan uluslararası araştırma ekibine başkanlık etmiştir. Bu incelemelerde, tsunami önlem stratejileri, hazırlık ve sığınma yöntemlerinin başarıları ve eksiklikleri, farklı özelliklerdeki kıyı ve deniz yapılarının tsunami etkileri altında gösterdikleri direnç, hasarlar, sürüklenme ve devrilme durumları, tsunaminin karadaki hızları, tırmanması ve ilerleme özellikleri hakkında yerinde doğrudan bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda ülkemiz için tsunami tehlikesi ve sığınma yöntemleri üzerine yorumlar ve çıkarımlar yapılmıştır.

Bölgede bilinen en eski tsunami, 869 yılında meydana gelen "Jogan tsunamisi"dir. Elde edilen bilgiler o tarihteki tsunaminin, kıyıdan 4 km uzakta bulunan Tagajo kalesine kadar ulaştığını göstermektedir. 1611, 1896 ve 1933 yıllarında aynı bölgede meydana gelen başka tsunamilerde edinilen deneyimlere bağlı olarak çeşitli önlemler geliştirilmiş olmasına karşın, yaşanan deprem ve tsunaminin, geçmişte olanlardan çok daha büyük olduğu kaydedilmektedir. Beklenenden çok daha büyük olmasına ve yarattığı önemli can ve mal kayıplarına karşın, tsunamilere karşı alınmış önlemlerin bazı bölgelerde Büyük Doğu Japonya Tsunamisi'ne karşı faydalı olduğu görülmüştür. Bunlar arasında Kuji, Noda, Fudai, Tanohata, Iwaizumi şehirlerindeki %1 den az can kaybı örnek olarak gösterilebilir.

Şekil 1 - Sendai Bölgesi Arabama kasabasında rıhtım dolgusunun sivilaşma etkisi ile çökmesi (sol üst), kıyı koruma duvarı (sağ üst), Yapı çeresinde güçlü akıntılar nedeniyle oyulmalar (sol ve sağ alt)

Dalgalar kıyılara ulaştığında, kıyı duvarlarından aşarak kıyı alanlarında 4-5 km kadar ilerlediği, nehir ağzlarından giren okyanus suları ise nehir boyunca kıyıda 8 km kadar iç bölgelere ulaştığı gözlenmiştir. Dalgalar, Japonya'nın kuzey doğu kıyılarında birçok yerde, altyapı ve binaları yıkarak sürüklemiştir. Bölgenin genel yapı düzeni tek ya da iki katlı hafif ahşap yapı tipi olduğundan, kuvvetli akıntılarla karada ilerleyen dalgaların etkisi tamamen yıkıcı olmuştur. Ancak beton yapılarındaki hasarın ahşap yapılara göre çok daha az olduğu gözlenmiştir. Özellikle 3 kattan fazla beton yapıların tsunami etkisine karşı koyabildiği söylenebilir.

Değerlendirmeler ve Türkiye İçin Çıkarımlar

Uyarı Sistemi

Depremden 22 sn öncesinde sismik dalga saptanmış ve ilk belirlemede deprem şiddeti 7.9 olarak belirlenip TV'den uyarı bildirilmiştir. Sismik dalganın alansal dağılımı hesaplanıp, tüm Japonya'nın sallandığı belirlendiğinde 2 dk içinde uyarı yenilenmiştir. Depremden 3 dakika içinde 6 m yüksekliğinde tsunami beklentisi uyarıya eklenmiş TV kanalları ile duyurulmuştur. 27. dakikada tsunami yüksekliğinin 10 m olacağı TV kanallarından iletilmiştir.

Tsunami etkileri

Tsunami özellikle dar ve uzun körfezlerde enerjisi odaklanarak ve büyüyerek ilerlemiş kıyıya geldiğinde kıyı duvarlarından aşmış, çok şiddetli akıntılar yaratarak hasara yol açmış, nehirler boyunca kilometrelerce ilerleyerek hasar alanını genişletmiştir.

Tsunami Dalgakıranları

Kamaishi ve Ofunato körfezlerinin girişlerinde tsunami dalgakıranları inşa edilmiştir. Kamaishi Dalgakıranı 65 m su derinliği ile dünyanın en derin yere inşa edilen dalgakırandır. Ofunato Dalgakıranı da 35 m su derinliğinde inşa edilmiş ve her ikisinin de kret kotu 5 m düzeyindedir. Her iki dalgakıran da tsunami gücüne dayanamayıp yıkılmış ve korumakta oldukları körfezlerin tsunami etkisine maruz kalmasını önleyememiştir.

Kıyılarda Tsunami Duvarları

Araştırma bölgesindeki Fudai, Taro, Miyako, Yamada, ve Otsuchi, kentleri kıyılarında, 1896 ve 1933 tsunamilerine karşı şehri koruyacak düzeyde ve yükseklikte tsunami kıyı duvarları inşa edilmiştir. Bunların her biri en az 5 metre yüksekliğinde beton duvarlardır. Ancak bunlardan Fudai kentindeki kıyı duvarı (15 m yüksekliğinde olması nedeni ile) şehri tamamen korumuş ve can ve mal kaybını önlemiştir. Diğer kentlerin tsunami duvarları ya yıkılmış (Taro, Otsuchi, Yamada) ya da dalga aşmasını (Miyako) önleyememiş ve korudukları şehirler tsunami baskınına uğramıştır.

Şekil 2 - Taro kentinde 2011 tsunamisinin su düzeyi nedeni ile yapıda verdiği hasar (sağ üst), 1933 tsunamisi baskın alanı sınır (sol alt), 1896 ve 1933 tsunamileri nedeniyle oluşan en yüksek su düzeylerinin işaretleri (sağ alt)

Şekil 3 - Miyako kentinde 5 m yüksekliğindeki kıyı duvarından tsunami aşması ve köprü yol düzeyine 9.4m yüksekliğe ulaşması (soldaki resimler), tsunami durumunda kaçma yolları ile ilgili önceden hazırlanmış faydalı işaretler (sağdaki resimler)

Kıyı ağaçlandırmaları

Rikuzentakata kentinde şehir ile deniz arasına 4000 adet ağaç dikilmiştir. Bu tür ağaçlandırmalar tsunami etkilerini azaltmak için görev yapabilmektedir. Rikuzentakata kıyı ağaçlandırması tsunami dalga yüksekliğini yarıya indirebilmiştir. Ancak tsunami sonrası sadece bir tek ağaç ayakta kalabilmiş, şehirde yaşayanların %20'si hayatını kaybetmiştir.

Ahşap yapılar

Ahşap yapıların hemen hepsi şiddetli akıntılar ve su düzeyi yükselmeleri nedeni ile suyun kaldırma kuvvetinin de yardımı ile sürüklenmişler ve tamamen hasar görmüşlerdir.

Betonarme Yapılar

Betonarme yapılar eğer 3 kattan fazla yükseklikte iseler çoğunlukla tsunami etkilerine karşı dayanabilmişlerdir. Ancak bu yapıların ilk iki katları tamamen dalga etkisi ve akıntılar etkisinde kalmışlardır. Betonarme yapıların bir kısmı tsunamiden kaçma yeri olarak kullanılabilmiş ve çok sayıda can kaybını önleyebilmiştir.

Köprüler

Nehirlerin kıyıya yakınındaki köprüler (Rikuzentakata, Otsuchi vb) dalga ve akıntı etkisi ile tamamen hasar görmüşlerdir. Kıyıya yakın olmayan köprüler genellikle hasar görmemişlerdir.

Yapı çevresi Oyulmalar

Genellikle betonarme yapıların çevresinde, asfalt ya da beton kaplama dahi olsa, çok şiddetli ve sürekli devam eden akıntılar nedeni ile oyulmalar olduğu gözlenmiştir. Oyulmalar bazı durumlarda yapının devrilmesine yol açmıştır.

Rıhtımlar

Rıhtımların birçoğunda gerek depreme bağlı sivilaşma ve gerekse tsunami akıntı şiddeti nedeni ile çökmeler olmuştur.

Şekil 4 - Yamada kentinde yıkılan 5m yüksekliğindeki beton kıyı duvarları

Şekil 5 - Kamaishi (solda) ve Ofunato (sağda) kentlerindeki tsunami dalgakıranları

Deniz Araçları

Uyarı alındığında açık denize kaçamayan deniz araçlarının hemen hepsi akıntılarla karaya sürüklenmiş ve denizden uzak yerlere bırakılmıştır.

Akıntı hızları ve Sürüklenme Kuvvetleri

Büyük Doğu Japonya Tsunamisi dalgalarının periyodu 50 dakika düzeyindedir. Bu dalgalar sığ sulara geldiğinde 25 dakika süre boyunca tek yönlü çok şiddetli akıntılar yaratmıştır. Akıntı hızları ve akım derinliği, sürüklenme kuvvetlerinin büyüklüğüne neden olmaktadır. Yerinde yapılan incelemelerde birçok yerde tsunami akıntılarının süper kritik akım tipine ulaştığı ve bu nedenle önemli hasar yarattıkları anlaşılmıştır.

Özet değerlendirme

1896 Büyük Meiji tsunamisi, mart ayında yaşanan tsunaminin yarısı kadar yükseklikte iken yaklaşık 26.000 can kaybına neden olmuştur. 2011 yılında çok daha fazla nüfusun yaşadığı bölgelere çok daha büyük dalgalarla gelen tsunami de benzer sayıda can kaybına neden olmuştur. Bu durum, tsunami karşısında alınan önlemlerin kısmen de olsa başarılı olduğunu göstermektedir. Bu gösterge, tsunami afet etkilerinin azaltılması için gösterilen çabaların, alınan dersler de dikkate alınarak durmaksızın devam etmesinin gerekliliğini de ortaya koymaktadır.

Türkiye için çıkarımlar

Ülkemizi çevreleyen denizlerde tarih içinde tsunami olayları yaşanmıştır. Bu tsunamilerin, 11 Mart 2011 Büyük Doğu Japonya Tsunamisi mertebesinde olmadığı söylenebilir. Ancak Japonya tarihinde de böylesi büyük tsunami yaşandığına dair kanıt elde olmadığından, tarihteki tsunamilerden daha büyüklerinin yaşanma olasılığı göz ardı edilememelidir. Bilinmelidir ki, tsunami dalga yüksekliğinin (sakin su düzeyinden yükselme mesafesi) 3 metreyi aşması durumlarında can kaybına neden olabilir. Tsunamiler, küçük bile olsalar, küçük tekne barınaklarında, nehir ağzlarında ve dereler ırmaklardan içeri bölgelerde etkilerini gösteririler. Deprem, tsunaminin en önemli uyarıcısıdır. Ayrıca bir uyarı beklemek gerekmez. Tsunami gelmeden önce denizde anormal çekilme ya da ilerleme gözlenebilir. Böylesi durumlarda karadakiler en kısa zamanda kıyından uzak ve yüksek yerlere gitmeli, deniz araçlarında bulunanlar su derinliğinin en az 50 m olduğu yerlere deniz aracını en kısa zamanda ulaştırmalıdır.

Destekleyen Kuruluşlar: İnşaat Mühendisleri Odası, Yüksel Proje Uluslararası A.Ş., Kiska Komandit Şti., Dolsar Ltd. Şti., Cesaş Ltd. Şti.

Katılan Bilimsel Kuruluşlar: ODTÜ (Türkiye), Tohoku Üniversitesi (Japonya), Boğaziçi Üniversitesi KRDAE (Türkiye), Girit Üniversitesi (Yunanistan), Deniz Araştırma Merkezi (Yunanistan)

Japonya’da meydana gelen deprem, tsunami ve nükleer patlamalar nedeniyle İnşaat Mühendisleri Odası tarafından yapılan değerlendirme. 17 Mart 2011

Japonya Depremi ile İlgili İMO’nun Değerlendirmesi

Bir haftaya yakın bir süredir, Japonya’da yaşanmakta olan katmerli felaketi dehşet ve ibretle izlemekteyiz. Neler oluyor Japonya’da? Önce çok büyük bir deprem, ardından deprem etkisiyle oluşan tsunami, onun da arkasından birbirini izleyen nükleer santral patlamaları. Japonya, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra en büyük felaketini yaşıyor. Dünya, gelişmeleri kaygı içinde izliyor. Deprem ve tsunami yapacağını yaptı ve artık duruldu sayılır. Ama nükleer tehlike hala sürüyor. Böyle bir gelişmenin yalnızca Japonya için değil, bölgedeki diğer ülkeler ve hatta dünyanın önemli bir bölümü için yaratabileceği tehlikeler biliniyor.

Japonya depremi birkaç nedenle öğretici, ders verici özellikler taşıyor. Türkiye’nin de bu olaylardan pek çok ders çıkarması gerektiği herkes tarafından biliniyor. Oysa önlemler sınırlı ve yetersiz. İnşaat Mühendisleri Odası’nın Japonya felaketine bakışı ile Türkiye’deki duruma ilişkin düşünceleri bu yazıda kısaca özetlenmektedir.

Deprem Boyutu

Japonya’nın Kuzey Doğusundaki Tohoku Bölgesi açıklarında kıyıdan 130 km uzakta 11 Mart 2011 tarihinde Greenwich saati ile 05:46’da (yerel saatle 14:46) 9.0 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Deprem merkezi 38.322°N, 142.369°E koordinatlarında olup odak derinliği 24 km’dir. Japonya Meteoroloji Ajansı tarafından Taiheiyou olarak isimlendirilen deprem, Japonya’nın Kuzey doğu kentlerinde hasara yol açmış, deprem merkezinden 350 km güneydeki başkent Tokyo’da da şiddetli hissedilmiştir. Deprem sonrası, derin denizde 15 metreden yüksek genlikte ve yaklaşık 1 saat peryodunda oluşan tsunami dalgaları en yakın kıyıya yaklaşık 25 dakikada ulaşmıştır.

Japonya açıklarında gerçekleşen bu deprem, yeryüzünde bugüne kadar kayda geçmiş en büyük beş depremden birisidir.

Bu olayı, ardından gelen diğer felaketlerden ayırmak elbette olanaklı değil. Ama depremi izleyen ve tsunaminin etkili olmasından önceki kısa süre içinde Japonya’dan yansıyan görüntüler, depremin etkileri hakkında bir fikir verebiliyor.

Bu yansımalar, Japonya'daki yapıların bu çok büyük deprem karşısında oldukça başarılı bir sınav verdiğini, yapısal hasarın ve buna bağlı can kaybının oldukça düşük bir düzeyde kaldığını gösteriyor. Televizyondaki görüntüler ve görgü tanıklarının ifadelerinden, yapılarda önemli ötelenmeler oluştuğunu, ama aşırı bir hasar oluşmadığını söylemek mümkün. Bu bağlamda, Japonya'da yapıların deprem güvenli yapılar olduğu söylenebilir.

Büyük depremden bir hafta kadar önce yine Japonya'da gerçekleşen 7,2 veya 7,3 büyüklüğündeki deprem bu düşünceyi doğrulamaktadır. Can kaybı olmaksızın ve kayda değer bir yapısal hasar görülmeksizin atlatılan bu deprem, sıradan bir doğa olayı olarak, yalnızca birkaç gün haber bültenlerinde yer bulabilmişti. Dikkat edilirse, önemsenmeden geçirtilen bu depremin büyüklüğü, ülkemizin karabasanı olan ve gerçekleştiğinde büyük bir felakete yol açacağı, ellibinler düzeyinde can kaybı oluşturacağı bilinen olası İstanbul depreminin olası büyüklüğü kadardır.

Japonya depremi bize bilim ve teknolojinin doğru kullanılmasıyla her zeminde bina yapılabileceğini ve mühendislik hizmeti alan binaların şiddetli depremlere dayanabileceğini bir kez daha göstermiştir.

Bu noktada durup bir özdeğerlendirme ve bir özleştirme yapmak gereklidir.

Ülkemizde deprem meselesi uzun süre kadercı bir yaklaşımla doğaüstü güçlerle açıklanmaya çalışılmış, bilim insanlarının ısrarlı uyarılarına rağmen elle tutulur bir gelişme sağlanamamıştır.

Ne yazık ki ülkemizde deprem bilinci ancak büyük kayıplara yol açan yıkıcı depremler yaşandıkça gelişmektedir. Bu bağlamda yaklaşık 40 000 can kaybına mal olan 1939 Erzincan depremi bir milat olarak kabul edilebilir.

1939 Erzincan depremi ardından adım adım gelişen deprem yönetmeliği çalışmaları 1975 yönetmeliği ile somut bir düzeye erişmişse de, bu yönetmeliğin yaygın biçimde uygulamaya geçirilmesinde başarılı olunamamıştır. Bugün bir dönüm noktası gibi algılanan 1999 Marmara depreminde görülen aşırı yapı hasarı ve buna bağlı 20 000'i aşkın can kaybında, 1975 deprem yönetmeliğinin uygulanmamış olmasının büyük etkisi olduğu kuşkusuzdur.

Daha da önemlisi, deprem olgusunun artık çok daha iyi algılandığı, özellikle de olası İstanbul depremi konusunda somut bilgiler bulunan son 12 yılda, deprem zararlarını azaltmak adına neler yapıldığı ya da yapılmadığı konusudur.

Değişik alanlarda yapılması gerekenler ve yapılanlar çok kısaca gözden geçirilirse şöyle bir özetleme yapılabilir:

Önemsenebilir düzeyde bilimsel çalışmalar yapılmıştır ve yapılmaktadır. Örneğin, Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun Marmara Denizi içinde kalan bölümü oldukça ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Kuvvetli yer hareketi kayıt sistemleri geliştirilmiş ve yaygınlaştırılmıştır. Elde edilen ve edilecek olan verilerin uygulamaya ışık tutabilecek nitelikte olduğu kesindir, ama bu ışık henüz yeterince değerlendirilebilmiş değildir. Mevcut yapıların deprem güçlendirmesine yönelik uygulanabilir nitelikte teknikler geliştirilmiş ve yönetmeliğe yansıtılmıştır, ama henüz bu yöntemlerin uygulamada yeterince yer aldığı söylenemez.

Bir Deprem Şurası gerçekleştirilmiş, deprem sorunuyla ilgili pek çok konu, en yüksek düzeyde ele alınarak, kapsamlı çalışmalar yapılmış ve önemli kararlar alınmıştır. Şura kararlarının çok azı hayata geçirilebilmiş olup büyük çoğunluğu tozlu raflarda unutulmuştur.

Deprem Yönetmeliği yenilenmiş, geliştirilmiş ve kapsamı genişletilmiştir ve mevcut yapıların güçlendirilmesine ilişkin yeni bir bölüm eklenmiştir.

Köprü, okul, hastahane gibi kullanım öncelikli ve acilen güçlendirilmesi gereken yapıların

deprem için güçlendirilmesi konusu değişik düzeylerde ele alınmışsa da bu konuda yeterli bir ilerleme sağlanamamıştır.

1999 Marmara depremi sonrasında başta İstanbul olmak üzere deprem bölgelerinde yaşayan özel mülk sahiplerinin birçoğu yapılarının deprem güvenliği kaygısına bir süre düşmüş, bir değerlendirme yaptırmak ve gerekiyorsa binalarını güçlendirmek için girişimlerde bulunmuşlarsa da, bir bölümü olanaksızlık nedeniyle girişimlerinden vazgeçmiş, bir bölümü ehil olmayan kişilerce yanlış yönlendirilmiş, bir bölümü de işi kaderciliğe dökerek bu konuyu unutmayı tercih etmiştir.

Japonya olayında gördüklerimizden ders alarak, kendimize bir özeleştirici çerçevesinden baktığımızda, başladığımız birçok işi tamamlamadığımızı, son oniki yılda yapabildiklerimizin bir arpa boyundan öteye geçmediğini söyleyebiliriz.

Tsunami Boyutu ve Nükleer Santrallerde yarattığı etki

Japonya'da deprem güvenli yapılaşma sonucu, depremin oluşturduğu salınımlar kayda değer bir hasar oluşturmamakla beraber, deprem nedeniyle oluşan tsunami ne yazık ki ciddi hasarlara sebep olmuş, binlerce can kaybına, nükleer santrallerde oluşturduğu hasar nedeniyle de bir çevre felaketine neden olmuştur.

Bölgede tarih boyunca bilinen en büyük tsunami, 869 yılında meydana gelen "Jogan tsunamisi"dir. Elde edilen bilgiler o tarihteki tsunaminin, kıyıdan 4 km uzakta bulunan Tagajo kalesine kadar ulaştığını, 1000 kadar can kaybı yarattığını göstermektedir. Ancak yaşanan deprem ve tsunaminin, Jogan deprem ve tsunamisinden çok daha büyük olduğu görülmüştür.

Kıyılara ulaşan dev tsunami dalgaları koruyucu duvarları aşarak kıyı alanlarında 4-5 km kadar ilerlemiş, nehir ağızlarından giren okyanus suları ise nehir boyunca kıyıdan 10 km uzaklığa kadar ulaşmıştır. Dalgalar, Japonya'nın kuzey doğu kıyılarında birçok yerde, altyapı ve binaları yıkarak sürüklemiştir. Bölgenin genel yapı düzeni tek ya da iki katlı hafif ahşap yapı tipi olduğundan, kuvvetli akıntılarla karada ilerleyen dalgaların etkisi tamamen yıkıcı olmuştur. Ancak beton yapılarındaki hasarın ahşap yapılara göre çok daha az olduğu gözlenmiştir.

Ülkemizde bu boyutta bir tsunaminin gerçekleşme olasılığı düşük olmakla birlikte kıyı kentlerimizde yoğun bir kıyı yapılaşması bulunmaktadır. Bu yapılar olası bir depremde - Değirmendere örneğinde olduğu gibi- ağır hasar görebilecektir.

Bu acı kayıplara ek olarak Fukushima Nükleer Santralinde soğutma sisteminin hasar görmesi ve yedek sistemlerin de etkilenmesi nedeniyle zorunlu soğutmanın sağlanamamasından dolayı oluşan aşırı ısınma önlenememiş, bunun sonucunda depremle başlayan ve tsunami ile devam eden doğal afetler dizisine, insan etkisi ile ortaya çıkan radyoaktif sızıntıya bağlı nükleer felaket de eklenmiştir.

Nükleer santraller her zaman nükleer tehlike potansiyeli taşımakta, yapımında ve işletilmesinde yapılacak en küçük bir hata bile, telafi edilmesi mümkün olmayan sonuçlara yol açabilmektedir. Japonya gibi güvenli yapı üretiminde ileri düzeyde olan bir ülke bile nükleer patlamaya engel olamamış ve insanlığı gelecek tehlikesiyle baş başa bırakmıştır.

Ülkemizde de yaşanabilecek olası doğal afetler ve depremler gözönüne alındığında, yapılması planlanan nükleer santrallerin oluşturacağı riskin ne kadar büyük olduğu geçmişte Çernobil bugün Japonya örnekleriyle sabittir. Buna rağmen bu konuda ısrar edilmesi en hafif ifadesiyle falakete davetiye çıkarmaktır.

Eğitim Boyutu

Depremi oluşturacağı risklerin azaltılması çalışmalarının en önemli boyutlarından biri de eğitimidir. Yurttaşların depreme hazırlıklı olmalarını, deprem sırasında ve sonrasında doğru davranışlar içinde olmalarını sağlamaya yönelik eğitim çalışmalarının Japonya'da uzun süredenberi özenle yürütüldüğü bilinmektedir. Japon halkının bu büyük felaketler dizisi karşısındaki tutum ve davranışı, bütün dünya tarafından takdir ve hayretle izlenmektedir.

Yaşamakta oldukları büyük sorun ve sıkıntılara rağmen, çocuğundan yaşlısına insanların hiç birinde aşırı duygusal tepki görülmemekte, tam tersine insanların yüzlerinde bu doğa olaylarının getirdiği sorunları aşma azmi ve kararlılığı izlenmektedir. Japon insanı yaşadığı felaketler karşısında soğukkanlılığını kaybetmemiş, düzene ve kurallara gerektiği gibi uymayı sürdürmüş, birbirinin hakkına saygı gösterip her konuda sırasını beklemiş, her konuda payına razı olup yol-suzluklara sapmamış, varolan karışık durumdan yararlanıp talan girişiminde bulunmamıştır.

Bu örnek davranış biçiminin ortaya çıkmasında, elbette Japon kültürünün, gelenek ve göreneklerinin katkısı önemli bir yer tutmaktadır, ama okulda, ailede, televizyonda, radyoda aralıksız biçimde sürdürülen depreme hazırlıklı olma eğitiminin de büyük bir payı bulunduğu kuşkusuzdur.

Ancak Japon toplumunun bu sağduyulu yaklaşımında en önemli etmenin Japonya'daki yapıların deprem gerçeği gözönüne alınarak üretilmiş olması ve deprem güvenli yapılaşmaya ilişkin her tür tedbirin aldığına ilişkin güven ve inanç duygusu olduğu da gözden kaçırılmamalıdır ki, yaşananlar bu güveni haksız çıkarmamıştır.

Bu noktada bir kez daha Türk toplumuna dönerek bir özeleştiri yapmakta yarar vardır.

Başta siyasi erk olmak üzere hiç bir düzeyde depreme hazırlıklı olma konusunda önlem alınmayan ülkemizde Türkiye insanı, bu durumlarda ya depremi bir doğa olayı olarak değil, tanrısal bir ceza olarak algılayıp, çaresizlik içinde boynunu büküp oturmakta, acılarını yüreğine gömüp tam bir eylemsizlik içine girmekte, ya da kontolsüz bir öfkeye kapılıp aşırı duygusal davranışlar sergilemektedir.

Bu davranış biçiminin ortaya çıkmasında da kültürel ve ekonomik yetersizlik faktörleri kuşkusuz etkili olmaktadır. Bununla birlikte, eğitim eksikliğinin rolü de yadsınamayacak düzeydedir.

Japonya depremi, toplumsal yaşamın deprem gerçeğini görerek tanzim edilmesinin, topluma doğa olaylarıyla iç içe yaşama becerisinin kazandırılmasının ne derece önemli olduğunu somut olarak göstermiştir.

Son Söz: Tek Çözüm, Topyekûn Seferberlik

Bu yazıda, bir deprem ülkesi olan Japonya ile bir deprem ülkesi olan Türkiye'nin deprem gerçeğine yaklaşımlarını karşılaştırmalı olarak değerlendirmeye çalıştık.

Sorunları aynı ama yaklaşımları farklı iki ülke...

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, ülkemizdeki sorunların başında gelen kaçak yapılaşma ve imar aflarının önlenmesi, mevcut yapı stokunda güçlendirme çalışmalarının tamamlanması, özel konut ve kamu binalarının deprem güvenli inşa edilmesi doğrultusunda hızlı adımlar atılması gerektiğini, tüm bunların yapılabilmesi için ise imar, yapı denetim, belediye kanunu ve benzeri kanunlarda bir an önce köklü değişikliklere gidilmesi doğrultusundaki görüşlerimizi her platformda kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Biz biliyoruz ki; sorun çözümsüz değil. Güvenli yaşanabilir kentler yaratmak mümkün. Önemli olan çözmeye niyet etmek.

Tıpkı Japonya gibi...

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan iki yeni şehir projesiyle ilgili görüş

İki Yeni Şehir=İki Yeni Rant Alanı

Siyasi iktidar İstanbul üzerinde büyük hesaplar peşinde. Ülkemiz kamuoyu ve halkımız, İstanbul'un neye dönüştürülmek istendiğini kaygıyla izlemektedir. Önce "üçüncü köprü" ardından "kanal projesi" derken şimdi de önümüze "İstanbul'a iki yeni şehir projesi" getirildi. Ardı ardına parçalar halinde sunulan, popülist söylemler ve demagoji ile manipüle edilen bu projenin gerçek amacı İstanbul'da büyük çaplı bir dönüşümdür. AKP iktidarı, İstanbul'u, uluslararası sermayenin ihtiyaçlarına uygun olarak, dünyanın finans merkezlerinden biri haline getirmeyi amaçlamaktadır. İktidar, küresel sermayeye bağımlılık ilişkileri içerisinde İstanbul'a yeni bir rol biçmiş ve bu amaca uygun olarak da kenti büyük bir talana açmıştır.

İMO İstanbul şubemizin konuya ilişkin daha önceki basın açıklamasında da ifade edildiği üzere; İstanbul iki yeni kent olacak demek; Ömerli ormanları, Beykoz ormanları, Şile ormanları, Belgrad ormanları, Kemerburgaz ormanları, Çatalca ormanları rant teslim edilecek demektir. Bu bölgelerin yapılaşmaya açılması İstanbul'un 25 milyonu aşkın bir nüfusa sahip olması demektir.

Çanakkale boğazına köprü yapılacağını söylemek; ülkemizin en verimli havzası ve su deposu olan Trakya'yı yok etmek demektir.

Karayolu tüp geçişin yapılması demek; İstanbul'un iki yakasında ulaşımı ve trafiği kilitlemek demektir.

3.Köprü'nün yapılması demek; tüm orman alanlarının ve su havzalarının, İstanbul'un oksijeninin ve gezinti alanlarının yok edilmesi demektir.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan iki yeni şehir projesini "Bir deprem olursa on binlerce, yüz binlerce insanımızın ölümüne neden olacak durumdan İstanbul'luları kurtarmak istiyoruz." diyerek gerekçelendirmiştir. Bu söylem tek kelimeyle İstanbul'daki deprem hassasiyetini suistimal etmektir.

Depremden korunmak için İstanbul'un kuzey kesimlerine yerleşmeyi tavsiye eden Erdoğan, İstanbul'da depremten kaçılmayacağını idrak edebilmiş değildir.

Siyasi iktidar, elinde tuttuğu medya gücü ile akıl ve bilim dışı şeyler söylemler üreterek halkı kandırmaya çalışıyor. Bu nedenledir ki; İstanbul'da yaşanacak olan deprem, Erdoğan'ın iki yeni şehir kurma gerekçesi olan "deprem riski" bahanesine, büyük bir yıkım, can ve mal kaybı ile cevap verecektir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, İstanbul ve ülkemizin geleceği ile ilgili konularda bilim çevrelerinin, meslek odalarının ve halkın karar mekanizmalarına dahil edileceği bir sürecin işletilmesi gerektiğinin altını bir kez daha çiziyoruz. Rantçı ve piyasacı politikalarından vazgeçilmesi, geleceğimizin kâr hırsına kurban edilmemesi ve toplum yararı ilkesi temelinde çözümler üretilmesi konusunda iktidarı yeniden uyarıyoruz.

Başta İstanbul'lular olmak üzere tüm halkımızı, İstanbul'un talan edilerek ucube bir şehre dönüştürülmesine karşı sessiz kalmamaya çağırıyoruz...

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan iş güvenliği ile ilgili değerlendirme

Felaketler Kaderimiz Değil!

Hayatımız, AKP'nin İş Güven(ce)sizliğine Feda Edilemez

Türkiye, sağlıksız ve güvencesiz çalışma koşulları sonucunda ortaya çıkan felaketlerin, kazaların ve katliamların sessizce karşılandığı bir atmosfere sahip. Eğitimle halledilmeyen bir sorun, teknolojik destekle çözüme kavuşturulamayan bir arıza veya iş cinayetleri kadere havale edilerek geçiştiriliyor. Böylelikle benzer zincirleme hadiseler için kullanılacak klişe gerekçeler hazırlanıyor.

Son günlerde art arda yaşanan felaketlerin ardından AKP Hükümeti “kar hırsını ve kötü çalışma koşullarını yok sayarak” durumu kaza diye açıklamaktadır. OSTİM ve İVEDİK’te, Zonguldak’taki maden ocağında, Antalya’daki dolum tesisinde, Maraş - Elbistan ve sonra Batman’da yaşanan iş cinayetleri, AKP’nin iş sağlığı politikasının düşük maliyet-yüksek kar, dolayısıyla fazla ölüm mantığına dayandığını göstermiştir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre, iş kazası sonucu ölüm sıralamasında dünya üçüncülüğümüz ve Avrupa şampiyonluğumuz vardır. Bu ölümlerin sorumluları durumu kaza diye açıklayarak suçlarını örtmeye çalışmaktadır.

Bugün Türkiye’de imalat sektöründeki 600.000 işletme denetim dışıdır. Sorunun temeli çalışma yaşamının mevcut yapısından kaynaklanmaktadır. Kazaların yaşandığı işyerlerinin ortak noktası, iş güvenliğinin olmaması, denetimin uygulanmaması, buna karşın sendikasılaştırmanın ve taşeron sisteminin hâkim olmasıdır. İşyeri denetimleri ve dolayısıyla iş sağlığı ve güvenliği önlemleri Türkiye’deki sanayi işletmelerinin ancak yüzde 1,6’sında geçerlidir. 700-800 civarındaki iş müfettişi sayısı çok yetersizdir. Bu sayı örneğin; ülkemizle eşdeğer işyeri sayısına sahip Almanya’da 3900’dür. Çalışma yaşamıyla ilgili mevzuat yalnızca başlıca “sanayi ve ticaret” işlerini kapsamakta, tarım sektörünün tamamı, hizmet sektörünün bir bölümü ile KOBİ’lerin çok büyük bir bölümü kapsam dışında bırakılmaktadır. Çalışma hayatına “kayıt dışı istihdamı teşvik eder tarzda” bir “işçi sağlığı ve iş güvenliği” politikası hakim durumdadır.

“Torba Yasa”nın mecliste görüşüldüğü gün OSTİM ve İVEDİK’te meydana gelen patlamalar ile AKP zihniyeti arasında bir paralellik vardır. AKP hükümeti bir yandan neo-liberal yıkım politikalarıyla toplumu temelden yok etmeye çalışıyor, diğer yandan meydana gelen patlamalarla onlarca işçinin hayatı temelli yok oluyor. Meydana gelen patlamalar, ülkemizde çalışma koşulları ile insan yaşamı arasındaki çelişkiyi “onlarca işçimizin canı pahasına” bir kez daha gözler önüne sermiştir. Ankara’da işyerlerinde patlamaların olduğu gün TBMM’de görüşülen “Torba Yasa” ile işçi ölümlerinin yasal zeminleri sağlamlaştırılmıştır.

AKP eliyle yürütülen neo-liberal

politikalar, işçinin sağlığını hiçe sayan ve sonucunda ucu Tuzla'ya ve Davut Paşa'ya varan cinayetlere sebep olmuştur. Bile bile ölüme davetiye çıkaran, patronların cebini daha fazla dolduran, insan onurunu ve emeğini ölümlerle sınayan bu zihniyetin parçası olan Çalışma Bakanı Ömer Dinçer meseleyi işçilerin dikkatsizliği ile açıklamaktadır. AKP, özelleştirme ve piyasalaştırmayı kendisine rehber edinmiş durumdadır. Bu zihniyetin kaçınılmaz bir sonucu, özelleştirilen ve taşeronlaştırılan sektörlerde yaşanan iş kazalarındaki büyük artıştır. İnşaat sektöründe taşeron kullanımında amaç, işlerin uzman kişilerce yaptırılmasıdır. Taşeron kullanımı doğru uygulandığı takdirde hata yapma veya kaza oranı azalır. Ancak burada en önemli konu sertifikalandırma, yönetmelik ve standartlarıdır

İşçileri öldüren sömürü politikaları, özelleştirmeye ve güvencesizleştirmeye dayanmaktadır. İş güvenliği ve iş sağlığı, para hırsı nedeniyle feda edilmektedir. Yapanın yanına pek çok şeyin kar kaldığı gerçeği, asli olarak bu tür felaketlerde görülmektedir. Bu felaketin yaratıcıları ve sorumluları birden bire sırta kadem basmakta, adeta görünmez bir el, bu tür vakaların enine boyuna incelenmesinin önüne set çekmektedir. Mevcut iktidar ya bu felaketlerin sorumlularını koruyup kollamakta ya da doğrudan kendi sorumluluğunu kadere havale ederek sıyrılmaktadır. Araştırmalar, iş kazalarının yüzde 50'sinin "kolaylıkla" önlenilecek kazalar olduğu ve yüzde 48'inin de sistemli bir çalışma ile önlenileceğini ortaya koymaktadır. Buna rağmen, gerek yasal düzenlemelerdeki yetersizlikler, gerek uygulama boşlukları ve gerekse de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın konuya ilgisizliği, iş kazalarının artarak devam etmesine neden olmaktadır.

Ülkemizde ne yazık ki, iş güvenliği ve işçi sağlığı ile ilgili tüm bağlantılar vakayı adiyeden sayılarak çok önemsenmeyen, dahası geçirtilen bir vahamete denk gelmektedir. Ne zaman bu konularla ilgili yasal düzenlemeler gündeme gelse, işverenin iş güvenliği ile cüzdanının sağlığı birinci öncelik haline gelmektedir. İşçinin talepleri bir başka bahara kalmaktadır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği

İşçi sağlığının korunması ve iş güvenliğinin sağlanması için yapılan ve 2003 yılında yürürlüğe giren 4857 sayılı yasa ile esnek çalışma ve esnek üretimin yasalaşması sağlanmıştır.

İşyerindeki güvencesiz çalışma koşulları üretim sürecinde kullanılan teknolojinin ve üretim araçlarının niteliksizliğinden denetim hatalarına ve sağlıksız çevre koşullarına kadar birçok nedenden kaynaklanmaktadır. Belediyeler ve bakanlıklar arasındaki denetim çekişmesi ve karmaşasının da zaten son derece etkisiz kalan denetimleri iyice içinden çıkılmaz hale getirdiği muhakkaktır. Çalışanları değil işverenleri gözetten yasalar, emeğin ana değer olarak güvence altına alınması yerine işverenin imtiyazlarının artması sonucu doğurmaktadır.

4857 sayılı iş yasasının 81.maddesinde yapılan değişikliklerde insan yaşamını doğrudan ilgilendiren bir haktan yararlanmayı "işin kapasitesi ve zorluk derecesi dikkate alınmaksızın" iş yerindeki işçi sayısına bağlayarak 50'den az işçi çalıştıran işyerleri iş güvenliğinden yararlanma hakkından mahrum bırakılmıştır. İnşaat sektörü, sektörler arasında en yüksek kaza oranlarından birine sahiptir. Muhtemeldir ki en yüksek orana sahiptir, çünkü pek çok kaza ve / veya yaralanma olağan karşılanmakta ve kayda geçirilmemektedir. 50'den az işçinin çalıştığı işyerlerinde fazlasıyla iş kazası görülmektedir. İnşaat sektöründe işlerin büyük çoğunluğu 50 kişinin altında personel ile yapılabilmektedir. Örneğin 5 katlı tipik bir konut binası veya kazaların sıklıkla görüldüğü büyük bir altyapı işi rahatlıkla 50 kişinin altında bir grupla yapılabilir. Diğer yandan ise yine bir inşaat işi olan ve sadece ağaç dikimi, çimen, çiçek, kaldırım ve oturma grupları yapımı içeren büyük bir gezi parkının inşaatında ise 50 kişinin çok üstünde personel görev alabilmektedir. Dolayısıyla inşaat sektöründe "iş tanımlı" iş güvenliği kavramı öne çıkmakta olup mevcut yasal düzenlemeler sektörün ihtiyacını karşılamaktan uzaktır.

Öte yandan, son SGK istatistiklerine göre halen kayıtlı bir milyon otuz altı bin işyerinin yüzde 97'si 1- 49 arasında işçinin çalıştığı yerler olup, ölümcül iş kazalarının yüzde 98'i KOBİ'lerde meydana gelmektedir. 09.12.2009 tarihli "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ" ile ana işveren-

leri, işyerlerini küçük parçalara ayırarak yükümlülüklerinden kurtarmaya yönelik bir düzenleme yapılmıştır. Bu durum, iktidarın yasal düzenlemeler ile gereklilikleri yerine getiriyor görüntüsü yaratmaya çalıştığını, her ne koşulda olursa olsun piyasanın ihtiyaçlarına göre davrandığını açıkça göstermektedir.

Mühendislik biliminin iş sağlığı ve güvenliğiyle doğrudan ilgisi, İş yerlerindeki fiziki koşullar ile giderek daha fazla karmaşılaşan üretim, yöntem ve araçları oluşturan teknik etkenler, işçi sağlığı ve iş güvenliği çalışmalarında mühendislerin daha etkin görev almalarını gerekli kılmaktadır. İş yerlerindeki güvencesiz çalışma koşullarına karşı alınacak teknik önlemlerin geliş-

tilmesinde ve uygulanmasında mühendislerin önemi artmaktadır. Oysa mühendislerin işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatındaki yeri halen sağlıklı ve uygulanabilir olmaktan uzaktır. Bir an önce mühendislerin çalışma ilkelerini düzenleyerek yasal boşluğun giderilmesi gerekmektedir.

İş güvenliği mühendisinin işyeri hekimliğine benzer şekilde işletmelerde işin niteliğine ve iş yerinin koşullarına göre tam zamanlı olarak çalıştırılması zorunlu olmalıdır. İşçi sağlığı ve güvenliği konusunda sorumluluk yüklenen mühendisler bunu yan bir görev olarak değil ayrı ve temel çalışma alanı olarak görmeli ve bunu programlı bir şekilde yürütmelidir. Oysa 3194 sayılı İmar Kanunu'nun ikincil mevzuatı olan "Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik" in ilgili maddeleri ile mühendis veya mimar unvanlı şantiye şeflerinin, özellikle yapılar olarak nitelendirilebilecek yapıım işlerinde hizmet vermelerinin yanı sıra aynı işyerinde iş güvenliği hizmetlerini de yürütmeleri hususunda bazı düzenlemelere gidilmiştir. Büyük hacimli ve yapıım yönetimi bağlamında iş yükünün ağır olduğu bu şantiyelerde şantiye şefinin aynı zamanda iş güvenliği hizmetini de yürütmesi sağlıklı bir uygulama olmayacaktır.

4857 sayılı iş kanununun 81 inci maddesi kapsamında çıkarılan "İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk Ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik" in "Mesleki Bağımsızlık, İhtar ve İptal" başlıklı 26. maddesinde "Mesleki bağımsızlığın sonuçları hiçbir şekilde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilenlerin aleyhine kullanılamaz ve yapılan sözleşmelere mesleki anlamda bağımsız çalışmayı kısıtlayabilecek şartlar konulamaz.", "Özellikle sağlık ve güvenlik riskleri konusunda, işveren ve işçilere önerilerde bulunurken hiçbir etki altında kalmazlar." ve "Mesleki bağımsızlığın sonuçları hiçbir şekilde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilenlerin aleyhine kullanılamaz ve yapılan sözleşmelere mesleki anlamda bağımsız çalışmayı kısıtlayabilecek şartlar konulamaz." İfadeleri yer almaktadır. Müteahhit adına ücret karşılığı görev yapan şantiye şefinin belirtilen şartlarda çalışmasını beklemek hayatın gerçekleri ile örtüşmemektedir.

İş yasası ve ona bağlı yapılan diğer düzenlemeler sektörler arası bir farklılık gözetmemektedir. Yani yasa üretim sektöründe olan banka şubesi ile proje bazlı bir sektör olan inşaat sektörünü aynı çerçevede değerlendirmekte, sektörel farklılıkları dikkate almamaktadır.

Bilimin ve bilmenin rehberliğinde gidilecek yol bizi iş güvenliği ve işçi sağlığı konusunda doğruya götürür. İnşaat sektörü gibi 50 işçinin altında çalışan sektörlerde sayı sınırlaması getirmek yerine işin kapasitesi ve işin zorluk derecesi dikkate alınarak iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi sağlanmalıdır.

Benzer şekilde iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarında da sektörel farklılıklar yok sayılmaktadır. İş güvenliği mühendisliği, mühendislik mesleğinin icrasıdır. Kamusal sorumluluğu olan meslek odaları olarak yüksek öğretim alanında hiçbir yetkisi ve buna uygun kadrosu olmadığı

halde, işyeri hekimlerinin ve iş güvenliği mühendislerinin ticari kuruluşlar tarafından belgelenilmek istenmesini, dahası bu programlarda meslekten olmayan kişilerin yetkilendirilmesini kabul etmemiz mümkün değildir. İşyeri hekimliği ve iş güvenliği eğitimleri, sürücü kursları gibi herhangi bir dershaneye, piyasaya ve ranta bırakılamaz. Yeterliliğin göstergesi piyasaya tahvil edilemez. Piyasanın aşırı kar hırsına teslim olmuş bir uygulama ancak yeni sorunların doğmasına sebep olabilir.

Denetleyen kişilerin denetlediği kişilerden daha uzman ve bilgili olması gerekliliğinden hareketle, ticari kuruluşlar aracılığıyla “meslekten olmayan kişilere” verilecek olan sertifikalar ile örneğin tüp geçit inşaatının veya 1.0 -1.5 km uzunluğunda bir asma köprünün iş güvenliği önlemleri nasıl alınabilecektir.

Bu bakış açısının gideceği en son yer OSTİM, İVEDİK, MARAŞ, ELBİSTAN ve BATMAN’da yaşanan işçi katliamlarıdır. Çalışma yaşamını içinden çıkılmaz hale getiren Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, tüm bu olumsuzluklara neden olduğu halde meslek odalarını suçlamaktan çekinmemektedir. Bakanlık, bu alanın temsilcisi olan meslek odalarının rolünü sürdürmesini, iş kazaları ve meslek hastalıklarını azaltmaya yönelik çabalarını ve tekliflerini reddetmekte, işçi sağlığı ve güvenliği alanını piyasaya ve kâr hırsına kurban etmektedir. AKP hükümeti kendi çerçevesinden yaşananları kader olarak değerlendirirken, “meslek odaları gelir sağlayan kaynağı kaybetmek istemiyor” şeklinde suçlamalar yapmaktan da geri durmamaktadır.

Etrafımızı kuşatan bu sorunları aşmak; çalışma yaşamını insanca, iş güvenceli, örgütlü, toplu sözleşme ve grev hakkına dayalı bir istihdamı esas alacak ve iş kazalarını en aza indirecek şekilde örgütlemek pekâlâ olanaklıdır. Ucuz işgücü ve ucuz maliyete dayalı esnek, güvencesiz çalışmanın artması, özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırmanın yaygınlaşması, denetimlerin yetersizliği ve yokluğu giderilmediği; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, sendikalar ve üniversitelerin görüşleri kamu ve özel sektörce dikkate alınmadığı müddetçe OSTİM benzeri iş cinayetleri bir “kader” olarak ne yazık ki büyüyerek sürecektir.

Bugün toplumsal ve ekonomik yaşamın doğal parçası olarak görülen iş kazalarından ve insanları daha çok yoksullaştıran neo-liberal anlayıştan kurtulmanın başka bir yolu yoktur. İşçilerin, kadınların, emeklilerin, işsizlerin ve meslek kuruluşlarının ortak mücadelesi ve dayanışması, sermayenin ve iktidarın aç gözlülüğüne karşı tek güç olacaktır.

Bilinmelidir ki; emekçinin yoksulun hayatı hiç kimsenin hayatından daha değersiz değildir. Bu katliamların sebebi bellidir; Tıpkı Tuzla’daki, Davutpaşa’daki, madenlerde olduğu gibi nedeni daha fazla sömürme hırsıdır. Katliamın sorumlusu gayri insani piyasacı düzen ve onun sürdürücüsü olan AKP hükümetidir. Felaketler kaderimiz değildir. Hayatımız neo-liberal ve gerici AKP’nin iş güven(ce)sizliğine feda edilemez. Mücadelemizin doğrultusu ve isteğimiz nettir; İnsanca yaşam, insanca düzen!

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan “Çılgın Projeler” ile ilgili değerlendirme

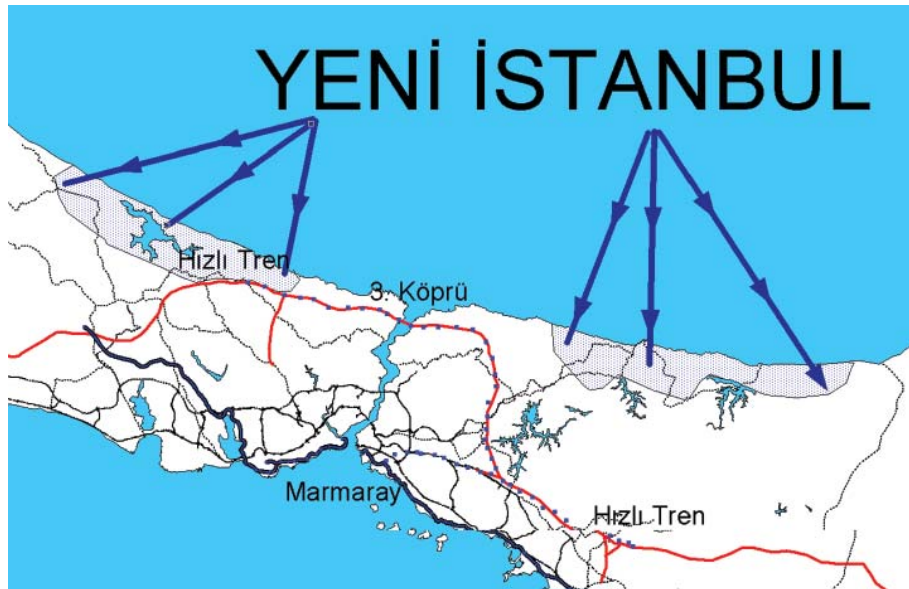
“Hayali Projeler” ya da “Biz Yaptık Oldu”

Türkiye’nin hiçbir yakıcı sorununa çözüm üretemeyecek denli inandırıcılığını kaybeden ve politika üretemez hale gelen siyasi iktidar, kentlerimize yönelik spekülative “projeler” ile içinde bulunduğu kriz durumunu atlatmaya çalışmakta ve bu nedenle de her geçen gün bir başka kent “projesi” ile karşı karşıya kalmaktayız.

Medyatik şovlarla kamuoyuyla paylaşılan söz konusu “projeler”, seçim vaatleri şeklinde öne sürülen ifadelerle dolu olduğundan, bu “projeleri” mesleki ya da bilimsel bir bakış açısıyla ele almanın zorluklarını yaşamaktayız. Başbakan’ın basına yansıyan ifadelerinin haricinde elimizde değerlendirmeye değer hiçbir plan ya da etüt olmadığı gibi bir fikrin “proje” olabilmesi için gereken fizibilite çalışmalarının da “seçim sonrası” başlatılacağı belirtilmektedir.

Bu bağlamda her şeyden önce, doğayı ve ekolojik sistemi tahrip eden ve inşaattan çevreye, şehir bölge planlamadan ekonomiye, bir çok alanda kent yaşamını etkileyecek olan söz konusu projeler, fizibilite çalışmaları yapılmaksızın “proje” olarak adlandırılmış ve kamuoyuyla paylaşılmıştır. Oysa kamusal yatırımlarda bir projenin net getirisini bulmak için belli ölçütler çerçevesinde bir fizibilite çalışması yapılarak, temelde sosyo-ekonomik değerler ve maliyetler için Fayda Maliyet Analizi (FMA) kullanılır. (İmo Teknik Dergi Ocak 2008: 4296). Ne İstanbul için hazırlanan ve “Çılgın Proje” olarak adlandırılan projenin, ne de diğer kentler için hazırlanan projelerin fizibilite çalışması yapılmamış, bir “tasarım” ya da bir “hayal” halkımıza ve kamuoyuna bir “proje” olarak sunulmuştur.

Bir diğer yandan ağırlıklı olarak yük ve yolcu taşımacılığını ilgilendiren söz konusu projelerdeki unsurların ana bir planın parçası olmadığı da ortadadır. Zira Diyarbakır’a bir havaalanı, İzmir’e körfezi birleştirecek köprü ve batırma tünel, Ankara’ya “Güneykent”, İzmit körfezine bir asma köprü, İstanbul’a ikinci bir boğaz gibi birden çok kente yönelik “projeler” sadece bu bölgelerde yaşayan insanları değil, tüm Türkiye halkını ilgilendirmektedir. Bu nedenle gerçekten

çözüm üreten geleceğe dönük yatırımlar yapılmak isteniyorsa, öncelikle örgütsel ve yönetsel bir plan modeli hazırlanmalı, ulaşımda uzun ve kısa erimli hedefleri ve stratejileri belirleyen bir “Ulaştırma Ana Planı” oluşturulmalıdır. Bu plana uygun olarak, kentlerin kendilerine özgü tarihsel ve kültürel dokusu, çevre ve ekonomik boyutlar dikkate alınarak ulaşım master planları yapılmalı, planlamada karayolu, havayolu, denizyolu ve demiryolu taşımacılığı birlikte düşünülmeli, aralarındaki aktarma ve eşgüdüm sağlanmalıdır.

Tüm bu süreçler meslek odalarının, bilim insanlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve halkın katılımı ile yürütülmelidir. “Çılgın Projenin” açıklanmasının ardından, Devlet Bakanı Zafer Çağlayan’ın dahi “projeyi duyunca bir yaşma daha girdim” ifadesi, hem İstanbul hem de diğer kentler için hazırlanan projelerin karar alma süreçlerinin vahametini gözler önüne sermektedir. Oysa çevresel ve sosyal etkileri tartışılmaya açılmaksızın “uzun süredir üzerinde çalışıldığı” ifade edilen tüm projelerin, kamuoyundan, meslek erbaplarından ve bilim insanlarından sır gibi saklanarak, medyatik şovlarla, hiçbir bilimsel yoruma izin vermeyecek bir ciddiyetsizlikte sunulmuş olması, uygulama aşamalarının da “biz yaptık oldu” anlayışıyla yürütüleceğinin vahim bir göstergesidir.

Paranız olduğu müddetçe her yere her şeyi yaparsınız, imkansız değildir, yaparsınız yapmasına ama...tarihe ekolojik tahribatın faili olarak, karar alma sürecini tek başına işletmiş bir dikta rejimi olarak ve özellikle de çözüm üretmektense daha büyük sorunlara yol açmış akıl dışı uygulamalarıyla anılan bir iktidar olarak geçersiniz.

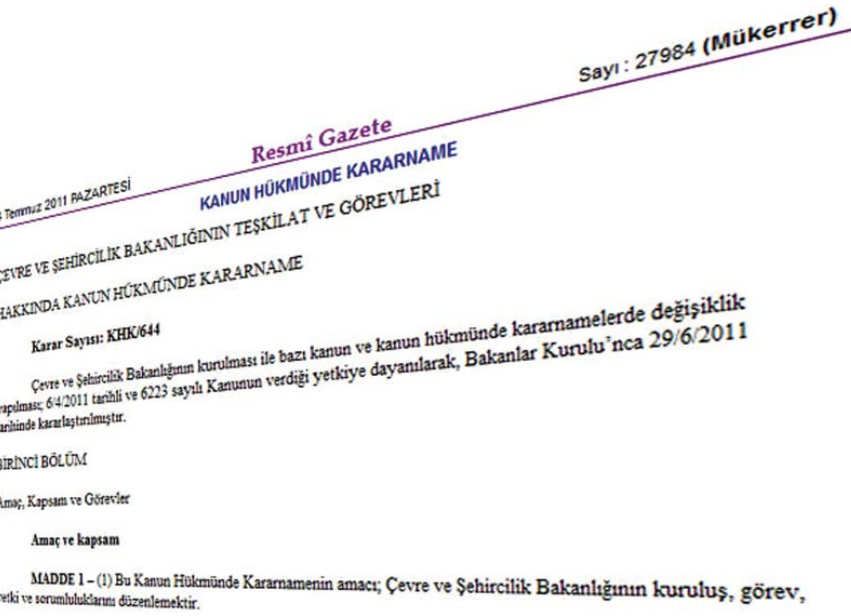
- Trafik sorununa çözüm olarak öne sürdüğünüz İstanbul Boğazı’na yapılacak karayolu tüp geçidi ve 3. köprü, peş peşe yapılacak yeni köprü ve geçitleri gerekli kılacak bir kısır döngüye yol açacaktır. Oysa tüm dünya, kent içi ulaşım sorunlarının karayolu yatırımları yerine raylı sistemlere öncelik verilerek çözüleceği gerçeğini kabul etmektedir.
- Deprem riski ve yol açacağı yıkımı bahane ederek İstanbul’a iki yeni şehir projesini önererseniz, herkesin sağlam konutlarda oturma hakkı olduğu gerçeğini hasır altı eder, İstanbul’un kuzey ormanlarını ve su havzalarını yok edersiniz. Oysa gerçekten can ve mal kaybını önlemek istiyorsanız İstanbul’un mevcut yapı stokunun güçlendirilmesi, tüm yapıların deprem yönetmeliğine uygun hale getirilmesi gibi bir planı ivedilikle hayata geçirmeniz gerekir.
- Boğaz trafiğinin yoğunluğunu ve boğaz taşımacılığının risklerini, sonuçları önceden kestirilemeyecek olan yeni bir “kanal” açarak gidermeye kalkışırsanız, “projenizi” çevrenin ve denizlerin hilafına uygulamış olursunuz. Oysa denizler sadece sizin değil, tüm insanlıktır.

O halde bizce asıl hedeflenen yeni rant alanları yaratmaktır ki; açıklanan her projenin ardından sermaye gruplarının gösterdiği ilgi bunun en önemli göstergesidir. Çılgın Proje olarak bilinen Kanal Projesinin açıklanmasından 5 saat sonra bir firmanın 45 ayrı alanda “Kanal İstanbul” adının marka tescili için başvurmuş olması, küresel sermaye gruplarının “üzerimize düşeni yapmaya hazırız” türünden açıklamaları projelerden faydalanacak olanların kimler olduğunu da gözler önüne sermiştir.

Mevcut sorunlara çözüm üretmektense yeni rant alanları, hak gaspları ve çevre tahribatlarına yol açacak her “proje” geleceğimizin elimizden alınması anlamına gelmektedir. Bu nedenle şimdilik spekülasyonlu genel seçim vaatleri olarak gördüğümüz bu “projelerin” takipçisi olacağız ve hiç kimsenin tekelinde olmayan zenginliklerimize sahip çıkmaya devam edeceğiz.

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan Kanun Hükmünde Kararnameler ile ilgili değerlendirme

Kanun Hükmünde Kararnameler Devri

1982 Anayasasının 87. Maddesi uyarınca TBMM “Bakanlar Kuruluna belli, konularda kanun hükmünde kararname çıkarma” yetkisi vermiştir. Yine Anayasanın 91. maddesine göre olağan Kanun Hükmünde Kararnameler, Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılmakta; bu yetki Bakanlar Kurulu’na Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yetki kanunu ile verilmektedir. Ancak temel haklar, kişi hak ve ödevleri ile siyasî hak ve ödevler hakkında düzenleme yapılamayacağı da belirtilmiştir. Anayasa değişikliğinde de korunan söz konusu madde yürütmenin keyfî bir şekilde kullanımına açık anti-demokratik uygulamalar için biçilmiş kaftan olmuştur.

Bugüne kadar bir çok hükümetin kullandığı KHK çıkarma yetkisi, AKP hükümeti tarafından bakanlıkların

sınırsız yetkilerle donatılmasına ve tüm bu yetkilerin tek merkezde toplanılmasına hizmet edecek şekilde kullanılmaktadır.

Haziran ayında gerçekleştirilecek Genel Seçimler bahane edilerek 2011 Nisan ayında meclis bünyesinde dahi tartışılmaksızın TBMM’deki sandalye sayısına güvenilerek yetki yasası çıkarılmıştır. Yetkinin verilmiş gerekçesi Kamu Hizmetlerinin düzenli, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır. Bu gerekçe ile Bakanlar kuruluna “Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri İle Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda” 6 ay boyunca KHK çıkarma yetkisi verilmiştir. Oysa herhangi bir demokratik sistemde meclis faal durumdayken yürütme erkinin, meclise danışmadan ve tartışmadan 6 ay süreliğine Kanun Hükmünde Kararname çıkarma gibi bir yetkiyi alması mümkün değildir.

Söz konusu yasa yürürlüğe girer girmez hükümet, yangından mal kaçırırcasına genel seçimler öncesi toplam 11 KHK çıkarmış, bunlardan biri de TMMOB ve bağlı Odalarını ve haliyle odamızı yakından ilgilendiren 8 Haziran tarihinde resmi Gazetede yayımlanan 636 sayılı KHK “Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”dir.

636 sayılı KHK’nin ardından 644, 648 ve 653 sayılı KHK’ler ile önce Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı ikiye bölünmüş, “Çevre ve Şehircilik”, “Orman ve Su İşleri” Bakanlıkları halini almış, daha sonra da bu Bakanlıkların ve bağlı Genel Müdürlüklerinin yetki alanları genişletilmiştir. Ülkenin idari yapısını alt üst edecek bu kararlar, artık kendilerinin dahi takip edemeyecekleri bir hızda çıkarılan KHK’ler silsilesi aracılığıyla yürürlüğe konulmuştur

Bu yazının kaleme alındığı 26 Eylül tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın resmi sitesinde (bakanlığı ilgilendiren) KHK'ler başlığı altında 644 sayılı KHK bulunmaktadır. Oysa onun üstüne 648 ve 653 sayılı KHK'ler çıkarılmıştır. Görünen o ki, her biri Bakanlığın görev ve yetkileriyle ilgili yeni ve farklı maddeler içeren bu KHK'leri Bakanlığın kendisi bile takip edememektedir. İçeriklerinden bağımsız olarak sırf bu durum bile, ne kadar acemice işletilen bir süreç ile karşı karşıya olduğumuzu gözler önüne seriyor. Alınan yetki ile 6 ay dolmadan kurulması gereken Bakanlıklar, her konuda muktedir birer merkez olmak için adeta yarıştırılıyor. Bir Kanun Hükmünde Kararnamede sınırlı tutulan yetkiler diğerinde "her türlü" gibi ifadelerle yoruma açık ve içi nasıl istenilirse öyle doldurulabilecek bir hale getiriliyor.

Evet, yangından mal kaçırıcısına ülke toprakları üzerindeki her tasarruf Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'a devrediliyor. Bir köşe yazarının dediği gibi memleketin tapusu Bayraktar'a veriliyor. Minareyi çalacak olanlar kılıfı hazırlamak durumunda olduklarından; 644, 648 ve 653 sayılı KHK'ler birbiri ardına sıralanıyor. Bu tablonun TMMOB ve bağlı Odalarını, idari yapıyı, yerel yönetimleri ve aslında tüm ülke geleceğini nasıl etkileyeceğini anlayabilmek için KHK'ler sürecini biraz yakından incelemek gerekiyor.

1. TMMOB ve Bağlı Odalar Engeli Aşılma İsteniyor

Meslek odamızı da yakından ilgilendiren, 08.06.2011 tarihinde resmi gazetede yayımlanan Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında 636 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede oluşturulan ancak 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden ikiye bölünerek bu sefer Çevre ve Şehircilik Bakanlığı halini alan Bakanlığın hizmet birimleri arasında "Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. 644 sayılı KHK ile oluşturulan "Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün" görev ve yetkileri arasında aşağıdaki hususlar yer almıştır:

- a) Yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, uygulamaları denetlemek ve izlemek.
- b) Planlama, harita yapımı, arazi ve arsa düzenlemesi, değerlendirme, parselasyon, etüt ve proje müellifliği, harita plan, proje ve yapım kontrol müşavirliği, bilirkişilik, her türlü altyapı ve tesisat dâhil olmak üzere yapı müteahhitliği gibi hizmet alanlarında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş yeterliliklerini değerlendirerek bunlara tescil ve yeterlik belgeleri vermek veya verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.
- d) Planlama, projelendirme, yapım ve kamulaştırma iş ve işlemlerinde görev alacak bilirkişilerin niteliklerine ve mesleki yeterliklerine ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- g) Kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapıların denetlenmesinde görev alan mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarını denetlemek, ilgili idareler ile denetim ve müşavirlik kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- ğ) Yapım işlerinde görev alan şantiye şefleri, fen elemanları ve yetki belgeli ustaların faaliyetlerinin, durumlarına göre, ilgili idarelerce veya meslek kuruluşlarınca denetlenmesini sağlamak.
- h) Kamuya ve özel sektöre ait her türlü yapı ve tesisin projelerinin ve yapım işlerinin denetlenmesinde görev alacak mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarının, yapı denetim kuruluşlarının ve müşavirlik kuruluşlarının niteliklerine, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş yeterliliklerini değerlendirerek bunlara belge verilmesini ve kayıtlarının tutulmasını sağlamak.

Söz konusu hususlar 6235 sayılı TMMOB Yasası ile TMMOB ve bağlı odalara verilmiş olan, kendi görev alanıyla ilgili mevzuatı hazırlamak, yayımlamak, uygulamak, uygulanmasının denetimini yapmak yetkileriyle çelişmektedir. TMMOB ve bağlı odalara ait söz konusu görev ve yetkileri, oluşturulan yeni bir bakanlık bünyesindeki bir genel müdürlüğe mevcut yasalarla ve hatta Anayasa ile çelişme pahasına devretmek, amaçlananın TMMOB ve bağlı Odaların olası itirazla-

rını bertaraf ederek tüm yetkileri tek merkezde toplayıp rant amacı güden projelerin hızla hayata geçirmek olduğu şüphesini doğurmaktadır.

636 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de yer alan ve daha sonra 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü’nün görevleri içerisine alınarak muhafaza edilen bir diğer husus ise “Bakanlığın görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuat düzenlemelerini yapmak ve denetlemek.” yetkisinin bu sefer Bakanlığa değil ama Bakanlığa bağlı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü’ne verilmesidir.

Söz konusu yetki ile Anayasa’nın 135. maddesi ihlal edilmektedir. Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşları, Anayasa’nın anılan Maddesinde düzenlenmiştir. 135. Maddenin 1. fıkrasında “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.” denilmektedir. Aynı maddenin 5. Fıkrasında ise “Bu meslek kuruluşları üzerinde devletin idari ve mali denetimine ilişkin kurallar kanunla düzenlenir” denilerek, birer yerinden yönetim kuruluşu olan meslek odaları ile merkezi idare arasındaki bütünlüğün, yasayla belirlenmiş esaslar çerçevesinde sağlanması hedeflenmiştir.

Meslek odaları kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır ve bütün demokratik ülkelerde olduğu gibi ayrı bir tüzel kişiliğe sahiptirler. İdari ve mali yönden devlet karşısında özerk, faaliyetlerinin finansmanını sağlayacak bütçeye sahip, teşkilatın yönetimi ve faaliyetlerin yürütülmesinde söz sahibi kuruluşlardır. Merkezi hiyerarşik gözetim ve denetimine tabi olmayıp, vesayet denetimine tabi olduklarından, söz konusu Kanun Hükmünde Kararname ile özerklikleri tehdit edilmekte dahası TMMOB ve bağlı Odalar devletleştirilmek istenmektedir. Hükümet nezdinde en temel amaç, her şeyin alınır satılır kılınabilmesi için, kamu yararı ilkesini ısrarla savunan kurumlar olan TMMOB ve bağlı Odaların engel olmaktan çıkarılması ve aradan çekilmelerinin sağlanmasıdır.

2. Kentlerimiz Özel Sektörün Pervasızlığına Terk Edilmek İsteniyor.

17 Ağustos tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 648 sayılı KHK ve 17 Eylül tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 653 sayılı KHK’ler ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetki alanı daha da genişletilmektedir.

648 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına; mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri, enerji ve telekomünikasyon tesislerine ilişkin etütleri, harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini resen yapmak, yaptırmak, onaylamak ve başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarelerce ruhsatlandırma yapılmaması halinde resen ruhsat ve yapı kullanma izni vermek” yetkisi tanınmaktadır. Yerel yönetimlerin yetki alanına giren hususların da Bakanlığa verilmesi bir yetki karmaşası doğurmakla birlikte çevre düzenlemesi gibi yerel planlara bağlı hususlar plansızlığın önünü açacak şekilde Bakanlığın yetki alanına dahil edilmektedir.

648 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görevleri arasına “Depreme karşı dayanıksız yapılar ile imar mevzuatına, plan, proje ve eklerine aykırı yapıların ve bunların bulunduğu alanların dönüşüm projelerini ve uygulamalarını yapmak veya yaptırmak” görevi eklenmiştir. Söz konusu maddeyle ilgili olarak Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğüne “2985 sayılı Toplu Konut Kanunu’nun ek 7’nci maddesi çerçevesinde uygulama yapmak veya yaptırmak” yetkisi verilmiştir. Toplu Konut Kanununun ek 7. maddesi Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’nın gecekondü bölgelerinin tasfiyesine veya iyileştirilerek yeniden kazanımına yönelik olarak gecekondü dönüşüm projeleri geliştirmesine, inşaat uygulamaları ve finansman düzenlemeleri yapabilmesine ilişkin yetkiyi

içermektedir. 648 sayılı KHK ile Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü söz konusu 7. madde çerçevesinde uygulama yapmak, "...bu uygulamalara yönelik olarak kentsel dönüşüm, yenileme ve transfer alanları geliştirmek, bu alanların her ölçekteki imar planı ve imar uygulamalarını, kentsel tasarım projelerini yapmak, yaptırmak ve onaylamak, bu çerçevede paylı mülkiyetleri ayırmak, birleştirmek, arsa ve arazi düzenlemeleri yapmak, imar hakkı transfer etmek, kamulaştırma ve gerektiğinde usulüne uygun olarak acele kamulaştırma yoluna gitmek, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izinlerini vermek ve kat mülkiyeti tesis ve tescilini sağlamak" yetkisine sahip kılınmıştır.

644 Sayılı KHK'de bulunan ve 648 sayılı KHK'de de korunan bir diğer yetki ise yine yukarıda sözünü ettiğimiz yetki ile birlikte düşünülmelidir. "Gecekondu, kıyı alanları ve tesisleri ile niteliğinin bozulması nedeniyle orman ve mera dışına çıkarılan alanlar dâhil kentsel ve kırsal alan ve yerleşmelerde yapılacak iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamalarında idarelerce uyulacak usul ve esasları belirlemek, Bakanlar Kurulu'nca belirlenen bu nitelikteki uygulamalar ile finans merkezleri ve benzeri özel proje alanları ve özel yapım gerektiren yapılaşmalar ile 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan uygulamalara ilişkin her tür ve ölçekte etüt, harita, plan, parselasyon planı ve yapı projelerini yapmak, yaptırmak, onaylamak, kamulaştırma, ruhsat ve yapım işlerini gerçekleştirmek, yapı kullanma izinlerini vermek ve bu alanlarda kat mülkiyetinin kurulmasını sağlamak" yetkisi de yine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na verilmiştir.

Böylece, her türlü denetimden muaf bir kurum olan TOKİ artık herhangi bir projesinde yerel yönetimin onayını alma yükünden kurtarılmış, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bu müktedir kurumun hizmetine sunulmuştur. TOKİ kent planlarına uygun olsun veya olmasın rant elde etmek istediği her yere sahip olabilecek, çevresel ve sosyolojik kriterler bakımından uygunluk arz etsin veya etmesin Bakanlık hiçbir kuruma danışmaksızın istediği her projeyi uygulayabilecektir.

17 Eylül 2011 tarihinde resmi gazetede yayımlanan 653 sayılı KHK ile 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında yapılan değişiklikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na "Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya mülkiyeti Hazineye, kamu kurum veya kuruluşlarına veya gerçek kişilere veyahut özel hukuk tüzel kişilerine ait olan taşınmazlar üzerinde kamu veya özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan yatırımlara ilişkin olarak ilgililerince hazırlandığı veya hazırlatıldığı halde yetkili idarece üç ay içerisinde onaylanmayan etüt, harita, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini ilgililerinin valilikten talep etmesi ve valiliğin Bakanlığa teklifte bulunması üzerine bedeli mukabilinde yapmak, yaptırmak ve onaylamak, başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermek" yetkisi verilmiştir. Böylece bakanlık ruhsat verme yetkisini de alarak yerel yönetimi inisiyatifsizleştirmekte, 3 ay içerisinde sonuçlanmasını sağlayacak düzenlemeleri yapmaktansa meselenin muhatabı olarak doğrudan kendisini adres göstermektedir. Bu da kar marjı yüksek olan ancak çevresel, sosyal ve bilimsel etkileri tartışmalı olan "her türden" yatırımın Bakanlıkça onaylandığı müddetçe hayata geçirilebileceği endişesini doğurmaktadır.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın

Van Depremi Sonrası TMMOB ve Bağlı Odalara Yöneltilen Eleştirilere Dair Görüşü

Van'da yaşanan depremin ardından bazı basın yayın organları aracılığıyla Odamıza ve Birliğimize yöneltilen eleştirilere dair İnşaat Mühendisleri Odasının görüşleri aşağıdaki gibidir.

Öncelikle ifade etmeliyiz ki; Van depremi gibi ağır can ve mal kayıplarına neden olan yıkıcı depremlerin sonrasında bu sonuçların tüm nedenleriyle birlikte ele alınarak doğru eleştirilerin yapılmasını, tüm aktör ve kurumların yaşananlardan ders çıkararak geleceğe yönelik önlemler almasını son derece gerekli buluyoruz. Söz konusu yayınları ve tartışmaya açılan hususları bu bağlamda önemli buluyoruz.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak yeni acılar yaşanmaması için sonuçların enine boyuna tartışılması; daha da önemlisi çözüm önerilerinin sözde kalmayarak uygulamaya geçirilmesi gerekliliğini her fırsatta dile getirmekteyiz. Bu düşüncenin gereği olarak kurumumuz da kendi içinde özelleştiri mekanizmasını işletmekten çekinmemektedir.

Ancak Van depreminde yaşanan yıkımın ve ödenen bedellerin asıl sorumlusunun karar alıcılar ve uygulayıcılar olduğunu teslim etmek zorundayız. Zira 1999'da yaşanan depremlerin ardından Türkiye'nin deprem gerçeği pek çok platformda masaya yatırılmış, deprem zararlarını azaltmaya yönelik, ekonomik açıdan makul ve uygulanabilir nitelikte çalışmalar birçok bilim insanı ve İnşaat Mühendisleri Odası'nın da aralarında bulunduğu pek çok kurum tarafından kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bu anlamda özellikle Deprem Konseyi tarafından hazırlanarak 6 Mayıs 2002 tarihinde kamuoyuyla paylaşılan "Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi" başlıklı çalışma; kısa ve uzun vadeli stratejiler, alınması gereken önlemler bakımından son derece önemli bir içeriğe sahiptir. Ancak 17 Ağustos depreminin üzerinden 12 yıl geçtikten sonra siyasi iktidar tarafından bu yıl Ağustos ayı içerisinde kamuoyuna sunulan "Ulusal Deprem Strateji ve Eylem Planı"nda (UDSEP) Deprem Konseyinin çalışmalarından faydalanılmamıştır. Ülkemizin geç de olsa bir Ulusal Strateji ve Eylem Planına kavuşması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Ancak "Eylem Planı"nın bu konuda daha önce yapılmış olan çalışmaları bir adım öteye taşıyamamasının ve şimdiye kadar söylenmiş onca sözün uygulamada karşılık bulamamasının sorumlusu yukarıda vurguladığımız gibi yine karar alıcı ve uygulayıcıların kendileridir.

İnşaat Mühendisleri Odası uygulanmakta olan yapı denetim sisteminin mevzuat ve uygulamadaki eksikliklerini bir çok kez ifade etmiş, acilen hayata geçirilmesi gereken önlemleri tek tek sıralayarak kamuoyuyla paylaşmış ve kendisine görev verildiği takdirde sorumluluk almaktan memnuniyet duyacağını bir çok kez ifade etmiştir. Ancak bizler; kamu kurumlarının yapı denetim sistemine dahil edilerek sistemin genişletilmesini talep ederken, siyasi iktidar; 17 Ağustos 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan bir düzenlemeyle "belediye ve mücavir alan sınırı dışında kalan köy yerleşik alanlarında, belediye ve mücavir alan sınırı dışında kalan iskan dışı alanlarda ve nüfusu 5000'in altında olan belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan bodrum katı ve çatı arası dışında en çok iki katlı ve yalnız bir bodrum katın alanı hesaba katılmaksızın toplam inşaat alanı 500 m²'yi geçmeyen konut yapıları ve bunların kömürlük otopark, depo gibi müştemilatları ile hangi alanda olduğuna bakılmaksızın entegre tesis niteliğinde olmayan tarım

ve hayvancılık amaçlı yapı ve tesislerin” denetimini 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamının dışına çıkarmıştır.

Söz konusu Kararname ile Yapı Denetim Kanunu’nda yapılan değişiklik aracılığıyla ülkemizdeki tüm köylerin yanı sıra, belediyelerin yaklaşık olarak % 70’ini oluşturan, nüfusu 5000 kişinin altındaki belediyelerin sınırları içinde ve mücavir alanlarındaki yapılaşmalar da yapı denetim sistemi dışına çıkarılmıştır. Bu çelişkilerle yüzleşilmeksizin TMMOB ve bağlı Odaları eleştirmek, yaşanan sorunlara çözüm üretme amacına hizmet edemeyecektir.

Bizler inşaat mühendislerinin meslek örgütü olarak 85.000’i aşkın üyesiyle, meslektaşlarımızın mesleki yeterliliklerinin yükseltilmesine ve mesleğimizin uluslararası meslek etiği ilkelerine uygun olarak icra edilmesine yönelik bir çok çalışma yürütmekteyiz. Bu anlamda üyelerimizi bilinçlendirmek ve meslek hayatlarına yön vermek kurumumuzun temel hedefleri arasında yer almaktadır. Ancak 19 Mayıs 2011 tarihinde Simav’da yaşanan depremden sıfır hasarla çıkan ve örnek olarak gösterilen binanın mühendisi nasıl ki üyemiz ve meslektaşımızsa, Bingöl depreminin ardından yıkılan bazı binaların mühendisleri de oda üyelerimiz ve meslektaşlarımız olabilmektedir. Bizler nasıl ki Simav depremindeki olumlu örneğin yaratıcısı meslektaşımızın “Söz konusu binada deprem yönetmeliği neyi gerektiriyorsa onu uyguladım.” ifadesiyle onurlanıyor-sak, Bingöl depreminde yıkılan binaların sorumlu mühendislerinin kusurlu işlerinden de o kadar rahatsızlık duymaktayız.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak ayıplı iş yapan bir mühendisi korumamız mümkün değildir. Bu durumu tespit edilen üyelerimize TMMOB Disiplin Yönetmeliği kapsamında gerekli araştırma ve soruşturmaları yapmakta ve yetkimiz çerçevesinde en ağır cezaları vermekteyiz. Bu cezalar idari yargı denetimine açık olduğundan yargısal kesinlik kazanmadan kamuoyuna duyurulamamakta, sadece ilgili kurumlar (valilikler, kaymakamlıklar, belediyeler vb.) bilgilendirilmektedir.

Bilindiği gibi 3194 sayılı İmar Kanunu ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri doğrultusunda Kamu kurumlarına ait binaların projeleri ve imalat süreçleri kurumların kendi birimlerince, serbest inşaat mühendisleri tarafından özel yapılar için üretilen projeler ise yapı denetim kuruluşları ya da ilgili idareler tarafından denetlenmektedir. Dolayısıyla Odamızın proje denetim yetkisi bulunmamakta, sadece inşaat mühendislerinin Odaya kayıtlı olup olmadıkları ve mesleki kısıtlılıklarının bulunup bulunmadığına ilişkin sicil durum belgesi verebilme yetkisi vardır.

Ayrıca, 12 Eylül sonrası bağlı olduğumuz 6235 sayılı TMMOB yasasının 33. maddesine eklenen bir fıkra ile kamu kurumunda çalışan mühendislerin Odamıza üye olması ihtiyari yani isteğe bağlı kılınmıştır (hatta söz konusu tarihten önce odaya üye olan kişiler, yöneticilerinin onay vermemesi nedeniyle üyeliklerini iptal ettirmişlerdir). Yani bir köşe yazarının ifade ettiği gibi “bakanlıkta ve diğer bakanlıklarda yapı işleri yönetici ve uygulayıcılarının çoğu” odaların üyesi değildirlir. Buna ek olarak kamu kurumlarında çalışan meslektaşlarımızın bir çoğu, bürokrasi ve siyaset içerisinde mevki kazandıktan sonra mesleki kimliklerini unutmaktadır.

Tüm bunlara rağmen Odamız Mayıs 2003 tarihinde Bingöl’de gerçekleşen depremin ardından yıkılan kamu binalarının sorumlu mühendislerinin bilgilerine ulaşmak için ciddi bir mücadele vermiştir.

1 Mayıs 2003 tarihinde Bingöl’de gerçekleşen depremin ardından depremde ağır hasar almış ve yıkılmış binalarda sorumlulukları bulunan inşaat mühendislerinin mesleki olarak soruşturulmaları amacıyla;

- a) 22 Mayıs 2003 tarihinde 2477 sayılı yazı ile Bingöl Valiliğine hitaben.
- b) 22 Mayıs 2003 tarihinde 2477 sayılı yazı ile Bingöl Belediye Başkanlığına hitaben.
- c) 13 Ağustos 2003 tarihinde 3993 sayılı yazı ile Bingöl Belediye Başkanlığına hitaben.
- d) 30 Mart 2004 tarihinde 1968 sayılı yazı ile İçişleri Bakanlığına hitaben.
- e) 30 Mart 2004 tarihinde 1969 sayılı yazı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığına hitaben.
- f) 19 Nisan 2004 tarihinde 80484 sayılı İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün cevabi yazısıyla.

- g) 30 Kasım 2004 tarihinde 9255 sayılı yazı ile Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a hitaben.
- h) 29 Aralık 2004 tarihinde İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün cevabi yazısıyla.
- i) 23 Aralık 2004 tarihinde 1021 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğünün yazısıyla bilgi istemiştir.

Uzun yazışma sürecinin ardından, 15 Mart 2005 tarihinde Bingöl Valiliği Bayındırlık ve İskân Müdürlüğünden ve 02 Mart 2005 tarihinde ise Bingöl Belediyesi İmar Müdürlüğünden gelen isimler hakkında Oda Yönetim Kurulu kararıyla soruşturma açılmış ve soruşturma sonucunda Oda Onur Kuruluna sevk edilmişlerdir.

Gelen şikâyetler doğrultusunda soruşturularak Onur Kurulumuza sevk edilen ve Onur Kurulumuz tarafından da kusurları oranında TMMOB disiplin Yönetmeliği çerçevesinde cezalandırılan pek çok meslektaşımız bulunmaktadır.

Meslek örgütümüz, meslek etiğine ve meslek kurallarına aykırı çalışmalara imza atan mühendisleri cezalandırma sürecinde Bingöl depremi örneğinde olduğu gibi iki yıl boyunca yetkili kurumlardan bilgi almak için mücadele etmediği taktirde çok daha etkin bir süreç işletebilecektir.

Yukarıda ifade ettiğimiz üzere bizler yetkilerimiz dahilinde üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeye çalışıyoruz. Ancak mevcut sorunları aşmak için mühendislik ve mimarlık ile ilgili konulara dair mevzuatın çağımıza uygun bir anlayışla yenilenmesi gerekmektedir. Asıl sorun söz konusu konuların 1938 yılından kalma 3458 sayılı Mühendislik Mimarlık Hakkında Kanunu ile düzenlenmiş olmasıdır. Asıl sorun sürekli yeni üniversiteler açıp, yüzlerce mühendislik bölümü kurarak eğitim kalitesinin göz ardı edilmesi ve yetkin mühendisliğe ilişkin bir yasal düzenlemenin bulunmamasıdır.

Tüm bu sorunları gören ve çözüm önerileri üreten TMMOB ve İnşaat Mühendisleri Odası gibi yapıların birikimlerinden faydalanmaktansa, meslek örgütlerini etkisizleştirme çabaları ciddi bir soruna işaret etmektedir. Bilindiği gibi TMMOB ve bağlı Odaları Kamu Kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır. Ancak bazı köşe yazarlarının ima ettiği gibi Kamu tüzel kişiliğine sahip olmak geniş bir yetki alanına sahip olmak anlamına gelmemektedir. Söz konusu tüzel kişiliğe ek olarak TMMOB ve bağlı Odaların uzmanlıkları ve birikimleri gereği karar alma süreçlerinde etkin rol almasını sağlamak tek yönlü bir çabayla mümkün görünmemektedir. Bizler bu anlamda bir çok konuda görüş bildirmekte, çözüm önerileri sunmakta ancak karar alıcılar tarafından yok sayılmaktayız. Mesleklerimizi ilgilendiren düzenlemelerde karar alma süreçlerinin dışında tutulduğumuz için, olumsuz kararlara ve uygulamalara karşı sürekli dava açmakta, yargı sürecine başvurmak durumunda kalmaktayız. Bu anlamda asıl sorun, TMMOB ve bağlı Odaların yetkisizleştirilmesi ve işlevsizleştirilmesidir. Bu nedenle ülkemiz, sorunların muhataplarının devre dışı bırakıldığı süreçlerin işletilmesinin sancılarını çekmektedir.

Çözümün kendisi, sorunun çıktığı yerde başlamakta ve orada bitmektedir. Sorun, mimar, mühendis ve şehir plancılığı disiplinlerinin ve bunların örgütlerinin etkisiz ve yetkisiz birer konu mankeni haline getiren ve ülkemizi yöneten anlayışın kendisindedir.

Birliğimiz ve Odamız kurulduğu günden bu yana meslek örgütü ve demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğu gereği ülkemizi ve mesleğimizi ilgilendiren sorunlara karşı ısrarla mücadele etmekte ve çözümler üretmeye çalışmaktadır. Hepimiz biliyoruz ki mühendislik bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslektir. Odamız, merkezinde insan olan bir mesleğin uygulayıcılarının örgütüdür. Bu nedenle de mesleğimiz onurlu olduğu kadar sorumlulukları olan bir meslek ve Odamız da bu sorumlulukları çerçevesinde hareket eden bir meslek örgütüdür. Biz bir yandan insan hayatını tehlikeye atarak işlenen suçlara karşı mücadele ederken, öte yandan da insan hayatını merkeze alarak sorumluluklarımızın gereklerini yerine getiriyoruz ve getirmeye devam edeceğiz.

Van Depremleri Ardından Basında Yer Alan

Yapı Mütahhitleri Yönetmeliği Değişikliği Haberleri Üzerine İMO Görüşü

Van depremlerinin ardından kamuoyunda Türkiye'deki müteahhitlere ilişkin yeni düzenlemelere gidildiği yönünde haberler çıkmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca inşaat sektörüne çekidüzen vermek için yeni tedbirler alındığı ve 1 Ocak 2012'den itibaren hayata geçirilecek yeni uygulama ile artık her müteahhide bir sicil numarası verileceği basındaki haberlerde yer almıştır. Bu düzenleme müteahhidin faaliyet akışının Belediye İmar Müdürlükleri ve Yapı Denetim Büroları tarafından sicil numarası üzerinden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı müteahhitlik sicil birimine bildirilmesi, yasaklama ve izin yetkisinin ana merkezden kontrol edilmesi esasına dayanmaktadır.

Basında yer alan söz konusu haberler 16.12.2010 tarihinde Resmi Gazetede yer alan "Yapı Mütahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik" te içerilen hususlardan oluşmaktadır.

Öncelikle Van depremlerinin ardından yeni bir düzenleme yapılmış gibi kamuoyuna sunulan bu hususların müteahhitlerle ilgili olan ve 2010'da resmi gazetede yer alan yönetmeliğin bir parçası olduğunu hatırlamak gerekmektedir. Söz konusu yönetmelikte sicil kaydına ilişkin uygulamaların 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe konacağı da ifade edilmiştir. O halde ortada ne yeni bir çalışma vardır ne de müteahhitlik ile ilgili yönetmeliğin eksiklikleri giderilmiştir.

Zira Söz konusu Yönetmelik yasada öngörülen hususları karşılamamaktadır. 5940 sayılı "İmar Kanunu ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 3. maddesinde "...yapı müteahhitlerinin iş gruplarına, ihtisaslaşmalarına ve yüklenilecek işin büyüklüğüne göre sınıflandırılmasına ve bunların sahip olmaları gereken asgari eğitim, iş tecrübesi, teknik donanımı ve kapasitesi, mali durumu, idari yapısı ve personel şartları ile niteliklerine; yapı müteahhitlerinin faaliyetlerinin denetlenmesine, kayıtlarının tutulmasına ve değerlendirilmesine..... ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar....Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." denmektedir. 5940 sayılı yasa gereği hazırlanan Yönetmelikte yapı müteahhidine ilişkin hükümler sadece kayıt tutma, yetki belgesi verme ve cezai koşulları içermektedir. Böylece yasada öngörülen diğer çalışmaların hiçbirisi Yönetmelikte içermemektedir.

Bu nedenle sicil kayıtlarının tutulması; müteahhit tanımı ve sorumlulukları üzerindeki belirsizliği ortadan kaldırmamaktadır. Kimlerin hangi ehliyetlerle müteahhit olabileceği hususu belirsizliğini koruduğu müddetçe sicil kayıtlarının tutulması yaşanacak sorunları önlemekten çok sorunlar yaşandıktan sonra sorumlu addedilenleri cezalandırmaya yönelik bir uygulamadır.

Türkiye'nin deprem gerçeğine uygun yapılaşmanın sağlanabilmesi için planlama projelendirme ve imalat süreçlerinin bütünlüklü olarak ele alınması gerekmektedir. Bir müteahhitlik firmasının kurulabilmesi için ticaret odasından izin alınması yeterliken, bünyesinde bırakınız bir inşaat mühendisi bulundurmayı, bir tekniker çalıştırma zorunluluğu dahi yokken sorunun sadece sicil kaydı tutarak çözülemeyeceği açıktır. Mühendislik hizmeti almamış yapıların ne denli riskli olduğu depremlerde yıkılan binalardan kolaylıkla anlaşılabılır. Ne acıdır ki her depremin ardından yerleşim alanlarımız adeta bir canlı laboratuara dönüşmektedir.

Her ne kadar Yapı denetim Kanununda yapılan bir değişiklik ile her inşaatta bir şantiye şefi

bulundurmak zorunluluğu getirilmişse de görev yetki ve sorumluluklar yeterince tanımlanmadığından sorun tam anlamıyla giderilememiş, şantiye şefi bulundurma zorunluluğu sistemde adeta bir prosedür tamamlama mekanizmasına dönüşmüştür.

Sonuç olarak “Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik”in 5940 Kanunun 3. maddesine uygun olarak düzenlenmesi, yapı müteahhitlik tanımı ve sistemindeki belirsizliğin ortadan kaldırılarak tanımlı ve açık hale getirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde her sermaye sahibinin müteahhit olabilmesine olanak sağlayan düzenlemelerin yol açtığı sorunları sicil kaydı tutarak aşmak mümkün görünmemektedir.

“Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı” Üzerine İMO Görüşü

Son günlerde basında sıklıkla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Kentsel Dönüşüme ilişkin bir yasa tasarısı hazırlandığı haberleri yer almakta, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar tarafından da anılan yasa tasarısının kısa süre içerisinde meclis gündemine getirileceği ifade edilmektedir. Basında kısaca Kentsel Dönüşüm Yasası olarak ifade edilen yasa, aslında Başbakan Tayyip Erdoğan’ın Van depremleri sonrasında bir an evvel hazırlayacağınız dediği “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı”dır. Bu kavram karışıklığının altında yatan neden siyasi iktidarın bir süredir yapmakta olduğu ancak zaman zaman hukuki süreçlerle karşı karşıya kaldığı “kentsel dönüşüm uygulamalarını” afet riskini bahane ederek yasal bir çerçeveye oturtma arzusudur.

Geçtiğimiz gün basında “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı”nın Bakanlar Kurulunda imzaya açıldığı haberi yer almıştır.

Öncelikle ifade etmeliyiz ki tüm ülkenin imar ve yapılaşma faaliyetlerini baştan aşağı değiştirecek böylesine önemli bir yasa tasarısı hazırlanırken, konunun birinci dereceden muhatabı olan yerel yönetimlerin, meslek odalarının ve üniversitelerin görüşünün alınmamasını, siyasi iktidarın artık gelenekselleşen “kimsenin aklına ihtiyacım yok, her şeyi en iyi ben bilirim” mantığına yakıştır buluyoruz.

Yasa Tasarısına ilişkin değerlendirmelerimize gelince;

a) Riskli Alanlar

Yasa tasarısında “zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma nedeniyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan alanlar” riskli alanlar olarak tanımlanmıştır. Topraklarımızın yüzde 66’sı, nüfusunun yüzde 71’i, toplam belediyelerin yüzde 68’inin 1. ve 2. derece deprem bölgesi içinde yer aldığı bilinmektedir. 3. ve 4. derece deprem bölgeleri de dikkate alındığında ülkemiz topraklarının yaklaşık yüzde 92’sinin deprem tehlikesi altında bulunduğu göz önüne alındığında, riskli alan belirlemede öne çıkan unsurun zemin yapısı değil üzerindeki yapılaşma olacağı açıktır. Madde bu çerçevede yorumlandığında, kent merkezinde ranta açık alanların, üzerindeki “sağlıksız” yapılar nedeniyle riskli alan ilan edilebileceği, aynı alanlara üzerindeki mevcut yapılar yıkılarak yeni yapılar yapılabileceği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Yaşanan depremler göstermiştir ki aynı alan içerisinde yan yana iki yapıdan birisi yıkılırken diğeri depremi hasarsız olarak atlatabilmektedir.

Odamızın her fırsatta dile getirdiği üzere deprem bir doğa olayıdır. Depremi afete dönüştüren, hiç mühendislik hizmeti almamış veya yeterli mühendislik hizmeti almamış yapılardır. Bu bağlamda afet riski altındaki alanlarda öncelikli olarak yapılması gereken bilimsel çalışma yöntemleri ve değerlendirme kriterleri kullanılarak riskli yapıların belirlenmesidir.

b) Riskli Yapılar

Yasa tasarısı riskli yapıların tespitini büyükşehirlerde büyükşehir belediyesince bizzat veya ilçe belediyeleri aracılığıyla yapılmasını veya yaptırılmasını öngörmekle birlikte “belirlediği alanlar-

daki riskli yapıların” tespitini “süre vererek” TOKİ’den ve idareden isteyebilmektedir.

Burada iki temel sorun göze çarpmaktadır. Birincisi riskli yapıları belirleme konusunda yeterli olmayan idarelerin bu işi kimlere taşere edeceği ve yapılan çalışmaların bilimsel kriterlere ne denli uygun olacağı hususundaki belirsizliktir. İkinci husus ise Bakanlığın belirleyeceği alanlar konusudur. Bu hüküm, ülkenin her kentinde rant elde edilebilecek alanlarda keyfi uygulamalar yapılabilmesinin önünü açmaktadır.

c) Kapsam

Yasa tasarısında, “3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı Ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun’un, 4342 sayılı Mera Kanunu’nun, 6831 sayılı Orman Kanunu’nun, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu’nun, 5366 sayılı Kanun’un, 7269 sayılı Kanun’un, Turizmi Teşvik Kanunu’nun, Boğaziçi Kanunu’nun, 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu’nun ve 189 sayılı Kanun 3621 sayılı Kıyı Kanunu’nun bu Kanun’un arazi kullanımı bakımından uygulanmasını engelleyici hükümleri ve diğer kanunların bu Kanun’a aykırı hükümleri uygulanmaz...” demek suretiyle her türlü alan yapılaşmaya açılmakta, “Bu Kanun uyarınca yapılacak olan plânlar, 3194 sayılı İmar Kanunu’nda ve imara ilişkin hükümler ihtiva eden özel kanunlar da dahil olmak üzere diğer mevzuatta belirtilen kısıtlamalara ve askı ilân sürelerine tâbi değildir.” demek suretiyle ise keyfi imar uygulamaları yapmanın önü açılmaktadır.

Neoliberal politikalara hizmet eden siyasi iktidarların her dönemde sermaye sınıfının çıkarları doğrultusunda yasalar çıkardığı bilinir. Ancak hiç bir siyasi iktidar bunu AKP iktidarı kadar pervasızca yapmamıştır, yapamamıştır.

Yasa tasarısında dikkat çeken en önemli tasarruflardan biride sistemin güvencesi altında olan mülkiyet hakkının zedelenmesidir. Yasa tasarısının bütününde oluşturulmaya çalışılan anlayışa bakıldığında Bakanlığın, TOKİ’nin ve İdarelerin gayrimenkuller üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahip olacakları görülecektir. Bu demektir ki yasa tasarısı mevcut haliyle yasalaştığı takdirde gayri menkullere dair her türlü tasarruf, yürütme erkinin insafına kalacaktır. Siyasi iktidar vatandaşına ucuz, güvenli, sağlam konut edinme hakkını temin etmek bir yana, vatandaşının dışından tırnağından artırdığı paralarla edindiği mülkünü dahi elinden almayı planlamaktadır. Üstelik de uygulamaları kuruluş amacı dar gelirli vatandaşlara konut üretmek olan TOKİ üzerinden yapacaktır. Bu türden örneklerle ancak yetkinin tek elde toplandığı monarşi rejimlerinde ya da faşist diktatörlüklerde rastlanabilir.

d) TOKİ’nin Yasa tasarısındaki yeri

Yasa tasarısında TOKİ, riskli yapıların belirlenmesi, riskli alanların ve rezerv yapı alanlarının belirlenmesi ve devri, cins değişikliği, tevhit ve ifraz, kamulaştırma işlemleri vb. konularda Bakanlıkla birlikte yetkili kılınmıştır. Geçtiğimiz dönemde birbirleriyle çelişkili pek çok yetkiyle giderek sınırsız faaliyet alanına sahip hale getirilen TOKİ, yasadan aldığı yetkilerle sermayenin kentlerdeki rant arayışına öncülük edecektir.

Türkiye’nin farklı kentlerinde aynı tip sosyal konutlar üreten, yarattığı toplu konut alanları, sosyal donatıları, bina kalitesi açısından tartışmalı olan, kurumsal altyapısı yetersiz TOKİ ülkemizin kentsel dönüşümünün mimarı olmaya soyunmaktadır.

e) Gönüllülük Esası

Basında yer alan haberlerde sıklıkla Yasa tasarısının “gönüllülük ilkesine” vurgu yapılmaktadır. Ancak;

- Yasa tasarısının 5. Maddesinin 1. Fıkrasında Tahliye ve yıktırma işlemlerine ilişkin olarak, “Riskli yapıların yıktırılmasında ve bunların bulunduğu alanlar ile rezerv yapı alanlarındaki uygulamalarda, öncelikli olarak malikler ile anlaşma yoluna gidilmesi esastır.” denilmekte

iken aynı maddenin 3. Fıkrasında “...verilen süre içerisinde yıktırılmayan yapılar idari makamlarca yıktırılır...” hükmünün yer aldığı,

- Tasarının 6. Maddesinin 1. fıkrasında “Yeniden bina yaptırılmasına, payların satışına, kat karşılığı veya hâsılât paylaşımı ve diğer usuller ile yeniden değerlendirilmesine paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile karar verilir.” denilmekte iken aynı maddenin 2. fıkrasında “Üzerindeki bina yıkılmış olan arsanın maliklerine yapılan tebligatı takip eden otuz gün içinde en az üçte iki çoğunluk ile anlaşma sağlanamaması hâlinde, gerçek kişilerin veya özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetindeki taşınmazlar için Bakanlık, TOKİ veya İdare tarafından acele kamulaştırma yoluna da gidilebilir.” hükmünün yer aldığı,
- Yine Tasarının 6. Maddesinin 9. Fıkrasında ise “Bu maddeye göre yapılan devir işlemleri ile kamulaştırmaya dair ihtilâflar hakkındaki dava ve takipler sadece bedele ilişkin olarak, riskli alan ve riskli yapı tesbitleri ile yıktırma iş ve işlemleri hakkındakiler ise sadece bina ve enkaz bedeline ilişkin olarak yürütülür ve sonuçlandırılır.” hükmünün yer aldığı görülmektedir.

Bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde yasa tasarısının kamuoyuna yansıtıldığı gibi gönüllülük ve anlaşma esasına dayanmadığı görülmektedir. Bu durum idarenin denetim yollarından biri olan yargısal denetimin önünü kapatmakta ve dolayısıyla Anayasanın 2. Maddesi ile belirlenen “Hukuk Devleti” ilkesine aykırılık yaratmaktadır. Zira hukuk devleti, kendi yarattığı hukuk değerleriyle kendini sınırlandıran ve kişilere hukuk güvenliği sağlayan devlettir.

Dolayısıyla bu tasarı kişilere hukuk güvenliği sağlamamaktadır.

f) Gelirler

Yasa tasarısında bazı gelir kalemlerinden elde edilen gelirlerin belli bir miktarının yasa uyarınca yapılacak iş ve işlemlerde kullanılması öngörülmüştür. Bunlar arasında en çok dikkat çeken, Orman Kanunu’nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre Hazine adına orman dışına çıkarılan yerlerin satışından elde edilen gelirlerdir.

Kamuoyunda 2B arazileri olarak bilinen alanların afet riski bahane edilerek satışa, dolayısıyla yapılaşmaya açılmasını kabul etmemiz mümkün değildir.

Sonuç olarak;

Yürürlükteki tüm yasal mevzuatı devre dışı bırakacak şekilde tasarlanan “ Âfet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı” ile öngörülen kentsel dönüşüm uygulamaları, sağlıklı bir kentsel yenilenmeyi sağlayamayacağı gibi başta metropol kentlerimiz olmak üzere tüm ülkemizi bir rant alanı haline dönüştürecektir.

Kentsel dönüşüm uygulamaları yapılırken afet riskinin yanı sıra bölge halkının ve kamu yararının korunması gerekmekte iken tasarıda bu durum göz ardı edilmiştir

Siyasi iktidara sesleniyoruz.

Bir an önce yanlıştan dönünüz. Yoksa bu sorumluluğun altında kalırsınız.

Adana Gökdere Barajında Yaşanan Faciaya Yönelik İnşaat Mühendisleri Odası Görüşü

Gökçe Nehri üzerinde, Ergenuşağı Köyü yakınlarında bulunan Gökdere Köprü Barajı inşaatında 24 Şubat 2012 tarihinde meydana gelen olay sonucunda İki işçimiz hayatını kaybetmiştir. İki işçinin yaralandığı “kazada” halen kayıp olan 8 işçiye ulaşmak için arama kurtarma çalışmaları sürdürülmektedir. Olayda hayatını kaybeden işçilerin yakınlarına başsağlığı, yaralılara acil şifa diliyor, kayıp olan işçilerimizin de sağlıklı bir şekilde yakınlarına kavuşmalarını temenni ediyoruz.

İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubemizin olayın hemen ardından bölgeye intikal ederek hazırladığı ön raporda şu tespitlere yer verilmiştir.

- Gökdere Köprü Barajı'nın dolu hacminin 93 milyon m³ olduğu, barajda su tutulmaya başlandığı, su hacmi 87 milyon m³ ulaştığında derivasyon tüneline mekanik kapağın basınca dayanamayarak koptuğu anlaşılmıştır.
- Baraj inşaatı tamamlanmadan gövdede su tutulmaya başlanmış olması, barajın mansap kısmında ve tünelde işçilerin çalışmaya devam etmesi, kaza anında işçi kayıplarını ciddi boyutlara taşımıştır.
- Ayrıca, mekanik tünel kapağını destekleyen betonarme yapıda kopmalar olduğu ve kapak arkası tıkaç betonlarının yapılmamış olduğu görülmüştür.

Şubemizin hazırladığı ön raporda, olayın tünel kapağının ve bağlantı elemanlarının maksimum su basıncına dayanıklı bir şekilde tasarlanmamış olmasından kaynaklandığına yer verilmiştir.

Bir baraj inşaatında böylesi bir ihmalin yaşanmasının iki nedeni vardır. Bunlardan ilki Türkiye'nin su kaynaklarını yangından mal kaçırırçasına özel sektöre devreden bir anlayışın iktidarda olmasıdır. Bu anlamda ülke genelinde çevresel ve sosyolojik etkileri hesaba katmadan, hiçbir kurum veya kuruluşun görüşünü almadan, bölge halkının ihtiyaçlarını yok sayarak hayata geçirilmek istenen Hidroelektrik Santrallere bakmak yeterli olacaktır. Suların satılmasındaki ısrar ve telaş, çevresel ve sosyolojik etkilerin gözetimini engellemektedir.

Yaşanan facianın ardından Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu tarafından yapılan açıklama, olayın ikinci nedeni olan denetim eksikliğini gözler önüne sermiştir. Bakan Eroğlu, DSİ'nin denetim yapmamasını Danıştay'ın “Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliğini” durdurma kararına bağlamış, sorumluluğun kendilerinde olmadığını ifade ederek kamuoyunu yanlış bilgilendirmiştir.

Bakanın konuşmasında ifade edilen Yönetmelik, Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliği'dir. DSİ Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Yönetmelik ilk olarak 15.08.2009 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, üst birliğimiz TMMOB'nin açtığı dava sonucunda 30.03.2010 tarihli Danıştay kararıyla yürütmesi durdurulmuştur. Danıştay'ın bu kararının ardından 13.05.2011 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren ikinci Yönetmelik hakkında ise 31.10.2011 tarihinde Danıştay tarafından ikinci kez yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik, denetim mekanizmasının özel sektöre devredilmesi koşullarını düzenlemekte ve bu da hâlihazırda DSİ'nin asli görevlerini tanımlayan 6200 Sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri hakkında Kanun'un 2. Maddesine aykırılık göstermektedir. Kanunla münhasıran DSİ'ye verilen denetim görevi, anılan Yönetmelikle özel denetim firmalarına devredilmek istenmektedir.

Danıştay’a iptal davası açan TMMOB’nin en temel gerekçesi de, kamu kaynakları üzerindeki yatırımların denetlenmesi hususunda özel firmaların yetkilendirilmesinin doğuracağı risklerdir.

Yürütmesi durdurulan Yönetmelikte, yapımcı firmaya çalışacağı yetkili denetim firmasını belirleme hakkı tanınmıştır. Bir yapımcı firmanın parasını kendi ödediği bir denetim firmasından hizmet alması uygulamada “şeklen denetimin” önünü açacaktır. Denetim firmasının mali bağımlılığının denetimin kamusal niteliği ile çelişeceği açıktır.

Yönetmeliğin yürütmesinin durdurulması DSİ’nin kanunla kendisine verilen denetleme yetkisini kullanmasına engel değildir. 6200 sayılı yasa yürürlükte olduğu sürece DSİ su yapılarını denetlemekle yükümlüdür. Bugün böylesi bir facianın yaşanmasının nedeni de söz konusu yönetmeliğin iptal edilmesi ile doğan hukuksal bir boşluk değil, DSİ’nin asli görevleri içerisinde yer alan “denetleme” görevini yerine getirmemiş olmasıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan Kentsel Dönüşüm Projeleri ile ilgili görüş

Deprem Bahanesi ve Kentsel Dönüşüm Projeleri

Kentsel dönüşüm projeleri “Afet Riskli Alanların Dönüştürülmesi İle İlgili Yasa Tasarısı” aracılığıyla bir kez daha gündemimize oturmuş durumda. Aslında mevcut siyasi iktidarın kentlerimize yönelik icraatlarını artırma eğilimi 2011 genel seçimleri öncesi açığa çıkmıştı. Büyük şovlarla vaat edilen kent projelerinin hepsi elbet bir gerekçeyle dayandırılıyordu. Ulaşım sorunu için 3. Köprü, imar sorunu ve çarpık kentleşme için yeni yerleşim alanları, kent merkezinin cazibesini arttırmak ve turizme uygun hale getirmek için merkezdeki alanların hizmet sektörüne açılması, verebileceğimiz gerekçe örneklerinden sadece birkaçını oluşturmakta.

1999 depremlerinin ardından Türkiye’nin deprem gerçeğine uygun politikalar üretmekten geri duranlar, Ekim ve Kasım aylarında Van ilimizde yaşanan depremlerin ardından birdenbire deprem konusuna duyarlılık göstermeye başladılar. Van depremlerinin ardından siyasi iktidar temsilcilerince ve hatta Başbakan tarafından ifade edilen “iktidarı kaybetmek pahasına kaçak binaları yıkacağız” ya da “büyük şehirlerde de kaçak yapılaşma için harekete geçeceğiz” gibi vaatler iki önemli noktanın göstergesiydi.

Birincisi bu vaatler 99 depremlerinin ardından Türkiye’nin mevcut yapı stokunun güçlendirilmesine ve iyileştirilmesine yönelik hiçbir adımın atılmadığını itiraf ediyordu, zira oy kaybetme pahasına bu konuya eğileceklerini söyleyenler neredeyse 10 yıldır bu ülkede hükümet etmekteydiler. İkincisi Türkiye’deki kentsel dönüşüm projelerine yönelik itirazların sesi baştan kısılmaktaydı. Zira deprem gibi başat bir meseleyi gerekçe göstererek yapılan vaatler siyasi iktidara bu konuya ilişkin her adımını sorgusuz sualsiz atabilme hakkını veriyordu. Böylece bugün depremlerin yarattığı acıyla baş etmeye çalışan Van halkını yalnız bırakanlar, depremi bahane ederek yeni rant alanları yaratmak için o kadar da yavaş hareket etmediler ve “Afet Riskli Alanların Dönüşümü Yasa Tasarısını” meclise taşıdılar.

Söz konusu yasa tasarısının gerekçe metninde “Ülkemizde, başta deprem olmak üzere afet riskinin yüksek olmasına karşın yapı stokumuzun büyük bir kısmının güvensiz ve imar mevzuatına aykırı olması, kaçak yapılaşmanın çok fazla olması nedenleriyle afetler oluşmadan önce gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik bir mevzuata ve bu mevzuatın etkin olarak kullanılabildiği uygulama sürecine acil olarak ihtiyaç duyulmaktadır” ifadelerine yer verilmekteydi.

Türkiye’nin deprem gerçeği ve yapılması gerekenlere dair birçok doğru görüşün yer aldığı gerekçe metninde herhangi bir sorun görünmüyordu. Siyasi erki elinde bulunduranlar Odamızın yıllardır ifade ettiği gerçekleri sanki bugün olmuş gibi şu tespitlerle ortaya koyuyorlardı; “kentler, plansız gelişmeleri yanında hem doğal, tarihi ve kültürel çevreyi hem de afet risklerini göz ardı ederek büyümüşlerdir. Bu sürecin sonunda günümüzde, düzensiz, sağlıksız, afet riski bakımından güvenli olmayan, can ve mal güvenliği açısından risk taşıyan, kentsel teknik ve sosyal altyapıdan yoksun ve imar mevzuatına aykırı, kentsel alanlar ve yapı stoku ortaya çıkmıştır”. Aynı metinde bu tablonun olası afetlerde yol açabileceği yıkımın altı çizilmekte ve kentlerimizin deprem gibi olası doğa durumlarına karşı hazırlıklı hale getirilmesi gerektiği de vurgulanmaktaydı. Bunun için de olağan kent yenileme süreçlerine paralel olarak “olağandışı kent yenileme süreçlerine” dikkat çekilmisti.

Siyasi iktidarın sanki bu tabloda hiç payı yokmuşçasına sorumluluğu üzerinden atarak ve Van depremleri ile yaşananların adeta üstünü örtmeye çalışarak söz konusu gerçekleri kentsel dönüşüm uygulamalarına gerekçe olarak sunması, Türkiye kentlerinin depreme hazırlıklı hale getiril-

mesi noktasındaki samimiyetsizliği açık bir şekilde gözler önüne sermektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası Türkiye kentlerinin deprem gerçeğine uygun hale getirilmesi için mevcut yapı stokuna yönelik bir envanter çalışmasının acilen yapılması, bu çalışma doğrultusunda onarım, güçlendirme veya yıkıp yeniden inşa etme gibi yapı süreçlerinin devreye sokulması gerektiğini bir çok defa belirtmiştir. Tüm bunlara kulak tıkayan ve kentsel dönüşüm projelerini bütünlüklü bir planın parçası değil de bir strateji olarak gören bir iktidarın kentsel dönüşüm projeleri ile neyi hedeflediği kolaylıkla anlaşılabilir.

Siyasi iktidar birçok ülkede denendiği gibi, afet riskli alanların dönüştürülmesi bahanesiyle birçok farklı sektörü bünyesinde barındıran inşaat sektörüne yönelerek ekonomik dar boğazı geçiştirmeye çalışmaktadır. Araştırmalar bu yolu seçen ülkelerin şişirilmiş ekonomilerinin yeni ve daha büyük krizlere gebe olduğunu ortaya koymaktadır.

Diğer yandan, Kentsel Dönüşüm Projelerinin ekonomik kaynağının, yine kentsel dönüşüm uygulamalarıyla elde edilen ranttan ve en önemlisi de kamuoyunda 2B arazileri olarak bilinen “Hazine adına orman dışına çıkarılan yerlerin satışından elde edilen gelirler”den sağlanacak olması konuya yaklaşımı daha baştan kuşkulu kılmaktadır. 2B arazileri için hazırlanan Yasada gecekondlu veya kentsel dönüşüm uygulama alanları da 2B arazileri olarak tarif edilmiştir. Böylece aslında 2B arazileri bir yandan kentsel dönüşüm uygulama alanı olarak ilan edilen yerlere karşılık gelmekte ve bir diğer yandan da kentsel dönüşüm uygulamalarının gelir kapısı olarak görülmektedir. Bu durum da açıkça ortaya koymaktadır ki Kentsel Dönüşüm projelerini finanse edecek olan yine kentsel dönüşüm projeleri olacak ve kentlerimizin ciddi bir kısmı kar ve rant getirecek projelere açılacaktır.

Yasa tasarısı ile Kanun Hükmünde Kararnameler aracılığıyla oluşturulan ve çok geniş yetkilerle donatılan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile geçtiğimiz süreçte devasa bir şirket haline dönüştürülen TOKİ her türlü kararı tek başına vermeye muktedir kılınmıştır. Zira kentsel dönüşüm uygulama alanlarının ve afet riskli alanların belirlenmesinde söz konusu Bakanlık ve TOKİ yetkili kılınmış, yetkinin tarif edilmediği maddelerde ise “idare” gibi hangi kurum veya kuruluştan söz edildiği anlaşılamayan geniş bir ifade kullanılmıştır. Bu düzenlemelerle bütünlüklü planlar ışığında hareket etmektense, kısa vadede kar getiren projeler kolaylıkla uygulamaya sokulabilecek, kentsel dönüşüm bölgesi ilanından dönüşümün içerdiği müdahalelere kadar hiçbir sivil toplum kuruluşunun, bölge halkının en önemlisi de yerel yönetimlerin görüşüne başvurmak zorunda kalmıyacak ve itirazlar deprem bahanesiyle bertaraf edilebilecektir.

Şimdiye kadar yapılmış olan Kentsel Dönüşüm Projelerinde; Hak sahiplerinin yerlerinden edilmesi, Tapu güvencesi olmayan hak sahiplerinin haklarının tanınmaması, Kiracıların mağduriyetlerinin giderilmemesi, Yerinden edilen vatandaşların eğitim, sağlık ve istihdam sorunlarının dikkate alınmaması, Projelerin aleni ve şeffaf bir anlayıştan uzak olması, Projeden etkilenen tarafların, proje sürecine katılımının sağlanmaması, Yeni projenin mevcut dokuyu ve kültürü yok etmesi, Projelerin yeni ve daha eşitsiz bir ekonomik dağılım ve sınıfsal harita yaratması ve ciddi çevre tahribatlarına yol açması gibi sorunlar doğmuştur. Bugün hiçbir değişken hesaba katılmaksızın deprem veya diğer afetleri bahane ederek hayata geçirilecek olan projelerin de aynı şekilde uygulanacağını görebilmek için olağanüstü bir öngörü yetisine sahibi olmaya gerek yoktur. Yürütmenin yargı üzerindeki gücü düşünüldüğünde, TMMOB ve bağlı Odaların girişimleriyle yürütmeyi durdurmaya yönelik yargı kararlarının çıkması da pek de mümkün görünmemektedir.

Eğer olası bir depremin yol açacağı yıkım samimi olarak önlenmek isteniyorsa, acilen planlama ve uygulama süreçlerini paralel bir şekilde ele almaya, dönüşüm alanlarını sosyolojik ve çevresel değişkenleri ve bu bölgelerde yaşayanların ihtiyaçlarını göz önüne alarak belirlemeye ve en önemlisi de kamu yararı ilkesi ışığında hareket etmeye yönelinmelidir.

İnşaat Mühendisleri Odası, kentsel dönüşüm politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında toplumun tüm bileşenlerinin ve konunun uzmanı olan bilim insanlarının görüşlerinin alınmasını zorunlu görmektedir. Aksi taktirde yeni mağduriyetler üretilecek ve sadece kar ve rant sağlayan göstermelik projelerle deprem gerçeği bir kez daha ikinci plana atılacaktır. Kaygımız bugün büyük politik şovlarla sunulan yatırımların hem toplumsal yaşama hem de ekosisteme geri dönüşü olmayacak şekilde zarar vermesidir. Umudumuz ise örgütlülüğümüzün ve yaşamı dönüştürülmek istenen halkımızın mücadele ruhudur.

İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan 2B Arazileri ile ilgili görüş

AKP Tahribatının Yeni Adresi Ormanlarımız!!!

Basında yer alan haberlere göre “Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun Tasarısı” 1 Şubat 2012 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuştur.

AKP iktidarının ilk dönemlerinde satışa sunulmaya çalışılan ancak dönemin cumhurbaşkanı engeline takılan “2B arazileri” bugün daha kapsamlı bir hazırlıkla yeniden gündeme getirilmiştir.

2B arazileri, kamuoyu tarafından sadece “orman vasfını yitirmiş araziler” olarak bilinmektedir. Oysa “2B”, çok boyutlu ve karmaşık bir sorun alanıdır. Ekonomik, siyasal, toplumsal ve ekolojik boyutları olan bir sorundur. Ne yazık ki Siyasi iktidarda bu yanlış algı üzerinden konuyu gündeme taşımakta, kamuya ait alanları rant pazarına dönüştürmekte ve halktan gerçeği gizlemektedir. Açıktır ki kendilerine karşı gelecek olan tepkiden çekinmektedirler. Anlaşılan o ki, yaptığı düzenlemelerle tepeden turnağa tüm yetkileri tek merkezde ve kendi elinde toplayan siyasi iktidar, ormanlarımızı da sermayenin talanına açacaktır.

Oysa, 470 bin hektarın üzerindeki 2B arazilerinin % 4,7’si “...şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanlarıdır...” Bu yönü ile yasa tasarısı, 17 bin orman köyünde yaşayan 9 milyon kişiyi yakından ilgilendirmektedir. Yasa tasarısı ile “2B arazisi” üzerinde yerleşik bulunan halkın yaşam alanını tekrar satın alması ya da başka bir yerde yeni bir yaşam kurması zorunlu kılınacaktır. Dolayısı ile konunun yerleşim ve kent politikaları ile doğrudan bir ilişkisi bulunmaktadır.

Benzer şekilde “...tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen...” yerler de 2B arazisi kapsamında yer almaktadır. Bu açıdan konu tarım politikaları ile doğrudan ilişkilidir ve tarım arazilerinin satışı sonrası bu arazilerin tarım amacıyla kullanılmaya devam edilip edilmeyeceği şüphelidir. Yasa tasarısında bu anlamda da boşluklar bulunmaktadır. Tasarının yasalaşması halinde tarım arazilerimiz büyük bir talan tehdidi altına girecektir.

Tasarı ile “2B arazilerine” orman niteliğinin kaybolması kılıfıyla ormanların talan edilerek yok edilmesinin yolu açılmakta bu talan da büyük bir ranta dönüştürülmektedir. Orman alanlarının ranta açılması aynı zamanda ekolojik açıdan da tehlike çanlarının çalmasına neden olmaktadır. Ormanların milli park, tabiat koruma alanları, sulak alan gibi ortamlarla iç içe olduğu bilinmektedir. Orman vasfının yitirildiği gerekçesi ile orman bütünü içinde kalan bir bölüm arazinin satılarak yapılaşmaya açılması ekosistemin parçalanmasına da neden olacaktır.

Öte yandan, tasarının yasalaşması halinde imara açılacak alanlarda yapılaşmanın bir gereği olarak alt yapı hizmetleri götürülecek böylece “2B arazisi” olarak tanımlanan bölge dışındaki alanlar da yapılaşmanın getirdiği olumsuzluklardan nasibini alacaktır. Orman ekosistemlerin bozulması uzun vadede büyük yaşamsal sorunları ortaya çıkaracaktır

“2B arazilerinin” satışında siyasi iktidar tarafından sıkça gündeme getirilen bir konusu ise para meselesidir. AKP iktidarı yasa tasarısı ile birlikte başlayacak olan süreçte elde edilecek arazi satışı gelirlerine gözünü dikmiştir. İktidara geldiği ilk günden beri “2B” uygulamasının ekonomik geti-

rileri üzerinden belirli çevreleri ikna etmeye çalışan AKP iktidarı gelecek olan para ile cari açık başta olmak üzere kendi iktidarını sıkıntıya sokan sorunlara çözüm aramaktadır.

“2B arazileri” ve hazineye ait tarım arazilerinin üzerinde plansız ve programsız bir şekilde tasarufta bulunmanın, çok yönlü olumsuz geri dönüşleri olacaktır. “2B arazilerinin” bir kısmı kentsel ve kırsal yerleşimlerin mekânı haline gelmiş ve üzerinde çeşitli ekonomik, toplumsal, kültürel, siyasal yapılar ve üretim ilişkileri oluşmuştur. 2B Yasa Tasarısı ile orman niteliğini kaybettiği iddiasıyla “orman sınırları dışına çıkarılan” arazilerin, rayiç değeri üzerinden hak sahipleri dışında “üçüncü kişilere” de satışı öngörülmektedir. Bu yerleşim yerlerinde arazinin hak sahibine ya da üçüncü kişilere satılması, devredilmesi çeşitli siyasal ve toplumsal sonuçlar doğuracaktır.

Tasarının “Tanımlar” başlığı adı altında yer verilen 2. maddesinin “f” bendinde; 2B arazileri gecekondu veya kentsel dönüşüm projeleri uygulanacak alanlar arasında sayılmış; bu projeleri yapabilecekler arasında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın yanı sıra TOKİ ile ilgili büyükşehir ve öteki belediyelere de yer verilmiştir. Böylece, siyasi iktidara, yaklaşık 3 milyon dönüm “2B arazisinde” yeni rant alanları yaratma olanağı sağlanmıştır.

Görüldüğü üzere AKP iktidarı rant alanlarına yeni yerler eklemekten geri durmamaktadır. Neo-liberal politikaların kararlı uygulayıcısı olan siyasi iktidar, kamu yararı yerine piyasanın yararını kendine ilke edinerek her alanda olduğu gibi ormanlarımız üzerine de geleceğimizi büyük bir risk altına sokan adımlar atmaktadır. Siyasi iktidar yalnızca sermaye birikim sürecine yeni olanaklar sağlayabilecek doğrultuda çözümleme çabası içindedir. Dizginsiz bir biçimde ekonomik, sosyal, siyasal ve toplumsal alanı parçalayan siyasi iktidarın hedefinde tüm “mekanlar” bulunmaktadır. “2B arazilerinin” ranta açılması üzerinden planlanan ve orman köylüsünü kalkındırma süsü ile servis edilen bu yıkım ve talan yasası geri çekilmelidir. Doğanın dengesini de alt üst edecek olan bu talan sürecinin sonuçları daha büyük doğal afetler olarak geri döneceği unutulmamalıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, Siyasi iktidarın doyumsuz sermaye politikalarına paralel olarak ilerleyen “2B” yasa tasarısı ile arazilerimizin sermayeye peşkeş çekilmesine ve uygulanan talan politikalarına dur diyor, tüm toplumun dokularını bozan siyasi iktidara sesleniyoruz; Rantçı ve piyasacı politikalardan vazgeçin, geleceğimizi rant hırsına kurban etmeyin.

İnşaat Mühendisleri Odası Su Yapıları Kurulu tarafından hazırlanan HES'lerle ilgili rapor

Türkiye'de Hidroelektrik Enerji ve HES Uygulamalarına Genel Bakış

1. Hidroelektrik Enerji

Hidroelektrik enerji, suyun potansiyel enerjisinin kinetik enerjiye dönüştürülmesiyle sağlanan bir enerji türüdür. Suyun üst seviyelerden alt seviyelere düşmesi sonucu açığa çıkan enerji, türbinlerin dönmesini sağlamak ve elektrik enerjisi elde edilmektedir. Hidrolik potansiyel, yağış rejimine bağlıdır. Dolayısıyla, hidrolik enerji, iklim şartlarındaki değişimlere karşı hassas bir enerji türüdür. Hidroelektrik santraller, diğer üretim tipleri ile kıyaslandığında en düşük işletme maliyetine, en uzun işletme ömrüne ve en yüksek verime haizdirler. Türkiye'nin diğer enerji alternatifleri karşısında iç kaynak olan suyu kullanan hidroelektrik santrallere, gerekli önceliğin verilmesi ekonomik ve stratejik bir yaklaşım olarak görülebilir. Ancak, hidroelektrik enerjinin, yenilenebilir bir enerji kaynağı olarak dünyadaki su döngüsüne bağlı olduğunu unutmamak gerekir.

2. Dünyanın Hidroelektrik Enerji Potansiyeli

Dünyada yeni hidroelektrik santraller için muazzam büyüklükte keşfedilmemiş potansiyel bulunmaktadır. Avrupa ve Kuzey Amerika'da uygun hidroelektrik alanların çoğunun geliştirilmesine rağmen, özellikle gelişmekte olan ülkelerin bulunduğu Asya, Latin Amerika ve Afrika kıtalarında geliştirilebilecek önemli hidroelektrik potansiyel mevcuttur.

Tablo 1 - Dünyanın hidroelektrik enerji potansiyeli

Bölge	Brüt Hidroelektrik Enerji Potansiyeli (GWh/yıl)	Teknik Hidroelektrik Enerji Potansiyeli (GWh/yıl)	Teknik ve Ekonomik Hidroelektrik Enerji Potansiyeli (GWh/yıl)
Afrika	4.000.000	1.665.000	1.000.000
Asya	19.000.000	6.800.000	3.600.000
Avustralya / Okyanusya	600.000	270.000	105.000
Avrupa	3.150.000	1.225.000	800.000
Kuzey ve Orta Amerika	6.000.000	1.500.000	1.100.000
Güney Amerika	7.400.000	2.600.000	2.300.000
Dünya	40.150.000	14.060.000	8.905.000
Türkiye	433.000	216.000	127.820
Türkiye/Dünya (%)	1,07	1,54	1,84

DSİ verilerine göre hazırlanan Tablo 1'den de görüleceği gibi, dünyanın brüt teorik hidroelektrik potansiyeli yaklaşık 40150 TWh/yıl iken teknik olarak uygulanabilir potansiyeli 14060 TWh/yıl

ve günümüzde ekonomik olarak uygulanabilir hidroelektrik enerji potansiyeli ise 8905 TWh/yıldır. Türkiye sahip olduğu potansiyelle dünya brüt potansiyelinin %1,07'sini, teknik potansiyelin %1,54'ünü ve ekonomik potansiyelinin %1,84'ünü karşılamaktadır. Bu değerler, enerji fiyatlarına ve gelişen teknolojilere bağlı olarak sürekli yenilenmektedir.

3. Türkiye'nin Su Kaynakları ve Hidroelektrik Enerji Potansiyeli

a. Su Kaynakları Potansiyeli

Türkiye'nin yağış rejimi, mevsimlere ve bölgelere göre büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de yıllık ortalama yağış 643 mm olup, bu miktar yılda ortalama 501 milyar m³ suya karşılık gelmektedir. Bu suyun 274 milyar m³'ü toprak ve su yüzeyleri ile bitkilerden olan buharlaşmalar yoluyla atmosfere geri dönmekte, 69 milyar m³'lük kısmı sızmalarla yer altı suyunu beslemekte, 158 milyar m³'lük kısmı ise akışa geçerek çeşitli büyüklükteki akarsular vasıtasıyla denizlere ve kapalı havzalardaki göllere boşalmaktadır. Yer altı suyunu besleyen 69 milyar m³'lük suyun 28 milyar m³'ü pınarlar vasıtasıyla yerüstü suyuna tekrar katılmaktadır. Ayrıca komşu ülkelerden ülkemize gelen yılda ortalama 7 milyar m³ su bulunmaktadır. Böylece ülkemizin brüt yerüstü su potansiyeli 193 milyar m³ olmaktadır. Sızmalarla yer altı suyunu besleyen 41 milyar m³ su dikkate alındığında, ülkemizin toplam yenilenebilir su potansiyeli brüt 234 milyar m³ olarak hesaplanmış bulunmaktadır. Teknik ve ekonomik manada tüketilebilecek yüzey ve yer altı suyu miktarının 110 milyar m³ olduğu belirlenmiştir. Bu miktarın 95 milyar m³'ünün yurt içinden doğan akarsulardan, 3 milyar m³'ünün yurt dışından ülkemize ulaşan akarsulardan, 12 milyar m³'ünün ise yer altı suyundan sağlanabileceği kabul edilmiştir.

Ülkelerin su potansiyeli genellikle kişi başına düşen su potansiyeline dayandırılarak değerlendirilmektedir. Uluslararası kritere göre, yıllık kişi başına 10000 m³'ten daha büyük su potansiyeli düşen ülkeler su zengini olarak; 10000 m³-3000 m³ arasında potansiyele sahip ülkeler kendi kendine yeten olarak; 3000 m³-1000 m³ arasında potansiyele sahip ülkeler su kıtlığına sahip ülkeler olarak kabul edilmekte; ve yıllık kişi başına 1000 m³'ten daha düşük potansiyelli ülkeler ise su fakiri ülkeler olarak düşünülmektedir. Türkiye'de 1997 yılı başlangıcında kişi başına düşen brüt su potansiyeli 3700 m³ iken, 2000 yılı başlangıcında 3000 m³'e düşmüştür ve nüfus artışının bir sonucu olarak gelecekte daha da düşeceği tahmin edilmektedir. Böylece, Türkiye gelecekte su kıtlığı çeken bir ülke olma tehlikesiyle karşı karşıya kalabilecektir (Özgöbek, 2002).

b. Hidroelektrik Enerji Potansiyeli

Ülkemizdeki 26 adet hidrolojik havzasında bulunan irili ufaklı çok sayıdaki nehrin yıllık ortalama akımları toplamı olan 193 (186 + 7) milyar m³ yüzey suyunun hidroelektrik enerji potansiyelinin belirlenmesinde "teorik potansiyel", "teknik yapılabilir potansiyel" ve "ekonomik yapılabilir potansiyel" olmak üzere üç farklı şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir (DSİ, 2004).

Mevcut hidroelektrik kaynakların üretim potansiyelinin, teknik ve ekonomik yapılabilirlik koşulları göz önüne alınmadan, teorik olarak mevcut tüm düşü ve ortalama debi kullanılarak hesaplanan potansiyel "Brüt Potansiyel" olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'nin brüt hidroelektrik enerji potansiyeli DSİ verilerine göre 433 milyar kWh civarındadır. Bu değer dünya hidroelektrik potansiyelinin %1'ine, Avrupa hidroelektrik enerji potansiyelinin %14'üne eşittir. Ekonomik yapılabilir olması koşulu göz önüne alınmadan, ülkenin hidroelektrik kaynaklarından teknik olanlarının tümünün değerlendirilmesi durumunda oluşabilecek üretim miktarı "Teknik Potansiyel" olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizin teknik hidroelektrik enerji potansiyeli, 215 milyar kWh mertebindedir. Ülkenin brüt hidroelektrik potansiyelinin hem teknik hem de ekonomik olarak değerlendirilebilir bölümüne ise "Teknik ve Ekonomik Potansiyel" denilmektedir. Yıldan yıla küçük farklılıklar göstermekle birlikte bugün için Türkiye'nin teknik ve ekonomik hidroelektrik potansiyeli 129,9 milyar kWh'dır. Bu potansiyelin belirli bir kısmı geliştirilmiş bulunmaktadır. Bunun yanında inşaat tekniklerinin gelişmesi ve enerji fiyatlarının artması da ülkenin teknik ve ekonomik hidroelektrik potansiyel değerini artırdığı da gözden kaçırılmaması gereken bir gerçektir.

4. Türkiye’de Hidroelektrik Enerjinin Tarihsel Gelişimi

Anadolu’da ilk baraj, Hititler tarafından MÖ. 1300 yılında inşa edilmiştir. Urartular MÖ. 1000 yılında Van ilinde iki önemli hidrolik yapı tertip etmiştir. Bu sistemin bazı bölümleri hala kullanılmaktadır. Dara Barajı, Anadolu’da Mardin ili yakınlarında altıncı yüzyılda kurulmuştur ve bu baraj dünyadaki ilk ince kemer tipli baraj olarak kaydedilmiştir. Osmanlılar zamanında İstanbul’da inşa edilen su taşıma sistemlerinin ve barajların bazıları hala kullanımdadır. 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan sonraki ilk baraj Çubuk-1 Barajıdır. Bu baraj, Türkiye’nin başkenti Ankara için içme suyu temini maksatlı 1930 ve 1936 yılları arasında yapılmıştır. II. Dünya Savaşı’nın sonuna kadar baraj yapımında sulama maksatlı inşa edilen bazı düşük barajların haricinde hiçbir ciddi bir aktivite gözlemlenmemiştir.

İlk hidroelektrik üretim 1902 yılında Tarsus’ta küçük ölçekli hidroelektrik santral ile başlamıştır. Büyük ölçekli ilk güç santrali ise 1913 yılında İstanbul’da inşa edilmiştir. 1933’te Hidroelektrik enerji ile işleyen aydınlatma ve elektrik şebekesi ilk kez Ödemiş’te kurulmuştur. 1935 yılında elektrik üretimi ile ilgili birkaç devlet kuruluşu tesis edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu zamanki toplam kurulu kapasitesi 29.66 MW ve bu yıllardaki yıllık üretimi ise 45 GWh mertebesindeydi. Elektrik yalnızca İstanbul, Adapazarı ve Tarsus’ta elde edilebilmekteydi. Modern Türkiye için baraj yapım programı, yalnızca sulama ve hidroelektrik üretimi için değil aynı zamanda büyük şehirlerdeki nüfusun içme suyu temini için de bir zorunluluk arz etmekteydi.

1932 yılında Türkiye’nin enerji talebini belirlemek ve su kaynaklarının hidrolik potansiyellerini ve diğer enerji kaynaklarının potansiyellerini geliştirmek için araştırma ve incelemeler yapmak amacıyla EİE kurulmuştur. Bu süreçteki önemli projeler; Seyhan, Sarıyer, Hirfanlı, Kesikköprü, Demirköprü ve Kemer Barajları ve Hidroelektrik Santralleri’dir. 1940 yılı itibariyle toplam enerji üretiminin %3,2’sine sahip olan 28 hidroelektrik santral mevcuttur. Etibank ve İller Bankası küçük hidroelektrik santrallerinin inşasını ve köy ve kasabaların elektrikleştirilmesini amaçlamıştır.

1950 yılında toplam kurulu kapasitenin 408 MW’a ulaştığı zamanki toplam 18 MW kurulu kapasiteli hidroelektrik santrallerin payı yalnızca %4,4 idi. Ancak, 1954 yılında DSİ’nin kurulmasından sonra hidroelektrik kapasitesi 10 yıl içinde toplam enerji üretiminin %44’ünden sorumlu olan 412 MW (toplam kurulu kapasitenin %34’üne eşdeğer) değerine ulaşmıştır.

1950-1969 dönemi hidroelektrik santrallerin DSİ, İller Bankası, Etibank ve Sümerbank tarafından inşa edildiği süreçtir. Bu dönemin özelliği, DSİ ve devlet kuruluşlarının beraberce çalışması, enterkonnekte sisteme geçilmemiş olması, İller Bankası’nca Belediyelere yönelik öncelikle aydınlatma amaçlı, imkan var ise küçük hidroelektrik, yok ise dizelli veya kömürlü termik santrallerin kurulduğu bir dönem olmasıdır. 1970 yılında Türkiye Elektrik Kurumu’nun (TEK) kurulmasıyla İller Bankası, Etibank ve belediyeler gibi resmi kuruluşların elektrik santralleri inşası dönemi kapanmıştır. DSİ ise kuruluş yasasının verdiği görev ve imkan ile hidroelektrik santral inşaatını sürdürmüş ve sürdürmektedir. TEK Genel Müdürlüğünce 1970-1990 döneminde enterkonnekte sistem yurdun tamamına yayılmış ve tüm köyler elektriğe kavuşturulmuştur. Bu süreçte hidroelektrik santraller DSİ ve İmtiyazlı Şirketlerce inşa edilmiştir. Kısaca YİD diye adlandırılan Yap-İşlet-Devret modeli ile özel sektöre elektrik üretimi imkanı sağlayan 3096 sayılı yasa 1984 yılında çıkartılmış ve YİD modeli HES dönemi 1991 yılında işletmeye alınan HES’ler ile başlamıştır. 1991-2003 yılları arasını kapsayan süreçte hükümetler arası ikili işbirliği çerçevesinde kredili olarak DSİ’ce baraj ve HES inşa ettirilmesine başlanılmış ve “Karkamış Barajı ve HES” 1999 yılında devreye alınmıştır. 2001 yılı başında “Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu” kurulmuş ve ülkemizde hidroelektrik de dahil olmak üzere elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı için yeni bir dönem başlamıştır. İmtiyazlı HES’ler dönemi, Uzanlar yönetimindeki ÇEAŞ ve KEPEZ’e devletçe el konulmasıyla son bulmuştur (Kayseri ve civarı Elektrik A. Ş. hariç) (Basmacı, 2004).

2003-2005 ve sonrası için, Serbest (rekabetçi) Piyasa Dönemi, özel sektörün beklentileri ve ısrarları sonucunda 2003 yılında yürürlüğe giren “ Su Kullanım Yönetmeliği ve 2005 yılında çıkarılan 5346 sayılı “Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun (YEK) ile birlikte su kullanım hakkı anlaşmasıyla beraber, özel sektörün yapacağı HES’lerden elektrik üretip satabilme serbestliği de getirilmiştir.

Sonraki süreçte, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8 Ocak 2011 Tarihli Resmi Gazete yayınlanarak yürürlüğe girmesiyle ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yayınlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik üretimine ilişkin yönetmelikle birlikte, Türkiye'de mini ve mikro HES'lerin önü açılmış oldu. Bunun sonucu olarak da, bu alanda birçok başvuru İl Özel İdareleri tarafından alınmaya başlandı. Böylece, mini ve mikro HES'ler için sorumluluk bir şekilde İl Özel İdarelerine verilmiş oldu.

5. Küçük Hidroelektrik Santraller (HES)

5.1. Tanımlanması ve Sınıflandırılması

Bir veya birden fazla türbin-jeneratör ünitesi bulunan ve ünitelerin toplam kurulu gücü 10 MW'tan küçük santrallere küçük hidroelektrik santraller denilmektedir. Küçük hidroelektrik santralleri değişik kısıtlara göre sınıflandırmak mümkündür. Ülkelerin ekonomik yapılarındaki ve hidrolik potansiyellerindeki özelliklerin farklılıklar göstermesi tüm ülkeler için standart bir sınıflandırma sistemine gitmeyi engellemektedir. Bu nedenlerle çeşitli ülkelerde farklı sınıflandırma sistemleri kullanılmaktadır. Sınıflandırmada şu kısıtlar göz önüne alınabilir.

- Su ekonomisi yönünden sınıflandırma
- Enerji ekonomisi yönünden sınıflandırma
- Teknik özelliklerine göre sınıflandırma
- Topoğrafik duruma göre sınıflandırma

Çeşitli ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de küçük hidroelektrik santrallerin sınıflandırması santralin kurulu gücüne göre yapılmaktadır. Ancak ülkelerin ekonomik ve teknolojik özelliklerine göre küçük hidroelektrik santrallerin tesis gücünün sınırları değişik değerler almaktadır. Ülkemizde, -Birleşmiş Milletler Endüstriyi Geliştirme Organizasyonu (United Nations Industrial Development Organization, UNIDO) tarafından yapılmış olan sınıflandırma sistemi benimsenmiştir. Buna göre;

- 100 KW gücü altında olanlar mikro,
- 101-1000 KW güçleri arasında olanlar mini,
- 1001-10000 KW güçleri arasında olanlar küçük hidroelektrik santraller olarak kabul edilmiştir.

5.2. Olumlu ve Olumsuz Yönleri

Küçük hidroelektrik santraller tüm şebekeyi besleyen büyük hidroelektrik santrallerin alternatifi değil, şebekeye noktasal olarak destekte bulunan tamamlayıcılardır. Bu santrallerin üstünlüklerini ve zayıf yönlerini ülkemiz açısından aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

a. Olumlu Yönleri:

- Ulaşımı güç olan ve ulusal sistemden beslenemeyen kırsal bölgelerdeki köy ve diğer ünitelerin enerji ihtiyacını karşılar. Böylece bu bölgelerin sosyoekonomik ve kültürel gelişimlerinin hızlanmasına yardım eder.
- Kırsal bölgelerin artan yakıt bulma ve taşıma problemlerine çözüm getirir.
- Küçük hidroelektrik santrallerin türbin-jeneratör gruplarının tipten değiştirilerek standart hale getirilmeleri kolaydır, bu durum mekanik ekipmanı ucuzlatır.
- Bakım ve işletme sorunları en aza inecektir. Türbin-jeneratör ve transformatörün bir blok halinde ve otomatik işler şekilde yapılmasıyla aynı bölgedeki çok sayıda santral bir tek teknisyen tarafından kontrol edilebilecektir. Bunun sonucu olarak işletme maliyeti azalacaktır.
- Yakıtlı santrallere göre enerji üretimi işletme maliyeti düşüktür ve işletme sürecinde karbon salınımı yarmaz.

- Küçük hidroelektrik santrallerde üretilen enerji genellikle bölgede kullanıldığı için uzun iletim şebekelerine ihtiyaç duyulmaz. Bu durum büyük oranda enerji kayıplarını engellemektedir.
- Su türbinleri yapımı ile ilgili endüstri kurma çalışmaları günümüzde son aşamaya ulaşmıştır. Mini, mikro ve hatta küçük hidroelektrik tesislerin mekanik aksamının tümü kendi endüstriyel tesislerimizde imal edilebilir. Küçük kapasiteli ünitelerin imal edilmesi, bu konuda bilgi birikimini artırır ve yakın bir gelecekte daha büyük kapasiteli ünitelerin imalatlarının yerli endüstri ile yapılması sağlar.
- Bakımları kolay, ucuz ve hizmet süreleri ise uzundur.

b. Olumsuz Yönleri:

- Sel kontrolü, içme ve kullanma suyu sağlamak gibi ek işlevleri yoktur.
- Üretilen kWh enerji başına etütler için yapılan harcama masrafları fazladır
- 1kW kurulu güç için gerekli yatırım maliyeti büyük santrallerden yüksektir.
- Küçük hidroelektrik santrallerin işletme giderleri büyük santrallere göre fazladır. Ancak türbin, jeneratör ve transformatörde standardizasyona gidilmesi, üretilen kWh enerji başına işletme ve personel maliyetlerini azaltacaktır.
- Ülkemizde bu konuda yetişmiş teknik eleman sıkıntısı vardır. Bu da uygulamalarda çevresel ve ekonomik açıdan problemler ortaya çıkarmaktadır.
- Depolama özellikleri olmadığından enerji üretimi akıma bağlıdır. Bu sebepten dolayı küçük hidroelektrik santrallerin verimleri düşüktür.
- Üretimin devamı sistemin teknolojik özelliklerine bakım ve işletme politikalarına bağlıdır.
- Akarsudaki su rejimini azaltmakta, akarsu çevresindeki fauna, flora ve dolayısıyla insan yaşamı olumsuz etkilemektedir.
- İnşaat aşamasında, akarsu yatağı ve çevresinde bir çok sorunlarla karşılaşılır.

5.3. Çevre ve İnsan Üzerine Etkileri

Herhangi bir bölgeye küçük hidroelektrik santrali kurulması düşünüüyorsa aşağıdaki hususların dikkate alınması gerekir;

- Doğal çevrenin ve yöredeki insan hayatının tanımlanması,
- Çevrenin hassas noktalarının detaylı ve yeterli düzeyde etüt edilmesi,
- Hassas noktalarda dengeyi bozmayacak çözümler bulunması ve çözümlere uygun fizibilite projesi ve işletme çalışması hazırlanması,
- Yatırım yapılıp yapılmayacağına karar verilmesi,
- İnşaat ve işletme aşamasında proje ve işletme çalışmalarına uyulması ve kontrolü,
- İşletme süresince işletme çalışmasında göz önüne alınmayan etkilerin gözlemlenmesi,
- Görşel olarak doğa ile bütünlük sağlayacak şekilde düşünülmesi,
- Gürültü etkisinin göz önüne alınması,
- Hes çevresindeki halkın yapıyla ilgili bilgilendirilmesi,

Elektrik üretiminin en üst düzeyde halkın paydaş olacağı şekilde kullanılması, bölgesel endüstri ve tarımsal gelişime destek olabilmesi.

6. Dünyada ve Türkiye’de Hidroelektrik Enerji Tüketimi

Büyük ve küçük hidroelektrik enerji, dünyadaki elektrik üretiminde en önemli yenilenebilir enerji kaynağı olma özelliğini günümüze kadar sürdürmüştür. Pek çok ülkenin elektrik tüketimi

minde hidroelektrik enerji üretimi önemli bir yere sahip olmuştur. Günümüzde dünyadaki hidroelektrik enerji üretimi elektrik tüketiminin yaklaşık olarak %19'unu karşılamaktadır. Dünyanın, bazı ortak organizasyonların ve hidroelektrik enerji üretiminde önde olan ülkelerin hidroelektrik enerji tüketim değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2'den de görüleceği gibi, hidroelektrik enerji tüketiminde birinci sıradaki bölge Asya'dır. Son yıllarda hidroelektrik enerjide önemli atılımlar gerçekleştiren Kanada'nın da içinde bulunduğu Kuzey Amerika bölgesi dördüncü sırada gelirken, Türkiye ise, 2009 yılı tüketimiyle dünya hidroelektrik tüketiminin %1,09'una sahip bulunmaktadır.

Tablo 2 - Dünyanın net hidroelektrik enerji tüketimi (BP, 2010).

Ülke/Ortaklık/Bölge	1999 yılı tüketimi (mtep/ Milyon ton eşdeğer petrol)	2009 yılı tüketimi (mtep)
Çin	46,1	139,3
Kanada	78,1	90,2
Brezilya	66,3	88,5
Türkiye	7,8	8,1
Afrika	17,3	22
Latin Amerika	118,2	158,4
K. Amerika	158,5	158,3
Asya Pasifik	113,6	217,1
Avrupa-Avrasya	183,2	182
Orta Doğu	2,0	2,4
Dünya	592,9	740,3

7. Türkiye'de Küçük Hidroelektrik Santral (HES) Durumu

Su türbinleri yapımı ile ilgili endüstri kurma çalışmaları günümüzde son aşamaya ulaşmıştır. Mini, mikro ve hatta küçük hidroelektrik tesislerin makinelerinin tümünün ülkemiz endüstri imkanlarıyla, döviz sarf etmeden inşa edilebileceği ispatlanmıştır. Küçük kapasiteli ünitelerin imal edilmesiyle bu konuda bilgi birikimi artacak ve yakın bir gelecekte daha büyük kapasiteli ünitelerin imalatı tamamen yerli imkanlarla gerçekleştirilebilecektir.

Ülkemizin topografik ve hidrojeolojik yapısı ve bazı yörelerdeki yağış yoğunluğu büyük su gücü potansiyeli yanında, küçük hidroelektrik güç potansiyelinin de yaygın olarak bulunmasına olanak sağlamıştır. Türkiye'de küçük hidroelektrik santrallerin gelişimi 1902 yılında başlamıştır. Bu tarihten itibaren, ülkenin pek çok bölgesinde hükümet birimleri, özel sektör ve yerel belediyeler tarafından çok sayıda küçük HES inşa edilmiştir. Ancak, günümüze kadar enerji tüketimi alanındaki hızlı artışın bir sonucu olarak, Türkiye ekonomisine maksimum enerji temin etmek ve artan enerji talebini karşılamak maksadıyla öncelik büyük ölçekli HES projelerinin gelişimine verilmiştir. Son otuz yıl süresince küçük HES kapasitesindeki ortalama yıllık artış %5-%10 civarındadır.

"Elektrik Piyasası Kanunu"nın yürürlüğe girdiği Mart 2001 tarihinden önce 3096 sayılı yasa kapsamındaki projeler hariç, içme- kullanma suyu temini, sulama, enerji, taşkın koruma ve drenaj gibi her türlü amaca yönelik su ile ilgili bütün projeler ilk etüt aşamasından işletmeye kadar her kademedede DSİ'nin sorumluluğu alanındaydı. İnşaat tamamlandıktan sonra santralin işletmesi devir protokolüyle uzman kuruluş olan Elektrik Üretim Anonim Şirketine (EÜAŞ) devredilmekteydi. 4 Ağustos 2002 tarihinde "Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği" ve 26 Haziran 2003 tarihinde "Su Kullanım Anlaşması Yönetmeliğinin" yürürlüğe girmesiyle birlikte, EPDK (4628 s.k) gereğince DSİ ve EİE tarafından 2003 yılına kadar çeşitli kademelerde geliştirilmiş olan bütün

HES projeleri DSİ tarafından internet sayfasında yayımlanarak yatırım için özel sektörün başvurusuna açılmıştır. Kamunun geliştirdiği bu projelerin dışında, tüzel kişiler tarafından HES projeleri geliştirilerek, yatırım istemiyle DSİ'ye önerilebilmektedir. Bu tür projeler de yine DSİ internet sitesinde yayınlanarak bir ay boyunca diğer yatırımcıların da tekliflerine açılmaktadır. Bu aşamadan sonra EPDK'dan lisans alınması için, bir dizi koşul ve kurallar uygulanarak girişimde bulunanlardan istenmektedir. Tablo 3'de, 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde özel sektöre gerçekleştirilecek projelere ilişkin bilgiler verilmiştir.

Tablo incelendiğinde, başvuru ve başvurulacak DSİ/EİE HES projeleri için; kati projesi hazır olan HES projelerinden 1 tanesi iptal edilmiş durumdadır, 1 tanesinde ise, sulama alanlarının gelişmesine bağlı olarak enerji üretim değerinde azalma olacaktır. Planlama raporu hazır olan HES projelerinden 2 adeti iptal edilmiş, 1 adet projeye henüz başvuruda bulunulmamıştır. Master plan raporu hazır olan HES projelerinden 4 adetine, ön inceleme raporu hazır olan HES projelerinden 2 adetine ve ilk etüdü hazır olan HES projelerinden 7 adetine henüz başvuru yapılmamıştır. Tüzel Kişiler Tarafından Geliştirilen HES Projelerinden 9 adeti, inşaatı devam etmekte olan başvuru ve vurulacak HES projelerinden ise 1 adeti iptal edilmiştir. İkili anlaşmalar kapsamından çıkarılan başvuru ve vurulacak HES projelerinden 1 adetine geçici süreli başvuru kabul edilmemektedir.

Günümüz itibarıyla 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Çerçevesinde Özel Sektöre Gerçekleştirilecek Projelerin sayısı 1595 civarındadır. "Su Kullanım Hakkı Anlaşması" yapılması ve anlaşma ile elde edilen HES kurma lisansı alma süreci "HES Lisans"ını alınır-satılır ticari bir metaya dönüştürmüştür. Türkiye'deki bütün akarsuların kullanım haklarının kontrolsüz biçimde özel sektöre devredilmiş, kontrolsüzlüğün sonucu olarak "HES Lisansı Borsası" oluşmuştur.

Su gibi hayatın temeli olan çok önemli bir doğal kaynağın kamu yararına planlanması ve yönetilmesi politikasından vazgeçilirken, kamu görev ve yetkilerinin vazgeçilmez olanları da özel sektöre devredilmiş, suyun geleceği özel sektörün tasarrufuna bırakılmıştır.

Tablo 3 - 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Çerçevesinde Özel Sektöre Gerçekleştirilecek Projeler (2011 Mart Ayı İtibarıyla)(DSİ, 2011)

	Toplam HES Adeti	Toplam Kurulu Gücü (MW)
Başvuru ve Başvurulacak DSİ/EİE HES Projeleri		
Kati Projesi Hazır Olan HES	8	253,72
Planlama Raporu Hazır Olan HES	68	3.619,95
Master Plan Raporu Hazır Olan HES	65	3.304,90
Ön İnceleme Raporu Hazır Olan HES	59	1.425,56
İlk Etüdü Hazır Olan HES	159	1.647,50
Toplam	359	10.251,63
Tüzel Kişiler Tarafından Geliştirilen HES Projeleri		
Toplam	1.215	9.201,90
İnşaatı Devam Etmekte Olan Başvuru ve Vurulacak HES Projeleri		
Toplam	8	369,18
İkili Anlaşmalar Kapsamından Çıkarılan Başvuru ve Vurulacak HES Projeleri		
Toplam	13	2.216,28
Genel Toplam	1.595	22.038,99

4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ardından Hidroelektrik santrallerin projelendirilmesi, yapım süreci ve işletilmesi süreciyle ilgili birçok yasa ve yönetmelik çıkarılmıştır ve günümüzde de halen çıkarılmaktadır. Ancak, Yenilenebilir Enerji Kanunu (2005) ardından 595 HES'e lisans

verilmiş ve bunların 86'sının inşaatı tamamlanarak üretime başlamıştır. 2005'den günümüze kadar kurulan HES'lerin tamamı bugün geçerli olan onlarca yasa ve yönetmelik kapsamı dışında, çevre ve insan ile ilgili faktörlerin eksik tanımlandığı bir ortamda gerekli şartlar sağlanmadan, çevre ve insan gözetilmeden yapılmıştır. Akarsu ve çevresinde hayatın devamı demek olan can suyu hesaplarının akarsuyun bulunduğu ekosistemi ve çevresindeki insan hayatını göz önüne almadan dünyanın hiç bir yerinde kullanılmayan basit bir yöntemle hesaplanmıştır.

Tablo 4 - Üretim Lisanslı HES'lerin Bölgelere ve Kurulu Güçlerine Göre Dağılımları
(2011 Ocak Ayı İtibariyle, EPDK, 2011)

	Toplam	<10 MW	10-50 MW	>50 MW
Marmara	26	16	7	3
Ege	37	25	7	5
Akdeniz	161	85	48	28
İç Anadolu	71	34	26	11
Karadeniz	271	122	115	34
Doğu Anadolu	130	57	54	19
Güneydoğu Anadolu	41	14	15	12
	737	353	272	112

Tablo 5 - İşletmedeki HES'lerin Bölgelere ve Kurulu Güçlerine Göre Dağılımları
(2011 Ocak Ayı İtibariyle, EPDK, 2011)

	Toplam	<10 MW	10-50 MW	>50 MW
Marmara	11	11	0	0
Ege	14	8	4	2
Akdeniz	56	30	16	10
İç Anadolu	25	8	10	7
Karadeniz	52	21	16	15
Doğu Anadolu	34	22	10	2
Güneydoğu Anadolu	20	7	6	7
	212	107	62	43

Tablo 6 - İnşaatları Devam Eden HES'lerin Bölgelere ve Kurulu Güçlerine Göre Dağılımları
(2011 Ocak Ayı İtibariyle, EPDK, 2011)

	Toplam	<10 MW	10-50 MW	>50 MW
Marmara	15	5	7	3
Ege	23	17	3	3
Akdeniz	105	55	32	18
İç Anadolu	46	26	16	4
Karadeniz	219	101	99	19
Doğu Anadolu	96	34	45	17
Güneydoğu Anadolu	21	7	9	5
	525	245	211	69

Tablo 7 - İnşaatları Devam Edip İlerleme Raporu veren HES'lerin Bölgelere ve Tamamlanma Yüzdelerine Göre Dağılımları (2011 Ocak Ayı İtibariyle, EPDK, 2011)

	Toplam	< %10	% 10-25	%25-50	> %50
Marmara	14	5	4	2	3
Ege	24	8	7	10	6
Akdeniz	102	33	17	32	37
İç Anadolu	38	14	8	11	13
Karadeniz	215	85	33	61	69
Doğu Anadolu	102	51	12	17	34
Güneydoğu Anadolu	20	12	4	5	3
	515	208	85	138	165

Tablo 8 - Ençok HES Üretim Lisansı Olan İller (2011 Ocak Ayı İtibariyle, EPDK, 2011) En Çok HES Üretim Lisansı Bulunan İller

1	Trabzon	58
2	Giresun	43
3	Antalya	38
4	Artvin	36
5	Kahramanmaraş	35
6	Erzurum	32
7	Adana	31
8	Rize	28
9	Mersin	23
10	Sivas	21

Tablo 9 - 5346 Sayılı Yenilenebilir Enerji Kanunu (2005) Sonrası Ençok HES Üretim Lisansı Alınan İller (2011 Ocak Ayı İtibariyle, EPDK, 2011)

1	Trabzon	49
2	Giresun	37
3	Antalya	29
4	Erzurum	28
5	Artvin	26
6	Rize	24
7	Adana	22
8	Kahramanmaraş	21
9	Ordu	16
10	Erzincan	14

Tablo 10 - 5346 Sayılı Yenilenebilir Enerji Kanunu (2005) Öncesi Ençok HES Üretim Lisansı Olan İller (2011 Ocak Ayı İtibariyle, EPDK, 2011)

1	Kahramanmaraş	14
2	Mersin	14
3	Artvin	10
4	Trabzon	9
5	Antalya	9
6	Adana	9
7	Sivas	8
8	Osmaniye	8
9	Adıyaman	7
10	Giresun	6

Son zamanlarda HES yatırımı yapmak amacıyla DSİ ile su kullanım anlaşması yapmış olan birçok ulusal şirketin paylarının yabancı şirketlere satılmıştır ve satılmak üzeredir. Bu durum, mevcut tahkim yasası ile birlikte Ulusal Su Kaynaklarımız üzerindeki tasarruf hakları konusunu uluslararası bir boyuta taşımaktadır.

Sonuç olarak; Ülkemizde her geçen gün akarsularımızın talan edildiği ve akarsuları ele geçirmek için irili ufaklı HES kurma bahanesiyle adeta şirketlerin kıyasıya bir yarış içerisine girdiği görülmektedir. Bunun sonucu olarak da gün geçtikçe DSİ tarafından bazen internet sayfasına konulan bazen çıkarılan proje sayıları çok değişkenlik arz etmektedir. DSİ internet sayfasından (Mart 2011) alınan ve hangi akarsu üzerinde, hangi HES'in kurulacağı ve başvuru yapan firmaların adları ile başvuru tarihleri bildirilen listeye göre; Tüzel kişiler tarafından geliştirilen HES projeleri 1215 adedi bulmuş olup, bunların %30'una tekabül eden 370 adedi, ekolojik değeri en yüksek olan Doğu Karadeniz Havzası'ndadır. Bunun dışında, Elektrik Piyasasında Lisansız Elektrik üretimine ilişkin yönetmelikle birlikte, Türkiye'de mikro HES'lerin önü açılmış ve ülke genelinde 2000 civarında başvuru alınmıştır. Bu sayılara bakılarak, Türkiye'de Su Kullanım Hakkı Anlaşması yapılmayan akarsuların olamayacağı rahatlıkla söylenebilir.

Depolamalı ve depolamasız HES'lerin yapılmasına tamamen karşı olmak, günümüz şartlarında doğru değildir. Karşı durulması gereken toplumların büyük tüketiciler olmasını sağlayan, doğayı oluşturan bileşenlerin tümünü kaynak olarak tanımlayıp Dünya kaynaklarını tümünü ticari metaya dönüştürerek kontrolsüz biçimde yok eden ve dünyayı yok etmeye derelerimizle devam edecek olan ekonomik anlayıştır. Dünya ekonomisinin bu anlayışla büyümesi insanoğlunun yaşam şartlarını inanılmaz yükseltmiş, ancak ekosistem geri dönülemez bir yok oluşa doğru sürüklenmiştir. Bugün dere halklarının başlattığı mücadele, aslen yok olmama mücadelesi olarak addedilmeli, sürdürülebilir bir yaşam için sürdürülebilir HES'lerin yapılması desteklenmelidir.

Kaynaklar

- Avcı, İ., Türkiye'de Su Kaynakları ve HES Planlama, Yönetim ve Yatırım Politikalarında Yeni Küresel Yaklaşımlar: Hedefler, Beklentiler ve uygulamadaki gerçekler, İstanbul Bülten, TMMOB İMO İstanbul Şubesi, Mayıs 2009
- Basmacı, E., 2004. Enerji Darboğazı ve Hidroelektrik Santrallerimiz, Devlet Su İşleri Vakfı, Ankara, 90 s.
- BP, 2010. The BP Statistical Review of World Energy 2010, British Petroleum, London, United Kingdom, 44 s. (www.bp.com/statisticalreview)
- DSİ, 2004. Düünden Bugüne DSİ 1954-2004, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Etüt Plan Şube Müdürlüğü, Ankara, Türkiye.
- DSİ, 2011., www.dsi.gov.tr
- Özgöbek, H., 2002. Hydropower Information, Country Report, Turkey. (www.hydropower.org)

İnşaat Mühendisleri Odası Laboratuvar Komisyonu ve Geoteknik Kurulu tarafından hazırlanan rapor

İnşaat Mühendisliği ve Geoteknik Uzmanlık Alanı Üzerine...

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nin, 13. Maddesi'nin 4. Fıkrasının yürütmesi, Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından, Danıştay 6. Dairesi'ne açılan dava sonucunda durdurulmuştur. Buna göre zemin mekaniği laboratuvar hizmetlerinde inşaat mühendisleri devre dışı bırakılmış, jeoloji ve jeofizik mühendisleri ise ön plana çıkarılmış olmaktadır.

Danıştay'ca verilen bu kararın, ülkemizdeki mevcut, eksik ya da hatalı hukuki mevzuat bağlamında bir temeli olsa da tüm dünyada kabul görmüş mühendislik ilkeleri ve uygulamaları bağlamında bir temeli bulunmamaktadır. Bu durum aşağıda ayrı başlıklar altında açıklanmıştır.

1) İnşaat Mühendisi, yapıları tasarlayan, inşa eden (hesaplayan, boyutlandıran vb.) meslek adamıdır. Yapı, inşaat mühendisinin esas uğraş konusudur. Yapılara, binalar, köprüler, barajlar, yollar çöp depolama tesisleri vb. örnek olarak verilebilir. Yapılar güvenli olarak zemin ortamına (temel zeminine) otururlar. Temel zemini yük taşıyan, oturma yapabilen doğal bir ortamdır. Temeller, veya temel sistemi, yapıları etkileyen yükleri zemin ortamına aktaran elemanlardır. Güvenli ve ekonomik temel sistemini inşaat mühendisi seçer, tasarlar ve inşa eder.

2) Zemin, kayaların fiziksel ve/veya kimyasal ayrışması ile oluşan ve yer kabuğunun en üstünde yer alan taneli, boşluklu doğal maddedir. Zemin ortamının altında genellikle kaya ortamı vardır. Zemin, temeller vasıtasıyla yapıları taşır veya toprak barajlar vb.'ini oluşturmada kullanılır.

3) Zemin Mekaniği, zeminleri yapılar açısından inceleyen (fiziksel özellikleri, sınıflandırılması, geçirimsizliği, kompaksiyonu, mukavemet özellikleri, oturması vb.) bir bilim dalıdır. Zemin Mekaniği Fizik, Mekanik, Hidrolik vb. bilgilerin zemine uygulanması ile oluşmuştur. Zemin Mekaniğinin kurucusu 1918-1922 arasında Türkiye'de İTÜ ve Boğaziçi Üniversitelerinde çalışan Karl Terzaghi (1883-1963)'dir. Türkiye Zemin Mekaniğinin doğduğu bir ülkedir.

4) Bir İnşaat Mühendisliği Bölümü içinde tipik olarak Yapı, Hidrolik, Ulaştırma, Geoteknik (diğer adı Zemin Mekaniği ve Temel Mühendisliği), Mekanik vb. anabilim dalları (eski adı kürsü) bulunur.

Geoteknik Anabilim Dalı, Zemin Mekaniği, Temel Mühendisliği, Zemin Dinamiği (Deprem Geotekniği), Çevre Geotekniği vb. bilim dallarından oluşur (Bkz. YÖK mevzuatı).

Tüm dünyada ve Türkiye'de Zemin Mekaniği veya Geoteknik İnşaat Mühendisliği Bölümleri içinde yer alır, Jeoloji Mühendisliği Bölümleri içinde yer almaz. Çünkü, yapı havada asılı kalmaz, zemine güvenli olarak oturmak zorundadır. İnşaat mühendisi yapı açısından, zemini ayrıntılı öğrenmek zorundadır. Zemin Mekaniği veya Geoteknik, bu nedenle zorunlu olarak İnşaat Mühendisliği Bölümü içinde yer alır. Zemin Mekaniği veya Geoteknik bu nedenle İnşaat Mühendisliğinin ayrılmaz bir parçasıdır. Zemin Mekaniği veya Geoteknik Jeoloji Mühendisliği Bölümü içinde yer alsaydı yapı-zemin bütünlüğü parçalanmış olurdu.

5) Lisans inşaat mühendisliği öğrencileri, Yapı, Hidrolik, Ulaştırma vb. derslerin yanında en az 2-3 Geoteknik dersi (Zemin Mekaniği-I, Zemin Mekaniği-II, Temeller veya Temel İnşaatı vb.) alarak zemini kapsamlı olarak öğrenirler. Yapı alanında zemin etüdü yaparlar ve yapı için uygun temel sistemini seçerler, bunların statik ve betonarme tasarımlarını yaparlar, inşa ederler. Tüm Dünyada ve Türkiye'de Zemin Mekaniği veya Geoteknik Laboratuvarları İnşaat Mühendisliği

Bölümleri içinde yer alır. Örneğin, İTÜ Zemin Mekaniği Laboratuvarı 1938 yılında İTÜ Gümüşsuyu Binası'nda 28m²'lik bir alanda kurulmuştur. Günümüzde İTÜ İnşaat Fakültesi içindeki "Ord. Prof. Dr. Hamdi Peynircioğlu Zemin Mekaniği Laboratuvarı" 1500 m²'lik bir alanı kapsamaktadır. ASTM ve BS standartlarında, tüm rutin laboratuvar deneyleri yapılabilmektedir. Diğer araştırma merkezleri ve üniversitelerle dünya çapındaki bağlantıları ile hizmet kalitesini her geçen gün artırmaktadır. Benzer şekilde Boğaziçi Üniversitesi'ndeki "Karl Terzaghi Zemin Mekaniği Laboratuvarı" her türlü kapsamlı laboratuvar deneylerini yapabilecek durumdadır. Gerek yukarıda bahsedilen laboratuvarların isimleri, gerekse Terzaghi'nin halen ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü'nün önünde bulunan büstü, bu ana bilim dalının hangi meslekle doğrudan ilişkili olduğu hakkında sembolik de olsa bir fikir vermektedir. Ayrıca Zemin Mekaniği Laboratuvar Deneyleri ve arazi çalışmaları için standartlar, yönetmelikler vb. hep inşaat mühendisliği açıdır.

- TS-1900: İnşaat Mühendisliğinde Zemin Laboratuvar Deneyleri (20.04.1987)
- TS-1901: İnşaat Mühendisliğinde Sondaj Yolları ile Örselenmiş ve Örselenmemiş Numune Alma Yöntemleri (25.04.1975)
- TS 1500: İnşaat Mühendisliğinde Zeminlerin Sınıflandırılması (29.09.1987)
- TS-5744: İnşaat Mühendisliğinde Temel Zemini Özelliklerinin Yerinde Ölçümü (19.04.1988)
- TS 6166, 06.12.1988, "İnşaat Mühendisliğinde Zemin Deneyleri: Kimyevi Deneyler - Zeminde pH Değerinin Ölçümü"
- TS 6167, 06.12.1988, "İnşaat Mühendisliğinde Zemin Deneyleri: Kimyevi Deneyler-Kalsiyum Karbonat Muhtevasının Bulunması"
- TS 6168, 06.12.1988, "İnşaat Mühendisliğinde Zemin Deneyleri: Kimyevi Deneyler-Zemin Boşluk Suyu ve Yeraltı Suyunda Çözünmüş Tuz Muhtevasının Bulunması"
- TS 6169, 06.12.1988, "İnşaat Mühendisliğinde Zemin Deneyleri: Kimyevi Deneyler-Organik Madde Miktarının Bulunması"
- TS 6170, 06.12.1988, "İnşaat Mühendisliğinde Zemin Deneyleri: Kimyevi Deneyler Zeminin Toplam Sülfat Muhtevasının Tayini"
- TS 6171, 06.12.1988, "İnşaat Mühendisliğinde Zemin Deneyleri: Kimyevi Deneyler Yeraltı Suyu ve Zemin Boşluk Suyunda Çözünmüş Sülfat Muhtevasının Ölçülmesi"

Dünyadaki ve ülkemizdeki üniversite müfredatları incelendiğinde, zemin mekaniği laboratuvar deneylerinin aslen, inşaat mühendisliği eğitim programındaki derslerde öğretildiği görülmektedir. Ülkemizde, inşaat mühendisliği bölümlerinde okutulan zemin mekaniği ve temel mühendisliği (diğer bir adlandırmayla geoteknik mühendisliği) derslerinin genel bir dökümü, bununla sınırlı kalmamakla birlikte, uluslararası adlandırmalarıyla birlikte Tablo 1'de listelenmiştir:

Aşağıdaki tabloda verilen "Zemin Mekaniği" dersinde, kil, silt, kum ve çakıl gibi kayadan gayrı her türlü zeminin özgül ağırlık, birim hacim ağırlık, boşluk oranı, izafi sıklık, kıvam limitleri, zemin sınıflaması, konsolidasyon, kesme mukavemeti, geçirimsizlik vb. tüm mekanik özellikleri, ilgili teorik altyapısı ve pratik mühendislik hayatındaki anlamları ve uygulamaya esas formül, denklem ve hesap yöntemleriyle, 3. sınıfta okuyan inşaat mühendisliği öğrencilerine öğretilmektedir. Bununla da kalınmamakta, inşaat mühendisliği bölümlerinin bünyesinde bulunan zemin mekaniği laboratuvarlarında, bu mekanik özelliklerin hangi deneylerle belirlendiği ve bu deneylerin nasıl yapıldığı birebir gösterilerek ve hatta bizzat öğrencilere yaptırılarak ve bununla ilgili rapor hazırlama ödevleri verilerek pekiştirilmektedir. Bu ders, bazı üniversitelerde bir sömestr, bazı üniversitelerde ise iki sömestr okutulmaktadır.

Yine aşağıdaki tabloda belirtilen "Zemin Özelliklerinin Ölçülmesi" dersi, genellikle 4. sınıf, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine, seçmeli ve ileri düzey bir ders olarak verilmektedir. Bu iki ders doğrudan zemin mekaniği laboratuvar deneyleri ile ilgilidir.

Tabloda verilen diğer derslerde de konuyla ilgili zemin özelliklerinin açıklanmasına ihtiyaç bulunduğundan, doğrudan veya detaylı olmasa da laboratuvar deneylerine değinilmektedir. Bununla da kalınmayıp yukarıdaki tabloda verilen "Geoteknik Etütler" dersinde, zemin özel-

liklerinin belirlenmesinde, laboratuvar deneylerinin yanı sıra kullanılan arazi deneyleri (in-situ tests), inşaat mühendisliği öğrencilerine anlatılmaktadır.

Tablo 1

Dersin Türkçe Adı	Dersin İngilizce Adı
Zemin Mekaniği	Soil Mechanics
Temel Mühendisliği	Foundation Engineering
Temel Mühendisliğinde Bilgisayar Uygulamaları	Computer Applications in Foundation Engineering
Temel Mühendisliği 2	Foundation Engineering 2
Zeminlerin İyileştirilmesi/İslahı	Ground Improvement
Dolgu/Toprak Yapılar	Earth Structures
Zemin Dinamiğine Giriş	Introduction to Soil Dynamics
Geoteknik Tasarım	Geotechnical Design
Geoteknik Etütler	Geotechnical Investigations
Geoteknik Mühendisliğinde Sonlu Elemanlar Uygulamaları	Finite Element Applications in Geotechnical Engineering
Çevre Geotekniği	Environmental Geotechnics
Geosentetik Uygulamaları	Application of Geosynthetics
İleri Zemin Mekaniği 1	Advanced Soil Mechanics 1
İleri Zemin Mekaniği 2	Advanced Soil Mechanics 2
Zeminlerin Davranışı	Soil Behaviour
Zemin Özelliklerinin Ölçülmesi	Measurement of Soil Properties
Geoteknik Mühendisliğinde Stokastik Teknikler	Stochastic Techniques in Geotechnical Engineering
Zemin Dinamiği	Soil Dynamics
Derin Kazılar ve Zemin Dayanma Yapıları	Deep Excavations And Retaining Structures
Yarı Doygun Zeminlerin Mekaniği	Mechanics Of Partially Saturated Soils
Geomekanikte Sayısal Modelleme	Numerical Modeling in Geomechanics
Geoteknik Deprem Mühendisliği	Geotechnical Earthquake Engineering
Sismik Hasar/Risk Değerlendirmesi	Seismic Hazard Assessment
Baraj Ölçüm Aletleri ve Baraj Güvenliği	Dam Instrumentation And Safety
Zemin Plastisitesi ve Uygulamaları	Soil Plasticity And Applications

6) Önceki adı Zemin Mekaniği ve Temel Mühendisliği Anabilim Dalı tüm dünya ile birlikte daha kısa olan Geoteknik adını almıştır. İngilizce Geotechnics sözcüğü, Türkçeye Geoteknik olarak girmiş ve mevzuatta (YÖK vb.) geoteknik olarak yer almaktadır. Bu konuda Türk Dil Kurumunun kararı da vardır. Türkçede Jeoteknik diye bir sözcük yoktur. Jeoteknik, jeoloji çevrelerinin dayattığı bir sözcüktür ve yasal (meşru) değildir. Geo ile başlayan bazı sözcükler, dilimize genellikle Jeo diye girmektedir. Ancak, bunun istisnaları (Geography→Coğrafya, Geometry→Geometri vb.) vardır ve Geoteknik de bunlardan biridir. Dünyada bir meslek grubunun (jeoloji çevrelerinin) bir başka meslek grubuna (inşaat çevrelerine) bir sözcük dayattıkları nerede görülmüştür? Jeoloji çevrelerinin böyle bir dayatmada ısrar etmeleri, Geoteknik Anabilim Dalını inkar etmek, bu Anabilim Dalını Jeolojinin içinde göstermek vb. nedenledir. Oysa Geoteknik, yapının ayrılmaz bir parçası olarak İnşaat Mühendisliği Bölümü içinde yer alır ve tüm Dünyada da bu böyledir.

YÖK Mevzuatında yer alan düzenlemede, İnşaat Mühendisliği doçentlik anabilim dalları arasında “geoteknik” yer almış, keza “geoteknik” dalındaki yüksek lisans ve doktora programlarının İnşaat Mühendisliği bölümlerinde açılacağı hükmüne bağlanmıştır.

Özetle, Zemin Mekaniği Ve Temel Mühendisliği (veya geoteknik), ülkemizde doğarak tüm dünyaya yayılmış bir İnşaat Mühendisliği Ana Bilim Dalıdır ve yıllardan beri tüm dünya üniversitelerinin İnşaat Mühendisliği bölümlerinde öğretilmektedir.

7) Jeoloji Mühendisliği Bölümleri içinde Zemin Mekaniği diye bir bilim dalı yoktur. Geoteknik (Zemin Mekaniği-Temel Mühendisliği) YÖK’ün İnşaat Mühendisliği anabilim dalları arasında yer almaktadır. 2000 yılına kadar Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinde Zemin Mekaniği ve ilgili laboratuvar deneyleri genellikle İnşaat Mühendisliği Bölümü Geoteknik Anabilim Dalı öğretim üyelerince verilmekte idi. Ayrıca, Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinde Zemin Mekaniği laboratuvarları bulunmadığından, İnşaat Mühendisliği Bölümlerindeki Zemin Mekaniği Laboratuvarları kullanılırdı. Özellikle, son 10 yıl içerisinde Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinde hızlı bir şekilde Zemin Mekaniği Laboratuvarları kurulmaya başlanmış, ders sayıları, kredileri ve içerikleri İnşaat Mühendisliği Bölümlerinde verilene eşdeğer hale getirilmeye çalışılmıştır. Yukarıda sözü edilen konulardan, sadece kaya mekaniği ve ilgili deneyleri jeoloji mühendisleri tarafından, mühendislik eğitimi sırasında alınan dersler ile öğrenilmekte, bunun dışında kalan konular, İnşaat Mühendisliği Lisans Programında ve İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı, Geoteknik Mühendisliği Lisansüstü Programlarında yoğun olarak işlenmekte ve öğretilmektedir. Örneğin zemin mekaniği dersinde kil, silt, kum ve çakıl gibi kayadan gayri her türlü zeminin özgül ağırlık, birim hacim ağırlık, boşluk oranı, izafi sıklık, kıvam limitleri, zemin sınıflaması, konsolidasyon, kesme mukavemeti, geçirimsizlik vb. tüm mekanik özellikleri, ilgili teorik altyapısı ve pratik mühendislik hayatındaki anlamları ve uygulamaya esas formül, denklem ve hesap yöntemleriyle inşaat mühendisliği öğrencilerine belletilmektedir. Bununla da kalınmamakta, inşaat mühendisliği bölümlerinin bünyesinde bulunan zemin mekaniği laboratuvarlarında, bu mekanik özelliklerin hangi deneylerle belirlendiği ve bu deneylerin nasıl yapıldığı birebir gösterilerek ve hatta öğrencilere yaptırılarak ve bununla ilgili rapor hazırlama ödevleri verilerek konu öğretilmektedir. Kısacası zemin mekaniği, inşaat mühendisliği mesleğinin kendi öz konusu olup, tüm dünyada bu mesleğin bünyesinde faaliyet göstermektedir. Nitekim tüm dünyada zemin mekaniği konusunda en önemli yayın olarak kabul edilen “Zemin Mekaniği ve Temel Mühendisliği Teknik Dergisi”, güncel ismiyle “Geoteknik Mühendisliği Teknik Dergisi” yıllardır Amerikan İnşaat Mühendisleri Odası (ASCE) tarafından yayınlanmaktadır. Benzer şekilde ülkemizde faaliyet gösteren Zemin Mekaniği ve Temel Mühendisliği Türk Milli Komitesi, inşaat mühendisliği bölümlerinin geoteknik anabilim dalı öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Üstelik zemin mekaniği dalı, temel mühendisliği ile birlikte mütalaa edilmediği sürece işlevsizdir. Sonuçta zemin araştırmaları, o zemin üzerinde veya içerisinde tesis edilecek bir yapının doğru tasarlanması amacıyla yapılmaktadır. Dolayısıyla zemin araştırmalarında karar verici konumda olacak mühendisin yapı bilgisine sahip olması gerekir ki zemin-yapı etkileşimi sorunsalını çözümleyebilsin. Oysa üniversitelerin jeoloji mühendisliği bölümlerinin eğitim programları incelendiğinde, mühendislik yapılarının (her türlü betonarme, çelik, ahşap ve dolgu yapılar) eğitimi ile ilgili hiçbir ders bulunmadığı net olarak görülecektir. Dolayısıyla yapının türü, büyüklüğü, önemi gibi faktörlerle, bu yapının zeminde oluşturacağı etkileri dikkate alarak, zemin araştırmalarının nitelik ve niceliğine jeoloji mühendisleri değil, tercihen geoteknik anabilim dalında lisansüstü eğitim (master, doktora) yapmış veya günümüze kadar yaptığı işlerle bu alandaki tecrübesini başta İnşaat Mühendisleri Odası olmak üzere diğer resmi kurum ve kuruluşlara belgeletmiş inşaat mühendislerinin karar vermesi en akılcı ve doğru yoldur.

8) Jeoloji ve jeofizik mühendislerinin son 30-40 yılda Zemin Mekaniğine el atmaları, bu meslek adamlarının özellikle serbest piyasada iş yapma amacından kaynaklanmıştır. Bu amaçla Zemin Mekaniğine taşmışlardır. Bu amaçla sistematik ve koordineli bir gayret göstermişlerdir. Oluşturdıkları güçlü lobi ile yerel yönetimleri (Belediyeleri, Genel Müdürlükleri, Yargıyı vb.) etkileyerek, ilgili mevzuatı çarpıtmışlardır. Türkiye’de Yargı da bu konuyu arap saçına çevirmiştir. Böylece Dünyada başka ülkelerde var olmayan bir çarpık durumu oluşturmuşlardır.

Bu çarpık durumdan inşaat mühendisleri ve Geoteknik Anabilim Dalları çok zarar görmek-

tedir. İnşaat öğrencilerinin Geoteknik Derslerini görmeleri adeta gereksiz olmaktadır. İnşaat Mühendisliği Bölümlerinin önemli bir anabilim dalı olan Geoteknik Anabilim Dalının varlık nedeni adeta ortadan kalkmaktadır. En kötüsü de, zemin mekaniği laboratuvarlarında ehliyetsiz olan bunların; kalitesiz, yanlış, hatta tehlikeli sonuçlar doğuracak hizmet sunmalarıdır. Gelişen, çağdaşlaşan Türkiye’de, çağdaş Dünya ile ters oluşan bu durum çok sakıncalıdır ve bir an önce giderilmelidir.

9) Bir çalışma alanının hangi meslekle ilgili olduğu konusunda, o alan ile ilgili olarak çıkarılan süreli teknik yayınlara, üniversitelerde okutulan ders kitaplarına veya standartlara bakılması yeterli olacaktır. Bir örnek vermek gerekirse, zemin mekaniği ve temel mühendisliği konusunda, dünyada en önemli yayın olarak kabul edilen “Zemin Mekaniği ve Temel Mühendisliği Teknik Dergisi (Journal of Soil Mechanics and Foundation Engineering)”, güncel ismiyle “Geoteknik Mühendisliği Teknik Dergisi (Journal of Geotechnical Engineering)”, Amerikan İnşaat Mühendisleri Odası (ASCE, American Society of Civil Engineers) tarafından yayınlanmaktadır. Benzer şekilde, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından yayınlanan Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi, bazı sayılarını tamamen zemin mekaniği ve temel mühendisliği (veya geoteknik) ana bilim dalındaki uygulamalara ve gelişmelere ayırmaktadır. Derginin 2004 yılında yayınlanan 430. ve 431. sayıları buna iyi bir örnek teşkil etmektedir. Ayrıca dünyadaki ve ülkemizdeki üniversitelerde okutulan zemin mekaniği ve temel mühendisliği kitapları, inşaat mühendisi bilimadamları/hocalar tarafından yazılmıştır. Bu hususta, William T. Lambe & Robert V. Whitman, Craig R.F., Mitchell J.K., Das B. M., Joseph E. Bowles gibi yabancı ve İsmet Ordemir, Akın Önalp, Vahit Kumbasar, Bayram Ali Uzuner gibi Türk profesörlerin yazdıkları ders kitaplarını örnek vermek mümkündür.

Öte yandan, bahse konu ana bilim dalında, inşaat mühendisleri tarafından yapılmış yüzlerce yüksek lisans ve doktora tezi YÖK arşivlerindedir.

Akademik kurullar açısından da durum aynıdır. Ülkemizde YÖK tarafından 1976 yılında kurulan Zemin Mekaniği ve Temel Mühendisliği Türk Milli Komitesi, inşaat mühendisliği bölümlerinin geoteknik anabilim dalı öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Bir başka örnek vermek gerekirse, TC Karayolları Genel Müdürlüğü Zemin Mekaniği Şefliği’nde inşaat mühendisleri çalıştırılmaktadır.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, yeniden yapacağı bir düzenleme ile bu ayıbı düzeltmek ve inşaat mühendislerini zemin mekaniği laboratuvar hizmetlerinde yetkilendirmek durumundadır. Aksi takdirde Avrupa Birliği’ne uyum sağlamaya çalışan Türkiye’nin, teknik bir konuda, değil Avrupa Birliği, dünyanın en geri kalmış ülkelerine bile uyum sağlayamayacağı açıktır.

İnşaat Mühendisleri Odası Ulaştırma Kurulu görüşü

Ulaştırma: Disiplinlerarası Çalışma Alanı

Ulaştırma Nedir?

Tanım olarak bakıldığında ulaştırma “yük ve yolcuların bir yerden bir başka yere -fayda sağlamak için -taşınması” olarak ifade edilebilir. Geçmişten bugüne bakıldığında bu iş için değişik araç, enerji ve alt yapı teknolojilerine bağlı olarak farklı “ulaştırma sistemleri” (kara, hava, deniz, raylı vb.) ve “ulaştırma türleri” (özel araç, toplu taşıma vb.) geliştirildiği görülmektedir. Ulaştırma planlaması ve yönetimi genel ulusal seviyedeki (makro) planlardan daha bölgesel ve hatta bazen yerel (mikro) planlara doğru bir bütünlük içerisinde geliştirilmeli ve seçilen hedeflere ve belirlenen ihtiyaçlara göre önceliklendirilmelidir. Bu noktada günümüzde yaygınlaşmakta olan ve gelecekte kaçınılmaz olacak “sürdürülebilirlik”, “verimlilik” gibi küresel kavramlarla ve “güvenlik” gibi vazgeçilemez unsurlarla ters düşmemek çok önemlidir.

Ulaştırma kimin işidir?

Hangi ulaştırma hizmetinin kimin tarafından verileceği tartışmasından önce konuşulması gereken bir nokta herhangi bir “ulaştırma sisteminin” planlanması, yapılması ve yönetimi aşamalarında mutlaka mühendislik -özellikle de inşaat mühendisliği - bilgisi gerektirdiğidir. Bu ilişkiden dolayı uluslararası üniversite eğitim yapılanmasında da “ulaştırma” her zaman “inşaat mühendisliği” eğitiminin bir alt dalı olarak yer almıştır. Hatta “yayaların, hayvanların ve araçların ulaştırma sistemleri üzerindeki hal ve hareketleri” olarak tanımlayabileceğimiz “trafik” kavramı ulaştırmanın da altında bir başlık olarak incelenir.

Diğer yandan ulaştırma belirli bir noktadan başka bir noktaya yönlendiği ve kişilerin/firmaların sağlamak istedikleri “fayda” için gerçekleştirildiği göz önüne alındığında da ulaştırma etkinliklerinin var olan yerel/bölgesel arazi kullanımı, ekonomik planlar/öncelikler vb. konular ve olumsuz etkileri ile değerlendirilmesi gerektiği açıktır. Bu ilişkilerden dolayı ulaştırma sistemlerinin tasarımı şehir ve bölge planlama, harita mühendisliği, çevre mühendisliği gibi alanlardan destek alınması gereken disiplinlerarası bir konudur. Son yıllarda gelişen yeni teknolojilerin Akıllı Ulaşım Sistemleri kapsamında ulaştırma sistemleri ve trafik yönetimi alanında da kullanımıyla, bu disiplinlerarası özelliği, özelliği elektrik ve elektronik mühendisliği, bilgisayar teknoloji vb. gibi alanları da kapsayacak şekilde genişlemektedir.

Diğer bir ifadeyle, ulaştırma sistemlerinin planlanması, tasarımı, yapımı ve yönetimi konularında, disiplinlerarası takım çalışması, etkin ve verimli ulaştırma hizmetlerinin üretilebilmesi için bir zorunluluktur. İnşaat mühendisleri, lisans öğretim programlarında bulunan zorunlu ulaştırma dersleri aracılığıyla, özellikle tasarım ve yapım konularında, seçmeli ulaştırma dersleri aracılığıyla da planlama ve yönetim konularında bilgi ve beceri kazanmaktadırlar. İnşaat mühendisleri, sahip oldukları bu özellikleriyle ulaştırma sektöründe önemli roller üstlenmektedirler.

Ulaştırma alanında uzmanlaşma gereksinimi ne yöndedir?

Gerek küresel hareketlilikteki artış ve gerekse kentsel alan nüfuslarındaki artış ülkemizde ulaştırma talebini hem arttırmakta hem de bu sistemlerin yönetimini karmaşıklştırmaktadır. Gelişmekte olan ulusal ulaştırma ağımızda (karayolu, demiryolu, hava yolu ve denizyolu) büyük altyapı projeleri için farklı alanlarda uzmanlık gereksinimi olduğu görülmektedir. Bu tür projeler

için gereken ve projelere çok yönlü bakış sağlayacak uzmanlık ancak lisans sonrası (yüksek lisans ve doktora) eğitimi ile sağlanabilir.

Diğer taraftan giderek karmaşıklaşan kentsel alanlardaki ulaştırma hizmetleri geçmişe göre daha farklı sorunlarla karşımıza çıkmakta; bu hizmetlerin/sistemlerin planlama, tasarım, yapım ve yönetim konularında farklı uzmanlıklara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Sistemlerin planlama, tasarım ve yapım evreleri mühendislik, mimarlık ve şehir planlaması bilgisi gerektirecek sorunları içerebilmektedir; bunun için gerekli olan, belediyelerin bünyesinde bu sorunları inceleyip çözümler üretebilecek inşaat mühendisi, mimar ve şehir plancılarından oluşacak bir “ulaştırma ekibi” kurmasıdır. Diğer yandan, kentsel ulaştırma sistemlerinde düzenli kontrol ve bakım gerektiren trafik yönetimi ile ilgili sorunlar (kavşak sinyalizasyonu, kaldırım düzenlemesi vb.) kısmi uzmanlık gerektiren konular olup, “kalifiye ara eleman” istihdamı yoluyla çözüme kavuşturulabilir.

Bu yüzdendir ki ulaştırmada uzmanlaşma ihtiyacını doğru tespit edebilmek için önce ulaştırma sorunlarını iyi tanımlamak ve incelemek gerekir.

Ulusal ulaştırma sektörü:

Ulusal ulaştırma sektörü incelendiğinde daha çok şehirlerarası ya da bölgelerarası yük ve yolcu taşımacılığı odaklı olduğu görülmektedir. Bu noktada, bütün ulaştırma türlerini kapsayan makro planlar ve stratejiler ele alınmak zorundadır. Bu yönüyle ulaştırma sistemleri ve çalışmaları ulusal ekonomik analizlerin ve büyük ölçekli bölgesel planların bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır. Ulaştırma projelerinin, bu kapsamda, bölgesel ve çevresel etkileri ve katkılarıyla mali ve ekonomik fizibiliteyi ele alınır. Son yılların önemli kavramlarından olan sürdürülebilirlik ve verimlilik açısından bakıldığında ulaştırma sistemleri arasındaki pazar payı dağılımı (türel dağılım) gibi ulaştırma türleri arasındaki karşılaştırmalı incelemeler de ayrıca ulusal boyutta incelenmesi gereken bir konudur. Ulaştırma sektöründe ulusal boyutta olan ya da olabilecek ücretlendirme, özelleştirme vb. konular bu bakış dahilinde yer alması gereken konulardan sadece bir kaçıdır ve hukuk, kamu yönetimi gibi diğer disiplinlerin desteği ile incelenmesi gerekir. Bu konuların çoğu gerek Ulaştırma Bakanlığı ve gerekse Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğu içinde tanımlanmış olup birçoğu için uluslararası standartların kullanımı ya da uyarlanması ile mevzuat gereksinimleri karşılanmaya çalışılmıştır. Farklı ülkelerde gelişen yeni uygulamaların ve kavramların Türkiye’ye getirilebilmesi ve uyarlanması konusunda görevli ve sorumlu kurumların desteklenmesi önemlidir.

Kentsel ulaştırma sektörü:

Kentsel ulaştırma hizmetleri/sistemleri genel olarak yerel idarelerin (belediyelerin) sorumluluğunda olup planlaması, tasarımı, yapımı ve yönetimi genelde bu birimlerce yapılmaktadır. Kentsel ulaştırma sistemleri için ulusal standartları belirlemek üzere Türk Standartları Enstitüsü görevlendirilmiş ve birçok konu ve tasarım bileşeni için standart geliştirilmiş olmakla birlikte şu anki sistem içinde belediyelerin bu standartlara uymaması durumunda kontrol ve yaptırım uygulayacak bir yasal yapı olmadığı bilinmektedir. Bu yüzden de belediyelerin verdiği ulaştırma hizmetleri ve uyguladığı altyapı projelerinde gözlemlenen çeşitlilik içinde çok iyi örnekler olduğu gibi çok kötü örnekler de bulunmaktadır.

Daha da önemlisi kilometrelerce yol ağı ve ulaştırma hizmet sorumluluğu olan bu kurumlarda her zaman ulaştırma alanında uzman çalıştırılmadığı görülmektedir. Buradan da anlaşılabileceği üzere kentsel bölgelerdeki “ulaştırma” hizmetleri ile ilgili sorunlar bir ölçüde uygun eleman çalıştırılmamasından kaynaklanmaktadır; çözüm arayışında da öncelikli olarak uygun eleman istihdamı, mesleki eğitim ve ara eleman ihtiyacının giderilmesi konuları ele alınmalıdır.

Ulaştırma konusuna yeni bakış nasıl olmalıdır?

Ulaştırma planlama, tasarım yapım ve yönetiminde bütünleşik ve gereken disiplinlerarası uzmanların görev alacağı bir takım çalışması yaklaşımı hem ulusal seviyede hem de yerel yönetimlerce benimsenmeli ve uygulanmalıdır.

- 1) Ulusal ulaştırma strateji planının nasıl uygulanacağını gösteren “ulusal bir eylem planı” hazırlanmalıdır ve geliştirilen bütün bölgesel ya da yerel planlar bu plana uyumlu olup olmadığı yönünde değerlendirilmelidir
- 2) Ulaştırma konusunda hizmet veren birimlerde projelere ve sorumluluklarına uygun uzmanların çalıştırılması sağlanmalıdır; bu alanda çalışan/çalışacak personelin teknolojik ve tasarım konularındaki gelişmelerden haberdar olabilmesi için mesleki eğitim alması sağlanmalıdır.
- 3) Farklı seviyelerde uzmanlık gerektiren konular için üniversitelerle ortak yüksek lisans ve/veya sertifika programları geliştirilmelidir.

Ulaştırma konusunda üniversite eğitiminde yapılanma nasıl olmalıdır?

Bu kadar geniş ve farklı uygulama alanları ve sorumlulukları içeren “ulaştırma” konusu sadece 4 yıllık bir lisans eğitimi ile verilebilecek bir meslek alanına daraltılamaz; böyle bir eğitim sonucunda mezun olacak “ulaştırma” profesyonellerinden doğası gereği “disiplinlerarası olan ve çok yönlü bakış gerektiren ulaştırma sorunlarını” tek başlarına çözmesi beklenemez. Bunun yerine dünyada saygın birçok üniversitede olduğu gibi;

- a) Ulaştırmanın mühendislik konuları inşaat mühendisliği kapsamında verilmelidir; var olan üniversite programlarında ulaştırma alanında eğitim verenlerinin kadrolarının çeşitlendirilmesi ve güçlendirilmesi için yeni yapılanma sağlanmalı,
- b) Doğası gereği disiplinlerarası takım çalışması gerektiren bu alanda, öğrencilerin lisans eğitimi yıllarında bunu farklı alanlardan alabilecekleri, program (yan dal eğitimi gibi), ders ve projelerle öğrenebilmesi sağlanmalı,
- c) Lisans sonrası (yüksek lisans ve doktora) programlarında ulusal ulaştırma stratejisi ve hedeflerine uygun uzman yetiştirilmesi için plan ve bütçelendirme yapılmalı,
- d) Lisans ya da lisans sonrası eğitimi gerektirmeyecek uzmanlıklar için (önlisans düzeyinde) ara eleman yetiştirme programları geliştirilmelidir.

